

Vaderlandsche historie, vervattende de geschiedenissen der nu vereenigde Nederlanden, inzonderheid die van Holland, van de vroegste tijden af

<https://hdl.handle.net/1874/37263>

VADERLANDSCHE
HISTORIE.

VADERLANDSCHE

HISTORIE.

EEN-EN-TWINTIGSTE DEEL.

**VADERLANDSCHE
HISTORIE,**

VERVATTENDE DE

GESCHIEDENISSEN

DER NU

VEREENIGDE NEDERLANDEN,

INZONDERHEID DIE VAN

HOLLAND,

VAN DE VROEGSTE TYDEN AF:

Uit de geloofwaardigste Schryvers en egte
Gedenkstukken samengesteld,

DOOR

JAN WAGENAAR.

Met Plaat en Kaarten.

EEN-EN-TWINTIGSTE DEEL,

BEHELZENDE EEN' ALGEMEENEN BLADWYZER OP
DE VOORGAANDE XX. DEELLEN.

TE AMSTERDAM, BY
JOHANNES ALLART.

M D C C X C V I.

*Met Privilegie van de Ed. Gr. Mog. Heeren Staaten
van Holland en Westfriesland.*

BLADWYZER

DER VOORNAAMSTE PERSOONEN EN ZAAKEN

vermeld in de XX. Deelen

D E R

VADERLANDSCHE HISTORIE.

A.

Aa (*Adolf* en nog een *van der*) tekenen het Verbond der Edeleu. VI. 125. een der zelven werft te Antwerpen. VI. 224. *Adolf van der Aa* belooft geld tot steun van 't Verbond. VI. 255
Aa (*Filips van der*) herstelt de rust in Bommel. VII. 299
Aa. (*Floris van der*) III. 389
Aa (*Gerard van Renesse, Heer van der*) in plaats van Berk, gemagtigd tot de handeling over 't Bestand. IX. 435
Aa (*Willem van der*) by 't gemeen, te Rotterdam, verdagt. XIV. 77, 114, 222. loopt lyfsgevaar in den Haage. XIV. 176
Aagtendorp, (*Sint*) door Lodewyk van Loon, verdelgd. II. 316
Aalst bemagtigd door 't muitend Krygsvolk. VII. 103. veroverd door de Staatschen. VII. 453. aan Parma verkogt. VII. 491
Aandeelen der Gewesten in de gemeene lasten. Verschillen daar over. IX. 460. X. 446. XI. 216 traagheid in 't opbrengen derzelven. XI. 347
Aardbeeving in 1580. VII. 331. in 1602. IX. 116. in 1692. XVI. 201

Aardenburg. Aanslag op deeze Stad. IX. 226. zy wordt, vergeefs, aangetast door de Franschen. XIV. 117
Aarschot (*Filips van Croi, Hertog van*) wordt Ridder van 't Gulden Vlies. VI. 6. Lid van den Raad van Staate. VI. 7, 100. krygt eene Bende van Ordonnantie. VI. 45. verschilt met *Orahje*. VI. 86. doet den nieuwen eed. VI. 212. stelt zig aan 't hoofd der Staatschen. VII. 107. wordt Burgvoogd van Antwerpen. VII. 145. handelt te Geertruidenberg. VII. 148. verlaat Dön Jan. VII. 157. wordt Stadhouder van Vlaanderen. VII. 172. helpt te wege brengen, dat de Landvoogdy den Aartshertog Matthias opgedraagen wordt. VII. 173, 181. zoekt hem naar zyne hand te zetten. VII. 175. raakt met eenige Gentenaars in geschil. VII. 176, 178. wordt gevangen. VII. 178. geslaakt. VII. 179. gemagtigd tot de Keulsche Vredehandeling. VII. 278. verzoent zig met den Koning. VII. 315. verklaart zig tegen 't bewind der Spanjaarden. VIII. 407. trekt naar Venetie. VIII. 410. sterft. VIII. 410

A

Aaf.

- Aarfehöt* (Karel van Croi, Hertog van). VIII. 110. doet opening tot eene Vredehandeling. XI. 158. wordt in hegtenis genomen, in Spanje. XI. 189
- Aartsbergen* (Alexander van den Kapelle, Heer van) in bezending aan de Hollandsche Steden in 1650. XII. 70. zyn bedryf te Dordrecht. XII. 71-74, 89
- Aartsbergen* (Willem van Nyveld, Heer van) bevordert den Beeldenstorm te Asperen. VI. 187. handelt in Engeland. VI. 466
- Aartshertogen Albertus en Izabelle* doen voorlagen tot vrede. IX. 89. worden afgewezen. IX. 90. handelen met Koninginne Elizabeth. IX. 92. sluiten met Jakob den I. IX. 172. hangen van Spanje af. IX. 179. neigen tot Vrede. IX. 236. doen 'er de eerste opening toe. IX. 237. bieden aan, met de Staaten, als met vrye volken, te willen handelen. IX. 246. sluiten eene Wapenschorsing met hen. IX. 248, 291. danken eenig volk af, en bannen alle muiters ten Lande uit. IX. 300. verschil over den titel, dien zy zig geeven. IX. 322, 323. zy haalen Philips den III. over tot bewilliging in 't Bestand. IX. 425. zy sluiten 't. IX. 436. danken krygsvolk af. IX. 459. staat hunner Krygsmagt, in 1613. X. 74. zy verzekeren zig van Zoest en Lipstad. X. 95
- Aath* gewonnen door de Franschen, in 1697. XVI. 368. heroverd. XVII. 283. wederom door de Franschen gewonnen, in 1745. XX. 14
- Abkoude* (Heerlykheid) komt aan Jakob van Gaasbeek. III. 392
- Abodriten*, een soort van Slaaven, door Karel den Grooten, in Saxon geplaatst. I. 442. door de Deenen overweldigd. II. 35. doen een' inval in 't Deensche Ryk. II. 44
- Abt der Lievevrouwen-Abdye te Middelburg* is het eerste stemmend Lid der Staaten van Zeeland. III. 486. V. 225, 429
- Abten van Egmond en Bern* bekrachtigen de Kameryksche Vrede. IV. 505
- ADA*, Graavin van Holland, trouwt met Lodewyk, Graave van Loon. II. 299, 300. vlugt naar den Burgt van Leiden. II. 303. wordt naar Texel gevoerd. II. 305. en van daar naar Engeland. II. 305. keert te rug, en sterft. II. 328, 330
- Ada*, Prinfes van Schotland, trouwt met Floris den III. II. 241. ontraadt haaren Zoon, Willem, de reis naar Holland. II. 282
- Adelbert de Diaken* predikt in Kennemerland. I. 357. sterft. I. 373. zyn Lyk gevonden. II. 113
- Adelbert en Klemens*, Kettters der agtste eeuw. I. 392
- Adelbold*, Bischoep van Utrecht, doet Graave Dirk den III. den oorlog aan. II. 142. krygt de nederlaag. II. 143. wordt andermaal overwonnen. II. 146. maakt Vrede met Dirk den III. II. 148
- ADGILLUS*, Koning der Friezen, geeft Wilfrid vryheid tot prediken. I. 352
- Adminius*, Zoon van Cinobellinus, een Britsch Koning, wordt, in 't Eiland der Batavieren, ontvangen. I. 85
- Admiraliteit*. Ordonnantie op dezel-

zelve van 't jaar 1487. IV. 237. vernieuwd, in 't jaar 1540. V. 196
Admiraliteit (Kollegie ter) opge-
 regt binnen Hoorn. VIII. 322.
 325. te Rotterdam. VIII. 325. te
 Veere. VIII. 325. te Amsterdam.
 VIII. 326. Opperst Kollegie ter
 Admiraliteit. VIII. 326. vyf Kol-
 legien in alles, in 1590. VIII.
 327, 339. zy worden afhangke-
 lyk gemaakt van de algemeene
 Staaten. VIII. 340. nader instel-
 ling der vyf Kollegien in 1597.
 VIII. 486. wanbedryf van eeni-
 ge Raaden en bedienden ter Ad-
 miraliteit ontdekt en gestraft.
 XI. 41. XV. 326 enz. XVIII. 270.
 verschil over Admiraliteitszaa-
 ken. XI. 262. XIII. 100-102.
*Admirant van Arragon (Don Fran-
 cisco de Mendoza)* krygt het op-
 perbewind des oorlogs. VIII.
 427. IX. 15. bemagtigt Orfoi.
 IX. 25, 26. neemt eenige Kleef-
 sche Plaatsen in. IX. 32, 35.
 verovert Deutichem. IX. 34.
 betreft den Duitfchen bodem.
 IX. 34. verschoont zig, deswege.
 IX. 39. verlaat Duitschland. IX.
 45. legert zig voor Schenken-
 schans. IX. 46. trekt voor Bom-
 mel. IX. 49. verlaat de Stad. IX.
 50. tragt, vergeefs, in de Tie-
 lerswaard te dringen. IX. 50.
 ftigt de S. Andries Schans. IX.
 50. wordt, in den slag by Nieuw-
 poort, gevangen. IX. 84, 86.
 doet in de gevangenis opening
 tot vrede. IX. 118. wordt tegen
 alle de gevangenen van de Staat-
 sche zyde uitgewisfeld. IX. 118.
 weigert tegen Maurits te slaan.
 IX. 119
ADOLF VAN NASSAU (Keizer) III.
 54, 63
Adolf van Bourgondie, Heer van

*Beveren en Veere, Admiraal, ver-
 schilt met die van Holland, o-
 ver 't verleenen van vrygelei-
 brieven.* V. 140, 163. sterft. V. 193
*Adolf van Egmond, Zoon van Ar-
 noude, Hertoge van Gelder, is
 oncenig met zynen Vader.* IV.
 132, 137. dien hy gevangen zet.
 IV. 132, 136. hy valt in Ysfel-
 stein. IV. 138. wordt te Vilvoor-
 den gevangen. IV. 138. geslaakt
 IV. 178. in een gevegt gedood.
 IV. 179
*Adolf van Nassau, is Stadhouder
 van Gelderland.* IV. 307
*Adolf van Nassau, Broeder van
 Willem den I. komt aan 't hoofd
 van honderd Ruiters in 't Leger.
 VI. 272. sneuvelt by Heilliger-
 lee.* VI. 274
*Adolf van Nassau sneuvelt by
 Rynberk.* IX. 427
Adrana, Rivier. I. 12. *Ant.* 425
ADRIANUS (Keizer) heeft Bata-
 vieren in zyn Leger. I. 190. zyne
 Markt, hier te Lande. I. 191
*Adriaan Floriszoon van Utrecht
 wordt Leermeester van Karel
 den V. IV. 339. wordt Kardinaal.
 IV. 415. brengt de herstelling
 van Floris Oem van Wyngaarden
 te wege. IV. 415. wordt Paus, on-
 der den naam van Adriaan den
 VI. IV. 439. zyn bedryfen dood.
 IV. 440, 445
*Adriaan van der Goes wordt Ad-
 vokaat van Holland. V. 295.
 begroet den Stadhouder. V. 295.
 sterft.* VI. 61
*Adriaan Willemszoon helpt Leiden
 ontzetten.* VI. 487
*Adrichem (Simon van) bestormt
 het Huis van zynen broeder,
 Klaas.* IV. 7
*Aduatiken in Gallie, door Cezar
 overwonnen.* I. 40
A 2
*Adri-**

- Aduwart (Abt van)*, te Groningen gevat, sterft. VII. 238. zie *Lewe, Heer van Aduwart*.
- Advokaaten 's Lands van Holland. Albrecht van Loo. IV. 414.
- Aert van der Goes. IV. 457. Adriaan van der Goes. V. 295.
- Zie wyders *Jakob van den Einde, Buis (Paulus)*, Oldenbarneveld (*Joan van*).
- Advokaat-Fiskaal der Generaliteit. Raadpleegingen op het aanstellen van zulk een Ampenaar. XVIII. 125
- Aerfens (Francois van)*, Agent der Staaten in Frankryk. IX. 68. zyne merkwaaardige voorfslagen uit naam van Henrik den IV. IX. 261. zyne handeling over dezelven. IX. 262, 263. gerugten ten zynen nadeele. IX. 385. fchimpfchriften tegen hem. IX. 411. X. 431. hy is misnoegd op Oldenbarneveld. X. 82. fchryft tegen hem. X. 200, 204, 205. hy koopt de Heerlykheid van Sommelsdyk. X. 237, 285. Frankryk klaagt over hem. X. 237, 285, 368, 426. hy wordt, op 't sterk aanhouden van Prinfe Maurits, in 't Lid der Edelen befchreeven. X. 332 enz. zit niet over Oldenbarnevelds zaak. X. 339. wordt in gezantschap naar Engeland gezonden. X. 493. komt in Frankryk. XI. 28, 62. zyne handeling aldaar. XI. 28-34. en in Engeland. XI. 299
- Aerfens (Kornelis van)* Pensionaris van Brusfel, wegens Brabant gemagtigd tot de opdracht der Heerschappye aan Frankryk. VIII. 55. wordt Griffier der Vereenigde Staaten. IX. 68. fpreekt met Mendoza van vrede. IX. 118. Neyen zoekt hem om te
- kopen. IX. 271. hy ontdekt het Prinfe Maurits en den Staaterf. IX. 273. gerugten ten zynen nadeele. IX. 385. fchimpfchriften tegen hem. IX. 411. zyne verklaring ten laste van Oldenbarneveld. X. 348
- Aert van der Goes*, Advokaat van Holland. IV. 457. doet eene reis naar Breeme. IV. 464. naar Kamerfjk. IV. 505. begroet Karel den V. V. 14. trekt wederom naar Breeme. V. 34. legt zyn ampt neder. V. 295
- Afgevaardigden te Velde. Derzelver Inftitutie van 1706. XVII. 277
- Afgodery, door welke redenen, in de agtste eeuw, beftreedten. I. 397
- Aflaaten, wyze van 't veilen derzelven in Holland. IV. 417
- AFRIKA. Vaart derwaards voor elk opengefteld. XVIII. 32
- Agileus (Henrik)* wordt Prokureur Generaal van den Hove van Utrecht. VIII. 168. daagt eenige Edelen voor 't Hof. VIII. 297.
- Agrikola (Julius)* overwint de Britten. I. 183, 185
- Agrippina*, Germanikus Gemalin. I. 68. haar Hof, hier te Lande. I. 69
- Agrippiner Bouwftad, [*Colonia Agrippina*] nu Keulen. I. 45.
- Aant*.
- Ailva (Douwe van)* zyn huis wordt geplonderd. XI. 218. hy onthoudt zig voor eenigen tyd van 't bewind. XI. 220
- Ailva (Ernst van)* onthoudt zig voor een' tyd van de Regeeringe. XI. 220
- Ailva (Ernst Sikko van)*, Grietman van Westdongeradeel, houdt de par-

VADERLANDSCHE HISTORIE. 5

- party der Hollandschgezinden. XIII. 341
- Ailva (Hobbe, Baron van)* handelt over een Verdrag der Verdeeling van de nalaatenschap van Koning Willem. XIX. 94
- Ailva (Tjeert van)* handelt aan eenige Duitfche Hoven. XIX. 490
- Ailva (Wybrand van)* naar Engeland gezonden van wege Friesland. VIII. 212
- Aire* gewonnen door de Franschen, in 1676. XIV. 397. door de Bondgenooten, in 1710. XVII. 388
- Aitona (Markgraaf van)* trekt tegen Fredrik Henrik te velde. XI. 174, 175. sterft. XI. 206
- Aitzema (Foppius van)* Resident der Staaten te Hamburg. XI. 121. naar Deenemarke gezonden. XI. 129. naar Weenen. XI. 240, 241
- Aitzema (Hesfel)* wegens Friesland gemagtigd tot de opdragt der Heerschappye aan Frankryk. VIII. 56. en aan Engeland. VIII. 95, 97. gewoerd uit den Raad van Staate. VIII. 203. maakt beweging in Friesland. VIII. 212. wordt afgezet. VIII. 249
- Aitzema (Lieuwe van)* Resident der Hanze-Steden by de Staaten. XI. 71. hoe verre zyne *Historische aantekeningen* gaan. XIII. 357. hy houdt geheim verstand buitens Lands. XIII. 435
- Aitzema (Rienk)* aangesteld tot Regter van Oldenbarneveld, Hogerbeets en de Groot. X. 341
- Aken*, door Koning Willem, gemagtigd. II. 183, 185. verandering aldaar, omtrent 1598. IX. 23. en in 1614. X. 75
- Akerflood*, overvallen door de Westfriezen. II. 268. voor drie jaaren, fchotvry verklaard. III. 17
- Aktiehandel omtrent 1720. Historie van deszelfs opkomst en verval. XVIII. 216-229
- Alaanen*, een Skytisch Volk, vallen in Gallie. I. 269, 270
- Albada (Aggeus van)* wordt gemagtigd tot de Keulfche Vredehandeling. VII. 279
- Albemarle (Arnoud Joost van Kappel, Graaf van)* raakt by Koning Willem in gunst. XVII. 4. fpreekt den Koning op deszelfs sterfbed. XVII. 107. maakt zig meester van Montagne. XVII. 386. krygt de nederlaag by Denain. XVII. 481. behoudt zitting onder de Edelen van Holland, schoon hy in 't Hoogerhuis van Engeland zitting genomen hadt. XVIII. 100
- Alberoni (Julius)* Abt en daarna Kardinaal, verwekt een oorlog met den Keizer en Frankryk. XVIII. 162, 170, 171, 196. zoekt een optand in Groot-Britanje te veroorzaaken. XVIII. 197, 202. ook in Frankryk. XVIII. 198. vervalt in ongenade. XVIII. 211
- Albertus*, Aarts Hertog van Oostenryk, wordt Landvoogd der Spaanfche Nederlanden. VIII. 426. komt te Brusfel. VIII. 427. rukt in Frankryk. VIII. 429. gemagtigt Calais en Ardres. VIII. 430. wint Hulst. VIII. 431, 433, 434. Maurits zendt hem 't lyk van den Graave van Varax toe. VIII. 465. hy trouwt met de Infante Izabella Klara Eugenia. VIII. 494, 505. IX. 19. aan wie de Nederlanden afgeftaan worden.

- den. VIII. 505. hy wordt, in haaren naam, ingehuldigd. VIII. 507, 508. hy slaat eene Vredehandeling voor. IX. 10. die afgewezen wordt. IX. 11. reist naar Spanje. IX. 16. keert te rug met zyne Gemaalinne. IX. 64. wordt niet zonder moeite ingehuldigd. IX. 65. *Zie voorts Aartshertogen Albertus en Izabella.* Zyne nederlaag by Nicuwoort. IX. 78-85. hy belegert Oostende. IX. 107-109, 162, 163. wint de Stad. IX. 169-172. voorziet 's Hertogenbosch. IX. 160. sterft. X. 421
- Albiniana*, waar te zoeken. I. 193
- Albinus.* *Zie Alcuinus.*
- ALBRECHT VAN OOSTENRYK** (Keizer) zoekt Holland aan 't Ryk te onderwerpen. III. 144. verzamelt een heir. III. 145. verdraagt zig met Jan den II. III. 146
- ALBRECHT** (Hertog) wordt, door beleid der Hoekschen, tot *Ruwaard* aangesteld. III. 292, 293. voorwaarden hier van. III. 294. hy stelt de Hoekschen in 't bewind. III. 295. belegert Heemskerk. III. 296. ook Delft. III. 297. de Hertog van Gelder verklaart hem den Oorlog. III. 301. maakt Vrede. III. 302. hy tragt, door Karel den IV, tot Graaf aangesteld te worden. III. 302, 304. 't gelukt niet. III. 305. hy raakt met het Stigt, over Vreeland, in geschil. III. 305. maakt Vrede. III. 307. raakt in twist met Brabant. III. 309. helpt den Graave van Vlaanderen tegen de Gentenaars. III. 313. handelt met Richard den II. Koning van Engeland. III. 319. wordt *Graaf.* III. 321. raakt in onlust met de Hoekschen. III. 321, 323. en met zynen Zoon, Willem. III. 324. schenkt Voorne aan zynen Zoon, Jan. III. 325. bemagtigt 't Slot te Altena. III. 326. verzoent zig met zynen Zoon, Willem. III. 330. verzamelt een Leger, te Enkhuizen. III. 330. steekt over naar Friesland. III. 332. slaat de Friezen. III. 336. zendt zynen Zoon Willem nog tweemaal derwaards. III. 339, 341. sluit een Bestand met hen. III. 342. vordert rekening van Jan van Arkel en van Brustyn van Herwyne. III. 344. raakt met Arkel in oorlog. III. 345. sluit een Verbond met de Stad Utrecht. III. 348. maakt Vrede met Arkel. III. 352. sterft. III. 352. zyn aart. III. 353. zyne Weduwe stoot zynen boedel met den voet. III. 354. staat der Regeeringe, ten zynen tyde. III. 356, 359
- Albrecht, Hertog van Saxen*, komt met een Leger herwaards. IV. 243. wordt algemeene Landvoogd der Nederlanden. IV. 259. belegert Montfoort. IV. 263. wint het. IV. 266. komt in Holland. IV. 281. maakt een' strengen Zoen met de Kennemers en Westfriezen. IV. 282. stigt Blokhuizen te Haarlem en de Hoorn. IV. 288. verzoent zig met Zierikzee. IV. 290. wint Sluis. IV. 291. en Leerdam. IV. 310. wordt Erfstadhouders van Friesland. IV. 311. laat het bewind aldaar zynen Zoon over. IV. 317. sterft. IV. 318
- Albrecht van Loo*, Advokaat van Holland. IV. 414. V. 195
- Albrecht van Voorne.* Zyn aanzien in Zeeland. III. 9, 33
- Albrug (Krispinus van)* biedt zyn' perloon en eenig geld aan tot on-

VADERLANDSCHE HISTORIE. ?

ondersteuning van 't Verbond der Edelen. VI. 255. bemagtigt het Huis te 's Heerenberg, [zo hy dezelfde is met *Krespyn van Zaltbrugge*.] VI. 269

Albyville (*Marquis van*) Gezant van Koning Jakob den II. zyne handeling in den Haage. XV. 348, 354. zyn slegt beleid. XV. 372 enz. hy vraagt naar het oogmerk van der Staaten uitrusting. XV. 438, 441. vertrekt van hier. XVI. 40

Alcuinus, Leermceester van Karel den Grooten. Byzonderheden hem aangaande. I. 431, 437, 443 *Aant.* II. 6

Aldegonde (*Filips van Marnix*, Heer van) of hy 't Verbond der Edelen hebbe opgesteld. VI. 123. hy tekent het. VI. 125. woont, uit naam van Willem den I, de eerste Vergadering der Staaten, die 's Prinzen zyde hielden, te Dordrecht by. VI. 377. zyne handeling aldaar. VI. 377, 378, 379. hy verfelt, uit 's Prinzen naam, de Wet te Haarlem. VI. 412. wordt gevangen. VI. 451. op 't slot Vredenburg te Utrecht gezet. VI. 451. geslaakt. VI. 462, 464. handelt over eene bevrediging. VI. 480. bezorgt de eerste Hooggeleeraars op 's Lands Hooge Schoole te Leiden. VI. 498. zyn merkwaardig schryven aan Sonoi. VII. 10. hy wordt gemagtigd tot de Vredehandeling te Breda. VII. 29. handelt in Frankryk. VII. 82. in Engeland. VII. 83. spreekt met Ryhove, over 't verwekken van oproer, te Gend. VII. 177. zyne handeling op den Ryksdag te Worms. VII. 200. hy waarschuwt tegen een' aanslag op Amster-

dam. VII. 204. handelt met Anjou. VII. 398. doet een' voorslag zynentwege. VII. 475. zoekt Lier te verrassen. VII. 509. draagt zorg voor Antwerpen. VIII. 14, 15. handelt tot overgaave der Stad. VIII. 81, 82. ondank hierdoor by hem behaald. VIII. 83. hy wordt in gezantschap naar Frankryk gezonden. VIII. 354. staat daar, voor Maurits, naar 't Prinsdom Oranje. IX. 16. wordt aangesteld tot het vertaalen van den Bybel. VIII. 351. sterft. VIII. 351. IX. 36

Alechnere of *Almari* naam der Zuiderzee, in de agtste en negende eeuw. I. 413. II. 45, 81

Alençon (*Karel*, *Hertog van*) Ontwerp om hem tot beschermheer der Nederlanden te verkiezen. VI. 467, VII. 87, 152. Zie *Anjou*.

ALEID (Vrouw), gehuwd met Dirk den VII, verlaat de Westfriezen. II. 278. geeft haare Dogter Ada ten Huwelyk aan den Graave van Loon. II. 299, 300. vlugt naar Utrecht. II. 304. zoekt haare Dogter uit Engeland te doen keeren. III. 328

Aleid, Dogter van Floris den IV, trouwt met Jan van Avennes. II. 391. gedraagt zig als Voogdes van Floris den V. III. 6, 10. wordt op *Vernoutsee* geslaagen. III. 8. vertrekt naar Henegouwen. III. 18

Aleid van Poelgeest, byzit van Hertoge Albrecht, wordt vermoord. III. 321

Alemannen, waar zy woonden. I. 197 *Aant.* worden, door de Romeinen beoorloogd. I. 197. door Juliaan geslaagen. I. 237. door Klovis overwonnen. I.

BLADWYZER DER

- ALEXANDER SEVERUS**, door de Germanifche Lyfwagt, omgebracht. I. 198
- Alewyn**, Burggraaf van Leiden, getuigt in een' Giftbrief. II. 198
- Alewyn** spant aan tegen Floris den V. III. 67, 90
- Alfen** Slag aldaar, tusfchen Vrouwe Jakoba en den Stadhouder Gaasbeek. III. 467. Tweede slag. III. 471
- Alfen** (*Kors Janszoon van*) heeft de hand in een' aanslag tegen Prinfe Maurits. X. 451, 452
- Algiers**. Ongelukkige togt derwaards. V. 210. Verdrag van 1622, met dit Gemeenebest. X. 445. van 1662. XIII. 50. oorlog. XIII. 441. Verdrag van 1677. XIV. 444. van 1679. XV. 24. oorlog. XV. 381. Verdrag van Vrede van 1703. XVII. 206. van 1713. XVIII. 9. oorlog. XVIII. 282, 296. Vrede van 1726. XVIII. 391. vernieuwd in 1731. XIX. 65
- Alkemade** (*Kornelis van*) tekent het Verbond der Edelen. VI. 125
- ALKMAAR**, verbrand door de Westfriezen. II. 115. Godevaart met den Bult wordt, binnen deeze Stad, belegerd II. 181. zy verkrygt een Privilegie van Floris den II. II. 213. zy wordt, door de Westfriezen, geplonderd. II. 222, 260, 262. ontvangt vryheden van Willem den II. II. 401. yvert voor Vrouwe Jakoba. III. 470. verliest haar Stads regt. III. 476. wordt 'er in hersteld. IV. 55. 't Kaas- en Broods-Volk rukt in de Stad. IV. 273. de Stadhouder zoekt het van daar te jaagen. IV. 278. de Stad verliest haare Voorreg-
- ten andermaal IV. 284. wordt 'er, op nieuws, in hersteld. IV. 288. wordt, door de Gelderfchen, geplonderd. IV. 403. door Christiaan den II. V. 37. toeleg van Willem den I. op deeze Stad, in 1568. VI. 281. zy kiest zyne zyde. VI. 364. neemt bezetting in. VI. 440. wordt belegerd, door Don Fredrik. VI. 441. bestormd. VI. 443. 't beleg wordt opgebroken. VI. 444. verschil onder de Predikanten aldaar. X. 21. buitengewoone verandering der Regeeringe, in 1610. X. 22. en in 1618. X. 270. opfchudding onder de Remoustrantschgezinden aldaar. X. 383. bezending derwaards, in 1650. XII. 76. opfchudding aldaar, in 1653. XII. 282. de Stad bewilligt niet in de Akte van Uitsluiting. XII. 325. verandering der Regeeringe, aldaar, in 1748. XX. 311
- Alleines** (*Heer van*), zyn toeleg op Kortryk. VII. 277. hy verrast de Stad. VII. 317
- Allen** (*Thomas*) tast de Smirniche Vloot aan. XIII. 126
- Allerheiligen-bani** bemagtigt door Willekens. XI. 12. verlooren. XI. 13
- Alliantie**. Zie Verbond.
- Almari**. Zie *Alechmere*.
- Almelo** door de Keulfchen en Munsterschen ingenomen. XIV. 26
- Almonde** (*Filips van*) woont den slag voor Soulsbaai by. XIV. 25. zyn togt tegen die van Algiers. XV. 381. zyne verdere togten. XVI. 152, 169, 172. XVII. 170, 196, 267
- Aloud**, Baljuw van Zuidholland. Zyn verschil met Dordrecht. III.

115, 124, 125. hy wordt omgebragt. III. 127
Altena (*Dirk van*). II. 259, 395, 300. Zie *Hoorne*.
Altena (*Slot en Heerlykheid van*) gekogt door Hertoge Albrecht. III. 324. die 't Slot inneemt. III. 326
Alteras (*Laurens Jakobszoon*), Onder-Admiraal van Zeeland, helpt den Scheepsfryd voor Gibraltar winnen. IX. 253
Alva (*Ferdinand Alvarez de Toledo*, *Hertog van*) voert bevel over 't Keizerlyk Leger. V. 290, 370. gebiedt over Filips Leger in Italië. VI. 13. wordt gemagtigd tot de Vredehandeling van Chateau in Cambresis. VI. 31. geraadpleegd over de Nederlandsche Beroerten. VI. 169. neigt tot strengheid. VI. 240. krygt het bevel over een Leger van Spanjaarden. VI. 240. trekt 'er mede naar de Nederlanden. VI. 243. zwaarigheden in den togt. VI. 241, 245. schrik voor zyne aankomst. VI. 227, 234. hy komt in de Nederlanden. VI. 245. toont zynen Lastbrief aan de Landvoogdesse. VI. 246. doet Egmond en Hoorne, en anderen vangen. VI. 248. regt een' Raad der Beroerten op. VI. 251. stigt een Kasteel te Antwerpen. VI. 257. werpt ook in andere Steden Sterkten op. VI. 257. die naderhand afgeworpen worden. VII. 163. hy daagt Oranje en anderen openlyk in. VI. 257. doet den Graaf van Buuren naar Spanje voeren. VI. 258. wordt begroet door de Staaten van Holland. VI. 260. neemt meer Krygsvolk aan. VI. 268. zendt een gedeelte tegen

Graave Lodewyk. VI. 273. toelieg om hem te ligten. VI. 275. hy vonnist Egmond en Hoorne ter dood. VI. 278. verlaat Graaf Lodewyk by Jemmingen. VI. 280. belooft den Edelen vergiffenis. VI. 285. trekt op tegen Oranje. VI. 287. noodzaakt hem 't Land te ruimen. VI. 288, 289. laat zig een beeld opregten. VI. 291. VII. 164. eischt de Privilegien op. VI. 292. geeft de *Crimineele Ordonnantien* uit. VI. 292. zoekt den tienden penning in te voeren. VI. 293. zyn oogmerk hierin. VI. 296. hy wil met twee millioenen in de plaats te vrede zyn. VI. 303. raakt in onlust met Engeland. VI. 304. houdt verfspieders in dienst. VI. 306. pryst Holland eenen Advokaat aan. VI. 307. kondigt eene algemeene Vergiffenis af. VI. 316. yvert, op nieuws, om den tienden penning door te dryven. VI. 313. twist met Viglius. VI. 334, 337. daagt Amsterdam voor 't Hof. VI. 335. is misnoegd op de Staaten van Holland. VI. 337. maagt het Plakaat op den tienden penning. VI. 338. zoekt dien met geweld te doen heffen te Brusfel. VI. 338, 339. laat 'er plotselyk van af. VI. 340. zyne verbaasdheid over 't inneemen van den Briele. VI. 346. hy tragt, vergeefs, naar Dordrecht en Vlissingen. VI. 349, 350. belegert Bergen in Henegouwen. VI. 365. wint deeze Stad. VI. 391. tragt Goes te ontzetten. VI. 392. zoekt den tienden penning in Holland te doen heffen. VI. 373. schaft dien allomme af. VI. 375. spoort zynen Zoon aan tot het beleg van

- Haarlem. VI. 419. tragt de afgevallen Steden te herwinnen. VI. 446. wykt heimelyk uit Amsterdam. VI. 451. zoekt, vergeefs, geld by de Staaten. VI. 452. zyn buskruid wordt verbrand. VI. 453. hy wordt ontslaagen van den Landvoogdye. VI. 454. zoekt zynen opvolger kwaade indrukfels te geeven van de Staaten en Amptenaars. VI. 454. draagt hem 't bewind over. VI. 455. zyn vertrek, afbeelding en dood. VI. 456, 457, 458. raadpleegingen om alle zyne handelingen te niet te doen. VI. 477
- Ambagtsheerlykheden in Holland** verkogt. XVIII. 259 enz.
- Ambassadeurs van de Staaten** genieten zonderlinge eer in Frankryk. XV. 4. XVIII. 210
- Ambiaanen**, in Gallie, door Cezar overwonnen. I. 40
- Ambivariten**. Hunne oude wooning. I. 4 *Aant.*
- Amboina**. Onlusten, ontstaan ter gelegenheid der Regtspleeginge over eenige Engelschen aldaar. XI. 21. vergoeding aan de erfgenaamen der ter dood gebragten. XII. 332, 336
- Ameide** ('t Slot te) door Jan den I. bezet. III. 113. versterkt. VI. 221. Hertog Erik maakt 'er zig meester van. VI. 232
- AMELIA**, *Graavin van Solms*, trouwt met Fredrik Henrik. X. 498. geschenk haar gedaan. XI. 3. zy bevalt van een' Zoon. XI. 44. van een' tweeden, die terstondt overlydt. XI. 233. Zie PRINSES, WEDUWE VAN FREDRIK HENRIK, Prinsse van Oranje.
- Aneling** (*Gerard*), Burger van den Haage, tragt de Wilt van de poort te helpen. XIV. 163
- AMERIKA**. Zie WESTINDIE.
- Amerongen** (*Godard van Rheede, Heer van*) wegens Utrecht gemagtigd tot de opdragt der Heerschappye aan Frankryk. VIII. 56
- Amerongen** (*Godard Adriaan van Rheede, Heer van*) trekt in gezantschap naar Deenemarke. XII. 393. naar Spanje. XIII. 13. wederom naar Deenemarke. XIII. 185, 258. naar Berlyn. XIV. 16. zyne handeling aldaar. XIV. 16 enz. XV. 22, 115. hy sterft. XVI. 166
- AMERSFOORT** geeft zig over aan de Kennemers. III. 12. wordt herwonnen. III. 14. raakt met Jan van Beijeren in oorlog. III. 438. kant zig tegen Bisfchop David. IV. 203. wordt in den ban gedaan. IV. 217. door Maarten van Rossem bemagtigd. V. 247. doet Karel den V. hulde. V. 256. tot 's Prinzen zyde overgebracht in 1572. VI. 368. valt wederom af. VI. 402. Opfchudding aldaar, gestild. VII. 285. zesentwintig burgers aldaar gebannen. VIII. 73. de Stad valt den Spaanschen in handen, XI. 97. zy verlaaten ze wederom. XI. 101. de Franschen bemagtigen haar, in 1672. XIV. 39. trekken 'er, in 1673, wederom uit. XIV. 283. geweldige beroerte aldaar, in 1702. XVII. 144 enz.
- Ampten te Utrecht** verkogt, voor twee lyven of langer. IV. 205. aan geene uitheemschen te geeven. V. 383, 405, 428
- Ampten** (kleine) bewegingen over 't begeeven derzelven in verscheiden' Steden. XX. 125; met naame te Rotterdam. XX. 129-134. te Haarlem. XX. 135. te Gouda. XX. 135. te Amsterdam. XX. 136 - 142.

- besluit op dit stuk by de Staaten genomen. XX. 142. Zyne Hoogheid bevordert deszelfs uitvoering. XX. 267
- Amstel (Heerlykheid van)*. Twist over eenige goederen in dezelve. II. 264. inval der Kennemeren in Amstel. II. 314. der Kennemeren, Waterlander en Westfriezen. III. 11. de Heerlykheid wordt Jan den II. opgedraagen. III. 112, en door hem aan Guy, zynen Broeder. III. 153. Bischof Willem valt in Amstelland. III. 153. de Heerlykheid wordt aan Holland gehegt. III. 198, 287
- Amstel (Amelis van) van Mynden* wordt Lid van den Hoogen Raade. VII. 451. wegens Utrecht gemagtigd tot de opdragt der Heerschappye aan Frankryk. VIII. 56
- Amstel (Egbert van)*. II. 247. raakt in geschil met den Bischof van Utrecht. II. 264
- Amstel (Gysbrecht van)* Zoon van Egbert. II. 265. Zie *Gysbrecht van Amstel*.
- Amstel (Wolfgard van)*. II. 266
- AMSTERDAM of *Amstelredamme*. Oorsprong deezer Stad. II. 266. zy wordt aan Jan Perlyn opgedraagen. III. 38, 40. door Gysbrecht van Amstel versterkt. III. 83. door de Haarlemmers en Waterlanders verbrand. III. 83. door Bischof Guy met Voorregten voorzien. III. 199. Opkomst deezer Stad, door den Koophandel. III. 249. Haare oudste Handvesten. III. 250. waar haare Schepenen vonnis haalen moesten. III. 251. Oproer aldaar. III. 366. Brand. III. 453. ander Oproer. IV. 5. De Stad verkrygt de Roomsche-Koninglyke Kroon boven haar Wapen. IV. 249. zy verdedigt het Blokhuis te Ypelloot tegen de Gelderschen. IV. 354. de Voorstad aldaar wordt door de Gelderschen in brand gesteken. IV. 375. zy zoekt het Muider Slot te bezetten. IV. 471. wordt van Lutheranery beschuldigd. V. 5. staat haare Privilegien voor. V. 5. heeft groot belang by den Oosterschen handel. V. 63. Naaktloopers aldaar. V. 74, 88. aanslag der Herdooperen op de Stad. V. 75, 91. Jakob van Kampen komt daar, als Bischof. V. 80, 81. de Herdoopers bemagtigen den Dam en 't Stadhuis. V. 92, 94. worden overwonnen. V. 97. bedenkingen deezer Stad op den Oosterschen kryg. V. 107. zy wordt met eenen aanval gedreigd. V. 112, 113. men maakt Karel den V. diets, dat de lugt aldaar ongezonder is. V. 187, 190. beroerte aldaar, over 't Verlofgeld. V. 206. de Stad veinst zig arm, om met geene leening gekweld te zyn. V. 252. men voorkomt aldaar 't verbod van den uitvoer van 't kooren. V. 293. die van Amsterdam vischen in de Zuiderzee. V. 298. beloop van den tienden penning der Huizen, hier ter Stede, in 1553. V. 386. de Stad heeft begonnen te bloeijen onder de Graaven. VI. 17. mag niet van Holland vervreemd worden. VI. 16. rust, in 1557, eenige Oorlogschepen uit. VI. 20. Onlusten aldaar over 't verbieden van den uitvoer der Graanen en over 't betimmeren der Lastaadjes. VI. 114. twist tuschen de Schou-

Schoutisten en Henrik Dirkiſten. VI. 116. Keur op 't namaagſchap der Regenten. VI. 116. Waag aldaar geſtigt. VI. 116. ſtrengheid der Wethouderen tegen de Hervorminge. VI. 165. de Stad krygt den naam van *Moorddam*. VI. 165. openbaare Preeke buiten dezelve. VI. 166. Beeldenſtorm in de Stad. VI. 184, 194. Verding met de Orroomſchen. VI. 194, 195. Oranje ſtelt 'er orde. VI. 202. nieuwe beroerte, in 1567. VI. 215. Brederode komt in de Stad. VI. 219. men begeert 'er hem tot Overſte. VI. 215. hy vertrekt van daar. VI. 230. zyn volk wordt 'er buiten gehouden. VI. 231. meinedigheid eeniger ingezetenen. VI. 230. Noirkarnes bezet de Stad. VI. 232. verloop van inwooneren aldaar. VI. 233. 't belang der Stad by de Vaart op de Ooſtzee. VI. 237, 239. zy wordt beſchuldigd voor den Raad der Beroerten. VI. 255. koopt het ſtigon van een Kasteel en Spaanſche bezetting af. VI. 257. bewilligt, *overſtemd zynde*, in den tienden penning. VI. 302. kondigt het Plakaat, daarop, af. VI. 335. Lumei benaauwt de Stad. VI. 382. de Laſtaadje aldaar afgebrand. VI. 383. de Stad wordt te water bekommerd. VI. 394. zy vermaant Haarlem tot verdrag. VI. 410. helpt Alva in 't herwinnen der afgevallen' Steden. VI. 446. poogingen om haar om te zetten. VII. 132, 138, 150. miſlukte aanſlag op de Stad. VII. 185. zy wordt zeer benaauwd, door Sonoi. VII. 188. noodmunten aldaar geſlaagen. VII. 188. zy verdraagt zig met den Prinſe en de Staaten. VII. 189. de Koophandel begint aldaar wederom te bloeijen. VII. 192. verandering in den Godsdienst en Regeering aldaar. VII. 203-209. komſt van Oranje aldaar. VII. 329. de Stad ſtaat af van de Volddoening. VII. 370. maakt zwaarigheid in Oranjes inhuldiging tot Graave. VII. 519. bezending derwaards. VII. 524, 525. Verhoog van Schepen Hooft in de Vroedſchap aldaar. VII. 525. beſluit der Vroedſchap. VII. 526. de Stad wil niet verder dan voor ingewilligde laſten verbonden zyn. VIII. 118. raakt in onluſt met de burgery van Utrecht. VIII. 143. Leicester doet aldaar Roozenobels munten. VIII. 146. men houdt hem zeer verdragt. VIII. 173, 242. hy komt in de Stad. VIII. 243. zyn geweldige toeleg aldaar wordt geſluit. VIII. 243-246. kleine voorraad van graanen in de Stad, in 1595. VIII. 426. zy bewilligt, genoegzaam de laaſte, in 't Beſtand. IX. 428. keurt het beſluit tot de vrede der Kerke van 1613 af. X. 63. handeling in de Vroedſchap aldaar. X. 33 enz. zy verklaart, de tegenwoordige Regeering te willen handhaaven. X. 113. bezending derwaards om de Stad tot eenigheid met de meeſte Leden te beweegen. X. 114. zy blyft by haar beſluit. X. 138. de Remonſtranten aldaar zonderen zig af van de openbaare Kerke. X. 145. de Wethouderſchap keurt hunne Vergaderingen en te gelyk het flooren derzelve af. X. 148. bewilligt niet in de zogenaamde

de scherpe Resolutie. X. 164, 165. bewerkt eene bezending naar Utrecht tot ondersteuning van Prins Maurits. X. 226, 231. waarom de Stad op Oldenbarneveld gebeeten was. X. 245. verandering der Regeeringe aldaar, in 1618. X. 276-280. toelieg om de Stad in brand te steecken, in 1623. X. 485. Opfchudding aldaar ter gelegenheid eener Remonstrantsche Vergaderinge. XI. 45. de Regeering wordt 'er gemaatigder omtrent de Remonstranten. XI. 48, 87. nieuwe oproer aldaar. XI. 77. Waardgelders aangenomen. XI. 79. Fredrik Henrik zendt vier vendels in de Stad. XI. 80. bedenkingen op den eed haarer Schutteren. XI. 82. twee Predikanten ter Stad uit gezet. XI. 84. opreting eener doorlugtige Schoole aldaar. XI. 88. de Stad verklaart zig, in 1634, tegen de handeling met Frankryk. XI. 185. Fredrik Henrik is misnoegd op de Stad. XI. 268. zy fremt, zo men wil, het veroveren van Antwerpen. XI. 429. Iydt veel by de Kaaperyen, in de Middellandsche zee. XII. 6. verzoekt dat Prins Willem de II. niet in de Stad kome. XII. 75, 76. weigert hem als afgezonden' der algemeene Staaten gehoor. XII. 77. hy klaagt over de Stad. XII. 77. zy verdedigt zig. XII. 78. aanslag van zyne Hoogheid om haar in te nemen by verrassing. XII. 92. zy krygt 'er kennis van. XII. 96. stelt zig in staat van tegenweer. XII. 97, 99, 102. doet eene bezending aan Graave Willem Fredrik. XII. 98. sluit een Verdrag

met den Prins. XII. 104. men stigt 'er twee blokhuizen. XII. 107, 362. slegt ze wederom. XII. 107. hoe men aldaar de dood van Willem den II. aanmerkte. XII. 119. wat deel de Heer van Sommelsdyk hadt in den aanslag op de Stad. XII. 195. zy ontvangt voldoening van buitengewoone kosten, ter gelegenheid van denzelven gedaan. XII. 197. Oproer in de Stad, in 1652. XII. 225. de Stad erkent, niet zonder bewilliging der Staaten, vergiffenis van misdaaden te mogen beloven. XII. 226. verval van Koophandel aldaar. XII. 243. Opfchudding, in 1653. XII. 281. wat 'er, by't vuuren over de Vrede met Cromwel, voorviel. XII. 331. ongerustheid aldaar. XII. 362. de Regeering der Stad begroet Karel den II. XIII. 9. zy maakt zwaarigheid om in 't versterken van Naardente bewilligen. XIII. 361. XV. 36. Oktroï voor de Wisfelbank aldaar. XIII. 437. 's Lands schatkist aldaar geborgen. XIV. 30. de Stad yvert tegen het sluiten met Frankryk. XIV. 48, 51, 56, 59, 103, 110, 119. beweging aldaar. XIV. 82. het eeuwig Edict wordt aldaar verbrand. XIV. 85. staat der Stad in 't jaar 1672. XIV. 202. Munt aldaar opgereggt. XIV. 203. zy handelt met den Prins van Oranje. XIV. 204. die in de Stad komt. XIV. 208. bewegingen aldaar, tot verandering der Regeeringe strekkende. XIV. 209-216. de Regeering wordt veranderd. XIV. 216. de Stad slaat voor, Willem den III. van eene schuld van twee millioenen te ontheffen. XIV. 317. orde aldaar

daar toe bewaaring der ruste in de Kerke van 1677. XIV. 450. de Stad heeft belang by de Vrede. XIV. 462. het Fransche Hof zoekt iemant heimelyk uit de Stad te doen ligten. XV. 71. de Stad weigert in eene werving van zestien-duizend man te bewilligen. XV. 141-143. raakt hierover in een hevig geschil met Willem den III. XV. 143, 159. vergeeffche bezending derwaards. XV. 145. de Stad klaagt over de Oorlogsverklaring van Spanje. XV. 148. haare Afgevaardigden handelen met d'Avaux. XV. 150-157, 163-169. de Reggeering beweert, dat haar dit vrystaat. XV. 161. zy verklaart zig voor een Verdrag met Frankryk, en beweert de noodeloosheid der werving. XV. 169-177. haare aantekening tegen het besluit der meerderheid. XV. 178. de Prins beschuldigt haar over haare gesprekken met d'Avaux. XV. 180. haare Papieren worden verzegeld. XV. 182, 183, 185. d'Avaux verdedigt haar. XV. 188. zy besluit geene Afgevaardigden meer ter Dagvaart te zenden. XV. 190. eenige Leden beweeren dat men haare Papieren behoort te onderzoeken. XV. 191-194. groote verwydering tusschen de Stad en zyne Hoogheid. XV. 194. haat vermogen. XV. 196. Keur-Brandenburg houdt haare zyde. XV. 197, 203, 208, 209. bekommering in de Stad. XV. 203. de Staaten veroorlooven haar, zekeren misdaadigen strafvryheid toe te zeggen. XV. 204. zy is oorzaak dat Frankryk zig

niet verder uitbreidt in de Spaansche Nederlanden. XV. 206. zy wil in geene lasten draagen, ten zy men haare papieren ontzegele. XV. 233. 't welk eindelyk geschiedt. XV. 234. zy verzoent zig wederom met zyne Hoogheid. XV. 234, 423. voegt zig by Dordrecht in 't geschil over de Nominatie der goede Luiden van Agren. XV. 268. dringt op afdanking van Krygsvolk. XV. 283. beweert dat men in tyd van vrede maar dertigduizend man op de been behoort te hebben. XV. 286. wordt wederlegd door de Edelen. XV. 286. bewilligt in den Staat van Oorlog. XV. 290. is niet voor 't verminderen van 't gezag van Willem den III. XV. 299. raakt in verdenking by Jakob den II. XV. 304. verdedigt zig. XV. 304. beweging aldaar voor 't huis van den Engelschen Consul. XV. 411. geheime handeling om de Stad te doen medewerken tot 's Prinzen overtocht naar Engeland. XV. 424, 435. zy besluit, hem te ondersteunen. XV. 440, 467. en waarom. XV. 470. lydt zwaare schade in den Koophandel. XVI. 43. raakt met Koning Willem in geschil over 't zenden den Nominatie van Schepenen naar Engeland. XVI. 51-56, 76. beweert dat een Raadsheer in den Hove geen Vroedschap te gelyk zyn kan. XVI. 57. en dat de Graaf van Portland niet onder de Edelen van Holland zitten kan. XVI. 60, 65, 70. haare Afgevaardigden blyven in de Vergadering van Holland. XVI. 66.

de gefchillen over de Nominatie en over 't zitten van den Graave van Portland worden bygelegd. XVI. 85-96. geweldige Oproer in de Stad, ter gelegenheid eener keure op 't begraven XVI. 306-314. Frankryk zoekt de Stad te winnen. XVII. 127. zy houdt naauwe gemeenschap met den Hertog van Marlborough. XVII. 174. gemor aldaar, in 1705. XVII. 261. de Regeering handelt over Vrede. XVII. 289, 355. voorstel van een aanflag op de Stad. XVII. 319. Verdrag aldaar tusschen Frankryk, den Czaar en Pruissen geslooten, in 1717. XVIII. 160. Aktiehandel aldaar, in 1720. XVIII. 225, 228. voorflag der Stad op het ondersteunen der Koninginne van Hongarye. XIX. 350. de Prins van Oranje aldaar, in 1747, tot Stadhouder uitgeroepen. XX. 88. hy komt in de Stad. XX. 94. een huis aldaar geplonderd. XX. 118. de Regeering maakt zwaarigheid om haare Posteryen aan den Prinse of aan 't Land op te draagen. XX. 126. zy worden aan de Stad gegeven. XX. 127. beroerte onder 't gemeen. XX. 136. oproerige inval in 't Stadhuis. XX. 139. de schuttery verdryft de oproerigen. XX. 141. de Stad weigert de Posteryen aan 't Land te geeven. XX. 144. zy wordt 'er toe genoodzaakt. XX. 282, 283. geweldige plondering der Pagtershuizen aldaar. XX. 218 enz. de schuttery stilt de beroerte. XX. 224. twee belhamels gehangen. XX. 225, 226. ongeluk by 't uitvoeren deezer straffe. XX. 226. bewee-

gingen aldaar, strekkende tot verandering der Regeeringe. XX. 269. heimelyke byeenkomsten. XX. 271. innecming der Kloveniers Doele. XX. 272. de Wethouderschap geeft der Burgerye gelegenheid, om te verklaren wat zy begeere. XX. 275. veroordeelt het inneemen der Doele. XX. 275. antwoordt op de drie Artikelen. XX. 279, 281, 282, 283. staat af van de Regeeringe. XX. 283. eenigen tekenen om haar in 't bewind te handhaaven. XX. 286. anderen vorderen dat zy veranderd worde. XX. 288, 289. 't geschiedt door zyne Hoogheid. XX. 296, 297. gevolgen der veranderinge. XX. 298. onlusten aldaar over 't afleggen van eenen eed door de Wynkooopers. XX. 349

Amuda. Zie Muiden.

Anastro (Gaspar d') legt toe op 't leeven van Oranje. VII. 438, 441. zyn lot. VII. 442

Andreas van Oostenryk, Kardinaal, wordt Landvoogd der Nederlanden. IX. 15. stilt eene muitery. IX. 45. is oneens met den Admirant. IX. 64. zoekt Koningin Elizabet aan tot handeling. IX. 70. trekt naar Rome, en sterft.

IX. 64.

Andrée (Joachim van), Raad in den Hove van Friesland, trekt in gezantschap naar 't Noorden.

XI. 203, 382

Andries van Kuik, Bisshop van Utrecht, begunstigt Floris den Zwartten, tegen Dirk den VI.

II. 227

Angelo (Oforio) werpt zig in Vlisfingen. VI. 350. wordt 'er uit gedreeven.

VI. 350

An-

- Anglen* steeken over naar Britanje. I. 290
- Angrivariën*, een Germanisch volk. I. 75
- Anjou* (*Karel, Hertog van*). VII. 152. biedt den Staaten hulpaan. VII. 199. komt te Bergen in Henegouwen. VII. 223. verdedigt zyne onderneeming. VII. 224. bemagtigt Havrech. VII. 224. wordt tot *Beschermer der Nederlandsche Vryheid* aangenomen. VII. 228. bemagtigt Binch en Maubeuge. VII. 231. misnoegen tuschen hem en Kasimir VII. 235. hy dankt zyn Leger af. VII. 235. keert naar Frankryk. VII. 236. spraak om hem tot Landsheer aan te neemen. VII. 302. gedagten van Holland en Zeeland hierover. VII. 303. nieuwe handeling met hem. VII. 397-403.
- Oranjes* inzigten hierop. VII. 428. voorwaarden waarop hy tot Vorst der Nederlanden wordt aangenomen. VII. 403. Landraad hem toegevoegd. VII. 409. hy verdedigt de aanneeming van 't gebied. VII. 413. ontzet Kameryk. VII. 415. verovert Chateau in Cambresis. VII. 416. doet zyn Leger scheiden. VII. 416. zyne Huwelykshandeling met Koninginne Elizabeth wordt plotselyk afgebroken. VII. 420, 421. hy wordt tot Vorst der meeste Nederlanden ingehuldigd. VII. 423. Holland, Zeeland en Utrecht weigeren 't. VII. 424, 437. hy maakt zig verdagt. VII. 440. Holland en Zeeland zweeren hem, onder beding van ongehoudenis. VII. 444. Utrecht blyft weigerig. VII. 445. men opent hem den Staat des Lands. VII. 447. zyne Krygsbedryven. VII. 452, 457, 471. aanslag op zyn' Perfoon. VII. 458. hy zoekt zig van verscheiden Steden meester te maaken. VII. 472-475. zyn toeleg op Antwerpen mislukt. VII. 475-481. handeling met hem. VII. 481-483, 485-488, 501. hy sterft. VII. 502
- Anna*, Dogter des Hertogs van Jork. Handeling over een Huwelyk met haar. XV. 59. zy trouwt met Prins George van Deenemarke. XV. 128. kiest nevens haar' Gemaal de zyde van Willem den III. XV. 481. vervalt in de ongunst van den Koning en de Koninginne XVI. 278. wordt *Koningin van Groot-Britanje*. XVII. 121. vernieuwt de Verbonden met de Staaten. XVII. 121. helpt Pruissen aan 't bezit van Neufchatel. XVII. 313. sluit een Verdrag van Barriere met de Staaten, in 1709. XVII. 346. is bedugt dat zy afzonderlyk sluiten zullen. XVII. 364. maakt verandering in haare hooge Amptenaars. XVII. 391. handelt heimelyk met het Franche Hof. XVII. 396 enz. 472. dringt op openbaare handeling. XVII. 417. verklaart de voornaamste voorwaarden aan haar Parlement. XVII. 474. sterft. XVIII. 26
- ANNA VAN SAXEN* trouwt met Willem den I. VI. 69. haar aart. VI. 228. de Prinse scheidt zig van haar. VII. 67
- ANNA*, Dogter van George den II., Koning van Groot-Britanje, trouwt met den Prinse van Oranje. XIX. 161. bevalt van eene Prinse. XIX. 419. van eene tweede, die schielyk sterft. XX. 47. haare zwangerheid word

- wordt bekend gemaakt. XX. 175. zy verlost van een' Zoon. XX. 192. verliest haaren Gemaal. XX. 448. legt den eed af als Gouvernante en Voogdesse van haaren minderjaarigen Zoon. XX. 449
- Amaten*, of eerste jaargelden, verboden naar Rome te zenden. VII. 203
- Ansfrid*, Bischof van Utrecht. byzonderheden van zyn leeven. II. 137.
- Antonius* of *Basfianus* kleedt zig op de Germanische wyze I. 196 beoorloogt de Alemannen en Katten. I. 197
- Antoni van Bourgondie*, de groote *Bastaard* bygenaamd, helpt eene beroerte te Zierikzee stillen. IV. 125
- Antonis van der Houte*, Heer von *Fleteren*. Admiraal van de Zuiderzee, verkondigt vrye roovery. IV. 405
- Antonis van Lalaing*, Graaf van Hoogstraaten, wordt Stadhouder van Holland. IV. 443. ftit een' Oproer in den Haage. IV. 448. wat middelen hygebruikt, om de Staaten in de Beden te doen bewilligen. IV. 454. V. 63, 149. zyn verschil met de zelveu, over 't kiezen van eenen Kapitein. IV. 485. hy doet Beden. V. 10. beschuldigingen tegen hem. V. 23. hy is misnoegd op de Staaten. V. 58. komt te Amsterdam, om orde tegen de Herdoopers te stellen. V. 81. wordt ook Stadhouder van Utrecht. V. 131. sterft. V. 191
- Antonio (Don)* doet zig tot Koning van Portugal uitroepen. VII. 460. wordt geslaagen en verjaagd, door Filips den II. VII. 461, 462. komt in Frankryk. VII. 462. wordt, door Engeland, ondersteund. VII. 234. ook door de Staaten. VIII. 314. slaagt ongelukkiglyk. VIII. 314. sterft. VIII. 425
- Antwerpen (Simon van)* sneuvelt te Schagen. II. 262
- Antwerpen*. Gerugt van een aanslag op deeze Stad, in 1566. VI. 127, 140. buiten dezelve wordt openlyk gepredikt. VI. 163. Beeldenstorm aldaar. VI. 178. oproer onder de Gereformeerden, in 1567. VI. 226. Alva stigt aldaar een Kasteel VI. 257. Aanslagen op deeze Stad, in 1574. gemist. VI. 464. VII. 14. Muiterij aldaar. VI. 471. Spaansche Vloot by de Stad aangetast door de Zeeuwen. VI. 472. 't Spaansche Krygsvolk overweidigt de Stad. VII. 111. de Staaten maaken zig meester van 't Slot. VII. 154. welk gesloeg wordt. VII. 163. de Jezuiten ruimen de Stad, in 1578. VII. 203. zy neemt de Geloofsvrede aan. VII. 215. treedt in de Utrechtsche Unie. VII. 266. gedreigd door Parma. VII. 272. verwerpt de Keulsehe Vredepunten. VII. 284. oproer aldaar, in 1579. VII. 287. *Fransche Furie* aldaar, in 1582. VII. 475. Parma behaauwt de Stad. VII. 491. VIII. 4, 14-16, 21, 22. zyne schipbrug op de Schelde wordt vernield. VIII. 23, 78, 79. de Stad geeft zig over. VIII. 81, 82. Maurits belegert haar, vergeefs. IX. 182. byeenkomst aldaar tot het sluiten van 't Bestand. IX. 431. aanslagen van Prinsse Maurits op de Stad. X. 445, 497. en van Fredrik Henrik XI. 268, 270, 389, 391, 392.

- 393, 427. heimelyk Verdrag, wegens de Stad. XI. 326, 427. byeenkomst aldaar over de Barriere. XVIII. 48, 50
- Anzibarien* neemen eenige Akkers in, die door de Friezen ontruimd waren. I. 98
- Appelman (Fean)* Burgemeester van Amsterdam. XV. 431
- Appingadam* bezet, door Meinard van Ham. V. 112. gewonnen, door Justiaan Schenk. V. 119.
- Appius (Matthias Hayko)*. Voorval, hem betreffende, in den slag by Fontenoi. XX. 8.
- Apronius*, Romeinsch Bevelhebber, door de Friezen geslaagen. I. 81.
- Aquitanie*, gedeelte van Gallie. I. 38
- Arborichen*, by Prokopius, zynde Armorichen van anderen. I. 278 *Aant.*
- Ardennerwoud*. Waar gelegen. I. 367 *Aant.*
- Aremberg (Joan van Ligne, Graaf van)* wordt Stadhouder van Friesland, Overysfel, en Groningen. V. 332, 38c. VI. 41. verschilt met Oranje. VI. 86. krygt bevel over eenige nieuw gewonnen manschap, in 1566. VI. 208. verzekert zig van Friesland en Groningen. VI. 222, 223. trekt naar Frankryk. VI. 257. komt tegen Graave Lodewyk te velde. VI. 273. sneuvelt by Heiligélee. VI. 273
- Aremberg* ('t Slot te) gewonnen, in 1568. VI. 287
- Arenakum*, Romeinsche Legerplaats in 't Eiland der Batavieren. I. 174.
- Arendsberg (Herman van)* om 't ombrengen van Floris den Zwartén, in den Ryks ban gedaan. II. 224, 225, 226
- Argentoratum*. Slag aldaar. I. 237
- Arguin* (de Sterkre) door de Westindische Maatschappy gekogt. XVIII. 192. door de Franschen bemagtigd. XVIII. 193
- Arias Montanus* heeft de hand in 't Plakaat op 't drukken, van 1570. VI. 313
- Ariovistus*, Veldheer der Germanen, door Cezar overwonnen. I. 38
- Arkel (Heerlykheid van)* aan Hertoge Willem opgedraagen. III. 376. aan den Hertoge van Gelder. III. 378. wordt met Holland vereenigd. III. 388
- Arkel (Jan van)* III. 204
- Arkel (Willem van)* III. 60. Z e
- Otto van Arkel en Jan van Arkel*.
- Arlinde*, Zuster van Dirk den II. Abdisse van Bennenbroek. II. 116
- Arlon* verlooren, in 1558. VI. 26
- Armenteros (Thomas)* bewerkt in Spanje het vertrek van Gravelle. VI. 87. zyne schraapzugt. VI. 100
- Arminius*, Veldheer der Cherusken, slaat Quintilius Varus I. 63. wordt van Germanikus overwonnen. I. 65, 67, 76.
- Arminius (Jakobus)*, Hoogleraar der Godgeleerdheid te Leiden, raakt in geschil met Gomarus. X. 15, 16, 17, 18, 20. wordt nevens hem voor den Hoogen Raad gehoord. X. 19. en in de Vergadering der Staaten van Holland. X. 20. sterft X. 20
- Armorichen*, een Volk in Gallie, regten eene vrye Staats-Regearing op. I. 275. onderwerpen zig, gedeeltelyk, aan de Romeinen. I. 280. worden met eenen aanval der Alaanen gedreigd. I. 285. verdraagen zig met

VADERLANDSCHE HISTORIE. 19

- met de Romeinen. I. 288 worden één Volk met de Franken. I. 308
- Arnstrong* (*Thomas*) te Leiden gevat. KV. 253
- Arnhemuiden*: Beeldenstorm aldaar, door den Baljuw bevorderd. VI. 182. het Dorp wordt tot eene Stad verheven. VI. 463
- ARNHEM** verzekerd voor de Staatschen. VIII. 72. in 1672, door de Franschen bemagtigd. XIV. 34. verandering der Regeeringe en opschuddingen aldaar. XVII. 141, 242, 299 enz. beweging in 1747. XX. 151
- Arnhem* (*Foan George van*). Zyne Krygsbedryven in Duitschland. XI. 70
- Arnhem* (*Foan van*) uit de Kerk te Velp geligt. XVII. 239
- ARNOLD** (Koning) schenkt eenige goederen aan Graave Gerolf. II. 93. draagt Lotharingen zynen natuurlyken Zoon Zwentibold op. II. 94
- Arnold*, Bischoep van Utrecht, bemagtigt Muiden en Weesp. III. 307. maakt Vrede met Hertoge Albrecht. III. 307. wint de Sloten Puttenstein en Loerfloot. III. 308
- Arnoldi* (*Henricus*) Predikant te Delft. Zyn merkwaardig schryven. X. 265
- ARMOUD**, Graaf van Holland, de *Gentenaar* bygenaamd. II. 124, 128, 131. verschynt onder de Duitsche Ryks Vorsten. II. 129. beoorloogt de Westfriezen. II. 129. zyn verder bedryf. II. 131. hy sneuvelt, te Winkelmade. II. 130
- Arnoud van Egmond*, Hertog van Gelder, werkt in de verkiezing eens Bischops van Utrecht. IV. 49. kryet verschil met de Geldersche Steden. IV. 136. wordt, door zynen Zoon, gevangen. IV. 137 geslaakt. IV. 138. verpandt Gelder en Zutfen aan Hertoge Karel. IV. 139. sterft. IV. 140
- Arragon*. Zie *Admirant van Arragon*.
- Artischafsky* (*Christoffel*). Zyne verrichtingen in Brazil. XI. 246, 247
- Arvernen*, oude Inwooners van Gallie. I. 38. staan op tegen de Romeinen. I. 51
- Aschburgium*, door *Civilis*, overvallen. I. 141
- Afinga Entes* versterkt Otterdum. VII. 492
- Askue* (*George*) raakt in een hevig gevegt met de Ruiters. XII. 221. wordt gevangen. XIII. 207, 209
- Asperen* ('t Slot te) door Willemden I. bemagtigd. II. 320. valt den Bourgondischen in handen. IV. 184. bemagtigd door *Chiappin Vitelli*. VI. 474.
- Asperen* (*Filips Jakob van Boetselaar*, *Heer van*). Zyn beleid omtrent den tyd van den moord der Witten. XIV. 161, 167, 168
- Asperen* (*Guy van*) sneuvelt. III. 260
- Asperen* (*Wesfel van Boetselaar*, *Heer van*) bevordert den Beeldenstorm in Asperen. VI. 187
- Asperen* (*Wesfel van Boetselaar*, *Heer van*) benoemd tot eene bezending naar Utrecht. X. 226. poogt Oldenbarneveld te verlossen. X. 258
- Assefers* (*Heer van*) in gezantschap naar Frankryk, in 1584. VIII. 30

- Asfendelft* (*Adriaan van*) Penfionaris van Haarlem, handelt met Don Fredrik. VI. 411. wordt onthalsd. VI. 412
- Asfendelft* (*Floris van*), Heer van Kyfhoek, gaat als Gezant van Holland naar Spanje. V. 161
- Asfendelft* (*Gerrit van*) President van den Hove. V. 162
- Asfendelft* (*Willem van*) Resident te Brusfel, gemagtigd tot de Byeenkomst van Antwerpen. XIX. 228
- Asfet* (*Pieter*) President van Artois, wordt Lid in den Raad der Beroerien. VI. 251
- Asfonville* (*Christoffel*) helpt een Verdrag met de Edelen bewerken. VI. 192. wordt naar Engeland gezonden. VI. 305. wordt Lid van den Raad van Staate. VII. 90. verzierd een' brief op Oranjes naam. VII. 355. heeft de hand in den laatften toeleg op deszelfs leeven. VII. 533, 534
- Athlone* (*Godard van Rheede, Graaf van*) zyne Krygsbedryven in Ierland. XVI. 153. hy dekt Nieuwmege. XVII. 160
- Atrecht*. Vrede aldaar, in 't jaar 1435. geflooten. III. 522. geeft gelegenheid tot eenige mishandeling der Hollanderen in Engeland. III. 525. veroverd door de Franfchen. XI. 290, 292
- Atrecht*. (*Antoni Perenot, Bifchop van*) begint in aanzien te komen. V. 358. woont de Kerkvergadering van Trente by V. 362. wordt Lid van den Raad van Staate. VI. 7. 40. zyn gezag. VI. 8, 46. hy beweegt Philips tot het vernieuwen der Plakkaaten tegen de Ketters. VI. 8. zyne heimelyke handeling over de Vrede met Frankryk. VI. 30, 32. hy bevordert de Hertogin van Parma tot Landvoogdesfe. VI. 39. zoekt de Spaanfche knechten in 't Land te houden. VI. 47. 60. misnoegen tegen hem. VI. 48, 54, 55. hy raadt den Koning tot het opregten van nieuwe Bisdommen. VI. 56, 65. wordt Aartsbifchop van Mechelen. VI. 63, 68. en Kardinaal. VI. 64, 65. Zie *Granvelle*.
- Attingohen*. Plaats, daar Bonifacius zig ophoudt. I. 413
- Attuariën*, eene foort van Franken, overwonnen door Juliaan. I. 253. II. 76
- Aubaine* (Regt van) afgefchaft in Frankryk en in de Nederlanden. IV. 304. VIII. 451
- Aubery* (*Louis*) fchryft dat Maurits naar de opperfte magt stondt. X. 248.
- Aubigny* (Heer van) handelt met Anjou. VII. 199
- Auchy* (*Jakob van Bosju, Heer van*) handelt met Oranje. VII. 107, 108. mynt, in 1567, het Markgraaffchap van Veere en Vhsingen. VII. 382
- Audoagar*, Koning der Saxers. I. 294
- Augsburgfche Geloofsbelydenis*. V. 8
- Augusta Taurinorum* nu Turin. Voorval aldaar. I. 113
- Augustodunam*, door Juliaan, herwonnen. I. 235
- AUGUSTUS* neemt eene Batavifche Lyfwagt aan. I. 54. befluit de Germaanen te beoorloogen. I. 54. Gedenkfukken zyn overwinningen. I. 63. hy dankt zyne Batavifche Lyfwagt af. I. 64. herstelt ze wederom. I. 65
- Aukema* befchuldigt Hans Hanszoon

- zoon van eenen aanflag aan 't
leeven van Willem den I. VII.
529
- Aureliaan* overwint de Franken.
I. 208
- Austrasia*. Zie *Oostfrankryk*.
- Avaaren*. Zie *Humen*.
- Avanturiers*. Engelsche Kooplui-
den, zogenaamd, worden naar
de Vereenigde Gewesten ge-
lokt. IX. 6. slaan zig te Mid-
delburg neder. IX. 7. vershil
met hen, over den Lakenhan-
del. IX. 317. houden zig ook te
Dordrecht en te Rotterdam op.
XII. 473. hunne klagten. XII.
473
- Avaux* (*Claude de Mesmes, Graaf*)
d) handelt wegens Frankryk
met Zweeden en Hamburg. XI.
359. komt in den Haag. XI.
361. verzoekt vryheid van Gods-
dienst voor de Roomschegezin-
den. XI. 364
- Avaux* (*Joan Antoni de Mesmes,*
Graaf d') wegens Frankryk tot
de Nieuwmeegsche Vredehan-
deling gemagtigd. XIV. 369.
komt als gewoonlyke Ambasa-
deur in den Haag. XV. 4.
zoekt de Staaten; vergeefs, o-
ver te haalen tot een Verbond.
XV. 44 enz. verklaart zig te-
gen hun Verbond met Zwee-
den. XV. 64. welk zy verdedi-
gen. XV. 67. hy heeft geschil
met de Staaten van Holland o-
ver 't ligten van iemand uit Am-
sterdam. XV. 73 enz. hy wil
door de Stadhouders Poort ten
Hove komen. XV. 79. zyn voor-
slag tot vrede, in 1683. XV. 138,
141. hy handelt met Amsterdam.
- XV. 150-157. 163. zyn oog-
merk hierin. XV. 157. zyn merk-
waardige brief. XV. 164. die
met eenige anderen onder-
scheept wordt. XV. 179, 186.
hy verdedigt die van Amster-
dam. XV. 186, 206. handeling
met hem over een Bestand. XV.
219 enz. zyn dreigende voor-
slag. XV. 230. hy is ongenoegd
over 't besluit der Staaten. XV.
231. welgert over 't belang des
Prinsen van Oranje te handelen.
XV. 236. ontdekt den toelig op
Engeland. XV. 437. keert naar
Frankryk. XV. 488. verzelt Ko-
ning Jakob in Ierland. XVI.
47. handelt aan 't Hof van Zwee-
den. XVI. 302 enz. 341. en in
den Haag. XVII. 71. hy zoekt
de Staaten tot een afzonderlyk
Verdrag te beweegen. XVII. 75.
hy neemt zyn afscheid. XVII.
78. antwoord der Staaten aan
hem. XVII. 83. hy keert naar
Frankryk. XVII. 89
- Axel* verraaden, in 1583. VII.
491. door Maurits gewonnen.
VIII. 134. door de Franschen,
in 1747. XX. 105
- Axel, Ter Neuze en Biervliet*.
't opzigt over deeze Sterkten
wordt den Staaten van Zeeland
aanvertrouwd. XII. 179
- Axpe* (*Don Martin*) doet voor-
slagen tot Vredehandeling, in
1635. XI. 214
- Aytta* (*Bucho van*), Proost van
S. Baafs, wordt gemagtigd tot de
Keulsche Vredehandeling. VII.
278, 315.
- Azingen en Gebuuren*, oude Reg-
ters. II. 33

- B.
- Baarland** (*Hugo van*) spant aan tegen Floris den V. III. 67
wordt ter dood gebragt. III. 92
- Baarland** (*Jokob Smid, Heere van*) krygt bewind over Zeeland. VI. 393
- Baarsdorp** (. . .) verklaart Uitenbogaard niet meer te kunnen hooren prediken. X. 150
- Baart** (*Adriaan*), Penfionaris van Alkmaar XV. 185
- Bachertis** (*Wolfert*), Klerk van den Raadpenfionaris de Witt, verzelt zyn' meester naar de Voorpoorte XIV. 159. raakt in lyfsgevaar. XIV. 162
- Baduhenna** (*Woud*) waar gelegen. I. 83
- Bagauden**. Opftand derzelven, gedempt. I. 219
- Bahia de todos los Santos** ingenomen. XI. 12. verlooren. XI. 13
- Bailly** (*Guislain le*) beweegt Renenberg tot afval. VII. 320. wordt gevat. VII. 321, 322
- Bajorzuna**, door de Noormannen verbrand. II. 84
- Bakker** (*Adriaan*) Schout te Haarlem. XVI. 129
- Bakker** (*Jan de*) Priester te Woerden, de eerste, in Holland, om de Hervorming, ter dood gebragt. IV. 428
- Bakker** (*Kornelis Abriaanszoon*) gemagtigd tot de Vredehandeling te Ureda. VII. 29
- Bakker** (*Kornelis*) Raad te Amfterdam. XIV. 85
- Bakkerzeel** (*Joan van Cosebrood, Heer van*) Edelman des Graaven van Egmond, tekent het Verbond der Edelen. VI. 125. woont, met dezelfs kennis, de byeenkomst te S. Truyen by. VI. 174.
- overvalt de Onroomschen. VI. 193. wordt gevat. VI. 249. ont-halsd. VI. 284
- Balbinus**. Zie *Pupienus*.
- Baldes** (*Don Francisco*) verdryft Batenburg uit Ouwerkerk. VI. 424. krygt het bewind over 't beleg van Leiden. VI. 456. verlaat de Stad. VI. 468. tragt naar Delft. VI. 473. belegert Leiden andermaal. VI. 482. 484. verlaat de Stad. VI. 493, 494
- Baldrik**, Bisfchop van Utrecht. II. 105. tekent het Eons Verdrag. II. 106. verjaagt de Noormannen uit Utrecht. II. 108. verkrygt het regt der Munte. II. 120. en andere goederen van Otto den I. II. 120
- Bajduinus** (*Franciscus*) zyne gemaatigdheid. VI. 98. by houdt gemeenschap met Oranje. VI. 98, 139 *Aant.* of hy 't verzoekschrift der Edelen hebbe opgefeld. VI. 145
- Balk** geplonderd door de Sonofchen. VII. 75
- Balling** (*Pieter*), Priester te Haarlem, doorftooten. VII. 209
- Balthazar Gerards** legt toe op 't Ieeven van Willem den I. VII. 529, 530 doorfchiet hem. VII. 531. wordt gevat. VII. 532. zyne bekenenis. VII. 532, 533, 534. vonnis en straf. VII. 534, 535
- Bamphield** (*Joseph*) Kolonel. Zyn voorgewend fchryven aan den Raadpenfionaris de Witt XIV. 16. hy verlaat de post te Ameide. XIV. 225
- Pan** tegen de Prinfe van Oranje, in 1580. afgekondigd. VII. 345. wederlegging van denzelven. VII. 348. oordeel der Staatcn daar over. VII. 354
- Ban-*

VADERLANDSCHE HISTORIE. 23

- Banjaard of Bernards (Albert)* II. 157, 203. raakt in gefchil met Leicester. VIII. 159. ftelt eenige onlust in Friesland. VIII. 219. handelt met Medenblik. VIII. 273
- Banjaard Scei*, Slotvoogd van Medenblik, beschuldigt den President de Wilde van Sodomie. IV. 24
- Bonier (Joan)* zyne Krygsbedryven in Duutschland. XI. 213, 238. 239, 262. 275, 286
- Bankert (Joan)* sneuvelt in den slag voor Lestoffe. XIII. 147
- Bankhem (Jan van)* wordt Lid van den Hoogen Raade, in 1582. VII. 451
- Bankhem (Jan van)*, Schepen van den Haage, heeft de hand in 't ombrengen van de Witten. XIV. 164. zyne Historie. XIV. 179. XV. 204. hy is verdagt van een' aanslag op Burgemeester van Beuningen. XV. 204
- Bankhem (Nikolaas van)* te Leiden op de Nominatie van Schepenen gebragt. XV. 280
- Banning Kok (Frans)*, Vroedschap van Amsterdam, krygt kennis van 't mislukken des aanslags op de Stad, in 1650. XII. 100 sterft. XII. 393
- Banqueroutiers (bedrieglyke)* voor openbaare dieven verklaard. V. 26
- Bantam*. Onlusten in dit Ryk. XIII. 3. oorlog aldaar. XV. 307 enz.
- Barden*, oude Germanische Digtters en derzelver gezangen. I. 28
- Bardes (Willem Dirkszoon)* Schout te Amsterdam, betigt van Herdooperye. V. 411
- Bardes (Willem)* bevordert de omwenteling van Amsterdam, in 1578. VII. 205. wordt Burgemeester. VII. 209. herstelt de rust te Weesp. VII. 299. wordt Lid des Raad van Staate. VIII. 157, 203. raakt in gefchil met Leicester. VIII. 159. ftelt eenige onlust in Friesland. VIII. 219. handelt met Medenblik. VIII. 273
- Barendrecht (Adriaan van Biyenburg, Heer van)* gemagtigd tot de opvoeding van Willem den III. XIII. 198
- Barlaeus (Kaspar)* wordt van het Onderregentschap van 't Staaten Kollegie verlaaten. X. 388. wordt Profesfor der Welsprekendheid in de doorlugtige Schoole te Amsterdam. XI. 89
- Barlaimont (Gillis van)* Zie Hierges.
- Barlaimont (Karel, Baron van)* wordt Ridder van 't Gulden Vlies. VI. 6. Lid van den Raad van Staate. VI. 7, 40. zyn gezag. VI. 8. 46. hy wordt gemagtigd, om Holland in eene Bede te doen bewilligen. VI. 10. is President van den Raad der Geldmiddelen. VI. 40. wordt Stadhouder van Naamen. VI. 42. dwarshoomt Oranje. VI. 67, 86, 97. doet den nieuwen Eed. VI. 212. begroet Alva. VI. 246. wordt Lid van den Raad der Beroerten. VI. 252. bekomt het bewind over de goederen des Graafs van Buuren. VI. 259. sterft. VII. 274
- Barlotte (Claude la)* komt voor Hulst. VIII. 432. verjaagt de Staatsche uitleggers van den Ryn. IX. 25. valt in de Bommelerwaard. IX. 48. verrast Woudrichem byna. IX. 51. sneuvelt XI. 88
- Barndegat* bemagtigd door Sonoi. VII. 53. verlaaten. VII. 54
- Barreveld (Jonker)* beschuldigd. XIV. 31

- Barriere voor den Staat in de Nederlanden. Men zoekt dien te bedingen op de Ryswyfche Vredehandeling. XVI. 355, 357. by het Verbond van 1701. XVII. 93. by een Verdrag van 1709. XVII. 346. by een nader Verdrag van 1713. XVII. 488, 496. twist over dezelve te Utrecht. XVII. 485. handeling over dezelve met den Keizer. XVIII. 40-53, 71-80. 't Verdrag van Barriere wordt getekend. XVIII. 80. aanmerkingen over het zelve. XVIII. 90. onlusten uit het zelve ontstaan. XVIII. 92. vereffening eeniger gefchillen wegens het zelve. XVIII. 187
- Bart (Jan)*, Fransche Kaaper, doet den Staaten veel afbreuk. XVI. 153, 255, 265, 317
- Barthold Entes van Menheda* tekent het Verbond der Edelen. VI. 126. dient Willem den I. te water. VI. 380. helpt Briele inneemen, in 1572. VI. 345. bemagtigd Dordrecht, by verdrag. VI. 367. tragt Goes te winnen. VI. 392. wordt in hegtenis genomen, door de Staaten. VI. 434. geslaakt. VI. 436. werft te Breemen. VII. 97. valt in Friesland. VII. 98. tragt eenige Ommelander gevangenen te verlossen. VII. 238. wordt gevat. VII. 238. losgelaaten. VII. 239. belegert Groningen. VII. 328, 337. sneuvelt in 't beleg. VII. 338
- Bas (Dirk)*, Burgemeester van Amsterdam, in gezantschap naar 't Noorden gezonden. X. 48
- Basius (Joan)* krygt last om bestellingen ter zee uit te geeven. VI. 312. draagt zorg dat Oranjeschepen der Spaansche bruid geen' overlast aandoen. VI. 318. ontvangt 's Prinzen deel in den buit. VI. 328
- Basianus*. Zie *Antoninus*.
- Basigni (Gerard van Hoorne, Graaf van)* doet voorflagen tot Vrede, in 1600. IX. 90
- BATAVIA. Zie EILAND der BATAVIËREN.
- BATAVIA op 't Eiland Java gestigt. X. 395-399. Moord der Chineezen aldaar. XIX. 282
- BATAVIËREN. Hunne oude wooning. I. 12. twist met de Katten. I. 12. zy neemen het Eiland des Ryns in bezit. I. 13. hunne gestalte. I. 15. Aart. I. 16. Drink-en dobbelzugt. I. 16. Kleeding. I. 17. Hair. I. 17. Baard en Knevels. I. 18. Huizen. I. 18, 19. Spyze. I. 21. Drank. I. 22. Huwelyken. I. 22. Onkunde in leezen en schryven. I. 20. Ervarenheid in 't zwemmen en paardryden. I. 20. Wapenen en wyze van fryden. I. 20, 21. Begraafenisfen. I. 23. Goden en Godsdienst. I. 23, 27. Waarzegsters. I. 27. Digtters. I. 28. Lotraamingen. I. 28. Schouwspel. I. 29. Regeerings-vorm. I. 29, 35 Landdagen. I. 30. Koningen. I. 31. Krygsoversten. I. 33. Regters. I. 34. Honderdmannen. I. 34. de Batavieren maaken een Verbond met Cezar. I. 46. voorwaarden van het zelve. I. 47, 48. 49. zy neemen een' strook van 't vaste Land van Gallie in. I. 50. helpen Cezar tegen de Britten en Galliërs. I. 51. tegen Pompejus, in Spanje en in Griekenland. I. 52. hun vreemd gedrag, in Thesalie. I. 53. Augustus neemt de Batavieren tot zyne Lyfwagt aan. I. 54. dankt ze af. I. 64. herstelt ze weder-

derom. I. 64. zy helpen eenen opstand in Panonie dempen. I. 65. eenigen hunner verdrinken in de Eems. I. 74. zy trekken tegen de Friezen op, I. 81. worden geslaagen. I. 82. wrecken Kaligulas dood. I. 90. helpen Klaudius tegen de Britten. I. 91, 95. ook Nero. I. 98. wrecken een' toeleg op Nero's leeven. I. 99. helpen eene muitery in Gallie dempen. I. 101. verklaaren zig voor Galba. I. 102. die de Batavische Lyfwagt afdankt. I. 103. zy kiezen Vitellius zyde, tegen Otho. I. 104. twisten met de vyfde Keurbende. I. 105. zwemmen over de Po. I. 106. bestormen Placentia. I. 107. agt Batavische Regimenten slaan aan 't muiten. I. 107. laten zig stillen. I. 109. worden naar hun Vaderland gezonden. I. 113. Waterstryd der Batavieren. I. 110. Civilis hitst hen op, tegen de Romeinen. I. 120. zy slaan de Romeinen. I. 124. een Batavische Vleugel loopt tot Civilis over. I. 127. de agt Batavische Regimenten trekken naar Neder-Germanie. I. 128. en slaan de Romeinen by Bonna. I. 130. Oorlog der Batavieren en Romeinen. I. 131-181. Vrede. I. 181. zy helpen de Romeinen Britanje winnen. I. 183. Domitiaans belagchelyke zegepraal over hen. I. 185. zy blyven vrienden en bondgenooten der Romeinen. I. 183, 189, 195. hunne Ruitery zwemt over den Donauw. I. 190. staat der Batavische Lyfwagt, onder Septimius Severus. I. 193. en onder eenige volgende Regeeringen. I. 196. 198, 200. zy helpen de Alemannen over-

winnen. I. 237. weigeren over de Alpen te trekken. I. 251. zyn misnoegd, over Joviaans verheffing. I. 255. verbinden zig met verscheiden' volken tegen de Romeinen. I. 257. hunne troepen in 't Romeinsche Leger wyken. I. 295. worden deswege bedreigd. I. 295. hunne Krygsbedryven in Britanje. I. 262. in Thracie. I. 265. laatst berigt, welk men van hun vindt. I. 251, 295
Batavodurum, Romeinsche Legerplaats in 't Eiland der Batavieren. I. 175 *Aant.*
Batelier (Jakobus), Student in 't Walsch Kollegie te Leiden, predikt voor de Remonstranten te Amsterdam. X. 145
Batenburg (Huis te) gewonnen door Prinsse Maurits. IX. 74
Batenburg, (*Gysbrecht en Diederik of Jan, Heeren van*). tekenen het Verbond der Edelen. VI. 125. dienen onder Brederode. VI. 211. worden gevangen. VI. 231. onthald VI. 277
Batenburg (Willem van Bronkhorst, Heer van) komt in Zeeland om orde te stellen. VI. 399. wordt geslaagen op de Haarlemmer Meer. VI. 422. legert zig te Ouwerkerk. VI. 425. wordt verjaagd door Baldes. VI. 424. volgt Lumei op. VI. 436. poogt Haarlem te ontzetten. VI. 426. sneuvelt. VI. 428, 429
Batten, oude naam der Batavieren. I. 12 *Aant.*
Bax (Joan) wordt van 't Slot te Muiden gezet. VIII. 205
Bax (Marcellus) helpt een Spaansch geleide slaan. VIII. 128. raakt in gevegt met de Spaansche Ruitery. IX. 194
Bax (Paulus) helpt een Spaansch geleide slaan. VIII. 128. verde-

- digt Bergen op Zoom. IX. 191
Beaugy (de) Franfche Gezant in den Haage, zyne handeling aldaar. XI. 75, 123, 125
Beaulieu (Karel), Koopman te Antwerpen, kan Oranje geene zestigduizend kroonen ter leen bezorgen. VI. 384. ontvangt vrygeleigelden te Calais. VI. 400
Beaumont (Dirk van) Burgemeester van Dordrecht, gevangen. IV. 195. onthalsd. IV. 198. inhoud van zyn vonnis. IV. 198. aanmerkingen over het zelve. IV. 199
Beaumont (Simon van) trekt in gezantschap naar 't Noorden. XI. 65. naar Duitschland. XI. 179
Beaumont (Simon van), Sekretaris van Holland, handelt in Deenemarke. XIV. 273. wordt gemagtigd om Amsterdams papieren te verzegelen. XV. 185
Beauvois (Filips van Lanoi, Heer van) Overfte van Middelburg geslaagen. VI. 398. brengt voorraad in de Stad. VI. 439
 Bede (negenjarige) in 1558 gevorderd. VI. 24
 Beden der Graaven, oudtyds, *Bottingen* genaamd. III. 183. van Hertoge Filips, tot betaaling van vreemde Knegten. III. 474, 480 tienjarige. III. 522. tweede tienjarige. IV. 20, 39. sommige Heerlykheden zyn 'er vry van. IV. 24, 40, 391. derde tienjarige. IV. 87. zwaare Bede van Hertoge Karel. IV. 101. van Maximiliaan. IV. 190. de Beden werden, somtyds, voor den vervallyd betaald. IV. 472. V. 41. Beden van Karel den V. IV. 452. en verv. V. 10. en verv. of Holland en Zeeland een derde van Brabant betaalden. V. 372, 373. Oorzaaken van 't verzwaaeren der Beden. V. 403
 Bedestonden (weekelyksche) in 1747 ingesteld. XX. 101
Bedriakum. Gevegt aldaar. I. 111
Beeke (Joan van der) wegens Deventer afgezonden naar Holland. XII. 406
 Beeldenstorm in de Nederlanden. Oorsprong deszelfs. VI. 178. of 'er te S. Truyen toe beslooten werdt. VI. 175, 179 of 'er de Edelen de hand in hadden. VI. 180, 205. voortgang van denzelfen in Zeeland VI. 182. in Utrecht. VI. 183. VII. 287, 329. in Holland, met name te Amsterdam. VI. 184. te Leiden VI. 185. in den Haage. VI. 185. te Schoonhoven, te Gorinchem, te Woerden. VI. 186. te Asperen, te Kuilenburg, te Viane. VI. 187. in Gelderland. VIII. 307. eenige Steden blyven 'er vry van. VI. 187, 188. tegenstand aan de beeldstormers. VI. 189. straf over eenigen derzelfen. VI. 192. schadelyke gevolgen van den Beeldenstorm. VI. 207
Beemster bedykt en droog gemaakt. IX. 300
Beerendrecht (Jan van), Schout van Leiden, waarschuwt de Onroomschen. VI. 265
Beersle (Jan van Witthem, Heer van) tragt Bergen op Zoom te verrasfen. VII. 417. levert 't Slot te Wouw aan Parma. VII. 418
Beerwoud, Overfte van Bergen op Zoom, loopt over tot den vyand. VIII. 21
Beijeren (Maximiliaan Emmanuel, Keurvorst van) wordt Landvoogd der Spaanfche Nederlanden. XVI.

- XVI.** 162. hem wordt een Zoon gebooren. XVI. 202. wien de Spaansche heerschappy grootendeels toegeschikt wordt. XVII. 11. deszelfs dood. XVII. 21. de Keurvorst erkent Filips den V. voor Koning van Spanje. XVII. 67. ruimt de sterke Plaatsen der Nederlanden den Franschen in. XVII. 68. handelt in Duitschland, ten behoeve van Frankryk. XVII. 91. de Spaansche Nederlanden worden hem afgestaan. XVII. 419
- Beiling** (*Albrecht* of *Arnold*) leevende, in de aarde gedolven. III. 463
- Beina** (*Sjaurt*) bevordert de tekening van 't Verbond der Edelen. VI. 127. raadpleegt met Brederode te Viane. VI. 211. te Amsterdam. VI. 220. wordt gevangen. VI. 230. onthalsd. VI. 277
- Bekker** (*Joan*) in bezending naar Friesland en Groningen. XVII. 209
- Belgen**, Inwooners van Gallie. I. 38. door Cezar overheerd. I. 39
- Bel-isle** (*de Maarschalk en Graaf van*) op Brunswykschen bodem vastgehouden. XIX. 496. geslaakt. XIX. 497
- Bella** (*della*) geslaagen door Prinsse Maurits. IX. 160
- Bellechere** (*Faques*) wordt President van den Hove van Utrecht. VIII. 168
- Bellievre** (*Pompoune van*) handelt om de Staaten te bevredigen met Aniou. VII. 485.
- Bellovaken**, door Cezar overheerd. I. 40
- Belydenis** (Nederlandsche). Verschil deswege, in 't begin der zeventiende eeuw. X. 17
- Bempden** (*Gillis van*), Burgemeester van Amsterdam, begroet den Prins van Oranje. XX. 95
- Ben** (*Tybrand*) te Amsterdam uit de Vroedschap gezet. X. 280
- Bendelmerebroek**, Moeras aan de Utrechtsche Kerke afgestaan. II. 265. aan Floris den V. III. 39
- Benpen** van Ordonnantien, voltallig te maaken. VI. 44, 57. de Stadhouders en anderen krygen 'er bevel over. VI. 45
- Bennenbroek**. Klooster aldaar. II. 116
- Benningerhof** (*Albrecht*) dient Willem den I te water. VI. 322
- Benningerwolder-Schans** ingenomen door de Munsterschen. XIV. 29. herwonnen door de Groningers. XIV. 131
- Benskoop** (*Arent van*) spant aan tegen Floris den V. III. 67. rukt hem de sperwer van de hand. III. 78. wordt naar Kleefsland gevoerd. III. 90. sneuvelt, in de Lek. III. 179, 180
- Benthem** (*Ernst Willem, Graaf van*) zyne Gemaalin en Kinderen begeeven zig onder bescherming der Staaten. XIV. 121
- Bent**. wat Lodewyk de XIV. voor hem op de Staaten bedingen wilde. XIV. 121. zyne Gemaalin sterft. XV. 39. de Staaten zoeken hem met zyne Kinderen te verzoenen. XV. 295
- Benthuizen** (*Fonkheer Jakob van Wyngaarden, Heer van*) in gezantschap naar Engeland. X. 426
- Bentink** (. . . .) Drosfaard van Woudrichem, tekent het Verbond der Edelen. VI. 126
- Bentink** (*Alexander*) Hoogschout van Arnhem, doet den voorslag tot de opdragt der Souverainiteit

- teit van Gelderland. XIV. 347
- Bentink (Bernard)* wegens een gedeelte der Edelen van Overijssel, afgezonden naar Holland. XII. 406
- Bentink (Filips)* doet voorlagen tot vrede, van wege de Staaten. IX. 90
- Bentink (Jonker) van Kennade* beschuldigd. XIV. 31
- Bentink (Willem)* Kamerheer van Willem den III., dient zyne Hoogheid in eene gevaarlyke ziekte. XIV. 370. wordt in de Ridderfchap van Holland beschreeven. XIV. 370. door zyne Hoogheid naar Engeland gezonden. XV. 302. spreekt met eenige Amsterdamsche Heeren, wegens den toeleg op Engeland. XV. 428, 435. handelt met de Staatliche Ambassadeurs aldaar. XVI. 27, 45, 53. wordt Graaf van Portland. XVI. 49. Zie *Portland (Willem, Bentink Graaf van)*.
- Bentink (Willem, Graaf van)* Heer van Rhooen en Pendrecht, geeft den Prinse van Oranje kennis van zyne aanstelling. XX. 94. leidt hem in, in den Raad van Staate. XX. 97. Aanmerkingen der Franschen op zyne aanspraak, ter deezer gelegenheid. XX. 98. gy reist in gezantschap naar Groot-Britanje. XX. 174. wordt gevolmagtigd tot de Vredehandeling te Aken. XX. 179. komt uit den naam van zyne Hoogheid te Amsterdam. XX. 284
- Bentivoglio (de Kardinaal)* handelt in de Spaansche Nederlanden. IX. 338
- BERBICE gebrandfchat door de Franschen, in 1712. XVII. 491.
- verandert van eigenaars. XVIII. 9
- Berg.* Zie *Kleeve.*
- Berg (Adolf van den)* gevangen genomen. IX. 116
- Berg (Fredrik van den)* brengt volk in 's Hertogenbosch. VIII. 110. tragt naar Breda. IX. 116. beleegert Hoogktraaten vergeefs. IX. 158. zyn toeleg op Aardenburg. IX. 226
- Berg (Gillis van den)* wordt Bisschop van Deventer. VI. 65
- Berg (Henrik, Graaf van den)* levert het Verzoekfchrift der Edelen over. VI. 141. woant de byeenkomst te S. Truyen by. VI. 174. versterkt zyn Slot te Heel. VI. 210. zoekt zynen zoen. VI. 213 wordt ingedaagd. VI. 258. gevonnist. VI. 276
- Berg (Henrik van den)* te Erkelens gevangen. IX. 226. neemt Reide in. X. 422. wint Gulik. X. 422. en Paapenmuts. X. 445. valt in de Veluwe. X. 486. slaat de Staatliche Ruitery. XI. 63. zyne bewegingen om 's Hertogenbosch te ontzetten. XI. 93, 94, 95. hy valt wederom in de Veluwe. XI. 97. kiest de Staatliche zyde. XI. 160
- Berg (Herman van den)* in 't gevegt by Amerongen. VIII. 75. wordt gewond. VIII. 123. stikt eene munitery te Rynberk. VIII. 380. verdedigt Rees. IX. 54. behuwelykt het Markgraafschap van Bergen op Zoom. X. 4. sterft. X. 4
- Berg (Jan van den)* wordt Raad in den Hove van Utrecht. VIII. 168
- Berg (Johan van den),* Zyn bewind in de Spaansche Nederlanden. XVII. 436. XVIII. 46, 74.

VADERLANDSCHE HISTORIE. 29

74. hy wordt van de Regeeringe van Leiden ontslaagen door zyne Hoogheid. XX. 302
- Berg (Lodewyk van den)* sneuvelt voor Steenwyk. VIII. 365
- Berg (Oswald van den)* in 't gevegt by Amerongen. VII. 75. wordt uit misverftand van de zynen doorfteken. VII. 123
- Berg, (Willem, Graaf van den)* brengt Gelderland gedeeltelyk over tot 's Prinsfen zyde. VI. 368. ook een gedeelte van Overysfel. VI. 368. en van Friesland. VI. 369. vlugt uit Kampen. VI. 402. wordt Stadhouder van Gelderland. VII. 504. kiest de Spaanfche zyde. VII. 504, 505.
- Bergen (twee van den)* tekenen het Verbond der Edelen. VI. 125
- Bergen in Henegouwen* verrast, door Graave Lodewyk. VI. 364. door Alva belegerd. VI. 365. vergeefs gepoogd te ontzetten. VI. 384, 390. opgegeven, by verdrag. VI. 391. veroverd door de Franschen, in 1691. XVI. 144, 146. door de Bondgenooten, in 1709. XVII. 343. door de Franschen, in 1746. XX. 29
- Bergen op Zoom* bezet door de Landvoogdesse, in 1567. VI. 246. bemagtigd door de Staatfchen. VII. 161. aanslag op de Stad mislukt. VII. 417. Hohenlo verzekert 'er zig van. VIII. 21. zy wordt door Parma, vergeefs, belegerd. VIII. 290. aanslagen op de Stad. VIII. 385. IX. 190. XI. 67. zy wordt door Spinola belegerd. X. 432. verlaaten. X. 437. opfchudding aldaar, in 1653. XII. 298. belegerd, en by verrasfing ingenomen door de Franschen, in 1747. XX. 108-116
- Bergen (Markgraafffchap van)* Overeenkomst wegens het zelve van 1651. XII. 144. de Keurvorst van de Palts beweert deszelfs onafhankelykheid. XX. 254. de Staaten wederleggen hem. XX. 254 enz.
- Bergen (Adriaan van).* Zie *Dolhain.*
- Bergen (Adriaan Fanszoon van)* laat zyn Turffchip gebruiken tot het verrasfen van t'reda. VIII. 341. wordt daarvoor beloond. VIII. 344
- Bergen (Joan van Gilmes, Markgraaf van)* wordt Ridder van 't Gulden Vlies. VI. 6. Stadhouder van Henegouwen. VI. 42. verbindt zig met Oranje. VI. 86. weigert de Inquifitie en Plakkaaten te handhaaven. VI. 131. trekt naar Spanje. VI. 155. zyne handeling aldaar. VI. 157-161. wat men met hem voorhadt. VI. 196. zyn dood. VI. 245
- Bergen (Lodewyk van)* dient Willem den I. te water. VI. 303
- Bergh (Johan)* begeeft zig als Vrywillige op 's Lands Vloot. XIV. 24
- Berk (Jakob),* Pensionaris van Dordrecht, in gezantsfchap naar Londen. IX. 274
- Berk (Nikolaas van)* gemagtigd tot de handeling, in 1608. IX. 321. wordt Burgemeester van Utrecht. X. 234. onderzoek van zyne Verklaaring ten laste van Oldenbarneveld en Uitenboogaard. X. 349-352
- Berk (Pompejus)* Burgemeester van Dor-

- Dordrecht. XV. 264
- Berkenrode* (*Adriaan van*) wordt Schepen van Haarlem, in 1572. VI. 412
- Berkenrode* (*Gerrit van*) helpt Haarlem overbrengen aan 's Prinses zyde. VI. 367
- Berkenrode* (*Matheus Lestevenon, Heer van*) in Ambassade naar Frankryk gezonden. XX. 376.
- Berthout* (*Adriaan Teding van*) gemagtigd om de Regeering van Leeuwarden te helpen handhaaven X. 91. waarschuwt Oldenbarneveld wegens deszelfs nantaande gevangenis. X. 253
- Berlo* (*Graaf van*) inuvelt. XVI. 105
- Bernards* (*Wilmar*) Hoogleeraar te Leuven, geraadpleegd over 't ketterstraffen. VI. 110
- Bernulf* of *Bernold*, Bisfchop van Utrecht, bevestigt het Verdrag tusfchen Dirk den III. en Bisfchop Adébold. II. 154. raakt in twist met Dirk den IV. II. 156
- Beroeringen in de Gereformeerde Kerken deezzer Landen, in 1750 en 1751. XX. 377 enz.
- Beroerten in de Nederlanden onder Filips den II. Oorzaaken derzelven. VI. 120, 159, 169, 192. Zie Raad der Beroerten.
- Berta*, Dogter van Floris den I trouwt met Filips den I Koning van Frankryk. II. 179
- BERTHOLD, Hertog of Koning der Saxers, geslaagen. I. 332
- Berti*, Geheimschryver der Landvoogdesse, Margareet. VI. 148
- Bestand met Spanje. Eerste spraak daar van, in 1595. VIII. 414. in 1607. IX. 366. Lipsius brief daar over. VIII. 415. IX. 374. in 1608 voorgeslaagen door Jeannin. IX. 363, 370. geschriften van byzondere Perfoonen, voor en tegen het zelve. IX. 373. Maurits ontraadt het. IX. 374, 381, 409. de Staaten neigen 'er toe. IX. 377. handeling daar over. IX. 378, 380, 385, 393, 394. Zeeland stemt 'er tegen. IX. 380, 415. de handeling afgebroken in den Haage. IX. 386. in Brabant hervat. IX. 388, 431-436. 't Bestand wordt den Staaten, door de uitheemsche Gezanten, sterk aangeprezen. IX. 395, 405, 408, 416, 421. de Leden van Holland bewilligen 'er, allengskens, in. IX. 413, 414, 428. ook Zeeland. IX. 429. het twaalfjaarig Bestand wordt getekend. IX. 436. inhoud van het zelve. IX. 436 't wordt afgekondigd. IX. 444. Frankryk en Groot-Britanje blyven 'er borg voor. IX. 445. Filips de III. bekragtigt het. IX. 267 gevolgen van het zelve. X. 3, 4, 156, 302, 417 Bestand (twintigjaarig) tusfchen Frankryk ter eener en het Keizerryk en Spanje ter ander zyde Handeling daarover. XV. 219 enz. het wordt geslooten. XV. 245 enz.
- Betastien*, Inwooners van het Belgisch Gallie. I. 149 *Aant.*
- Bethune* gewonnen, in 1710. XVII. 388
- Bets* (*Jan*) wordt Lid van den Hooge Raade, in 1582. VII. 451
- BETUWE. De Deenen slaan zig aldaar neder. II. 64, 66, 68, 70 zy werdt, in de elfde eeuw, een *Eiland* genoemd. II. 143
- Beuning* (*Koenraad van*), Penfionna-

Paris en daarna Burgemeester van Amsterdam, wegens Holland, in bezending naar Friesland en Stad en Lande. XII. 130. handelt in Zweeden. XII. 268, 269, 270, 271. polst de Hanze-Steden. XII. 277. tragt den twist tusfchen Zweeden en Breemen by te leggen. XII. 388. trekt in buitengewoon Gezantschap naar Deenemarke. XII. 393. daarna naar Frankryk XIII. 13. twyfeling of hem 't verlies van Munster te regt geweeten worde. XIII. 88. verzoekt Lodewyk den XIV. om hulp tegen Groot-Britanje. XIII. 127 enz. tragt hem af te maanen van den toelag op de Spaansche Nederlanden. XIII. 131. dringt hem sterk tot belofte van bystand. XIII. 161. wordt vand' Estrades gepreezen. XIII. 164. zyn voorflag tot vrede behaagt niet in Frankryk. XIII. 284. zyne driftigheid wordt aldaar afgekeurd. XIII. 319, 320. hy ontwerpt een Verdrag tusfchen Frankryk en Spanje. XIII. 323. zyn merkwaardig fchryven over de inzigten van Lodewyk den XIV. XIII. 333. hy wordt gemagtigd tot het byleggen van den twist in Overysfel. XIII. 349. trekt in gezantschap naar Engeland. XIII. 423, 424. yvert voor 't afbreeken der handeling met Frankryk. XIV. 103, 110. handelt met de Engelschen. XIV. 108. enz. en te Brusfel. XIV. 127. wordt, in 1672, buitens tyds, tot Burgemeester aangesteld. XIV. 216. naar Engeland gezonden. XIV. 338. fchryft dat de vryheid in gevaar is. XIV. 325. zyne handeling in Engeland.

XV. 61, 96, 119. zyn fchryven aan die van Amsterdam. XV. 64. 's Prinzen misnoegen op hem. XV. 143, 186, 203. zyn gesprek met Fuchs. XV. 197, 199. hy loopt lyfsgevaar. XV. 204. wordt zyner zinnen byster.

XVI. 45
Beveren (Abraham van), Heer van Barendrecht, in bezending aan den Bisfchop van Munster. XIII. 82

Beveren (Dirk van) verliest het Slot te Beveren. II. 240

Beveren (Kornelis van), Oud Burgemeester van Dordrecht, wordt Lid van den Landraad, in 1575. VII. 23

Beveren (Kornelis van), Heer van Strevelshoek, handelt in Engeland. XI. 260. wegens Holland in bezending naar Utrecht. XII. 130

Beveren (Maximiliaan van Bourgondie), Heer van) wordt Ridder van 't Gulden Vlies. VI. 6. wordt bevestigd in 't Stadhouderschap van Holland, Zeeland en Utrecht. VI. 6. staat, uit naame van Holland, zekere Bede af. VI. 11, 12. bekomt een geschenk. VI. 13. sterft. VI. 35. flegte staat zyns boedels. VI. 36

Beyeren (Willem van), Burgemeester van Dordrecht, blyft in 1618 tegen zyne verwagting in de Regeering. X. 281

Bevergerne. Twist over dit Slot afgedaan. XIII. 79

Beyerningh (Hieronimus van) Schepen van Gouda, wegens Holland in bezending naar Utrecht. XII. 130. wordt benoemd tot de Vredehandeling met Kromwel. XII. 257. trekt vooraf naar Engeland. XII. 259, 260. handelt

- delt heimelyk met de Witt. XII. 279, 280. spreekt met Kromwel. XII. 313. doet wederom een' keer herwaards. XII. 315. Friesland vordert hem ter straffe. XII. 337. wil hem niet stemmen tot Thefaurier-Generaal. XII. 341. hy verklaart, by eede, Kromwel de Akte van Uitsluiting niet eerst in den mond gegeven te hebben. XII. 369. hy wordt Thefaurier-Generaal. XII. 369, 419. belet dat men op 't begeeven van 't Veldmaarschalks-ampt besluite. XII. 420. wordt gepreezen van d'Estrades. XIII. 146. handelt te Kleeve. XIII. 182. wordt gevolmagtigd tot de Bredasche Vredehandeling. XIII. 245; 247, 249. hoe by d'Estrades aangezien. XIII. 246. hy handelt tot bevordering der Akenfche Vrede. XIII. 329 trekt ingezantschap naar Spanje. XIII. 423, 424, 468 handelt met de Engeschen, in 1672. XIV. 108 enz. wordt tot de Keulsche Vredehandeling gemagtigd. XIV. 244. tot de Nieuwmeegsche. XIV. 369. neigt tot afzonderlyke Vrede. XIV. 416, 417, 460. sterft. XVI. 130
- Beverweerd (Lodewyk van Nassau, Heer van)* helpt Gennep belegeren. XI. 305. vertoont Willem den II 't gevaar der troepen voor Amsterdam. XII. 102. trekt in buitengewoon gezantschap naar Engeland. XIII. 10, 36, 45
- Beverweerd (Willem van Nassau, Heer van de Lek en)* natuurlyke Zoon van Prinse Maurits. X. 499. doet een togt naar Kadix. XI. 26. snevelt voor Grol. XI. 54
- Beverweerd (Zweder van)* snevelt in een Scheepsfryd. III. 160
- Beverwyk bezet door Sonoi.* VII. 119
- Bevrediging met Holland en Zeeland. eerste handeling daarover. VI. 478. loopt vrugteloos af. VI. 481. wordt hervat. VII. 25. Gensche bevrediging. VII. 115. getuigenissen ten voordeele derzelve. VII. 131
- Beyer (Samuel)*, Schepen te Rotterdam, door de burgery tot Vroedschap benoemd. XIV. 115. in bezending naar Engeland. XIV. 338. raakt uit, en wederom in de Regeering. XVII. 135
- Biddag (merkwaardige) van Grasmaand des jaars 1619. X. 356. een andere, in 1665. gebruikt tegen 't oogmerk der Regeeringe. XIII. 155
- Bie (Joris de)* wordt Thefaurier-Generaal. VIII. 183. IX. 273
- Bie (Nikolaas de)* Resident van Poolen by de Straaten. XII. 389
- Biel (Joan)*, Syndicus van Nieuwmege, protesteert tegen 't verstellen der Wet aldaar. X. 197
- Biese (Belin)* wordt Lid in den Raad der Beroerten. VI. 251
- Biesman (Christoffel)*, Burgemeester van Nieuwmege, gemagtigd om de Regeering van Leeuwaarden te helpen handhaaven. X. 91. verklaart zig tegen 't doordryven der Sinode. X. 177, 195, 199. wordt uit de Regeering gezet. X. 197
- Bikker (Andries)* wordt Burgemeester van Amsterdam. XI. 50. trekt in gezantschap naar 't Noorden. XI. 65, 213, 382. ontlaat zig van de Regeeringe. XII. 105, 127
- Bik-*

- Bikker (Gerard)* een der eerste voortzetteren van de Vaart naar Oostindie. IX. 137. en naar Westindie. IX. 152
- Bikker (Dr. Jan)* Burgemeester van Amsterdam. XII. 393, 394
- Bikker (Kornelis), Heer van Zwieten*, Burgemeester van Amsterdam, stelt orde op de veiligheid der Stad, in 1650. XII. 96, 97. ontlaat zig van de Regeeringe. XII. 105. wordt hersteld. XII. 128. sterft. XII. 393
- Bikker (Laurens)* reist naar Oostindie. IX. 139, 145
- Bikker (Pieter)*. VI. 238 *Aant.*
- Billy (Gaspar Robles, Heer van)* trekt op tegen Graave Lodewyk. VI. 280. ontzet Delfzyl. VI. 310. doet veel dienst in den Watersnood van 1570. VI. 324. dryft de Geuzen uit Dokkum en Staveren. VI. 369. onderwerpt zig de afgeweeken Friesche Steden. VI. 402. tragt naar Enkhuizen. VI. 447. naar Mendenblik. VI. 473. plondert Vlieland. VII. 75. zyn toeleg op Texel en Wieringen. VII. 75. hy verjaagt Barthold Entes uit Friesland. VII. 98. wordt gevat. VII. 126. zyn beeldtenis wordt te Groningen aan de kaak gespykerd. VII. 126. hy wordt geslaakt. VII. 127. zyn toeleg op Groningen en Leeuwaarden. VII. 165. hy sneuvelt voor Antwerpen. VIII. 79
- Binch* gewonnen, in 1675. XIV. 372
- Binkes (de Kommandeur Jakob)* met een Esquader naar 't Noorden gezonden. XIV. 376. verovert Kajana. XIV. 401. sneuvelt by Tabago. XIV. 443, 444
- Binkhorst ('t Slot)*. II. 309. *Aant.*
- door de Kabbeljaauwschen vernield. III. 279. door die van Delft bemagtigd. III. 297
- Binkhorst (Lodewyk van)* bevoordert de tekening van 't Verbond der Edelen. VI. 127
- Biron (Maarschalk van) wint Wouw* en andere Plaatsen. VII. 488. raakt in gevegt met Parma by Steenbergen. VII. 489. valt in Artois. VIII. 436
- Bisdorn (Jakob)* in bezending naar den Briele. XIX. 360
- Bisdommen (nieuwe)* opgeregt in de Nederlanden. VI. 46, 56, 62-66. misnoegen hieruit ontstaan. VI. 66, 67, 69, 70
- Bjskaaische Maatschappij* opgeregt. XVIII. 488
- Bisshop (Rem Egbertszoon)*, Koopman te Amsterdam van de Remonstrantsche gezindheid. Zyn huis wordt geplonderd. X. 147. hem wordt het Avondmaal ontzeid. X. 149. hy raakt, om 't verzamelen van penningen voor de Remonstranten, in moeite. X. 392
- Bisshoppen van Utrecht*. Aanwas van derzelver gezagen goederen. II. 119. Oorsprong van hunne oorlogen met de Graaven van Holland. II. 139. en van hunne geschillen met de Heeren van Amstel. II. 262
- Blaauwvoet (Paulus)* wykt de eerste uit een gevegt by Veere III. 155
- Bladelle* Giftbrief aan Dirk den I. aldaar getekend. II. 108
- Blake (Robert)* Engelsche Admiraal. Zyne ontmoeting met Tromp voor Douvres. XII. 217. hy geeft deezen de wyt der Vredebreuke. XII. 218. neemt eenige Haringbuizen. XII. 220.

- raakt in gevegt met de Witte. XII. 222. en wederom met Tromp. XII. 223. nog eens drie dagen agtereen. XIII. 233
- Blankart (Thigard)* getuigt in een' Giftbrief. II. 198
- Blansaart (Jan en Abraham)* hebben deel aan een' aanslag tegen 't leeven van Prinse Maurits. X. 451, 453. misleiden van Dyk. X. 456. neemen de vlugt. X. 461, 462, 467. worden gevat. X. 469. en onthalsd. X. 477
- Blasere (Jan de)*, Raadsheer van Mechelen, wordt Lid van den Raad der Beroerten. VI. 251
- Blocquery (Salomon de)* in bezending naar Engeland. XV. 312
- Bloedraad.* Zie *Raad der Beroerten*
- Bloemenhandel in Holland.* XI. 264
- Bloemenstein (Jan van)* van 't Baljuwschap van Kennemerland verlaaten. III. 295
- Blois.* Zie *Treslong.*
- Blok (Adriaan)* raakt uit, en wederom in de Regeering van Schoonhoven. XVII. 195
- Blok (Hugo)* gemagtigt tot het stillen van een' oproer te Enkhuizen. XII. 288
- Blokhuisen (François van)* wordt Lid van den Landraad, in 1575. VII. 23
- Blokszyl* ingenomen door de Bisschoppelyken. XIV. 29. heroverd door de Friezen. XIV. 131
- Bloote (Filips de)* heeft deel aan den moord van Aleid van Poelgeest. III. 322
- Blyenburg (Adriaan van)* brengt Dordrecht over aan 's Prinsens zyde. VI. 367
- Blyenburg (Adriaan van)* door Willem den III. in Gekommitteerde Raaden groepen. XIV. 199
- Bockel (Dirk van).* II. 295
- Bodegrave* verbrand door de Franschen. XIV. 235
- Bodeloden-grave* is Bodegrave. II. 93 *Aarit.* 107. Dirk Bavo wordt 'er uit verjaagd. II. 142. Dirk de III. hegt het aan zyn Graafschap. II. 143
- Bodemont (François)* strooit schimp-schriften tegen 't Huis van Nassau, in Friesland. VIII. 124
- Bodlei (Thomas)* Engelsche Gezant. Zyn voorslag aan de Staten. VIII. 444
- Boekholt*, Drost van Wageningen, Raad van Graave Jan van Nassau. VII. 268
- Boelensz (Jakob)* in gezantschap naar Deenemarke. IX. 274
- Boeren-kryg* in Duitschland. V. 4
- Boetselaar (Daniel en Otto van)* tekenen het Verbond der Edelen. VI. 126. de laatste woont de byeenkomst te S. Truyen by. VI. 174
- Boetselaar (Floris van).* Zie *Langerak.*
- Boetselaar (Fredrik Henrik, Baron van)* in de Ridderfchap van Holland beschreeven. XVIII. 297
- Boetselaar (Gysbert, Heer van)* trekt in gezantschap naar 't Noorden. XI. 65
- Boetselaar (Jakob Godefroi van den)* in bezending naar Zeeland. XVIII. 224. sterft. XVIII. 244
- Boetselaar (Rutger van)* woont den togt tegen de Gentenaars by. IV. 38
- Boetselaar (Rutger van), Heer van Karnisse,* tekent het Verbond der Edelen. VI. 126. woont de byeenkomst te S. Truyen by. VI. 174
- Boetselaar (Wesfel van)* half heer van Asperen. VI. 184
- Boetselaar (Wesfel van).* Zie *Asperen.* Be-

- Bogaard (Adriaan)* heeft zitting in Gekommitteerde Raaden. XIV. 161
- Bogaard (Jan Willemszoon)* Oud Schepen van Amsterdam. Vonnis over hem. XI. 82
- BOHEME.** Oorsprong des oorlogs in dit Ryk. X. 399-402. de Staaten neemen 'er deel in. X. 402-406. staat der zaaken, in 1621. X. 423 de verkooren Koning Fredrik sterft. XI. 164
- Bojorix*, Koning of Veldheer der Kimbren. I. 9
- Bois (Guillaume du)* Abt en naderhand Kardinaal, handelt met George den I. te Maaslandsfluis. XVIII. 142. en met de Staaten in den Haage. XVIII. 143. hy vertrekt naar Frankryk. XVIII. 150
- Bois (Warner du)* verdedigt de Betuwe. IX. 211. wordt doorschooten. IX. 299
- Boisfe (J. de Thumery, Heer van)* Gezant van Frankryk by de Staaten, raadt hen tot eendragt en gemaatigdheid. X. 236. hun antwoord. X. 236. hy klaagt over Aersens. X. 285. zyne poogingen ten behoeve van Oldenbarneveld, Hogerbeets en de Groot. X. 285, 301-304, 331, 357
- Boisot (Karel of Lodewyk)* tekent het Verbond der Edelen. VI. 125
- Boisot (Karel)* helpt Rammekens inneemen. VI. 439. krygt last om orde op de Regeering te helpen stellen. VII. 16. wordt gemagtigd tot de Vredehandeling van Breda. VII. 29. sneuvelt. VII. 72
- Boisot (Lodewyk)* helpt Rammekens inneemen. VI. 439. slaat de Spanjaards voor Reimerswaale. VI. 460. ontzet Leiden. VI. 487, 489, 495
- Bolingbroke (Henrik S. John, Burggraaf)* zyne handeling in Frankryk. XVII. 483. zyn zonderling schryven. XVII. 495. hy wykt naar Frankryk. XVIII. 29
- Bomben.* Oudst gebruik derzelven. IV. 220
- Bombergen (Antoni van)* dient onder Brederode. VI. 211. werpt zig in 's Hertogenbosch. VI. 214. verlaat de Stad. VI. 214
- Bomme (Leendert)* wordt tot Representant van zyne Hoogheid in de Oostindische Maatschappij in Zeeland aangesteld. XX. 334
- BOMMEL** bemagtigd, door Hertoge Karel van Gelder. IV. 364. gewonnen, in 1572. VI. 367. onder de Staaten van Holland en Zeeland beschreeven. VII. 27, 29. misbruikt zeker voorregt. VII. 27 *Aant.* wordt in 't Verbond tusfchen Holland en Zeeland niet toegelaaten. VII. 94. bearbeit de nader Vereeniging in Gelderland. VII. 248. beweging aldaar. VII. 299. de Stad wordt hereenigd met Gelderland. VIII. 382. door Mendoza belegerd. IX. 49. verlaaten. IX. 50. de Stad kiest Willem den III. tot Stadhoud. XIV. 92. Turenne bemagtigt haar. XIV. 92. opschudding en verandering der Regeeringe aldaar. XVII. 138
- BOMMELERWAARD.** Inval in dezelve. VIII. 99. zy wordt met Gelderland hereenigd. VIII. 382. door Hohenlo bezet. IX. 15. inval in dezelve. IX. 48
- Bommene* stormenderhand veroverd, door de Spaanfchen. VII.

- Bon* door Schenk veroverd, in 1587. VIII. 265. verlooren, in 1588. VIII. 291. veroverd door Willem den III., in 1673. XIV. 278. veroverd, in 1703. XVII. 183 enz. verschil deswege. XVIII. 94, 96. de Staatſche bezetting van daar verdreeven. XVIII. 95
- Bondgenooten.* Zie Edelen.
- Bonifacius*, een Engelsche of Schotſche Monnik, komt hier te Lande. I. 383. predikt den Friezen. I. 384. wordt Biſchop en Aartsbiſchop. I. 385. zyn titel. I. 386. hoe hy gewoon was zig tegen de Afgodery te kanten. I. 386. en tegen andere gebreken. I. 388. met naame tegen de Ketterye. I. 390. bedient zig van den weerdlyken arm. I. 391, 414 *Aant.* houdt verſcheiden' Kerkvergaderingen. I. 394. zyne wyze van bekeeren. I. 397. hoe hy boeken bekwame. I. 400. hy zaſt Pipyn tot Koning. I. 405, 406. raadt hem de inkomſten der Geestelyken aan te tasten. I. 406. verſchilt met den Biſchop van Keulen, over 't Regt tot de Utrechtſche Kerke. I. 408. zoekt deeze Kerk den Roomschen Stoel te onderwerpen. I. 410. predikt, voor 't laatst, onder de Friezen. I. 413. wordt, by Dokkum, omgebracht. I. 415. te Utrecht, en daarna te Ments, begraaven. I. 416. zyne giften en ſchriften. I. 417
- Bonna* nu *Bon*, Legerplaats der Romeinen. I. 129 *Aant.* verdrag aldaar, in de tiende eeuw, gemaakt. II. 105
- Bonnivet* (*Heer van*), Gezant van Anjou, uit Gend verjaagd, door Imbiſe. VII. 289. wint Eindhoven.
- ven. VII. 471
- Bont* (*Hugo*) van de Spaanſche zyde gemagtigd tot de Vredehandeling, in 1575. VII. 26
- Bontebal* (*Klaas Michielszoon*) verſchaft geld tot den aanſlag op het leeven van Prinſe Maurits. X. 453. wordt onthalsd. X. 478
- Bontemantel* (*Hans*) Schepen en Raad te Amſterdam. Zyn getuigenis wegens 't eeuwig Edict. XIV. 85
- Boom* (*Kornelis*), Penſionaris van Amſterdam, krygt kennis van 't miſlukken des aanſlags op de Stad, in 1650. XII. 100
- Boom* (*Pieter Korneliszoon*), Burgemeester van Amſterdam, ſluit Leicesters toeleg. VIII. 244
- Boots* (*Barbara*) in hegtenis genomen. VIII. 170
- Bootsma* (*Epo*) handelt te Stade. XII. 383
- Bootsma* (*Joan van*) Ontvanger van Frieſland. regtspleegingen tegen hem. XI. 222
- Bordet*, een Franch Edelmaan, brengt zig om 't leeven in 't belegerd Haarlem. VI. 430
- Boreel* (*Balthazar*) Sekretaris te Amſterdam. XVI. 311
- Boreel* (*Jakob*), Burgemeester van Middelburg, trekt in gezantſchap naar Engeland. X. 70
- Boreel* (*Jakob*) in gezantſchap naar Frankryk XV. 3, 4. zyne handeling aldaar. XV. 43, 44. zyn huis te Amſterdam wordt geplonderd. XVI. 310, 311. hy wordt gemagtigd tot de Ryswykſche Vredehandeling. XVI. 357. ſterft. XVI. 355
- Boreel* (*Joan*) Burgemeester van Middelburg, wordt gemagtigd op 's Lands Vloote. XIII. 154. in gezantſchap gezonden naar En-

VADERLANDSCHE HISTORIE. 37

- Engeland. XIII. 279, 390. geeft hoop tot behoudenis der Vrede. XIII. 445, 479. fchryft, dat 's Prinzen bevordering aange naam zal zyn in Engeland XIII. 457, 477, 479. vordert weinig in zyne handeling. XIV. 6. zyn fchryven. XIV. 42, 43. hy handelt te Brusfel. XIV. 488.
- Boreel (Joan)* wordt van 't Hofmeesterfchap van Willem den III ontflaagen. XIII. 199
- Boreel (Willem)* fluit in Engeland een Verdrag tufchen de twee Oostindifche Maatfchappyn. X. 394. bemiddelt een gefchil te Breemen. XI. 287. tragt het gefchil tufchen Karel den I en 't Parlement by te leggen. XI. 374-378. komt als gewoonlyke Gezant der Staaten in Frankryk. XII. 49. zyne handeling aldaar. XII. 50-52, 264-267. zyn vrymoedig gefprek met den Koning. XII. 449
- Boreel (Willem)* Ambafadeur der Staaten in Frankryk XVIII. 424. tekent de voorafgaande punten tot de Vrede. XVIII. 437. fterft te Parys. XVIII. 437
- Borkelo* ingenomen door de Staaten. X. 94. te rug gevorderd door den Bifchop van Munfter. XIII. 89. bemagtigd door de Keulfchen en Munfterfchen. XIV. 26
- Borndiep*, een Meer in Friesland. I. 376, 413
- Bornifse*, fcheid tufchen Holland en Zeeland. II. 238, 252 *Aant.*
- Borrebach (Adolf)* valt den Raadpionaris de Witt by nagt aan. XIV. 68 ontkomt de ftraf. XIV. 70
- Borfelen (Adriaan van)* gehuwd met eene natuurlyke Dogter van Hertoge Filips. IV. 58
- Borfelen van der Hooge (Adriaan van)* in bezending naar Engeland. XV. 312
- Borfelen (Allard van)* voor Rysfel gevangen. II. 335
- Borfelen van der Hooge (Filips van)* in bezending aan den Bifchop van Munfter. XIII. 82
- Borfelen (Floris van)* verzoent zig met Floris den V. III. 50
- Borfelen (Floris en Nikolaas van)* III. 331
- Borsfele van der Hooghe (Jonkheer Jan van)* tot eerften Edele in Zeeland aangefield. XX. 99. gevollmagtigd tot de Vredehandeling te Aken. XX. 179
- Borfelen (Wolferd van)*. Zie *Wolferd van Borfelen*.
- Borstius (Jakobus)* Predikant te Rotterdam, yvert tegen de Regeering. XIV. 67. moeit zig met het verzoek der burgerye tot verheffing van zyne Hoogheid. XIV. 78
- Bosch (Jakob van den)* Refident der Staaten te Hamburg. XVIII. 261
- Bosch (Kornelis)* Advocaat, om den aanflag op den Prinfe in verzekering genomen; doch geflaakt. X. 462
- Bosch (Samuel)* te Amfterdam verdagt van een aanflag op Burgemeester van Deuningen. XV. 204
- Boschveld (Adriaan van)*, zyn beleid ten tyde van den moord der Witten. XIV. 167, 168
- Boshuizen (Francois van)* Admiraal onder Alva, kruist voor de Eems. VI. 274. komt voor Enkhuizen. VI. 356, 364. wordt gevangen. VI. 356. raakt los. VI. 357. wordt aangezigt om tot Oranje over te komen. VI. 332. brandt verfecheiden Dorpen af. VI.

- VI. 394. raakt met de Nasfauschen slaags op de Zuiderzee. VI. 448
- Bosju* (*Maximiliaan de Hennin, Graaf van*). VI. 7. krygt bevel over eene bende van Ordonnantie. VI. 45. verschilt met Oranje. VI. 76, 86. wordt Stadhouder van Holland, Zeeland en Utrecht, by voorraad. VI. 229. neemt den Advokaat van den Einde gevangen. VI. 261. verftrooit de Nasfauschen in Waterland. VI. 282. Haarlem slaat voor, hem een geschenk te doen. VI. 318. hy zoekt Treslongs schip te bemagtigen. VI. 340. tragt Briele te herwinnen. VI. 346. stoot het hoofd voor Dordrecht. VI. 348. verrest Rotterdam. VI. 349. beschryft de Staaten van Holland vergeefs. VI. 375. tragt naar Gouda. VI. 344. bezet Amersfoort. VI. 402. eischt Naarden op. VI. 403. geeft die van de Stad gehoor. VI. 404. tragt heimelyk naar Haarlem. VI. 409. zoekt Oranje in handen te krygen. VI. 436. poogt Medenblik in te krygen, door verraad. VI. 447. rust eene Vloot uit te Amsterdam. VI. 448. raakt slaags op de Zuiderzee. VI. 449. wordt gevangen. VI. 449. te Hoorn bewaard. VI. 450. schryft aan Prins Willem. VII. 27. wordt geslaakt VII. 119. zyn bedryf te Utrecht. VII. 135, 136. hy handelt met de Staaten van Holland. VII. 139. bevordert eene nadere Vereeniging tusschen de algemeene Staaten. VII. 140. sterft. VII. 243, 244
- Boswell* (*William*) Gezant van Karel den I by de Staaten. zyne handeling. XI. 330, 339, 377
- Botalli* (*Leonard*) Geneesmeester, raadt tot geneezing eener wonde van Willem den I. VII. 443
- Botbergen* (*Elbert van*) om verraad op Tiel onthalsd. X. 421
- Boternisje* (*Kostyn van*) spant aan tegen Floris den V. III. 67, 90
- Bottingen* of *Beden* der Graaven. III. 185. Zie *Beden*.
- Bouchain* gewonnen door de Franschen, in 1676. XIV. 395. door de Bondgenooten, in 1711. XVII. 403. herwonnen door de Franschen. XVII. 482
- Boudewyn van Holland*, Broeder van Floris den III wordt Bisschop van Utrecht. II. 267. helpt Floris den III tegen de Friezen. II. 267. twist met Prabant en Gelder over de Veluwe. II. 268. valt in de Veluwe. II. 270. en in 't Graaffschap Zutphen. II. 271. verdraagt zig. II. 272. zyne onlust met den Graave van Gelder. II. 284. hy valt in de Veluwe. II. 287. sterft. II. 282.
- Boudewyn de V.* Graaf van Vlaanderen, valt in Friesland. II. 156. wordt in 't regt op de Zeeuwfche Eilanden Bewesterschelde bevestigd. II. 175. zoekt Robert de Fries in 't bewind over Holland te stellen. II, 176. sterft. II. 178
- Boudewyn de VI.* Graaf van Vlaanderen, valt in Holland. II. 178. wordt door Robert de Fries overwonnen. II. 179
- Boudewyn Ewoutszoon* zoekt den Hertog van Medina Celi te onderfcheppen. VI. 374
- Boufflers* (*Maarschalk van*) in verzekering genomen. XVI. 293. geilaakt. XVI. 294. hy handelt heimelyk met den Graave van Port-

- Portland. XVI. 396, 399. XVIII. 8
Bouillon (*Henrik de la Tour d'Auvergne, Hertog van*) getrouwd met eene Dogter van Willem den I. gebiedt over 't Leger van Henrik den IV. VIII. 402. raakt in onlust met den Koning. IX. 199. verdraagt zig met hem. IX. 200. steekt zig andermaal in eenen inlandſchen oorlog. X. 108. verdraagt zig opnieuw. X. 109. werft ten derde maale. XI. 307. wordt van 't bevelhebberſchap over Maaſtricht verlaaten. XI. 308. verzoent zig met den Koning, op harde voorwaarden. XI. 330
Bourbon. Zie *Charlotte van Bourbon*.
Bourdeaux bemagtigd, met hulp der Hollanderen en Zeeuwen. IV. 42
Bours (*Pontus van Noyelles, Heer van*) brengt het Slot te Antwerpen over aan de Staatſche zyde. VII. 155, wordt van zyn ampt van Overſte van Mechelen verlaaten. VII. 292
Bourtagne. Slag aldaar, in 1580. VII. 341
Bouwensch (*Willem Adriaan*) Burgemeester van Arnhem. XVII. 243. zyn gedrag tegen de Wageningers. XVII. 302
Boyetis (*Scipio*) wordt Lid van den Landraad, in 1575. VII. 23
Boxtel, (*Fan van Hoorne, Heer van*) voert bevel in 's Hertogenboſch. VII. 297
Boy (*Kornelis*), Fiſkaal van den Hove van Holland. XII. 283, 288
Bozinchem (*Zweder van*) herwint Utrecht. III. 14
BRABANT (STAATSCH) tragt, in 1608, deel te verkrygen aan de Regeering der Vereenigde Ne-
 derlanden. IX. 345. doet gelyke poogingen, in 1648. XII. 30. en in 1651. XII. 190
Brabanders mogen, in Holland, gearreſteerd worden. V. 350
Braccamonte (*Gonzalo de*) Kolonel van een Regiment Spaanſch voetvolk, onder Alva. VI. 241
Brakel (*Fan van*) woont den togt naar Chattam by. XIII. 261. en 't gevegt voor Soulsbaal. XIV. 25
Brakel (*Fan van*) Schout by nagt, sneuvelt. XVI. 112
Brakel (*Pieter van*) sneuvelt in 't verdedigen der Smirnsche Vloote. XIII. 126
Brakel (*Reinard van Azewyn, Heer van*) wordt Raadt in Leicesters Kamer van geldmiddelen. VIII. 156. is verdagt dat hy de Engeliſchen, tot ſtroopen in Holland, aanzet. VIII. 200. wordt geweerd uit den Raad van Staate. VIII. 203. raakt in hegtenis. VIII. 301. wordt geſlaakt. VIII. 302. begeeft zig naar Engeland. VIII. 303. zyn Huis te Brakel wordt, door Hohenlo, bezet. VIII. 302. hy beſchuldigt de Regeering van Utrecht. X. 30
Brand (*Marinus*) helpt Eriele bemagtigen, in 1572. VI. 342, 345. zet Gorinchem om. VI. 367. wordt geſlaagen op de Haarlemmer Meer. VI. 422
Brandenburg (*Fredrik Willem, Keurvorst van*) trouwt met de Dogter van Fredrik Henrik. XI. 431. ziet de Staaten, ongaarne, in 't bezit zynere ſterke Plaaten. XII. 16. bekomt deel aan de Voogdyſchap over Willem den III. XII. 142, 143. ſluit een Verbond met de Staaten. XII. 389. verdraagt zig met
 C 4 Zwee-

- Zweeden. XII. 435. handeling der Staaten met hen, over de Hoefyzerfche fchuld. XIII. 77. en over andere byzonderheden. XIII. 182. hy fluit twee Verdragen met hen. XIII. 184. ook eene overeenkomst wegens de Hoefyzerfche fchuld. XIII. 373. Frankryk en Groot-Britanje handelen met hem XIII. 395-401. hy waarschuwt de Staaten. XIII. 415. handeling en Verbonden met hem. XIV. 25-21, 306. hy fluit met Frankryk. XIV. 245. vordert vergoeding van fchade van de Staaten. XV. 18-22. handeling met hem. XV. 22. zyn verschil met Spanje. XV. 51. zyne poogingen om de Staaten naar de Franfche zyde te doen neigen. XV. 86, 92. hy fleekt zig in de Oostfriefche gefchillen. XV. 106. regt eene Afrikaanfche Maatfchappy te Embden op. XV. 114. die *Groot-Fredriksburg* ftigt. XV. 116. hy fluit een Verdrag met de Staaten. XV. 290. verdedigt hun Plakaat tegen de Jezuiten en Monniken. XV. 387. fterft. XV. 398. zyne afbeelding. XV. 398.
- Brandenburg** (*Fredrik de III, Keurvorst van*). XV. 399. Verbond met hem. XV. 400. hy flaat naar de Koninglyke waardigheid. XVII. 45, 60. bekomt dezelve XVII. 95. Zie *Fredrik de I, Koning van Pruiffen*.
- Brandenburg** (*George Willem, Keurvorst van*). de Staaten fluiten een Verbond met hem. X. 428. onderfteunen hem met manfchap. XI. 18. fluiten eene overeenkomst met hem. XI. 167. nog eene wat laater. XI. 239.
- Brandenburg** (*Joan Sigismund, Markgraaf van*) beweert regt te hebben op de Kleeffche nalaa-tenfchap. VIII. 417. X. 8. de Staaten houden zyne zyde. X. 9.
- Brasfer** (*Govert*) buitengewoone Gezant in Engeland, fchryft over de zaak van Amboina. XI. 25.
- BRAZIL**. Togt van Willekens derwaards. XI. 12. de Kust wordt grootendeels veroverd. XI. 117. orde op de Regeering aldaar. XI. 119. togt van Pater. XI. 245. Graaf Joan Maurits wordt 'er Landvoogd. XI. 247. keert van daar te rug. XI. 471. opftand der Portugeezen aldaar. XI. 371. XII. 11. handeling met Portugal, wegens Brazil. XII. 200-204, 380, 381. flegte toeftand der zaaken aldaar. XII. 381, 382. gantsch Brazil wordt aan de Portugeezen opgegeeven. XII. 383. de opgeevens worden hier te Lande te regt gefield. XII. 383.
- Breauté**. zyn zonderling lyfgevegt met Lekkerbeetje op de Vugter Heide. XI. 72.
- BREDA**. Vredehandeling aldaar. VII. 31-53. Oranje bemagtigt de Stad, door list. VII. 162. zy neemt de Utrechtfche Unie aan. VII. 266. de Stad wordt door Parma ingenomen. VII. 379. herwonnen door middel van een Turffchip. VII. 341. door Mansfeld belegerd. VIII. 345. verlaaten. VIII. 345. aanflag op de Stad. IX. 116. Spinola belegert haar. X. 487, 497. XI. 9. Fredrik Henrik zoekt, vergeefs, haar te ontzetten. XI. 10. zy geeft zig over. XI. 11. wordt met beleg gedreigd. XI. 190. door Fredrik Henrik veroverd. XI. 253, 255, 256. Vredehande-

VADERLANDSCHE HISTORIE. 41

- deling aldaar, in 1667. XIII. 245-258, 263-268 in 1746 en in 1747. XX. 27, 47, 83, 102
- Brederode (Heerlykheid van)* komt aan Holland. XIII. 360
- Brederode (Dirk van)* onderwerpt de Westfriezen aan Floris den V. III. 43. tekent een Verbond met Frankryk III. 62. wordt uit den Raad gezet. III. 109. woont een togt naar Vlaanderen by. III. 204
- Brederode (Henrik, Heer van)* staat naar 't Medehelperschap der Abtdye van S. Baafs. VI. 7. zoekt de gunst van Philips den II. VI. 12. krygt bevel over eene benede van Ordonnantie. VI. 45. verbind zig met Oranje. VI. 86. tekent het Verbond der Edelen. VI. 125. woont de byeenkomst te Hoogstraaten by. VI. 133. levert het Verzoekschrift over. VI. 134, 141, 142. stemt, in Holland, tot inlevering van een diergelyk. VI. 154. men verspreidt, dat hy regt heeft op het Graaffschap van Holland. VI. 141, 199 hy haalt Oranje in, te Antwerpen. VI. 164. in zyne Heerlykheid, wordt de openbaare preeke gedoogd. VI. 166. hy woont de byeenkomst te S. Truyen by. VI. 174. zoekt aanhang, in 't Noorderkwartier. VI. 189. hy versterkt zyne Sloten. VI. 211. weigert den nieuwen eed. VI. 212. verliest zyne beede van Ordonnantie. VI. 212. zoekt zig te vergeefs met de Landvoogdesse te verzoenen. VI. 213. maakt zig meester van 's Hertogenbosch, voor een tyd. VI. 214. poogt Utrecht in te nemen. VI. 214. werpt zig in Amsterdam. VI. 215, 219 zyn be-
dryf aldaar. VI. 220, 221, 222. hy verlaat de Stad. VI. 229, 230. belooft geld, tot steun van 't Bondgenootschap. VI. 255. wordt ingedaagd. VI. 258. vonnis tegen hem. VI. 277. hy sterft, in 1568. VI. 230
- Brederode (Henrik, Heer van)* tragt tot eerste, onder de Edelen van Holland, beschreeven te worden. XII. 414
- Brederode (Jan van)*. III. 331
- Brederode (Jan Wolfard, Heer van)* in bezending naar Engeland. XI. 299. wordt Veldmaarschalk. XI. 306. wegens Holland, in bezending naar Utrecht. XII. 130 stemt eerst tot de uitsluiting des Prinzen van Oranje. XII. 322. 330. voert bevel over een klein Legertje der Staaten. XII. 319. sterft. XII. 412, 413
- Brederode (Lancelot van)* Bastaardbroeder van Henrik, tekent het Verbond der Edelen. VI. 126. bevordert de openbaare preeke VI. 166. vervoegt zig by Henrik, te Amsterdam. VI. 220. overvalt de Torre aldaar. VI. 221. dient Willem den I. te water. VI. 308, 322. helpt den Briele inneemen. VI. 345. wordt te Haarlem onthald. VI. 431
- Brederode (Lancelot van)* van 't Raadheersamt in den Hove verlaaten. X. 391
- Brederode (Nikolaas van)* woont het beleg van Maastricht by. XI. 155. wint eenige schansen. XI. 393
- Brederode (Reinoud van)* wordt Baljuw van Kennemerland. III. 295. haat der Kabbeljaanwschen tegen hem. III. 296
- Brederode (Walraven, Heer van)* tot L'd in den Raad van Staate be-
noemt.

- noemd, door Leicester. VIII. 115, 157, 203. in gezantschap naar Schotland gezonden. VIII. 400. ook naar Engeland. IX. 154. gevolmagtigd tot de handeling, in 1608. IX. 321. in gezantschap naar Frankryk, in 1610. X. 38. in 't Lid der Edelen beschreeven, in 1618. X. 282
- Brederode (Willem van)*. III. 439. 442, 483
- Brederode (Wolfert, Heer van)* in de Orde der Edelen beschreeven. XIV. 217. sterft. XV. 38. zyne goederen worden aan 's Lands Domeinen getrokken. XV. 39. Zie *Frans en Reinoud van Brederode*.
- Bredehof (François van)*, Heer van Pylswaard, in bezending naar den Briel. XIX. 360
- Breemen*. Twist aldaar, door de Staaten bemiddeld. XI. 286 nieuwe twist met Zweeden. XII. 387. de Staaten tragten ze, vergeefs, by te leggen. XII. 388
- Breemen (Dirk van)* dient Willem den I. te water. VI. 308
- Breelvoort* ingenomen door Prinsse Maurits, in 1597. VIII. 472. verrast door du Terrail. IX. 206. heroverd door Fredrik Henrik. IX. 207. bemagtigd, door de Keulfschen en Munsterfschen. XIV. 26
- Bres (Guido de)*, Leeraar der Hervormden, ter dood gebragt. VI. 209
- Brest*. Landing aldaar, in 1694. XVI. 262
- BRIEL**. Aandeel deezer Stad in eene tienjarige Bede. III. 522. Toeleg van Willem den I. op dezelve. VI. 320. zy wordt ingenomen, door de Watergeuzen. VI. 342-344. doet eed aan Willem den I, als 's Konings Stadhouder. VI. 347. op wat wyze zy in de Unie treedt. VII. 264, 433. aanflag op de Stad mislukt. VII. 304. zy wordt met Engelsch Krygsvolk bezet. VIII. 92, 97, 98. IX. 175. ontruimd. X. 104. opschudding aldaar, in 1617. X. 153. Maurits brengt Krygsvolk in de Stad. X. 174. verfelt 'er de Wet, in 1618. X. 266. bezending derwaards, in 1650. XII. 75. opschuddingen aldaar. XII. 137, 220. de Stad en 't Land van Voorne verklaaren, tot Holland te behooren. XIV. 316. verschilt met de overige Leden, over het ondersteunen der Koninginne van Hongarye. XIX. 350, 388. bezending derwaards. XIX. 385. opschudding, in 1747. XX. 86. de Stad beweert wederom, nevens 't Land van Voorne, tot Holland te behooren. XX. 153. verandering der Regeering aldaar, in 1748. XX. 309
- Brienen (Henrik van)* verklaart zig tegen 't houden der Sinode. X. 177, 199
- Brienen (Joan van)* Burgemeester te Arnhem. XVII. 243
- Brinio*, de Kaninfaat. Gedrag zyns Vaders, omtrent Kaligula. I. 88. hy wordt tot Legerhoofd der Kaninfaaten verkooren. I. 122
- Britannie*, door de Romeinen bemagtigt. I. 185. Oude afvaarten derwaards. I. 196. *Aantek.* door de Saxers, Friezen, Anglen en Jutten overheerd. I. 289, 292
- Britannisch Kruid in Friesland, aan Germanikus getoond. I. 79
- Britten (Huis te)*. Gelegenheid van het zelve. I. 70. naamsoorsprong.

VADERLANDSCHE HISTORIE. 43

- sprong. I. 85. 292. of 'er ee-
 ne Romeinsche Winterlegering
 geweest zy. I. 122, 197
Brittia, by Prokopius, is Britan-
 nie. I. 291 *Aant.* 319
Brocomagum, door Juliaan ge-
 wonnen. I. 235
 Broeder hangt zynen broeder op.
 VI. 354
Broek (Jan) Valentynszoon. Zyn
 bedryf in Amsterdam; VI. 217.
 hy dient Willem den I. te water.
 VI. 308. zyn ongelukkig einde.
 VI. 310
*Broek (Ulrich van Valkestein, Graaf
 van)* vermoord door de Spaan-
 ichen. IX. 31
Broekhoven (Jakob van) wordt
 Regter over Oldenbarneveld,
 Hogerbeets en de Groot. X. 341
Broekhuizen (Reyer van), een Gel-
 derschman, verrast Leiden, aan
 't Hoofd der Hoekschen. IV.
 194. wykt ter Stede uit. IV. 197.
Bronkhorst. Zie *Batenburg*.
Bronkhorst (Dirk van) handelt in
 Engeland. VI. 466. wordt Over-
 ste in Leiden. VI. 483
Bronkhorst (Vincent van) een der
 eerste voortzetteren van de
 Vaart naar Indie. IX. 137
Bronkhorsten en Hekerens twist in
 Gelderland. III. 300
Brouwer (Dirk Janszoon) bevor-
 dert de omkeering van Enk-
 huizen, in 1572. VI. 359. en
 van Medenblik. VI. 363
Brouwer (Jakob Dirkszoon) helpt
 tot de omwenteling van Enk-
 huizen. VI. 359
Brouwer (Kornelis Jakobszoon)
 helpt tot de omwenteling van
 Enkhuizen. VI. 357
Brouwershaven verlooren, in
 1575. VII. 73. ingenomen, in
 1669. XIII. 413
- Brugge* verzekerd door Ryhove.
 VII. 197. treedt in de Utrecht-
 sche Unie. VII. 266. opschud-
 ding aldaar. VII. 294. de Stad
 verzekert zig van de Franschen.
 VII. 474. verzoent zig met Fi-
 lips den II. VII. 507. ondernee-
 ming van Fredrik Henrik op
 deeze Stad. XI. 289
Bruin (Kornelis de) valt den Raad-
 pensionaris de Witt by nagt
 aan. XIV. 68, 69
Bruinings (Nikolaas) Geheim-
 schryver van Willem den I.
 VII. 431. tekent het ontwerp
 van deszelfs inhuldiging tot
 Graave. VII. 519
Bruinink (Albrecht) wordt gemag-
 tigd tot het onderzoek van Ol-
 denbarneveld, Hogerbeets en
 de Groot. X. 296. en tot Reg-
 ter over dezelve. X. 341. trekt
 in gezantschap naar Engeland.
 X. 427
Brukkeren, waar zy woonden. I.
 66 *Aant.* voegen zig by Civilis.
 I. 131
Brun (Antoni) wegens Spanje,
 gevolmagtigd tot de Vredehan-
 deling te Munster. XI. 402.
 wordt gewoonlyke Ambassadeur
 van Philips den IV. by de Staa-
 ten. XII. 44. zyne handeling
 met hen. XII. 44-47. zyn oor-
 deel over den dood van Wil-
 lem den II. XII. 119. hy klaagt
 dat de Staaten het Munstersch
 Verdrag niet naarkomen. XII.
 373, 377. hun antwoord aan
 hem. XII. 375, 378. hy sterft.
 XII. 380
Bruno (Joan de) Raadpensionaris
 van Zeeland. XII. 148
Brunschilde. Voorbeelden haarer
 wreedheid. I. 329. haar deerlyk
 einde. I. 330
Bruus-

- Brunswyk* twist met den Hertog. IX. 201. de Staaten helpen de Stad. IX. 202. nieuwe onlusten. X. 92. de Stad wordt belegerd. X. 93. Fredrik Henrik trekt derwaards, tot ontzet. X. 95. men verdraagt zig. X. 93.
- Brusjel*. Alva zoekt aldaar den tienden penning, met geweld, te heffen. VI. 339. muitery aldaar onder 't Spaansch krygsvolk. VII. 103. vereeniging aldaar, tusfchen de algemeene Staaten. VII. 146. opschudding aldaar. VII. 222. aanslag om de Stad aan 's Konings zyde te brengen. VII. 292. zy geeft zig over aan Parma. VIII. 64. wordt gebombardeerd door de Franschen, in 1695. XVI. 290. gewonnen door dezelve, in 1746. XX. 16.
- Bruxelles (Filibert de)* wordt gemagtigd om Holland in eene Bede te doen bewilligen. VI. 10. geraadpleegd op 't stuk der Inquisitie. VI. 187.
- Buat (Henry de Fleury de Coulan, Heer van)* houdt, gedurende den oorlog, briefwisseling met de Engelsche Staatsdienaars. XIII. 215. raakt in hegtenis. XIII. 214. wat men van zynen handel ontdekte. XIII. 214-217. hy wordt onthalsd. XIII. 221.
- Buquoi (Graaf van)* gevangen. IX. 45. sterkt Keizerswaard. IX. 187. wint Wagtendonk en Krakou. IX. 195. tragt in de Betuwe te dringen. IX. 210. wordt naar Frankryk gezonden. X. 41.
- Buis (Paulus)* Pensionaris van Leiden, in 1567. gemagtigd om met Oranje te handelen. VI. 202. trekt, in 1569, heimelyk, naar Dillenburg. VI. 306. houdt gemeenschap met Oranje. VI. 307. wordt tot 's Lands Advokaat aangesteld. VI. 307, 376. brengt Leiden tot 's Prinlen zyde over. VI. 369. wordt Raad, nevens den Prinse. VI. 399. VII. 16. gemagtigd tot de Vredehandeling te Breda. VII. 29. tot het zoeken van uitheemsche hulpe. VII. 80. *Aant.* handelt in Engeland. VII. 83. en te Gend. VII. 109, 110. wordt Raad van Graave Jan van Nasfau. VII. 268. handelt over de opdracht der Graaflykheid aan Willem den I. VII. 512, 518, 519. legt zyn ampt van 's Lands Advokaat neder. VIII. 50. wordt wegens Utrecht gemagtigd tot de opdracht der Heerschappye aan Engeland. VIII. 90, 97. door Leicester tot Lid in den Raad van Staate benoemd. VIII. 115, 120, 203. ook tot Kommis in de Kamer der geldmiddelen. VIII. 157. hy weigert dit laatste ampt te bekleeden. VIII. 159. wordt te Utrecht gevangen genomen. VIII. 161. Leicester ontkent 'er last toe gegeven te hebben. VIII. 163. wat men tegen hem hadt. VIII. 163. hy raakt los. VIII. 164. wordt vinnig overgehaald, door Leicester. VIII. 215. Zie *Buys (Abraham)* en *(Willem)*.
- Buisfero (Laurens), Heer van Dussen-Muilkerk.* Zyne handeling te Veere. XIII. 336.
- Buiskes (Pieter Luitgesz)* bewerkt de omwenteling van Enkhuizen. VI. 357, 359. neemt volk aan. VI. 360. wordt Burgemeester. VI. 360. geleidt Willem den I. naar Enkhuizen. VI. 396.
- Bukhorst (Thomas, Baren van)* Engel-

- gelfche Gezant aan de Staaten. VIII. 216. zyne handeling. VIII. 218. hy brengt te wege, dat men 't lasteren der Engelschen verbiedt. VIII. 218. zendt Barden naar Friesland. VIII. 219. schryft scherp aan de Staaten. VIII. 222, 224
- Bulle Unigenitus.* Twist wegens dezelve, onder de Roomschegezinden deezer Landen. XIX. 81
- Burdine of Burdone.* Zie *Borndiep.*
- Burg* (*Albert Koenraadszoon*) handelt in Muskovie. XI. 165. XII 18
- Burg* (*Koenraad*) handelt vrugteloos in Muskovie. XII. 18
- Burgemeesters der Steden, wanneer ingesteld. III. 361
- Burgersdyk* (*Pieter*) Pensionaris van Leiden, gemagtigd, om aan 't Hof van Brusfel te handelen. XIII. 312. dringt op 't vertrek van de Groot. XIV. 55
- Burggraaf van Zeeland.* II. 239
- Burggraaf* (*Daniel de*) houdt gemeenschap met Leicester. VIII. 146. word't Auditeur der Kamer van geldmiddelen. VIII. 157. Leicester pryst hem. VIII. 179. hy is by de Staaten verdagt. VIII. 180
- Burglei* (*Thomas*) raadt Koningin Elizabeth tot Vrede met Spanje. VIII. 496, 501
- Burgondiërs.* Hunne oude wooning. I. 219 *Aant.* zy worden, door Maximiliaan Herkulus, verwonnen. I. 219. slaan zig in Gallie neder. I. 280. verdrukken de Belgen. I. 281
- Burgt en Burggraaffschap van Leiden.* Oud verdrag daar op zien de. II. 326, 327. 't komt aan de Graaflykheid. III. 442.
- burgten der Romeinen. Hun gebruik. I. 122
- Burik* ingenomen door Stakenbroek. XI. 104. door Lodewyk den XIV. in 1672. XIV. 27
- Burmania* (*Overfte*) doet die van 't Stigt overlast. V. 259
- Burmania* (*Genme Ontophrius, Baron van*) handelt met de Staaten van Zeeland, uit naam des Prinzen van Oranje, over het Markgraaffschap van Veere. XIX. 133
- Burmania* (*Sjouk van*) helpt het gezag des Stadhouders besnoeijen. XI. 223
- Burmania* (*Sjouk Gerold van*) Grietman van Wimbritteradeel. XV. 243
- Burnet* (*Doktor Gilbert*) komt in Holland. XV. 339. spreekt met den Prins en Prinsesse van Oranje. XV. 339, 344, 345. zyn oordeel over 's Prinzen opvoeding. XV. 341. zyne bechryving van beider aart. XV. 342. hy toetst den Prins. XV. 344. zyne handeling in Engeland. XV. 340. hy wordt burger van Amsterdam. XV. 350. zyn zeggen van Dykveld. XV. 354. zyne gedagten over de geboorte van den Pretendent. XV. 403. hy schryft aan den Hertoge van Hanover. XV. 434. verzelt Willem den III. naar Engeland XV. 479. blyft hem by op zyn sterfbed. XVII. 107
- Busanyal* (*Paul Chouart, Heer van*) Gezant van Henrik den IV. by de Staaten. VIII. 354. IX. 267. maakt hun 'de Vredehandeling tuschen Frankryk en Spanje bekend. VIII. 493. sluit een geheim Verdrag met hen. VIII. 499.
- Buskruid. eerste gebruik daarvan

- van, hie te Lande. III. 279, 307
 Buspoeder-Verraad in Engeland, in 't jaar 1605. IX. 203, 409
Busfche (ten) sterkte aldaar. II. 314
Buth (Henrik) wegens Utrecht ter algemeene Staatsvergaderinge afgezonden. Moeite hem aangedaan. VIII. 182. 191
Buuren ingenomen door Karel van Egmond, Hertoge van Gelder. IV. 308. bemagtigd door *Vogelenzang*, in 1572. VI. 367. onder de Staaten van Holland en Zeeland beschreeven. VII. 27, 29. door Hierges ingenomen, VII. 62 neemt vrye hoede van de Franfchen. XIV. 35
Buurmans (Jan Korneliszoon) naar Deenemarke gezonden. VI. 238
Byus (Abraham) benoemd tot de byeenkomst te Antwerpen. XIX. 228
Byus (Willem) Pensionaris van Amsterdamb, fchryft naar Engeland. XVII. 127. in bezending naar Friesland en Groningen. XVII. 209. naar Gelderland. XVII. 240. naar Engeland. XVII. 271, 278. handelt heimelyk over Vrede, in en na 1705. XVII. 289, 314, 326-334, 355. wordt tot de Vredehandeling te Geertuidenberg gemagtigd. XVII. 358. zyne handeling aldaar. XVII. 358 enz. hy wordt naar Engeland gezonden. XVII. 415. wat hy daar handelt. XVII. 424. 437. hy wordt aldaar verdagt gehouden. XVII. 438. hy wordt gemagtigd tot de Utrechtsche Vredehandeling. XVII. 427. ontwerpt de eifchen der Staatfchen. XVII. 451. naar Frankryk, in buitengewoone Ambassade gezonden. XVII. 5. zyne handeling aldaar. XVIII. 23-25, 67. men doet hem eene geheime opening van een Verbond tusfchen Frankryk, Groot-Britanje en de Staaten. XVIII. 107-110. zyn gefprek met den Hertog Regent. XVIII. 108, 112. hy komt wederom in Holland, XVIII. 116. gaat in bezending naar Utrecht en Overysfel. XVIII. 244. handelt in Deenemarke. XVIII. 281. wordt Sekretaris der Staaten van Holland. XVIII. 282. neemt het Raadpensionarifchap waar XX. 46. sterft. XX. 338
 Byeenkomst te Antwerpen. XIX. 227. handeling op dezelve over een Verdrag van Koophandel. XIX. 228
 Byeenkomst te Kameryk, in 1720 en vervolgens. XVIII. 215. handelingen op dezelve XVIII. 237, 285. zy wordt afgebroken. XVIII. 314
 Eyeenkomst te Soisfons vastgefteld XVIII. 461. Gevolmagtigden op dezelve. XVIII. 461. inzigten der handelende Mogendheden XVIII. 463 enz. opening der Byeenkomst. XVIII. 447. handelingen op dezelve. XVIII. 477 enz. 522. zy verflaauwt. XVIII. 482, 493. fcheidt genoegzaam. XIX. 25
 Byltjes. Zie Scheepstimmermans-Gilde.
Byfterus (Simon Lucc), Remonstrantsch Predikant, wordt naar Loevestein gevoerd. X. 413

C. Zie ook K.

Calais gewonnen door de Franfchen, in 1558. VI. 26. Verdrag wegens deeze Stad. VI.

VADERLANDSCHE HISTORIE. 47

35. verlofgelden aldaar geheeven. VI. 400. VII. 81
- Calkoen** (*Cornelis*) Gezant der Staaten aan 't Hof van Dresden. XIX. 490. sluit aldaar een Verdrag van onderstand. XX. 375
- Camifards**. Hun bedryf. XVII. 199. de Bondgenooten ondersteunen hen. XVII. 202, 279
- Campement**. Zie Veldleger.
- Cantius** (*Wynand*), Predikant te Zierikzee. zyn gedrag in eene opschudding aldaar. XX. 74, 75, 99, 100
- Canut** (*Pierre*), Franche Gezant by de Staaten. XII. 386
- Capres** (. . .) tekent het Verbond der Edeelen. VI. 125. helpt Haarlem belegeren. VI. 414. wordt te Antwerpen gevat. VII. 113. is by de Malkontenten. VII. 269
- Caracena** (*Don Louis de Benevides*, *Markgraaf van*) wordt Landvoogd der Spaansche Nederlanden. XII. 475
- Carignan** (*Thomas*, *Prins van*). zyne Krygsbedryven in de Nederlanden. XI. 182, 201, 267
- Carlo** (*Caspar van der Noot*, *Heer van*) zoekt Alva te ligten. VI. 275. trekt op tot ontzet van Haarlem. VI. 427. sneuvelt. VI. 429
- Casembrood**. Zie *Kasembrood*.
- Casfander** (*Georgius*). zyne gemaatigheid. VI. 96
- Castre** (*Heer van*) woont het beleg van 't Blokhuis te Workum by. IV. 443. is Kapitein van Holland. IV. 453, 455. wordt Onder-Stadhouder. IV. 473. onbekwaam gehouden, om langer Kapitein te zyn. IV. 485, 487
- Castro** (*Nikolaas a*) wordt Bisfchop van Middelburg. VI. 66
- Catechismus** (*Heidelbergfche*) verschil deswege, in 't begin der zeventiende eeuw. X. 17
- Cativulcus**, Koning der Ebuoronen. I. 47 *Aant.*
- Cau** (*Iman*), *Heer van Dufjen*, raakt in moeite. XVII. 249. Zie *Kauw*.
- Cecil** (*Thomas*) wordt Overfte van den Briele. VIII. 98
- Cerbellon** (*Gabriel*) Overfte van 't gefchut onder Alva. VI. 241
- Cerialis** (*Petilius*) trekt op tegen Civilis. I. 159. komt in Germanie. I. 162. verjaagt de Treviren. I. 163. verfmaadt het gebied over Gallie. I. 164. overwint Civilis. I. 166. ftrydt andermaal tegen hem, op 't ondergelopen Veld. I. 168. behaalt de zege. I. 172, 177. zyne Vloot overvallen. I. 177. hy plondert het Eiland der Batavieren. I. 179. trest de Vrede met Civilis en de zynen. I. 180, 181
- CEZAR** (*KAJUS JULIUS*), Veldheer der Romeinen, flaat de Helvetiërs. I. 38. verwint Ariovistus, I. 39. overheert de Belgen. I. 59. verjaagt de Uzipeeten, Tenkteren en Sikambren. I. 44, 46. trekt over den Ryn. I. 46. verbindt zig met de Batavieren. I. 46. en met eenige andere volken. I. 48. overwint de Britten. I. 51. zyne verdere Krygsbedryven. I. 52, 53, 54
- Chaiboinen** of *Cavionen*, door Maximiliaan Herkulus, overwonnen. I. 219
- Chamaven**, eene foort van Franken. I. 227 *Aant.* door Juliaan beteugeld. I. 244
- Chambre mipartie** of tweeledige *Ka-*

- Kamer oppereg. XII. 376, 379
Champagnei (*Fredrik Perenot van Granvelle, Heer van*) lydt nadeel by eene muitery te Antwerpen. VI. 471. handelt over eene bevrediging. VI. 478. wordt naar Engeland gezonden. VII. 84. zyn bedryf te Antwerpen, VII. 112, 113. hy treedt in de Brusselsche Vereeniging. VII. 141. bemagtigt Bergen op Zoom. VII. 162. ook Steenbergen en 's Hertogenbosch. VII. 162. hy nodigt Oranje naar Brabant. VII. 168. houdt Aarfschots zyde. VII. 176. wordt te Gend gevangen gezet. VI. 222, 223, 291. wordt tot Overste der Stad aangesteld. VIII. 18
Chantonai (*Heer van*), Broeder van Granvelle. VI. 90
Charetto, een Frank, bedwingt de Quaden. I. 249. beoorlooft de verbonden' Germanische Volken. I. 258
Clarifius (*Foras*) Deensche Gezant in den Haage. IX. 295
Charlemont, door Willem van Nassau, versterkt. V. 416. in genomen door Hierges, in 1577. VII. 153
Charleroi, vergeefs belegerd door Willem den III. XIV. 227. veroverd door de Franfchen, in 1693. XVI. 247
Charles (*Lambert*) neemt Bredain, door list. VIII. 341. verrast Goch. XI. 11
Charlotta van Bourbon, Prinses van Montpensier, trouwt met Willem den I. Prins van Oranje. VII. 67. sterft. VII. 444
Charnacé (*Herkules, Baron van*) Gezant van Frankryk by de Staaten, maant hen af van de handeling met de Spaanfchen. XI. 171. 173. handelt met hen over een Verbond. XI. 182, 200. yvert tegen de afdanking XI. 235. sneuvelt voor Breda. XI. 255
Charette (*Denys de*) stemt het opgeeven van Graave tegen. VIII. 127
Chateau in Cambresis, door Karel den V. ingenomen. V. 260. Vrede aldaar geslooten, in 1558. VI. 34. de Plaats wordt bemagtigd, door Anjou, in 1581. VII. 416. door Parma. VII. 467
Châtillon (*Heer van*) gewond in 't beleg van Rynberk, in 1601 IX. 105. sneuvelt in 't verdedigen van Oostende. IX. 108
Châtillon (*François van Aersfen, Heer van*) gekwetst. XVI. 49. wordt Heer van Sommeldyk. XVI. 167
Châtre (*Maarschalk de la*) door Lodewyk den XIII met een LeGER naar 't Land van Gulik gezonden. X. 41. keert te rug. X. 44.
Chattam. Togt derwaards, in 1667. XIII. 260-262
Chaumont en Glaion (*Filips van Stavele, Baron van*) wordt Ridder van 't Gulden Vlies. VI. 6. Lid van den Raad van Staate. VI. 40
Cherufcen verbinden zig met de Katten. I. 12. hunne wooning. I. 60
Chester (*Eduard*) loopt met vyf vendelen Engelschen over tot den vyand. VI. 483. Oranje zendt hem naar Engeland, om eenige penningen te ligten. VII. 82
Chevraux (*Heer van*) geslaagen, in Waterland. VI. 474
CHILDEBERT, Koning van Oostfrankryk, verdelgt de Warners.

- ners. I. 327. zyne Wet. I. 328
- CHILDEBERT DE II.** wordt Koning van Oostfrankryk. I. 347
- Childerik**, Koning der Franken. I. 293
- Chilperik** stelt zig in 't bezit van Oostfrankryk. I. 326
- Chimai** (*Karel van Croui, Prins van*) wordt Stadhouder van Vlaanderen. VII. 502. brengt eenige Steden van dit Gewest tot 's Konings zyde over. VII. 507. verover't Bon. VIII. 292. wordt Hertog van Aarschot. VIII. 410. Zie *Aarschot*.
- Chinnelofara**, een onbekend water. II. 126, 127
- Christiaan de II**, Koning van Deenemarke, raakt met de Hanze-Steden in oorlog. IV. 326. houdt veele Schepen aan in de Zond. IV. 413. ontflaat ze wederom. IV. 413. wykt naar de Nederlanden. IV. 455. zoekt hier Schepen uit te rusten. IV. 456. V. 34. begeeft zig naar Oostfriesland. V. 35. valt in Holland. V. 37. plondert Alkmaar. V. 37. men beweegt hem 't Land te ruimen. V. 38. hy reist naar Noorweegen. V. 39. wordt gevangen. V. 39. zyn uiteinde. V. 39
- Christiaan de III**, Koning van Deenemarke. Vredehandeling met hem. V. 59. Verbond van Koophandel. V. 66. nieuwe onlusten. V. 102. hy verbindt zig met Karel van Gelder. V. 109. men treft een Bestand met hem. V. 121. hy verbindt zig met François den I. V. 215. zyne onderneemingen ter zee. V. 221. hy maakt een Verbond met Karel den V. V. 262. vordert meer tol, dan te vooren. V. 327
- Christiaan de IV**, Koning van Deenemarke. Handel der Staaten met hem. VIII. 319, 401, 452. X. 48, 166. hy vermaant hen tot Vrede met Filips VIII. 479. zendt gezanten herwaards op Vredehandeling, in 1607. IX. 295. Verbond met hem geslootten; doch niet bekragtigd. X. 427. hy steekt zig in den Duitfchen oorlog. XI. 19. wordt ondersteund, door de Staaten. XI. 20, 40. zyne nederlaag. XI. 39. hy weigert Staatfche bezetting in de Sterkten aan de Zond te laten leggen. XI. 72. verhoogt de tollén. XI. 379. Verdrag met hem. XI. 387. hy sterft. XI. 389
- Christiaan de V**, Koning van Deenemarke, verbindt zig met de Staaten. XIV. 274, 307. handeling met hem. XV. 293, 377. hy raakt in gefchil met de Stad Hamburg. XV. 325
- Christiaan de VI**, Koning van Deenemarke. Gefchillen van den Staat met hem vereffend. XIX. 65. hy sterft. XX. 45
- Christiaan** (*Hertog*) van Buns- wyk brengt een Leger op de been. X. 434. verliest zynen arm in een slag by Fleury. X. 436. wordt gellaagen. X. 480. sneuvelt. XI. 38
- Christiaan Fredrik**, Vorst van Oostfriesland, neemt kwalyk, dat Embden in de Ryswykfche Vrede begreepen is. XVI. 429
- Christina** wordt Koningin van Zweeden. XI. 164. de Staaten rusten eene vloot uit ten haaren behoeve. XI. 387. haare Staatsdienaars zyn misnoegd over den handel met Deenemarke. XII. 42. de Staaten handelen

- aan haar Hof. XII. 267-271. zy staat de Kroon af. XII. 387
- Churchill (John)* kiest de zyde van Willem den III. XV. 481. Zie *Marlborough*.
- Citters (Arnoud van)* gewoonlyke Ambassadeur der Staaten in Engeland. zyne handeling aldaar. XV. 61, 96, 119, 120, 129, 303, 311, 346, 347, 394. hy ont kent iet te weeten van eenen toeleg op dit Ryk. XV. 439. vervoegt zig by den Prins van Oranje. XV. 482. wordt buitengewoon Ambassadeur. XVI. 31. maakt zwaarigheid om zeker Verdrag te tekenen. XVI. 37, 38. dringt op 't ontslag van eenige schepen. XVI. 44. trekt in Ambassade naar Spanje. XVI. 164, 299
- Citters (Jakob van)*, wegens Middelburg, aan den Prinse van Oranje afgezonden. XX. 78
- Citters (Wilhem van)*, Burgemeester van Middelburg, verklaart den Prins van Oranje voor Stadhouder. XX. 71. wordt benoemd om den Prinse daarvan kennis te geeven; doch verfchoont zig. XX. 78
- CIVILIS. Zie KLAUDIUS CIVILIS.
- Cobel (François)* Raad van Holland. IV. 405, 421, 431
- Coccejaanen en Voetiaanen* Oorsprong van derzelve geschillen. XIII. 54-57; 62. de Staaten houden den eersten de hand boven 't hoofd. XIII. 55. de tweeden komen, naderhand, in meer agting. XIV. 445. hunne verschillen bygelegd door de Staaten. XVI. 275
- Cocquelle (Joannes)* Burgemeester van Middelburg. zyn huis wordt geplonderd. XX. 71
- Coddæus (Guillelmus)*, gewezen Hoogleeraar der Oosterfche taalen, op vermoeden gevat. X. 464
- Coebel (de Raadsheer)* ontraadt het overleveren van een Ver toog van Holland, in 1566. VI. 152
- Colbert* handelt wegens Frankryk in Engeland. XIII. 393
- Coljers (Justinus)* Resident by de Ottomannifche Porte. zyne handeling. XIII. 373. XV. 54
- Coligni (Admiraal van)* zoekt Douai te verrassen. VI. 13. wordt in S. Quintin gevangen VI. 18. begunftigt de verbonden' Edelen. VI. 268. raadt Oranje bestellingen ter zee uit te geeven. VI. 308. wordt vermoord. VI. 380. Zie *Louife van Coligni*.
- Collart (Antoni)*, Admiraal van Duinkerken, gevangen. XI. 236. smeedt een' aanslag op Vlisfingen. XI. 237
- Collette* of inzameling, eerst van eenige, en daarna van alle verpagte middelen, ingevoerd. XX. 232, 236, 239, 338, beweeging ter deezer gelegenheid te Enkhuizen. XX. 340. te Haarlem. XX. 340. te Amsterdam. XX. 349 enz. te Rotterdam. XX. 353 enz.
- Collen (Ferdinand van)*, Oud-Burgemeester van Amsterdam, wordt gemagtigd om de belangen der Burgerye te booren. XX. 275. wordt door zyne Hoogheid tot Burgemeester aangesteld. XX. 290
- Collibus (Hippolitus a)* Paltfifche Gezant in den Haage. IX. 295
- Colonia Trajana* of Volkplanting van Trajaan, waar te zoeken. I. 190
- Com.

- Commines (Filips van)*, Kamerling van Hertoge Karel van Bourgondie. IV. 105
- Compromis*. Zie Verbond der Edelen.
- Concilie*. Zie Kerkvergadering van Trente.
- Condé*, gewonnen door de Franchen, in 1676. XIV. 395
- Conferentie (Haagsche)* X. 35. (Delftsche). X. 59
- Confians (Vrede van)*. IV. 85
- Congiegeld*. Zie Kooren.
- Congres*. Zie Byeenkomst.
- Conkingi* verjaagen Roruk. II. 72
- Consent (Aÿe van)*. Voorbeeld van eene der merkwaardigsten onder Karel den V. V. 64
- Contarini (Thomas)*, Gezant van Venetie in den Haag. X. 45
- Conti (Appio)* gelsaagen. VIII. 125
- Contrabande* goederen. Wat 'er onder verstaan werdt. V. 369
- Contraremonstranten*. Derzelver oorsprong. X. 15. enz. zy houden de Haagsche Conferentie met de Remonstranten. X. 35. noemen dezelve aldaar nog *broeders*. X. 35. vervatten hunne Leer in een Vertoog, welk den Staaten overgeleverd wordt. X. 35. slaan eene Nationaale Sinode voor, of dat men zig houde aan de uitspraak der Uithemfche Hooge Schoolen. X. 37. hebben geen gevallen in de Kerkenordering van 1591 en 1612. X. 55. houden de Delftsche Conferentie met de Remonstranten. X. 59. vorderen hun verklaring op eenige punten af. X. 60, 62. en willen derzelver Leer voor onverdraaglyk verklaard hebben. X. 62. neemen geen genoegen in 't be-
- luit der Staaten op de Kerkenvrede. X. 81. handel tegen hen te Rotterdam en elders. X. 81, 82, 140, 141. hunne Byeenkomsten te Amsterdam en elders. X. 86, 143. zy fchikken zig, hier en daar, tot afzondering. X. 87, 152. winnen gunst onder de Leeden van Holland. X. 140, 141. Keuren van Schiedland tegen hunne afgezonderde Vergaderingen. X. 141. hunne smeekfchriften aan de Staaten. X. 142. voorflag aan hun, te Rotterdam. X. 144. zy neemen de Klooster-Kerk in den Haag in. X. 150. zoeken 's Prinfsen gezag te doen vermeerderen. X. 260, 161. dringen op eene nationaale Sinode. X. 165. bekomen twee Kerken te Utrecht. X. 235. waarom zy op Oldenbarneveld gebeeten waren. X. 248, 249. zy pryzen de verandering der Regeeringe. X. 283. maaken verre het grootfte getal uit in de nationaale Sinode. X. 312, 313
- Convooigeld*. Zie Geleigeld.
- Coquel (Antoni de)* verliest Steenwyk. VIII. 365
- Coqueville (Heer van)* legt toe op een' inval in Artois en Henegouwen. VI. 268. wordt betrapt en onthalsd. VI. 269
- Correspondentie*. Zie Verftandhouding.
- Corruptien*. Zie Omkoopingen.
- Corsen* staan op tegen de Genueezen. XIX. 523. verkiezen zig een Koning. XIX. 523
- Corvet (Gerrit)*, Heer van Velzen Burgemeester van Amsterdam, begroet den Prins van Oranje. XX. 95, 288. Zie *Korvet*.

- Costumen* of Landsgewoonten be-
volen in geschrift te stellen.
V. 25
- Couster* (*Heer van*) naar Spanje
gezonden. XVIII. 209
- Couriere* (*Joan van Mommeranci*,
Heer van) wordt Ridder van 't
Gulden Vlies. VI. 6. Stadhou-
der van Rysfel, Douai en Or-
chies. VI. 42. verschilt met
Oranje. VI. 76
- Courteville* (*Joost of Jozef de*),
Geheimfchryver van Philips den
II. VI. 56, 169. raadt Alva met
twee millioenen, in plaats van
den tienden penning, te vrede
te zyn. VI. 303
- Coymans* (*Gillis*). zyne handeling
aan het Deensche Hof. XIX. 65.
hy vordert de herlevering van
eenige Yslandsvaarders. XIX.
279
- Crevecoeur* gefigt. VIII. 227. ge-
wonnen door Prin'se Maurits.
VIII. 346. verlooren. IX. 49.
herwonnen. IX. 73. veroverd
door Turenne. XIV. 92
- Crimineele Ordonnantien* van
Alva, door wien opgesteld. VI.
292
- Crohain* (. . . .), Bediende van
den Graave van Hoogstraaten,
tekent het Verbond der Ede-
len. VI. 125
- rovelde* heeft de hand in een'
Coproer te Gend. VII. 176
- ronstrom* (*Izaak, Baron van*) voert
bevel in 't belegerd Bergen op
Zoom, XX. 109, 113. raakt in
verdenking van pligtverzuim.
XX. 115, aanmerkingen ter zy-
ner verdediging. XX. 115
- Cruptorix Hoeve* in Friesland. I. 83
- Cuneus* (*Petrus*) te Leiden op de
Nominarie van Schepenen ge-
bragt. XV. 280
- CURAÇAO veroverd, in 1634. XI.
246. gebrandschat door de Fran-
schen, in 1712. XVII. 491

D.

- Daalhem*. Gevegt aldaar, in
1568. VI. 270. de Stad wordt
veroverd door Parma. VII. 198.
herwonnen, in 1632. XI. 157
- Daam* (Hopman) helpt den Brie-
le inneemen. VI. 342, 345
- Daay* (*H.*) in bezending naar
Utrecht en Overysel. XVIII. 244
- Daciërs*. Hunne oude woning.
I. 186
- DAGOBERT, Koning van Oost-
frankryk, overwint de Saxers
en Friezen. I. 331. stigst eene
Kerk en Tolhuis te Utrecht. I.
337, 338. ontslaat de Saxers
van eene jaarlyksche schatting.
I. 343 sterft. I. 344
- DAGOBERT DE II. wordt Koning
van Oostfrankryk. I. 346. wordt
in ballingschap gezonden. I. 347.
op den Troon hersteld. I. 349
- Dagvaart (eerste) der Staaten
van Holland te Dordrecht, na
de omwenteling, in 1572. VI.
377. tweede, te Haarlem. VI.
382. derde, te Haarlem. VI.
396. vierde, te Rotterdam. VI.
478. vyfde, te Dordrecht. VII.
15. nog eene te Rotterdam.
VII. 25. te Middelburg. VII.
139. te Dordrecht. VII. 147. te
Haarlem, VII. 166. VIII. 251
- Dagvaarten der Steden. wan-
neer in gebruik geraakt. III.
426. gesteldheid derzelven, in
de vyftiende eeuw. III. 546
- D'Alava* (*Francisco*). zyne brie-
ven onderschept en in 't licht
ge-

- gegeven. VI. 195
Damiata, in Egipte. Togt der Friezen derwaards. II. 345
 Gelegenheid der Stad. II. 346. zy wordt belegerd en ingenomen met hulp van Graave Willem den I. II. 346-349, of de Haarlemmers hier Zaagſchepen gebruik hebben. II. 350
Dandelot dient onder Brederode. VI. 211
Dinerwerk, overblyffels van een' muur, aan de Eider, dus genaamd. II. 37
Dänkerts (*Bartholomeus*) Baljuw van Goes. Moite met hem. XII. 399 enz.
Dankerts (*Jan*) ſchryft vinnig tegen Oldenbarneveld. X. 201. raakt in hegtenis. X. 202. wordt geſlaakt en beloond. X. 203
Danſer (*Simon de*) van Dordrecht, befaamd zeerover. X. 51
Dantzic beſchermd door de Staaten. XII. 438. Verdrag met deeze Stad. XII. 440. zy verſchilt met Rusland. XVIII. 123. wordt door de Ruſfen ingenomen. XIX. 174
Dathenus (*Petrus*), Predikant te Gend. Dezelfs woest bedryf. VII. 218, 219 hy wykt naar Duitschland VII. 290. komt wederom te Gend. VIII. 28. wykt naar Holland. VIII. 28. predikt oproerig buiten Gouda. VIII. 28. zyne verdere bedryven en dood. VIII. 28
 Daufyn. Zie *Jan*, Hertog van *Touraine*.
David van Bourgondie, natuurlyke Zoon van Hertoge Philips, wordt, door de Paus, tot biſchop van Utrecht aangeſteld. IV. 49, 53. Verdrag tuſſchen hem en Gysbrecht van Brederode. IV. 59 hy verzekert zig van deezen en van Heere Reinoud. IV. 130. doet Utrecht en verſcheiden' Heeren in den ban. IV. 217. wordt gevangen. IV. 230. herſteld. IV. 230. ſterft. IV. 315.
David Foriſz van Delft. zyne levensbyzonderheden. V. 151
D'Avila (*Don Juan Alvarez*) door de Vloote van Heemskerk geſlaagen, voor Gibraltar. IX. 253
D'Avila (*Sanchio*) krygt bevel over eenige ligte paarden, onder Alva. VI. 240. neemt Egmond gevangen. VI. 249. tragt Middelburg te ſpyzigen. VI. 438. raakt ſlaags met Boiſot. VI. 459. verſlaat Graaf Lodewyk op de Mookerheide. VI. 468, 469. gebiedt eene Vloot naar Schouwen. VII. 72. vermaant de muiters te Antwerpen. VII. 114
Davidſon (*Robert*) Gezant van Engeland, zyne handeling in Holland. VIII. 51 53, 88
D'Ayala (*Martin*) helpt Maasricht overweldigen. VIII. 111
Dedel (*Joan*) gemagtigd tot het ſtillen van een' oproer te Enkhuizen. XII. 288
 DEENEMARKE. Verſchil met dit Ryk over de Zondſche tollén. VI. 257. VIII. 319. Oranje handelt in dit Ryk. VI. 330. 't handelt van vrede tuſſchen Spanje en Engeland. VIII. 206, 207
Deenen of *Noormannen* doen eenen inval in Gallie. I. 311. worden door Theobert verwonnen. I. 311. vallen in Engeland. I. 438. oorloogen met Karel den

- den Grooten. II. 35. vallen in Friesland. II. 38. veranderingen in hun Ryk. II. 41. zy verjaagen Heriold. II. 43. 46. overvallen Duurstede. II. 51. 53. 63. 64. 68. 70. ook Walcheren en andere oorden. II. 53. 58. 69. 84. 87. hunne geweldenaaryn te Egmond en te Noordwyk. II. 55. zy overmeesteren Friesland en de Betuwe. II. 62. 63. 68. hunne zeeschuimeryn. II. 66. zy winnen Utrecht. II. 68. slaan zig te Nieuwmegen neder. II. 84. en te Haslou. II. 85. zy worden, door de Teisterbantfche Friezen, geflaagen en uitgeerooid. II. 91. vallen in Utrecht. II. 118. in Tiel. II. 134. trekken af. II. 137
- Delden* (*Henrik van*) trekt op tegen Willem Lodewyk. VIII. 74
- De l'Eclufe* (*Jan*) door Oranje naar 't Noorden gezonden. VI. 330
- DELFT**, door Godefried den Bultenaar gestigt. II. 182. verkrygt Handvesten van Willem den II. II. 404. werpt de Vlaanfche bezetting uit. III. 166. kant zig tegen Hertog Albrecht. III. 295. die de Stad inneemt. III. 297. zy wordt van Lutheranerye beschuldigd. V. 5. brand aldaar. V. 113. toeleg van Willem den I. op deeze Stad. VI. 320. 379. zy kiest zyne zyde. VI. 380. 't Hof wykt derwaards uit den Haage. VI. 367. Baldes zoekt de Stad te verrassen. VI. 473. zy bewilligt. genoegzaam de laatste. in 't Bestand. IX. 428. oploop aldaar. over 't verhoogen van den Kooren-Excyns. X. 96. bewegingen aldaar. X. 167. Prins Maurits verftelt 'er de Wet, in 1618. X. 266. bezending derwaards, in 1650. XII. 76. de Stad verwerft eenige vrydommen, uit hoofde der fchade door 't fpringen van den kruidtooren veroorzaakt. XII. 434. opioer aldaar, in 1672. XIV. 80. 195. verandering der Regeering in dat jaar. XIV. 195. eenige onfllaagen Regenten herfteld, in 1679. XIV. 196. de Prins van Oranje aldaar, in 1747, tot Stadhouder uitgeroepen. XX. 86. verandering der Regeeringe, in 1748. XX. 308
- Delfzyl* verlooren, in 1580. VII. 339. 340
- Del Rio* (*Lodewyk*), Fiskaal van Bourgondie, wordt Lid in den Raad der Beroerten. VI. 251. is zeer gezien by Alva. VI. 253. 263. wederlegt Oranje fchriftelyk. VI. 284
- Dendermonde*. Dagvaart der Heeren aldaar, in 1566. VI. 196. wat 'er gehandeld werdt. VI. 197. gewonnen door Willem den I. VI. 388. door de Franschen overmeesterd. VII. 474. door Parma. VIII. 17. door de Franschen, in 1745. XX. 13
- D'Esguerdes* (. . .) doet een verzoek uit naam der Edelen. VI. 147
- Deure* (*Pieter van der*), een der uitvinderen eener nieuwe wyze van zeeweeringe, door middel van steen. XIX. 92
- DEUTICHEM** bemagtigd door de Spaanfchen, in 1598. IX. 34. herwonnen door Graave Willem, in 1599. IX. 51. veroverd door den Prins van Condé, in 1672. XIV. 27
- Deutz*

- Deutz (Jakob)*, Burgemeester van Haarlem, raadt eenig Krygsvolk, welk in de Stad gekomen was, te rug te keeren. XX. 343. verklaart van deszelfs komst geene kennis gehad te hebben. XX. 344
- Deutz (Willem Gideon)* wordt, door zyne Hoogheid, tot Burgemeester van Amsterdam aangesteld. XX. 290
- DEVENTER** door de Saxers overvallen. I. 425. aan de Bischoppen van Utrecht gekomen. II. 270. belegerd. II. 270, 287. Willem de I. zoekt zig van deeze Stad meester te maaken. VI. 321. zy wordt bemagtigd door Renneberg. VII. 240. Opfchudding aldaar. VII. 328. Leicester brengt 'er bezetting in. VIII. 135. de Stad wordt verraauden. VIII. 196. Norrits zoekt haar te verrassen. VIII. 169. zy wordt door Prinse Maurits bemagtigd. VIII. 356. gaat, in 1672, by verdrag over aan de Bischoppelyken. XIV. 28. moeite met eenige Gemeentsluiden aldaar. XIV. 457. twist over 't bewaaren der sleutelen. XV. 35
- Deventer (Gerard van Prounink, gezeid)*. Zie *Prounink*.
- Deynoot (Willem)*, Notaris te Middelburg heeft de hand in den Beeldenstorm. VI. 182
- Dibbets (Henrik)*, Predikant te Dordrecht, moet zig met de aanstelling van Willem den III. tot Sttdhouder. XIV. 73
- Dieden (Otto van Gend, Heer van)* neemt Wezel in by verrassing. XI. 99
- Diedenhoven* verlooren, in 1558. VI. 26. in 1643, gewonnen door de Franschen. XI. 387
- Diemen*. die van Diemen bergen hunne buuren, in eenen Waterploed. II. 263
- Diemen (Antoni van)* rust vyf schepen uit tegen Kambodis. XI. 372
- Dienst (nieuwe) van Paus Gregorius den VII, in Holland verboden. XIX. 34
- Dieren (Heerlykheid van)* door Willem den II. verkreegen. XII. 113
- Diest*. Aanlag daarop, in 1582. VII. 463. de Stad wordt, in 1635, gewonnen en verlooren. XI. 204
- Dieu (Daniel de)*, Schepen, en daarna Raad en Burgemeester der Stad Amsterdam, trekt in gezantschap naar 't Rusfische Hof. XIX. 28. zyne handeling aldaar. XIX. 30. hy wordt gemagtigd tot de Byeenkomst van Antwerpen. XIX. 228. op nicuws in buitengewoone Ambassade naar 't Rusfische Hofgezonden. XIX. 474. zyne handeling aldaar. XIX. 519. XX. 41, 42. hy keert wederom herwaards. XX. 43
- Dieu (Daniel de)*, Predikant te Vlisfingen, handelt in Engeland. VIII. 274
- Dick (Jan)* Schout by Nagt, sneuvelt. XVI. 112
- Diksmuiden* overmeesterd, door de Franschen, in 1582. VII. 474. bemagtigd door Parma, in 1583. VII. 490. gewonnen door de Franschen, in 1683. XV. 137.
- DIRK** (Graaf), uit het geslagt van Karel den Grooten, beoorloogt de Saxers. I. 427. trekt op tegen de Hunnen. I. 434, 439
- D 4 **DIRK**

- DIRK (Graaf) bekomt het Woud Wasda. II. 73. sneuvelt. II. 84
- DIRK DE I, Graaf van Holland, wordt, in zyne jeugd, naar Frankryk gezonden. II. 90. volgt zynen Vader Gerolf op. II. 96. of hy dezelfde zy met *Odokar*. II. 101. hy valt Karel den Eenvoudigen toe. II. 104. ondertekent een Verbond tusfchen Keizer Henrik en Koning Karel. II. 106. bekomt het bewind over de Kerkengoederen van Egmond. II. 108. waarom hy voor den eerften Graaf van Holland gerekend worde. II. 113. hy sterft. II. 114
- DIRK DE II, Graaf van Holland. II. 114. overwint de Friezen. II. 115. ftigt eene Kerk te Rynsburg. II. 116. trekt tegen de Hunnen te velde. II. 117. verfchynt onder de Ryksgraaven. II. 118. mengt zig in den twist over Lotharingen. II. 122. of hy zekere Gift gedaan hebbe aan 't Blandiner Klooster. II. 123. Otto den III. ftaat hem 't vol bezit van eenige Leenen af. II. 125, 132. hy sterft. II. 128
- DIRK DE III, Graaf van Holland. II. 132. geduurende zyne minderjaarigheid en daarna, worden de Westfriezen tot onderwerping gebragt. II. 133. zyn gefchil met de Utrechtsche Kerk. II. 139. hy ftigt Dordrecht. II. 140. zyn tol aldaar veroorzaakt klagten. II. 141. hy verjaagt Dirk Bavo. II. 142. overwint Bifchop Adalbold. II. 143. behaalt de zege tegen verfcheiden Mogenheden, omtrent de Merwe. II. 143. maakt Vrede met Bifchop Adalbold. II. 148.
- woont de Ryksdagen by. II. 149. trekt naar 't Heilige Land. II. 151. sterft. II. 153
- DIRK DE IV, Graaf van Holland. II. 153. raakt in gefchil met Vlaanderen. II. 152. met den Bifchop van Utrecht. II. 154. zyn oorlog met Henrik den III. II. 157-163. zyne ontmoeting, te Luik. II. 163. hy wordt, te Dordrecht, verraaderlyk, omgebragt. II. 164
- DIRK DE V. wordt Graaf van Holland onder de voogdye zynner Moeder. II. 170. wykt naar Vlaanderen. II. 186, 187. belegert het Slot te Ysfelmonde, en wint het. II. 188, 189. wordt ingehuldigd. II. 190. trouwt. II. 193. of hy tegen de Friezen geoorloogd hebbe. II. 193. hy sterft. II. 196. zyn Giftbrief, ten behoeve der Egmondsche Abtdye. II. 196
- DIRK DE VI, Graaf van Holland, onder voogdye zynner Moeder Petronella. II. 216. twist met zynen Broeder Floris. II. 219. valt in Westfriesland. II. 220. 221. laat de Westfriezen en Kennemers. II. 222, 223. verdraagt zig met zynen Broeder. II. 223. beoorloogt de Stigfchen. II. 227. belegert Utrecht. II. 230. breekt het beleg op. II. 230. trekt naar 't Heilige Land. II. 232. maakt de Kloosters, te Egmond en te Rynsburg, alleen van den Paus afhankelijk. II. 232. dringt Utrecht eenen Bifchop op. II. 234, 235. sterft. II. 236. wordt onder de Ryksvorften geteld. II. 236
- DIRK DE VII. wordt Graaf van Holland. II. 274. poogt zig van de

- de Leenroerigheid wegens Zee-land Bewester-Schelde te ontflaan. II. 275. is met zyn Broeder, Willem, oneenig. II. 276. verdryft de Vlaamingen uit Walcheren. II. 279. verzoent zig met zynen Broeder II. 280. heeft het bewind over 't Stigt. II. 282. neemt zynen Broeder gevangen. II. 283. belegert Utrecht. II. 282. bemagtigt 's Hertogenbosch. II. 290. wordt gevangen. II. 290. sluit een nadeelig Verdrag met Henrik den I, Hertoge van Brabant. II. 291, 293. sterft. II. 295, 299, 394.
- Aant.*
- Dirk de II.* Bisfchop van Utrecht. II. 283. onderneemt eene geldligting in Friesland. II. 288. wordt gevangen. II. 289. geflaakt. II. 289. Lodewyk van Loon verbindt zig met hem II. 313, 322. hy wint ten Busfche. II 315 keert naar 't Stigt. II. 316. wint Dordrecht. II. 320. verdraagt zig met Willem den I. II. 321
- Dirk*, Graaf van Kleeve, aanvaardt de Regeering van Holland, na Floris des V. dood. III. 86, 88, 90, 92
- Dirk Bavo*, uit het Graafschap Bodegraave, door Dirk den III, verjaagd. II. 142
- Dirk de Snyder*, voorganger der Naaktlooperen, te Amsterdam. V. 88
- Dirkszoon (Kornelis)* van Monnikendam, slaat Bosfu, op de Zuiderzee. VI. 449
- Diskou (Hieronimus van)*, Brandenburgfche Gezant in den Haage. IX. 295
- Dispargum*, waar gelegen. I. 282
- Ditfort (Reinard van)*, om 't oopgeeven van 't Huis te Reede, onthalsd. X. 422
- Divodurum*, Stad der Mediomatriken. I. 162
- Dix (Arnold)* wordt, voor een gedeelte, eigenaar van de Berbi-ce. XVIII. 11
- Doelisten*. wie daar mede te Amsterdam gemeend werden. XX. 276. hun bedryf in de Doele. XX. 272, 273, 274, 275, 277. zy verdedigen zig, wegens het inneemen derzelve. XX. 275. begeeren dat men openlyk voor hun bidde. XX. 278. morren over het antwoord van Burgemeesteren en Raaden, op hunne drie Artikelen. XX. 280, 282, 283. 't Scheeptimmermans-Gilde kiest hunne zyde. XX. 280. zy vorderen de verandering der Regeeringe. XX. 285, 288. beletten, door middel van 't Scheepstimmermans-Gilde, het tekenen tot handhaaving der Regeeringe. XX. 286. haalen zyne Hoogheid in. XX. 288. doen eenen onbescheiden eisch aan Burgemeesteren. XX. 289. dringen den Prins, by nacht, tot het toestaan van een' Vryen Krygsraad. XX. 294. raaken in algemeene veragting. XX. 298, 349, 350
- Does (Dirk van der)* brengt de bekragtiging der eerste Wapenschorsing met Spanje over naar Lillo. IX. 249. brengt Neyen te rug in Holland. IX. 250
- Does (Jakob van der)* wordt Raad nevens den Prinse VI. 399. 483. krygt last om orde op de Regeering te helpen stellen. VII. 16. wordt Lid van den Lardraad.

- raad. VII. 23. gemagtigd op de Vredehandeling te Breda. VII. 29
- Does (Jan van der)*, Heer van Noordwyk, handelt in Engeland. VI. 466. voert bewind in Leiden, ten tyde van 't beleg. VI. 483. wordt gemagtigd tot de opdracht der Heerschappyye aan Engeland. VIII. 90, 97
- Does (Jonkheer Pieter van der)* Onder-Admiraal van Holland, neemt een Spaansch Gallioen. VIII. 287. gebiedt 's Lands Vloot als Admiraal. IX. 57. zyn sloopstogt. IX. 58. hy valt in groot Kanarie. IX. 59. verbrant Allagona en Gomera. IX. 60. komt op S. Thomé. IX. 60. sterft aldaar. IX. 61
- Does (Simon van der)*, Schepen van Amsterdam, afgezonden aan Graave Willem Fredrik XII. 98.
- Does (Steven van der)*, Heer van Noordwyk, gemagtigd tot de verandering der Regeeringe te Alkmaar. X. 22
- Does (Wigbold van der)*, Heer van Noordwyk, gemagtigd om zorg te draagen voor de opvoeding van Willem den III. XIII. 198
- DOESBURG**, aan den Yssel, of 't naar *Druzus* genoemd zy. I. 57. door de Noormannen, bemagtigd. II. 88. neemt Spaansche bezetting in, in 1585. VIII. 72. wordt door Leicester bemagtigd. VIII. 135. Maurits legert zig omtrent de Stad. IX. 34, zy wordt door Lodewyk den XIV. veroverd. XIV. 34. opschudding aldaar. XVII. 246
- Dogge- of Kabbeljaauw-vische-ry**. Men poogtze, in oorlogstyd, vry te doen verklaaren. V. 136, 139
- Dohain (Joan Hinkaart, Heer van)* wegens Brabant gemagtigd tot de opdracht der Heerschappyye aan Frankryk. VIII. 55
- D'Oignies (Francois)*, Heer van Beaurepar, treedt in de Brusselsche Vereeniging. VII. 141. wordt gemagtigd tot de Keulsche Vredehandeling. VII. 278. blyft agter. VII. 279
- DOKKUM**, Bonifacius wordt, naby deeze Stad, gedood. I. 413
- Doleman (Thomas)* geeft aan de Witt berigt van Englands gezindheid tot Vrede. XII. 252
- Dolhain (Adriaan van Bergen, Heer van)* tekent het Verbond der Edelen. VI. 125. wordt Onder-Admiraal, in 1569. VI. 308. belegert Delfzyl vergeefs. VI. 309. wordt afgezet. VI. 311. komt te Gend. VII. 177. in Engeland. VII. 423
- Domburg (A.)* biedt zyn' Perfoon en eenig geld aan, tot ondersteuning van 't Verbond der Edelen. VI. 255
- Domburg (Jan van)* wordt ont-halsd. IV. 21
- DOMITIAAN** wordt Keizer. I. 184. houdt eene belagchelyke zegenpraal, over de Germaanen en Batavieren. I. 185
- Dona (Fredrik, Baron van)* heeft deel aan den aanslag op Amsterdam, in 1650. XII. 95
- Donellus (Hugo)*, Hoogleeraar der Regten, om 't verdigten van brieven, afgezet. VIII. 217
- Donia (Francois van)*, Heer tot Hinnema in Hielsum, gemagtigd tot de Munstersche Vredehandeling. XI. 405
- Don Jan van Oostenryk*. Zie *Oostenryk (Don Jan van)*.
- Doodslag**, oudtyds met geldboeten

ten gestraft. II. 27. wanneer eerst met de dood. II. 404. in dronkenschap, zwaarer te straffen. V. 27, 292

Doopsgezinden. Oorsprong derzelve. V. 68. zy worden vervolgd. V. 69. geestdryvers onder hen. V. 70. Oranje bezorgt hun vryheid van geweeten. VII. 211. zy houden, in 1578, Godsdiensdige byeenkomsten te Amsterdam. VII. 209. yveren aldaar voor de bescherming der Stad, in 1650. XII. 97. Zie Herdoopers.

Door Gods Genade. Betekenis dezer spreekwyze. II. 197 *Aant.*

Doornik bezet door Noirkarmes. VI. 209. gewonnen door Parma. VII. 416. door de Bondgenooten, in 1709. XVII. 341. door de Franschen, in 1745. XX. 5, 10

Dordogno (Pedro) legt op het leeven van Willem den I. toe. VII. 528

DORDRECHT, of 't op de plaats van *Durfos* gestigt zy. II. 101. Dirk de III. is 'er stifter van. II. 140. en stelt 'er eenen tol, II. 140. Keizer Henrik de III. neemt Dordrecht in. II. 159. Dirk de IV. herwint de Stad. II. 163. hy wordt aldaar omgebragt. II. 164. Kapel te *Thusedrecht* of Dordrecht II. 172. Dordrecht wordt aan Brabant afgestaan. II. 293. komt wederom aan Holland. III. 35, 187. wordt door de Stigtschen bemagtigd II. 320. verkrygt Handvesten van Willem den II. 402. Koophandel aldaar. III. 51, 140, 201. wolstapel van daar verlegd. III. 58. verschil der Stad met **Wolfert van Borfelen** en den

Baljuw Aloud. III. 115, 124. zy ontvangt Jan den II, tot Graave. III. 139. verschilt met verscheiden' Steden, over 't Stapelregt. III. 208. V. 188. geweldige oproer aldaar. III. 367. de Stad neemt Vrouw Jakoba niet voor Graavin aan. III. 417. erkent Jan van Beijeren voor Ruwaard. III. 418, 435. ontvangt van hem gunstige Handvesten. III. 425. zy wordt belegerd, door Jan van Brabant. III. 429. verlaaten. III. 430. de Regeering wordt aldaar veranderd. III. 536. IV. 9. onlust aldaar. IV. 8. eenige Poorters trekken tegen de Husfiten, ten stryde. IV. 28. V. 304. de Stad verzoent zig met Hertoge Philips. IV. 56. de Regeering wordt 'er veranderd. IV. 80. tweespalt aldaar. IV. 127. de Hoekschen raakten 'er in 't bewind. IV. 175. daarna de Kabeljaauwschen. IV. 195, 196. Jan van Montfoort poogt de Stad te verrassen. IV. 215. eerste begingfels der Hervorminge aldaar. IV. 415, 418. de Pensionaris dezer Stad neemt het Ampt van den Advokaat waar, in deszelfs afzyn. V. 34. zy wil geen eene lyn trekken met de andere Steden, om 't verlofgeld op 't kooeren afgeschafte te krygen. V. 199. bezending der Staaten hier over. V. 200. vrees aldaar voor de Gelderschen. V. 237. toeleg van Willem den I. op deeze Stad. VI. 348. Bosfu stoot 'er 't hoofd voor. VI. 348. Alva zoekt 'er zig van te verzekeren. VI. 349. de Stad kiest 's Prinzen zyde. VI. 367. Dagvaart der Staaten aldaar. VI. 377. VII. 15. eerste Sinode, in 1574. VI. 481.

- beweging aldaar, door Leices-
ter verwekt. VIII. 257. de Stad
bewilligt niet in de zogenaamde
scherpe Resolutie. X. 165. wordt
bezonden. X. 166. tot de plaats
der Nationaale Sinode be-
noemd. X. 178. Maurits maakt
'er geene verandering in de
Regeering. X. 281. de Stad ver-
klaait zig, in 1634, tegen de
handeling met Frankryk. XI. 184.
beweging aldaar, in 1647. XI.
443. uitflag der bezending der-
waards, in 1650. XII. 70-75.
opfchuddingen aldaar. XII. 137,
282. wat 'er, by 't afkondigen
der Vrede met Kromwel, voor-
viel. XII. 331. de Vroedschap
aldaar verleet den Spaanschen
Gezant gehoor. XIII. 107. be-
weeging om Willem den III.
tot Stadhouder te doen ver-
klaaren. XIV. 72. de Stad klaagt
over 't vangen van Kornelis de
Witt. XIV. 142. verandering
der Regeeringe aldaar. XIV.
198. verschil met Willem den
III. over de Nominatie der goe-
de Luiden van Agten. XV. 259-
279. twist, of een Raadsheer in
den Hove te-gelyk in den Oud-
raad deezer Stad blyven kan.
XVI. 57. de Stad verschilt met
de meeste Leden, op het on-
densteunen der Koninginne van
Hongarye. XIX. 350 enz. 371-
385. 386. 388. bezending der-
waards. XIX. 360-371. in 1748,
geschiedt aldaar geene verande-
ring der Regeeringe. XX. 309.
Kerkberoering aldaar voorko-
men. XX. 381.
- Doreslaar (Izaak)* afgezonden van
't Parlement van Engeland. zy-
ne handeling in den Haage.
- XII. 9. hy wordt aldaar ver-
moord. XII. 36.
- Doria (Prins Andreas)* zet Alva
dertig Galeijen by. VI. 243.
- Doria (Andreas)* trouwt met eene
Erfdochter der Heerlykheid van
Woerden. VIII. 330.
- Dorp (Arend van)* schiet Willem
den I. tienduizend guldens. VI.
267. bemagtigt Mechelen. VI.
388. krygt last, om orde op de
Regeering te helpen stellen.
VII. 16. wordt gemagtigd tot
de Vredehandeling te Breda.
VII. 29. tot het aanzoeken van
uitheemsche hulpe. VII. 79. *Sant.*
komt te Gend. VII. 179. wordt
tot de opdracht der Heerschap-
pye aan Frankryk afgezonden.
VIII. 54. een heimelyk berigt-
schrift. VIII. 55. en afzonder-
lyke handeling. VIII. 64. hy
raakt buiten bewind. VIII. 404.
wordt, op vermoeden van han-
deling met een vyand, verze-
kerd in zyn huis. VIII. 404. on-
de. borgtogt geslaakt. VIII. 406.
hy plag den persoon van den
Graave van Buuren, als eerste
Edele van Zeeland, te vertoo-
nen. VIII. 459.
- Dorp (Filips van)*, Thesaurier van
Holland. III. 377.
- Dorp (Filips van)* Luitenant-Ad-
miraal van Holland, wordt van
zyn ampt verlaaten. XI. 257.
- Dorp (Feronimus van)*. IV. 453.
- Dorp (Willem van)* Kolonel, sneu-
velt in 't beleg van Steenwyk.
VIII. 366.
- Dort (Adriaan Fanszaan van)*,
Schout van Haarlem, handelt
heimelyk met Bosfu. VI. 410.
wordt gevangen gezet. VI. 432.
sterft. VI. 433.

VADERLANDSCHE HISTORIE. 61

- Dorth** (*Joan van*), Bevelhebber van de Bahia, door de Brazilianen vermoord. XI. 13
- Dou** (*Fan Pieterszoon*), Landmeeter, op vermoeden gevat. X. 464
- Douai**. Aanflag der Franschen op deeze Stad, in 1557. VI. 13
- Hooge School aldaar opgeregt. VI. 66. de Stad wordt, in 1710, door de Bondgenooten veroverd. XVII. 386. in 1712 verlooren. XVII. 482
- Doublet** (*Filips*) wordt Ontvanger-Generaal. VIII. 183
- Douvres**. Zeegevegt voor deeze Stad. V. 401
- Downing** (*George*), Gezant van Engeland in Zwitserland. XII. 432. komt als Resident vanden Protector, in den Haag. XII. 473. zyne klagten. XII. 473. hy handelt over de vergoeding van schade, wegens drie genomen' Oostindische schepen. XIII. 3, 4. ontdekt den Staaten dat Karel de II. eene reis naar Friesland voorheeft. XIII. 6. wistfelt van partye. XIII. 46. zyn gesprek met de Witt XIII. 124. hy verspreidt losse tydingen. XIII. 133. zyn heimelyke handel. XIII. 162, 163. hy komt wederom in den Haag. XIII. 472. handeling met hem. XIII. 472-476. hy vertrekt schielyk. XIII. 476.
- Draakenburg** (*Nikolaas van Zuielen van*), Schout van Utrecht, wordt ter Stad uit gezet. VIII. 166, 167. de Staaten van Holland beschermen hem. VIII. 169. hy wordt hersteld in zyn ampt. VIII. 301. beschuldigt Prounink. VIII. 303
- Drake** (*François*). Zyne Krygsbedryven in Westindie. VIII. 233.
- DRECHTER-FRIEZEN** vallen in Kennemerland. II. 235. verdraagen zig met Floris den III. II. 240. verzoenen zig met Floris den V. III. 45
- DRENTE**. Vrye jagt aldaar der Utrechtsche Kerke geschonken. II. 121. ook verscheiden' Landeryen. II. 154. staat van dit Graaffchap. II. 227. inval in het zelve. II. 229. onlusten aldaar. II. 284, 361. het tragt, vergeefs, voor een Lid der hooge Regeeringe erkend te worden. XII. 191. beroerte aldaar, in 1748. XX. 207. in de Kerken, in 1751. XX. 380
- Dreunen** (*Fan Robertzoon van*) wordt uit Utrecht gezet. VIII. 166. de Staaten van Holland beschermen hem. VIII. 169
- Driemunt** (*Fan*) van Hoorn weigert, gepynigd, onschuldigen te betigren. VII. 56
- Dronkaarts** uit de Wet en Regtbanken te weeren. V. 37
- Druïden**, Gallische Digtters. I. 147. een hunner voorzeggigen. I. 147
- Drukken**, by Plakaat bepaald, in 1750. VI. 313
- Drukkonst**, te Haarlem, gevonden. III. 504
- Drutius** (*Romigius*) wordt Bisschop van Leeuwaarden, en daarna van Brugge. VI. 65.
- DRUZUS** graaft eene Graft van den Ryn in den Yssel. I. 56. legt een' dyk, langs den Ryn. I. 58. beoorloogt verscheiden' Germanische volken. I. 58. sterft op den hertogt. I. 61. men stigt hem een' altaar. I. 61
- Dryver** (*Nikolaas de*). zyn bedryf te

- te Gouda. VIII. 158.
- Du Bois (Jan)*, Prokureur. Generaal van den Raad der Berouerten. VI. 251, 259.
- Duifhuis (Hubrecht)*, Pastoor te Utrecht. zyne leerwyze. VII. 375. VIII. 150, 151. X. 15. zyne gezindheid vereenigt zig met die van de *Confistorie*. VIII. 152, 153.
- Duik Antoni*, Griffier van den Hove, verklaart Uitenbogaard niet meer te kunnen hooren prediken. X. 150. wordt Fiskaal over de drie gevangenen, Oldenbarneveld, Hogerbeets, en de Groot. X. 288, 296. wordt Raadpensionaris van Holland. X. 409. sterft. XI. 112. zyne *Gedenkschriften van Prinsse Maurits* gedagt. X. 112 *Aant.*
- Duik* (de Kolonel) werpt behendiglyk eenig Krygsvolk in Enkhuizen. XII. 294.
- Duin (Adam Adriaan van der)*, Heer van Benthem, in de Ridderfchap van Holland beschreeven. XVIII. 297.
- Duin (Reinier van der)* maakt een Verdrag met de Calvinifchen te Amsterdam. VI. 195.
- Duinkerken* verlooren, in 1558. VI. 26. door de Franschen overmeesterd, in 1582. VII. 474. door Parma bemagtigd, in 1583. VII. 489. toeleg om de Haven onbruikbaar te maaken. IX. 103. aanslag van Fredrik Henrik op de Stad. XI. 132. zy valt Kromwel in handen. XII. 471. wordt door Karel den II. aan Frankryk verkogt. XIII. 33, 107. beloofd te flegten. XVIII. 29 enz. in 1732, den Staaten ter bewaaringe aangeboden. XIX. 347.
- Duist (Adriaan)* wordt Lid van den Landraad. VII. 23.
- Duist (Henrik)* wordt Raad nevens den Prinse. VI. 399. en Lid van den Landraad. VII. 23. krygt last om orde op de Regeering te helpen stellen. VII. 16.
- Duist van Voorhout (Jan)*, Burgemeester van Delft, door Willem den II. in hegtenis genomen. XII. 90. op Loevelstein gezet. XII. 92. geslaakt, mids zig onthoudende van de Regeering. XII. 109. hersteld in zyne waardigheid. XII. 127, 194.
- Duitsche Orde. Derzelve oorsprong. III. 253.
- DUITSCHLAND klaagt over het schenden van zynen bodem, door de Spaanschen en Staatschen. VIII. 347. Antwoord der Staaten op deeze klagen. VIII. 347. IX. 43, 95. baldaadigheid der Spaanschen, in Duitschland. IX. 27, 28. oneenigheid der Vorsten aldaar. IX. 42. zy komen te velde. IX. 53. hun Leger verloopt. IX. 55. handel der Duitfche Gezanten in den Haag. IX. 94. 318. der Staaten met verscheiden' Duitfche Vorsten. XI. 177 - 181. Veldtogt in Duitschland, in 1674. XIV. 334. in 1675. XIV. 372. in 1676. XIV. 399. in 1688. XV. 446. in 1689. XVI. 13. in 1690. XVI. 117. in 1691. XVI. 155. in 1692. XVI. 195. in 1693. XVI. 251. in 1694. XVI. 269. in 1695. XVI. 296. in 1696. XVI. 318. in 1697. XVI. 415. in 1702. XVII. 152, 162, 167. in 1703. XVII. 181, 192. in 1704. XVII. 214 enz. in 1705. XVII. 255, 263. in 1706. XVII. 284. in

- in 1737. XVII. 307. in 1708. VII. 322. in 1709. XVII. 344. in 1710. XVII. 389. in 1713. XVIII. 12
- Duivel* (*Dirk*) dient Willem den I. te water. VI. 368. helpt den Briele inneemen. VI. 345
- Duivelaar* (*Pieter*) Burgemeester van Middelburg. XIV. 338
- DUIVELAND.** Merkwaardige togt der Spanjaarden derwaards. VII. 70 enz.
- Duiven voor Booden gebruikt in 't beleg van Haarlem. VI. 420
- Duivenvoorde* (*Arend van Wasfenaar van*) in gezantschap naar Engeland gezonden. XVIII. 55
- Duivenvoorde* (*Arend van*) beschuldigd wegens den Beeldenstorm te Leiden. VI. 185. leert zig in 't Klooster te Egmond. VI. 215. woont eene Dagvaart te Dordrecht by. VI. 377. wordt Krygskommisaris. VI. 387
- Duivenvoorde* (*Fonkheer Arend van*) zoekt eenig volk in Medenblik te brengen. VIII. 209
- Duivenvoorde* (*Arend van*) mishandelt het Standbeeld van Vrouwe Jakoba. III. 517
- Duivenvoorde* (*Filips van*). III. 152
- Duivenvoorde* (*Gysbrecht van*) tekenet het Verbond der Edelen. VI. 126
- Duivenvoorde* (*Jakob van*): Zie *Warmond*.
- Duivenvoorde* (*Fan van Warsenaer en Duivenvoorde, Heer van*) naar Zeeland en Dordrecht gezonden over 't stuk der Synode. X. 166. voor *Arminiaan* gescholden. X. 166. wordt Bezorger der Hooge Schoole. X. 388
- Duivenvoorde* (*Fonkheer Joen van*) te Haarlem onthalsd. VI. 431
- Duivenvoorde* (*Joan van*) zoekt te ontvlugten uit den Briele*, in 1572. VI. 344
- Duivenvoorde* (*Willem van*). III. 224
- D'Ulloa* (*Alfonfus*), Kolonel van een Regement Spaansch Voetvolk. VI. 241
- Duncan* (*Joan*), Raad en Requestmeester des Prinsen van Oranje, handelt over een Verdrag van verdeeling der nalaatschap van Koning Willem. XIX. 94
- Durfos*, volgens sommigen, Dordrecht, wordt belegerd. II. 101, 102. 't beleg wordt opgebroken. II. 103
- Dusjen* (*Adriaan van der*) heeft de hand in een' aanslag op 't leven van Prinse Maurits. X. 451. neemt de vlugt. X. 465. zyne Vrouw volgt hem. X. 467
- Dusjen* (*Arend Henrik van der*) Burgemeester van Delft, door zyne Hoogheid naar Rotterdam gezonden. XX. 132
- Dusjen* (*Bruno van der*), Burgemeester van Gouda, in bezending naar Gelderland. XVII. 240. handelt heimelyk over Vrede met Frankryk in en na 1705. XVII. 289, 329-334. wordt tot de Vredehandeling te Geerttruidenberg gemagtigd. XVII. 358. zyne handeling aldaar. XVII. 358 enz. hy verwyrt den Franschen kwaade trouw. XVII. 372. wordt tot de Utrechtsche Vredehandeling gemagtigd. XVII. 427. tot de handeling over 't Verdrag van Barriere. XVIII. 47
- Duure tyd, in 't jaar 1315. III. 201.

201. in 't jaar 1437. III. 532. in 't jaar 1532. V. 42. in 't jaar 1536. V. 120. in 1557. VI. 19. in 1595. VIII. 425. in 1623. X. 486
- Duuren* bemagtigd, door René van Chalons. V. 237. verlooren. V. 237. herwonnen, door Karel den V. V. 255
- Duurkant* (*Nikelaas*), Baljuw van Thooien, raakt in hevig geschil met Wouters. XVII. 150
- DUURSTEDÉ**. Haven aldaar. I. 388. slag by deeze Stad. I. 303. zy wordt Heriold ter leen gegeven. II. 48. door de Deenen overvallen. II. 51, 54, 63, 68. Koophandel aldaar. II. 52, 70. de Stad wordt, door Roruk, bemagtigd. II. 64. de Koopluiden aldaar, door de Deenen, overvallen. II. 70
- Dwingelanden** (dertig) in het Roomsche Ryk. I. 201
- Dwinglo* (*Bernardus*), Remonstrantsch Predikant. X. 412. spreekt met Stoutenburg. X. 451. verdedigt zig, wegens den toeleg op 's Prinzen leeven. X. 473
- Dyk** van Drusus. I. 58. door Paulinus Pompejus voltooid. I. 95
- Dyk** (*Adriaan Adriaanszoon van*) beleidt een' aanslag op het leeven van Prins Maurits. X. 451. koopt 'er eenigen toe om. X. 453. wordt misleid. X. 456, 459. vlugt. X. 461. wordt gevat. X. 463. en onthalsd. X. 474, 475
- Dykaadjen** in Holland herfeld, in 1577. VII. 158
- Dyken** (lange) van Domitius. I. 67
- Dyken** door Floris den IV. gelegd. II. 360 *Aant.* Wendeldyk. II. 360 *Aant.*
- Dyken** (Westfriesche) met balken en paalwerk beschut. IV. 91 't bewind over dezelve aan Karel van Poitiers opgedraagen. IV. 395
- Dyken**, op eene nieuwe wyze, beschermd door middel van steen. XIX. 92
- Dykveld** (*Everard van Wiede, Heer van*) in gezantschap naar Engeland, in 1672. XIV. 42. keert te rug. XIV. 108. handelt te Brusfel XIV. 488. trekt in buitengewoon gezantschap naar Frankryk. XV. 3, 4. wordt gemagtigd tot het sluiten van een Verdrag met dit Ryk. XV. 243. in buitengewoon gezantschap, in Engeland. XV. 303. zyn geheime last. XV. 303. hy keert te rug. XV. 307. wordt wederom derwaards gezonden. XV. 351. bevordert aldaar de oogmerken des Prinzen van Oranje. XV. 351, 352, 353, 354, 357. ook by de Burgemeesters van Amsterdam. XV. 427. beweegt den Prins tot het aangaarden der Kroone, onder zekere voorwaarden. XV. 507. zyne handeling in Engeland. XVI. 21, 23, 27, 31, 35. XVII. 122. hy wordt tot de Haagsche Byeenkomst gemagtigd. XVI. 103. en tot de Ryswyksche Vredehandeling. XVI. 357. hy ontdekt de handeling van het Fransche Hof in Spanje. XVII. 15, 26

E.

Eardulf, Koning van Nordhumberland, neemt zyne toevlugt tot Karel den Grooten te Nieuw-megen. II. 37

Ebbe (ongewoone) belet de landing der Engelschen op Texel. XIV. 128

Eburonen, oude Inwooners van Gallie. I. 43. staan op tegen de Romeinen. I. 51

Eck (*Dr. Mattheus van*), wordt Burgemeester te Tiel. XVIII. 141

EDAM verzoent zig met Hertoge Albrecht van Saxen. IV. 286. kiest 's Prinzen zyde. VI. 364. bewilligt niet in de zogenaamde *scherpe Resolutie*. X. 164. Maurits maakt aldaar geene verandering, in 1618. X. 267. bezending derwaards, in 1650. XII. 76. de Stad bewilligt niet in de Akte van Uitsluiting. XII. 326. haare Afgevaardigden te Amsterdam aangerand. XIV. 66. verandering der Regeeringe aldaar, in 1748. XX. 313.

EDELE (BERSTE) in Zeeland. Oorsprong deezer waardigheid en geschillen deswege. VIII. 454 enz. XI. 5. zy wordt, in 1650, vernietigd verklaard. XII. 132. Willem de III, in 1668, tot eersten Edele aangesteld. XIII. 337. de Staat van eersten Edele wordt, in 1702, vernietigd. XVII. 148

EDELEN, van ouds Raaden der Graaven. II. 261, 311. oorsprong van hun gezag in Holland. II. 306. wanneer *Ridders* gepaamd. II. 307. wanneer *Knaa-*

pen. II. 308. hunne goederen en sloten. II. 308, 309. zy stonden over 't maaken van Vrede en Oorlog. II. 311, 312. en andere verdragen. III. 24. twisten met de Steden, over 't draagen der gemeene lasten. III. 183. hun klein getal, ten tyde van Karel den V. V. 249

EDELEN (NEDERLANDSCHE) sluiten een Verbond, in 1565. VI. 122. naamen der voornaamste tekenaaren van het zelve. VI. 125. hun aanslag op Antwerpen. VI. 127. hunne klagten over de Inquisitie en Plakaaten. VI. 128. hunne vrymoedige taal. VI. 130. zy komen byeen te Breda en te Hoogstraaten. VI. 132. stellen een Verzoekschrift op aan de Landvoogdesse. VI. 132. Inhoud van het zelve. VI. 143. zy leveren 't over. VI. 142. 143. bekomen 'er antwoord op. VI. 145. doen een nieuw verzoek. VI. 146. bekomen een tweede antwoord. VI. 147. scheiden misnoegd. VI. 148. stellen orde op hunne zaken. VI. 148. krygen den naam van *Geuzen*. VI. 149. onderscheiden zig, door penningkjes, napjes en gewaad. VI. 149, 150. begunstigen de openbaare Preeke. VI. 164, 166, 168. hun gedrag, in Spanje misduid. VI. 169. hun wordt vergiffenis toegezeid. VI. 172. zy komen te S. Truyen byeen. VI. 174. wat zy hier handelen onderzocht. VI. 175. de Hugenooten bieden hun bystand aan. VI. 177. sommigen hunner hebben de hand in de Beeldstorminge. VI. 180, 181, 184, 187. zy verdraagen zig

E. met

met de Landvoogdesfe. VI. 190, 191. fommigen yveren tegen de Beeldstormers VI. 192, 193. de voornaamften houden eene Dagvaart, te Dendermonde. VI. 196. hun Bondgenootfchap krygt een krak. VI. 207. zy werven, en verfterken hunne Sloten. VI. 210. fommigen zoeken hunnen zoen. VI. 213. veelen vlugten uit Friesland. VI. 222. eenigen fmeeden een' toeleg op Walcheren. VI. 223. en sneuvelen in een gevegt by Oosterweel. VI. 226. anderen worden gevangen. VI. 231. deerlyk verval van hun Bondgenootfchap. VI. 233. eenigen doen eene intekening tot onderfteuning van het zelve VI. 255 zy durven niet voor Alva verfchynen. VI. 285

EDELEN (LIDDER) van Holland, in 1618, door beleid van Oldenbarneveld, met twee Edelen vermeerderd. X. 282. op begeeren van Prinfe Maurits, met vyf. X. 282. in 1619, op gelyk begeeren, met nog twee. X. 232. Fredrik Henrik wordt 'er in befchreeven. XI. 249. in 1666, vermeerderd met vyf Heeren. XIII. 227. orde op het befchryven van hieuwe Leden. XIII. 227, 228. Willem de III. doet drie nieuwe Edelen befchryven. XIV. 216. de Edelen wederleggen Amfterdam over 't ftuk der afdanking, in 1685. XV. 286. over 't zenden der Nominatie van Schepenen naar Engeland, en het zitten des Graaven van Portland, in 1690. XVI. 56, 62, 68, 87

EDELEN VAN ZEELAND, bewee-

ren, zo wel als deeerfte Edele, ter Dagvaart befchreeven te moeten worden. VIII. 461, 462. verdraagen zig, in 1625, met Prinfe Maurits. VIII. 462. doen, in 1661, een nieuw Vertoog aan de Staaten, om ter Dagvaart te mogen worden toegelaaten. XII. 149

Eder. Zie Adriana.

Ediët of Gebod (eeuwig) ten tyde van Don Jan gemaakt. VII. 142. eeuwige Ediët van 1667. XIII. 292. XIV. 85. misnoegen over het zelve. XIII. 294. het wordt vernietigd. XIV. 83-85

Eduard de I, Koning van Engeland, ontvangt een' Brief van Floris den V. III. 20. verbiedt den uitvoer der Wolle. III. 21. handelt, over een dubbel Huwelyk, met Floris den V. III. 23, 30, 31. legt den Woltapel te Dordrecht. III. 53. verlegt dien naar Brugge en Mechelen. III. 58. hoe ver hy de hand hadt in 't ongeluk van Floris den V. III. 64, 65, 72, 73. hy krygt kennis van Floris dood. III. 87. zoekt Jan den I. in 't bewind te ftellen. III. 93, 103. doch zelf merkelyk gezag te bekomen over Holland. III. 96

Eduard de III. Koning van Engeland, met Hollandfche hulp, op den Troon gefield. III. 210. handelt met Willem den III. over een Verbond tegen Frankryk. III. 230. fluit 'er een, met Willem den IV. III. 237. wordt *Ryks Stedehouder*. III. 240. of hy Gelder tot een Hertogdom verheeven hebbe. III. 241. hy beweert, dat zyne Gemaalin regt heeft op deeze Landen. III. 267, 270.

VADERLANDSCHE HISTORIE. 67

270. krygt, voor een tyd, deel aan de Regeering. III. 277. staat van 't Regt zyner Gemaalinne af. III. 303
- Eduard de IV.* wordt Koning van Engeland. IV. 78. verbiñdt zig met Hertoge Karel. IV. 102. raakt in onlust met den Graave van Warwik. IV. 108. vlugt naar Holland. IV. 113. wordt herfeld. IV. 116. sluit een Verbond van Koophandel met Maximiliaan en Maria. IV. 181. met de Friezen en den Heere van ter Schelling. IV. 182. sterft. IV. 233
- Eduard de VI.* Koning van Engeland. V. 296. zyn uiterste wil en dood. V. 388
- Eduard*, Hertog van Gelder, verklaart Hertoge Aalbrecht den oorlog. III. 301. maakt vrede met hem. III. 302
- Eduen*, Inwooners van het eigenlyk Gallie. I. 37. staan op tegen de Romeinen. I. 51
- Edzard*, Graaf van Oostfriesland, helpt Francker ontzetten. IV. 318. wordt tot Heere van Groningen ingehuldigd. IV. 325. raakt in geschil met Hertoge Joris van Saxen. IV. 382. verbindt zig met den Hertoge van Gelder. IV. 384. wordt ontzet van 't bewind over Groningen. IV. 386. sterft. V. 35
- Edzard de II*, Graaf van Oostfriesland, klaagt over 't bezetten van de Eems, door de Staatſchen. VII. 510. 't geschil met hem wordt bygelegd. VIII. 69, 70
- Edzard de III*, Graaf van Oostfriesland, raakt in geschil met de Stad Embden. VIII. 418, welk door der Staaten bemiddeling bygelegd wordt. VIII. 420. 't ontſtaat op nieuws. IX. 19. hy heult met Spanje. IX. 22. zyne Zoonen verwekken oproer in Embden. IX. 20. hy sterft. IX. 23
- Edzard Ferdinand*, Vorst van Oostfriesland. XIII. 97. gefchillen ten zynen tyde. XIII. 351-357
- Eed der Graaven geschiedde, van ouds, voor die der Staaten. III. 547. V. 337, 338
- Eenigenburg*, Slot in Westfriesland. III. 44. geflegt. III. 99
- Egbert*, Zoon van Dirk den II. II. 125. wordt Bisfchop van Trier. II. 126
- Egbert de II*, Markgraaf van Brandenburg, verliest zyne Graafſchappen Oostergouwe, Westergouwe, Islegouwe, en Staveren. II. 193, 194, 196
- Egbert en Furiaan Wybrandszoonen* dienen Willem den I. te water. VI. 308
- Egbertszoon (Sebastiaan)*, Oud-Burgemeester te Amsterdam, raadt tot gemaatigdheid. X. 86. wordt afgezet. X. 280
- EGGARD**, Graaf van Walcheren, sneuvelt. II. 53
- Eggert*. Zie *Willem Eggers*.
- Egmond of de Hegge*. Adelbert predikt en sterft aldaar. I. 373. geweldenaaryen aldaar, door de Deenen, gepleegd. II. 55. de Kerk en Kerken-goederen van Egmond worden onder 't bewind van Dirk den I. gefield. II. 109. de Westfriezen verwoesten 't Klooster aldaar. II. 115. 't wordt, door verſcheiden Graaven, begiftigd. II. 132, 196. 't Slot

- Slot aldaar, door Lodewyk van Loon, verbrand. II. 316. verschil tusfchen den Heer en Abt van Egmond. III. 385. de Heerlykheid tot een Graaffchap verheeven. IV. 233
- Egmond** (Abtdy van) door Jonkheer Jakob Kabeljaauw genoegzaam geflegt. VI. 440
- Egmond** (Jonkheer *Albrecht van*) dient Willem den I. te water. VI. 308. wordt Krygskommiffaris. VI. 387
- Egmond** (*Allard van*) sneuvelt te Schagen. II. 262
- Egmond** (*Allard van*) III. 204
- Egmond** (*Berwoud van*) sneuvelt II. 215
- Egmond** (*Berwold van*). II. 259
- Egmond** (*Filips, Graaf van*) wordt te Antwerpen gevangen. VII. 113. helpt den Aartshertog Matthias bevorderen tot Landvoogd. VII. 173, 174. neemt Lier in. VII. 174. zoekt Brusfel aan 's Konings zyde te brengen. VII. 292. wordt vinnig befchimpt. VII. 293. neemt Geertsbergen en Ninove in. VII. 294. voegt zig by de Malcontenten. VII. 294
- Egmond** (*Fredrik van*) tekent het Verbond der Edelen. VI. 126. bevordert de openbaare Preeke. VI. 166
- Egmond van der Nyenburg** (*Joan Egidius van*), in gezantschap aan den Koning der beide Sicilien gezonden. XIX. 275
- Egmond** (*Lamoraal, Graaf van*) wordt Ridder van 't Gulden Vlies. VI. 6. Lid van den Raad van Staate. VI. 7, 40. Filips de II. verklaart hem vry van Beden. VI. 12, 25. hy helpt den flag by Grevelingen winnen. VI. 27. wordt Stadhouder van Vlaanderen en Artois. VI. 41. verbindt zig met Oranje. VI. 69. vindt eene fchimplyvrey uit. VI. 72. fchryft aan den Koning. VI. 78, 83, 85. blyft uit den Raad van Staate. VI. 83. keert 'er weder in. VI. 95. maakt vrienden VI. 96, 100. wordt onder de Edelen van Holland befchreeven. VI. 154. *Aantek.* trekt in gezantschap naar Spanje. VI. 104, 106. keert te rug. VI. 107. verflag zyner handeling. VI. 107. hy is misnoegd op Filips den II. VI. 109. neigt tot gemaatigdheid. VI. 112. of hy deel aan 't Verbond der Edelen gehad hebbe. VI. 126. wat hy van 't Verzoekfchrift wist. VI. 133. hy keurt zeker Verroog van Holland af. VI. 153. ftraft de beeldformers. VI. 193. wordt oneens met Oranje. VI. 208, 227. woont Alva's intrede by. VI. 247. wordt gevangen. VI. 248. onthalt. VI. 277
- Egmond** (*Lamoraal van*), jonger Zoon des gemelden, raakt in hegtenis. VII. 460
- Egmond** (*Lodewyk, Graaf van*) beweert regt te hebben op Gelder en Zutfen. XI. 410
- Egmond** (*Otto van*). Zie *Keenenburg*.
- Egmond** (*Prokopius Ferdinand, Graaf van*) beweert regt te hebben op Gelder, Zutfen en andere Heerlykheden hier te Lande. XVI. 430-435. Zie ook XVII. 521
- Egmond** (*Willem van*). II. 361. sneuvelt. II. 373
- Egmond** (*Wouter van*). II. 295, 300.

300. III. 16 Zie *Adolf, Arnold, Floris, Fredrik, Georgius, Jan, Lameraal en Maximiliaan van Egmond*
- Egomir*, Legerhoofd der Cheruscen I. 76
- Eik* (*Gerrit Janszoon van der*), Burgemeester van Delft, in bezending naar Amsterdam. X. 114
- EILAND der BATAVIËREN. Gelegenheid. I. 4, 14. of het tot Germanië, of Gallië behoord hebbe I. 4, 5. oudste bewoners van het zelve. I. 6. *Aant.* 7. het wordt, door de Bravieren, ingenomen. I. 13. Germanikus verzamelt aldaar eene Vloot. I. 73. Vitellius beveelt 'er eene werving te doen. I. 118. 't wordt, door Cerialis, geplonderd I. 179 Wapenhuis aldaar. I. 194. oude opschriften. I. 195. inval der Franken in het zelve. I. 202. de Saliërs wonen 'er in. I. 243. doch worden 'er niet verjaagd door de Quaden. I. 247. Theodosius brengt 'er 't tooneel des oorlogs in. I. 261
- Eilanden in Friesland* waren oudtyds, Oostergo en Westergo. I. 376
- Eilanden der Saxers*, waar gelegen. I. 296 *Aant.* overmeesterd, door de Franken. I. 296
- Eilerschans* ingenomen door den Bisschop van Munster. XIII. 89. heroverd door de Staaten. XIII. 95, 96
- Eilof* (*Hopman Jan*), wordt in Leiden ontvangen. VI. 367
- Einde* (*Jakob van den*), Pensionaris van Delft. V. 375. Zie *Jakob van den Einde*.
- EINDHOVEN gewonnen en verlooren, in 1581. VII. 381. herwonnen, in 1582. VII. 471. wederom verlooren, in 1583. VII. 488. andermaal herwonnen, in 1629. XI. 98
- Eindbouts* (*Adriaan van*), omverraad op Tiel, onthalsd. X. 421
- Eleman* (*Joaan*) handelt over 't versterken van Naarden. XIII. 361
- ELBURG, gewonnen door den Graave van Buuren. IV. 493
- Eligius* koopt eenige gevangen Saxers vry. I. 334. wordt Bisschop van Noyon. I. 336 *Aant.* predikt den Friezen en Zeeuwen. I. 345
- Elizabet*, Koningin van Engeland, door Filips den II. ten Huwelyk verzogt. VI. 29. raakt met hem in ongenoegen. VI. 61. ook met den Hertoge van Alva, in 1569. VI. 304. 't geschil wordt bygelegd. VI. 305. Graaf Lodewyk vleit haar, met het gebied over Zeeland. VI. 331. zy doet de Watergeuzen vertrekken uit haare Havens. VI. 341. staat den gevlugten Nederlanderen werving toe. VI. 355. Oranje tragt, vergeefs, naar verdrag met haar. VI. 466. VII. 83. zy verbiedt Oranje en veelen anderen, het Ryk. VII. 82. de Opperste magt over Holland en Zeeland, wordt haar aangeboden. VII. 84. zy wil eerst beproeven, of zy de Landen met Filips bevredigen kan. VII. 86. haar schryven aan den Prinse van Oranje en de Staaten. VII. 92. geschil tuschen haar, en Holland en Zeeland, bygelegd. VII. 100, 101. zy ondersteunt de Staaten tegen Don Jan. VII. 131, 198. verhoont

zig, deswege, by Filips. VII. 198. is misnoegd over den handel met Anjou. VII. 227. raadt vyf Gewesten zig nader te vereenigen. VII. 248. haare Huwelykshandeling met Anjou wordt plottelyk afgebroken. VII. 420, 421. zy raadt de Staaten tot Verdrag met Anjou. VII. 485. men handelt met haar over het verleenen van onderstand VIII. 33-36. over de opdracht der heerschappye. VIII. 88-91. die zy van de hand wyst VIII. 91. zy belooft bepaalden bystand. VIII. 92, 97. stelt Leicester aan tot hoofd haarer hulpbenden. VIII. 100. haar heimelyk oogmerk. VIII. 102. zy schynt te onvrede over de opdracht der Landvoogdye aan Leicester. VIII. 120. schryft minzaam aan die van Utrecht. VIII. 146. geeft der Staaten gezanten bits bescheid. VIII. 194. men weigert haar den uitvoer van een party Rogge. VIII. 208. zy vaardigt der Staaten gezanten af. VIII. 215. handelt van vrede met Spanje. VIII. 234. de Paus verklaart haar vervallen van haar Ryk. VIII. 283. zy wordt misleid, aangaande het oogmerk der Spaansche Vloote. VIII. 285. zy veroordeelt de bewegingen, op haaren naam, in de Nederlanden verwekt. VIII. 352. keurt der Staaten mildheid jegens den Koning van Schotland af. VIII. 400. sluit een Verbond met Henrik den IV, waarin de Staaten treden. VIII. 449, 450. komt noodde tot erkenenis van der Staaten opperfte magt. VIII. 451. handelt met hen. VIII. 495-497.

schynt tot Vrede te neigen. VIII. 500. sluit een Verdrag met de Staaten. VIII. 502. verklaart hun, dat zy genoodzaakt is Vrede te maaken met Spanje. IX. 70. treedt in handeling met de Aartsbistogen: doch sluit niets. IX. 92-94. zendt volk naar Oostende. IX. 111. sterft. IX. 153

Ellerborn (Gerard) verwerft brieven van Schaverhaaling tegen de Staaten. IX. 24. regt niets uit. IX. 24

Emden ontvangt veele Nederlandische Vlughtelingen. VI. 233. 251. 's Prinzen Schepen aldaar beslaagen. VI. 325. de Stad raakt in hevige geschil met Graave Edzard den II. VIII. 418. 't wordt te Delfzyl, door bemiddeling der Staaten, bygelegd. VIII. 420. nieuwe onlusten aldaar. IX. 19, 123, 310. de Staaten ondersteunen de Stad. IX. 21, 126. werpen 'er volk in. IX. 124, 126, 128. 311. nieuw verschil met Enno bygelegd. X. 52, 53. de Stad raakt wederom in hevigen twist met hem. X. 439 en met Graave Rudolf Christiaan XI. 43, 226, 227. Abysfinische Maatschappy aldaar opgereg. XI. 228. de Stad heeft geschil met Enno Lodewyk. XIII. 91 enz. Afrikaansche Maatschappy aldaar opgereg. XV. 114. loopt te niet. XV. 116. de Stad wordt in de Ryswysche Vrede begreepen. XVI. 408. moeilykheid hierover. XVI. 428. de Stad wordt ontleidigd van Staatse bezetting. XIX. 483. Indische Maatschappy aldaar opgereg. XX. 465

Emen-

VADERLANDSCHE HISTORIE. 71

- Ementil* (Schans te) gewonnen door Verdugo. VIII. 349
- Emilia van Nasfau*. Gevolgen van haar Huwelyk met den Prinsfe van Portugal. VII. 462. VIII. 487, 489. IX. 341
- Emilius (Petrus)* Remonstrantsch Predikant te Warmenhuizen, uit de Kerk geweerd. X. 57
- Emmanuel Filibert, Hertog van Savoje*, voert bevel over 't Leger van Karel den V. V. 399. wordt algemeene Landvoogd der Nederlanden. VI. 5. gebiedt het Spaansche Leger in den kryg tegen Frankryk. VI. 14, 18. wordt hersteld in 't bezit zyner Erflanden. VI. 33. trouwt met eene Zuster des Konings van Frankryk. VI. 35. brengt te wege, dat Filips van den honderdften en vyftigsten penning afstaat. VI. 37. ontslaat zig van de Landvoogdye. VI. 38. bestraft de Staaten. VI. 52. beoorloogt die van Geneve. VIII. 320
- Emmanuel (Don)*, Prins van Portugal, trouwt met Emilia van Nasfau. VII. 462. VIII. 487. gevolgen van dit Huwelyk. VIII. 489. IX. 341. Maurits verzoent zig met hem. IX. 456. hy woont het beleg van Gelder by. XI. 274
- Emmenes* begeeft zig onder Holland. III. 272
- Emmerik* neemt Spaansche bezetting in. IX. 32. wordt 'er van ontslaagen. IX. 35. op nieuws bezet. IX. 45. geruimd. IX. 95. door Maurits ingenomen. X. 77. door Lodewyk den XIV. in 1672. XIV. 27
- End (Kornelis van)* geslaagen met zyn vendel. VII. 155
- Enge (Bernard uit den)* III. 17
- ENGELAND. Oude staat van dit Ryk. II. 187. Koophandel der Nederlanden in het zelve. III. 21, 187, 405, 498. IV. 89, 233, 302, 321. de Koning beweert de oppermagt te hebben over de zee, die 't Ryk omringt. III. 169 *Aant.*
- Engelbert van Kleeye* wordt tot Beschermheer van Utrecht verkooren. IV. 204. stilt de misnoegde burgerye. IV. 215. wordt door den Bisschop, in den ban gedaan. IV. 217. verrast Utrecht. IV. 226. wordt gevat. IV. 227. geslaakt. IV. 231. keert naar zyn Vaderland. IV. 231. komt, met Fransche hulp, in Gelderland. IV. 347
- ENGELBERT VAN NASSAU, Heer van Breda, wordt algemeene Landvoogd. IV. 320. sterft. IV. 331
- Engelenberg (Alexander Schimmel-penning van der Ooye, Heer van)* in buitengewoon gezantschap naar Engeland gezonden. XVI. 31. zyne handeling. XVI. 35
- Engelen-Schans* by 's Hertogenbosch veroverd, door Turenne. XIV. 92
- ENGELSCHEN neemden veele Nederlandsche Koopvaardyschepen tegen het Verdrag van Zeevaart van 1674. XIX. 323, 529
- Engelsman (Jan Fanszoon)*, Burgemeester van Hoorn, in eene bezending naar Utrecht afgevaardigd. X. 227
- ENKHUIZEN. *Avennes* landt aldaar. III. 102. Hertog Albrecht verzamelt 'er een Leger. III. 330. wreedheid der Hockschen

- aldaar. III. 475. aanslag der Gelderschen op deeze Stad. V. 141. zy lydt zwaare schade ter zee. V. 368. toeleg van Willem den I. op deeze Stad. VI. 320. beroerte aldaar. VI. 355. zy verkiest 's Prinsfen zyde. VI. 360. de Prins aldaar ontvangen. VI. 396. Bily staat naar de Stad. VI. 447. Hertog Erik insgelyks. VI. 473. Overeenkomst wegens het Paalgeld aan deeze Stad vergund. VII. 191. zy wordt tot afval aangezegt. VII. 359. maakt in 't eerst zwaarigheid om Filips den II. af te zweeren. VII. 396. de Koning zoekt de Stad te doen omflaan. VII. 463. toeleg van Leicester op dezelve. VIII. 248. zy beweert, nevens Hoorn en Medenblik, een Gewest op zig zelf te zyn. VIII. 321 enz. bewilligt niet in de zogenaamde *scherpe Resolutie*. X. 164. Maurits maakt aldaar geene verandering, in 1618. X. 270. bezending derwaards, in 1650. XII. 76. geweldige beroerte aldaar, in 1653. XII. 285-296. de Stad bewilligt niet in de Akte van Uitsluiting. XII. 326. poogingen om haar te doen veranderen. XII. 342. in 1672, geschiedt aldaar geene verandering der Regeeringe. XIV. 202 *Aantek.* Kerkelyke onlust aldaar, in 1675. XIV. 450. verandering der Regeeringe, in 1748. XX. 312. beweeging aldaar in 1749. XX. 340
- Enkhuizen (Willem Pieterszoon)*, Burgemeester van Hoorn, zyns ondanks geus gemaakt. VI. 189
- Enno*, Graaf van Oostfriesland. V. 35. heeft geschil met Balthazar van Ezens. V. 35
- Enno*, Graaf van Oostfriesland, twist met Embden. IX. 122. werft tegen de Stad en tegen andere Oostfriesche Steden. IX. 125. de Staaten doen uitspraak over de geschillen. IX. 126. en verantwoorden zig deswege, by den Keizer. IX. 128. de Graaf verdagt van 't verwekken van eenen Oproer in de Stad. IX. 311. 't verskil tuschen hem en Embden wordt bygelegd door de Staaten. X. 52, 53. die van Embden nemen hem in hegtenis. X. 439. de Staaten doen hem slaaken. X. 439
- Enno Lodewyk*, Vorst van Oostfriesland. zyne geschillen. XIII. 90 enz. hy sterft. XIII. 97
- Enschede* ingenomen door Prinse Maurits, in 1597. VIII. 473. door de Bischoppelyken, in 1672. XIV. 28
- Entes*. Zie *Barthold Entes van Mentheada*.
- Entszoon (Gerrit)*, Burgemeester van Enkhuizen, zoekt de Friezen te beweegen, om zig Hertoge Karel te onderwerpen. IV. 107. helpt eene beroerte te Zierikzee stillen. IV. 125
- Epeszoon (Furiaan)*, Predikant te Hoorn. zyn merkwaardig einde. VII. 58
- Episkopius (Simon)* verdedigt het gevoelen der Remonstranten in de Haagfche Conferentie. X. 54. wordt Hooglceraar te Leiden. X. 54. doet eene Redevoering in de Synode te Dordrecht. X. 315ⁿ wordt, deswege, bestraft. X. 315, 316. laat zig ten Lande uit voeren. X. 386. keert

- keert te Amsterdam te rug, en geeft Lesfen in de Remonfrantsche Kweekfchoolc aldaar. XI. 87
- Erasmus (Defiderius)* houdt briefwifeling met Bifchop Filips van Bourgondie. IV. 419. draagt een zyner Werken op aan de Landvoogdesfe, Koninginne Maria. V. 22. flerft. V. 130. agting der Staaten van Holland voor hem. V. 150
- Erfmaarfchalk van Holland.* Herkomst en betekenis deezer waar- digheid. X. 246. XI. 250
- Erfftadhouderfchap* in de manne- lyke en vrouwelyke nakomelin- gen, in Holland voorgelaaen. XX. 121. bewegingen onder 't gemeen ter deezer gelegenheid. XX. 124, 131. befluit der Staa- ten van Holland daar toe. XX. 147. der meeste andere Gewes- ten. XX. 151
- Erik, Hertog van Brunfwyk,* helpt den flag van S. Quintin winnen. VI. 15. wordt Pandheer van Woerden. VI. 16. VII. 331. ver- zamelt volk tot onderftand der Inquifitie. VI. 139. flaaft zyne werving. VI. 139. vangt ze we- derom aan. VI. 167. werpt be- zetting in Woerden. VI. 186, 187. in Viane en Ameide. VI. 232. trekt op tegen Graave Lo- dewyk. VI. 280. voorwaarde, hem betreffende, in 't Verdrag met Woerden. VI. 381. hy eifcht Hoorn en Enkhuizen op. VI. 473. hy flerft. VIII. 329. wat 'er, over zyne Heerlykhe- den hier te Lande, te doen viel. VIII. 329, 330
- Erkelens,* door Fredrik Henrik verrast. IX. 225
- Ernst, Aarifhertog van Oostenryk,* wordt Landvoogd der Spaan- fche Nederlanden. VIII. 382. hy komt te Brusfel. VIII. 383. zyn aart. VIII. 383. hy raakt in veragting. VIII. 384. handelt van Vrede met de Vereenigde Staaten. VIII. 395, 407. zoekt Deenemarke tegen hen op te hitfen. VIII. 401. flerft. VIII. 409
- ERNST KASIMIR VAN NASSAU,* bemagtigt de Schans Philippine. IX. 77. wordt by de brug van Leflinghem geflaagen. IX. 80. helpt den flag by Nieuwpoort winnen. IX. 79 enz. wordt aan de Schelde geflaagen. IX. 183. wint Lochem. IX. 219. wordt Stadhouder van Friesland. X. 408. en van Groningen en Drente. XI. 4. wint Oldenzeel. XI. 35. voorziet de Steden langs den Yffel. XI. 96. tragteene be- roerte to Leeuwaarden te flil- len. XI. 218. sneuvelt voor Roermonde. XI. 151
- Ernst (Barthold) Griffier 's Hofc* van Holland. VI. 381
- Erpt (Jan van Kuik, Heer van)* brengt Vlifingen over aan 's Prinzen zyde. VI. 350. ook Veere. VI. 353
- Efcheda* gebiedt in 't beleg van Groningen, in 1580. VII. 333
- Escovedo (Joan de) Geheimschry-* ver van Don Jan. zyne hande- ling te Antwerpen. VII. 129. zyne brieven worden onder- fchept. VII. 153, 154. hy trekt naar Spanje. VII. 151. wordt aldaar vermoord. VII. 151
- d'Espesfes,* Gezant van Frankryk in den Haag. XI. 62. maakt zig veragt. XI. 75
- E 5

- Espinoi* (Prins van) bemagtigt S. Guilain. VII. 416. loopt gevaar by Gend. VII. 457. beding wegens de goederen van zyn huis by het Bestand. IX. 444
- Espinoi* (Prinses van) verdedigt Doornik in't afzyn van haaren Man. VII. 416
- Eysen* (*Henrik van*), een der Regteren over Oldenbarneveld, Hogerbeets en de Groot. X. 340. in gezantschap naar Frankryk. X. 495
- ESSEQUEBO.** De Zeeuwen beweeren een uitsluitend regt te hebben om op deeze Volkplanting te handelen. XX. 385 enz. 396 enz. te Amsterdam houdt men het tegendeel staande. XX. 389 enz. 400 enz. 't geschil blyft steeken. XX. 405
- Ejsex* (*Robert, Graaf van*). zyn scheepstogt naar Spanje. VIII. 439. tweede togt derwaards. VIII. 475. hy wordt in hegtenis genomen IX. 70
- Estampes* (*Markgraaf d'*), Gezant van Frankryk in den Haage. zyne handeling. XI. 265
- Estrades* (*Godefroi, Graaf van*), handelt, wegens Frankryk, in Engeland. XI. 266. en in den Haage. XI. 266. zyn gesprek met Fredrik Henrik. XI. 268. hy beraamt, met hem, de bewegingen der Legeren, in 1644. XI. 365. zyne Krygsbedryven. XI. 369, 370. zyn voorslag aan Fredrik Henrik. XI. 414. hy handelt aan 't Engelsche Hof. XIII. 21. komt in den Haage. XIII. 107. zyne handeling aldaar. XIII. 107, 108, 110, 111, 112. hy opent den grond van 't regt der Koninginne op de Spaanische Nederlanden, aan de Witt. XIII. 113. handelt met hem over eene verdeeling derzelven. XIII. 113, 117. is bedugt voor de verheffing des Prinses van Oranje. XIII. 133. schryft over eenige Leden der Regeeringe. XIII. 164. maakt een ontwerp, om zig van Friesland en Stad en Lande te verzekeren. XIII. 179-182. de Witt handelt looslyk met hem. XIII. 285. zyn merkwaardige Brief aan den Koning van Frankryk. XIV. 35. hy wordt tot de Nieuwmeegsche Vredehandeling gemagtigd. XIV. 369
- Eugeniaansche Graft.* XI. 36. 41
- Eugenius* (*François*), Prins van Savoje. zyne Krygsbedryven in Piemont. XVI. 159 enz. in Italie en Duitschland. XVI. 97, 169, 214, 265, 286, 311. in de Nederlanden. XVII. 317 enz. 342 enz. 386, 402. hy wil een inval in Frankryk doen. XVII. 425. handelt in Engeland. XVII. 437. brengt te wege dat eenige Duitse troepen by 't Vereenigd Leger blyven. XVII. 478. slaat de Turken by Peterwaradyn. XVIII. 121
- Eufum* (*Kaspar van*) verdedigt Koeverden trouwelyk. VIII. 379
- Ever* (*Gerard*). III. 17
- EVERARD,** Graaf, zo men meent, van Hameland, verliest zyn Graaffschap. II. 91, doodt Godefried den Noorman. II. 91. bekomt deszelfs goederen. II. 92
- Everard,** Heer van Elst, verbindt zig met Radboud. I. 363. zyn goed wordt, hierom, verbeurd verklaard. I. 363
- Evers-*

Eversdyk (Kornelis), Biljuw van Goes, raakt in een hevig geschil met eenige Regenten. XVI. 203

Eversdyk (Mattheus), Burgemeester van Goes, raakt in merkelijke moeite. XVI. 208 enz.

Everstein, door de Stigtschen gewonnen. III. 372

Everstein (Filips, Graaf van) heeft bevel over een regiment Knechten. VI. 9. verlaat eenig Prinzen volk by Daalhem. VI. 270

Evertsen (Gelein) raakt in gevegt met de Franschen, by Bevesier. XVI. 110

Evertsen (Jan) raakt slaags met Collart, en neemt hem gevangen. XI. 236. voorkomt eene onderneeming op Vlijsingen. XI. 237. woont den Zeeslag voor Duins by. XI. 283. be- magtigt de Schans het Boerengat. XI. 428. lydt veel, in den Zeeslag tusfschen Blake en Tromp. XII. 202, 203. en in dien tusfschen Monk en Tromp. XII. 241. wykt uit den slag voor Lestoffe. XIII. 146. wordt in den Briele door 't graauw mishandeld. XIII. 146. verdedigt zig. XIII. 146. sneuvelt. XIII. 211

Evertsen (Kornelis), Luitenant-Admiraal, sneuvelt. XIII. 266

Evertsen (Kornelis), Luitenant-Admiraal, verzamelt de Vloot op Schooneveld. XV. 395. verzelt Willem den III. naar Engeland. XV. 474

Everwyn (Salomon), Burgemeester van Dordrecht. XV. 264

Evocatie. Zie Privilegie *de non evocando*.

Excellentie (Titel van) den Staatfchen gevolmagtigden van

Munster toegeftaan. XI. 397

Excynzen (nieuwe), in fommitige Steden *verhuurd* of verpagt. IV. 120, 449. 't invoeren derzelve verwekt opfchudding. IV. 120. geschiedt daarna gemakkelijker. IV. 304. Oproer over dezelve, in den Haag. IV. 447. men tragt ze in Holland in te voeren. V. 133, 250, 257. 't geschiedt. V. 258. doch met veel moeite. V. 258, 265, 285. Zie Imposten.

Ezens (Balthazar van) heeft geschil met Graave Enno. V. 35. handelt met Hertoge Karel van Gelder. V. 54

F.

Faan (. . . *Mepsche, Heer van*)

wordt beschuldigd van te strenge straf geoefend te hebben, over de misdaad van Sodomie. XIX. 39, 173. verdedigd. XIX. 171, 173

Fabricius (Albert), in bezending naar Utrecht en Overysfel. XVIII. 244

Fabritius (Willem), Vroedschap te Haarlem, afgezonden aan Willem den III. XIV. 80

Fagel (Francois), Griffier der algemeene Staaten, legt zyn ampt neder. XIX. 475

Fagel (Francois Nikolaas). Zyne Krygsbedryven. XVI. 104, 145, 183, 245. XVII. 226 enz. 266. 343

Fagel (Gaspar), Pensionaris van Haarlem, in bezending naar Friesland en Stad en Lande, op 't stuk der *Harmonie*. XIII. 326. wordt Griffier der algemeene Staaten. XIII. 437. weigert

gert het besluit tot verdrag met Frankryk te tekenen. XIV. 55. is verdrag van het eeuwige Edict doorgedreeven te hebben. XIV. 85, 86. wordt *Raadpensionaris*. XIV. 187. raadt den Prins tot verandering der Regeeringe. XIV. 188. lost de zwaarigheden daartegen op. XIV. 190. brengt, zo men wil, te wege, dat te Haarlem byna geene verandering geschiedt. XIV. 202. wat de Groot van hem schreef. XIV. 262. hy wordt naar Utrecht afgezonden. XIV. 283. doet verslag van de bezending. XIV. 310. zyn begrip van de Voorwaarden der Vrede. XIV. 344. hy werkt tot de opdracht der Souverainiteit van Gelderland aan Willem den III. XIV. 345, 367. hy spreekt met Temple. XIV. 426-435, 435. zyn oogmerk. XIV. 431. zyn schryven, ten nadeele van eenigen, te Amsterdam. XIV. 469. hy wordt van nieuws in zyn Ampt aangenomen. XIV. 496. XV. 389. d'Avaux zoekt, vergeefs, hem te winnen. XV. 98. hy woont eene bezending naar Amsterdam by. XV. 146. zyn verschil met die Stad. XV. 162, 194, 208, 389. zyn gezag, volgens d'Avaux. XV. 168. wat hy van d'Avaux oordeelde. XV. 192. zyn gesprek met den Keur-Brandenburgschen Gezant. XV. 207. hy yvert tegen het twintigjaarg Bestand. XV. 234. is niet tegen Dordrecht, in 1785. XV. 279. zyne briefwisseling met Steward. XV. 358. zyn merkwaardige brief aan den zelve. XV. 361. uitwerksels van dien

brief. XV. 366-372. hy geeft aan sommigen eenige opening wegens den voorgenomen togt naar Engeland. XV. 426, 430. bevordert dien. XV. 433. stelt eene Verklaaring op voor zyne Hoogheid. XV. 456. bezorgt hemgeld. XV. 466. werkt, ten zynen behoefte, door de Predikanten. XV. 467, 471. sterft. XV. 471. zyne afbeelding. XV.

470

Fagel (Henrik) wordt eerste Griffier der algemeene Staaten. XIX.

475

Fagel (Nikolaas) bewerkt de aanbieding der Souverainiteit van Gelderland aan Willem den III.

XIV. 345

Famars (Karel van Lavin, Heer van) tekent het Verbond der Edelen. VIII. 367. verdedigt Heusden. VIII. 310. sneuvelt voor Koeverden. VIII. 367

Felitsma (Felger), wegens Friesland, gemagtigd tot de opdracht der Heerschappye aan Frankryk. VIII. 56. en aan Engeland. VIII. 90. geweerd uit den Raad van Staate. VIII. 203

Fenelon (Gabriel Jaques de Salignac, Markgraaf van), Ambassadeur van Frankryk by de Staaten, nodigt hen om het Verdrag van Hanover aan te nemen. XVIII. 324. dringt op het aanneemen der wapenen tegen het Weener Hof. XIX. 42. keert naar Frankryk. XIX. 412. komt te rug. XIX. 433. opent den Staaten's Konings toelag, om in de Oostenryksche Nederlanden te vallen. XIX. 433 enz. sneuvelt in den slag by Raucoux. XX. 35

Far-

VADERLANDSCHE HISTORIE. 77

- Ferdinand*, Broeder van Karel den V. wordt Roomsch-Koning. V. 8. 't Keizerryk wordt hem afge-
staan. V. 436
- Ferdinand de II.* wordt Keizer. X. 402. handelt met de Staaten. X. 481. sterft. XI. 262
- Ferdinand de III.* wordt Keizer. XI. 262. zyn belang by de Vrede. XI. 406. hy bevestigt het LIII Lid van het Munstersch Verdrag. XI. 468. XII. 22. sterft. XII. 474
- Ferdinand de VI.* wordt Koning van Spanje. XX. 44. zyne inzigten op 't werk der Vrede. XX. 45
- Ferdinand*, Kardinaal-Infant en Aartsbischof van Toledo, wordt Landvoogd der Spaansche Nederlanden. XI. 194. helpt den slag by Nordlingen winnen. XI. 194. overmeestert eenige Plaatsen, in Duitschland. XI. 195. wint Goch. XI. 206. zyne Krygsbedryven in Frankryk. XI. 233. hy tragt, vergeefs, Breda te ontzetten. XI. 254. verovert Venlo en Roermonde. XI. 254. zyne bewegingen tot ontzet van Hesdin, XI. 278, 279. hy sterft. XI. 316
- Ferdinand (Don)*, Zoon van Alva, wordt Overste der Ruiterye. VI. 241. nodigt Egmond en Hoorne, op den dag hunner gevangenisfe. VI. 249
- Feria (Games Figueroa, Graaf van)*. Filips de II. zegt hem eene plaats in den Raad van Staate toe; doch geeft ze hem niet. VI. 48, 54. geraadpleegd over de Nederlandsche beroerten. VI. 169. neigt tot zagtheid. VI. 240
- Ferrare (Cezar d'Este, Hertog van)* Maurits biedt hem hulp aan tegen den Paus. IX. 3
- Fervaques (Willem van Houtemer, Heer van)* beweegt Anjou, tot bemagtiging van eenige Steden. VII. 473
- Ferwou (Jonkheer Fredrik van)* tot Martenahuis, in gezantschap naar Engeland. X. 427
- Filibert van Chalons*, Prins van Oranje. IV. 400. François de I. belooft hem in zyn Prinsdom te zullen herstellen. IV. 463, 493. hy neemt den Paus gevangen. IV. 466. hy sneuvelt voor Florence, hebbende René van Nasfau Erfgenaam verklaard. IV. 508
- Filippa*, Dogter van Adolf van Egmond, te Gend opgevoed. IV. 141. trouwt met René, Hertog van Lotharingen. IV. 308. V. 145
- Filippeville* veroverd door Don Jan. VII. 197
- Filippine-Schans*, door Graave Ernst van Nasfaugewonnen. IX. 77. wederom door Graave Willem. XI. 176. door de Franfchen in 1747. XX. 104
- Filips van Zwaaben*, tot Keizer verkooren, II. 331. Bischof Dirk houdt zyne zyde. II. 331
- Filips de I*, Koning van Frankryk, trouwt met Berta, Dogter van Floris den I. II. 179
- Filips de IV*, Koning van Frankryk, verbindt zig met Floris den V. III. 59
- FILIPS*, Hertog van Bourgondie, bewerkt, nog maar Graaf van Charolois zynde, de Vrede tusfchen Jan en Jakoba van Brabant en Jan van Beijeren. III. 431. wat hy hierin beoogde. III. 436.

436. hy bereidt zig den weg, om Vrouw Jakoba op te volgen. III. 458. daagt Glochester uit tot een lyfgevegt. III. 461. wordt, door den Hertoge van Brabant tot *Ruwaard* verklaard. III. 465, 466. berooft de Kennemers en Westfriezen van hunne Privilegien. III. 475. dreigt Gouda te belegeren. III. 484. noodzaakt Vrouw Jakoba, om hem voor *Ruwaard* te verklaren. III. 484. maakt verandering in 't Hof van Holland. III. 489. maakt vrede met den Bifchop van Utrecht. III. 496. bekómt verſcheiden' van de aanzienlyke Nederlanden. III. 507. ſtelt de Vliesorde in. III. 509. doet Frank van' Borſelen vatten. III. 512. noodzaakt Vrouw Jakoba, om hem de Graaflykheid af te ſtaan. III. 513. wikkelt de Landzaaten in eenen oorlog met Engeland in. III. 520. belegert Calais. III. 526. raakt in oorlog met de Oofterlingen. III. 529. geeft verlot tot vrybuiten. III. 536. maakt Vrede en Beftand. III. 539, 542, 543, 544. bekómt de Heerlykheden, waaraan Vrouw Margareet van Bourgondie verlyftogt geweest was. III. 546. doet den Keizer, wegens deeze Landen, hulde. III. 549. draagt zyne Gemaalin 't bewind van Holland op, voor eenen tyd. IV. 7. komt in Holland. IV. 9. 12. verandert de Regeering, in verſcheiden' Steden. IV. 12. verbiedt de Hoekſche en Kabeljaauwſche hevigheden. IV. 13. verklaart, welke Heerlykheden van Beden vry zyn. IV.

14. doet Jan van Domburg ont-
halzen IV. 21. ook den Prefi-
dent Gozewyn de Wilde. IV.
22, 23. ſtelt Jan van Lannoi tot
Stadhouder. IV. 22. beteugelt
de overdaad der Geestelyken.
IV. 30, 31. ſchryft aan den Paus.
IV. 31. bedwingt de Gentenaars.
IV. 36. verleend Holland en Zee-
land verſcheiden' Voorregten.
IV. 38. beoorloogt de Engel-
ſchen. IV. 42. doet zynen na-
tuurlyken Zoon, David, aanſtel-
len tot Biſchop van Utrecht.
IV. 53, 58, 59. herſtelt de Ken-
nemers en Westfriezen, in de
verbeurde voorregten. IV. 54.
ook Dordrecht en Zuidholland.
IV. 56. ſtaat naar 't gebied over
Frieſland. IV. 61. Keizer Fré-
drik verbiedt hem de Fríezen
te ontruſten. IV. 67. hy raakt
in twiſt met zynen Zoon, en in
oorlog met Frankryk. IV. 69,
79, 85. heeft een' togt naar Tur-
kye in 't hoofd. IV. 74. ſtelt orde
op de herſtelling der Dykaad-
jen. IV. 91. ſterft. IV. 94. zyne
egte en onegte Kinderen. IV.
95, of hy te regt *de goede* byge-
naamd zy. IV. 95
FILIPS DE II, Zoon van Maxi-
miliaan en Maria, wordt geboor-
ren. IV. 193. Huwelyk' voor
hem geſlooten. IV. 193. hy
wordt *Graaf*, onder voogdye
zyns Vaders. IV. 207. de Gen-
tenaars houden hem, in hunne
magt. IV. 232, 240, 241. hy aan-
vaart de Regeering. IV. 294.
wordt in Holland en Zeeland
tot Graave ingehuldigd. IV. 295.
verleent bepaalde Voorregten.
IV. 296. ſluit een Verbond van
Koophandel, met Henrik den
VII.

VII. IV. 298, 303. trouwt. IV. 303. doet zig, op nieuws, in-huidigen. IV. 305. handelt, wegens Friesland, met Hertoge Albrecht IV. 311. reist naar Spanje. IV. 319 keert te rug. IV. 321. bemagtigt verſcheiden' Steden in Gelderland. IV. 329. ſluit een Beſtand met Hertoge Karel. IV. 330. vertrekt wederom naar Spanje. IV. 331. wordt in Engeland opgehouden. IV. 333. aanvaardt de Regeering van Kaſtilie. IV. 336. ſterft. IV. 336. zyne gedaante, aart en kinderen. IV. 337

FILIPS, Zoon van Keizer Karel den V. wordt gebooren. IV. 465. wordt tot toekomstenden Prins en Heer der Nederlanden ingehuldigd. V. 328, 330. zyn eed. V. 336. hy trouwt met Maria, Koninginne van Engeland. V. 391, 397. hy raakt in Engeland in veragting. V. 398, 426. zyn Vader draagt hem 't gebied op, over de Nederlanden en over Spanje. V. 430, 435. hy doet en ontvangt den gewoonen eed. V. 434. zyne inzigten op de Regeering. VI. 3, 4, 45. hy ſtelt eenige Vliesridders aan. VI. 6. vernieuwt de Plakaaten tegen de Ketterſ. VI. 8. vordert een' honderdſten penning en een vyftigſten penning. VI. 10. ſtaaf af van zynen eiſch. VI. 11. hervat den oorlog tegen Frankryk. VI. 13. wikkelt 'er Engeland in. VI. 14. doet eene negenjarige Bede. VI. 24. verliest den naam en waardigheid van Koning van Engeland. VI. 29. maakt vrede met Frankryk. VI. 31. legt op het uitrooijen

der Ketterye toe. VI. 30, 35. trouwt met eene Dogter van Frankryk. VI. 34, 35, 56. vordert wederom, vergeefs, een honderdſten en een vyftigſten penning. VI. 36, 37. ſtelt orde op de Regeering der Nederlanden. VI. 38. zoekt de Spaanſche knegten in 't Land te laaten. VI. 47. neemt afſcheid van de Staaten. VI. 49. beantwoordt hun tweeledig verzoek. VI. 52. vertrekt naar Spanje. VI. 56. de Spaanſche knegten volgen hem. VI. 58' zyn misnoegen op Engeland. VI. 61. hy regt verſcheiden' nieuwe Biſdommen op. VI. 62. ſteekt zig in den binnenlandſchen oorlog in Frankryk. VI. 74. ſchryft aan Oranje, Egmond en Hoorne, over Granvelle. VI. 81. doet Granvelle vertrekken. VI. 89. ſommigen dringen op zyne overkomst. VI. 103. zyne handeling met Egmond. VI. 107, 117. hy beveelt het aanneemen der Kerkvergaderinge van Trente. VI. 113. en het uitvoeren der Plakaaten. VI. 117. zyn laſt wordt hier afgekondigd. VI. 119. 't volk mort tegen hem. VI. 121, 129. hy verbiedt het byeenroepen der algemeene Staaten. VI. 156, 178. handelt met Bergen en Montigni. VI. 157 - 161. pleegt raadt over de Nederlandſche beroerten. VI. 169. beſluit herwaards te reizen. VI. 171, 207. zyn gevoelen op de Inquiſitie, Plakaaten en algemeene Vergiffenis. VI. 106, 172, 177. hy ſchryft aan Oranje en anderen. VI. 173. ook aan de Landvoogdesſe. VI.

205, 206. hy flaat 's Keizers bemiddeling af. VI. 207. zendt Alva met een Leger naar de Nederlanden. VI. 240, 243. verschuift zyne eigen' herwaardskomst. VI. 242, 243. of hy 't vonnis van Egmond en Hoorne ondertekend hebbe. VI. 278. hy trouwt voor de vierde reize. VI. 317. zyne Bruid wordt beschonken, door de Nederlanden. VI. 318. hy doet den Erfprins Karel ter dood brengen. VI. 317. stelt Requesens tot Alva's opvolger aan. VI. 454 rust sterk toe ter zee. VI. 475. in 1574, hadt hem de kryg reeds twintig millioenen gekost. VI. 477. zyne inzigten op de Vredchandelng te Breda. VII. 50, 51, 52. eerste overlegging op zyne afzweering, in 1575. VII. 79. hy stelt Don Jan van Oostenryk aan tot Landvoogd der Nederlanden. VII. 123. handelt vergeefs, over Vrede met de Staaten. VII. 194. nieuwe spraak van hem te verlaten, in 1579. VII. 302. gedagten van Holland en Zeeland hierover. VII. 303. hy zendt de Hertogin van Parma, andermaal, als Landvoogdes, naar de Nederlanden. VII. 344. geeft haar verlof om naar Itale te keeren. VII. 345. Oranje legt hem zwaare misdryventelast. VII. 349. hy tragt naar Portugal. VII. 355. bemagtigt dit Ryk. VII. 461, 462. wordt van zyn regt op de Vereenigde Nederlanden vervallen verklaard. VII. 391-394. 't Plakkaat, hierop gemaakt, wordt niet overal afgekondigd. VII. 395, 396. Filips zoekt Enkhui-

zen te verrasfen. VII. 463. beflaat de Nederlandsche schepen in Spanje. VIII. 91. rust eene magtige Vloot uit tegen Engeland. VIII. 282, 283, 285. die met groot verlies te rug keert. VIII. 288. hy flaat, van wege zyne Dogter, naar de Kroon van Frankryk. VIII. 373. draagt de Landvoogdy der Nederlanden op aan Ernst van Oostenryk. VIII. 382. en daarna aan deszelfs Broeder Albertus. VIII. 426. verval zyner geldmiddelen. VIII. 442. hy rust eene Vloot uit, die geen' dienst doet. VIII. 448, 477. neigt tot Vrede. VIII. 491. handelt met Frankryk. VIII. 492. draagt de Nederlanden op aan zyne Dogter. VIII. 494, 505. sluit met Frankryk. VIII. 499 zynelaatste ziekte en dood. IX. 16. lof en laster. IX. 17

FILIPS DE III, Koning van Spanje. Zyn aart. IX. 18. hy verbiedt den Staaten den handel in zyne Ryken. IX. 55. rust eene Vloot uit, die door storm verstrooid raakt. IX. 62. ondersteunt de muitelingen in Ierland. IX. 111. zoekt den Hollanderen en Zeeuwen den handel in Indiete beletten. IX. 143. fchynt den Staaten vryheid en vrede te willen geeven. IX. 155. opent de Vaart op Spanje weder, voor korten tyd. IX. 163. sluit Vrede met Groot-Britanje. IX. 172-177. zendt eenig Krygsvolk te water naar de Nederlanden, welk onderschept en geslaagen wordt. IX. 184, 185. neigt tot Vrede met de Vereenigde Staaten. IX. 233. zendt

zêndt eene bekræftiging der Wapenschorfinge herwaards, die den Staaten niet voldoet. IX. 278. vindt middel om zyne fchulden te verminderen. IX. 313. zyne inzigten op 't ftuk van den Godsdienst. IX. 338. zyne Huwelykshandeling in Frankryk en in Engeland. IX. 351-354, 355, 356. X. 99. gerugt, dat hy 't Beftand verwerpt. IX. 424. hy laat 'er zig toe overhaalen. IX. 425. 't wordt geflooten IX. 436. hy bekræftigt het. IX. 467. hy fterft. X. 421

FILIPS DE IV. wordt Koning van Spanje. X. 421. tragt een Verbond van Vereeniging te fluiten, tuffchen alle zyne Staaten. XI. 67. handelt met de Vereenigde Gewesten over een Beftand. XI. 106. aanvaardt de Spaanfche Nederlanden wederom, na de dood der Infante. XI. 182. ftelt zynen Broeder den Kardinaal - Infant aan tot Landvoogd. XI. 194. endarna Don Francisko de Melo. XI. 316. nog laater den Markgraaf van Kâftel-Rodrigo. XI. 396. redenen, die hem doen neigen tot Vrede met de Staaten. XI. 400. zyne Gevolmagtigden tot de handeling te Munfter. XI. 402. hy draægt den Aartshertoge Leopold Willem de Landvoogdy op. XI. 450. fluit eene eeuwige Vrede met de Staaten. XI. 458. gevolgen deezer Vrede. XII. 19, 20. hy zêndt hun een' gewoonlyken Gezant toe. XII. 43. fluit een Verdrag van Zeevaart met hen. XII. 45. handelt met hen over 't naarkomen van

't Munftersch Verdrag. XII. 373. zoekt Engeland tegen hen op te zetten. XII. 376. fluit de Pyreneeſche Vrede met Frankryk. XII. 474. handeling der Staaten met hem. XIII. 13, 29, 76, 114. hy geeft hun kennis van 't Huwelyk zynêr Dogter met den Keizer. XII. 77. hy fterft. XIII.

178

Filips, Hertog van Anjou. Handeling om hem van de Kroone van Spanje te verzekeren. XVII. 15. uiterfte wil van Karel den II. ten zynen behoefte. XVII. 47. hy wordt, onder den naam van *Filips den V*, voor *Koning van Spanje* uitgeroepen. XVII. 51. gevaar, door fommigen, in zyne verheffing gezien. XVII. 54, 55, 57. hy ſchryft aan de Staaten. XVII. 65. die hem erkennen. XVII. 70. hy voert een voorspoedigen veldtogt in 1710. XVII. 350. ſtaat de Spaanfche Nederlanden af aan Keur-Beijeren. XVII. 419. raakt in oorlog met Frankryk en Groot-Britanje. XVIII. 200. treedt in 't viervoudig Verbond. XVIII. 213. maakt Vrede met Groot-Britanje en Frankryk. XVIII. 234, 236. ſtaat af van de Kroon. XVIII. 288. aanvaardt ze wederom. XVIII. 290. handelt en fluit afzonderlyk met den Keizer. XVIII. 300, 306. belegert Gibraltar. XVIII. 414. verzoent zig met Lodewyk den XV. XVIII. 450. bewilligt in de voorafgaande Punten. XVIII. 445, 455, 459. fluit een dubbel Huwelyk. XVIII. 496. dringt op 't overvoeren van zêdruizend Spanjaarden naar Italië.

XIX,

- XIX. 13. 't welk eindelyk geschiedt. XIX. 60. rekt zig van 't Verdrag van Seville ontlaagen. XIX. 44. regt eene Filippynsche Maatschappij op. XIX. 64. is misnoegd op 't Weener-Hof. XIX. 78. verklaart den Keizer den oorlog. XIX. 156. neemt de voorafgaande Vredepunten aan. XIX. 207. raakt in onlust met Portugal. XIX. 208. treedt in 't Weener-Verdrag. XIX. 244. raakt met Groot-Britanje in oorlog. XIX. 247, 264. maakt eisch op de Oostenryksche nalaatschap. XIX. 307. sterft. XX. 44
- FILIPS WILLEM**, Graaf van Buuren, Zoon van Willem den I. Prins van Oranje. VI. 43. aangemerkt als eerste Edele van Zeeland. VIII. 456, 457, 459. hy wordt uit de Hooge Schoole van Leuven geligt, en naar Spanje gevoerd. VI. 258. VII. 149. beding, hem aangaande, by de Gendfche Bevrediging. VII. 116. en by 't eeuwige Edict. VII. 143. hy komt in de Nederlanden te rug. VIII. 428. handeling aldaar met hem. VIII. 428, 429. hy keert naar Spanje. IX. 16. wordt tot Prins van Oranje ingehuldigd. IX. 16. keert in de Nederlanden te rug. IX. 85. zyn bedryf gedurende den slag by Nieuwpoort. IX. 85. hy krygt bevel over driehonderd Ruiters. IX. 101. trouwt. IX. 225. verzoent Don Emmanuel met Maurits. IX. 456. bekomt zyn aandeel in zyns Vaders nalaatschap. IX. 456. komt te Breda wonen. X. 4. sterft te Brussel. X. 399
- Filips van Nassau* wordt Bevelhebber binnen Gorinchem. VIII. 205. valt in Luxemburgen Limburg. VIII. 373, 379. helpt Groningen winnen. VIII. 389. voert het gebied over den onderstand aan Frankryk. VIII. 403, 422. komt om. VIII. 424
- Filips van Bourgondie*, Heer van Beveren, voert het bevel in 't beleg van Sluis. IV. 291. beleert Wageningen. IV. 341. verlaat het. IV. 343, 348. wordt Bisshop van Utrecht. IV. 408. toont zig niet ongenegen tot Hervorminge. IV. 418. voert oorlog in Overysfel. IV. 438, 442. sterft. IV. 447
- Filips van der Elzas*, Graaf van Vlaanderen, besluit de Hollanders te beoorloogen. II. 239. overmeestert het Slot te Beveren. II. 240. doet het beleg van Amerstein opbreken. II. 249. neemt Floris den III. gevangen. II. 249. sluit eene voordeelige Vrede met hem. II. 250. sterft. II. 275
- Filips*, Broeder des Hertogs van Kleeve, verzet zig tegen Maximiliaan. IV. 245. voert gebied binnen Sluis. IV. 245. versterkt de Stad. IV. 260. verliest dezelve. IV. 291. wykt naar Frankryk. IV. 292
- Filwater* komt, met Engelschen onderstand, by Schouwen. III. 468. krygt de nederlaag. III. 469
- Finantie-Kamer*. Zie Kamer der Geldmiddelen.
- Fivelingo* (die van) van Ketterye verdagt gemaakt. II. 372
- Fledderus* (*Herman Koops*) veroorzaakt eenige beweeging te Steenwyk. XX. 391. regt een ven-

- Vendel Schutters op. XX. 362. wordt gevat. XX. 363. gehangen. XX. 365. door den Prinse van Oranje in zyne cere herfteld. XX. 368. eerlyk begraven. XX. 368
- FLERDINGEN**, eene Lanftreek met den titel van Markgraafſchap. II. 144, 159
- Fleteren**. Zie *Antonis van den Houte*
- Flcury**. Slag aldaar, in 1622. X. 436
- Flcury (André Hercule)**, Oud Biſchop van Frejus, en daarna Kardinaal, yvert tegen de Hervormden. XVIII. 291. wordt eerſte Staatsdienaar van Frankryk. XVIII. 360. handelt met het Weener-Hof. XVIII. 424. ontwerpt de voorafgaande Punten der Vrede. XVIII. 425, 432. raakt, hier te Lande, in hooge agting. XVIII. 438. ſlaat een Beftand voor. XVIII. 482. 't welk niet behaagt. XVIII. 485. handelt heimelyk met de Keizerſchen en Spaanſchen. XVIII. 491. wat hy van 't handhaaven der Pragmatike Sanctie gevoelde. XIX. 24. hy ſchynt tot oorlog te neigen. XIX. 42. is heimelyk misnoegd, over 't fluiten van het Weener-Verdrag. XIX. 57
- Flevo (Meer)**, nu de Zuiderzee. I. 59
- Flevum (Rynmond)**. I. 59
- Flevum (Sterkte)** waar gelegen. I. 81
- Flodrof (Graaf van)**, Bevelhebber van Maaſtricht, bezer Luik. XVI. 9
- Flodroff - Wartenleben (Willem, Graaf van)**, Burgemeester van Veere, doet de Wet vergaderen om den Prins van Oranje tot Stadhouder uit te roepen. XX. 71. wordt aan zyne Hoogheid gezonden. XX. 78
- Florennes (.,. Glimen, Heer van)** verliest Filippeville. VII. 197
- FLORIS DE I.** Zoon van Dirken III. II. 153. wordt Graaf van Holland. II. 165. geraakt in oorlog met Willem, Biſchop van Utrecht. II. 166. overwint hem en zyne Bondgenooten. II. 168. wordt, na eene tweede overwinning, by Hemert, overvallen en gedood. II. 169. zyne Dogter, Berta, trouwt met den Koning van Frankryk. II. 179
- FLORIS DE II.** bygenaamd *de Vette*, Graaf van Holland. II. 198. of by onder Voogdye geftaan hebbe. II. 198. trouwt met Petronelle van Saxen. II. 206. verdraagt zig met Keizer Henrik den V, over Zeeland Beweſter-Schelde. II. 208, 210. zyn Privilegie aan de Burgeren van Alkmaar. II. 213. Voorval tuſſchen hem en den Friefchen Edelman Galama. II. 213. nog een met den Abt van S. Truyen. II. 215. hy ſterft. II. 212
- FLORIS DE III.** wordt Graaf van Holland. II. 236. woont de Ryksvergaderingen by. II. 237. heft een' nieuwen Tol te Geervliet. II. 237. tot misnoegen der Vlaamingen. II. 239. verdraagt zig met de Weſtſriezen. II. 240. trouwt eene Schotſche Prinſes. II. 241. onderſteunt Biſchop Godefried, tegen de Groningers. II. 242. verdraagt zig met hem wegens Frieſland. II. 243. maakt een Verdrag tot voorkoming

- ming der overstromingen des Ryns. II. 246. voert kryg tegen Vlaanderen. II. 248. wordt gevangen. II. 249. sluit eene na-deelige Vrede. II. 250. trekt op tegen de Westfriezen. II. 261. keert te rug, met verlies. II. 261. beoorloogt de Friezen. II. 267, 268. trekt naar 't Heilige Land. II. 273. sterft, te Antiochie. II. 274
- FLORIS de IV.** Graaf van Holland. II. 356. zyn Huwelyk. II. 337. hy stigt een Klooster, te Loosduinen. II. 356. mengt zig in den twist, tusfchen Gelder en 't Stigt. II. 358. handelt met Bisfchop Otto, over 't leggen van sluizen in den Wendeldyk. II. 360. helpt hem, tegen Rudolf van Koeverden. II. 363. overwint de Stadingers. II. 373. wordt, in een Steekfpeel, gedood. II. 374. zyne Keuren aan verfehceiden' Zeeuwfche Steden. II. 375
- FLORIS de V.** wordt Graaf van Holland, onder Voogdy. III. 3, 6, 8. leert Taalen. III. 6. trouwt. III. 9. trekt tegen de Westfriezen. III. 15. wordt Ridder. III. 18. beoorloogt de Westfriezen, te Water. III. 18. vindt het Lyk van Koning Willem. III. 19. stigt een Slot te Wydenes. III. 20. handelt over een Huwelyk met Engeland, tusfchen de wederzydfche Kinderen. III. 23, 30. sluit een Bestand met Gelder. III. 33. helpt de Stigtchen tegen Amftel en Woerden. III. 36. verzoent zig met hen. III. 39, 41. fchenkt Amftelredamme aan Jan Perfyn. III. 40. ftelt twaalf Ridders van S. Jakob aan. III. 42. stigt vier Sloten in Westfriesland. III. 44. brengt de Westfriezen tot onderwerping. III. 44. munt geld te Medenblik. III. 45. de Zeeuwfche Edelen spannen tegen hem famen. III. 46. hy doet het beleg van Middelburg opbreeken. III. 49. verzoent zig met de Edelen. III. 50. beweert regt te hebben op de Schotfche Kroon. III. 55. staat'er van af. III. 57. verbindt zig met Frankryk. III. 59. zyn ombrengen, in deszelfs oorzaaken en uitkomst, omftandiglyk ontvouwd. III. 64-85
- Floris de Zwarte,** Zoon van Floris den II. zyn aart. II. 220. hy is oneenig met Dirk den VI. II. 220. ondersteunt de Westfriezen. II. 221, 222. wordt ook door de Kennemers voor Heere aangenomen. II. 223. verdraagt zig met Dirk den VI. II. 223. neemt de wapenen aan, om de Erfdogter van Rechem ter Vrouwe te bekomen. II. 224. wordt omgebracht. II. 225
- Floris,** Zoon van Floris den IV, verwint de Vlaamingen. II. 393. wordt Voogd van Floris den V. III. 3. maakt een Verdrag met Vlaanderen. III. 3. sterft. III. 6. zyne Keuren over Zeeland. III. 6
- Floris,** Zoon van Jan van Avennes, regeert Zeeland. II. 9, 10
- Floris van Egmond,** Heer van Ysfelstein, is Zee-Admiraal. IV. 332. valt in Nieuwkerk op de Veluwe. IV. 365. is oneenig met de Stad Utrecht. IV. 368. bemagtigt de Sloten Rooder-Toren, Perfingen en Heumen. IV. 371. is Stadhouders van Holland. IV.

- IV**, 388. bemagtigt eene Friefche Vloot. **IV**. 398. verjaagt de Gelderfchen uit Holland. **IV**. 404. wordt Graaf van Buuren. **IV**. 441. draagt, als Kapitein-Generaal, zorg tegen de Gelderfchen. **IV**. 470. bewerkt eene Unie tuffchen Holland en eenige Brabantfche Steden. **IV**. 478, 489. zyne Krygsbedryven in Overyffel en Gelderland. **IV**. 495. hy fterft. **V**. 193
- Floris Oem van Wyngaarden**, Penfionaris van Dordrecht, vervalt in de ongenade van Karel den **V**. **IV**. 413. wordt in zyne eer herfteld. **IV**. 425
- Floriszoon (Pieter)** voert bevel over een Esquader, in den flag van 1652, tuffchen Blake en Tromp. **XII**. 222. sneuvelt in de Zond. **XII**. 468
- Floriszoon (Willem)** bevordert de openbaare Preeke. **VI**. 165
- Floyon (... van Barlaimont, Heer van)** helpt Namen verraffen. **VII**. 152
- Fokke Abelszoon** dient Willem den **I**. te water. **VI**. 308. helpt den Briele inneemen. **VI**. 345
- Fook (Albrecht)** uit Utrecht gezet zynde, wordt door de Staaten van Holland befchermd. **VIII**. 169
- Forbin (de Ridder)**. zyne Krygsbedryven ter zee. **XVI**. 153, 312, 316
- Foreest (Jan van)**, Schout van Alkmaar, door Sonoi tot Regter gefield over eenige Roomschezinden. **VII**. 55
- Foreest (Nanning van)** gemagtigd tot de Vredehandeling te Breda. **VII**. 29. wordt Lid van den Hoo-gen Raade. **VII**. 451
- Foreest (Nanning van)**, Vroedfchap te Alkmaar, gemagtigd tot de opvoeding van Willem den **III**. **XIII**. 198
- Formofa** verlooren. **XIII**. 75
- Fortrape**, waar gelegen. **II**. 107, 108
- Forum Adriani**, of Markt van Adrianus, hier te Lande. **I**. 190
- Four (Pierre du)**, om een toeleg op 't leeven van Prinfe Maurits, ter dood gebragt. **VIII**. 399
- François de I**, Koning van Frankryk, maakt een Bestand met Karel den **V**. **IV**. 392. en een Verbond van Vrede en Vriendfchap. **IV**. 399, 400. raakt, op nieuws, met hem in oorlog. **IV**. 429. wordt gevangen. **IV**. 450. maakt Bestand en Vrede. **IV**. 451, 460. fluit een Verbond tegen Karel den **V**. **IV**. 466. maakt Bestand. **IV**. 491. raakt wederom in oorlog. **V**. 124, 128, 136. verbindt zig met den Hertoge van Gelder. **V**. 126. maakt Bestand. **V**. 138. Vrede. **V**. 144. vangt wederom oorlog aan. **V**. 211. maakt verfcheiden' Verbonden tegen Karel den **V**. **V**. 212, 215. bemagtigt Luxemburg. **V**. 221. verliest het wederom. **V**. 221. wint verfcheiden' Steden in Henegouwen, en gantsch Luxemburg. **V**. 245. voorziet Landrechies. **V**. 259. maakt vrede te Crespi. **V**. 272. fterft. **V**. 296
- François de II**. wordt Koning van Frankryk. **VI**. 35. maakt Vrede met de Hugenooten. **VI**. 73
- François de III**, Hertog van Lotharingen, komt in Holland. **XIX**. 75. trouwt met de Aarts-hertoginne Maria Theresia. **XIX**.

210. wordt Mederegent zyner Gemaalinne. XIX. 292. wordt Keizer in Batavia. I. 202. helpen *Franciskus den I.* XIX. 503.
- FRANEKER. Geregthshof aldaar opgerecht in 1572. VI. 369. Hooge School in 1585. VIII. 69
- FRANKEN. Naamsbetekenis en oorsprong. I. 202. *Aant.* zy vallen in Batavia. I. 202. helpen Posthumus tegen Gallieen. I. 203. worden, door Aureliaan, geslaagen. I. 208. slaan zig neder in Batavia en langs den Ryn. I. 210, 211. waarom de Romeinen hun Akkers afstonden. I. 214. zy verraden Prokulus. I. 216. verbranden eenige Romeinsche Schepen. I. 217. hunne Scheepstogten. I. 217, 218. Maximiaan Herkulus overwint hen. I. 221. hunne Zeeſchuimeryen. I. 222. zy worden, in Batavia, door Konstantius Chlorus, geslaagen. I. 224. en daaruit verjaagd. I. 225. zy vallen in Gallie. I. 228. worden, door Konstantyn, geslaagen. I. 230. nog eens, door Krispus. I. 232. vallen op nieuws in Gallie. I. 233. worden, door Juliaan, bedwongen. I. 241, 242, 244. door de Quaden, uit Batavia gejaagd. I. 247. zy verbinden zig, op nieuws, tegen de Romeinen. I. 257. vallen in Gallic. I. 258. Theodosius beoorloogt hen. I. 259. ook Valentiniaan. I. 263. de Alemanen vallen in hun Land. I. 265. Stilliko sluit een Verdrag met hen. I. 267. zy worden, door de Gothische en Skytische Volken, overwonnen. I. 270. Aëtius slaat hen. I. 281. Verdragen tusschen hen en de Romeinen. I. 281, 288. zy maaken zig meester van een deel van Gallie. I. 287. ook van Trier en Keulen. I. 293. zy overwinnen de Saxers. I. 294
- Franken (François)*, Pensionaris van Gouda, en daarna Raad in den Hoogen Raade, werkt tegen den handel met Frankryk. VIII. 50. zyn gesprek met Oldenbarneveld, over 't verheffen van Maurits tot Graave, IX. 454. X. 247
- Franken (Jan)*, Dienaar van Oldenbarneveld. Byzonderheden hem betreffende. X. 286, 360, 362, 363
- Frank van Borselen*, wordt Stadhouder van Holland en Zeeland. III. 491. trouwt, heimelyk, met Vrouwe Jakoba. III. 510. wordt gevat. III. 512. geslaakt. III. 514. bekomt eenige goederen en waardigheden. III. 514. moet voor 't onderhoud van 't Bestand met Engeland zorgen. IV. 42. onthaald Hertog Karel IV. 106. sterft. III. 515
- Frankfort (Vrede van)*. IV. 259
- Frans van Brederode* (Jonkheer) tot hoofd der Hoekschen verkooren. IV. 245. zeilt door een onbevaaren diep. IV. 246. bemagtigt Rotterdam. IV. 247. onderneemt een'aanflag op Schoonhoven. IV. 247. op Schiedam. IV. 250. verliest Rotterdam. IV. 256. zoekt Goereede te bemagtigen. IV. 264. wordt, in een gevegt, by Brouwershaven, gewond. IV. 265. sterft. IV. 266
- Fransche Furie te Antwerpen*. in 1582. VII. 475
- Fransche Furie te Antwerpen*

VADERLANDSCHE HISTORIE. 87

- Frazer (Jean)* om voorgenomen brandstigtery gestraft. XIV. 286
- Franszoon (Kornelis)*, Burgemeester van Woerden, houdt den Luterfchen voor den waaren Hervormden Godsdienst. VII. 39
- FREDRIK DE I.** wordt Keizer. II. 235. geeft Floris den III. verlof tot het heffen van een' Tol te Geervliet. II. 237. bevredigt hem met den Bifchop van Utrecht. II. 244. trekt naar 't Heilige Land. II. 273. daar hy omkomt. II. 274
- FREDRIK DE II.** wordt Keizer. II. 332. de Graaf van Loon houdt zyne zyde. II. 233. hy bevestigt de Utrechifche Kerk in de Tolvryheid te Thiel. II. 349. wordt afgezet. II. 378
- FREDRIK DE III.** (Keizer) ontvangt de hulde wegens de Nederlanden van Hertoge Philips van Bourgondie. III. 549. vordert fchatting van Friesland. IV. 66. verbiedt Hertoge Philips de Friezen te ontrusten. IV. 67. ontvangt de hulde, wegens Gelder en Zutphen, van Hertoge Karel. IV. 142. komt met een Le-ger in de Nederlanden. IV. 243. keert te rug. IV. 244. sterft. IV. 294
- Fredrik de I.* wordt Koning van Deenemarke. IV. 459. geeft Holland en Zeeland verlof tot handelen. IV. 459. fluit de Zond V. 36. onlusten tufchen hem en Holland. V. 40. hy maakt Vrede. V. 45. zoekt nieuwen twist. V. 46. wordt krank. V. 55 sterft. V. 59
- Fredrik de II.* Koning van Deenemarke, verhoogt de Zondfche Tollen. VI. 257. verdraagt zig deswege, met Alva. VI. 258
- Fredrik de III.* wordt Koning van Deenemarke. XI. 389. handeling der Staaten met hem. XII. 38-43, 271-273. hy fluit een Verbond met hen, XII. 274. een nader Verdrag. XII. 440. nog een. XII. 462. hy steekt zig in den Noordfchen kryg. XII. 461. lydt 'er veel by. XII. 462, 463. fluit een Verdrag met Zweeden. XII. 463. raakt op nieuws in oorlog. XII. 465. wordt door de Staaten met eene Vloot onderfteund. XII. 466, 467. maakt wederom Vrede. XII. 481. handeling der Staaten met hem. XIII. 136, 185. zeven Verdragen met hem. XIII. 186
- Fredrik de IV.* Koning van Deenemarke. Verschilt met hem. VIII. 162
- Fredrik de V.* wordt Koning van Deenemarke. XX. 45
- Fredrik Augustus de III.* wordt Koning van Poolen. XIX. 154 maakt aanspraak op de Oostenrykfche nalaatenfchap. XIX. 312 raakt in moeite met den Koning van Pruifsen. XIX. 504
- Fredrik de I.* Koning van Pruifsen. XVII. 95. betwist den Prinfe van Nafau het regt op de nalaatenfchap van Willem den III. XVII. 131, 148. fluit een Verdrag met Groot-Britanje en de Staaten. XVII. 95. wordt Prins van Neufchatel. XVII. 313. werpt bezetting in Meurs XVII. 493. sterft. XVII. 494
- Fredrik de II.* wordt Koning van Pruifsen. XVII. 494. flaat naar het Overkwartier van Gelder. XVII. 499. verschilt met de Staaten, over de Tollen op de

- Maaze enz. XVIII. 37, 38. werpt bezetting in Herfal. XVIII. 38. verschilt met de Staaten, over 't Overkwartier van Gelderland. XVII. 97, 161 weigert te bewilligen in hunne aanneeming van 't Verdrag van Hanover. XVIII. 386. zyne handeling met den Keizer. XVIII. 389. en met Rusland. XVIII. 390. steekt zig in de Oostfriesche geschillen. XVIII. 518, 520. sterft. XIX. 295
- Fredrik de III*, Koning van Pruisen. zyne afbeelding. XIX. 296 hy wendt regt voor, op een gedeelte van Silezie. XIX. 296 gronden van het zelve. XIX. 297 enz. hy valt in Silezie. XIX. 301, 304, 306 geeft 'er den Staaten kennis van. XIX. 302 handelt met de Koninginne van Hongarye. XIX. 303. sluit de Vrede van Breslau. XIX. 339 weigert Groot-Britanje onderstand. XIX. 431. ondersteunt Keizer Karel den VII. XIX. 467 wordt Vorst van Oostfriesland. XIX. 478 handelt met de Staaten over 't ontruimen van Embden en Lieroord. XIX. 479 enz. raakt in moeite met het Keur-Saxische Hof. XIX. 504 sluit de Overeenkomst van Hanover XIX. 507. handelt over Vrede. XIX. 509 enz. sluit de Verdragen van Dresden. XIX. 509 enz. zyne inzigten. XIX. 518 handeling met hem. XX. 174, 336. hy regt eene Indische Maatschappy te Embden op. XX. 405
- Fredrik*, *Paltsgraaf aan den Ryn*, staat naar Deenemarke. V. 106
- Fredrik*, *Paltsgraaf aan den Ryn*, wordt tot Koning van Bohe-
- me verkooren. X. 402. zyne nederlaag by Praage. X. 406. hy wykt naar Holland. X. 406. keert naar de Palts. X. 434. komt wederom in Holland. X. 436. zyn oudste Zoon verdrinkt in 't Y. XI. 112. hy voegt zig by 't Zweedsche Leger. XI. 162 sterft. XI. 164. dood zyner Gemalinne. XIII. 49
- Fredrik*, *Bisfchop van Utrecht*, zuivert zyn Bisdom. II. 45
- Fredrik de II*, wordt Bisfchop van Utrecht. III. 198, hangt af van Graave Willem den III. III. 198
- Fredrik van Blankenheim of de III*, wordt Bisfchop van Utrecht. III. 333. maakt een Verbond met Friesland. III. 333. sterft. III. 492
- Fredrik van Baden of de IV*, wordt Bisfchop van Utrecht. IV. 315 ontvangt de hulde van Groningen. IV. 316. doet afstand van 't Bisdom. IV. 408
- Fredrik van Egmond*, Heer van Yffelstein, doet het beleg van Yffelstein opbreken. IV. 219. ontzet Franeker. IV. 318
- Fredrik Henrik* (Schans) door de Franschen bemagtigd, in 1747 XX. 116
- FREDRIK-HENRIK gebooren. VII. 510. waarom eerst *Henrik* en *Henrik Fredrik* genoemd. VII. 520 *Aant.* zyn plechtige Doop, door zekeren Predikant, vinnig berispt. VII. 27. hy wordt Kolonel. VIII. 377. en Bevelhebber van Geertruidenberg. VIII. 377 woont den Veldtogt van 1597 by. VIII. 468. doet eene reis naar Frankryk. VIII. 395. krygt, in 1599, zitting in den Raad van Staate. IX. 67. trekt in gezantschap naar Engeland. IX. 154. wordt Landvoogd van Staatsch

VADERLANDSCHE HISTORIE. 89

Staatsch Vlaanderen. IX. 169. sterkt Rynberk. IX. 188. zyne wakkerheid in 't gevegt aan de Roer. IX. 194. hy verover't Breëvoort. IX. 207. verrast Erkelens. IX. 225. zyne Moeder zoekt hem te bevorderen, in Frankryk. IX. 423. de Staaten staan toe, dat hy zynen Broeder opvolge. IX. 448. zy verbeteren zyne wedde. IX. 449. hy bekomt zyn aandeel uit zyns Vaders nalatenschap. IX. 456. belegert Utrecht. X. 29. ontzet Brunswyk. X. 93. men tragt hem in 't Lid der Edelen te beschryven. X. 245, 296. arg vermoeden op hem. X. 295. hy trekt naar de Palts. X. 405, 406. naar Brabant. X. 432. tragt Breda te ontzetten. X. 497, XI. 10. trouwt met eene Graavinne van Solms. X. 498. wordt *Stadhouder, Kapitein en Admiraal-Generaal*. XI. 3. en *Eerste Edele* van Zeeland. XI. 5. zyne inzigten in zaaken van Oorloge, Regeeringe en Godsdienst. XI. 6, 7, 8. hy doet een' aanval op ter Heide. XI. 10. trekt naar Vlaanderen. XI. 35. wordt Ridder van den Koufband. XI. 52. belegert en verover't Grol. XI. 52, 53, 54. stilt eenige beweegingen te Amsterdam. XI. 78, 85. zendt vier vendelen derwaards. XI. 80. belegert 's Hertogenbosch. XI. 91, 92, 98. bezorgt den Ryn en den Yssel. XI. 94. wint 's Hertogenbosch. XI. 101. voorkomt de afdanking van eenig Krygsvolk. XI. 116. geraakt aan 't bezit van 't Prinsdom Oranje. XI. 130. zyn aanslag op Duinkerken. XI. 132, 133, 134. hy verwerft voor zynen Zoon

het regt tot de opvolging in het Stadhouderschap. XI. 139. zyn handel omtrent de Groot. XI. 146. voorflag hem gedaan door den Graave van Warfusé. XI. 149. hy wint Venlo, Roermonde, Straalen en Sittart. XI. 150. belegert en bemagtigt Maastricht. XI. 152, 153, 154, 157. voorflag tot Vrede, hem aldaar gedaan. XI. 158. hy ontvangt de Gemagtigden der Spaansche Nederlanden aan de Hoornbrugge. XI. 169. bemagtigt Rynberk. XI. 174. dreigt Breda. XI. 190. krygt het opperbevel over het vereenigd Fransch en Staatsch Leger. XI. 200, 202. verover't Tienen. XI. 202. komt voor Leuven. XI. 203. verlaat de Stad wederom. XI. 204. belegert Schenkenschans. XI. 206. wint ze. XI. 208. onderzoek, of hy met reden beschuldigd worde van 't verwaarloozen der Fransche troepen. XI. 209. hy steekt zig in de geschillen, in Friesland. XI. 224-226. zyn misnoegen op de Staaten. XI. 235. hy brengt te wege dat Pauw afstand doet van 't Raadpenionarisfchap. XI. 242, 243. bekomt den titel van zyne *Hoogheid*. XI. 248. wordt *eerste Edele* van Holland. XI. 249. verover't Breda. XI. 253, 255, 256. tragt een Opper-Kollegie ter Admiraliteit te doen opregten. XI. 263. zyn toeleg op Hulst of Antwerpen. XI. 267, 270, 272. zyn misnoegen op Amsterdam. XI. 264, 268. hy trekt voor Gelder. XI. 273. verlaat de Stad. XI. 274. zyne vrugtelooze onderneeming op Brugge. XI. 289. hy dreigt Hulst wederom.

- XI. 291. men zoekt hem ver-
dagt te maaken in 't stuk van
den Godsdienst. XI. 295. hy
wordt Stadhouder van Gronin-
gen en Drente. XI. 295. sluit
een Huwelyk voor zynen Zoon
met de Dogter van Karel den
I. XI. 297. en een ander voor
eene zyner Dogteren, welk niet
voortgaat. XI. 301. hy vero-
vert Gennep. XI. 305, 307. on-
dersteunt Koning Karel den I.
XI. 332. dreigt Hulst ten derde
maale. XI. 336. wordt door
Strikland beschuldigd. XI. 340.
bemagtigt Sas van Gend. XI.
367-370. dringt op vermeerde-
ring van Krygsvolk. XI. 378.
zyn toeleg op Antwerpen. XI.
391, 392. hyl belegert en ver-
overt Hulst. XI. 393, 394. zyne
handeling met een' Monnik.
XI. 396. hy stremt het vertrek
der Gevolmagtigden tot de Vre-
dehandeling. XI. 399. krygt
kennis van een' afzonderlyken
handel, tuschen Frankryk en
Spanje. XI. 413-415. argwaan
op hem. XI. 416, 418. handel
van de Knuit, hem betreffen-
de. XI. 425, 475. hy raadt het
openen van den veldtogt aan.
XI. 425. sluit een Verdrag we-
gens Antwerpen. XI. 427. geeft
zyne oudste Dogter aan den
Keurvorst van Brandenburg ten
Huwelyk. XI. 431. wordt zeer
zwak. XI. 432. raadt tot Vrede.
XI. 432. sterft. XI. 432. zyn
uiterste wil. XI. 434. kinderen.
XI. 434. afbeelding. XI. 435
- Fredrik Magnus*, Ryngraaf, raakt
in gevegt met eenige Spaan-
sche manschap. XI. 319. valt in
de Landen van Overmaaze. XI.
457. trekt, aan 't hoofd van ee-
nig Krygsvolk, naar Munster.
XIII. 84. sterft. XIV. 268
- Fredrik (Don)*, Zoon van Alva,
wordt Overste van 't voetvolk.
VI. 241. slaat het ontzet van
Bergen. VI. 384. bemagtigt Zut-
fen. VI. 401. en Naarden. VI.
404. belegert Haarlem. VI. 410,
413. neigt tot het verlaten der
Stad. VI. 419. wordt door Al-
va aangezet, om 't beleg te
vervolgen. VI. 419. wint de
Stad, by verdrag. VI. 430. slaat
het beleg voor Alkmaar. VI.
441. verlaat de Stad. VI. 444.
belegert Leiden. VI. 450. draagt
het bewind over 't beleg op
aan Baldes. VI. 456. keert naar
Spanje. VI. 456
- Fredrik of Erits van Nassau* wordt
voor Gelder gekwetst en ge-
vangen. XI. 274
- Fredrik Schenk van Tautenburg*
wordt Aartsbisshop van U-
trecht. VI. 65, 70. legt over-
hoop met zyne Geestelykheid.
VI. 114. sterft. VII. 330
- Fresin (Karel van Gavere, Heer
van)* handelt met den Aartsber-
toge Matthias. VII. 181. met
den Hertoge van Anjou. VII.
199. hy wordt vastgezet. VII.
288. bevordert in de hegtenis
het verlies van Breda. VII. 379
- Fridland*. Zie *Walstein*.
- Fries (Dirk de)*, Oud-Burgemees-
ter van Haarlem, handelt met
Don Fredrik. VI. 411, 412.
raadt de Stad tot verdrag. VI.
412
- FRIESLAND. hoe ver 't zig, oud-
tyds, uitsprekte. I. 292, 359. II.
3, 4, 153, 161. wordt Karel,
Zoon van Karel den Grooten,
aan-

aanbedeeld. II. 34. door de Deenen overvallen. II. 38, 58, 62. aan Godefrid den Noorman afgestaan. II. 87. inval der Hunnen in Friesland. II. 117. der Noormannen. II. 118

FRIESLAND (tegenwoordig) onderwerpt zig aan Willem den III. III. 224. hoe de Graaven van Holland aldaar gehuldigd werden. III. 227. Willem de IV. doet een' togt derwaards, in welken hy ontkomt. III. 258. Regeering. III. 327. Tweespalt tuschen de Schieringers en Vetkoopers. III. 328. de Friezen sluiten een verbond met den Bisshop van Utrecht. III. 333. worden door Hertoge Albrecht beoorloogd. III. 332, 334, 339, 341. die een Bestand met hen maakt. III. 342. hun verbond met Engeland. III. 343. zy bemagtigen Staveren. III. 397. huldigen Jan van Beijeren. III. 452. IV. 61. Hertog Filips zoekt ook voor Heer van Friesland aangenomen te worden. IV. 61. 't mislukt. IV. 67. Fredrik de III. eischt schatting van Friesland. IV. 66. Karel van Bourgondie handelt, om Friesland tot onderwerping te brengen. IV. 107. Oostergo en Westergo sluiten een Verbond van Koophandel met Eduard den IV. IV. 182. Hertog Albrecht van Saxon wordt Erftadhouder van Friesland. IV. 319. daarna zyne Broeders, Henrik en Joris. IV. 519, 325. Karel de V. wordt Heer van Friesland. IV. 390, 442, 443

FRIESLAND kiest gedeeltelyk 's Prinzen zyde, in 1572. VI. 369. Graaf Joost van Schouwenburg

wordt 'er Stadhouder over. VI. 369. 't valt Oranje wederom af. VI. 400, 402. wordt gedeeltelyk overgebracht tot de Staatsche zyde. VII. 127. treedt in de Utrechtsche Unie. VII. 265. verwerpt de Keulfsche Vredpunten. VII. 284. twist aldaar. VII. 494. VIII. 212, 219. IX. 100. door Graave Willem bygelegd. IX. 100. staat der Kerken aldaar, in 1612. X. 58. en in 1616. X. 142. 't Gewest dringt op 't houden eener nationale Sinode. X. 155. vyandelyke inval in het zelve, in 1622. X. 439. twist onder de Leden der Regeeringe. X. 484. 't Gewest zoekt Krygsvolk af te danken. XI. 130. beroerte en verandering der Regeeringe aldaar. XI. 217-226. 't Gewest tragt de handelingen der groote Vergaderinge te doen opschorten. XII. 158. beweert de noodzaakelykheid van 't aanstellen van een' Stadhouder. XII. 169. dringt op 't afkondigen eener algemeene Vergiffenisfe. XII. 192. verklaart zig sterk tegen 't verleen der Akte van Uitsluiting, door Holland. XII. 333, 334, 341, 359. wil Beverningk en Nieuwpoort gestraft hebben XII. 337. beveelt, in de Kerken te bidden, voor den Prinse van Oranje. XII. 359. tweedragt aldaar. XII. 398. klagten over 't kuipen. XIII. 70. twist tuschen de Prinsgezinden en Hollandschgezinden aldaar. XIII. 340. de Provincie begeert rang voor Utrecht. XIV. 312, 320, 325. Reglement op de Regeering, aldaar gemaakt. XIV. 458. verschil

- schil met de Provincie over 't afdanken van Krygsvolk. XV. 25. zy stemt de werving van zestenduizend man af. XV. 217. wordt, vergeefs, bezonden. XV. 217. dringt op het te rug ontbieden van den Spaanschen onderstand. XV. 225. Misgewaad aldaar verbrand. XV. 386. de Provincie dringt op bevordering van Prins Joan Willem Friso, tot Generaal van 't Voetvolk. XVII. 208, 209. op zyne zitting in den Raad van Staate. XVII. 272. schaft de Pagten af. XX. 199. verklaart het Stadhouderschap ook in de vrouwelyke lyn efelyk. XX. 199. magtigt den Prins van Oranje tot herstellinge der Regeeringe. XX. 201. groote verandering in den vorm derzelve. XX. 317
- FRIEZEN.** Hunne oude wooning. I. 36. onderscheiding in *grootte* en *kleine Friezen*. I. 36. Druzus maakt ze aan 't Roomsche Ryk iynsbaar. I. 58, 80. hun opstand tegen de Romeinen. I. 80. zy slaan Apronius en deszelfs Bondgenooten. I. 82. Korbulo overheert hen. I. 92. stiggt eene sterkte in hun Land. I. 93. zy neemen eenige Akkers in. I. 96. gedrag van twee hunner Hoofden, in den Schouwburg te Rome. I. 97. zy staan de ingenomen akkers wederom af. I. 97. verbranden twee Romeinsche Winterlegeringen. I. 122. slaan de Romeinen. I. 124. of zy door Albinus geslaagen zyn. I. 192. zy bebouwen de Romeinsche akkers. I. 227. stecken, gedeeltelyk, over naar Britanje. I. 289. worden, door Klovis, overwonnen. I. 305, 307. durven niets tegen Chilperik onderneemen, I. 326. worden, door Klotaris den II. en door Dagobert, overwonnen. I. 331. blyven lang ongeloovig. I. 342. Eligius predikt onder hen. I. 346. ook Wilfrid. I. 352. Wigbert. I. 356. Willibrord. I. 356. Wolfran. I. 369. en Bonifacius. I. 384, 413. zy worden, door Pipyn den Dikken, overwonnen. I. 358. hun opstand, onder Popo. I. 374. Karel Martel overwint hen. I. 375. zy worden, door Karoloman en Pipyn, geslaagen. I. 403. helpen Pipyn tegen de Saxers. I. 404. eenigen hunner staan op tegen Karel den Grooten. I. 429. die hen overwint, en hun 't Regt op hun vaderlyk erfgoed beneemt. I. 430. welk hun, door Keizer Lodewyk, wedergegeven wordt. II. 42. veelen worden Christensch. I. 425, 431. hun Verdrag met Karel den Grooten. I. 442. die hun Wetten geeft. I. 445. zy bekomen den naam van *frye Friezen*. I. 444. hun wordt, door de Deenen, schatting opgelegd. II. 38. Godefrid de Noorman dwingt ze, met eenen strop om den hals te gaan. II. 88. de Teisterbantfche Friezen slaan de Noormannen. II. 91
- Frisiabonen.* I. 36
- FRIISO.** Zie JOAN WILLEM FRISO en WILLEM KAREL HENRIK FRISO.
- Froymont* (*Jan van Bourgondie, Heer van*) wordt uit het Kasteel van Namen verdreeven. VII. 152. heeft een eisch op Vest

VADERLANDSCHE HISTORIE. 93

- Veere en Vlisfingen. VII. 385
Fuentes (*Don Pedro Henriquez, Graaf van*) komt in de Nederlanden. VIII. 369. heeft den klem van 't bewind, na Parmas dood. VIII. 370, 371. wordt Landvoogd, by voorraad. VIII. 410. keert naar Spanje te rug. VIII. 427
- Furstemberg** (*Prins Willem van*). zyne handeling in Duitschland. XIII. 398-401, 414. Lodewyk de XIV. zoekt hem tot Keurvorst van Keulen te doen verkiezen. XV. 414
- Fynaard** bemagtigd, door Mondragon. VII. 62
- G.**
- Gaal** (*Jakob*), Schepen te Rotterdam, verklaart geene Regenten te kennen, die liever Fransch dan Prinsch waren. XIV. 76. wordt door de Burgery be waard. XIV. 115
- Gaëtan** (*Don Louis*) neemt den Haage in. VI. 483. ook Maaslandsfluis. VI. 484. sneuvelt. VI. 484
- Gail** (*Andries*), Gezant van Keizer Rudolf den II., handelt te Geertruidenberg. VII. 148
- Galama**, een Friesch Edelman. zyne ontmoeting met Floris den II. II. 213
- Galama** (*Hartman*) raadpleegt met Brederode, te Viane. VI. 211. te Amsterdam. VI. 220. wordt gevangen. VI. 230. onthalsd. VI. 277
- GALBA** stelt Klaudius Civilis in vryheid. I. 102. dankt de Batavische Lyfwagt af. I. 103. sterft. I. 104
- Galeijen** gebouwd, door de Staaten. IX. 91. dienst derzelven. IX. 92
- Galen** (*Fan van*), Kommandeur over een Esquader in de Middellandsche zee. XII. 220. sneuvelt in een gevegt voor Livorno. XII. 237
- GALLIE**. Oude Verdeeling van dit gewest. I. 37. Inval van verscheiden' woeste volken, in het zelve. I. 266, 270
- GALLIEEN** trekt ten sryde tegen de Germaanen. I. 203. spot met het verlies van Gallie. I. 206
- Gallieres**, Resident der Staaten te Regensburg, neemt agthonderd Saltzburgers aan, die herwaards gevoerd worden. XIX. 69
- Galo** (*Simon*). II. 259
- Gama** (*Vasko de*) zeilt om de Kaap de goede Hoop. IX. 135
- Gamarra** (*Don Estevan de*), Spaansche Gezant in den Haage. XII. 380. zyne handeling. XIII. 12, 13, 164. hy krygt gehoor in de Vroedschap te Dordrecht. XIII. 107. slaat een Verbond voor. XIII. 115
- Gannoskus**, een Kaninesfaat. zyne zeefchuimeryen. I. 92. hy wordt, door Korbulo, verjaagd en omgebragt. I. 92, 93
- Gardin** (*Guillaume du*) heeft de hand in de omwenteling van Amsterdam, in 1578. VII. 206
- GARDOLF** (*Graaf*), door Godefried den Noorman, aan den Keizer gezonden. II. 89
- Gardot** (*Damiaan*) verliest Breëvoort. VIII. 206
- Gasperne**, door Willem den VI. gewonnen. III. 372
- Gastanaga** (*Markgraaf van*) wordt Land-

- Landvoogd der Spaansche Nederlanden. XVI. 9
- Gaultier* wordt door het Fransche Hof in heimelyke handeling gebruikt. XVII. 397, 418
- Gavere*. Zie *Fusby*.
- Gebed voor de Overheid (openbaar). orde daar op gesteld, door de Staaten van Holland. XIII. 57. Friesland verzet 'er zig tegen. XIII. 59. ook vier andere Gewesten. XIII. 61. Zeeland slaat een' middelweg voor. XIII. 61. die Holland niet behaagt. XIII. 61. 't Voorschrift van Holland wordt, in 't gemeen, aangenomen. XIII. 62
- Geëligcerden. Zie Gekoorenen.
- Geelvink (Dirk)*, Sekretaris van Amsterdam. XV. 190
- Geelvink (Jan Korneliszoon)*, Oud-Burgemeester van Amsterdam, afgezonden aan Prins Willem den II. XII. 76
- Geelvink (Joan)* gemagtigd naar Utrecht. XIV. 283
- Geelvink (Kornelis)*, Oud-Schepen en Raad, en daarna Burgemeester van Amsterdam. XIV. 198. krygt kennis van den voorgenomen togt naar Engeland. XV. 425
- Geelvink (Nikolaas)*, Raad te Amsterdam. XIV. 85
- Geelvink (Nikolaas)*, Burgemeester van Amsterdam. zyne ontmoeting op 't Stadhuis en met de tekenaars van zeker Verzoekschrift. XX. 140, 142
- Geertruid* stigte eene Kapel te Geertruidenberg. I. 345. Dronk naar haargenoemd. I. 345. III. 77
- GEERTRUID (Vrouw), Weduwe van Floris den I., wordt Voogdes van haaren Zoon, Dirk den V. II. 170. zy trouwt met Robert de Fries. II. 177. wykt naar Vlaanderen. II. 181
- GEERTRUIDENBERG. Kapel aldaar gestigt. I. 345. Dagvaart aldaar. III. 303. de Stad, door Jan van Beijeien, ingenomen. III. 446. door de Hoekschen verrast. IV. 250. ingenomen door de Nassauschen, in 1573. VI. 447. aanslag op deeze Stad. VII. 100. mitery aldaar. VIII. 277. Prins Maurits belegert de Stad. VIII. 280. die aan Parma verraden wordt. VIII. 281. Maurits herwint haar. VIII. 375. aanslag op de Stad. IX. 102. handel over 't lossen van de Heerlykheid derzelve. XIII. 362-364. Vredehandeling aldaar, in 1710. XVII. 357 enz.
- Geertsma (Joannes)*, Burgemeester te Groningen. Plondering van zyn huis. XX. 203
- Geervliet*. Tol aldaar, door Floris den III. opgerigt. II. 237. Dirk de VII. wordt 'er in bevestigd. II. 277. III. 29
- Geestelyken. Ongebondenheid hunner zeden, in de agtste eeuw. I. 388, 389
- Geestelykheid. of zy, in Holland, ooit deel aan de Regeering gehad hebbe. III. 486. IV. 505. derzelver heersch- en geldzugt, door Hertoge Filips, beteugeld. IV. 29. zy wordt geschat, door Hertoge Karel. IV. 149. betaalt tot de Beden, onder Karel den V. V. 249, 301. in Utrecht geweerd uit de Staatsvergaderinge. VII. 445
- Geesteranus (Joannes Evertszoon)*, Remonstrantsch Predikant te Alkmaar, verdagt wegens een op-

oproer aldaar. X. 383
 't Gein, door de Hollanders o-
 vervallen. II. 359

Gekoorenen of eerste Staat in
 't Stigt aangesteld. VII. 446. de
 Hopluiden te Utrecht willen ze
 doen afzetten. VIII. 181. zy
 worden hersteld. VIII. 190. hun
 voorflag. VIII. 190. 't geschil
 met hen wordt bygelegd. VIII.

191

GELDER wordt een Hertogdom.
 III. 241. twist aldaar tusfchen
 de Hekerens en Bronkhofden.
 III. 299. 't Land aan Hertoge
 Karel van Bourgondie verpand.
 IV. 139. de Staaten des Lands
 zoeken Karel van Egmond in
 de Regeering te doen stellen.
 IV. 182. 't gelukt hun. IV. 307.
 de vier deelen des Hertogdoms
 verbinden zig onderling. IV.
 317. de Staaten van Gelder
 twisten met Hertoge Karel. V.
 145. maaken fchikking over de
 opvolging. V. 145. Regt van
 Karel den V. en Willem van
 Gulik op dit Hertogdom. V.
 233. het wordt den eerften af-
 geftaan. V. 255

Gelder. Maurits aanflag op dee-
 ze Stad mislukt. IX. 195. zy
 wordt, vergeefs, belegerd, door
 Fredrik Henrik. XI. 273, 274.
 veroverd door de Pruisfifchen.
 XVII. 182

GELDERLAND gedeeltelyk aan 's
 Prinzen zyde overgebracht, door
 Graave Willem van den Ber-
 ge. VI. 368. valt den Prinfe
 wederom af. VI. 400, 402.
 wordt, met geweld, hervormd.
 VII. 216. 307. treedt in de U-
 nrechtfche Unie. VII. 263, 264.
 't Krygsvolk aldaar doet een

nieuwen eed. VII. 268. beel-
 denftorm aldaar. VII. 307. 't
 Gewest ftoot zig aan de opdracht
 der Graaflykheid van Holland,
 aan Willem den I. VII. 514.
 ftaat der Kerken aldaar, in
 1612. X. 57. en in 1616. X. 142.
 't Gewest dringt op het houden
 eener nationaale Sinode. X.
 155, 199. verfchil over dezelfs
 aandeel in de gemeene Lasten.
 X. 446. men ftelt 'er orde op 't
 beftellen der Regeeringe, na
 de dood van Willem den II.
 XII. 138. handelingen aldaar,
 op 't ftuk van 't Stadhouderfchap.
 XII. 229, 278, 305, 306. oor-
 deel van 't Gewest, over 't ver-
 leenen der Akte van Uitsluitin-
 ge. XII. 333, 358. oneenigheid
 in het zelve. XII. 397. 't wei-
 gert in de Vrede met Portugal
 te bewilligen. XIII. 16. ont-
 ruimd door de Franschen. XIV.
 307. in de Unie hersteld. XIV.
 325, 358. draagt Willem den
 III. de Souverainiteit op. XIV.
 346. die van de hand gewee-
 zen wordt. XIV. 358. de Re-
 geering aldaar veranderd. XIV.
 358. de Provincie beweert regt
 te hebben op Ezens, Stedes-
 dorp en Witmond. XV. 112.
 bewilligt in de werving van
 zestienduizend man. XV. 209.
 de Graaf van Egmond beweert
 regt op Gelder en Zutfen te
 hebben. XVI. 430 enz. oproeren
 in Gelderland, in en na 1702.
 XVII. 135-143, 231-246, 299-
 306. de Staaten zoeken 't Over-
 kwartier te bekomen. XVIII. 48.
 men arbeit om Prins Willem
 Karel Henrik Frifo tot Stad-
 houder van dit Gewest te doen
 aan-

- aanstellen. XVIII. 243. enz. de Staaten schryven, deswege, aan die van Holland. XVIII. 248. zy stellen den Prins tot Stadhouder aan. XVIII. 252. hun gevoelen over het ondersteunen der Koninginne van Hongarye. XIX. 395 enz. zy verklaren het Stadhouderschap erfelyk. XX. 151. besluiten de Pagten, by voorraad, aan te houden. XX. 208. verandering der Regeeringe aldaar. XX. 315
- Geldermalsen* (*Adriaan van Borselen, Heer van*), gemagtigd tot de handeling over 't Verdrag van Barriere. XVIII. 47
- Geldersche Eriegen*. hunne zeeschuimeryen. IV. 390, 398, 405, 411. zy brandfchatten Texel en Wieringen. IV. 438
- Gelduba*, Legerplaats der Romeinen aan den Ryn. I. 68
- Aant.* overvallen door 't volk van Civilis. I. 141. ingenomen. I. 145
- Geleigeld* ingevoerd, in 1572. VI. 400. nieuw Plakaat op het zelve, van 1725. XVIII. 337
- Geloofsonderzoek*. Zie *Inquisitie*.
- Geloofsvrede*, ontworpen, in 1578 VII. 214. wordt, in sommige Gewesten, aangenomen, in anderen afgewezen. VII. 215, 216
- Gemarchi*. wat 'er mede gemeend worde. II. 126, 127
- Gernert* (Kommandery van). Twist over het regt tot dezelve. XII. 26
- Gemmenich* (B). XIV. 283
- Gend* staat tegen zynen Graave op. III. 313. wordt bedwongen. III. 315. op nieuws ingetoomd, door Hertoge Filips van Bourgondie. IV. 36. die van Gend houden Vrouw Maria in hunne magt. IV. 172. ook daarna haaren Zoon. IV. 232. dien zy overleveren. IV. 235. geweldige heroerte aldaar. V. 164-179. zwaar gestraft, door Karel den V. V. 181. aanmerkingen, over deeze straffe. V. 185. Pacificatie aldaar getroffen. VII. 115. 't slot aldaar bezet, door Oranje. VII. 118. geslegt. VII. 164. bystere beroerte in de Stad. VII. 176 ten deele, door den Prinse, gestild. VII. 180. Oranje sluit een verdrag met die van Gend. VII. 236. de Stad tekent de Utrechtsche Unie. VII. 266. Oranje verifelt 'er de Wet. VII. 290. gevegt onder de Stad. VII. 457. opschudding in dezelve. VII. 505. zy sluit een bestand met Parina. VII. 506, 508. geeft zig aan hem over. VIII. 18. gewonnen door de Franschen, in 1678. XIV. 472. in 1745. XX. 11
- Gend* (*Barthold van*), Heer van Loenen en Meinerswyk, gemagtigd tot de Munstersche Vredehandeling. XI. 404, 405, 452
- Gend* (*Joan van*), Heer van Ooye, naar den Ryksdag te Worms afgezonden. VII. 200. wegens Gelderland gemagtigd tot de opdragt der heerschappye aan Frankryk. VIII. 55
- Gend* (*Joan van*), Heer van Oosterweede, roept de Staaten byeen na de dood van Willem den II. XII. 125. trekt in gezantschap naar Frankryk. XIII. 13. wordt Gouverneur van Willem den III. XIII. 198. handelt met Lodewyk den XIV. XIV. 46
- Gend*

- Gend* (*Kornelis van*), Heer van Loenen en Meinerswyk, gemaagt tot de handeling, in 1608. IX. 321
- Gend* (*Walraven, Baron van*) wordt gewond, in den slag by Nieuwpoort. IX. 83. bemagtigt eenige Steden in 't Graaffchap van der Mark. XI. 18
- Gend* (*Willem Josef van*) wordt Luitenant-Admiraal. XIII. 214. woont den togt naar Chattam by. XIII. 260. helpt zes Algiersche Kaapers veroveren. XIII. 441. zyne ontmoeting met het jagt de Merlyn. XIII. 442. misnoegen hieruit ontstaan. XIII. 443, 472. hy sneuvelt in den slag voor Soulsbaal. XIV. 25
- Geneve*, ondersteund door de Staaten, in 1589, en vervolgens. VIII. 320. X. 428. XIII. 433
- Geniets* (*Antoni*) wordt Geheimschryver van 's Prinsen raad, in 1572. VI. 399
- Gentilhot* gebruikt tot den aanslag op Amsterdam, in 1650. XII. 92, 93
- Gennep* ingenomen door Hohenlo, in 1599. IX. 55. verlooren, in 1635. XI. 207. herwonnen, in 1641. XI. 304, 306. door de Franschen veroverd, in 1672. XIV. 91
- Genua* (de Republyk van) helt naar de zyde van Spanje. XIX. 473. verklaart zig tegen den Koning van Sardinie. XIX. 522
- Genua* gebombardeerd door de Franschen. XV. 294. onderwerpt zig aan de Oostenrykschen. XX. 38. dryft derzelve bezetting uit. XX. 39
- George de I.*, Keurvorst van Hannover, wordt Koning van Groot-Britanje. XVIII. 28. de Staaten geleiden hem met eenige Oorlogschepen naar Engeland. XVIII. 29. hy dringt op 't slegten van Duinkerken. XVIII. 29-36. de Staaten ondersteunen hem met zesduizend man. XVIII. 57, 60, 61, 63. hy doet een keer naar Duitschland. XVIII. 64. sluit met de Staaten. XVIII. 116. en met den Keizer. XVIII. 118. zyne inzigten met het laatste. XVIII. 120. of hy den Staaten, in 1716, een Stadhouder hebbe aangepreezen. XVIII. 128. aanleiding tot handeling, tusfchen hem en Frankryk. XVIII. 140. hy rust eene Vloot uit tegen Spanje. XVIII. 208. maakt Vrede met dit Ryk. XVIII. 234. sluit het Verdrag van Hanover. XVIII. 321. doet de Spaansche Gallioenen bezetten, in Porto Bello. XVIII. 375. houdt verscheiden' Hoven verdagt. XVIII. 381. wordt zelf verdagt gehouden van handeling met de Porte. XVIII. 382. zyne aanspraak aan 't Parlement, in 1727. XVIII. 406. hy sterft. XVIII. 439
- George de II.* wordt Koning van Groot-Britanje. XVIII. 441. de Staaten maanen hem aan tot bemiddeling der Oostfriesche geschillen. XVIII. 518. hy sluit het Weener-Verdrag met Keizer Karel den VI. XIX. 46, 48. geeft den Staaten kennis van het Huwelyk zyners Dogter met den Prinse van Oranje. XIX. 163. zoekt de vernietiging van 't Markgraaffschap van Veere te voorkomen. XIX. 221.

- raakt in oorlog met Spanje. XIX. 247, 264. sluit, als Keurvorst van Hanover, een Verdrag van Onzijdigheid met Frankryk. XIX. 320. belooft, zig aan 't Verdrag van Zeevaart van 1674 te willen houden. XIX. 324. vermaant de Staaten tot ernstige maatregels. XIX. 345. verklaart den oorlog aan Frankryk. XIX. 427. vordert, dat de Staaten ook met Frankryk breeken. XIX. 430. beweert regt te hebben op Oostfriesland. XIX. 483. sluit de Overeenkomst van Hanover. XIX. 507. het Verbond met Rusland. XX. 158. met de Keizerin, Sardinie en de Staaten. XX. 177. klaagt over 't belemmeren van de Vaart zyner onderdaanen in de Indien. XX. 335. sluit eene Overeenkomst met Spanje, wegens het Asfiento-Verdrag. XX. 373. en een Verdrag van Onderstand met Beijeren en Saxen. XX. 373, 375
- Georgius van Egmond* wordt Bischof van Utrecht. V. 131. krygt Oktroi van Karel den V., om de Kettters te regt te doen stellen. V. 278
- Gepiden*, eene soort van Gothen, vallen in Gallie. I. 271
- Gerard de II.*, Graaf van Gelder, verschilt met het Stigt, wegens de Veluwe. II. 272
- Gerard de III.*, Graaf van Gelder, raakt in oorlog met den Bischof van Utrecht. II. 357. overwint hem. II. 359. maakt Vrede. II. 359. werkt in 't kiezen van een' Bischof van Utrecht. II. 366
- Gerard van Velzen* spant aan tegen Floris den V. III. 67. of deeze zyne Huisvrouw verkragt hadt. III. 68. hy dreigt den Graaf. III. 78. ontdekt de Naarders. III. 81. berooft Floris van 't leeven. III. 82. vlugt naar Kroonenburg III. 83. wordt gedood. III. 90, 130, 132
- Gerardus* predikt te Kuilenburg, in 1566. VI. 164
- Gereformeerden geeven hunne belydenis uit. VI. 129 hun groot getal, in 1565. VI. 130. zy verschynen, gewapend, ter preeke. VI. 163, 164. verzoecken de verbonden' Edelen om bescherming. VI. 175. belooven dertig tonnen schats voor de vryheid van Godsdienst. VI. 204, 210. hun getal te Amsterdam, in 1566. VI. 216 zy weigeren zig met de Lutherfchen te vereenigen. VI. 227. nemen toe, in de Roomsche Nederlanden. VII. 212. verzoeken aldaar om vrye Godsdienstoefening. VII. 212, 213. begroeten den Hertog van Anjou, te Antwerpen. VII. 451. worden in Frankryk vervolgd. XV. 314. enz. zoeken, vergeefs, enig voordeel te bedingen by de Ryswyksche Vrede. XVI. 413. worden in Duitschland en in Hongarye vervolgd. XVIII. 229
- Gerlacius (Antoni)* wordt gemagtigd tot het sluiten van een Verdrag met Frankryk. XV. 234
- GERMAANEN. Oorsprong. I. 2, 3
- GERMANIE. Gelegenheid. I. 3. Verdeeling. I. 128 *Aant.* Opper- en Neder-Germanie. I. 81 *Aant.* 128 *Aant.* 258 *Aant.*
- GERMANIKUS bevredigt het Romeinsche Leger aan den Neder-Ryn.

VADERLANDSCHE HISTORIE. 99

- Ryn. I. 65. slaat de Katten. I. 65. bezoekt de Legerplaats van Varus. I. 66. overwint Arminius. I. 67. twee zyner Keurbenden doen een' gevaarlyken togt langs de Zuiderzee. I. 71. hy verzamelt eene Vloot. I. 72. vaart, door Druzus graft en de Noordzee, naar de Eems. I. 74. slaat de Cherusken andermaal. I. 76. zyne Vloot lydt veel, door een' storm. I. 77. men wyst hem het Brittannisch kruid. I. 79. hy keert naar Rome en sterft. I. 80
- GEROLF** (Graaf) slydt tegen de Deenen, te Rynsburg. II. 55
- GEROLF** (Graaf) DE II. wordt, door Godefrid, aan den Keizer gezonden. II. 89. hy verliest zyn Graaffchap. II. 90. bekomt het wederom. II. 92. zendt zyne Zoonen, *Dirk* en *Walger*, naar Frankryk. II. 90. bekomt nog eenige goederen van Koning Arnold. II. 93. gelegenheid van zyn Graaffchap. II. 93. hy sterft. II. 95
- Gefchenken aan Stadhouders.** IV. 455, 502. V. 9. 353. aan Landvoogden. IV. 462. V. 148, 161. aan andere Grooten en Leden van den geheimen Raad. IV. 502. V. 9, 21, 104, 106, 135
- Gefchenken.** Plakaat tegen 't ontvangen derzelve, door Regenten. XVIII. 106
- Gefchillen onder de Vereenigde Gewesten** moeilyk te beflisten. XII. 160. verscheiden' voorflagen daaromtrent op de groote Vergadering des jaars 1651. XII. 163-172
- Geselius** (*Kornelis*), Contraremonstrantsch Predikant te Rotterdam, de Stad ontzeid. X. 55. Moeilykheid hieruit ontstaan. X. 56
- Gestigten** (Protestantsche Godsdienstige) in Holland van verpondingen vry verklaard. XIX. 229
- Geuzen.** Oorsprong deezes naams. VI. 149. Geuzen-penningkjes, napjes en kleeding. VI. 149, 150. roepen van *Vivez le Gueux*. VI. 164, 189, 216. Wilde geuzen. VI. 266. Watergeuzen, derzelver bedryven. VI. 308, 309, 322. Geneefsche en politieke Geuzen. X. 89
- Gevaarts** (*Joan*) doet de eerste opening tot Vredehandeling, in 1667. IX. 237
- Gezanten** (uitheemsche) geen gehoor te verleen in de Vroedschappen der Hollandsche Steden. XIII. 108
- Ghiesen** (*Filips van der*) tot Representant van zyne Hoogheid by de Oostindische Maatschappij aangesteld. XX. 334
- Gianibelli** (*Fredrik*), zyne diensten in 't beleg van Antwerpen. VIII. 22, 29. hy komt te Amsterdam. VIII. 243
- Gibraltar** gewonnen, in 1704. XVII. 224, 228, 265
- Gideonszoon** (*Jan*) doet den Duinkerkeren afbreuk. XI. 162
- Giesenburg** ('t Slot) door Jan van Arkel, bemagtigd. III. 346
- Giftbrief** van 't jaar 888, ten behoeve van Graave Gerolf den II. II. 93. van 't jaar 923, ten behoeve van Dirk den I. II. 107, 109. van 't jaar 985, ten behoeve van Dirk den II. II. 125. van 't jaar 1064, ten behoeve der Utrechtsche Kerke. G 2 II. 171
- Gif-

- Gifte (*liberale* of milde) hier te Lande geheeven. XX. 159
- Gilden uitgeslooten van 't raadpleegen over zaaken van Regeeringe. VII. 432
- Gildenburg ('t Slot) door Hertoge Albrecht ingenomen. III. 307
- Gilles (*Jakob*), Pensionaris van Haarlem, in bezending naar Dordrecht. XIX. 460. wordt tweede Griffier der algemeene Staaten. XIX. 475. zyne handelingen aan 't Fransche Hof. XX. 22-28. en te Breda. XX. 47, 83. hy wordt Raadpensionaris. XX. 46. men maakt hem verdagt by 't gemeen, wegens 't gehandelde te Breda. XX. 82. hy doet 'er verslag van. XX. 83. de Staaten neemen 'er genoegen in. XX. 84, 104. Lasterchristen tegen hem gestrooid. XX. 218. de Staaten en de Prins van Oranje beschermen hem. XX. 218. hy legt zyn ampt neder. XX. 336
- Gilpin (*George*) wegens Engeland, zittende in den Raad van Staate, vermaant de Staaten tot onderlinge eendragt. IX. 88. wordt naar Oostfriesland afgevaardigd. IX. 124
- Ginnig (*Henrik van*), Patroontekenaar van Haarlem, helpt te Amsterdam tot bewerking van verandering der Regeeringe. XX. 271, 273. spreekt aldaar met den Graave van Bentink. XX. 284. neemt, uit naam van de Gekommitteerden der Burgerye, afscheid van zyne Hoogheid. XX. 298
- Ginkel (*Baron van*). Zie *Athlone*.
- Gizelbert, Hertog van Lotharingen, door Otto den I. geslaagen. II. 121. sneuvelt. II. 122
- Glaion. Zie *Chaumont*.
- Glochester (*Hertog van*). Zie *Hunfrey*.
- Goch bezet door Maurits. X. 77. zonderling voorval aldaar. X. 77. door Lambert Charles ingenomen. XI. 11. heroverd door den Kardinaal Infant. XI. 206
- Gockinga (*Scato*) aangesteld tot Register over Oldenbarneveld, Hogerbeets en de Groot. X. 341
- Gockinga (*Scato*) handelt met de Engelschen, in 1672. XIV. 108 enz. gemagtigd naar Utrecht. XIV. 283
- Gockinga (*Scato*), gemagtigd tot de handeling over 't Verdrag van Barriere. XVIII. 44
- GODEFRID, Koning der Deenen, overweldigt de Abodriten. II. 36. handelt over Vrede met Karel den Grooten. II. 37. valt in Friesland en vordert aldaar schatting. II. 38. sterft. II. 40
- GODEFRID, de Deen, Zoon van Heriold, verdraagt zig met Karel den Kaalen. II. 66. bekomt een gedeelte van Friesland. II. 68. waarna geheel Friesland. II. 87. zoekt zig van Lotharingen meester te maaken. II. 89. zendt den Keizer gezanten toe. II. 89. wordt, te Herispich, overvallen en omgebracht. II. 90
- GODEFRID, Hertog van Lotharingen, beoorlooft Graave Dirk den III. II. 141, 143. krygt de nederlaag. II. 146
- GODEFRID DE II., Hertog van Lotharingen, staat op tegen den Keizer. II. 160. verbindt zig met Dirk den IV. II. 160. ver-

VADERLANDSCHE HISTORIE. 101

- verbrandt het Paleis te Nieuw-
megen. II. 161. herwint het
Land omtrent Dordrecht. II.
165. verzoent zig met den Kei-
zer. II. 166
- GODEFRID DE III.**, Hertog van
Lotharingen, de *Bultenaar* by-
genaamd. II. 166. valt in Hol-
land. II. 180. verjaagt Robert
de Fries en gedraagt zig als
Graaf. II. 181. helpt Keizer
Henrik den IV. in Saxen. II.
182. wordt in Alkmaar bele-
gerd. II. 181. stigt Delft. II. 182.
wordt omgebracht II. 182
- Godefrid**, Voogd van Gelder, ver-
jaagt de Noormannen uit Tiel.
II. 134
- Godefrid**, Bisfchop van Utrecht,
raakt in gefchil met Gronin-
gen. II. 241. 't welk bygelegd
wordt. II. 243. hy stigt vier
Sloten. II. 266. sterft. II. 264
- Godsdienst der oude Batavieren.
I. 23. onderzoek, wanneer de
Christelyke Godsdienst, hier te
Lande, ingevoerd zy. I. 338.
zwakheid der eerste bekeerin-
gen. I. 362, 386. staat van den
Godsdienst in de middeleeu-
we. II. 5. in de vyftiende. IV.
24. vryheid van Godsdienst in
Duitschland. V. 66
- Godsdienst (Gereformeerde) be-
loofd te handhaaven. VII. 17,
22, 431, 435. de Lutherfche
voor den waaren Gereformeer-
den gehouden, door een' Bur-
gemeester van Woerden. VII.
39. eed op 't ftuk van den Gods-
dienst, na de Gendfche Bevre-
diging gevorderd. VII. 118.
oorsprong der verschillen over
den Godsdienst, in 't begin der
zeventiende eeuw. X. 10-21.
- wat omtrent den Godsdienst, in
1651, beraamd is. XII. 161,
172-177
- Goereede*. grondflagen eener ou-
de Stad, hierby, ontdekt. X.
308
- Goes** in Zuidbeveland belegerd.
III. 149. ontzet. III. 149. Vrouw
Jakoba komt aldaar wonen.
III. 489, 510. de Stad weigert
's Prinsfen zyde te kiezen, in
1572. VI. 366. wordt door Tfe-
raars belegerd. VI. 392. door
Mondragon ontzet. VI. 398.
neemt voldoening van den Prin-
fe. VII. 138. de Gereformeer-
den neemen aldaar de Kerken
in. VII. 217. opfchudding, in
1653. XII. 297, 398. en in ee-
nige volgende jaaren. XII. 398-
403. de Stad stemt tegen de
werving van zestien duizend
man. XV. 210. bewilligt 'er in.
XV. 213. geweldige beroerte
en ongewoone verandering der
Regeeringe aldaar, in 1692.
XVI. 203-230. nieuwe veran-
dering, in 1702. XVII. 150. de
Prins van Oranje wordt aldaar
tot Stadhouder verklaard, in
1747. XX. 71
- Goes**. Zie *Adriaan* en *Aert van
der Goes*.
- Goes** (*Adriaan van der*), Burge-
meester van Delft, in bezen-
ding naar Gelderland. XVII. 240
- Goes** (*Franco van der*), Burgemees-
ter van Delft. XV. 185
- Goes** (*Robert*), *Heer van Boukhar-
ftenburg*, Résident aan het Deen-
fche Hof, zyne handeling. XVII.
92. XVIII. 281
- Goes** (*Willan*), Raadsheer in 't
Hof XIV. 156. XV. 259
- Gogh** (*Michiel van*), een der Raa-
den

- den van Brazil en daarna Rekenmeester van Zeeland, ver-
toont den slegten staat der zaaken in Brazil. XII. 382. trekt in buitengewoon gezantschap naar Engeland. XIII. 10 wordt gewoonlyke Gezant aldaar. XIII. 121, 125. tragt de Vrede te herstellen. XIII. 145. wordt verdagt gehouden. XIII. 166. zyn Sekretaris raakt in hegtenis. XIII. 171
- Goignies (Antoni van)* wordt Veldmaarschalk. VII. 107, 166. raakt te Antwerpen in hegtenis. VII. 113. wordt gevangen, in den slag by Gemblours. VII. 193
- Gomarus (Franciscus)*, Hoogleeraar der Godgeleerdheid te Leiden, raakt in geschil met Arminius. X. 15, 16, 17, 18, 20. wordt, nevens hem, voor den Hoogen Raade, gehoord. X. 19. ook in de Vergadering der Staaten van Holland. X. 20. vertrekt van Leiden. X. 54. woont de Dordrechtse Sincde by. X. 325
- Gonzaga (Ottavio Fernando)* verzelt Don Jan herwaards. VII. 124. wordt naar Antwerpen gezonden. VII. 129. verslaat vierhonderd Franschen. VII. 224
- Gonzalos (Don Antonio)* verliest Graave. IX. 120
- Gooije (Slot ten)* belegerd. III. 197
- GOOILAND (Heerlykheid van)* aan Jan van Beijeren opgedraagen. III. 325
- Goor (Adolf van)*, Heer van Kaldenbroek, wordt gemagtigd tot de Keul'sche Vredehandeling. VII. 279
- Gooijer (Dirk de)* wordt Burge-meester van Utrecht. VIII. 301
- Gooijer (Jakob de)* handelt ten huize van Trefel. X. 210. wordt uit de Regeering gezet. X. 233
- GORINCHEM* belegerd, door Jonkheere Willem. III. 351. verandering der Regeeringe aldaar. III. 376. de Stad, door Arkel, verrast. III. 377. komt wederom aan Holland. III. 388. Jan van Beijeren zoekt ze te verrassen. III. 418. Vrede aldaar met Gelder gestooten. IV. 499. de verbonden Edelen komen 'er byeen. VI. 214. de Stad kiest 's Prinsen zyde. VI. 367. eenige Geestelyken aldaar ter dood gebracht. VI. 367. schryvens van Leicester aan de Predikanten aldaar. VIII. 176, 177, 178. Prins Maurits verftelt 'er de Wet, in 1618. X. 266. bezending derwaards, in 1650. XII. 75. afschudding aldaar, in 1655. XII. 394. eenige Vroedschappen aldaar, in 1672, door geld aan hunne ampten geraakt. XIV. 220. onlusten in de Regeering, in 1684. XV. 255. in 1702. XVII. 134. verandering der Regeeringe, in 1748. XX. 306
- Gortz (Baron van)* heeft de hand in een aanslag ten behoeve des Pretendents. XVIII. 153. wordt te Arnhem gevat. XVIII. 156. geslaakt. XVIII. 159. zyn uiteinde. XVIII. 159
- Goslinga (Sicco van)*, Grietman van Franekeradeel, wordt tot de Utrechtsche Vredehandeling gemagtigd. XVII. 427. naar Frankryk in buitengewoone Ambassade gezonden. XVIII. 5. keert te rug. XVIII. 23. bevoordert de verkiezing van Prins Willem Karel Herrik Fris⁶, tot Stad-

VADERLANDSCHE HISTORIE. 103

- Stadhouder van Groningen. XVIII. 196. wordt gevolmagtigd tot de Byeenkomst van Soissons. XVIII. 462. keert naar huis. XIX. 26. sterft. XIX. 26 zyne afbeelding. XIX. 26
- Gothen* vallen in Gallie. I. 168, 270. Zie *West-Gothen*.
- Gottenburg*. Oostindische Maatschappij aldaar opgeregt. XIX. 63
- GOUDA komt aan Holland. III. 351. wordt met een beleg gegerigd. III. 484. de Hoekfchen raaken aldaar op 't kusen. IV. 174. daarna, de Kabbeljaauwſchen. IV. 192, 196. de Stad wordt tot 's Prinſen zyde overgebracht, in 1572. VI. 366. Bosſu tragt de Stad in te krygen door verraad. VI. 394. Noirkarmes, inſgelyks. VI. 465. de Stad verklaart zig tegen 't zoeken van uitheemsche hulpe. VII. 80, 85, 87. aanſlag op dezelve. VII. 100. 't Slot aldaar geflegt. VII. 164. de Stad maakt zwaarigheid in de inhuldiging van Willem den I. tot Graave. VII. 519. wordt bezonden. VII. 524, 525. beſluit der Vroedschap aldaar. VII. 527. ernſtig Vertoog derzelve tegen de opdracht der heerſchappye aan Frankryk. VIII. 40-49. zy ſtemt diegelyke opdracht aan Engeland ook af. VIII. 89. Prins Maurits verſtelt 'er de Wet, in 1618. X. 276. en op nieuws, in 1619. X. 387, 391. bezending derwaards. in 1650. XII. 75. opſchudding aldaar, in 1672. XIV. 79. verandering der Regeeringe. XIV. 197. beweging, in 1747. XX. 135. in 1748. XX. 304. verandering der Regeeringe. XX. 306
- Goudſche Sluis. Schans aldaar verlaaten, in 1575. VII. 63
- Goulart (Simon)*, Predikant te Amſterdam, geſchorst. X. 86
- Goutum (Wybe van)* maakt zig van 't Slot te Leeuwaarden meester. VII. 165. laat 'er zig afkopen. VII. 165
- Gouverneurs Generaal*. Zie Landvoogden (algemeene).
- Gouwenburg (Hopman)* ſlaat eenig Spaansch volk. VII. 276
- Gozewyn van Amſtel* ſtaat af van 't Biſdom van Utrecht. II. 397
- Gozewyn de Wilde*, een Vlaaming, wordt *President* of Stadhouder van Holland. IV. 9. afgezet. IV. 22. ter dood gebracht. IV. 23
- Graaf (Andries de)*, Burgemeester van Amſterdam, door 't graauw gedreigd. XIV. 82. dringt op de aanſtelling van Willem den III. tot Stadhouder. XIV. 86
- Graaf (Dirk Fanszoon)* wordt, in 1578. Burgemeester van Amſterdam. VII. 209
- Graaf (Jakob de)*, Oud-Burgemeester van Amſterdam, raadt tot gemaatigdheid. X. 86. wordt afgezer. X. 280
- Graaf (Kornelis de)*, Burgemeester van Amſterdam, handelt met Willem den II. XII. 104. wegens Holland naar Gelderland en Overyſfel gezonden. XII. 130. gemagtigd om de geſchillen in Overyſfel te helpen byleggen. XII. 411
- Graaf (Jakob van der)* valt den Raadpenſionaris de Witt by nagt aan. XIV. 68. zyne bekenſtenis. XIV. 68. en ſtraf. XIV. 69

- Graaf (Pieter van der)* valt den Raadpensionaris de Witt by nagt aan. XIV. 68
- Graaf (Willem de) van Gend* helpt den Briele inneemen. VI. 345
- GRAAFLYKHEID VAN HOLLAND.**
Oorsprong van het voorregt eeniger Plaatsen om 'er niet van vervreemd te mogen worden. VI. 16. handeling over de opdracht derzelve aan Willem den I. VII. 511-528
- Graafschappen**, hier te Lande, by welke gelegenheid, erfelyk en onafhankelyker geworden. II. 99
- Graauwbunderland* ondersteund, in 1621. X. 428
- GRAAVE.** twist over 't regt tot deeze Stad. III. 317. die aan Brabant afgeftaan wordt. III. 319. zy wordt gewonnen, in 1568. VI. 269. verlaaten. VI. 270. belegerd door Parma. VIII. 126. opgegeven. VIII. 127. door Prinse Maurits veroverd, in 1602. IX. 119. aanslag op de Stad. IX. 192. de Heerlykheid derzelve komt aan 't Huis van Nasfau. X. 5. de Stad wordt door de Franschen veroverd, in 1672. XIV. 91. herwonnen. XIV. 333
- Graaven.** Dagobert de I. stelt Graaven aan, ter wederzyde des Ryns. I. 338. zy zyn verdedigers der Kerke. I. 395. door Karel den Grooten onder de Saxers aangesteld. I. 429. beschryving deezer waardigheid. II. 12. verscheiden' soorten van Graaven. II. 13, 23. hunne Regeering. II. 17. en Regtsoefening. II. 19. bunne Inkomsten. II. 29. Graaven van Holland, oudtyds, Maarschalken des Bisschops van Utrecht. II. 248. zy zwoeren eerst, by hunne inhuldiging, daarna de Staaten. III. 547. zy beweerden, vrede te mogen maaken, zonder de Staaten te kennen. IV. 493
- 's *Graavenhaage.* Zie *Haage.*
- Graft van Druzus.** I. 56. van Korbullo. I. 94
- Gramsbergen** ('t Slot) verlooren. XIV. 285
- Grana** (*Otto Henrik, Markgraaf van*) wordt Landvoogd der Spaansche Nederlanden. XV. 86.
- Grandval** (*Bartholomeus de Linierre, Heer van*) smeedt een aanslag op het leeven van Willem den III. XVI. 189. bekend dien. XVI. 191. wordt ter dood gebracht. XVI. 192
- Grange** (*Peregrin de la*), Leeraar der Hervormden, ter dood gebracht. VI. 209
- Granvelle** (*Antoni Perenot, Kardinaal van*) wordt beschuldigd van heerschzugt. VI. 67, 72. 'tmisnoegen tegen hem berst uit. VI. 68, 80. Oranje en anderen verbinden zig tegen hem. VI. 69. Schimplivrei tegen hem uitgevonden. VI. 72, 86. hy brengt te wege, dat Frankryk tegen de Hugenooten met geld ondersteund wordt. VI. 74. men bedraagt hem by den Koning. VI. 78. hy houdt zig fier. VI. 80. men raadt hem de gunst der Heeren te zoeken. VI. 81. hy wordt vinnig beschimpt. VI. 85. de Staaten weigeren te vergaderen, daar hy tegenwoordig is. VI. 87. de Landvoogdes besluit zig van hem te ontslaan. VI. 87. Filips belast hem de Nederlanden te verlaaten. VI. 89.

VADERLANDSCHE HISTORIE. 105

89. hy vertrekt. VI. 90. geeft Oranje den naam van *Zwyger*. VI. 250. wordt van deezen afgemaald, als oorzaak der Beeroerte. VI. 260. gerugt zyner te rug komfte. VI. 327. zyn basterd te Haarlem onthalsd. VI. 431. zyne afbeelding. VI. 90. hy sterft. VIII. 138. Zie *Atrecht (Antoni Pevnot, Bisfchop van)*. *Grave (Henrik)*, Schout by Nagt. en federt Luitenant-Admiraal, bemagtigt twee Algiersche Kaapers. XVIII. 241. voert bevel over tien Oorlogfchepen. XIX. 430. sterft. XX. 338
- Grebber (Klaas de)* belegert, met de Westfriezen, 't Muider Slot. III. 80
- Grebber (Klaas de)* Bevelhebber ter zee. III. 537
- Gregorius de VII.* (Paus) zyn gefchil met Keizer Henrik den IV. II. 183. hy doet Willem, Bisfchop van Utrecht, in den ban. II. 185. wordt van deezen leyk uitgemaakt. II. 185
- Gregorius (Martinus)*, Raadsheer in den Hove van Gelderland. X. 265. zit voor onder Politiken op de Dordrechtfe Synode. X. 312, 319
- Grevelingen*. Slag aldaar, in 1558. VI. 27. de Franschen veroveren de Stad, in 1644. XI. 367, 371
- Grevinkhoven (Nikolaas)*, Remonstrantsch Predikant te Rotterdam, staat af van den dienst. X. 144
- Grevius (Joannes)*, Remonstrantsch Predikant, raakt in hegtenis. X. 412. ontkomt. X. 413
- Griet* of *Griekwaarderfchap*. Welke waardigheid van ouds. III. 442 *Aant.*
- Grietzyl* bezet door Keur-Brandenburg. XV. 106, 108
- Grimaldi (Reinier)* onderfteunt Holland tegen Vlaanderen, met eenige Galeijen. III. 170, 173, 174, 177
- Grimnes*, Romeinsche Legerplaas in 't Eiland der Batavieren. I. 175
- Grisperre (Antoni van)* werkt aan 't verrasfen van Hattum. VII. 361
- Grobendonk (Antoni)* verzoent zig met den Koning. VII. 315. verdedigt 's Hertogenbosch. IX. 110. slaat eenige Staatsche Ruitery. IX. 157. zyn toeleg op Graave. IX. 192. hy verliest 's Hertogenbosch. XI. 93. 102. ftigt de S. Anna Schans. XI. 135
- Groeneveld (Jonkheer Arend van)* verdedigt Sluis. VIII. 225
- Groeneveld (Reinier van Oldenbarneveld, Heer van)* doet poogingen om zynen Vader te doen ontslaan. X. 258. wordt ontzet van zyne waardigheden. X. 391 heeft kennis van een' aanslag op het leeven van Prinse Maurits. X. 450, 459. verschaft 'er geld toe. X. 453. neemt de vlugt. X. 461. wordt agterhaald. X. 464. onthalsd. X. 473
- Groenewegen (Huig Fanszoon van)*, Burgemeester van Delft, door Bosfu aangezigt om Oranje te doen ligten. VI. 436
- Groeninx (Egidius)*, Kapitein der Burgerye te Rotterdam, bevaart eenige Regenten. XIV. 115
- Groenland*. Schade aldaar, in 1677 geleeden. XIV. 444
- Groesbeek (Heer van)* naar Deenemarke gezonden. VI. 238. neemt

- het Stadhouderschap van Groningen waar, voor Aremborg. VI. 272
- GROU. ingenomen, door Hertoge Karel van Gelder. IV. 340. belegerd, in 1595. VIII. 424. verlaaten. VIII. 424. ingenomen door Prinse Maurits, in 1597. VIII. 471. door Spinola bemagtigt, in 1606. IX. 213. vergeefs belegerd door Prinse Maurits. IX. 219. versterkt. X. 95. door Fredrik Henrik veroverd, in 1627. XI. 52-55. door de Bischoppelyken, in 1672. XIV. 28
- GRONINGEN EN OMMELANDEN. Zie STAD EN LANDE.
- GRONINGEN, door de Friezen overvallen. II. 39 eenige Landeryen, in het zelve, der Utrechtsche Kerke geschonken. II. 154, 228. die van Groningen staan tegen den Bischop van Utrecht op. II. 228. worden bedwongen II. 229 nieuwe onlusten aldaar. II. 241. Henrik, Graaf van Gelder, neemt de Stad in. II. 242. Floris de III. komt 'er voor. II. 243. zy bevredigt zig met den Bischop II. 243. zy vervalt in nieuwe onlusten. II. 285, 361. haar eerste Verbond van vereeniging met de Ommelanden. III. 339. zy doet Hertoge Albrecht hulde. III. 341. wordt, door Bischop Fredrik den III, bemagtigt. III. 341. weigert Hertog Albrecht van Saxon voor Heer aan te neemen. IV. 315 doet den Bischop van Utrecht hulde. IV. 315. schendt het Bestand, met Henrik van Saxon. IV. 324. doet Graave Edzard hulde. IV. 325. Hertog Joris belegert Groningen. IV. 383. de Stad wordt een Leen van Frankryk. IV. 385. Edzard wordt ontzet van 't bewind. IV. 387. Karel van Gelder wordt voor Heer aangenomen. IV. 386. Karel de V. naderhand. V. 115. de Stad wordt bezet door den Graave van Aremborg. VI. 222 belegerd door Graave Lodewyk, in 1568. VI. 274. verlaaten. VI. 280. kiest de Staatse zyde. VII. 126. 't Kasteel aldaar wordt geslegt. VII. 127, 166. twist tusfchen de Stad en de Ommelanden, in 1578. VII. 237, 299. reden, waarom zy de Utrechtsche Unie niet aannemt. VII. 263, 266. beweging aldaar. VII. 299-301. de Stad wordt door Rennenberg tot 's Konings zyde overgebragt. VII. 325-327. belegerd. VII. 327, 337. verlaaten. VII. 339 aanslag der Staatfchen op de Stad mislukt VIII. 76. zy wordt benaauwd door Graave Willem. VIII. 349. belegerd door Prinse Maurits. VIII. 356. verlaaten. VIII. 357. op nieuws belegerd, door den zelfden. VIII. 386. oproer in de Stad. VIII. 388. zy geeft zig over. VIII. 389. de Wet wordt 'er veranderd. VIII. 390. haar twist met de Ommelanden, in 1597. VIII. 483. IX. 95. Graaf Willem brengt krygsvolk in de Stad IX. 96 de agterfallen aldaar met geweld gevorderd. IX. 97. de algemeene Staaten doen 'er een Kasteel ftigren. IX. 97. en beantwoorden de klagten, hier over. IX. 98. de Stad raakt in rust. IX. 100. 't Kasteel aldaar

- daar wordt geslegt. IX. 226. Hooge School aldaar opgerecht. X. 76. twist met de Ommelanden, omtrent 1640. XI. 348. de Stad neemt, na de dood van Willem den II, de bestelling haarer eigene Wethouderschap aan zig. XII. 138. oproer aldaar, in 1657. XII. 397. in 1662. XIII. 64-66. de Stadhouder brengt krygsvolk in de Stad. XIII. 67. en legt de geschillen by. XIII. 69. de Stad word gedreigd door den Bischoep van Munster. XIII. 175. belegerd. XIV. 130. verlaaten. XIV. 131. oproer aldaar, in 1748 en 1749. XX. 202. enz.
- Gronsfeld-Diepenbroek* (*Bertram Filip Sigismond Albrecht, Graaf van*) in gezantschap naar 't Hof van Berlyn. XX. 174
- Groot (Joan)* in bezending naar Zeeland. XVIII. 244
- Groot (Hugo de)*, Advokaat-Fiscaal van Holland, verdagt van 't ontwerpen der brieven, door Jakob den I. herwaards gezonden. X. 61. hy schryft de *Godsdienstigheid der Staaten van Holland*. X. 61, 62. handelt in Engeland. X. 61, 70. wordt Pensionaris van Rotterdam. X. 62. ontwerpt een besluit op de Vrede der Kerke. X. 62. wordt in bezending afgevaardigd naar Amsterdam. X. 114. doet eene wydlustige aanspraak, aan de Vroedschap aldaar. X. 114-137. ontwerpt eene der Keuren van Schieland. X. 141. 371. begint moedeloos te worden. X. 141. slaat eene algemeene Sinode voor. X. 165. wordt naar Zeeland en naar Dordrecht gezonden. X. 166. voor *Arminiaan* gefcholden. X. 164. heeft de hand in 't opstellen der Verklaringe van Haarlem. X. 192. handelt met de Utrechtschen by Trefel. X. 210. wordt naar Utrecht afgezonden. X. 219. zyne handeling aldaar. X. 220, 221, 222. hy spreekt met Prinse Maurits. X. 223, 224. raadt Rotterdam het afdanken der Waardgelderden aan. X. 235. waar schuw Oldenbarneveld. X. 252. wordt in hegtenis genomen. X. 240, 243, 251, 254. Rotterdam poogt hem te doen ontslaan. X. 263. hy, Oldenbarneveld en Hogerbeets worden openlyk beschuldigd. X. 260, 261. zekere verandering in 't eedboek te Rotterdam doet hem nadeel, by Prinse Maurits. X. 275. hy krygt berigt van 't gene 'er tegen hem uitkomt, en van 't veranderen der Regeeringe. X. 286, 287, 304. hy wordt ondervraagd. X. 293. zyne gesprekken met de Voogd en Manmaaker. X. 294, 295, 343 hy wordt verder onderzocht. X. 299. komt voor de Regters. X. 344-347. men tragt hem te beweegen om vergiffenis te verzoeken. X. 369. hy wordt tot eene eenwige gevangenis verweezen. X. 371, 377. naar Loevestein gevoerd. X. 372. oordeelen over zyn vonnis. X. 377-380. XIII. 422. hy wordt verklaard misdad van gekwetste Hoogheid begaan te hebben. X. 410. ontkomt, op eene zonderlinge wyze, uit de hegtenis. X. 414. verontschuldigt zig, deswege. X. 417. schryft zyne *Verantwoording*, die strenge-

- gelyk verboden wordt. X. 448. oordeel van de Haan, over dit werk. X. 449. handeling om hem vrye herwaardskomst te bezorgen. XI. 78, 147. hy komt in Holland. XI. 146. vertrekt naar Hamburg. XI. 148. zyn verder bedryf en dood XI. 148. zyn werk, *Mare liberum* of *Vrye Zee*, wordt wederlegd. XI. 259
- Groot (Pieter de)**, Pensionaris van Amsterdam, gelaakt, door d'Estrades. XIII. 164. wordt Ambassadeur der Staaten in Zweeden. XIII. 387. Pensionaris van Rotterdam. XIII. 422. trekt in gezantschap naar Frankryk. XIII. 422, 424. zyne handeling aldaar. XIII. 425. hy ontdekt Frankryks oogmerken tegen deezen Staat. XIII. 460, 461. voorslag aan hem. XIII. 461. hy spreekt met Le Tellier. XIII. 464. en met den Koning. XIII. 465, 466. keert te rug uit Frankryk. XIV. 6. zyne betuigingen by 't afscheid naemen. XIV. 6. hy wordt wederom aan Lodewyk den XIV. gezonden. XIV. 46. doet verflag van zyne handeling. XIV. 47. raadt om te sluiten. XIV. 53. krygt 'er last toe. XIV. 55, 59. keert naar den Haage te rug. XIV. 60, 101. een Predikant scheldt hem. XIV. 67. zyn voorslag om de beweging te Rotterdam te stillen. XIV. 77. verflag zynere handeling met Frankryk. XIV. 98 enz. hy schynt dezelve te willen vervolgen. XIV. 106. verklaart het tegendeel. XIV. 106. komt in lyfsgevaar te Rotterdam. XIV. 115, 116. de Prins van Oranje toont tekens van argwaan op hem. XIV. 125. verklaart, naderhand, niets tegen hem te hebben. XIV. 382. hy wykt ten Lande uit. XIV. 126 zyn schryvens over de Regeering van Rotterdam. XIV. 194. zyn huis wordt aangevallen. XIV. 222. zyn oordeel over 't verbranden van Zwammerdam en Bodegrave. XIV. 236. over 't vonnis van Pain & Vin. XIV. 238. zyne ontmoetingen in Brabant en te Keulen. XIV. 260 enz. hy wordt over onbehoorlyk schryven in regten betrokken. XIV. 382. vry gesproken. XIV. 383. hy sterft. XIV. 383
- Groot-Commercie-Tractaat** met Engeland van 't jaar 1496. IV. 302. veranderingen in het zelve. IV. 333
- Groote Pier** schuimt langs de Zuyderzee. IV. 390, 398, 405, 411. begeeft zig tot een stil leeven. IV. 420.
- Groote Vergadering** van 1651 wordt aangevangen. XII. 153. aanspraak van den Raadpensionaris Kats, van wege de Staaten van Holland. XII. 153. handelingen en besluiten in dezelve, over de *Unie*. XII. 155, 158, 160, 163-172. *Religie*. XII. 155, 158, 161, 172-177. en *Militie*. XII. 155, 158, 162, 177-186. Friesland tragt de handelingen te doen opschorten. XII. 158. en beweert de noodzaakelykheid van 't aanstellen van eenen Stadhouder. XII. 169. Holland dringt op de noodeloosheid van 't aanstellen van eenen Kapitein-Generaal. XII. 183-185, 188. 't geeven der patenten wordt geregeld. XII. 186.

VADERLANDSCHE HISTORIE. 109

- ook verscheiden' andere punten. XII. 187. merkwaardig besluit van Holland, op het gebeurde in 't jaar 1650. XII. 193. algemeene Vergiffenis afgekondigd. XII. 192, 196, 197. besluit der groote Vergaderinge. XII. 198, 199
- Grootebroek** krygt regt om ter Dagvaart te verschynen. VII. 9
- Grootenhuis (Arend van)**, een der eerste opregteren der Oostindische Maatschappye. IX. 137
- Groot-Fredriksburg** gestigt. XV. 116. aan de Westindische Maatschappye verkogt. XVIII. 192
- Groot-Hofmeesters** van Frankryk. *Pipyn van Landen*. I. 344. *Grimoald*. I. 346. *Ebroïn*. I. 348. *Pipyn van Herstal of de Dikke*. I. 353. *Martyn*. I. 353. *Karel Martel*. I. 366. *Karoloman*. I. 382. *Pipyn de Korte*. I. 382, 405
- Groot-Privilegie** van Vrouwe Maria. IV. 167. de Aartshertog Filips weigert het te bevestigen. IV. 295. waarom. IV. 298
- Grosthuizen**. geweld gepleegd aan de Kerke aldaar. X. 140
- Grovesteins** (Jonker *Edzard van*) houdt de zyde der Hollandschgezinden. XIII. 341
- Grovestein** (Jonkheer *Joan van*) beschuldigt Hartevelt, in de byeenkomst by Zuilestein. X. 229. wordt uit de Regeering gezet. X. 233
- Gruterus (Samuel)**, Predikant te Haarlem, vaart uit tegen de Regeering. XIV. 67
- Gruward (Ferdinand)**, Burgemeester van Goes, raakt in geschil met zyne Mederegenten. XVI. 203 enz.
- Gryze (Jakob de)**, Gezant der Staaten in Engeland, zyne handeling aldaar. VIII. 34-36, 88, 90
- Guai-Trouin (du)** bemagtigt een ne Hollandfche Graanvloer. XVI. 372
- Guebriant (Graaf van)**, zyne krygsbedryven in Duitschland. XI. 317, 320, 338
- Gugernen**, Volk in Gallie. I. 135
- Guion (Francois)**, verdigte naam des moorders van Willem den I. VII. 529. Zie *Balthazar Gerards*.
- Gulden Vlies** (Ridderorde van 't) ingesteld. III. 509
- Gulik**. Zie *Kleeve*.
- Gulik** belegerd door Prins Maurits. X. 43. ingenomen. X. 44. verlooren. X. 422
- Gulik en Berg (Hertogdommen van)**: Twist over het regt tot dezelve. XIX. 231. handelingen om den zelve by te leggen. XIX. 233 enz. blyven steeken. XIX. 239. 't gefchil wordt eindelijk vereffend. XIX. 359
- Gulikerland**, genoegzaam bemagtigd door Karel den V. V. 236, 253
- GUNDEBOLD**, Koning der Friezen, sneuvelt op den togt naar Spanje. I. 423
- Gunterstein** ('t Slot te) gewonnen en verlooren, in 1573. VI. 424
- Gustaaf de I.** Koning van Zweeden, begreepen in een Bestand met de Oosterlingen. IV. 463. nieuwe handeling met hem. IV. 467. hy verbindt zig met Francois den I. V. 215
- Gustaaf Adolf** wordt Koning van Zweeden. X. 48. de Staaten sluiten een Verbond met hem. X. 66. zenden hem gezanten. X. 96. hy verzoekt onderstand van

- van hun tegen Poolen. X. 157. zy beweegen hem, om zig te steeken in den Duitschen oorlog. XI. 120, 137. houdt by de Staaten aan om onderstand. XI. 138. sneuvelt in den slag by Lutfen. XI. 164
- Guy van Dampierre* (Graaf), Zoon van Margareet, Graavinne van Vlaanderen, twist met zyne halve Broeders van Avennes. II. 388. valt in Walcheren. II. 393. wordt gevangen. II. 394. geslaakt. III. 3. verdraagt zig met Holland. III. 3. belegert Middelfburg. III. 48. verlaat het wederom. III. 49. zyn verder bedryf. III. 51. hy belegert Middelfburg andermaal. III. 99. doch verlaat het III. 101. wordt gevangen. III. 154. sterft. III. 186
- Guy*, Zoon van Graave Guy van Vlaanderen, slaat Jonkheer Willem van Henegouwen, by Arnhemuiden. III. 155. wint Middelfburg. III. 156. belegert Zierikzee. III. 156. steekt over naar Holland. III. 157. verdraagt zig met Jan den II. III. 158. verklaart hem op nieuws den oorlog. III. 158. overwint Jongkheer Willem, in een' scheepsfryd. III. 160. wint Noord-Holland. III. 161. ook Utrecht. III. 163. verliest Noord-Holland wederom. III. 165. keert naar Vlaanderen. III. 167. belegert Zierikzee. III. 171. wordt, in 't Gouwe, overwonnen en gevangen. III. 175, 177. verliest Zeeland en Utrecht. III. 178, 179. wordt geslaakt. III. 185
- Guy van Henegouwen* krygt be- wind over Holland, na de dood van Floris den V. III. 87, 88, 92. wordt gevangen genomen. III. 142. geslaakt. III. 142. be- komt de Landen van Amstel en Woerden. III. 151. wordt Bis- schop van Utrecht. III. 152. wordt wederom gevangen. III. 160. geslaakt. III. 185. legt zig op 't Kerkelyke toe. III. 193. raakt in oorlog met de Friezen. III. 195. sterft. III. 198
- Gyllenborg* (Graaf van) smeedt een aanflag ten behoeve des Pretendents. XVIII. 153-160
- Gysbrecht van Amstel* helpt Vrouw Ada ontvlugten. II. 304. be- koopt deezen dienst duur. II. 314. wordt in een vevegt ge- wond. II. 365, 366
- Gysbrecht van Amstel de II.* be- oorloogt den Bisfchop van U- trecht. II. 397. verzoent zig met hem. II. 398. valt, aan 't Hoofd der Kennemeren, in 't Stigt III. 11. Vreëland hem ver- pand. III. 14. ontweldigd. III. 36. zyn zoen met Floris den V. III. 39. hy spant tegen den Graa- ve aan. III. 66, 69. drinkt met hem. III. 77. vlugt ten Lande uit. III. 83. versterkt Amsterdam. III. 83
- Gysbrecht van Brederode* wordt tot Bisfchop van Utrecht verkoo- ren. IV. 50. krygt David van Bourgondie tot eenen mededing- ger. IV. 49, 53. staat hem 't Bis- dom af. IV. 59. wordt in heg- tenis genomen. IV. 129. ge- slaakt. IV. 135. sterft. IV. 135
- Gyzels* (Arnoud) voert bevel over eene Vloot tot ondersteuning van Portugal. XI. 314

H.

Haasten (*Dirk van*) belooft geld tot ondersteuning van 't Verbond der Edelen. VI. 255
Haasten (*Walraven van*) woont den togt tegen Gend by. IV. 38
 HAAGE. Hof aldaar door Willem den II. gestigt. II. 406. 't Hof des Stadhouders aldaar geplonderd. IV. 188. de Gelderschen berooven den Haage. IV. 444. oproer aldaar, over 't verhoogen der Excynzen, ontstaan. IV. 447. Maarten van Rossem plondert den Haage. IV. 483. openbaare Preeke aldaar. VI. 167. en Beeldenstorm. VI. 185. 't Hof wykt van daar naar Utrecht. VI. 381. een nieuw aldaar opgeregt. VI. 387. 397. wykt naar Delft. VI. 397. de Spanjaards bemagtigen de Stede. VI. 451, 483 overleg om het Bosch by den Haage om te houwen. VII. 97. moeite met eenige Predikanten aldaar. VIII. 26. de Stede wordt verkooren, om aldaar over de Vrede met Spanje te handelen. IX. 289. Maurits verstelt 'er de Wet, in 1618. X. 281. opschudding aldaar, in 1653. XII. 383. hoe 'er de Vrede met Kromwel werdt afgekondigd. XII. 330 door Karel den II. tot handelplaats voorgeslaagen. XIII. 241. waarom afgekeurd. XIII. 242. de burgery aldaar brengt de Broeders de Witt van kant. XIV. 158, 163, 164, 165, 166, 169, 170, 171, 172. Byeenkomst aldaar van 1690 en vervolgens. XVI. 102. Opschudding, in

1747. XX. 80, 90. Plondering der Pagters huizen aldaar, in 1748. XX. 216
Haage (*Albrecht uit den*). III. 16
Haage (*Werenhold uit den*). III. 16
Haagestein ('t Land van) door de Hollanders afgeloopen. III. 223. 't Slot door Willem den VI. gewonnen. III. 372
Haak (*Pieter*), gewezen Baljuw van Middelburg, begunstigt een aanslag op Waicheren. VI. 223
Haamstede (*Adolf van*), Onder-Admiraal der Spaanschen, gevangen. VI. 473
Haamstede (*Arend van*). IV. 46
Haamstede (de Heer en Floris en Arend van) gevonnist. IV. 45
Haamstede (*Floris van*) sneuvelt. III. 232
Haamstede (*Fan van*) woont een togt naar Vlaanderen by. III. 204. Zie *Witte van Haamstede*.
Haan (*Joan de*), Pensionaris van Haarlem, heeft de hand in het optellen der Verklaaringe deezzer Stad, van 1618. X. 192. handelt met de Utrechtschen, by Trefel. X. 210. zyne ontmoeting met Arend Meinderszoon. X. 274. hy wykt ten Lande uit. X. 274. wordt voor vyftien jaaren gebannen. X. 373. zyn oordeel over de *Verantwoording* van de Groot. X. 449
Haaneveeren, Kleefsche manschap zo genaamd. IX. 27
Haardstedegeld in Holland geheeven. V. 375, 376. Beloop van het zelve. V. 405
 HAARLEM. 's Graaven Huis of Huizen aldaar verbrand, door de Kennemers. II. 223. die van Haarlem overvallen de Dregter-Friezen. II. 236. verwoesten Scha-

Schagen. II. 260. Hof te Haarlem. II. 338, 405. of die van Haarlem Damiate, door middel van Zaagfchepen, hebben helpen winnen. II. 350. de Stad heeft haar oudste Handvest van Willem den II. II. 403, 404. zy wordt door de Kennemers belegerd. III. 13. verlost. III. 13. Brief van Keizer Lodewyk aan deeze Stad. III. 244. opschudding aldaar. III. 312. nieuwe beroerte. III. 366. de Stad tweemaal vergeefs belegerd, door Vrouwe Jakoba. III. 469, 470, 471. Drukkonst aldaar gevonden. III. 504. beweging tusfchen de Hoekschen en Kabeljauwfchen. IV. 6. eenige Hoekschen aldaar overvallen. IV. 186. die van Haarlem zoeken 't Kaas- en Broods-Volk tot bedaren te brengen. IV. 273. de Stad wordt, door het zelve, ingenomen. IV. 278. verzoent zig, met Hertoge Albrecht van Saxen. IV. 281, 282. Blokhuis aldaar gestigt. IV. 288. de tiende penning brengt aldaar weinig op. V. 286. openbaare Preeke buiten de Stad. VI. 165. zy staat voor, om Bosfu een geschenk te doen. VI. 318. kiest 's Prinsfen zyde, in 1572. VI. 367. Dagvaarten der Staaten aldaar. VI. 382, 396. aanslag op de Stad. VI. 409. Oranje verftelt 'er de Wet. VI. 412. zy wordt belegerd. VI. 410, 413. beformd. VI. 415, 417. noodmunten aldaar geflaagen. VI. 421. hongersnood in de Stad. VI. 421, 425. gemor onder 't gemeen. VI. 425. men poogt, vergeefs, de Stad te ontzetten. VI. 426, 428. zy geeft zig over. VI. 430. verlies in 't beleg geleeden. VI. 432. de groote Kerk aldaar herwyd. VI. 433. de ingezetenen gedwongen te graaven voor Alkmaar. VI. 442. muitery der bezettinge aldaar. VI. 444. de Stad wordt Orange aangeboden voor veertigduizend guldens. VI. 445. poogingen om haar om te zetten. VII. 132, 133. zy neemt voldoening van den Prinse. VII. 134. verandering aldaar, in 1578. VII. 209. zy staat van de voldoening af. VII. 368. de Roomschegezinden verzoeken 'er, vergeefs, vrye Godsdienstoefening. VII. 369. onlust aldaar. X. 170. merkwaardige Verklaaring der Stad. X. 187, 192. Maurits verftelt 'er de Wet, in 1618. X. 273. zy neemt een besluit tegen de handeling met de Spaanschen. XI. 110. weigert de goederen der S. Jans Heeren uit te keeren. XII. 28. bezending derwaards, in 1650. XII. 77. beweging aldaar, in 1653. XII. 296. men besluit den Prins van Oranje tot Kapitein-Generaal voor te slaan. XII. 297. men verandert van gedagten. XII. 297. de Stad bewilligt niet in de Acte van Uitsluiting. XII. 325. beweging aldaar, in 1672. XIV. 62, 66, 67. de Regeering wil Willem den III. de magt over de patenten doen opdragen. XIV. 67. zy stemt tot 's Prinsfen verheffing. XIV. 80. oproer aldaar, tot bewerking van verandering der Regeeringe. XIV. 199. de Stad staat het

- Erfstadhouderschap voor. XIV. 312. opschudding in dezelve. XVI. 129. geschil onder de Regenten. XVII. 135. Beweeging aldaar in 1747. XX. 135. Plondering der Pagters huizen, in 1748. XX. 209. men besluit de Pagten, by voorraad, te doen stilstaan. XX. 211, 212. de Staaten verklaaren het tegendeel. XX. 212, 213. zyne Hoogheid zendt Gemagtigden naar Haarlem. XX. 211, 300. verandering der Regeeringe aldaar. XX. 300. beroerte aldaar. XX. 340. eenige Dragonders komen in de Stad. XX. 342. keeren te rug. XX. 343. de Schuttery sluit de poorten. XX. 343. zendt een Verzoekschrift aan den Prinse. XX. 344. eenig Krygsvolk rukt ter Stad in. XX. 346. gevolgen hiervan. XX. 347 enz.
- Haarlem* (*Baldvan* of *Boudewyn van*) sneuvelt te Schagen. II. 262
- Haarlem* (*Dirk van*). III. 92, 260
- Haarlem* (*Gerard van*). II. 259, 313
- Haarlem* (*Jan van*). II. 295, 300
- Haarlem* (*Simon van*). II. 295, 300
- Haarlem* (*Tsbrand van*). II. 259, 295, 300, 313
- Haarfolte* (*Adriaan Furiaan van*), wegens een gedeelte der Staaten van Overysfel, afgezonden naar Holland. XII. 407
- Haarfolte* (*Rutgert van*), wegens Gelderland afgevaardigd tot de opdragt der Heerschappye aan Engeland. VIII. 90
- Haarfolte* (*Rutgert van*), Drost van Lingen, maakt aanhang in Overysfel, ten behoeve van den Prinse van Oranje. XII. 403. XIII. 344. twist hieruit ont-
- staan. XIII. 345 enz.
- Haarfolte* (*Zweder van*), bewerkt dat Overysfel Prins Willem den II. 't regt tot de opvolging in 't Stadhouderschap opdraagt. XI. 139
- Haaze* (*Adriaande*), Kommandeur ter zee, sneuvelt. XIV. 14
- Hachicourt* (. . . .) verschildt met Oranje. VI. 86, 137. helpt een Verdrag met de Edelen bewerken. VI. 192
- Haga* (*Kornelis*), eefste Gezant der Staaten aan den Grooten Heer. X. 49. hy sluit een Verbond. X. 50. Zie *Porte* (*Ottomannische*).
- Hagona* (Graaf). Gunsteling van Karel den Eenvoudigen. II. 106, 109, 116
- Hair afgelegd na't behaalen der overwinninge. I. 153. lang hair der Frankische Koningen. I. 333 *Aant.*
- Hakkus* (*Petrus*), Predikant te Leiden, vaart uit tegen 's Prinse Huwelyk. VIII. 27. komt te Medenblik. VIII. 27. wordt door krygsvolk ter Stad uit geleid. VIII. 27. schypt niet Leicesters gezind. VIII. 259
- Halewyn* (*Alewyn van*), gemagtigd tot het stillen van een oproer te Enkhuizen. XII. 288, 290
- Halewyn* (*François Terestein van*), Raad in den Hove van Holland, in gezantschap aan Karel den II. XIV. 42
- Halewyn* (*François Terestein van*), Pensionaris van Dordrecht, in den Haage in gevaar. XX. 91
- Halewyn* (*Kornelis Terestein van*), in bezending naar Dordrecht. XV. 259, 279. naar Engeland.

- XV. 312. geschil, of hy te gelyk Vroedschap van Dordrecht en Raad in den Hove van Holland zyn kon. XVI. 57. hy wordt naar Overysfel gezonden. XVI. 97. raakt in eenige ongelegenheid. XVI. 238
- Halewyn (Simon van)**, Burgemeester van Dordrecht, raakt over heimelyke handeling met het Fransche Hof in ongelegenheid. XVI. 230enz.
- Hallingk (Fohan)**, Burgemeester van Dordrecht, door 't graauw bedreigd. XIV. 73. zyn huis en buitenplaats worden geplonderd. XIV. 198. een der handdaadigen daaraan, gestraft. XIV. 223
- Ham (Meinard van)**. Zie *Meinard van Ham*
- Hamburg**. Den Gereformeerden aldaar de Godsdienstoefening in 't huis van den Resident der Staaten belet. XVIII. 261
- Hameland (Graafschap)** waar gelegen. II. 92
- Hamel Bruininks (Gerard)** handelt aan 't Weener-Hof. XIII. 422. XV. 111
- Hamel Bruyninx (. . .)** Opening tot Vrede, hem aan 't Weener-Hof gedaan. XVIII. 417
- Hamericourt (Gerard van)**. Bisschop van S. Omer. VI. 65 geraadpleegd over 't Ketterstraffen. VI. 109
- Hammes (Nikolaas de)**, een der eerste Tekenaaren van 't Verbond der Edelen. VI. 123. wordt door de muitelingen in Oranjes Leger doorfchooten. VI. 287
- Hanau (Graaf van)** sneuvelt in 't beleg van Maastricht. XI. 154
- Hanover (Ernst Augustus, Hertog van)** wordt negende Keurvorst. XVI. 193
- Hans Hanszoon**, om een toelag op 't leeven van Willem den I, onthalsd. VII. 529
- Hanze (Duitsche) te Londen**. Verschil met dezelve. IX. 5
- Hanze-Steden**. Derzelver oorsprong en verbond. III. 500, 501 zy raaken met Deenemarke in oorlog. III. 503. ook met Holland en Zeeland. III. 530 enz. op nieuws met de Hollanders. IV. 362. tweejaarig Bestand met dezelve. IV. 459, 463. nieuwe onderhandeling. IV. 467. die vrugeloos afloopt. V. 33. Vrede met dezelve. V. 45. vrees voor nieuwen oorlog. V. 46, 54, 56, 57, 61. Bestand. V. 66. nieuwe onlusten, V. 102. zy raaden de Vereenigde Staaten tot Vrede met Spanje. VIII. 87. Verbonden met haar geslooten. X. 65, 94. XI. 395. XII. 17. haare klagten. X. 482. van Beuningen polst haar, in 1653. XII. 277
- HARDERWYK**, bemagtigd door Hertoge Karel van Gelder. IV. 363. herwonnen door den Graave van Buuren. IV. 494. afschudding aldaar, in 1704. XVII. 234
- Haren (Onno Zwier van)** wordt gevolmagtigd tot de Vredehandeling te Aken. XX. 179
- Haren (Willem van)**, Grietman van de Bilt, trekt in gezantschap naar Zweeden en Deenemarke. XII. 477. handelt met d'Estrades. XIII. 181. wordt gemagtigd tot de Keulsche Vredehandeling. XIV. 245. handelt in Zweeden. XIV. 273. in En-

VADERLANDSCHE HISTORIE. 115

- Engeland. XIV. 338. XVII. 122 op de Nieuwmeegsche Vredehandeling. XIV. 369. op de Ryswykfche. XVI. 357
- Haring (Jan)*, Predikant te Brugge. zyn bedryf. VII. 295
- Haring (Jan)* haalt de vlag van Bosfus fchip af, in den flag op de Zuiderzee. VI. 449
- Haringvischery* op de Engelsche Kusten vry gesteld. III. 54. wordt bekommerd. III. 188. V. 209, 296. wordt, sedert de uitvinding van 't kaaken en de groote netten, sterker voortgezet. III. 499. door de Franfchen, merkelyk benadeeld. IV. 189. V. 397., 381. in Oorlogstyd, vry verklaard IV. 435. V. 129. ook in tyd van Bestand. IV. 451. beveiligd. V. 297, 325, 377. gestaaft. V. 341, 368. bloeit zeer te Enkhuizen. V. 386. wordt door Jakob den I. bekommerd. IX. 318. door de Staaten met Oorlogsfchepen beveiligd. IX. 318. staat derzelve. X. 42, 307
- Karel de I. zoekt ze te beletten XI. 259-261. Karel de II. misgunt ze den Staaten. XIII. 21. handeling met Frankryk over 't handhaaven derzelve. XIII. 21-24, 27, 30 zy wordt aldaar benadeeld. XV. 380. XX. 407. middelen gebruikt om dit nadeel te voorkomen. XX. 408
- Harinkman (Pieter)* geftraft, om een voorgenomen verraad van Thoolen. VIII. 491
- Harkens (Lukas)* om oproerigheid te Groningen, gebannen. XIII. 69
- HARLINGEN.** 't Slot aldaar ingenomen en geflegt. VII. 321, 322. de Stad neemt Friefche bezetting in. VIII. 199. oproer aldaar, in 1633. XI. 220. in 1748, tegen de Pagters. XX. 198
- Hgrmonie*, of Overeenstemming der Gewesten, wegens het Kapitein-Generaalfchap en Stadhouderfchap van 1668. XIII. 335. raakt, in 1670, tot stand. XIII. 429. raadpleegingen op iets diergelyks, in 1707. XVII. 298
- Harteveld (Gysbrecht van)*, oudste Hopman der Waardgelderden te Utrecht. Moeite met hem. X. 229, 230 hy wordt in 't Lid der Gekoorenen gesteld. X. 233
- Hartius (Oto)* doet voorflaggen tot Vrede met Spanje. VIII. 395. van Dorp fchryft aan hem. VIII. 405. zyn nadere voorflag. VIII. 412
- Hartfink (Karel)*, voert bevel over eenige manfchap in den Bantamschen oorlog. XV. 309
- Hafes (Willem Pieterszoon)*, in bezending naar Amsterdam. X. 114
- Hafelaer (Gerard)*, Oud-Burgemeester van Amsterdam, handelt over 't versterken van Naarden. XIII. 361
- Hafelaer (Gerard)* begeeft zig op 's Lands Vloot. XIV. 24. sneuvelt. XIV. 24
- Hafelaer (Gerard)*, Hoofdofficier van Amsterdam. Zyne zorg voor de Stad, in 1672. XIV. 204
- Hafelaer (Gerard Arnoud)* Schepen en Raad der Stad Amsterdam, wordt gevolmagtigd tot de Vredehandeling te Aken. XX. 179. zyne handeling aldaar. XX. 183, 241, 242. hy wordt, door zyne Hoogheid, tot Burgemeester van Amsterdam aangesteld. XX. 290. en tot

- tot deszelfs Representant in de Admiraliteits-Kollegien in Holland. XX. 334, 338
- Hasfelaer** (*Kenau Simons*), eene deftige Weduwe, helpt, aan 't hoofd van driehonderd Vrouwen, Haarlem verdedigen. VI. 414
- Hasfelaer** (*Nikolaas*), Majoor der bezettinge van Amsterdam, stilt een' oproer aldaar. XI. 45
- Hasfelaer** (*Pieter Dirkszoon*), een der eerste oprepters van de Oostindische Maatschappye. IX. 137
- Hasfelaer** (*Pieter*), Burgemeester van Amsterdam, afgezonden aan Prinsse Willem den II. XII. 75
- HASSELT** gewonnen, in 1582. VII. 467. aanslag op de Stad. VIII. 19. belegerd, in 1657. XII. 410. zy moet op gewigtige zaken beschreeven worden. XII. 412. de Bisfchoppelyken nemen haar in. XIV. 28
- Hasfelt** in *Luikerland* bezet door de Staatfchen. XIV. 372. handeling over de ontruiming van de Plaats. XV. 53
- Hattemisten** in *Zeeland*. XVIII. 196
- Hattinga** (*Willem Tiberius*) maakt eene Kaart van Staatsch Vlaanderen. XX. 63
- HATTUM**. Parma's toeleg op deeze Stad. VII. 360. aanslag des Graaven van Salazar op dezelve. XI. 97
- Hautain** (*Filips de Zoete, Heer van*), tekent het Verbond der Edelen. VI. 125. verzekert zig van Antwerpen. VII. 156. sneuvelt voor de Stad. VIII. 81
- Hautain** (*Filips de Zoete, gezeid*), Bevelhebber van Sluis. zyn togt tegen de Spaansche Keurlingen. X. 438
- Hautain** (*Willem de Zoete, gezeid*) onderschept en verlaat eenige Spaansche schepen. IX. 185. de Engelschen schieten op hem. IX. 186. zyne togten, in 1606. IX. 220-224. in 1621. X. 417. hy helpt Rochelle belegeren. XI. 16, 17. wordt met de Vloot t' huis ontbooden. XI. 29
- Hautepenne** (*Claude van Barlaumont, Heer van*) helpt Namen verrassen. VII. 152. ook Bredda. VII. 379. zyn toeleg op Bergen op Zoom. VII. 417. hy wint Eindhoven. VII. 488. neemt Nieuwmeegen in, door list. VIII. 71. Gelder, door verraad. VIII. 225, 226. sneuvelt voor de Engeler-Schans. VIII. 226
- Haven** (vrye). Zie *Porto Franco*.
- Havens** en Reeden van Holland. III. 54
- Havens** (*Govert*) maakt eenige beweeging te Dordrecht. VII. 257
- Havet** (*Antoni*), Bisfchop van Namen. VI. 65. geraadpleegd over 't Ketterstraffen. VI. 109. zyn merkwaardig fchryven aan de Hertoginne van Parma. VI. 370
- Havrech** (*Karel van Croui, Markgraaf van*). zyn bedryf te Antwerpen. VII. 112, 113, 123. hy verlaat Don Jan. VII. 157. helpt den Aartshertog Matthias bevorderen tot Landvoogd. VII. 173. Zie *Chinnai*.
- Heel** ('t Slot te) in de *Bomme*lerwaard versterkt. VI. 210. verlooren. VIII. 310. herwonnen. VIII. 346. wederom verlooren. IX. 49
- Heems*

VADERLANDSCHE HISTORIE. 117

- Heems* (*Baron van*), Keizerlyke Resident in den Haage. Zyne handeling aldaar. XVIII. 40, 44 enz. hy toont zig misnoegd over het drievoudig Verbond. XVIII. 151
- Heemskerk* (Heerlykheid van), Marquette vernoemd. X. 332
- Heemskerk* ('t Slot te) gestigt. II. 400. door Hertoge Albrecht ingenomen. III. 296
- Heemskerk* (*Gerrit van*) slaat de Westfriezen. II. 400
- Heemskerk* (*Gerrit van*) zyne goederen aangetast. III. 423, 442
- Heemskerk* (*Jakob van*) tragt Noord-om naar China te zeilen. IX. 141. neemt eene Portugeesche Karaak. IX. 146. sneuvelt, in een' scheepsstryd, voor Gibraltar. XI. 250-254. zyne Vloot behaalt de zege. IX. 255, 256. Grafteede, hem ter eere, gestigt. IX. 258
- Heemskerk* (*Koenraad van*) begeeft zig als vrywillige op 's Lands Vloot. XIV. 24. is Pensionaris van Amsterdam. Zyn oordeel over 't versterken van Naarden. XV. 36. zyne handeling in Spanje. XV. 52. XVI. 164. te Weenen en by de Portte. XVI. 196, 197. in Frankryk. XVII. 4, 59, 65
- Heemskerk* (*Wouter van*) gevangen. III. 296
- Heemstede* (*Fan van*). III. 440, 442. IV. 38
- Heenvliet* (*Foan van der Kerkhoven*, gezeid *Polyander*, *Heer van*) handelt over een Huwelyk tuschen Willem den II. en eene Dogter van Karel den I. XI. 298, 299. bevordert de belangen van Karel den I. in Holland. XI. 328. word uit den dienst van Willem den III. ontslaagen. XIII. 199
- 's *Heerenberg* ('t Slot te) gewonnen, in 1568. VI. 269. verloorren. VI. 269. ontmanteld, in 1598. XI. 26
- Heerlykheden. van waar herkomstig. II. 310. welken vry zyn van Beden; welken niet. IV. 14, 40, 391
- Heermale* (*Floris van*) bewerkt de nadere Vereeniging in 't Stigt. VII. 248. uit Utrecht gezet zynde, wordt door de Staaten van Holland beschermd. VIII. 169
- Heeze* (*Willem van Hoorne*, *Heer van*). VII. 153. verzoent zig met den Koning. VII. 271. wordt onthalsd. VII. 318
- Hegge*. Zie *Egmond*.
- Heilig Land. Oorsprong der Pelgrimaadjen derwaards. II. 151. Graaf Dirk de III. bezoekt het. II. 151, 153. ook Bisfchop Willem. II. 177
- Heilige Wouden onder de Germaanen. I. 120 *Aant*.
- Heim* (*Anthony van der*) wordt Raadpensionaris van Holland. XIX. 225. doet ter Staatsvergadering opening van zekeren heimelyken voorflag van Frankryk. XIX. 394. wordt, door sommigen, gedrongen om het ampt van Griffier aan te neemen. XIX. 475. sterft. XX. 45
- Hein* (*Pieter Pieterszoon*) doet een' togt naar Brazil. X. 483. helpt de Bahia inneemen. XI. 12. overtoert de Spaansche Zilvervloot. XI. 68. sneuvelt in een zegevegt. XI. 111
- Heins* (*Nikolaas*), Sekretaris van

- Amsterdam, trekt als Resident naar Zweeden. XIII. 49
- Heinsius (Antoni)*, Pensionaris van Delft, naar Engeland gezonden. XV. 312. wordt *Raadpensionaris van Holland*. XVI. 51. handelt met die van Amsterdam over 't zenden der Nominatie van Schepenen naar Engeland. XVI. 75, 86, 87, 88, 90, 93. wordt gemagtigd tot de Haagſche byeenkomst. XVI. 103. Burge-meester Halewyn beſchuldigt hem. XVI. 234. hy wordt op nieuws, voor vyf jaaren, aangenomen. XVI. 277. XVII. 22, 330 gemagtigd tot de Ryswykſche Vredehandeling. XVI. 357. handelt over een tweede Verdrag van Verdeeling der Spaanſche Heerſchappye. XVII. 22. wat Briord hem aandient. XVII. 50, 53. hy belet dat men ſlaags raakt, in 1702. XVII. 164. raadpleegt met Marlborough, op den veldtogt van 1704. XVII. 212. handelt heimelyk over Vrede, in en na 1705. XVII. 289, 314, 328 enz. ontwerpt de voorafgaande punten, in 1709. XVII. 334. handelt deswege. XVII. 360, 367. de Franſchen ſchryven hem. XVII. 372. hy handelt met de Engeliſchen. XVII. 416. zyn geſprek met den Franſchen Ambaſfadeur. XVIII. 65. zyne gedagten over de buitengewoone Vergadering des jaars 1716. XVIII. 129. de Abt du Bois handelt met hem. XVIII. 143, 145. hy ſterft. XVIII. 233
- Heinsius (Daniel)*, Sekretaris der Politiken op de Nationale Synode. X. 316, 317
- Hekeren (Walraven, Baron van)* handelt in Zweeden. XVI. 251
- Hekeren en Bronkhorſten* twist in Gelderland. III. 300
- Hei (Kaſyn van der)* uit de Kerk te Velp geligt. XVII. 239
- Held (Matthys)* tragt het overgeeven van Hulst te voorkomen. VIII. 434. sneuvelt voor Venlo. VIII. 467
- Helder (de)*. Zie *Huisduinen*
- Helium*, oude mond der vereenigde Maaze en Waale. I. 25
- Helling (Herman)* onderneemt Amsterdam te verrasfen. VII. 185 sneuvelt. VII. 187
- Helmduinen (Adriaan Roberts zoon)* wordt Lid van den Landraad, in 1575. VII. 23
- Helmich (Splinter van)* verliest het Slot te Wel. VIII. 129, 130, 131
- HELMOND** door Parma bemagtigd VII. 242. herwonnen. VII. 472
- Helsdingen (Henrik van)* bewerkt te Utrecht verandering in de Regeeringe, door oproer. X. 27. wordt Burgemeester. X. 28. wordt afgezet. X. 30. heeft kennis van een toeleg, om op nieuws verandering te doen maaken. X. 31. wordt gebannen. X. 32. ſterft te Amsterdam. X. 33
- Helvetiërs*, door Cezar geſlaagen. I. 38
- Hemert (Johan van)* aangeſteld tot Regier over Oldenbarneveld, Hogerbeets en de Groot. X. 341
- Hemert (Lubbrecht Turk, Heer van)* verliest Graave. VIII. 126. wordt onthald. VIII. 127
- Hemming*, Koning der Deenen, ſluit een Verdrag met Karel den Grooten. II. 41. ſterft. II. 41

VADERLANDSCHE HISTORIE. 119

- HEMING**, de Deen, houdt zig ten Hove van Karel den Grootten op. II. 42. krygt bewind over Walcheren. II. 49. sneuvelt. II. 54
- Henedesfo* of *Hedenesfe*, oude scheidpaal van Zeeland. waar te zoeken. II. 251 *Aant.*
- Henegouwen* aan Karel, Hertoge van Anjou; doch daarna aan Jan van Avenes afgegaan. II. 394, 395
- Hengist* en *Horfa* steeken over naar Britanje. I. 290. overheeren de Britten. I. 291
- Hennebert* (*Jaques de*) helpt den Briele innemen. VI. 345. komt binnen Hoorn VI. 364
- Hennequin* (*Gualterus*), Burgemeester van Rotterdam, handelt met het Fransche Hof. XVII. 292. 314, 326. raakt, wegens het Verdrag van Hanover, in moeilykheid. XVIII. 336
- HENRIK DE I.** (Keizer) belegert Mets II. 105. sluit een Verdrag met Karel den Eenvoudigen, te Bon. II. 105. bemagtigt Lotharingen. II. 116. beoorloogt de Hunnen. II. 117. regt Schutterryen op. II. 118. trekt op tegen de Noormannen. II. 119. sterft. II. 119
- HENRIK DE II.** (Keizer) brengt de Friezen tot onderwerping aan Dirk den III. II. 133. doet hem den oorlog aan. II. 141. draagt een gedeelte van Zeeland aan den Graave van Vlaanderen ter Leen op. II. 155
- HENRIK DE III.** (Keizer) begint de Utrechtsche Kerk. II. 154. beoorloogt Dirk den IV. II. 157. neemt Dordrecht in. II. 158. trekt af. II. 162. sterft. II. 167
- HENRIK DE IV.** (Keizer). II. 167. viert het Paaschfeest te Utrecht. II. 171. zyne Giftbrieven ten behoeve der Utrechtsche Kerke. II. 171. hy bevestigt Boudewyn den V. in 't regt op Zeeland Bewester-Schelde. II. 175. zyn twist met Paus Gregoor den VII. II. 183. hy draagt het Markgraaffschap van Friesland den Graave van Northeim op. II. 199. hy sterft. II. 208
- HENRIK DE V.** (Keizer) sluit een Verdrag met Floris den II, wegens Zeeland Bewester-Schelde. II. 208. doet eenen inval in Holland. II. 216. sterft te Utrecht. II. 217
- HENRIK DE VI.** (Keizer) geeft Zeeland Bewester-Schelde aan Boudewyn den VI. ter leen. II. 275. bevestigt Dirk den VII. in den Geervlietschen Tol. II. 277. sterft. II. 331
- Henrik*, Landgraaf van Turingen, tot Roomsch-Koning verkooren. II. 380. hy sterft. II. 380
- Henrik van Gelder*, tot Roomsch-Koning verkooren. II. 381
- Henrik de II*, Koning van Frankryk. V. 296. Verbond van Koophandel met hem. V. 354. hy raakt in oorlog met Karel den V. V. 367, 399. sluit een Bestand met denzelven. V. 417. ondersteunt den Paus. VI. 13. breekt het Bestand met Spanje. VI. 13. sluit Vrede met Filips den II. VI. 34. sterft. VI. 35
- Henrik de III*, Koning van Frankryk. Aanvang van handelinge met hem. VII. 87. hy beweert geen deel te hebben aan den handel met Anjou. VII. 201. handeling met hem, ter de-

- zer gelegenheid. VII. 408. de Opperheerfchappy over de Nederlanden wordt hem aangeboden. VIII. 30, 39, 49, 53, 58, 64. hy wyst ze van de hand. VIII. 65, 66. wordt omgebragt. VIII. 317
- Henrik*, Koning van Navarre, heeft het oog op het gebied over de Nederlanden. VII. 87. wordt Koning van Frankryk, onder den naam van Henrik den IV. VIII. 318. de Staaten ondersteunen hem met geld. VIII. 354. en met manschap. VIII. 364, 372, 423, 429. hy omhelst den Róomfchen Godsdienst. VIII. 374. fluit een Verbond met Elizabet, waarin de Staaten treden. VIII. 449, 450. ook een byzonder Verbond met de Staaten. VIII. 450. fluit Vrede met Spanje. VIII. 492, 493, 499. de Staaten handelen met hem. VIII. 497, 498. hy ondersteunt hen met geld en werwing. IX. 67. zyne inzigten op de Vredehandeling tusfchen Spanje en de Staaten. IX. 260. of hy naar de Opperheerfchappy over den Vereenigden Staat geftaan hebbe. IX. 264, 265. zyne inzigten op den Godsdienst. IX. 339. ten op 't Bestand. IX. 362. hy zoekt aanhang, hier te Lande. IX. 367. hy vermaant Maurits tot bewilliging in 't Bestand. IX. 413. blyft 'er waarborg voor. IX. 445. handelt met der Staaten Gezanten, in 1610. X. 38, 39. wordt in zyne koets vermoord. X. 40.
- Henrik de VII*, Koning van Engeland. Verbonden met hem gemaakt. IV. 267. hy handelt met
- Filips den Schoonen. IV. 333
- Henrik de VIII*, Koning van Engeland, zendt onderftand tegen de Gelderfchen. IV. 369. verbindt zig met Maximiliaan en Karel tegen Frankryk. IV. 377. steekt over naar Nederland. IV. 378. maakt een Verbond met Karel den V. IV. 441. met Francois den I. tegen Keizer Karel. IV. 466. maakt Bestand met Karel. IV. 491. verbindt zig met hem, tegen Frankryk. V. 261. sterft. V. 296
- Henrik*, Broeder van Otto den I. verwekt eenen oorlog, om 't bezit van Lotharingen. II. 121. wordt 'er Hertog van. II. 123
- Henrik de I*. Hertog van Lotharingen en Brabant, bevredigt Bifchop Dirk, met Graave Otto van Gelder. II. 283. neemt Graaf Otto gevangen. II. 289. ook Graaf Dirk den VII. II. 290. dien hy tot een Verdrag noodzaakt. II. 291, 293
- Henrik van Nassau*, Graaf van Gelder, bemagtigt Groningen. II. 242. verschilt met den Bifchop van Utrecht over de Veluwe. II. 269
- Henrik*, Graaf van Zutphen, getuigt in een' Giftbrief. II. 226
- Henrik de Kraan*, Graaf van de Kijnder, door Willem den I. verdreeven. II. 281
- Henrik van Vianden*, wordt Bifchop van Utrecht. II. 397. valt in de Veluwe. II. 398. ftigt het Slot *Vreeland*. II. 398. verzoent zig met Gýsbrecht van Amftel. II. 398
- Henrik van Beijeren*, wordt Bifchop van Utrecht. IV. 447. raakt in gefchil met de Stad. IV. 468. verzoekt onderftand van

VADERLANDSCHE HISTORIE. 121

- van de Landvoogdesse Margareet tegen de Gelderschen. IV. 473. staat den Keizer 't weerdlyk gebied af. IV. 479, 495 ontdoet zig ook van 't geestelyk. V. 131
- Henrik van Borselen*, Heer van Veere, voert bevel in eenen togt tegen de Gentenaars. IV. 37. bekomt de Heerlykheid van Westkapelle, Domburg en Vlissingen. IV. 86. wordt Admiraal en verjaagt Warwicks Vloot. IV. 111, 112. Eduard de IV. maakt hem zynen Raad. IV. 117
- HENRIK VAN NASSAU**, Heer van Breda, wordt Stadhouder van Gelderland. IV. 331. verdedigt Diest. IV. 358. loopt de Veluwe af. IV. 399, 405. trouwt met Claude, Zuster van Filibert van Chalons, Prins van Oranje. IV. 400. wordt Stadhouder van Holland. IV. 402. wordt Kapitein-Generaal. IV. 422. de Afgevaardigden der Staaten begroeten hem. V. 13. hy sterft. V. 191
- Henrik van Saxon* belegerd in Franeker. IV. 317. ontzet. IV. 318. wordt Erffstadhouders van Friesland. IV. 319. staat zyn bewind aan zynen Broeder af. IV. 325
- HENRIK KASIMIR**, Graaf van Nassau, bekomt het regt tot de opvolging in het Stadhouderchap van Friesland. XI. 141. wordt Stadhouder. XI. 151, 152. zyn bedryf, ter gelegenheid van een' oproer in Friesland. XI. 221 enz. trekt voor Gelder. XI. 273. raakt omtrent Brugge in een scherp gevegt. XI. 290. sneuvelt. XI. 291
- HENRIK KASIMIR DE II.** wordt bevelhebber van Hulst. XI. 395. Stadhouder van Friesland en Groningen. XIII. 98. handeling van d' Estrades met zyne Vrouw Moeder. XIII. 180, 181. hy wordt Erffstadhouders van Groningen en Drente. XIV. 367. arbeit tot bylegging der geschillen in Stad en Lande. XIV. 453. neemt het volkomen bewind van zyne ampten aan. XV. 35. trouwt. XV. 195. verzoent zig met den Prins van Oranje. XV. 423. wordt Veldmaarschalk. XVI. 50. verschilt met de Staaten van Stad en Lande. XVI. 99. sterft. XVI. 315
- HENRIK VAN NASSAU** sneuvelt op de Mookerheide. VI. 470
- Henrik Dirkszoon*, Burgemeester van Amsterdam, van bedrog in 't opneemen van den voorraad van Graanen beschuldigd. V. 293. ook over 't agterhouden van een deel des tienden penningens. V. 387. zyn snood bedryf, omtrent Schout Bardes. V. 412. zyn gedrag by zyne uitleiding uit de Stad. VII. 207, 208
- Henrik Fanszoon of lange Henrik* sneuvelt, in den scheepsstryd voor Gibraltar. IX. 255
- Henrikszoon (Boudewyn)*. Zyn togt naar Westindie. XI. 14
- Heraugiere (Karel van)*, neemt Breda in door middel van een Turfschip. VIII. 341. verrast Huy. VIII. 408. en Lier. VIII. 425
- Herbést*, Bisshop van Utrecht, bedwingt de Groningers. II. 229. doet Dirk den VI, door 't dreigen met den ban, 't beleg van Utrecht opbreken. II. 230.

230. sterft II. 233
Herbert (. . .), Engelsche Gezant, staat Vredehandeling met Spanje voor VIII. 263. ontvangt de Akte van afitand van Leicester. VIII. 269
Herdoopers (geestdryvende). hun bedryf in Holland. V. 70. zy overmeesteren Munster V. 71. pleegen aldaar veel geweld. V. 73. loopen te Amsterdam, naakt, met zwaarden, langs de straat. V. 74. orde tegen hen, in Holland. V. 76, 81. Munster wordt hun ontweldigd. V. 82, 83. zy zoeken Leiden in te neemen. V. 87. eenigen hunner loopen wederom naakt te Amsterdam. V. 88. zy zoeken deeze Stadte overweldigen. V. 91. bemagtigen den Dam en 't Stadhuis. V. 94. worden overwonnen. V. 97. en zwaar gestraft. V. 98, 101. Plakaat tegen hen. V. 100. David Jorisz. staat onder hen op. V. 151. zy laten af van 't zwaard voeren. V. 100, 157
HERIOLD, Broeder van Koning Anul, wordt door de Deenen verjaagd. II. 42. 43. zoekt hulp by Keizer Lodewyk. II. 43. die hem bystaat. II. 44, 45. hy wordt, andermaal, van den Troon gestooten. II. 46. laat zig doopen. II. 47. bekomt eenig gebied hier te Lande. II. 48. krygt deel aan 't Deensche Ryk. II. 49. verliest het wederom. II. 50. onthoudt zig te Duurstede. II. 51. bekomt eenige Landen van Lotharius. II. 59. wordt gedood. II. 63
Herispich, waar gelegen. II. 90
Herkules Magufanus, onder de Germaanen geëerd. I. 24
Herman van Hoorne, Bisfchop van Utrecht, door Dirk den VI, gewapenderhand, in den zetel gesteld. II. 235
Herman van Woerden, pandt het Slot te Montfoort. III. 14. 't wordt hem afgenomen. III. 38. hy verzoent zig met Floris den V. III. 41. spant wederom tegen hem aan. III. 67. reden hier voor. III. 68. hy valt den Graave aan, op de jagt. III. 77. mishandelt hem. III. 79. zet Velzen aan, om hem te dooden. III. 82. vlugt ten Lande uit. III. 179
Hermanszoon (*Wolfert*). zyne bedryven in Oostindie. IX. 143
Hermegiskel, Koning der Warners, zoekt zig met de Franken te verbinden. I. 314
'Hermite (*Faques*), zyn togt naar Westindie. X. 483
Hermonduuren. hun verschil met de Katten. I. 12 *Aant.*
Herfinisch Woud. waar gelegen. I. 11, 239
Hertogen. Dagobert de I. stelt Hertogen ter wederzyde des Ryns. I. 338. befchryving deezes waardigheid. II. 21
'sHERTOGENBOSCH. II. 292. door Graave Dirk den VII. bemagtigd. II. 290. door Brederodes volk bezet. VI. 214. verlaten. VI. 214. Noirkarmes werpt 'er volk in. VI. 232. de Staatfchen neemen de Stad in by verdrag. VII. 162. of zy een Lid der Utrechtsche Unie geweest zy. VII. 267. zy keurt de Kenfche Vredepunten aanneemlyk. VII. 284. kiest 's Konings zyde. VII. 297. aanslagen der Staatfchen op de Stad. VIII. 67, 384.
 zy

- zy wordt belegerd, door Maurits. IX. 109. verlaaten. IX. 110. andermaal vrugteloos aangetaast. IX. 159. door Fredrik Henrik veroverd. XI. 92-94, 98, 101, 102. belegerd door Turenne. XIV. 93. verlaaten. XIV. 133
- 's HERTOGENRADE gewonnen, in 1632. XI. 157
- Herulen*, door Maximiaan Herkulus overwonnen. I. 220
- Hervorming. eerste beginsels derzelve, hier te Lande. IV. 415, 418. voortgang derzelve. IV. 425. V. 3. Plakaaten daar tegen. IV. 426. V. 7, 29. vervolging deswege ontstaan. IV. 428. oneenigheid onder de Hervormers. V. 5. Zie *Gerformeerden*, *Hugenooten*, *Lutherfchen*, *Doopsgezinden*.
- Hesdin* veroverd en verwoest. V. 388. veroverd door de Franschen. X. 278, 279
- Hesfels* (*Andries*), in gezantschap naar Engeland gezonden. VIII. 501
- Hesfels* (*Jakob*), Raadsheer van Gend, wordt Lid in den Raad der Beroerten. VI. 251. Byzonderheden hem betreffende. VI. 252. hy wordt gevat. VII. 178. zyn fchryven tegen Oranje. VII. 179. hy wordt opgehangen. VII. 233
- Hesfen* (*Willem*, *Landgraaf van*) legert zig in Oostfriesland. XI. 240. moeilykheid, hieruit ontstaan. XI. 350-354, 500
- HEUSDEN (*Heerlykheid van*), Staat derzelve. III. 289. zy wordt aan Holland gehegt. III. 290. verschil over derzelve grenzen. III. 309
- HEUSDEN. Mutyery onder de bezetting aldaar. VIII. 270. de Stad wordt belegerd. VIII. 310. verlaaten. VIII. 311. opfchudding aldaar, in 1617. X. 153
- Heusden* (*Fan*, *Heer van*), III. 42. Zie *Fan van Heusden*.
- Heusjen* ingenomen door Prinfe Maurits. IX. 33
- Heuvel* (*Adriaan van den*), Burgemeester te Gorinchem, bevoordert de Preeke. XI. 168
- Heuvel* (*Izaak van den*), Schepen en Raad van Amsterdam, naar Engeland gezonden. XV. 312
- Heyes* (*Albert*) bevoordert de openbaare Preeke. VI. 165
- Hierges* (*Gilles van Barlaimont*, *Heer van*) trekt op tegen Graave Lodewyk. VI. 280. wordt Stadhouder van Friesland. VI. 369. en van Gelderland. VI. 424. onderwerpt zig verscheiden Steden. VI. 402. bezet den Lekdyk by Buuren. VI. 424. valt in Westfriesland. VII. 54. bemagtigt Buuren. VII. 61. belegerd en veroverd Oudewater. VII. 62, 63. neemt Schoonhoven in. VII. 64. legt op 't bemagtigen der Stroomen toe. VII. 65. zendt Megen naar Woerden. VII. 66. nodigt de afgeweecken Steden tot onderwerping. VII. 93. handelt te Geertruidenberg, uit naam van Don Jan. VII. 148. helpt Namen verrasfen. VII. 152. neemt Charlemont in. VII. 153. ontzet Roermonde. VII. 184. sneuvelt voor Maastricht. VII. 274
- Hildebrands* (*Jakob*), Burgemeester van Groningen, wordt door Rennenberg misleid. VII. 325. sneuvelt. VII. 326
- Hillama* (*Gellius*) gemagtigd tot de handeling, in 1608. IX. 321
- Hin-*

- Hinloopen* (*Jakob Jakobszoon*), Raad te Amsterdam. XIV. 85
- Hinyosfa* (*Alexander d'*), Kapitein te Wezel, onthalsd. XIV. 63
- Hisla*, wat 'er door verstaan worde. II. 126, 127
- Hoef* (*Adriaan van der*), gewoone Raad van Holland. VI. 381
- Hoeflakens* (*Jakob van Zuilen van Nyveld, Heer van*) handelt ten huize van Trefel. X. 210
- Hoekelum* (*Willem van*) bewerkt de aanbieding der Souverainiteit van Gelderland aan Willem den III. XIV. 345
- Hoekfche en Kabbeljaauwfche Tweefpalt*. Oorsprong. III. 265, 276. voortgang. III. 365. IV. 3. 165, 185, 244. einde. IV. 289, 292
- Hoekfchen*. waarom dus genoemd. III. 278. en wanneer. III. 488. naamen der Hoekfchen. III. 281. zeventien hunner Sloten worden vernield. III. 278. zy verkiezen Hertog Albrecht tot Ruwaard. III. 292, 293. raaken in de Regeeringe. III. 295. vermoorden Aleid van Poelgeest. III. 321. wyken ten Lande uit. III. 323. verscheiden' hunner Sloten vernield. III. 326. zy komen, onder Willem den VI, wederom in 't bewind. III. 365. vallen in Amstelland en Kennemerland. III. 428. verliezen eenige Sloten. III. 440. doen veele Burgers, te Enkhuizen, onthalzen. III. 475. raaken op nieuws in 't bewind. IV. 4. maaken nieuwe beweegingen, na de dood van Hertoge Karel. IV. 165, 174. raaken van 't kusen. IV. 185 enz. verrassen Leiden. IV. 194. de Stad wordt hun wederom ontveldigd. IV. 197. zy bemagtigen Hoorn. IV. 211. verliezen de Stad wederom. IV. 212. krygen vry verblyf te Sluis. IV. 244. kiezen een hoofd. IV. 245. behaalen eenige voordeelen. IV. 247, 251. poogen, te vergeefs, Leiden te bemagtigen. IV. 253. hun nederlaag, op de Lek. IV. 255. en by Brouwershaven. IV. 265. zy vlugten meest ten Lande uit. IV. 289, 292
- Hoeye* (*Salomon van der*) helpt den Briele inneemen. VI. 345
- Hoeye* (*Wouter van der*) handelt in Portugal. XII. 381
- Hoey* (*Abraham van*), Ambassadeur van den Staat in Frankryk. XVIII. 439. fluit een Verdrag van Koophandel. XIX. 266. zyn fchryvens aan de Staaten. XIX. 403 misnoegen over het zelve. XIX. 411. hy keert herwaards. XX. 335
- Hof of Raad* in den Haage, wanneer opgeregt. III. 356. oudste Instruktie voor 't Hof. III. 489. door den Graave van Charolois op een' anderen voet gebracht. IV. 80. wykt gedeeltelyk naar Rotterdam. IV. 188. krygt eene nieuwe Instruktie en meer gezags. V. 30. wykt uit den Haage naar Utrecht. VI. 381. wordt van nieuws, in den Haage, opgeregt. VI. 387, 397. wykt naar Delft. VI. 397. wordt ontzet van 't bewind over zaaken van Regeeringe. VIII. 205. verschilt met de Staaten. X. 170. geschil tuschen Holland en Zeeland over deszelfs gezag. XIII.

- XIII. 357-360. het Hof ver-
schilt met den Hoogen Raad.
XV. 381. weigert Schepenen
van Amsterdam te kiezen. XVI.
52, 78. vonnist zes Perfoonen
over verboden' verstandhou-
ding. XVIII. 510
Hof van Agrippina, waar gele-
gen. L. 69
Hofpoort [*Porta praetoria*] wat
men 'er door verstondt. I. 138
Aant.
Hofwegen (*Jofua van Alveringen*,
Heer van), bevordert de teke-
ning van 't Verbond der Ede-
len. VI. 127. woont de byeen-
komst te S. Truyen by. VI. 174.
beschuldigd wegens den Beel-
denstorm in den Haag. VI.
185, 186. tekent zeker Ver-
zoekschrift. VI. 204. wordt Be-
velhebber van Hoorn. VI. 364
Hohenlo (*Filips, Graaf van*) treedt
in dienst der Staaten. VII. 88.
helpt Steenberg en Thoolen
inneemen. VII. 162, wordt tot
's Prinzen Stedehouder over Hol-
land enz. voorgeslaagen. VII.
170. belegert Roermonde, ver-
geefs. VII. 184. bezet Gelder
en Venlo. VII. 184. wint het
huis te Weerd. VII. 242. zoekt
zig in 's Hertogenbosch te wer-
pen. VII. 298. komt voor Gro-
ningen. VII. 337. wordt by Har-
denberg geslaagen. VII. 339.
wint Koeverden. VII. 340. ver-
liest den slag op de Bourtange.
VII. 341. verdedigt zig deswe-
ge. VII. 365. wint Megen. VII.
458. helpt Lochem ontzetten.
VII. 465, 466. sterkt ter Neuze.
VII. 491. belegert de Schans o-
ver Zutfen. VII. 509. wordt Ge-
neraal Veldoverste. VIII. 20.
verzekert zig van Bergen op
Zoom. VIII. 21. helpt Lief-
kenshoek winnen. VIII. 78.
weigert Luitenant-Generaal te
zyn onder Leicester. VIII. 120.
spyst Graave. VIII. 126. valt in
Brabant. VIII. 128. krygt meer
gezags. VIII. 204. Sonoi sluit
hem de poort van Medenblik
voor 't hoofd. VIII. 210. hy valt
in Brabant. VIII. 226. misnoegen
tusfchen hem en Leicester. VIII.
228, 229, 240, 241. hy wordt
gewond voor Geertruidenberg.
VIII. 376. neemt Gennep in.
IX. 55. sterft. IX. 214
Hohenlo (*Wolf, Graaf van*), van
's Keizers wege gemagtigd tot
de Vredehandeling, in 1575.
VII. 28. beschonken. VII. 43
HOLLAND (het *Graaffchap* van)
wanneer begonnen. II. 65, 71.
oudst gebruik van den naam
Holland. II. 173, 197. 't *Graaf-*
fchap in Holland aan de U-
trechtsche Kerk geschonken.
II. 172. veele Ingezeten van
Holland slaan zig aan de El-
ve neder. II. 231. Keizer Ru-
dolf schenkt het *Graaffchap* aan
twee Heeren, op eenen tyd. III.
27. 't wordt *ryk* genoemd. III.
181. 't weigert Willem den III.
hulp. III. 189. wordt in eenen
oorlog met Engeland ingewik-
keld. III. 526. voert kryg met
de Oosterlingen. III. 529. IV.
362. getal der fchatting gee-
vende Huizen en Ingezetenen
van Holland, in 't begin der
zestiende eeuw. IV. 391. staat
der grenzen, in 't jaar 1527.
IV. 471, 474. Holland maakt
eene Unie met twee Brabant-
fche Steden. IV. 489, 497. schul-
den

den van Holland. V. 12, 175, 403, 419. staat des Landschaps. V. 18, 149. inzonderheid, ten tyde der Overdragt. V. 439
 HOLLAND sluit een Verbond met Zeeland. VII. 15, 93. weigert te treden in 't Verdrag met Don Jan. VII. 144. houdt zig buiten gemeenschap van lasten met de algemeene Staaten. VII. 196. treedt in de Utrechtsche Unie. VII. 263. deszelfs inzigten op de Keulsche Vredehandeling. VII. 278. doet Anjou geene hulde. VII. 424, 437. draagt Oranje de hooge Overheid op. VII. 425-432, 434. zweert Anjou, onder beding van ongehoudenis. VII. 444. wil met hem handelen, onder voorwaarden. VII. 487. handelt over 't opdraagen der Graaflykheid aan Willem den I. VII. 511-515, 516-528. besluit Frankryk de Opperheerschappy op te draagen. VIII. 37, 39, 49. zendt Gezanten derwaards. VIII. 54. punten uit derzelver heimelyk Berigtschrift. VIII. 55. raadpleegt op de Opdragt der heerschappye aan Engeland. VIII. 88, 89. deszelfs inkomsten en lasten, in 1599. IX. 39. kommerlykheid in, en verschil over 't heffen der Inkomsten. IX. 68. oorzaken van de buitengewoone verandering der Regeeringe aldaar, in 1618. X. 263-265. oproeren, in 1652. XII. 224, 244, 361-363. in 1672. XIV. 71 enz. wyze waarop Holland toen in staat van tegenweer gesteld werdt. XIV. 93 enz. 229 enz. 239. gelegenheid tot verandering der

Regeeringe, in 't gemelde jaar. XIV. 188 enz. Fransche krygsbedryven in de Provincie. XIV. 224, 232 enz. 270. de vyand trekt 'er uit. XIV. 283. verandering aldaar, in 1702. XVII. 134. de weerbaare manschap aldaar opgenomen, en de Inwooners in den Wapenhandel geoefend. XX. 119. opstand aldaar tegen de Pagters. XX. 209 enz.

HOLLAND (STAATEN van) hebben de Graaven niet aangesteld. II. 128. Vrouw Margareet belooft geen' oorlog te aanvaarden, buiten derzelver bewilliging. III. 269. wanneer de naam Staaten in gebruik gekomen zy. III. 485. Leden der Staaten. III. 485. gesteldheid hunner Vergaderinge, in de vyftiende eeuw. III. 546. zy weigeren, somtyds, de Graaflyke Beden. IV. 453, 475. V. II. of stellen 'er hunne bedenkingen tegen. V. 16. hun eed, by de inhuldiging van Filips, Prinse van Spanje. V. 338. zy slaan eene Bede af aan Filips. VI. 10, 36. bewilligen in eene bepaalde somme. VI. 11, 37. leveren een Verhoog ten Hove in, overeenkomstig met dat der Edelen. VI. 150. bieden Oranje een geschenk aan. VI. 199. verklaren zig, te Schoonhoven, op 't stuk der Preeke. VI. 201. doen een verhoog tegen den nieuwen eed. VI. 213. willen der Landvoogdesse geen geschenk doen. VI. 256. begroeten Alva. VI. 260. doen eenige poogingen om 's Lands Advokaat van den Einde te doen slaaken. VI.

263, 264. bewilligen eerst in den tienden penning. VI. 299, 302 zoeken 'er, daarna, vry van te blyven. VI. 304, 312, 332, 335, 336. houden, voor zo ver zy tot 's Prinzen zyde waren overgegaan, hunne eerste Vergadering te Dordrecht. VI. 377. Zie *Dagvaart*. zy schryven tegen Alva. VI. 452. handelen met Bosfu. VII. 139. geeven drie uitvoerige Vertoogen over aan Leicester. VIII. 252 enz. hooren Gomarus en Arminius. X. 20. neemen een besluit op de Kerkelyke geschillen. X. 53. en op de Kerkenorde des jaars 1591. X. 54, 87. neemen een nieuw Besluit op de Vrede der Kerke. X. 62, 63. welk luttel genoeg geeft aan de meesten. X. 81, 87. besluiten, wederom, alle scheuring en verdeeldheid te weeren. X. 113. doen eene bezending naar Amsterdam. X. 114. tragten de voorrige besluiten te doen agtervolgen. X. 139. neemen de zogenaamde *scherpe Resolutie*. X. 162. waarin vyf Steden niet bewilligen. X. 164, 165. verschil tuschen hen en de Geregtshoven. X. 170. verdeeldheid onder de Leden. X. 172, 173, 174, 185, 186, 191, 193. zy besluiten met de meerderheid tot eene bezending naar Utrecht. X. 218. handeling derzelve aldaar. X. 220, 221, 222, 223, 224, 231. zy doen de Waardgelders afdanken. X. 235. bewilligen, op zekere wyze, in de nationaale Sinode. X. 237, 239. krygen kennis van de gevangenis van Oldenbarneveld,

Hogerbeets en de Groot. X. 255. hun besluit hierop. X. 256-258. zy bedanken Maurits, voor 't veranderen der Regeeringe in de Steden. X. 271, 283, 284. raaken in geschil met Willem den II. over 't afdanken van 't Krygsvolk. XII. 53-56, 82. dringen zeer op 't verminderen van 's Lands uitgaav. XII. 56-64. besluiten eenig krygsvolk onbetaald te laten. XII. 64-67. de Steden worden bezonden. XII. 68 enz. de Staaten verbieden 't ontfangen van bezendingen der Generaliteit. XII. 80. schryven aan de byzondere Gewesten. XII. 86. slaan het beschryven der byzondere Gewesten voor. XII. 128. doen eene bezending aan dezelve. XII. 130, 133. verleenen den Steden Oktroi tot het bestellen haarer Wethouderschap. XII. 134. trekken een voornaam gedeelte van 't Stadhouderyk werk aan zig. XII. 136. handelen met Zeeland, op 't aanstellen van een' Stadhouder, na de dood van Willem den II. XII. 151. zoeken 'er dit Gewest van af te maanen. XII. 227. neigen tot Vrede met Engeland. XII. 249. schryven heimelyk derwaards. XII. 253. hun brief komt in 't licht. XII. 254. misnoegen, over hun schryven ontstaan. XII. 254. zy beweeren de noodeloosheid van 't aanstellen van eenen Kapitein-Generaal. XII. 299-304. krygen kennis dat Kromwel den Prins van Oranje door hen begeert uitgeslooten te hebben. XII. 320. raadpleegen 'er op. XII. 325.
en

en besluiten 'er toe. XII. 324. zy verdedigen hun besluit. XII. 336, 345-357. zy verbieden den handel met Frankryk. XII. 450, 452. draagen zorg voor 's Prinzen opvoeding. XIII. 35. stellen orde op het openbaar bidden voor de Overheid. XIII. 57. wat hier over voorviel. XIII. 59-63. zy neemen den Prins van Oranje aan tot een kind van Staat. XIII. 197. raadpleegen op het sluiten met Lodewyk den XIV. in 1672. XIV. 47, 101. kiezen Willem den III. tot Stadhouder. XIV. 87. raadpleegen over de opdracht der Souverainiteit van Gelderland aan zyne Hoogheid. XIV. 348. verschil onder hen over eene werving van zestienduizend man. XV. 141, 143. zy besluiten 'er by meerderheid van stemmen toe. XV. 177. dringen ter Generaliteit met vyf stemmen het besluit tot Verdrag met Frankryk door. XV. 238. doen een voorslag op den vorm der Regeeringe. XVII. 132. bewilligen gereedelyk in de lasten des oorlogs. XVII. 177. bevredigen de Ridderfchap en Steden van de Veluwe. XVII. 236, 239. zoeken de Staaten van Gelderland het aanstellen van eenen Stadhouder te ontraaden. XVIII. 244 enz. besluiten veele Ambagtsheerlykheden te verkopen. XVIII. 259 enz. koopen de Heerlykheid van Viane en Ameide. XVIII. 337. raadpleegen op het ondersteunen der Koninginne van Hongarye. XIX. 348. besluiten 'er toe. XIX. 387. fchryven 'er over aan de

andere Gewesten. XIX. 391. neemen een hertig besluit, ter gelegenheid van den inval in Staatsch Vlaanderen. XX. 81. verkiezen den Prins van Oranje tot Stadhouder, Kapitein-Generaal en Admiraal. XX. 93. besluiten tot het afschaffen der Pagten. XX. 230. tot het heffen van een middel, by voorraad, in de plaats der Pagten. XX. 232. en tot het heffen der verpagte middelen; by wege van Collecte. XX. 239. zy magtigen zyne Hoogheid tot verandering der Regeeringe in Amsterdam. XX. 284. in de andere Steden. XX. 309. hun besluit op 's Prinzen voorslag tot herstelling der Fabrieken.

XX. 411

Holmes (Robert) begint de vyandelikheden tegen den Staat, in 't jaar 1664. XIII. 119

Hofstein-Ploen (Hertog van) wordt Veldmaarschalk. XVI. 259. verovert Huy. XVI. 267

Hompesch (Vincent Willem, Baron van) wordt in de Ridderfchap van Holland beschreeven. XVIII. 489. heeft het opperbevel over 't Veldleger by Breda, in 1732. XIX. 80. verliest het Fort de Knokke. XIX. 456

Honaart (Joan van den), uit den Oud-Raad van Dordrecht, handelt aan 't Hof van Poolen. XII.

481

Honaart (Rochus van den) wordt Bezorger van 's Lands Hooge Schoole, in 1619. X. 388. trekt in gezantschap naar 't Noorden.

XI. 65, 213

Honderdste penning van uitgaande waaren gevorderd. V. 240.

de

- de Staaten poogen dien te doen
aaffchaffen. V. 241. 'tgelukt. V.
275
- Hondhorst* (*Robert van*), uit
Utrecht gezet, wordt door de
Staaten van Holland beschermd.
VIII. 169
- Hondsbosch*. Zeeweeringen al-
daar verbeterd. V. 293, 327
- Hondsholredyk* ('t Huis te) aan
Prinse Maurits geschonken.
VIII. 306
- Hoofdgeld* in Holland gevord-
derd. IV. 321. ontworpen, in
1748. XX. 235, 238. wordt niet
aangenomen. XX. 239
- Hoofdman* (*Gillis*), Koopman te
Antwerpen, voorziet de Zeeu-
wen van Krygsbehoefsten. VI.
355
- Hooft* (*Gerrit*), Oud-Schepen en
Raad van Amsterdā, handelt
met d'Avaux. XV. 151, 163.
men vergt hem uit de Verga-
dering van Holland te gaan.
XV. 181. Hy keert'er wederom
in. XV. 181, 182. vertrekt naar
Amsterdā. XV. 186. wordt
naar Engeland gezonden. XV.
312
- Hooft* (*Henrik*), Burgemeester
van Amsterdā, zyne zorg voor
de Stad, in 1672. XIV. 204.
hy wordt aan den Prinse van
Oranje gezonden. XIV. 205
- Hooft* (*Jan Korneliszoon*) houdt
te Amsterdā wagt over Lei-
cester. VIII. 173
- Hooft* (*Kornelis Pieterszoon*), Oud-
Schepen en Raad, en sedert Bur-
gemeester te Amsterdā. zyn
Vertoog tegen de aanstelling
van Willem den I. tot Graave.
VII. 525. hy loopt in 't oog by
Leicester. VIII. 245. zyn raad
vindt, in 1615, minder ingang
dan hy plag. X. 83. oorzaak
hiervan. X. 84-86. zyne aan-
spraak aan Prinse Maurits, by
de verandering der Regeeringe
in 1618. X. 278
- Hooft* (*Kornelis Willemszoon*),
woont met zyne Dogter eene
der eerste openbaare . teken
by. VI. 166
- Hooft* (*Pieter Korneliszoon*), Dros-
saard van Muiden, krygt aan-
schryvens wegens 't beroepen
van eenen Predikant. X. 140
- Hooge* (*Filips Jakob van Borjelen
van der*) handelt in Engeland.
XVII. 460, 463
- Hooge* (*Kornelis de*) geeft zig uit
voor een' natuurlyken Zoon
van Karel den V. VII. 493.
wordt onthalsd. VII. 493
- Hoogendorp* (*Gysbrecht van*) wordt
Lid van den Hoogen Raade,
in 1582. VII. 451
- HOOGERAAD IN HOLLAND.** raad-
pleegingen op het opregten
daar van. VII. 323. hy geraakt,
in 1582, in stand. VII. 450.
eerste Leden van den zelven.
VII. 451. verschilt met de Staa-
ten. X. 170-173. met het Hof.
XV. 381
- Hooge School van Holland*, te
Leiden opgeregt, in 1574. VI.
498. verklaring in Frankryk,
wegens dezelve. VIII. 452. ver-
andering daarin, in 1619. X.
487. van Friesland, te Francker,
in 1585. VIII. 69. van Stad en
Lande, te Groningen, in 1614.
X. 80. van 't Stigt, te Utrecht,
in 1636. XI. 244. van Gelder-
land, in 1647. XI. 245
- Hoogerbeets* (*Rombout*), Raadsheer
in den Hoogen Raade, afge-
I 202

zonden om Amsterdam in 't Bestand te doen bewilligen. IX. 429. gemagtigd tot de verandering der Regeeringe te Alkmaar. X. 22. in gezantschap naar 't Noorden gezonden. X. 48. verdedigt het gezag der Staaten. X. 173. wordt Pensionaris van Leiden. X. 173. heeft de hand in 't opstellen der Verklaaringe van Haarlem. X. 192. handelt met de Utrechtschen, by Trefsel. X. 210. wordt naar Utrecht afgezonden. X. 219. in hegtenis genomen. X. 240, 254. aan wien hy zyne gevangenis, en die van Oldenbarneveld en de Groot toefchryft. X. 255. poogingen van Leiden om hem te doen ontslaan. X. 263. hy en de twee anderen worden openlyk beschuldigd. X. 260, 261. zyne eerste ondervraaging. X. 287. tweede. X. 293. hy wordt van zyne papieren beroofd. X. 297. spreekt met Zwieten, Manmaaker en Sylla. X. 297. wordt voor de derde reize ondervraagd. X. 298. en voor de vierde reize. X. 331. komt voor de Regters. X. 342. men tragt hem te bewegen om vergiffenis te verzoeken. X. 369. hy wordt tot eene eeuwige gevangenis verweezen. X. 371. naar Loevestein gevoerd. X. 372, 414. oordeel over zyn vonnis. X. 377-380. hy wordt verklaard misdadig van gekwetste Hoogheid begaan te hebben. X. 410. bekamt verligting van hegtenis. XI. 45. sterft. XI. 45

Hoogkamer (*Jakob Lycochton*) in bezending naar Dordrecht. XIX.

360

Haag-Mogende Heeren. titel der

Staaten. Twist over denzelven, op de handeling over 't Bestand. IX. 432. het Keizerlyk Hof geeft den Staaten den titel van *Hoog-Mogenden*. XVII. 382. Frankryk insgelyks. XVIII. 144, 151. ook Spanje. XVIII.

505

Hoogstraaten ('t Kasteel van) bemagtigd, door het muitend Spaansch Krygsvolk. IX. 120. belegerd door Graave Fredrik van den Berge. IX. 158. ontzet door Prinsc Maurits. IX. 159. de muitelingen aldaar zweeren aan de Staaten. IX. 161. doch verzoenen zig daarna met den Aartshertoge. IX. 166. 't Slot wordt wederom door muitelingen ingenomen. IX. 218

Hoogstraaten (*Antoni van Lalaing, Graaf van*), krygt bevel over eene bende van Ordonnantie. VI. 45. verbindt zig met Oranje. VI. 86. wat hy wegens 't Verzoekschrift der Edelen erkend heeft. VI. 132. handelt met hen, van wege de Landvoogdesse. VI. 148. wordt Oranjes Stedehouder te Antwerpen. VI. 198. weigert den nieuwen eed. VI. 212. vertrekt ten Lande uit. VI. 229. Alva zoekt hem, vergeefs, ten Hove te lokken. VI. 248, 250. hy wordt ingedaagd. VI. 258, 260. gevonnist. VI. 276. zyn toeleg op Gelderland. VI. 269. hy verzelt Oranje. VI. 286. zyn dood. VI. 289

Hoogstraaten. Zie *Antonis van Lalaing*.

HOORN. de Kennemers, Vrouw Jacoba's zyde houdende, worden voor deeze Stad gestuit. III. 473. men breid aldaar het eerste groote Haringnet. III. 499.

t

- 't invoeren der nieuwe Excynzen verwekt 'er merkelyke be-roerte. IV. 120. Banjaart maakt 'er nieuwe beweging. IV. 176. Velaar insgelyks. IV. 185. de Regeering wordt 'er Kabbel-jauuwsch. IV. 192, 209. de Hoek-schen verrassen de Stad. IV. 211. die stormenderhand her-wonnen wordt. IV. 212 onrust aldaar getild. IV. 254. 't Kaas-en Broods-Volk rukt in de Stad. IV. 273. men besluit aldaar tot eenen opstand. IV. 276. straf hierover. IV. 286. Hertog Al-brecht doet 'er een Blokhuis opwerpen. IV. 288. de Stad lydt zwaare schade ter zee. V. 368. de eerste openbaare Pree-ke in Holland, geschiedt buiten dezelve. VI. 165. toeleg van Willem den I op dezelve. VI. 281. zy wordt tot zyne zyde o-vergebragt. VI. 363. opgeëischt door Hertoge Erik. VI. 473. zy beweert, nevens Enkhuizen en Medenblik, een Gewest op zig zelf te zyn. VIII. 321 enz. moel-te, by gelegenheid van 't on-tydig verstellen der Wer, in 1618. X. 266-270. opschudding onder de Remonstrantschgezin-den aldaar. X. 384. beweging in de Stad, in 1653. XII. 282. verandering der Regeeringe al-daar, in 1748. XX. 311
- Hoorn (Jakob van)**, Burgemeester van Vlissingen, naar Engeland gezonden. XV. 312
- Hoorn (Nikolaas en Henrik van)** worden, voor een gedeelte, ei-genaars van de Berbice. XVIII. 11
- Hoorn (Simon van)** Oud-Burge-meester van Amsterdam, trekt in gezantschap naar Engeland. XII. 10
- Hoorn (Willem van)**, een der eerste Hervormde Leeraaren in Zeeland. VI. 168
- Hoornbeek (Izaak van)**, Pensio-naris van Rotterdam, in be-zending naar Engeland. XVII. 340. heeft de hand in de hei-melyke Vredehandeling des jaars 1705. XVII. 290. wordt *Raadpensionaris*. XVIII. 234. ver-andering in zyne Instruktie. XVIII. 234. hy gaat in bezen-ding naar Utrecht en Overys-sel. XVIII. 244. sterft. XVIII. 452
- Hoorne (Filips van Mommerant, Graaf van)** wordt Ridder van 't Gulden Vlies. VI. 6. vry ver-klaard van 's Konings beden. VI. 12, 15. blyft Admiraal. VI. 44. voert Filips den II. naar Spanje. VI. 56. krygt zitting in den Raad van Staate. VI. 79. verbindt zig met Oranje. VI. 86. schryft aan Filips. VI. 78, 83. blyft uit den Raad. VI. 83. keert 'er weder in. VI. 95. neigt tot gemaatigdheid. VI. 112. of hy deel hadt aan 't Verbond der Edelen. VI. 126, 134. hy ver-laat het Hof. VI. 131. keert der-waards te rug. VI. 137. krygt berigt van 's Konings misnoe-gen. VI. 195, 197. vertrekt naar zyn huis te Weerd. VI. 198. en voorts ten Lande uit. VI. 229. woont Alva's intrede by. VI. 247. wordt gevangen. VI. 248. onthalsd. VI. 277
- Hoorne (. . . Graaf van)** zyn be-dryf in Utrecht. XIV. 282, 283. hy doet eene landing op Bel-Isle. XIV. 237

- Hoorne en Altena (Willem, Heer van)*. III. 42
- Hop (Cornelis)*, Raadsheer in den Hoogen Raad. XV. 382, 383
- Hop (Cornelis)*, Schepen, en daarna Raad en Burgemeester van Amsterdam, trekt, als Ambassadeur, naar Frankryk. XVIII. 209. zyne openbaare intrede. XVIII. 210. hy verontschuldigt de Staaten over 't niet aannemen van 't viervoudig Verbond. XVIII. 212. hy krygt kennis van de wederzydsche eischen op de byeenkomst te Kameryk. XVIII. 285. zorgt voor de Protestanten, in Frankryk. XVIII. 292. zyne verdere handeling aldaar. XVIII. 298. hy wordt gevolmagtigd tot de Byeenkomst van Soissons. XVIII. 462. zyne handelingen. XVIII. 482. 494, 523. hy keert naar huis. XIX. 26
- Hop (Henrik)*, buitengewoon Gezant in Engeland. XVIII. 518
- Hop (Jakob)*, Pensionaris van Amsterdam, handelt met d'Avaux. XV. 151. 163. men vergt hem uit de Vergadering van Holland te gaan. XV. 181. hy keert 'er wederom in. XV. 181, 182. men verzegelt zyne papieren. XV. 185. hy keert naar Amsterdam. XV. 186. wordt gemagtigd tot het sluiten met Frankryk, in 1684. XV. 243. handelt te Berlyn. XV. 379. sluit te Weenen het Groot Verbond. XVI. 76. komt 'er mede in Engeland. XVI. 47
- Hope (Thomas)* wordt tot Representant van zyne Hoogheid by de Westindische Maatschappye aangesteld. XX. 334
- Hopperus (Joachim)* bekleedt VIglius plaats in den Raad van Staate en in den geheimen Raad. VI. 106. wordt Raad der Nederlandsche zaaken in Spanje. VI. 121. ontvangt een geschenk van de Staaten van Holland. VI. 121. kondigt den Gemagtigden der Staaten het afschaffen van den tienden Penning aan. VI. 375
- Hoppeveld (Willem)*, over verboden' verstandhouding, gestraft. XIII. 436
- Horik*, een der Deenche Vorsten, handelt met Keizer Lodewyk. II. 50, 52, 56
- Horfa*. Zie *Hengist*.
- Horst (Slot ter)* op de Veluwe gefigt. II. 266
- Horst (Ewoud van der)*, Burgemeester van Rotterdam, onthaalt den Prins van Oranje. XIII. 192. heeft deel in den handel van Buat. XIII. 219. wykt ten Lande uit. XIII. 220. wordt gebannen. XIII. 223
- Horst (Gerard van der)*. II. 295
- Hortensius (Lambertus)* of van den Hove, spreekt voor die van Naarden. VI. 404. moet zyn' Zoon zien ombrengen. VI. 406
- Hortensius (Hieronimus)*, Predikant in den Haage. Moeite met hem. VIII. 26
- Hottinga (Jongkheer Joen van)* in gezantschap gezonden naar Engeland. VIII. 494
- Hottinga (Douwe van)* helpt het gezag des Stadhouders van Friesland besnoeijen. XI. 222, 223
- Houte (den)*. 't Haarlemmer Hout zo oudtyds genoemd. III. 161
- Houten (Pieter van)* om oproerigheid

- heid te Amersfoort, gestraft. XVII. 145, 147
- Houtman (Kornelis)* doet uit Holland den eersten togt naar Oostindie. IX. 136. bekostigers van deezen togt. IX. 137. hy wordt omgebracht. IX. 144
- Hove (Michiel ten)*, Pensionaris van Haarlem, neemt het Raadpensionarisfchap, by voorraad, waar. XV. 471
- Hove (Nikolaas ten)* handelt in Portugal. XII. 455
- Howard (Karel)*, Engelsche Admiraal, komt met eenige schepen in Zeeland. VIII. 274. zyn togt naar Kadix. VIII. 439, 441
- Hudde (Henrik)*, een der eerste opregteren van de Oostindische Maatschappye. IX. 137
- Hudde (Joannes)* wordt Burgemeester te Amsterdam, in 1672. XIV. 216. krygt kennis van den toeleg van Willem den III. op Engeland. XV. 424, 425, 427
- Hudfons-baai* ontdekt, in 1609. X. 7
- Hugenooten in Frankryk. Oorsprong deezer benaaminge. VI. 73. binnenlandsche kryg met hen. VI. 73. zy worden uit Engeland ondersteund. VI. 75. maaken vrede met Francois den II. VI. 73. bieden den verbonden' Nederlandfchen Edelen hulp aan. VI. 177. raaken wederom in oorlog met den Koning. VI. 257. hun toeleg op Artois en Henegouwen. VI. 268. maaken Vrede met Karel den IX. VI. 331. zenden ontzet naar Bergen, welk geslaagen wordt. VI. 384. Moord onder hen in Frankryk. VI. 388. zy raaken in oorlog met Lodewyk den XIII. X. 430. zoeken onderstand by de Staaten. X. 431. sluiten een Verdrag. X. 431. beweegen zig wederom. XI. 15. de Staaten helpen den Koning tegen hen. XI. 16
- Hugo, Zwager van Godefrid den Noorman*, zoekt zig, met deszelfs hulp, meester te maaken van Lotharingen. II. 88. hem worden de oogen uitgefeken. II. 91. en hy in een Klooster gezet. II. 91
- Hugo van Lannoi*, Heer van Santes, wordt Stadhouders van Holland. III. 514. IV. 3
- Hugo van Voorne* valt in Schouwen. II. 317. wordt uit Zeeland verjaagd II. 318. ook uit Voorne. II. 323
- Hugtenbroek (Albrecht van)* bevordert de tekening van 't Verbond der Edelen. VI. 128. dient onder Brederode. VI. 211. wordt geslaagen. VI. 233. beloofst geld tot ondersteuning van 't Bondgenootfchap. VI. 255. 312 zoekt Utrecht te doen omslaan. VI. 328
- Huigens (Antoni)* weigert te Arnhem de Regeering te aanvaarden. XVII. 142
- Huigens (Christiaan)*, Geheimschryver van Willem den I. zyne wakkere onderneeming in Engeland. VII. 377
- Huigens (Konstantyn)*, Heer van Zuilichem. zyne handeling te Veere. XIII. 336, 337
- Huigens (Lodewyk)*, Drosfaard te Gorinchem, raakt in moeite met de Regeering. XV. 256
- Huigens (Rutger)* handelt in Duitschland. XI. 179. wordt gemagtigd op 's Lands Vloote. I 3 XIII. 153

- Huikeloof* (*Foot*), Schout van Hoor, door Sonoi tot Regter geteld over eenige Roomsche gezinden. VII. 55
- Huis te Britten* Gelegenheid. I. 70 Naamsprong. I. 85, 292. of 'er eene Roomsche Winterle gering geweest zy. I. 122, 197
- HUISDUINEN** en de HELDER. Beweging aldaar tot verandering der Regeeringe. XX. 356
- Huisluiden. of Floris de V. eenige Huisluiden edel verklaard hebbe. III. 70
- Hulft* (*Gerard*) helpt Kolombo winnen. XII. 473
- Hulft* (*Pieter Evertszoon*), Brouwer te Amsterdam, bergt een verjaagden Remonstrantschen Predikant. X. 146
- HULST** verraaden, in 1583. VII. 491. bemagtigd, in 1591, door Prins Maurits. VIII. 358. ingenomen door den Aartshertog Albertus, in 1596. VIII. 431, 433, 434. aanslag op de Stad. VIII. 435. zy wordt bedreigd met een beleg. XI. 336. door Fredrik Henrik veroverd. XI. 393, 394. aanslag op de Stad, in 1705. XVII. 263. zy wordt door de Franschen gewonnen, in 1747. XX. 105
- Hulst* (*Abraham van der*) Vice-Admiraal, doorschooten. XIII. 206
- Humalda* (*Filips van*), Heer van Ee en Juwswier, trekt in buitengewoon gezantschap naar Spanje. XIII. 13
- Humfrey*, Hertog van Glochester. III. 449. trouwt met Vrouwe Jakoba. III. 456. komt in Henegouwen. III. 460. wordt door Filips van Bourgondie, tot een Lyfgevegt uitgedaagd. III. 461. keert naar Engeland. III. 461. zendt Filwater, met onderstand, herwaards. III. 468. verlaat Vrouw Jakoba, en trouwt Eleonoor Cobham. III. 482. wordt omgebragt. III. 482
- Hunnen* of *Hungaaren*, door Karel den Grooten beoorloofd. I. 433. en overwonnen. I. 435. tweede togt tegen dezelve. I. 439. zy worden den Frankischen Ryke onderworpen. I. 447. vallen in Friesland. II. 117
- Hunnen-Schansen* op de Veluwe. II. 117
- Hurgronje* (*Steven*), Burgemeester van Vlisfingen, wordt gevolmagtigd tot de Byeenkomst van Soissons. XVIII. 462, 496
- Huslade*. zekere schatting. II. 126
- Huwelyken tusfchen Gereformeerden en Roomschen. Bedenkingen deswege. XVIII. 131. wet daaromtrent. XIX. 230
- Huy* verrast door Heraugiere, in 1595. VIII. 408. La Motte herwint de Stad. VIII. 409. ingenomen, in 1674. XIV. 334. veroverd door de Franschen, in 1693. XVI. 243. herwonnen, in 1694. XVI. 267. en in 1703. XVII. 191. verlooren en herwonnen, in 1705. XVII. 256, 258. overeenkomst wegens de Stad. XVIII. 94, 96
- Huy* (*Heer van*) by Daalhem gevangen. VI. 270. ter dood gebragt. VI. 277
- Huybert* (*Jakob Korneliszoon de*) voert Koning Filips den Schoonen naar Spanje. IV. 331. loon van deezen dienst. IV. 332 *Aant.*
- Huybert* (*Justus de*), Pensionaris van Zierikzee, trekt in gezantschap

schap naar Frankryk. XIII. 13. zyn opmerkelyk schryven, wegens den Heere van Beverweerd. XIII. 45

Huybert (Pieter de), Sekretaris en daarna Pensionaris der Staaten van Zeeland, trekt in gezantschap naar Zweeden en Deenemarke. XII. 477. dringt op de bevordering van den Prinse van Oranje. XIII. 193. wordt gevolmagtigd tot de Bredasche Vredehandeling. XIII. 245. hoe hy by d' Estrades werdt aangezien. XIII. 246. hy weigert, met de meerderheid, tot de werwing van zestienduizend man te besluiten. XV. 215

Huysen (Joan Hieronimus), Burgemeester van Veere. zyn voorflag om Engelschen onderstand in te neemen. XX. 69. en om den Prins van Oranje tot Stadhouder uit te roepen. XX. 71

I. en J.

Jaar. begin van het zelve op den eersten van Louwmaand vastgesteld. VII. 91

JAKOBA (Vrouw), Dogter van Willem den VI, trouwt met Jan, Hertog van Touraine. III. 398. wordt voor toekomstige Graavinne van Holland aangenomen. III. 408. ingehuldigd. III. 415. komt in Holland. III. 417. trouwt, voor de tweede reize, met Jan, Hertog van Brabant. III. 418, 420. raakt in oorlog met haaren Oom, Jan van Beijeren. III. 427, 428. belegert Dordrecht. III. 429. verlaat het. III. 430. verzoent zig met Jan van Beijeren. III. 431. wordt onec-

nig met haaren man. III. 448. staat naar een ander Huwelyk. III. 449. wykt naar Engeland. III. 450. verwerft een Paufelyk verlof tot Egtfcheiding. III. 455. trouwt met Humfrey, Hertog van Glochester. III. 456. komt in Henegouwen. III. 460. wordt uit Bergengeligt, en naar Gend gevoerd. III. 461. vlugt naar Holland. III. 463. wint den slag by Alfen. III. 467. verliest dien, by Brouwershaven. III. 469. Hoorn kant zig tegen haar. III. 473. zy wykt naar Gouda. III. 474. verval haarer zaaken. III. 480. Glochester verlaat haar. III. 482. haare Vloot, by Wieringen, wordt geslaagen. III. 483. zy wordt genoodzaakt Filips, Hertog van Bourgondie, tot *Ruwaard* aan te stellen. III. 484. trouwt, heimelyk, met Frank van Borselen. III. 509. moet de Graaflykheid aan Hertoge Filips afstaan. III. 513. wordt Houtvesterin van Holland. III. 514. maakt eenige goederen aan Heere Frank. III. 514. haar verder bedryf en dood. III. 516. aanmerkingen over haare vier Huwelyken. III. 518

Jakob de I, Koning van Groot-Britanje. Gezantschap der Staaten aan hem. IX. 153. hy neigt tot Vrede met Spanje. IX. 154. sluit een Verbond met Frankryk. IX. 155. sluit Vrede met Filips den II, in 1604. IX. 172-177. de Staaten weigeren hem de vrye vaart naar Antwerpen. IX. 177. hy ontdekt het Buspoeder-Verraad. IX. 203. 409. zoekt zig door Huwelykshandeling nader te verbinden met

Spanje. IX. 260, 261. houdt de Staaten voor wederspannelingen. IX. 261. handelt met hen. IX. 274, 316. sluit met hen een Verbond van onderlinge bescherming, in 1608. IX. 343. werdt door Filips den III. geveleid met het Huwelyk tusfchen zynen Zoon en de Infante. IX. 355. X. 99, 487. of hy zyne oudfte Dogter Prinfe Maurits toegefchikt hadt. IX. 356. begrooting der agterftallen, hem verfchuldigd, door de Staaten. IX. 344. hy raakt in onmin met Prinfe Maurits. IX. 408. blyft borg voor de onderhouding van 't Bestand. IX. 445. gezantschap der Staaten aan hem. X. 42. hy raadt hun 't verdraagen der vyf punten aan. X. 60. heeft geld gebrek. X. 101. men komt met hem overeen, wegens 't losfen der verpande Steden. X. 102-205. hy raadt tot het houden eener Nationaale Sinode. X. 153. gezantschap aan hem, in 1618. X. 307. hy sluit een Verdrag met de Infante Izabelle. X. 480. de Staaten een Verbond van onderlinge bescherminge met hem. X. 493. hy sterft. XI. 20

Jakob, Hertog van Jork, komt in Holland. XV. 23. poogingen om hem van de opvolging tot de Kroon van Engeland uit te fluiten. XV. 80, 296. hy wordt Koning, onder den naam van Jakob den II. XV. 297. klaagt over Amfterdam. XV. 304. sluit een Verbond met de Staaten. XV. 307. zoekt den Roomschen Godsdienst in zyn Ryk in te voeren. XV. 313, 336. vergt den Staaten het vatten van eenige wederspannelingen. XV. 319. rust zig toe ter zee. XV. 337. tragt den Prins van Oranje te winnen. XV. 347. daagt Burnet in. XV. 350. twyfelingen over de zwangerheid zynner Gemaalinne. XV. 390, 400 enz. hy vordert het Engelsch en Schotsch Krygsvolk uit Staaten dienst te rug. XV. 391. is misnoegd om dat het geweigerd wordt. XV. 394. tragt zekere wetten af te fchaffen. XV. 396. ontkent eenig nieuw Verbond met Frankryk gemaakt te hebben. XV. 439. XVI. 398. weigert Fransche hulp. XV. 443, 460. geeft een Plakaat uit tegen den Prins van Oranje. XV. 461. trekt den Prins tegen. XV. 480. zyn Leger wykt. XV. 482. hy treedt in onderhandeling met den Prinfe. XV. 483. begeeft zig naar Feversham. XV. 484. keert naar Londen. XV. 485. vlugt naar Frankryk. XV. 485. fchryft aan de *Conventie*. XV. 490. wordt verklaard van de Kroon afgeftaan te hebben. XV. 501, 503. verliest den slag aan de Boyne. XVI. 115. keert wederom naar Frankryk. XVI. 117. onderneemt eenen togt naar Engeland, die mislukt. XVI. 169-176, 316. zoekt de Bondgenooten te winnen. XVI. 396. *protesteert* tegen de Ryswykfche Vrede. XVI. 398. hoe Frankryk hem wil aanmerken. XVI. 399. hy sterft. XVII. 99

Jakob de III. Zie *Pretendent*.

Jakob de VI. Koning van Schotland, verleent Brieven van Schaverhaaling tegen de Staaten.

VADERLANDSCHE HISTORIE. 137

- VIII. 293. de vriendschap met hem wordt hersteld. VIII. 400. de Staaten staan over den doop zyns eersten Zoons. VIII. 399. hy wordt Koning van Engeland. IX. 153. Zie *Jacob den I.*
- Jakob*, Burggraaf van Leiden, helpt Willem den I. in 't bewind van Holland. II. 302
- Jakob van Gaasbeek* wordt Heer van Abkoude en Wyk te Duurstede. III. 392. wordt Stadhouder van Holland. III. 466. beleert Schoonhoven. III. 467
- Jakob vanden Einde* wordt Advokaat van Holland. VI. 61. zyne wedde. VI. 62. hy levert een Vertoog in te Brusfel. VI. 152. handelt met Oranje over 't stuk der Preeke. VI. 199, 202. wordt in den Haage gevangen. VI. 261. naar Brusfel gevoerd. VI. 261. oorzaaken zynner hegtenis. VI. 262, 263. hy sterft. VI. 264. word, na zyn dood, vrygesproken. VI. 264
- Jakob van Kampen* helpt Munster overweldigen. V. 73. wordt tot Bischof van Amsterdam aangesteld. V. 80, 81. wordt gevat. V. 98. ter dood gebragt. V. 98
- Jakobszoon (Jan)* wordt Lid van den Landraad in 1575. VII. 23
- Jan de XXII* (Paus) raakt in een hevige geschil met Keizer Lodewyk. III. 215
- Jan*, Koning van Engeland. Brief van Vrouw Aleid aan hem. II. 328. Verbond tusfchen hem en Graave Lodewyk van Loon. II. 329. tusfchen hem en Willem den I. II. 333
- Jan*, Hertog van Bourgondie. zyn bedryf in Frankryk. III. 401
- Jan de II.* Hertog van Brabant, heeft de hand in den aanflag tegen Floris den V. III. 72. verzoent zig met Jan den II, Graave van Holland. III. 149. valt in Zuidholland. III. 161. moet terug. III. 163. verdraagt zig met Willem den III. III. 185
- Jan de IV*, Hertog van Brabant, trouwt met Vrouwe Jakoba. III. 418, 420. wordt tot Graave ingehuldigd. III. 421, 465. beleert Dordrecht. III. 429. verlaat het. III. 430. maakt vrede met Jan van Beijeren. III. 431. zyn aart. III. 445. oneenigheid met Vrouwe Jakoba. III. 448. hy verklaart Filips, Hertog van Bourgondie, tot Ruwaard. III. 465. sterft. III. 481
- Jan*, Hertog van Touraine, trouwt met Jakoba, Dogter van Willem den VI. III. 398. wordt Daufyn. III. 400. raakt in ongunst van 't Fransche Hof. III. 404. trekt naar Frankryk. III. 406. komt om. III. 407
- JAN DE I.** wordt gebooren. III. 30. handel over een Huwelyk tusfchen hem en eene Dogter van Engeland. III. 30, 96. hy woont eenen togt naar Zeeland by. III. 48. wordt naar Engeland gezonden. III. 53, 66. keert herwaards. III. 95, 103. waarom hy in Zeeland aanlandt. III. 103, 104. zyn geleide. III. 104. hy wordt voor Graave erkend. III. 106. onderwerpt zig de Westfriezen. III. 107. geeft Wolfert van Borfelen groot gezag. III. 109. wordt in een' oorlog tegen Frankryk ingewikkeld. III. 110. maakt Vrede met het Stigt. III. 111. die wederom verbroken wordt. III. 113.

- Borfelen poogt hem naar Zeeland te voeren. III. 125. de Westfriezen maaken hunnen zoen met hem. III. 132. hy sterft. III. 133. zyne Weduwe hertrouwt. III. 134
- JAN DE II.** Graaf van Henegouwen. III. 18. verkrygt regt op Holland van Keizer Rudolf. III. 27. ook op Zeeland Bewester-Schelde. III. 28. wordt Voogd, na de dood van Floris den V. III. 87, 95. doet het beleg van Middelburg opbreken. III. 100. ook van het Slot te Medenblik. III. 101. vertrekt naar Henegouwen. III. 105 keert wederom. III. 128. stelt orde op de Regeering. III. 129. sluit een Verbond tegen de moorders van Floris den V. III. 130. verzoent zig met de Westfriezen. III. 132. reist naar Frankryk. III. 133, 137. sluit een Verbond met Philips den Schoonen. III. 137, 168. wordt tot *Graave van Holland* ingehuldigd. III. 138, 139. stelt orde op de rust des Lands. III. 140. sluit een Bestand met Vlaanderen. III. 142. verdraagt zig met Brabant, Kuiken Heusden. III. 143. trekt op tegen Keizer Albrecht. III. 145. de Zeeuwen verklaaren zig voor hem. III. 146. ook Schoonhoven. III. 148. hy verdraagt zig met Heere Guy. III. 158. hy wordt krank. III. 158. hy sterft. III. 181. zyn aart, Graf, en Grafschrift. III. 181
- JAN VAN BEIJEREN** (Hertog) wordt tot Bischof van Luik verkooren. III. 325. wordt Heer van Voorne, Woerden en Gooiland. III. 325. raakt in geschil met de Luikenars. III. 379.
- brengt hem tot onderwerping. III. 382. dringt zig ter Regeeringe van Holland in. III. 417. poogt Gorinchem te winnen. III. 418. wordt, door Keizer Sigismond, met de Landen verlyd. III. 422, 424. verlaat zyn Bisdom en trouwt. III. 422, 423. neemt den naam van *Graave* aan. III. 425. geeft gunstige Handvesten. III. 425. begint de vandykheden te water. III. 428. bemagtigt Rotterdam. III. 431. verzoent zig met Vrouwe Jacoba. III. 431. maatigt zig te veel bewinds aan. III. 436. raakt met Utrecht, Amersfoort en de Hoekschen in oorlog. III. 438. bemagtigt Leiden. III. 440. hegt het Burgraaffschap aan de Graaflykheid. III. 444. heeft het oog op Brabant. III. 445. bemagtigt Geertruidenberg. III. 446. zyne onderneeming in Friesland. III. 452. hy sterft. III. 464
- Jan van Nasfau*, Bischof van Utrecht. III. 13. herwint Utrecht en Amersfoort. III. 14. verpandt Vreeland aan Amstel, en Montfoort aan Woerden. III. 14
- Jan van Diest* of de III. wordt Bischof van Utrecht. III. 221 verpandt Vreeland aan Willem den III. III. 222. sterft. III. 255
- Jan van Arkel* of de IV. wordt Bischof van Utrecht. III. 255. herstelt de vervallen' zaaken van 't Stigt. III. 256. maakte een Verdrag met Willem den IV. III. 257. raakt met Willem den V. in oorlog. III. 272. maakte een Bestand met hem. III. 274. na 't uitgaan van welk de kryg wederom begint. III. 284. hy wint Weesp en Muiden. III. 286.

286. maakt vrede met Willem den V. III. 287
- Fan van Avennes*, Zoon van Margareet, Graavinne van Vlaanderen, helpt Koning Willem Aken winnen. II. 385. twist met zyne Moeder en halve Broeders. II. 388. hy en zyne Broeder Boudewyn eigenen zig Zeeland Bewester - Schelde toe. II. 390, 392. hy trouwt met Aleid, Dogter van Floris den IV. II. 391. bekomt Henegouwen. II. 395, 396. sterft. III. 6
- Fan*, Graaf van Oostervant, krygt bewind over Zeeland. III. 146. sneuvelt. III. 153
- Fan*, Heer van Arkel, Stadhouder van Holland, zet Hertog Albrecht op, tegen zynen Zoon. III. 324. weigert Rekening te doen van zyn Rentmeesterschap. III. 344. zyn aart en bedryf. III. 344. hy wordt gebannen en zyn goed verbeurd verklaard. III. 345. begint de vyandelykheden III. 346. wordt binnen Gorinchem belegerd. III. 351. maakt vrede III. 352. bemagtigt Woudrichem. III. 371. is oneinig met zynen Zoon, Willem. III. 375. draagt zyne Heerlykheden den Hertoge van Gelder op. III. 378. wordt gevangen. III. 389. reden hier toe. III. 390. sterft. III. 390
- Fan van Beaumont*, Broeder van Willem den III. en Heer van Gouda en Schoonhoven. III. 209. helpt Eduard den III. aan de Engelsche Kroon. III. 212. woont een' togt naar Friesland by. III. 259. krygt deel aan de Regeering van Holland. III. 266. kiest Frankryks zyde. III. 267
- Fan van Egmond* wordt gebannen. III. 390. verrast Ysfelstein. III. 415
- Fan van Egmond* zoekt Hoorn te bemagtigen. IV. 185. 't gelukt. IV. 212. hy wordt Stadhouder van Holland. IV. 233. belegert Rotterdam. IV. 250. herstelt de rust in Hoorn. IV. 254. woont het beleg van Montfoort by. IV. 265. overwint de Hoekschen by Brouwershaven. IV. 265. zoekt het Kaas- en Broodsvolk te verjaagen uit Alkmaar. IV. 278. belegert Pouderoijen. IV. 352. sterft. IV. 402
- Fan van Heusden* spant aan tegen Floris den V. III. 67. reden hier toe. III. 69. Verbond tegen hem. III. 130. hy verzoent zig met Jan den II. III. 143
- Fan van Kuik* smeedt eenen aanslag tegen Floris den V. III. 66. roept eenige Edelen te Bergen op Zoom byeen. III. 71. daarna te Kameryk III. 72. zegt Floris den V. den oorlog aan. III. 74. poogt de Edelen van Kroonenburg te verlossen. III. 89. Verbond tegen hem gemaakt. III. 130. hy verzoent zig met Jan den II. III. 143
- Fan van Lannoï* wordt Stadhouder van Holland. IV. 22 dempt een' opstand in 't Noorderkwartier. IV. 20. trekt tegen de Gentenaars uit. IV. 38. wordt voor vyand des Lands verklaard, en vlugt naar Frankryk. IV. 84
- Fan*, Burggraaf van Montfoort. zyne Heerlykheid Purmerende wordt verbeurd verklaard. IV. 197. hy voert bevel binnen Utrecht. IV. 201, 202. poogt Dordrecht te verrassen. IV. 215. neemt

- neemt het Slot te Woerden in. IV. 248. verliest het , nevens Montfoort. IV. 263, 266. Montfoort wordt hem wedergegeven. IV. 266
- Fan van Naaldwyk*, Bevelhebber onder de Hockfchen , wordt gevangen. IV. 255, 256. geflaakt. IV. 256. hy fchuimt langs de Zuiderzee. IV. 271. bemagtigt Texel en Wieringen. IV. 275. keert naar Sluis. IV. 276. wykt naar Frankryk , daar hy sterft. IV. 292
- Fan van Nasfau, Heer van Broca*. IV. 12. voert bevel in eenen togt tegen de Gentenaars. IV. 37
- Fan, Graaf van Nasfau*, onderfteunt zynen Broeder den Prins van Oranje. VI. 267, 271. komt in Brabant. VII. 170. wordt Stadhouder van Gelderland. VII. 216. voert aldaar de Hervorming in. VII. 216. bearbeit de Utrechtsche Vereeniging. VII. 250. tekent ze. VII. 263, 268. men zoekt, vergeefs, hem te doen magtigen tot de Keulfsche Vredehandeling. VII. 279. hy bedwingt Amersfoort. VII. 286. staat van 't Stadhouderschap van Gelderland af, en keert naar Duitschland VII. 504. sterft. IX. 224
- Fan van Nasfau de Jonge*, door den Keurvorst van Keulen aan de Staaten gezonden. IX. 29, 225. treedt in Keizerlyken dienst. XI. 101. raakt in gevegt met Graave Ernst Kafimir. XI. 103. wordt gekwetst. XI. 117. verliest den fcheepsfryd op het Slaak. XI. 136
- Fan Ernst van Nasfau* trekt, aan 't hoofd van drieduizend man, naar Italic. X. 110. sterft te Venetie. X. 110
- Fan Perfyn* verlost Haarlem. III. 13. bekomt de Heerlykheid van Amftelredamme. III. 38, 40
- Fan van Renesse* verzoent zig met Graave Floris den V. III. 50. tekent een Verbond met Frankryk III. 60. heeft kennis van den aanslag tegen Floris den V. III. 67. wordt gebannen. III. 109. verwekt eenen opftand in Zeeland. III. 141. beweert dat Holland aan 't Ryk vervallen is. III. 144. begeeft zig naar Utrecht. III. 163. vlugt van daar, en sneuvelt in de Lek. III. 179
- Fan van Uitkerken* ftaat Vrouw Jakoba, by Alfen. III. 471. wordt Kastelein te Gouda. III. 478
- Fan Bokelszoon van Leiden* wordt naar Munfter gezonden. V. 71, 73. werpt zig aldaar tot Koning op. V. 77. zyn vreemd bedryf. V. 78, 79, 80. hy ftelt een Bifchop van Amfterdam aan. V. 80 wordt gevat. V. 84. en zwaar geftraft. V. 87. zyne ftellingen. V. 85
- Fan van Geelen* helpt Munfter bemagtigen. V. 73. beleidt een' aanslag op Amfterdam. V. 91, 99. wordt overweldigd. V. 96. en doorschooten. V. 97
- Fan Matthyszoon*, Bakker van Haarlem, geeft zig uit voor Enoch V. 71. helpt Munfter inncemen. V. 73. sneuvelt. V. 74, 77
- Fan Arendszoon* doet de eerste openbaare Preeke in Holland. VI. 165, 196
- Fan Christiaanszoon*, de Scherpregter, pynigt den Ruwaard van Putten. XIV. 153, 154, 155
- Fan*

VADERLANDSCHE HISTORIE. 141

- Jan Pieterszoon*, Predikant in den Haage. Moeite met hem. VIII. 26
- Jançon (François Michiel)* steekt zig in eene heimelyke handeling. XVIII. 336
- Janfenistery*. Bewegingen, ter gelegenheid van dezelve, onder de Roomschegezinden deezzer Landen. XIX. 80
- Janfenius (Kornelis)*, Bischof van Gend. VI. 64. geraadpleegd over 't Ketterstraffen. VI. 110
- Fauregui (Jan)* schiet den Prins van Oranje door 't hoofd. VII. 437, 439. wordt omgebragt. VII. 439
- Jeannin*, een Fransch Heer, in Vlisfingen ontvangen. VI. 354
- Jeannin (Pieter)*, Gezant van Henrik den IV. aan de Staaten. IX. 267. zyn en zyner medegezanten last. IX. 268. zyne aanspraak aan de Staaten. IX. 269. hoe beantwoord. IX. 269. zyn gesprek met Maurits en Oldenbarneveld. IX. 266, 270. wat last hem omtrent den eersten gegeven was. IX. 265. hy ontdekt Maurits en Oldenbarnevelds gezindheid behendiglyk. IX. 276. doet een' keer door Haarlem, Leiden en Amsterdam. IX. 277. bevredigt Maurits en Oldenbarneveld. IX. 284. zoekt den Indischen handel in Frankryk over te brengen. IX. 335. handelt hierover met Izaak le Maire. IX. 337. wat hem, ten opzichte van den Godsdienst, gelast was. IX. 339. hy handelt, deswege, met Richardot. IX. 358. laat een veeljaarig Bestand voor. IX. 363, 366, 370. krygt last om Maurits, Oldenbarneveld en anderen, door geschenken, te winnen. IX. 367, 368. bindt de afgebroken' handeling over een Bestand wederom aan. IX. 388, 394. doet eene wydlyfuge Redevoering tot aanpryzing van het zelve. IX. 395. wederlegt Maurits brief aan de Steden. IX. 405. vermaant de Zeeuwen ernstelyk tot bewilliging in 't Bestand. IX. 416. gevolgen zyner vermaaning. IX. 421. hy spreekt met Maurits. IX. 422. verzoent hem wederom met Oldenbarneveld. IX. 423. schryft aan den laatsten over den staat der handeling te Antwerpen. IX. 433. draagt zorg dat Maurits schadeloos gesteld worde. IX. 447. doet een wydlyfug Vertoogen voordeele der Roomschegezinden. IX. 461. keert naar Frankryk. IX. 466
- Jemmingen*. Slag aldaar, in 1568. VI. 280
- Jenlis (Heer van)* geslaagen door Don Fredrik. VI. 384
- IERLAND**. Opstand in dit Eiland, door Philips den III. ondersteund. IX. 111, 112. Gezant der Roomschegezinden aldaar, afgewezen in den Haage. XI. 342. Krygsbedryven aldaar, in 1689. XVI. 47. in 1690. XVI. 113. in 1691. XVI. 153
- Jeroen*, Priester te Noordwyk, door de Deenen gedood. II. 55
- Ispendam (Jakob van)* tekent het Verbond der Edelen. VI. 126. bevordert de tekening by anderen. VI. 128. wordt gevat en onthalsd. VI. 222, 277
- Imbise (Jonkheer Jan van)* verwekt opschudding te Gend. VII. 176, 177. verjaagt de Geestelykheid van daar. VII. 217. zyn han-

- handel met Ryhove. VII. 233. zyn geweldig bedryf te Gend. VII. 288. men zoekt hem te ontzetten van 't bewind. VII. 289. Oranje ontflaat hem. VII. 290. hy wykt naar Duitschland. VII. 290. komt wederom te Gend in 't bewind. VII. 506, handelt met Parma. VII. 506, 508. wordt gevat. VII. 508. ontbald. VIII. 17
- Indijs (Willem van)* dient Willem den I. te water. VI. 308
- Imposten (algemeene) met veel moeite ingevoerd. V. 275, 300, 325, 403. op de Wynen. V. 342, 351. beloop der eerften. V. 286. eerst ingezameld. V. 372, 420. daarna verpagt. V. 421. Zie Excynzen.
- Indemniteit* of schadeloosstelling den Leden van Holland beloofd wegens 't gene zy stemmen of raaden. XIII. 63
- Inguioner*, Oom van Arminius, helpt deezen tegen de Romeinen. I. 65, 68
- Inkomsten (Koningklyke) in de Middeleeuwe. II. 23
- Innocent de XI.* (Paus). zyn dood en afbeelding. XVI. 50
- Inquisitie.* Oorsprong derzelve. II. 369. wordt in de Nederlanden ingevoerd. IV. 427. V. 345. klagten deswege. V. 344, 345. men laat den naam uit de Plakkaaten. V. 349. op wat voet, Philips de II. dezelve in de Nederlanden wilde invoeren. VI. 117, 118. sommige Stadhouders weigeren dezelve te handhaven. VI. 151, 137, 138. anderen staan ze voor. VI. 139. de Edehlen verzoeken dat zy moge ophouden. VI. 143. vaststelling daaromtrent, in 1566, komt te laat VI. 172, 177. men beloofde dezelve af te schaffen. VI. 191. de Spaansche Inquisitie verklaart alle de Nederlanden schuldig aan gekwetste Hoogheid. VI. 265
- Interim* van Karel den V. geeft geen genoegen. V. 361, 424
- Jochimi (Albert)* in gezantschap naar Duitschland. X. 427. naar Engeland. X. 493. wordt aldaar gewoonlyke Ambassadeur der Staaten. XI. 21. zyne handeling. XI. 261, 299, 374-378. XII. 33, 37, 206. hy sterft. XII. 210
- Joan*, Graaf van Oostfriesland, wordt Ridder van 't Gulden Vlies. VI. 6. Stadhouder van Limburg. VI. 42. beslaat 's Prinsenscheppen te Embden. VI. 325
- Joan Kasimir*, Paltsgraaf aan den Ryn, biedt Willem den I. onderstand in volk aan. VI. 268. verbrandt Alva's buskruid. VI. 453. voorslag van handeling met hem. VII. 79. hy wordt aangezocht om hulp tegen Don Jan. VII. 166, 199, 204, 225. raadt dat men den Prins van Oranje kieze tot hoofd der Regeeringe. VII. 166. komt in de Nederlanden. VII. 230. misnoegen tusfchen hem en Anjou. VII. 255. hy verlaat de Landen. VII. 242
- Joan Lodewyk*, Graaf van Nassau-Dietz, wegens den Keizer gevolmagtigd op de Munstersche Vredehandeling. XI. 407
- JOAN MAURITS*, Graaf van Nassau, dekt het beleg van Maasricht. XI. 154, 156. wordt Landvoogd van Brazil. XI. 247. be-

gemagtigt S. George del Mina. XI. 247. zyne verdere krygsbedryven in Westindie. XI. 285, 371. hy keert te rug uit Brazil. XI. 371. XII. 11. wordt Luitenant-Generaal der Ruiterye. XI. 372. weigert wederom naar Brazil te keeren. XII. 12. staat naar 't ampt van Veldmaarschalk. XII. 414. doet een' gevaarijken val. XIII. 99. wordt Legerhoofd voor een' enkelen Veldtocht. XIII. 173, 191. trekt op tegen de Munsterschen. XIII. 175. wordt Veldmaarschalk. XIII. 295. voert het bevel over 't Leger aan den Yssel. XIV. 22. wordt te Amsterdam aangerand. XIV. 82. dryft den vyand van 's Graaaveland. XIV. 225. sterft. XV. 37. zyne afbeelding. XV.

laatenfchap van Koning Willem te verkrygen. XVII. 294. hy woont den veldtocht by, in 1707. XVII. 307. kwyt zig wakkerlyk in den slag by Oudenaarden van 1708. XVII. 320. en in 't beleg van Rysfel. XVII. 321. aanvaard het Stadhouderfchap van Stad en Lande. XVII. 324. trouwt. XVII. 325. huwelyk zynner Zuster. XVII. 325. fommingen zoeken hem te bevoorderen. XVII. 326. hy woont den slag van Malplaquet by. XVII. 342. heeft het beftier over 't beleg van Bergen. XVII. 343. helpt Douai winnen. XVII. 387. trekt te velde, in 1171. XVII. 403. keert naar den Haage. XVII. 404. verdrinkt ongelukkiglyk. XVII. 405, 406

37
JOAN WILLEM FRISO, *Prins van Nassau*, wordt gebooren. XV. 389. Willem de III. verklaart hem tot zynen Erfgenaam. XVI. 300. hy wordt Stadhouder van Friesland, Groningen en Drente. XVI. 315. Koning Willem zoekt hem tot opvolger in zyne waardigheden hier te Lande te doen benoemen. XVII. 104. Pruisfen betwist hem het regt op Koning Willems nalaa- tenschap. XVII. 131, 148. hy woont den Veldtocht des jaars 1703 by. XVII. 192. wordt Generaal van 't Voetvolk. XVII. 208, 210, 212, 298. trekt in 't jaar 1704 te velde. XVII. 223. men zoekt hem zitting in den Raad van Staate te doen nemen. XVII. 272. 't welk belet wordt. XVII. 297. de Gewesten zoeken een gedeelte der na-

Jol (Kornelis) gehynaamd *Houtebeen*. zyne verrigtingen in Westindie. XI. 285, 315
Fonge (Bonifacius de) van Kampens - Nieuwland, Schepen en Raad te Zierikzee, wordt aan den Prinse van Oranje gezonden. XX. 78
Fonge (Gerard de) verdedigt Knodsenburg. VIII. 357
Fonge (Jakob de), wegens Zierikzee gezonden aan den Prinse. XX. 78
Fongema (Laas) wegens Friesland gemagtigt tot de opdracht der Heerschappye aan Engeland. VIII. 90
Fongestal (Allard Pieter), wordt gemagtigt tot de Vredehandeling met Kromwel. XI. 258. doet een keer herwaards. XII. 264, 307, 316. wordt tegen de Hollandfche Gemagtigden gewaarschuwd. XII. 279. keert naar

- naar Londen. XII. 309. verliest de gunst van Kromwel. XII. 314. heeft geene kennis van 't geheim der handeling. XII. 320, 368. wordt tot de Bredasche Vredehandeling gevolmagtigd. XIII. 245, 246
- Fonker Frans.** Zie *Frans van Brederode*.
- Fonkhein** (*Ellert Simonszoon*) neemt vroeg deel in de Oostindische Maatschappye. IX. 137
- Fonkhein** (*Simon Henrikszoon*) bevordert de omwenteling van Amsterdam, in 1578. VII. 206
- Jooden** (Portugeeschen), onder den naam van *nieuwe Christenen*, 't verblyf in de Nederlanden verboden. V. 345
- Joost van Lalaing** wordt Stadhouder van Holland. IV. 191. belegert het Blokhuis op de Vaart. IV. 203. wordt aldaar geslaagen. IV. 203. slaat de Utrechtschen, in Westbroek. IV. 204. houdt eene Dagvaart te Schoonhoven. IV. 205. verandert de Regeering te Hoorn. IV. 210. verovert de Stad Stormenderhand. IV. 212. bemagtigd de Sloten Harmelen en ter Haar. IV. 216. ook het Blokhuis op de Vaart. IV. 219. sneuvelt in 't beleg van Utrecht. IV. 228
- Foris**, *Bastaard van Brederode*, krygt bevel over Rotterdam. IV. 189. wordt onthalsd. IV. 258
- Foris van Saxen** wordt Erfstadhouder van Friesland. IV. 325. belegert Groningen. IV. 325. raakt in gefchil met Graave Edzard. IV. 382. slaat het beleg wederom voor Groningen. IV. 383. verbindt zig met den Bifchop van Utrecht. IV. 384.
- wordt uit Friesland gejaagd. IV. 387. staat zyn bewindaan Prinsse Karel af. IV. 390
- Joak** (*Roeland*) geeft Leicester kwaaden raad. VIII. 135. wordt Overfte der Schanse van Zutphen. VIII. 137. verraaft de Schans aan Tassis. VIII. 198
- JOVIAAN.** Misnoegen der Batavien over zyne verheffing tot Keizer. I. 256
- Jozefus** wordt Keizer. XVII. 264 sterft. XVII. 395
- Irmenful**, Saxifche Afgod, door Karel den Grooten, vernield. I. 419
- Islegouwe** ('t *Graaffchap*) aan de Utrechtsche Kerk gefchonken. II. 194, 196
- Isjuncha** (*Jan d'*) beweegt d'Anastro tot een' toeleg op het leeven van Oranje. VII. 438
- Jubeljaar.** Oorsprong. IV. 32
- Fuchy** (*Baudewyn van Gavere, Heer van*) verzekert zig van Kameryk. VII. 125
- Fuinbol** (*Klaas Klaaszoon*) veroverte een Spaansch Oorlogfchip. XI. 191. raakt slaags met zeven Duinkerkers. XI. 430. sterft. XI. 430
- Fuinbol** (Kapitein) sneuvelt in den flag tusfchen Blake en Tromp. XII. 223
- JULIAAN** ontveldigt den Barbaaren verscheiden Steden. I. 235. slaat de Alemannen. I. 236, 237. en Franken. I. 239. bedwingt de Saliërs in Batavia. I. 242. ook de Chamaven. I. 244. doet Schepen timmeren, om Graanen uit Britanje te haalen. I. 246. bevredigt de Quaden. I. 249. wordt Keizer I. 252. overwint de Attuariënen. I. 253. sneuvelt. I. 254

- Juliakum*. waar gelegen. I. 241
Aant.
- JULIUS BRIGANTIKUS**, Zusters
 Zoon van Civilis, kiest de zy-
 de van Vitellius. I. 107. sneu-
 velt. I. 176
- JULIUS CEZAR**. Zie CEZAR.
- JULIUS PAULUS**, Broeder van Klau-
 dius Civilis, ter dood gebragt.
 I. 99
- Jumelles* (Heer van) geslaagen
 door Don Fredrik. VI. 384
- Junius* (Adriaan) of de Fonge,
 handelt in Engeland. VI. 466.
 wordt tot Regter over Olden-
 barneveld, Hogerbeets en de
 Groot aangesteld. X. 340
- Junius* (Franciskus), Leeraar te
 Antwerpen, woont de eerste
 raadpleegingen over 't Ver-
 bond der Edelen by. VI. 122
- Junius* (Joan) de Fonge wordt ge-
 magtigd tot de Vredehandeling
 te Breda. VII. 29. naar Engeland
 gezonden. VII. 423
- Juriaan Schink*, Heer van Tauten-
 burg, voert bevel over 't Kei-
 zerlyk Leger, in Overysfel. IV.
 442 sluit een Verdrag met de
 Staaten van Friesland. IV. 442.
 ontvangt in 's Keizers naam de
 hulde van Overysfel. IV. 479.
 behaalt aldaar eenige voordee-
 len. IV. 493. herwint het oude
 Klooster. V. 91. belegert Ap-
 pingadam. V. 115. wint het. V.
 119
- Juriaan Henrikszoon*, Predikant
 te Medenblik, Kerktwist met
 hem. VIII. 27
- Justiniani* (Pompejo) geslaagen.
 IX. 165. hy zoekt in de Betu-
 we te dringen. IX. 211. stilt
 een maitery te Oostende. IX.
 427
- Justinus van Nasfau*, natuurlyke
 Zoon van Willem den I. ver-
 zelt Anjou in Engeland. VII.
 420. wint Liefkenshoek. VIII.
 78. wordt Admiraal van Zee land.
 VIII. 87. raakt slaags met de
 Spaansche Vloote. VIII. 286.
 trekt naar Frankryk, met twee
 Regimenten. VIII. 429, 430.
 handelt aldaar. VIII. 494, 497.
 en in Engeland. VIII. 499. be-
 looft den muitelingen te Hoog-
 straaten hulp. IX. 218. verdedigt
 Breda. XI. 9
- Jutsaas* (Dirk van). II. 247
- Jutten*, in de meeste uitgaaven
 van BEDA, *Vitengenaam*d, steek-
 ken naar Britanje over. I. 290
- Izabella*, Hertogin van Bourgon-
 die, bekomt het bewind over
 Holland, voor eenen tyd. IV.
 7. stilt eenige beroerten. IV. 7, 8
- Izabella Klara Eugenia*, Dogter
 van Filips den II. geboren.
 VI. 206. ten Huwelyk beloofd
 aan den Aartshertoge Albertus.
 VIII. 494. de Nederlanden wor-
 den haar opgedraagen. VIII.
 494. voorwaarden deezer op-
 dragt. VIII. 505. aanmerkingen
 over dezelve. VIII. 506. zy ver-
 biedt den Staaten den handel.
 IX. 56. komt in de Nederlan-
 den. IX. 64. wordt, nevens ha-
 ren Gemaal, met moeite inge-
 huldigd. IX. 65. zy stilt de mui-
 tende knekten. IX. 79. komt in
 't Leger voor Oostende. IX. 109.
 sluit een Verdrag met Jakob den
 I. X. 480. handelt met de Ver-
 eenigde Gewesten over een Be-
 stand. XI. 106 sterft. XI. 181.
 Zie voorts *Aartsbertogen Alber-
 tus en Izabella*.

K.

- K** *aa*p Breton veroverd door de Engelschen, in 1745. XIX. 531
- KAAP DE GOEDE HOOP** ontdekt. in 1498. IX. 135
- Kaapers** (Duinkerker-) doen veel schaade. IX. 63, 91, 103. XI. 236, 258, 276. vyf derzelven genomen. IX. 63. hunne wreedheid gestraft. IX. 91, 196. XI. 161, 162, 236. Premien beloofd aan elk die hun afbreuk doet. XI. 342
- Kaapers** (Fransche) in de Middellandsche zee. Kwellingen derzelven. XII. 444, 445. twee derzelven genoomen. XII. 447
- Kaapvaart der Zeeuwen.** Oudst voorbeeld daar van. III. 22
- Kaarden** (*Paulus van*) zyne bedryven in Oostindie. IX. 144
- Kaarsmaaker** (*Levyn Fanszoon*) wordt Raad, nevens den Prinsfe. VI. 399. handelt in Engeland. VI. 466
- Kaas- en Broodsvolk** valt in Hoorn en Alkmaar. IV. 273. neemt Haarlem in. IV. 278. pleegt aldaar veel moedwils. IV. 279. poogt Leiden te ver-rasfen. IV. 280. wordt zwaar gestraft, door Hertoge Albrecht van Saxen. IV. 282
- Kabbeljaauwsche en Hoeksche Tweespalt.** Oorsprong. III. 265, 276. voortgang. III. 365 IV. 3, 165, 185, 244. einde. IV. 289, 292
- Kabbeljaauwschen.** waarom dus genoemd. III. 278. wanneer. III. 483. welke Edelen en Steeden daar toe behoorden. III. 280. zy vernielen ze-ventien Hoeksche Slooten. III. 278. Hertog Albrecht zet hen uit het bewind. III. 295. zy raaken 'er wederom in. III. 321. Willem de VI. is hun niet gunstig. III. 365. verscheiden 'hunner Sloten worden verwoest. III. 440, 472. zy worden uit Amsterdam verdreeven. IV. 5. hunne bitterheid tegen die van Brederode. IV. 129. hun gedrag na de dood van Hertoge Karel. IV. 165, 174. zy raaken, alomme, op 't kusfen. IV. 185 enz. 195, 196. staan Maximiliaan eene zwaare Bede toe. IV. 190
- Kabeljaauw** (*Jonkheer Jakob*) helpt den Briele inneemen. VI. 345. bezet Alkmaar. VI. 440
- Kabbeljaauw** (*Fan*) heeft de hand in eene munitery te Leiden. VIII. 259
- Kabbeljaauw** (*Fan Willem*) helpt het Boerengat inneemen. XI. 428
- Kadix** ingenomen en geplonderd, in 1596. VIII. 440
- KADZAND** (LAND VAN). Prins Maurits valt 'er in. IX. 164. de Franschen insgelyks, in 1747. XX. 61
- Kojana** (het Eiland) in 1676 gewonnen en verlooren. XIV. 401
- KAJUS JULIUS CEZAR.** Zie CEZAR.
- Kalf** (*Willem Maartenszoon*), Baljuw van Waterland, door Sonoi, tot Regter gesteld over eenige Roomschegezinden. VII. 55. wordt Schout van Amsterdam. VII. 209
- KALIGULA** (KAJUS) waarom dus genaamd. I. 69. zyn belagchelyk bedryf, in en omtrent het Eiland der Batavieren. I. 84, 86, 87. hy ontvangt Adminius en ceni-

- eenige Britten aldaar. I. 85. hy wordt van zekeren Kaninefaat bespot. I. 86. hy stigt een Vuurbaak. I. 86. verkoopt de Huisfieraaden zyner Zusteren, omtrent den Ryn. I. 89. doet zig eene zegepraal bereiden. I. 89. wordt omgebragt. I. 90
- Kalla of Kaillart*, naam van Kaligulas Tooren, agter 't Huis te Britten. I. 88
- Kallenberg (Gerard)*. zyne krygsbedryven ter zee. XVI. 173, 316
- Kalslagen (Jakob Koppier, Heer van)* handelt heimelyk met Oranje, in 1569 VI. 307
- Kaluart (Levyn)*, Geheimschryver van 't Gezantschap naar Frankryk, in 1585. VIII. 56
- Kalvin (Jan)*, Predikant te Geneve. VI. 129
- Kalvinisten. Zie Gereformeerden.
- Kamer der Geldmiddelen opge-regt, door Leicester. VIII. 156
- Kamer (Pieter van der)*, Burge-meester van Haarlem, vermaant het graauw van den Haage tot stilte. XX. 93
- Kamerling (Jakob)*, Pensionaris van Delft, in gezantschap naar Engeland. X. 426
- Kamerling (Nikolaas)* wordt Lid van den Landraad, in 1575. VII. 23
- Kameryk*. Vrede, in 't jaar 1508, aldaar gellooten. IV. 358. in 't jaar 1529 IV. 503. de Stad wordt, door Karel den V, ingenomen. V. 260. door de algemeene Staaten verzekerd. VII. 125. neemt Fransche bezetting in. VII. 316. wordt door Anjou ontzet. VII. 415. door de Spaanschen bemagtigd VIII. 402, 403. door de Franschen, in 1677. XIV. 439. Byeenkomst aldaar, in 1720 en vervolgens. XVIII. 215
- Kamminga (Pieter van)*. zyn huis op Ameland geplonderd, door de Watergeuzen. VI. 309
- Kamminga (Vitus van)* gemagtigd om met Leicester te handelen. VIII. 176. gezonden naar Engeland. VIII. 192. meent dat Groningen zonder gefchut te winnen zou zyn. VIII. 386
- Kamningo (Wafso van)*. XI. 222
- Kamp (Gerardus van der)*, Predikant te Zierikzee. Zyn gedrag in eene opschudding aldaar. XX. 74, 75, 99, 100
- KAMPEN twist met Zwol, over den tol aan 't Zwarte Water. IV. 437. de Stad wordt gewonnen door Rennenberg. VII. 240. aanslag op deeze Stad. VIII. 18. oproer aldaar. VIII. 72. de Stad wordt ingenomen door de Munsterschen. XIV. 28
- Kampgevegten. Oud gebruik derzelven, hier te Lande. II. 254. III. 118. 442 Aant.
- Kan (Nikolaas)*, Raadsheer in den Raade van Brabant. XVI. 97
- Kanarie (groot)* overvallen, door van der Does. IX. 59. 't Kasteel aldaar bemagtigd. IX. 59. twee Steden verbrand. IX. 60
- KANINEFAATEN. waar zy gewoont hebben. I. 48. zy zyn niet, door Druzus, beoorloogd. I. 60. Tiberius overwint hen. I. 60. zy verbinden zig met Civilis. I. 121. verbranden twee Romeinsche Winterlegeringen. I. 122. slaan de Romeinen. I. 124. Labso overvalt hen. I. 149.

- zy tasten de Britanische Vloot aan. I. 168
- Kant (Reinier)* bevordert de openbaare Preeke, VI. 165, 166. handelt heimelyk met Oranje, in 1571. VI. 328. gemagtigd tot het bewind in 't Noorderkwartier. VI. 395. tot de handeling over de Utrechtsche Unie. VII. 250. hy mistrouwt Leicester. VIII. 245
- Kant (Reinier)*, Burgemeester te Gouda, door 't graauw gedwongen. XIV. 79
- Kanter (Dirk)* wordt Burgemeester van Utrecht. VIII. 301. X. 25. raakt buiten bewind. X. 26. bewerkt verandering in de Regeering door oproer. X. 27. wordt wederom Burgemeester. X. 28. wordt afgezet. X. 30. heeft kennis van een' toeleg om nieuwe verandering te bewerken. X. 31, 32. wordt gebannen. X. 32. sterft. te Leeuwaarden. X. 32
- Kapelle van Rysfel (Henrik van den)* in bezending aan den Bishop van Munster. XIII. 82
- Kapitein-Generaal*. de noodzaakelykheid en noodeloosheid om 'er een' aan te stellen, wederzydsch beweerd, door de byzondere Gewesten, in 't jaar 1651 en federt. XII. 180, 181, 183, 188-190, 299-304. het Kapitein-Generaalchap in Holland afgescheiden van het Stadhouderchap. XIII. 289-295
- Karakaaten*. Oude Inwooners van Gallie. I. 161 *Aant.*
- Karausius* ziet de zeefchuimeryen der Saxers en Franken, door de vingeren. I. 222. doet zig tot Keizer verklaaren. I. 223. wordt omgebracht. I. 228
- Kardinaalsgezinden dwarsboomen Oranje en de zynen. VI. 97. verliezen hun gezag. VI. 98. stemmen Egmonds reize naar Spanje af. VI. 102. dringen op strengheid. VI. 113. worden beschimpt. VI. 128
- KAREL DE GROOTE wordt Koning van gantsch Frankryk. I. 418. zyne oorlophen met de de Saxers. I. 419, 424, 429, 440. hy sligt een Hof te Nieuwme-gen. I. 420. zyne Giften aan de Utrechtsche Kerke. I. 420. hy trekt naar Spanje. I. 422. overwint de Wilzen. I. 432. beoorloogt de Hunnen. I. 433, 439. verschilt met de Engelschen. I. 436. sluit een Verdrag met de Saxers en Friezen. I. 442. geeft den Friezen wetten. I. 445. beweegt hen en de Saxers tot de belydenis van den Christelyken Godsdienst. I. 432, 446. wordt Keizer. I. 447. verdeelt zyn Ryk. II. 34. komt te Nieuwme-gen. II. 35. ontvangt daar Koning Eardulf. II. 37. oorloogt met de Deenen. II. 35, 37, 39. komt te Boulogne. II. 41. sterft. II. 42
- KAREL de Kaale, Zoon van Keizer Lodewyk, krygt deel in 't Ryk II. 56. verdeeling tusschen hem en zyne Broeders. II. 60. hy bekomt een deel van Lotharingen. II. 76. wordt Keizer. II. 83. of hy Dirk den I. de Kerk te Egmond hebbe opgedraagen. II. 110
- KAREL de Dikke wordt Keizer. II. 86. stelt zig in 't bezit van Lotharingen. II. 87. geeft een deel deezer Landen aan den Noor-

VADERLANDSCHE HISTORIE. 149

Noorman Godefrid. II. 87. wordt afgezet. II. 93

KAREL DE IV. (Keizer) stelt Hertog Albrecht aan tot Graave van Holland. III. 304

KAREL DE V. (Keizer) wordt geboren. IV. 317. volgt zynen Vader op, onder Voogdye. IV. 337. verscheiden' Huwelyken voor hem geslooten, die afraaken. IV. 317, 356, 379, 380, 401. hy tekent eene verklaring tegen 't Regt van opperste magt van Frankryk, over eenige Nederlanden. IV. 381. aanvaardt de Regeering in persoon. IV. 388. bekomt het bevind over Friesland. IV. 390, 392. stelt nieuwe Verpondingen in. IV. 391. maakt verandering in de Dyksregeering. IV. 395. sluit een verbond met den Koning van Frankryk. IV. 400. wordt tot Koning van Spanje gekroond. IV. 407. stelt orde op de schatting der groote en kleine Steden. IV. 412. de Pensionaris van Dordrecht vervalt in zyn ongenade. IV. 413. hy wordt Keizer. IV. 422. stelt orde op 't Land-bestier. IV. 423. geeft een Plakaat uit tegen Luther. IV. 426. raakt in oorlog met Frankryk. IV. 429. bezorgt Adriaan den VI. de Pauselyke waardigheid. IV. 439. sluit een Verbond met Engeland. IV. 441. bemagtigt Friesland t'eenemaal. IV. 443. wint den slag van Pavie. IV. 450. maakt Bestand en Vrede met Frankryk. IV. 451, 460. trouwt. IV. 465. raakt op nieuws met Frankryk in oorlog. IV. 466, 477. wordt Heer van Overysfel. IV. 479. maakt bestand met Frankryk en Engeland. IV. 491. wordt Heer van Utrecht. IV. 495. maakt Vrede met Gelder. IV. 499. met Frankryk. IV. 503. wordt, door den Paus, gekroond. IV. 508. trekt naar Duitschland. V. 7. komt in de Nederlanden. V. 14. doet eene Bede. V. 15. handelt hierover. V. 17. stelt zyne Zuster Maria tot Landvoogdes. V. 21. geeft Plakaaten uit, op 't burgerlyk bestier des Lands. V. 24. geeft een nieuw Berigtschrift aan 't Hof van Holland. V. 30. zyne strengheid tegen de Lutherfchen. V. 29. hy keert naar Duitschland. V. 29. geeft aldaar vryheid van Godsdienst, by voorraad. V. 66. besluit Paltsgraave Fredrik aan 't Deensche Ryk te helpen. V. 106. vordert hiertoe Holland Schepen af. V. 107. wordt Heer van Groningen. V. 115, 120. raakt in nieuwen oorlog met Frankryk. V. 124. onderneemt een' togt naar Tunis. V. 125. vereenigt het Nederstigt met Holland onder éenen Stadhoud. V. 131. maakt vrede met Gelder. V. 135. met Frankryk. V. 144. besluit tot een' togt naar Konstantinopole. V. 157. die niet voortgaat. V. 159. zyne reis naar de Nederlanden. V. 179. hy komt te Gend. V. 181. stilt de beroerte aldaar. V. 181. komt in Holland. V. 186. doet eene Bede. V. 187. beslist een' twist over 't Stapelregt. V. 188. komt te Utrecht. V. 190. maakt René van Chalons Stadhoud. van Holland. V. 191. stelt orde op

de Regeering. V. 193. vernieuwt de Ordonnantie op de Admiraliteit V. 196. zyn ongelukkige togt naar Algiers. V. 210. hy raakt, op nieuws, in oorlog met Frankryk. V. 211. beweert zyn regt op Gelder en Zutfen. V. 234. valt in Gulikerland, en bemagtigt Duuren en andere Plaatsen. V. 253. Hertog Willem staat hem Gelder en Zutfen af. V. 255. zyne titels, met opzigt op de Nederlanden. V. 257. hy trekt naar Henegouwen en Kameeryk. V. 259. verbindt zig met Henrik den VIII. tegens Frankryk. V. 261. ook met Hertoge Willem van Gulik. V. 261. en met den Koning van Deenemarke. V. 262. trekt naar de grenzen van Frankryk. V. 268. belegert S. Dister. V. 269. 't welk overgaat. V. 271. hy maakt vrede met Frankryk. V. 272. geeft den Bischoep van Utrecht Oktroi, om Ketters te regt te doen stellen. V. 278. voert een' voorspoedigen Kryg tegen de Protestanten in Duitschland. V. 281. staat van zyn' ontvangst en uitgaave. V. 283. hy besluit, in tyd van vrede, vierduizend Paarden op de grenzen te onderhouden. V. 298. doet uitspraak over 't geschil, wegens de onderhoorigheid der Nederlanden aan 't Keizerryk. V. 313. doet zynen Zoon, Filips; tot toekomenden Erfheer der Nederlanden inhuldigen. V. 328. maakt eene schikking op de opvolging. V. 333. beleent zynen Zoon, Filips, met de Nederlanden. V. 341. verklaart, dat dezelve nooit zullen kunnen

vaneen gescheiden worden. V. 343. geeft wederom strenge Plakaten uit. V. 343. verzagt ze een weinig. V. 349. geeft een vonnis tegen Brabant, ten behoeve van Holland. V. 350. doet de Kerkvergadering van Trente hervatten. V. 362. maakt vrede met de Protestanten. V. 366. belegert Mets, vrugteloos. V. 370. verovert Terouanne en Hesdin. V. 387. sluit een Huwelyk tuschen zynen Zoon en Koningin Maria. V. 392. stigst Charlemont en Philippeville. V. 416. sluit een Bestand met Frankryk. V. 417. staat het gebied over de Nederlanden af aan zynen Zoon Filips. V. 422-434. ontdoet zig van zyne verdere heerschappyn. V. 435. keert naar Spanje. V. 436. sterft. V. 438. vergelyking van zyn gedrag met dat van zynen Zoon, Filips.

VI 3. 4
Karel, Aartshertog van Oostenryk. wat hem van de Spaansche heerschappy werdt toegelegd by het eerste Verdrag van Verdeelinge. XVII. 12. wat by het tweede. XVII. 30. uiterste wil van Karel den II. ten zynen behoeve. XVII. 36. hy wordt tot *Koning van Spanje* verklaard. XVII. 206. landt te Lisbon. XVII. 207. zyne krygsbedryven in Spanje. XVII. 267, 285, 308, 323, 390, 391. hy trouwt. XVII. 314. wordt *Keizer*. XVII. 396. treedt in 't bezit der Oostenryksche Nederlanden. XVIII. 80, 98. sluit de *Weener Verdragen* met Spanje. XVIII. 306 enz. zyne *Pragmatike Sanctie*. XVIII. 311. zyne handeling in
 Duitsch-

Duitschland XVIII 404. XIX. 7. hy versterkt zig in Italie. XIX. 13. beantwoordt den voorflag der Bondgenooten van Seville. XIX. 21. sluit, met Groot-Britanje. XIX. 48. is misnoegd op het Spaansche Hof. XIX. 78. zoekt de Staaten te beweegen om zig te moeyen met den oorlog om den Poolsche Kroon. XIX. 145. sluit voorafgaande punten met Frankryk. XIX. 199, 201. en eene eindelyke Vrede. XIX. 240 sterft. XIX. 285

Karel, Keurvorst van Beijeren, handelt over zyn regt op de palatenschap van Keizer Karel den VII. XIX. 289-292. wordt Keizer, onder den naam van *Karel den VII.* XIX. 335. verliest Beijeren. XIX. 337. handelt en sluit met de Koninginne van Hongarye. XIX. 405. sterft. XIX. 494

KAREL MARTEL wordt Groot-hofmeester van Frankryk. I. 364, 366. wordt door Raganfrid en Radboud geslaagen. I. 366. overwint de Friezen. I. 367. zyn gezag wast aan I. 371. zyne giften aan Willibrord. I. 372. zyne Krygsbedryven. I. 373. hy beoorloogt de Friezen, te water. I. 375. overwintze. I. 377. sterft. I. 382. verschillend oordeel over hem. I. 382

KAREL de Eenvoudige, Koning van Frankryk, helpt Raginer en Odokar tegen Zwentibold. II. 102. bemagtigt Lotharingen. II. 104. staat het Henrik, Koning van Duitschland, af. II. 106. houdt 'er egter, nog eenigen tyd, bewind over. II. 106. bevestigt Dirk den I, in zyn

Graaffschap. II. 107. geeft hem 't bewind over de Kerkengoederen van Egmond. II. 108 redenen hiertoe. II. 113. hy wordt ontroond en sterft. II. 114

Karel de VIII. Koning van Frankryk. IV. 231. raakt in oorlog met Maximiliaan en Filips. IV. 236. maakt vrede. IV. 259. raakt op nieuws in oorlog met de Nederlanders. IV. 292. maakt vrede. IV. 294

Karel de IX., Koning van Frankryk, raakt in oorlog met de Hugenooten. VI. 257. beweegt Oranje om zyn volk af te danken. VI. 290. maakt vrede met de Hugenooten. VI. 331. slagting onder dezelve op zyns Zusters Bruiloft. VI. 388. hy sterft. VI. 468

Karel de II. wordt Koning van Spanje. XIII. 178. zoekt in 't viervoudig Verbond te treden. XIII. 240. sluit de Akenfche Vrede met Frankryk. XIII. 329. overeenkomst wegens de onderstandgelden door hem aan Zweeden te betalen. XIII. 388. 393. Verbond der Staaten met hem. XIII. 468. handeling over eene nadere verbintenis. XIV. 241. die getroffen wordt. XIV. 276. hy verklaart Frankryk den oorlog. XIV. 277. treedt in 't Verbond met Zweeden. XV. 90. verklaart Frankryk den oorlog. XV. 137. wordt tot verdrag genoodzaakt. XV. 244. handeling met hem. XV. 294. hy verklaart geen afstand van zyne Nederlanden voor te hebben. XV. 294. doet Frankryk den oorlog aanzeggen. XVI. 9. treedt in 't Groot-Verbond. XVI. 103.

- gerugten van zynen dood. XVII. 5. zyn uiterste wil. XVII. 47. hy sterft. XVII. 50
- Karel de I.* wordt Koning van Groot-Britanje. IX. 20. sluit een Verbond met de Staaten. XI. 25. onlusten tusfchen hem en de Staaten. XI. 56. hy zendt fchepen naar Rochelle. XI. 60. sluit Vrede met Spanje. XI. 126. verſchoont zig deswege by de Staaten. XI. 128. raakt in ongenoegen met hen, over de vrye Scheepvaart en Viſcherye. XI. 258. geeft zyne Dogter aan Willem den II. ter Vrouwe. XI. 300. onlusten tusfchen hem en 't Parlement. XI. 322-326. hy zendt zyne Gemaalin met een geheim oogmerk naar Holland. XI. 327. raakt in openbaaren oorlog met het Parlement. XI. 329, 339. Fredrik Henrik onderſteunt hem. XI. 332. de Staaten zoeken de Vrede te bemiddelen. XI. 373. 's Konings Leger wordt geſlaagen. XI. 378. gevolgen van deeze nederlaag. XII. 7. hy wordt te regt geſteld. XII. 32. de Staaten zoeken, vergeefs, hem te redden. XII. 33. hy wordt onthalsd. XII. 34. drie zynere Regteren in Holland gevat. XIII. 46
- Karel de II.*, Koning van Groot-Britanje, begroet door de Staaten. XII. 35. wykt naar 't Eiland Jernſei. XII. 36. naar Frankryk. XII. 204, 205. komt in Zeeland. XII. 429, 430. en in Holland. XIII. 5, 6. het Parlement herſtelt hem op den Troon. XIII. 8. de Staaten begroeten hem. XIII. 8. hy beveelt hun den Prins van Oranje aan. XIII. 9, 11. ver- trekt naar Engeland. XIII. 10. handeling der Staaten met hem. XIII. 10, 11, 44-47. hy wil niet dat Frankryk hunne Viſchery handhaave. XIII. 21. is t'onvrede over hun Verbond met Frankryk. XIII. 33. zoekt zynen Neef, den Prins van Oranje, te bevorderen. XIII. 34. is zeer miſnoegd op de Witt. XIII. 40, 41. sluit een Verbond met de Staaten. XIII. 47. raakt met hen in oorlog. XIII. 105 enz. 118, 120, 141. aanmerkingen op zyne Oorlogsverklaaring. XIII. 143. hy wyſt den voorſlag van Frankryk tot vrede van de hand. XIII. 160. zoekt ze door middel van Spanje. XIII. 162. geeft voor niet te oorloogen om den Prins van Oranje te bevorderen. XIII. 165. ſtookt den Biſchop van Munſter op tegen de Staaten. XIII. 171. haakt naar Vrede. XIII. 231. verklaart de Staaten niet tot verandering van Regeering te willen dringen. XIII. 236, 238. ſlaat den Haage tot handelplaatſ voor. XIII. 241, 242. verkiest Breda. XIII. 244. ſchynt zekeren voorſlag der Staaten kwalyk te verſtaan. XIII. 255. verzoekt dat Kievit herſteld worde. XIII. 268. zendt Temple naar den Haage, om het drievoudig Verbond te bewerken. XIII. 296. Lodewyk de XIV. handelt met hem. XIII. 393-395. hy polſt den Keurvorſt van Brandenburg. XIII. 395-398. zyne handeling met de Staaten. XIII. 401-411. hy verbindt zig heimelyk met Frankryk. XIII. 417-420. zyne toerusting ten oor-

oorlog XIII. 439. hy vat misnoegen op over 't niet slyken. XIII. 443. geeft voor by 't Verbond te willen volharden. XIII. 445. handelt met de Staaten. XIII. 472-480. klaagt over beschimping van zyn' Perfoon en Volk. XIII. 478. rust zig toe ten oorloge tegen de Staaten. XIV. 51 verklaart hun den oorlog. XIV. 7, 9. zyne byzondere redenen hiertoe. XIV. 12. zyne eischen. XIV. 44, 107, 123. nieuw Verdrag met Lodewyk den XIV. XIV. 119. hy sluit Vrede met de Staaten. XIV. 293. enz. bevordert de Vrede met Frankryk. XIV. 384, 459. weigert in 't Verbond met Zweeden te treden. XV. 62. houdt zig buiten de Vredehandeling. XV. 96. en buiten 't bijstaan der Spaanschen. XV. 131. sterft. XV. 296

Karel de IX, Koning van Zweeden handeling der Staaten met hem. X. 43, 47. hy sterft. X. 48

Karel Gustaaf wordt Koning van Zweeden. XII. 387. raakt in verschil met Poolen. XII. 387, 391. sluit een Verdrag met de Staaten. XII. 439. welk niet bekrachtigd wordt. XII. 442. handeling over deszelfs bekrachtiging. XII. 464. hy behaalt veel voordeels op den Koning van Deenemarke. XII. 462, 463. sluit met hem. XII. 463. hervat den kryg. XII. 465. de Staaten breeken de handeling met hem af. XII. 466. bekrachtigen eindelijk 't geslooten Verdrag. XII. 481. hy sterft. XII. 482

Karel de XI, Koning van Zweeden, maakt vrede met Deenemarke. XII. 482. handeling met

hem. XIII. 134. twee Verdragen met hem geslooten. XIII. 277. overeenkomst wegens de onderstandgelden hem door Spanje te voldoen. XIII. 388-393. hy sluit een Verbond met Frankryk. XIII. 470. zoekt de Vrede, in 1672, te bemiddelen. XIV. 242 enz. raakt in oorlog met de Staaten. XIV. 375. Verbonden met hem. XV. 60, 452. slaat den Staaten zyne bemiddeling voor. XVI. 136

Karel de XII, Koning van Zweeden, raakt in oorlog. XVII. 41-44, 173. treedt in 't Groot Verbond. XVII. 205. zyne Krygsbedryven. XVII. 409 enz. 492. zyn misnoegen op de Staaten. XVIII. 103. hy sneuvelt voor Fredrikstad. XVIII. 193

Karel Emmanuel, Koning van Sardinie, verklaart den Keizer den oorlog. XIX. 157. neemt de voorafgaande Vredepunten aan. XIX. 207. en de Vrede van Weenen. XIX. 244. maakt eisch op het Hertogdom Milaan. XIX. 309 verdraagt zig met de Koninginne van Hongarye. XIX. 311

KAREL, naderhand Hertog van Bourgondie zyne eerste bedryven hier te Lande. IV. 43. zyne Regtspleeging, over die van Haamstede. IV. 45. hy trouwt. IV. 46. vervalt in twist met zynen Vader. IV. 69. bekomt verscheiden' Heerlykheden. IV. 70, 71. handelt heimelyk, in Frankryk. IV. 77. Hertog Filips zoekt hem te doen vatten. IV. 80. vermoedelyke aanslag van Lodewyk den XI. tegen hem. IV. 81. hy verslaat de Franschen by Monttheri. IV. 84. overwint de

Luikenaars. IV. 85. wordt *Graaf*. IV. 97. staat de Luikenaars andermaal. IV. 99. trouwt. IV. 99. wordt gehuldigd. IV. 99. verbindt zich met Eduard den IV. IV. 103. noodzaakt Lodewyk den XI. tot vrede. IV. 103. houdt het Graafgeding in Holland en in Zeeland. IV. 106. zoekt de Friezen tot onderwerpingte brengen. IV. 107. raakt in nieuwe onlust, met Lodewyk den XI. IV. 110. doet heimelyke poogingen, om Eduard den IV. op den Troon te herstellen. IV. 115. 't gelukt. IV. 117. hy sluit Bestand en daarna Vrede met Frankryk. IV. 118. raakt in nieuwen oorlog met dit Ryk. IV. 123. sluit Bestand. IV. 124. stilt eene beroerte te Zierikzee. IV. 126. en te Dordrecht. IV. 127. spreekt Reinoud van Brederode vry. IV. 135. pandt Gelder en Zutfen. IV. 139. doet zig aldaar inhuldigen. IV. 140. staat naar den naam van *Koning*. IV. 145. zoekt zyn gebied langs den Ryn uit te breiden. IV. 147. belegert Nuis. IV. 149. verlaat het IV. 152. Bemagtigt Lotharingen. IV. 156. wint Granfon. IV. 157. verliest een' veldslag aldaar. IV. 158. en nog een' by Murat. IV. 158. verliest Nancy. IV. 159. belegert het, andermaal. IV. 159. sneuvelt. IV. 160. zyn aart. IV. 160. men twyfelt lang, of hy wel dood zy. IV. 162

Karel, Zoon van Adolf van Egmond, te Gend opgevoed. IV. 141, 306. Ridder geslaagen. IV. 236. gevangen. IV. 237, 307. gelaakt. IV. 307. hy komt in Gelderland. IV. 307. doet den Hollanderen den oorlog aan. IV. 307. de Ryksvorsten verklaren, dat hy geen regt op Gelder heeft. IV. 308. hy bemagtigt Leerdam. IV. 309. sluit een Bestand met den Aarts-hertoge Philips. IV. 317. die hem den oorlog aanzegt. IV. 323. hy verliest een' scheeps-stryd voor Monnikendam. IV. 323. zoekt hulp by Frankryk. IV. 329. sluit een Bestand. IV. 330. bemagtigt Grol, Lochem en Wageningen. IV. 340. ontvangt Franche hulp. IV. 345. staat zyns Legers. IV. 352. hy valt in Brabant en Holland. IV. 353. bemagtigt Muiden en Weesp. IV. 354. eischt Amsterdam op. IV. 354. bestormt het Blokhuis, te Ypessloot. IV. 355. maakt vrede. IV. 358 breekt ze wederom. IV. 360. valt in Overysfel. IV. 363. wint Harderwyk. IV. 365. en Bomstel. IV. 266. wordt tot Beschermer van Utrecht aangenomen. IV. 368. verrast Woudrichem. IV. 371. handelt over vrede. IV. 371. steekt de Voorstad van Amsterdam in den brand. IV. 374. sluit een vierjaarg Bestand. IV. 376. verbindt zig met Graave Edzard. IV. 384. zyne inzigten hier mede. IV. 385. hy maakt zig meester van Groningen. IV. 384. bemagtigt verscheiden' Plaatsen in Friesland. IV. 387. doet een togt naar Italic. IV. 397. verrast Nieuwpoort. IV. 398. sluit Bestand met Karel den V. IV. 401, 406, 420, 447. trouwt. IV. 420. bespiedt Holland in persoon. IV.

436. valt in Overysfel. IV. 438. maakt wederom Bestand. IV. 452. legt bezetting in Utrecht. IV. 469. verliest de Stad. IV. 494. maakt Vrede met Karel den V. IV. 494. verbindt zig met Christiaan den III. Koning van Deenemarke. V. 109. valt in Groningerland. V. 112. verliest Groningen. V. 115, 120. maakt een Verbond met Frankryk. V. 126. begint den oorlog, op nieuws, tegen Karel den V. V. 127. maakt vrede V. 235. zyn aanslag op Enkhuizen, V. 143. hy twist met de Geldersche Steden. V. 145. bestemt haare schikking op de opvolging. V. 146. sterft. V. 147
- Karel Lodewyk*, Paltsgraaf aan den Ryn, wordt uit Meppen verjaagd. XI. 275. in Frankryk vastgezet. XI. 286. geslaakt. XI. 286
- Karel*, Prins van Spanje, in schyn, voorschikt tot de Landvoogdye der Nederlanden. VI. 39. 50, 53, 55. wordt ter dood gebragt. VI. 317
- Karel van Lotharingen* (Prins) wordt Landvoogd der Oostenryksche Nederlanden. XIX. 338. wint Praag. XIX. 341. trekt over den Ryn. XIX. 463. keert te rug. XIX. 469. gebiedt het Vereenigd Leger in de Nederlanden, in 1746. XX. 30
- Karel*, oudste Zoon des Pretendents, komt in Frankryk. XIX. 423. verwekt eenen opstand in Schotland. XIX. 525, 527. vlugt. XIX. 528
- Karel van Poitiers* wordt Opperopzigter der Hollandfche Dykaadjen. IV. 395
- KARIOVALDA*, Legerhoofd der Batavieren, sneuvelt. I. 75. 76
- Karleton* (*Dualei*), Gezant van Jakob den I. by de Staaten. X. 154. wordt aangezet, om, ten behoeve van Prinse Maurits, eenen brief te verwerven van den Koning. X. 154. raadt de nationaale Synode aan. X. 180. antwoord, hem, door die van Holland, gegeven. X. 181. Weegschaal zyner Redevoeringe. X. 182. hy werkt tegen Oldenbarneveld, Hogerbeets en de Groot. X. 331. zyn gesprek met Prinse Maurits. X. 487
- Karnisje* (*Heer van*) gemagtigd tot de handeling over de Utrechtfche Unie. VII. 250
- KAROLOMAN*, Zoon van Karel Martel, regeert Oostfrankryk. I. 382. noemt zig *Hertog* en *Prins der Franken*. I. 383. slaat de Saxers en Friezen. I. 402. wordt Monnik. I. 404
- KAROLOMAN*, Zoon van Pipyn, wordt Koning van Oostfrankryk. I. 418. sterft. I. 418
- Karon* (*Noël van*), *Heer van Schoonewal*, zoekt Oranje tot Stadhouder van Vlaanderen te bevorderen. VII. 296. de moorder van den Prinse maakt kennis met hem, in Frankryk. VII. 530. hy wordt, wegens Vlaanderen, gemagtigd tot de opdragt der heerschappye aan Frankryk. VIII. 55. en aan Engeland. VIII. 90. wordt gewoonlyke Gezant der Staaten, in Engeland. VIII. 352. tragt de Koningin af te maanen van vrede met Spanje. IX. 92, 93. onderzoek, of hy haar tot het ontzetten van Oostfende hebbe ge-

- geraaden. IX. III. hy wordt van Jakob den I. in de hoedanigheid van Ambassadeur erkend. IX. 178. verwerft een' brief van hem, waarby 't verdraagen der Kerkelyke geschilden geraaden wordt. X. 6c. bewerkt de herlevering der verpande Steden. X. 103, 104. Herft. XI. 21
- Kasembrood. Zie Bakkerzeel.*
- Kasembrood (Leonard)* handelt in Duitschland en in 't Noorden. VII. 78. wordt tot de opdracht der heerschappy naar Frankryk geschikt. VIII. 54, 55. doet de reis niet. VIII. 56
- KASIMIR. Zie ERNST, HENRIK, JOAN KASIMIR.*
- Kastel-Rodrigo (Markgraaf van)* wordt Landvoogd der Spaansche Nederlanden, in 1644. XI. 396
- Kastel-Rodrigo (Don Francisco de Moura en Corte Real, Markgraaf van)* wordt Landvoogd der Spaansche Nederlanden. XIII. 137. Weigert den Franschen hulpstroepen doortogt. XIII. 177. houdt by de Staaten aan, om hulp tegen Frankryk. XIII. 280, 281 begint moed te schep- pen. XIII. 286. de Staaten dringen hem tot het aanvaarden van Frankryks voorflag. XIII. 315. hy neemt de Wapenschorfing aan. XIII. 318. de handeling met hem vordert. XIII. 321. hy aanvaardt een der twee punten van Frankryks tweeledigen voorflag. XIII. 325. de Witts oordeel over zyn draalen. XIII. 329. hy waarschuwt de Staaten tegen Frankryk. XIII. 332
- Kastrichem (Bruin van)* sneuvelt te Schagen. II. 262
- KATALONIE.** Krygsbedryven aldaar, in 1674. XIV. 335 in 1675. XIV. 374. in 1677. XIV. 442. in 1678. XIV. 473. in 1689. XVI. 15. in 1690. XVI. 119. in 1691. XVI. 157. in 1693. XVI. 253. in 1694. XVI. 269. in 1695. XVI. 296. in 1696. XVI. 319. in 1697. XVI. 369. in 1705. XVII. 267. in 1706. XVII. 284. in 1713. XVIII. 13
- Kats (Jakob),* Pensionaris van Dordrecht, handelt in Engeland. XI. 58. sommigen zoeken hem tot Raadpensionaris te bevorderen. XI. 142. 't gelukt, XI. 242, 243. hy wordt Groot-Zegelbewaarder. XI. 395. krygt kennis van de verzekering van zes Heeren en van een aanslag op Amsterdam. XII. 91. opent en sluit de groote Vergadering met eene aanspraak. XII. 153, 198. brengt twee geschriften van Willem den II., wegens 't gebeurde in 1650, te voorschyn. XII. 192. legt het Raadpensionarischap neder. XII. 213. trekt in buitengewoon Gezantschap naar Engeland. XII. 213, 215, 216
- Kats (Nikolaas van)* stilt een oproer te Utrecht. III. 14
- Kats (Nikolaas van),* Heer van Schoonhoven. III. 148
- KATTEN,** waar zy woonden. I. II. hun twist met de Batavieren. I. II. verscheiden' Plaatsen in de Nederlanden naar hen genoemd. I. 12 *Aant.* zy worden, door Germanikus geslaagen. I. 65. belegeren Maguntiakum. I. 146. vallen in Belgie. I. 192. worden door Antonius beoorloogd. I. 197.
- KATTENWOLD** of *Cativakus* bewerkt

VADERLANDSCHE HISTORIE. 157

- werkt een Verbond tusfchen Ce-
zar en de Batavieren. I. 47
- Kauchen*, oude wooning van dit
volk. I. 59 *Aant.* togt van Dru-
zus tegen hen. I. 59. hunne zee-
fchuimeryen. I. 91. door Kor-
bulo beteugeld. I. 93, 95. zy
vallen in Belgie. I. 192
- Kauw (Iman)*, Raadsheer, naar
Goës gezonden. XVI. 207, 214.
Zie *Caw*.
- Kauwenburg (Pieter van) van Be-
lois* verklaart Uitenbogaard niet
meer te kunnen hooren predi-
ken. X. 150. wordt tot Regter
over Oldenbarneveld, Hoger-
beets en de Groot geteld. X. 340
- Keenenburg*, bemagtigd door Hen-
rik den III. II. 159
- Keenenburg (Otto van Egmond,
Heer van)*, tekenaar van 't Ver-
bond der Edelen, gemagtigd
om een Vertoog te doen aan de
Landvoogdesse Margaree. VI.
152. hy handelt heimelyk met
Oranje, in 1571. VI. 328. ver-
welkomt 's Prinsen Bruid. VII.
68. handelt over de opdracht der
Graaflykheid aan hem. VII. 513
- Keizer (Abraham)* over verbooden
verftandhouding geftraft.
XIII. 435
- Keizer (Nanning)*, Pensionaris
van Hoorn, door Willem den
II. in hegtenis genomen. XII.
90. op Loeveftein gezet. XII.
92. geflaakt, mids zig onthou-
dende van de Regeeringe. XII.
109. herfteld in zyne waardig-
heid. XII. 127, 194. hy handelt
in Deenemarke. XII. 271-276
- Keizerryk (Duitsch)* gefchil over
de onderhoorigheid der Neder-
landen aan het zelve. V. 301
- Keizerryk (Grieksch of Oos-
tersch)* ftaat van het zelve. II. 40
- Kemp (Pieter)* wordt tot de U-
trechtsche Vredchandeling ge-
magtigd. XVIII. 427
- KENNEMERLAND** [*Kinnin of Chin-
heym*] aad Roruk ter Leen ge-
geven. II. 49. eenige goederen,
in dit Graaffchap, Dirk den II.
afgeftaan. II. 126. door Graave
Lodewyk bemagtigd. II. 316
- KENNEMERS** ftaan op tegen Dirk
den VI. II. 222. onderwerpen
zig. II. 223. verwoesten Scha-
gen. II. 260. ftaan op tegen de
Edelen. III. 10. vallen in Am-
ftelland. III. 11 belegeren
Haarlem. III. 13 verbinden zig
met de Stigtfchen. III. 12, 14.
verliezen hunne voorregten,
om 't weigeren van 's Graaven
bede. III. 207. loopen Holland
af. III. 471. worden voor Hoorn
geftuit. III. 473. verliezen hun-
ne voorregten. III. 476. worden
in dezelve herfteld. IV. 54.
verbeuren ze op nieuws. IV. 283.
en verkrygen ze wederom. IV.
283
- Kerby (Jozef)*, Engelsche Con-
ful te Amfterdam. zyn huis wordt
geplonderd. XVI. 312
- Kerkberoeringen** hier te Lande,
in 1750 en 1751. XX. 377 enz.
- Kerkenorde** der Synode van 1586
bevestigd, door Leicester. VIII.
153. aangenomen onder voor-
waarden, door de Staaten. VIII.
189
- Kerkenorde**, in 1591, ontworpen
door de Staaten. VIII. 361.
wordt niet bekrachtigd. VIII.
363. besluit der Staaten daar-
omtrent. X. 54, 55
- Kerkenorde** der Staaten van U-
trecht van 1612. X. 55
- Ker-

- Kerkenorde der Sinode van Dordrecht van 1619 wordt niet goedgekeurd door de byzondere Staaten. X. 329
- Kerkhove (Melchior van den)* voert het bevel over den onderstand in Schepen aan Venetie. X. 308
- Kerkvergadering van Trente byeen geroepen. V. 277. voortgang derzelve. V. 280. klein getal der Leden, aldaar, in 't eerst, samengekomen. V. 280, 365. zy wordt hervat. V. 360. Nederlanders derwaards gezonden. V. 362. zy wordt beslooten. V. 365. en gezogt in te voeren in de Nederlanden. VI. 102, 110, 111
- 't gelukt, met eenige bepaling. VI. 113, 114
- Kerkvergaderingen der agtste eeuw. I. 394
- Kerpen* ('t Slot te) gewonnen, in 1568. VI. 287. wederom in 1574. VI. 471. door Parma bemagtigd. VII. 242
- Kerstrand (John Ker van)* geeft aanleiding tot het opregten eener Oostind'sche Maatschappye door den Keizer. XVIII. 266
- Ketel (Roelof)* tragt Groningen aan de Staat'sche zyde over te brengen. VIII. 76. wordt ter dood gebragt. VIII. 77
- Kettery van Adelbert en Klemens. I. 391. van eenige Friezen. II. 45. van Tanchelyn. II. 211
- Keulen*, geschil met den Bischop van Keulen, over 't regt tot de Kerke van Utrecht. I. 408. Vredehandeling aldaar. in 1579. VII. 277-285, 310-316. byeenkomst aldaar, over de Kleef'sche en Gulik'sche palatenschap. X. 44. Vredehandeling aldaar, in 1673. XIV. 244 enz. wordt gerekt. XIV. 264
- Keulen (Keurvorst van)* klaagt over 't schenden van zynen bodem. VIII. 348. eischt Rynberk te rug van de Staaten, VIII. 469. IX. 29. hun antwoord. VIII. 469. zyn misnoegen op de Staaten neemt toe. XII. 15. overeenkomst met hem wegens Rynberk. XIII. 374. zyn voorneemen om de Staaten te beoerloogen ontdekt zig. XIV. 5, 12. hy verklaart hun den oorlog. XIV. 27. verschil over eenen opvolger. XV. 413
- Keuren van Schieland tegens de afgezonderde Vergaderingen der Contraremonstranten. X. 141
- Kick (Abraham)*, Consul der Engelsche Natie te Rotterdam. XV. 303
- Kies (Pieter)* helpt Haarlem aan 's Prinzen zyde overbrengen. VI. 368 wordt 'er Burgemeester. VI. 412. wordt gevangen gezet. VI. 432. stilt de beoerete, in 1578. VII. 210
- Kievit (Joan)* wegens Rotterdam zitting hebbende in de Gekommitteerde Raaden, heeft deel in den handel van Buat XIII. 219. wykt ten Lande uit. XIII. 220. vonnis over hem. XIII. 223. Karel de II. verzoekt, vergeefs, om zyne herstelling. XIII. 268. hy is verdagt van 't verwekken van beweging in Rotterdam. XIV. 76. komt aldaar te rug. XIV. 115. is ten tyde van den moord der Witten in den Haage. XIV. 176. bekomt brieven van *Abolitie* XIV. 193. wordt Vroedschap en Pensionaris te Rotterdam. XIV. 194. en Raad

- Raad en Fiskaal ter Admirali-
teit. XV. 327. hy raakt in heg-
tenis. XV. 327. beschuldigt an-
dere Raaden. XV. 327, 330.
wordt gevonnist. XV. 334. raakt
los. XV. 334
- Killegrei (Henrik)* wordt tot Lid
van Leicesters Kamer van Geld-
middelen aangesteld. VIII. 156,
157. levert Leicesters Akte van
afstand over. VIII. 270
- Kimbren*, waar zy oudtyds ge-
woond hebben. I. 6. hun oor-
log met de Romeinen. I. 8-11
- Kinnin of Kinhim*. Zie KENNE-
MERLAND.
- Kinheim (Beek)*. waar gelegen.
II. 107
- Kinschot (Antoni van)*, Griffier
van 't Hof. XV. 259
- Klaas Korf*, de Ontvanger. zyn
schraapzugt. IV. 262. zyn huis
wordt geplonderd. IV. 273
- Klaaszoan (Reinier)*, Onder-Ad-
miraal, steekt den brand in zyn
eigen buskruid. IX. 222
- Klant (Adriaan) tot Stedum, Heer
van Nittersum*, gemagtigd tot de
Munsteriche Vredehandeling.
XI. 405
- Klant (Egbert)* vervoegt zig,
wegens zeker geschil in Stad
en Lande, aan de algemeene
Staaten. XIII. 342
- Klasfikus* verbindt zig met Civi-
lis. I. 147, 149. doet zig voor
Romeinsch' Veldheer erken-
nen. I. 151
- KLAUDIUS** (Keizer) herstelt ze-
keren Altaar. I. 91. trekt tegen
de Britten. I. 91. wordt vergif-
tigd. I. 95
- KLAUDIUS CIVILIS**. zyn afkomst
en gedaante. I. 117. togt tegen
de Britten. I. 91. hy wordt, ge-
vangkelyk, naar Rome gevoerd.
I. 99. in vryheid hersteld. I. 102.
besluit tegen de Romeinen op
te staan. I. 117. veinst Vespas-
zaans zyde, tegen Vitellius,
te kiezen. I. 117. hitst de Ba-
tavieren op tegen de Romeinen.
I. 120. verbindt zig met de Ka-
ninefaaten. I. 121. ontveinst,
deel aan derzelver vyandelyk-
heden te hebben. I. 124. slaat de
Romeinen. I. 124. zoekt de Gal-
liërs aan zyne zyde te trekken.
I. 125. verjaagt twee Keurben-
den. I. 127. brengt zyn volk
onder den eed van Vespaziaan.
I. 131. bestormt en belegert Ve-
tera. I. 132, 136. men zoekt
hem de wapenen te doen af-
leggen. I. 139. hy tokkelt de
Treviren. I. 140. overmeestert
Asciburgium. I. 140. wordt te
Gelduba afgeslaagen. I. 141. Vo-
kula verjaagt hem, van voor Ve-
tera, op nieuws. I. 145. zyne
Ruitery slaat de Romeinsche. I.
145. hy verklaart zig vyand der
Romeinen. I. 146. beweegt de
Galliërs tot opstand. I. 143, 147,
149. Vetera geeft zig aan hem
over. I. 152. hy legt zyn hair af,
als overwinnaar. I. 153. hy
brengt de Agrippiner Bouwstad
over aan zyne zyde. I. 156. ook
de Tongeren. I. 158. Cerialis
slaat hem. I. 166. de Ubiën val-
len hem af. I. 167. zyne tweede
nederlaag. I. 171. hy verbrandt
de Stad, en wykt op 't Eiland
der Batavieren. I. 172. overvalt
de Romeinsche Legerplaatfen
op dit Eiland. I. 174. zyne der-
de nederlaag. I. 177. hy rust
eene Vloot toe. I. 178. hy sluit
vrede met Cerialis. I. 181

- KLAUDIUS LABEO**, Overste eener Batavische vleugel, raakt met Civilis in geschil. I. 127. loopt de Landen der Kaninefaaten en Marezaaten af. I. 149. poegt Civilis te stuiten. I. 157, 158
- KLAUDIUS VIKTOR**, Zusters Zoon van Civilis, overval, Asciburgium. I. 141
- Kleeding**, Pragt derzelve, ten tyde der Hertogen Filips en Karel. IV. 97. bepaald, ten tyde van Karel den V. V. 27, 29, 293
- Kleef (Huis)** door Hertoge Albrecht gestigt. III. 353
- Kleef** ingenomen door Graave Willem, in 1635. XI. 207, 208
- Kleerhaage (Juliaan)**, zyn aanslag op 's Hertogenbosch. VIII. 67. op Gorinchem. VIII. 176. hy ruimt deeze Stad. VIII. 205. wordt te Utrecht gevat. VIII. 300. raakt los. VIII. 303
- KLEEVE, GULIK en BERG**. Onlusten over het regt tot deeze Hertogdommen. VIII. 416. X. 7. de Staaten neemen 'er deel in, VIII. 418, 437, 438. IX. 24, 435. X. 44. zy verklaaren zig voor Brandenburg en Nieuwburg. X. 9. toestand der zaaken, in 1613 en 1614. X. 71-75. Verdrag van Zante. X. 78-80. de Landen worden, grootendeels, ontleidigd van vreemd Krygsvolk. XI. 129. nieuwe twist over deeze Landen. XII. 203, 204
- Klemens en Adelbert**, Kettens der agtste eeuw. I. 391
- Klerk (Koenraad)** bewerkt de opdragt der Souverainiteit van Gelderland aan Willem den III. XIV. 345
- KLODIO** regeert over de Salifche Franken. I. 281, 282. waar hy zyn verblyf hadt. I. 282 *Aant.* hy maakt zig meester van eenig Land in Gallie. I. 287
- Kloek (Pieter)**, Raad van Amsterdam, handelt met Willem den II. XII. 104
- Kloet (Herman Fredrik)**, Overste van Nuis, helpt Werle innemen. VIII. 125. verliest Nuis. VIII. 131. wordt gekwetst. VIII. 133. en in zyn bed verworgd. VIII. 133
- Kloet (de Ritmeester)** redt Lodevyk van Nasfau in den slag by Nieuwpoort. IX. 83. wint Kraukau. IX. 102
- Kloosters** geplonderd door Brederodes knegten. VI. 215, 232. door de Watergeuzen. VI. 309. door OranjesKrygsvolk. VI. 385
- Kloppenburg (Joannes)**, Predikant te Amsterdam, wykt ter Stad uit. XI. 84
- KLOTARIS** wordt Koning van Oostfrankryk. I. 320. overwint de Saxers. I. 321. wordt door hen overwonnen. I. 323. sterft. I. 323
- KLOTARIS DE II.** wordt Koning van Frankryk. I. 330. overwint de Saxers en Friezen. I. 330
- KLOVIS**, Koning der Franken, overwint Syagrius. I. 301. en verscheiden' andere Mogendheden in Gallie. I. 304. ook de Alemannen, Friezen en Saxers. I. 307. wordt Christensch. I. 307. verdraagt zig met de Armorichen. I. 308. overwint Sigebert, Kararik en Regnomer. I. 309, 310. neemt de waardigheid van *Consul* aan. I. 308. sterft. I. 310
- KLOVIS DE II.** wordt Koning van Frankryk. I. 337
- KLO-**

VADERLANDSCHE HISTORIE. 161

- KLOVIS DE III.** wordt Koning van Oostfrankryk. I. 348
- KLUNDERT** bemagtigd door Mondragon. VII. 62
- Knegt** laat zig op zyns Heeren lyf doorsteeken. VII. 241
- Knipbuisen van Luisberg** handelt te Stade. XII. 388
- KNODSENBURG** gestigt, in 1590. VIII. 345. belegerd door Parma. VIII. 357. verlaaten. VIII. 358. door de Franschen veroverd. XIV. 34
- KNOKKE (FORT DE)** veroverd door de Franschen, in 1744. XIX. 456
- Knuif (Joan de)** door Fredrik Henrik aangesteld om den eersten Edele in Zeeland te vertoonen. XI. 6. helpt hem aan 't gerust bezit van 't Prinsdom Oranje. XI. 131. zyne handeling in Frankryk. XI. 196, 276, 277, 278. hy wordt gemagtigd tot de Munstersche Vredehandeling. XI. 404, 405. doet een' keer naar den Haage. XI. 415. is verdagt by de Franschen. XI. 419, 451. handelt, van wege het Huis van Oranje, met de Spaanschen. XI. 425, 475, 488. zyne plaats onder de Staaten van Zeeland wordt hem ontzeid. XII. 132
- Knyf (Joannes)** wordt Bisfchop van Groningen. VI. 66
- Kobbe (Maarten)** verliest Lingen. IX. 189
- Kodt (Henrik)**, Pensionaris van Yperen, doet een voorflag tot Vrede. IX. 90
- Koehoorn (Menno van)** verdedigt het Fort William. XVI. 179. helpt Namen veroveren. XVI. 283 enz. ook Venlo. XVII. 165. en Bon. XVII. 183
- Koen (Jan Pieterszoon)** ftigt Batavia. X. 395, 399. wordt beschuldigd door de Engelschen. XI. 23. sterft. XI. 23
- Koenderts van Helpen (Abel)**, gemagtigd tot de handeling, in 1608. IX. 321. tot het onderzoek van Oldenbarneveld, Hogerbeets en de Groot. X. 288
- Koenderts van Helpen (Beernd)** doet afstand van zyne plaats in de Generaliteit. XI. 348
- KOENRAAD DE I.** (Keizer) tragt naar Lotharingen. II. 104. sterft. II. 105
- KOENRAAD DE II.** (Keizer). II. 149. sterft te Utrecht. II. 153
- KOENRAAD DE III.** (Keizer) herstelt de Utrechtsche Kerk, in 't regt op Oostergouwe en Westergouwe. II. 226. dringt Utrecht eenen Bisfchop op. II. 234. sterft. II. 235
- Koenraad**, Roomsch - Koning, Zoon van Keizer Fredrik den II. II. 380. kant zig tegen Willem den II. II. 383. noodzaakt hem, Duitschland te ruimen. II. 386, 387
- Koenraad**, Bisfchop van Utrecht, voltrekt het Slot te Yselmonde. II. 183. wordt aldaar belegerd. II. 188. en, volgens sommigen, gedood. II. 189. bekomt de Graaffchappen Oostergouwe, Westergouwe, Islegouwe en Staveren. II. 194, 196
- KOEVERDEN (Slotte)** van ouds in bewaaringe des Bisfchops van Utrecht. II. 229
- KOEVERDEN** verlooren, herwonnen, en wederom verlooren, in 1580. VII. 339, 340, 342. bemagtigd door Prinsse Maurits, in 1592. VIII. 367. vergeefs be-

- legerd, door Verdugo. VIII. 379, 385. ingenomen door de Bischoppelyken. XIV. 129. herwonnen door de bezetting van Groningen. XIV. 239
- Kogels (gloeijende) wanneer in gebruik gebracht in belegeringen. VII. 359
- Kok van Neerynen (*Maximiliaan van Blois*, gezeid de) een der eerste tekenaaren van 't Verbondt der Edelen. VI. 123. bevordert de tekening, by anderen. VI. 127. woont de byeenkomstte S. Truyen by. VI. 174. tekent zeker Verzoekfchrift. VI. 204. komt by Brederode, te Amsterdam. VI. 220. wordt ont-halsd. VI. 277
- Kok van Neerynen (*Robert de*) dient onder Brederode. VI. 211
- Kolterman (*Gerard*) Heer in Kal-lants-hoek, in bezending naar Zeeland op 't stuk der Harmonie. XIII. 335
- Kolterman (*Hans*) krygt last om Haarlem aan 's Prinsens zyde over te brengen. VI. 358. bevordert de omkeering van Enkhuizen. VI. 358. ook die van Haarlem. VI. 368. ontdekt een' aanslag op de Stad. VI. 410
- Kolyn (*Pieter*), Burgemeester van Amsterdam, door de Herdoo-pers gedood. V. 95
- Komans (*Feronimus*) handelt over Vrede met Spanje. VIII. 395
- Komeeten. twee hier te Lande, in 1618 gezien. X. 309. een in 1680. XV. 55. een in 1743, en een in 1744. XIX. 475
- Kondrusen, een Germanisch Volk in Gallie. I. 43
- Koning (*Filips de*) sneuvelt voor Haarlem. VI. 417
- Koning (*Jan Gysbrechtszoon*) zoekt Dordrecht en Briele te doen omflaan. VI. 320. wordt ver-brand. VI. 321
- Koning (*Kornelis de*) wordt Lid van den Landraad, in 1575. VII. 23. gemagtigd om te handelen over 't zoeken van uitheemsche hulpe. VII. 79 *Aant.* handelt te Gend. VII. 110
- Koningen (oude) der Franken. *Ezatech* of *Atech*. I. 221. *Genobon* of *Genoboudes*. I. 221, 224. *Askarikus* en *Regatrus*. I. 229, 230. *Mellohoudes*. I. 265. *Markomen* en *Sunno*. I. 268. *Klodius* of *Klodio*. I. 281. *Childerik*. I. 293. *Egidius*. I. 293. *Klovis* I. 303. *Ragnakarius*. I. 304. *Kararik*. I. 304, 309. *Sigebert*. I. 309. *Regnomer*. I. 310
- Koningen van Oostfrankryk. *Theoderik*. I. 310. *Theodebert*. I. 312. *Theodebald*. I. 319. *Klotaris*. I. 320. *Sigebert* I. 323. *Chilperik*. I. 326. *Childebert*. I. 327. *Theodebert de II*. I. 329. *Klotaris de II*. I. 330. *Dagobert*. I. 331. *Sigebert de II*. I. 344. *Dagobert de II*. I. 346. *Childebert de II*. I. 347. *Klovis de II*. I. 347. *Klotaris de III*. I. 348. *Childerik*. I. 348. *Theoderik de II*. I. 355. *Klovis de III*. I. 365. *Childebert de III*. I. 365. *Dagobert de III*. I. 365. *Chilperik de II*. I. 367. *Theoderik de III*. I. 371
- Koningsmark (*Graaf van*), Luitenant-Generaal van 't Voetvolk. XIV. 229. zyn last op de bescherming van Bodegrave. XIV. 230. hy wykt. XIV. 231, 232, 233, 234. sneuvelt in 't beleg van Bon. XIV. 279

VADERLANDSCHE HISTORIE. 163

- Koningsvry* (*Fredrik van Baaxen, Heer tot*), neemt het Opperbevel aan over de Waardgelders te Utrecht. X. 229. wordt uit de Regeering gezet. X. 234
- Konstabel van Kaffilie* (*Don Inasko Melchior Fernandes de Velasko en Touar*) wordt Landvoogd der Spaansche Nederlanden. XIII. 469
- Konstans*, Zoon van Konstantyn, slaat de Franken. I. 233
- Konstantinopole*. Keizer Karel onderneemt een togt derwaards, die niet voortgaat. V. 157
- Konstantius Chlorus* slaat de Franken. I. 224. en Alemannen. I. 225
- KONSTANTYN** *de Groote* slaat de Franken. I. 230. of hy zagmoedig geweest zy. I. 230. by bezet den Ryn met Schepenen Volk. I. 232. begunstigt de Franken. I. 233
- Konstantyn* werpt zig tot Keizer op, in Gallie. I. 274
- Koolhaas* (*Kasper*), Predikant te Leiden, twist met Pieter Pieterszoon. VII. 334. wordt afgezet. VII. 374
- Koophandel** (algemeene). Voorslag van zyne Hoogheid tot herstelling van den zelve onderzocht. XX. 411 enz.
- Koophandel** (aloude) deezer Landen. I. 89, 123. op Engeland. I. 246, 437, 438. II. 7, 8. III. 21, 53, 63, 187, 405, 498. IV. 89, 233, 302, 321. V. 396. op de Oostzee. III. 201. aanwas van den zelve. III. 251, 500
- Koophandel** op Engeland bekommerd. VI. 61, 75. hersteld. VI. 75. op nieuws verboden, in 1569. VI. 305. wederom vrygelaaten, in 1573. VI. 305. bedorven door de Akte van 't Parlement van 1651. XII. 212. XVI. 41
- Koophandel** op Frankryk van wat aanbelang. XIII. 18. wordt door Lodewyk den XIV. bekommerd. XIII. 438, 461
- Koophandel** op Groot-Britanje merkelyk besnoeid, door eene Akte van 't Parlement van 1651. XII. 211. XIII. 251, 267. XVI. 41
- Koophandel** op de Oostzee bekommerd, door 't verhoogen der Zondsche tollén. VI. 237. VIII. 319. XI. 379. groot gewigt van den zelve. XII. 467
- Koophandel** op Spanje en Portugal, hoe gedreeven, gedurende den Spaanschen oorlog. VII. 355, 356. wordt verbooden. IX. 55, 90. wederom vrygesteld; doch voor korten tyd. IX. 163. met Spanje, by de Munstersche Vrede geregeld. XI. 473. XII. 23
- Koophandel** op de Spaansche Nederlanden verbooden. IX. 56. handeling over een Verdrag van Koophandel op de zelve. XVIII. 53
- Koophandel** op en van Zweeden, door Plakaaten bepaald. XVIII. 489
- Kooren**, verbooden uit te voeren, zonder betaaling van *Congie*-of Verlofgeld. IV. 481, 482. 't Verlofgeld wordt afgeschaft. V. 9. gebrek aan Kooren. V. 42, 293. 't Verlofgeld wederom ingevoerd. V. 104. andermaal afgeschaft. V. 105. op nieuws ingevoerd. V. 198. schadelykheid van het zelve. V. 201. 't wordt voor vyfentwintigduizend guldens

- dens afgekogt. V. 207. wederom
geheeven. V. 283, 293. den uit-
voer van 't Kooren voorgenomen
te verbieden. V. 293
- Koorenwinder (David)* beleidt een'
aanflag op 't leeven van Prinse
Maurits. X. 451, 452, 459.
wordt gevat. X. 470. en ont-
halsd. X. 474, 475
- Koornhart (Dirk Volkaartszoon)* be-
vordert het ontslag van 's Prin-
sen schepen te Embden. VI. 325.
schryft eene Verdediging der
Weithouderschap van Leiden.
VII. 336. moeilykheid, hem o-
vergekomen, over 't opstellen
van zeker Verzoekschrift. VII.
369. hy ontdekt een' aanflag op
Enkhuizen. VII. 464
- Koornhart (Frans Volkaartszoon)*
bevordert de Hervorming te
Amsterdam. VI. 194
- Koornhart (Klement Volkaartszoon)*
bevordert de Hervorming te
Amsterdam. VI. 194. handelt
met Brederode. VI. 219
- Koppenhage.* Vredehandeling al-
daar. III. 539. of de onzen aan
de Voorwaarden, hier geflooten,
voldaan hebben. III. 544.
andere Vredehandeling aldaar.
V. 45
- Koppensdamme (Pieter Karel de
Bils Heer van)*, oefent groot
gezag in Thoolen. XVII. 149
- Koppier.* Zie *Kalflagen*.
- Korbulo (Domitius)* verjaagt den
Kaninefaat Gannaskus. I. 92.
doet hem ombrengen. I. 93. o-
verheert de Friezen. I. 92. ver-
eenigt Ryn en Maas, door eene
graft. I. 94
- Kornelis, Heer van Zevenbergen,*
trekt op tegen de Gelderschen.
IV. 323
- Kornput.* VII. 321. belegert Gro-
ningen. VII. 328. gebiedt bin-
nen Steenwyk. VII. 357, 359
- Kortenaar (Egbert Meeuwzoon)*
wordt Luitenant-Admiraal. XIII.
140. sneuvelt. XIII. 146
- Kortgeene (Filips van).* III. 331
- Kortryk* verlooren, in 1683. XV.
137
- Korver (Jan)* Schepen, en daarna
Burgemeester te Amsterdam.
XIV. 338
- Korver (Nikolaas),* Burgemeester
van Amsterdam. XII. 393. Zie
Corver.
- Koster (Albert Pieterszoon),* Vroed-
schap te Medenblik, raakt in
hegtenis. VIII. 276
- Koster (Kornelis Janszoon)* be-
vordert de openbaare Preeke.
VI. 165
- Koster (Maarten Janszoon)* be-
vordert de omwenteling van
Amsterdam, in 1578. VII. 206.
wordt Burgemeester. VII. 209.
heult met Leicester. VIII. 244
- Koymans (Balthazar)* van Haar-
lem, gezonden aan Willem den
III. XIV. 80. wordt Vroedschap.
XIV. 200, 202
- Kraayenhorst (Gerard van)* spant
aan tegen Floris den V. III. 67.
wordt ter dood gebragt. III. 92
- Kraayensteyn* (Huis te) boven
Dordrecht. III. 124
- Kraayenstein (Gerrit van),* Baljuw
van Oudewater, ontkomt ge-
lukkiglyk na 't overgaan dier
Stad. VII. 64
- Krakau* ('t Slot) gewonnen, in
1601. IX. 102. verlooren, in
1605. IX. 195
- Kreil* (Bosch van) waar te zoe-
ken. II. 214 *Aant. voorval* al-
daar. II. 214
Kre-

- Krefers.* betekenis van dit woord. V. 178 *Aant.*
- Kreitsen* des Duitschen Ryks, de Nederlanden, eertyds, onder dezelve betrokken. V. 304
- Kriekaart (Kornelis)*, Schepen van Lier, sneuvelt. VII. 455
- Krimpen.* Schans aldaar verloorren. VII. 65. herwonnen. VII. 88
- Krispus*, Zoon van Konstantyn, slaat de Franken. I. 232
- Krok (Hopman Michiel)* onthalsd. VI. 437
- Kromhout (Adriaan Reinierszoon)* handelt in Duitschland en in 't Noorden. VII. 78, 80 *Aant.* bevordert de omkeering van Amsterdam, in 1578. VII. 206. wordt aldaar Burgemeester. VII. 204
- Kromhout (Nikelaas)*, Raad in den Hove, afgezonden om Amsterdam in 't Bestand te doen bewilligen. IX. 429. wordt tot Regter over Oldenbarneveld, Hogerbeets en de Groot gesteld. X. 340
- Kromhout (Reinier)*, gemagtigd om met Leicester te handelen. VIII. 175
- Krommen (Martinus van)*, wat ten zynen laste, in Wicqueforts papieren gevonden werdt. XIV. 384
- Krommen (Willem van)*, XIV. 283
- Kromwel (Olivier)* wordt het hoofd van eenen aanhang in 't Huis der Gemeenten in Engeland. XI. 375. helpt het Leger des Konings verslaan by Nazeby. XI. 378. belet dat men met den Koning sluite. XII. 8. brengt te wege dat hy te regt gesteld worde. XII. 32. slaat het Leger van Karel den II. XII. 205. neemt, onder den titel van *Generaal*, den klem der Regeeringe in handen. XII. 205. neigt tot vrede met de Staaten. XII. 248, 251. regt een' Raad van Staate op, waarvan hy 't hoofd is. XII. 259, 260. slaat eene samenvoeging der twee Gemeenebesten voor. XII. 262. wordt tot *Protector* verheeven. XII. 312. vordert, dat Holland alleen den Prins van Oranje van de hooge waardigheden uitsluite. XII. 313, 320. de Akte daarvan gemaakt wordt hem overgeleverd. XII. 328, 330. hy schryft aan de Staaten van Zeeland. XII. 343, 345. hy bekomt vergoeding, wegens de schepen, in de Zond aangehouden. XII. 364. sluit een Verdrag met Portugal. XII. 384. raakt met Spanje in oorlog. XII. 385. sluit een Verbond met Frankryk. XII. 385, 387. Holland zoekt hem te vriend te houden. XII. 429, 430. hy vermaant de Staaten tot ondersteuning der Waldenzen. XIII. 431, 433. zyn gezag raakt aan 't wankelen. XII. 469. hy neemt in overleg om zig *Koning* te doen verklaren. XII. 470. hy sterft. XII. 471
- Kromwel (Richard)* volgt zynen Vader Olivier op. XII. 471. wordt haast van 't bewind ontslaagen. XII. 472
- Kroonenburg*, Slot aan de Vegt. Graaf Floris de V. wordt derwaards gebragt. III. 78. de Edeelen vlugten 'er op. III. 83. 't wordt belegerd. III. 88. en gewonnen. III. 90
- Kroonenburg en Loenen (Anthonis van Lynden)*, [lees dus, in plaats

- van van der Linde] Heer van) in 't Lid der Edelen van Holland beschreeven. X. 282
- Kroonenburg (Jan van) Bevelhebber onder de Hoekschen. IV. 255
- Kruif (Jan Lambertszoon) wordt, om zeker zeggen, onthalsd. III. 473
- Kruiningen (Arnold van) woont een' togt naar Vlaanderen by. III. 204
- Kruiningen (Jakob of Joos van) sneuvelt voor Breeme. V. 291
- Kruiningen (Jan van) gebiedt binnen Zierikzee. III. 170
- Kruiningen (Jan, Heer van) helpt in eene Landing op de Fransche kust. VI. 27
- Kruisfchans veroverd door de Franschen, in 1747. XX. 117
- Kruisvaarten naar 't Heilige Land. Oorsprong derzelven. II. 199
- wat 'er de Pausen mede beoogden. II. 203. eerste Kruisvaart. II. 200. veele Friesche en Zeeuwfche Edelen neemden 'er deel in. II. 201. Keizer Fredrik de I. gaat op eene Kruisvaart. II. 273. Floris de III. verzelt hem. II. 273. Kruisvaart naar Damiate, door Willem den I. bygewoond. II. 342. tegen de Stadingers. II. 372. de Hollanders en Zeeuwen verbinden zig tot eene Kruisvaart. II. 385
- Kruptorix Hoeve in Friesland. I. 83
- Krygsmagt der Nederlanden in 't begin der Regeeringe van Philips den II. VI. 9, 44, 47. der algemeene Staaten, in 1578. VII. 230. in 1595. VIII. 425. vermeerdering derzelve, in 1598. IX. 38. en in 1602. IX. 117. staat derzelve, in 1613. X. 74. in 1629. XI. 115. in 1648. XII. 59, 111. in 1668. XIII. 367. in 1716. XVIII. 136
- Krygsraad te Amsterdam. De Doelisten vorderen, dat er verandering in gemaakt worde. XX. 281, 292, 294. 't geschiedt. XX. 296, 297
- Krygsvolk. Begrooting der kosten van deszelfs onderhoud. IV. 485, 488. oorzaken van het verlopen deszeifs. IV. 497. het Krygsvolk, te water dienende, plagt, door Schouten en Burgemeesters, gemonsterd te worden. IV. 44
- Krygszaaken. wat hier omtrent beaamd zy in de Groote Vergadering des jaars 1651. XII. 162, 177-190. Holland beweert, dat elk Gewest volkomen gezag heeft over 't Krygsvolk, ter zynere betaalinge staande. XII. 425. Friesland houdt het zelfde staande. XV. 25 enz.
- Krynszoon (Abraham) doet den Duinkerkeren afbreuk. XI. 162. verovert Suriname op de Engelschen. XIII. 406
- Krytwaarder. waardigheid van den Huize van Wasfenaar, van ouds. III. 442 Aant.
- Kuik (Godefrid van), om 't ombrengen van Floris den Zwartten, in den Ryksban gedaan. II. 225, 226
- Kuik (Jan, Heer van). III. 42. Zie Jan van Kuik.
- Kuik (Jan van). Zie Eryt.
- KUILENBURG (Heerlykheid van) tot een Graaffschap verheeven. V. 428
- KUILENBURG neemt vrye hoede van de Franschen. XV. 35
- KUILENBURG (=Graaffschap) wordt aan

- aan den Prinse van Oranje opgedraagen. XX. 315
- Kuilenburg (Floris van Palland, Graaf van)* tekent het Verbond der Edelen, welk in zyn Huis te Brusfel eerst ontworpen was. VI. 125. levert het Verzoekschrift over. VI. 141. laat prediken in zyne Stad. VI. 164. woont de byeenkomst te S. Truijen by. VI. 174. wordt ingedaagd. VI. 258. gevonnist. VI. 276. zyn huis te Brusfel wordt gesloopt. VI. 284. hy bemagtigt zyn Slot Wittem. VI. 269. zyne levenswyze, in Holland. VI. 285. hy wordt Lid van den Landraad. VII. 23. gemagtigd om over 't zoeken van uitheemsche hulpe te handelen. VII. 79
- Aant. Leicester* voert hem tot Lid des Raads van Staate in. VIII. 157. hy sterft. IX. 36
- Kuinder-Schans* door de Bischoppelyken bemagtigd. XIV. 29. herwonnen door de Friezen. XIV. 131
- Kuiper (Gysbert)*, Burgemeester van Deventer, wordt gemagtigd tot het sluiten van een Verdrag met Frankryk. XV. 243
- Kuzer (Koenraad)* zet Hertog Albrecht op, tegen de Hoekschen. III. 323. vernielt verscheiden' Hoeksche Sloten. III. 326
- Kuzer (Willem)*, Baljuw van Rynland, loopt het Land van Haagestein af. III. 223
- Kuzer (Willem)*, 's Graaven Hofmeester, wordt vermoord. III. 322
- Kwarebbe (Pieter van)* door Alva gezonden, om zig van Dordrecht te verzekeren. VI. 349. wordt gevangen, en sterft in de hegtenis. VI. 367
- Kwast (Hillebrand Gerritszoon)* doet den zeeschuimeren afbreuk. X. 307. XI. 137
- Kyshoek (Floris van)* verdedigt Schoonhoven. III. 467

L.

- Laan (Gerrit van der)* door Romero geslaagen. VI. 413
- Laan (Nikolaas van der)* wordt Burgemeester van Haarlem. VI. 412. krygt last om orde op de Regeering te helpen stellen. VII. 16. wordt Lid van den Landraad. VII. 23. ontdekt een' toelig op Enkhuizen. VII. 464
- Labadisten*. XIII. 233
- Lakenhandel (Engelsche)*. Verschillen wegens denzelven. IX. 317. X. 105, 106. XI. 57
- Lakens (Haarlemsche en Leidsche)* in Frankryk nagemaakt. V. 273
- Lakens (gouden, zilveren en zyden)* vergeefs gepoogd te belasten in Holland. VIII. 440
- Lalaing (Filips, Graaf van)*. Oranjes schryven aan hem. VII. 105. hy wordt Stedehouder, onder Aarschot. VII. 107. treedt in de Brusfelsche Vereeniging. VII. 141. krygt het opperbevel over 't Staatsch Voetvolk. VII. 166. handelt met Anjou. VII. 199. verzoent zig met den Koning. VII. 304
- Lalaing (Floris van)*. Zie *Ville*.
- Lalaing (Karel, Graaf van)* neemt de Landvoogdy waar voor den Hertoge van Savoje, in 1557. VI. 21, 23
- Lalaing (Kornelia van)*, Zuster van Rennenberg, beweegt hem

- tot afval. VII. 320
Lam (Jan Dirkszoon), zyn bedryf in Westindie. XI. 14
Lambert Henrikszoon of Mooi Lambert veroverd den Admiraal van Duinkerken. IX. 196. helpt den Scheepsfryd voor Gibraltar winnen. IX. 253. vermoeden, of hy van wege Prins Maurits in Frankryk geweest zy. IX. 384 *Aant*, hy behaalt eenig voordeel op de zeefchuijmers. X. 308, 417
Lambrechtsen (Willem Barend), wegens Vlisfingen afgezonden aan den Prins van Oranje. XX. 78
Lamoraal, Graaf van Egmond, voert bevel in 't Keizerlyk Leger. V. 285, 371, 388. verzoekt de Koningin van Engeland, voor Prins Philips, ten Huwelyk. V. 391. Zie voorts *Egmond*.
La Motte (Valentyn van Pardieu, Heer van), wordt Overste van 't Geschut van 't Leger tegen Don Jan. VII. 166. verzoent zig heimelyk met Philips. VII. 243, 269. haalt de Malcontenten over tot 's Konings zyde. VII. 271. wordt vyand 's Lands verklaard. VII. 271. verrast Hondfchooten. VII. 277. zyn aanslag op den Briele. VII. 304. hy komt voor Duinkerken. VII. 489. zyn toeleg op Oostende. VIII. 77. hy herwint Huy. VIII. 409. ineuvelt voor Dourlans. VIII. 423
La Motte smeedt een aanslag op Vlisfingen. XI. 237
Lampfins (Adriaan en Kornelis) rusten Kaapers uit. XI. 162. verliezen Tabago. XIII. 119
Landman (Thaädeus de), Predikant in den Haage, vaart uit tegen 't Verbond met Frankryk. XIII. 156. yvert tegen de Reggering. XIV. 67
Landraad in 1575 oppereg. VII. 18, 22. afgekeurd door Oranje. VII. 19, 23. loopt te niet. VII. 25. Landraad in 1581 Anjou toegevoegd. VII. 409. treedt in 't bewind. VII. 415
Landsavechia (Paulo Antonio) verliest Breda. VIII. 343
Landsbergen (Jan van), Burgemeester van Middelburg, arbeidt aldaar om Willem den III. te bevorderen. XII. 145. zyn huis wordt geplonderd. XII. 146
Landvoogden (algemeene) der Nederlanden. Karel, Graaf van Charolois. IV. 44. Hertog Albrecht van Saxon. IV. 259. Engelbert van Naslau, Heer van Breda. IV. 320. Willem van Croi, Heer van Chievries en Aarschot. IV. 331. Margareet van Oostenryk, Hertogin Weduwe van Savoje. IV. 348. Maria, Koningin Weduwe van Hongarye. V. 21
Langakkerschans gestigt. XI. 227. door de Munsterschen ingenomen. XIV. 29. door de Groningers herwonnen. XIV. 131
Lange (. . . de), Burgemeester van Gouda, handelt met de Utrechtschen by Trefel. X. 210
Länge (Willem Willemszoon de), Burgemeester van Enkhuizen. zyn huis wordt geplonderd. XII. 288
Lange (Rudolf van), Burgemeester van Kampen, afgezonden naar Holland. XII. 407
Langerak (Floris van Boeselaer, Heer

VADERLANDSCHE HISTORIE. 169

- Heer van*) tekent het Verbond der Edelen. VI. 125. woont de byeenkomst te S. Truyen by. VI. 174
- Langerak (Gideon van Boetselaar, Heer van)*, der Staaten Gezant in Frankryk. zyn schryvens aan hun. X. 237. zyne handeling aan 't Franfche Hof. XI. 33, 61
- Langerak (Gysbrecht van)* wordt gevangen. III. 274
- Langewagen (Reinier)*, Burgemeester te Hoorn. zyn huis wordt geplonderd, in 1672. XIV. 66. hy wykt naar Brabant. XIV. 261
- Langobarden*, hunne oude wooning. I. 324 *Aant.* zy vallen in Italie. I. 324
- Laurens Jakobszoon.* Zie *Reaal.*
- Laurens Fanszoon Koster* vindt de Drukkonst. III. 505
- Law (John).* Zyne Historie. XVIII. 217 enz. 229
- Ledenberg (Gilles van)*, Sekretaris der Staaten van Utrecht, bevordert het aanneemen der Waardgelderden aldaar. X. 169. heeft kennis van 't voorneemen, om zig van eenige Steden te verzekeren. X. 206, 207. handelt ten huize van Trefel. X. 210, 216, 217. verbetert het Verbaal, daarvan opgesteld. X. 215. spreekt met de Hollandfche afgezondenen te Utrecht. X. 220. zoekt het krygsvolk, welk naar Utrecht komen mogt, te doen ophouden. X. 228. verwyrt Harteveld zyne blooheid. X. 229. wordt van zyn ampt verlaaten. X. 233. gevat, en naar den Haage gevoerd. X. 254. ondervraagd. X. 289. met de pynbank gedreigd. X. 290. hy beneemt zig zelve het leeven. X. 291. vonnis over zyn lyk. X. 370
- Leede (Floris van).* II. 295
- Leede (Herbaren van der).* III. 41
- Leede (Jan van der).* II. 41, 42
- Leede (Jan en Pelgrim van der).* III. 179, 180
- Leede (Volpert van).* II. 300
- Leefdale Christoffel van*, bediende des Graaven van Egmond, tekent het Verbond der Edelen. VI. 125. beloofd geld tot ondersteuning van het zelve. VI. 255
- Leefdale (Fredrik Albert van)* helpt tot de ontdekking van een aanslag tegen Willem den III. XVI. 189
- Leenen (kwaade)*, sedert den tyd van Willem den IV., gesplitst. III. 262. elk Leen was gehouden, den Graave in den oorlog te dienen. IV. 151
- Leening (buitengewoone)* door Hertoge Philips gevorderd. IV. 5. tot de reize van Koning Philips naar Spanje. IV. 328
- Leenmannen des Bischops van Utrecht.* II. 268
- Leenroerigheid (aloude)* van Holland van het Duitsche Ryk. II. 257. III. 27, 63, 215, 216, 267, 304, 406. 422, 424, 549. IV. 67. V. 301. enz. 341
- LEERDAM**, door de Gelderschen bemagtigd. IV. 309. door den Hertoge van Saxon herwonnen. IV. 310. bemagtigd door Chiappin Vitelli. VI. 474. neemt vrye hoede van de Franfchen, in 1672. XIV. 35
- LEEUWAARDEN.** 't Slot aldaar ingenomen door Billy. VII. 165. verlaaten. VII. 165. afgebroken. VII. 166. 321, 322. de Stad omhelst de Geloofsvrede. VII. 166

216. geweldige beroerte aldaar. X. 24. nieuwe beweging, in 165. X. 88. waar uit verandering der Regeeringe ontstaat. X. 89-91. oproer aldaar, in 1626. XI. 218
- Leeuwen* door de Franschen gewonnen, in 1678. XIV. 473 door de Bondgenooten, in 1705. XVII. 262
- Leeuwen (Diderik van Leiden van)*, Burgemeester van Leiden. zyn merkwaardig schryven naar den Haage. XIV. 56. zyne handeling in Engeland. XIV. 478. XV. 24
- Leeuwen (Joan van)*, Raad te Nieuwmegen, bedankt. XVII. 137. hersteld. XVII. 138
- Leeuwen (Pieter van)*, Fiskaal der gevangenen, Oldenbarneveld, Hogerbeets en de Groot. X. 288, 291. doet eenig onderzoek te Utrecht. X. 330
- Leicester (Robert Dudley, Graaf van)* VIII. 101. weet de Huwelykshandeling tusschen Anjou en Koningin Elizabeth te doen afbreken. VII. 421. wordt Overste der Engelsche hulptroepen. VIII. 100. zyne inzigten. VIII. 101, 142. punten uit zyn Berigtschrift. VIII. 103, 238. de Staaten krygen 'er kennis van. VIII. 104. hy is misnoegd over Maurits verheffing. VIII. 104, 111. komt te Vlisfingen aan. VIII. 112. genegenheid te hemwaards. VIII. 113. hy wordt Opper-Landvoogd. VIII. 113. kiest eenige Leden in den Raad van Staate. VIII. 114, 115. verding met hem. VIII. 116, 117, 118, 119. zyn groot gezag. VIII. 119, 120, 121. hy slaat Schenk Rid-
- der. VIII. 135. misnoegen tegen hem. VIII. 128, 129, 141, 148, 154. hy bemagtigt Doensburg. VIII. 135. belegert Zutfen. VIII. 135. verlaat de Stad. VIII. 136. wint de Schansen over dezelve. VIII. 136. neemt zyn verblyf te Utrecht. VIII. 142. houdt met onrustige menschen gemeenschap. VIII. 145. doet roozenobels munten. VIII. 146. geeft een Plakaat op de Zeevaart uit. VIII. 147. waar tegen geschreeven wordt. VIII. 154. 't wordt ingetrokken. VIII. 201. hy laat zig ophitsen tegen de Staaten. VIII. 149. vleit de Predikanten. VIII. 150. bewilligt in 't houden eener Sinode. VIII. 152. bevestigt eene Kerkenorde, aldaar gemaakt. VIII. 153. gebruikt zyn eigen wapen tot tegezegel. VIII. 156. regt eene Kamer van geldmiddelen op. VIII. 156-160. schaft de vrywaaringen af. VIII. 160. ontkent last gegeeven te hebben om Buis te vatten. VIII. 163. doet eene Bede aan Holland en Zeeland. VIII. 164. zyne wedde. VIII. 165. men geeft hem voldoening. VIII. 165. hy verandert de Regeering te Utrecht. VIII. 168, 248. legt toe om Maurits, Oldenbarneveld en anderen te ligen. VIII. 169, 240, 262. kwaad vermoeden op hem. VIII. 169, 173, 164, 185. de Staaten treden met hem in onderhandeling. VIII. 176. hy poogt een' Admiraliteit te Oostende op te regten. VIII. 187. doet een' keer naar Engeland. VIII. 183, 187. verydelt de Duitsche werving. VIII. 184.

bepaalt het gezag des Raads van Staate. VIII. 188. itoockt de Koningin op. VIII. 195. schryvens aan hem. VIII. 200. hy vaart uit tegen Buis. VIII. 215. zyn zonderling schryven herwaards. VIII. 222. hy keert in Zeeland te rug. VIII. 226. verzoent zig, in schyn, met de Staaten. VIII. 227-230. nieuw misnoegen met hem. VIII. 230-252, 238. hy doet een voorflag tot Vredehandeling met Spanje. VIII. 232. verdraait dien. VIII. 236, 237. vaart uit tegen Oldenbarneveld. VIII. 237. komt te Utrecht. VIII. 242. te Amsterdam. VIII. 243. wat hy daar voorbadt. VIII. 243. hy wordt gefluit in zyn'toeleg. VIII. 244. trekt naar 't Noorderkwartier. VIII. 248. wil naar Friesland. VIII. 249. de Staaten van Holland leveren hem drie gewigtige Vertoogen. VIII. 252-257. hy zoekt zig van eenige Steden meester te maaken. VIII. 243, 248, 257 262. wykt naar Vlisfingen. VIII. 262. keert naar Engeland. VIII. 264. wat hem aldaar bejegende. VIII. 264. hy doet afstand van de Regeering der Nederlanden. VIII. 265, 269. sterft. VIII. 289

LEIDEN, door Graave Lodewyk bemagtigd. II. 316, 319. werpt de Vlaamsche bezetting uit. III. 166. wordt, door Jan van Beijeren, ingenomen. III. 440, 441. geweldige oproer aldaar, tusfchen de Hoekschen en Kabbeljaauwschen. IV. 10. de Kabbeljaauwschen bemagtigen de Stad. IV. 186. daarna, de Hoekschen. IV. 194. wat laater, de Kabbeljaauwschen. IV. 197. de

Hoekschen zoeken haar, vergeefs, te herwinnen. IV. 253. aanslag van 't Kaas- en Broodsvolk op de Stad. IV. 280. van de Herdoopers. V. 87. ongerustheid aldaar, in 1566. VI. 139. Beeldenstorm. VI. 185. zonderling verding met de Onroomschen aldaar, VI. 203 de Stad verdedigt zig voor den Raad der Beroerten. VI. 255. de Schout aldaar waarschuwt de Onroomschen. VI. 265. de Stad kiest 's Prinfsen zyde. VI. 366. zy wordt belegerd, door Don Fredrik. VI. 451. 't beleg wordt opgebroken. VI. 468. Baldes belegert de Stad andermaal. VI. 482. Schansen om dezelve. VI. 484. men besluit haar door water te ontzetten. VI. 485, 487. hagchelykheid deezer onderneeminge. VI. 488, 491, 493. mallery, honger en pest in de Stad, VI. 490, 492, 493. zy wordt ontzet. VI. 493, 494, 495. de Prins verftelt 'er de Wet. VI. 497. 's Lands Hooge School aldaar opgeregt. VI. 498. onlust aldaar met de Predikanten. VII. 334-337. mallery, in 1587, gestraft. VIII. 258. ontschuttering van eenigen. X. 167. bekommering in de Stad. X. 183, 206, 235. klagten van eenige burgers aan de algemeene Staaten. X. 235. de schuttery wordt 'er hereenigd. X. 236. Maurits verftelt 'er de Wet, in 1618. X. 272. eenigen aldaar, omden aanslag tegen den Prinse, onthald. X. 470, 478. men vuurt niet in de Stad. over de Munstersche Vrede. XI. 494. bezeneding derwaards, in 1650. XII.

77. de Stad is gefeld op 't bevorderen van den Prinse van Oranje. XII. 248. bewilligt niet in de Akte van Uitsluiting. XII. 325. vuurt niet over de Vrede met Kromwel. XII. 331. beweging in de Stad. XIII. 150. zy vordert, dat men Willem den III. grooter gezag geeve. XIV. 67. beweeging in de Stad, in 1672. XIV. 82, 196. verandering der Regeringe. XIV. 196. eeuwfeest der Hooge Schoole, in 1675 gevierd. XIV. 377. verschil met Willem den III. over de Nominatie van Schepenen. XV. 279. plondering der Pagters huizen aldaar, in 1748. XX. 214. verandering der Regeeringe. XX. 301. oproer, na de verandering. XX. 303. de Stad ontvangt bezetting. XX. 303. eenige oproerigen gestraft. XX. 303
- Leiden* (Meester Gerard van). III. 33
- Leisten*, wat, oudtyds, betekende. III. 387
- Lek* (Filips van der). III. 389
- Lek* (Gysbrecht van de). II. 322
- Lek* (Henrik van de). III. 41, 42
- Lek* (Maurits van Nassau, Heer van de) in de Edelen van Holland beschreeven. XIV. 217
- Lek* (Volpert van de). II. 259
- Lekkerbeetje* (Gerard Abrahamszoon, gebynaamd). zyn zonderting lysgevegt met Breauté, op de Vugter Heide. IX. 72
- Leoninus* (Elbertus), Kanselier van Gelderland, van de Spaansche zyde gemagtigt tot de Vredehandeling te Breda. VII. 25, 30. tot handeling met Holland en Zeeland. VII. 147. hy erkent dat de Graaf van Buuren ten onrechte vervoerd is. VII. 149. nodigt Oranje naar Brabant. VII. 168 wordt, wegens Gelderland, gemagtigt tot de opdracht der Heerschappye aan Frankryk. VIII. 55. verwelkomt Leicester. VIII. 113. wordt Lid van den Raad van Staate. VIII. 115. 120. 203. handelt in Engeland. VIII. 446. sterft. IX. 36
- Leopold*, Koning van Hongarye. wordt Keizer. XII. 474. trouwt met eene Infante van Spanje. XIII. 77. verzoekt de Staaten om hulp tegen den Turk. XIII. 137. tragt in 't viervoudig Verbond te treden XIII. 240. handeling der Staaten met hem. XIII. 422. hy sluit een Verbond met hen. XIV. 131. nog een. XIV. 275. hy treedt in 't Verbond met Zweeden. XV. 90. vermaant de Staaten om zig buiten de Oostfriesche geschillen te houden. XV. 109. raakt in oorlog met den Turk. XV. 124. XVI. 15. verzoekt, vergeefs, onderstand, van de Staaten. XV. 290 sterft. XVII. 264
- Leopold Willem*, Aartshertog van Oostenryk, wordt Landvoogd der Spaansche Nederlanden. XI. 450. handelt met de Staaten over 't naarkomen der Munstersche Vrede. XII. 23-28
- Lepeltak* (Andries), Prokureur-Generaal van Jonkheer Frans van Brederode, wordt onthald. IV. 258
- Lerma* (Hertog van) raadt Filips den III. tot Vrede. IX. 234
- Lesle* (Alexander). zyne Krygsbedryven in Duitschland. XI. 238
- Leu-*

VADERLANDSCHE HISTORIE. 173

- Leuven* belegerd, in 1635. XI. 203. verlaaten. XI. 204
- Leva* (*Alonso Martinus de*) heeft deel in 't gevegt by Rimenant. VII. 225
- Lewe van Aduwart*. Handeling met hem, om Prins Willem Karel Henrik Friso tot Stadhouder van Groningen te doen verkiezen. XVIII. 196. hy handelt tot bylegging der Oostfriesche geschillen. XVIII. 512 enz. wordt te Groningen mishandeld. XX. 206
- Leyden* (*Fan Korneliszoon*) van Enkhuizen, een der eerste Rederen naar Westindie. IX. 152
- Licenten. Zie Verlofgelden.
- LIEFKENSHOEK verlooren. VIII. 16. herwonnen. VIII. 78. veroverd door de Franschen, in 1747. XX. 62
- Lier* verraađen aan Parma. VII. 454 aanslag op de Stad. VII. 509 zy wordt verrast, door Heuraigere. VIII. 425
- Lier* (*Fredrik van Reede, Heer van*) in de Edelen van Holland beschreeven. XIV. 217
- Liere* (. . .) tekent het Verbond der Edelen. VI. 125
- Lieroord*. De Staaten verschuiven het ruimen deezer Vesting. X. 440, 445. zy wordt van Staatse bezetting ontledigd. XIX. 483
- Liesveld* ('t Huis te) gewonnen, in 1572. VI. 367
- Liesveld* (*Dirk*) gemagtigd, om Oranje naar Brabant te nodigen. VII. 168. handelt over Vrede. VIII. 411. Prins Maurits stelt hem ten toon. VIII. 413
- Liesveld* (*Herbert van*) wordt gevangen. III. 274
- Ligtenberg* (*Jakob van*) doodgeslaagen. III. 163, 164
- Ligtenberg* (*Fan van*), Burgemeester te Utrecht, doet den Bischof vangen. III. 150
- LIGTENVOORDE bezet door de Staaten. X. 94
- Lighart* (*Diederik*) handelt met Anjou. VII. 199
- LILLO vergeefs belegerd, door Mondragon. VIII. 16. versterkt, in 1609. X. 6. veroverd door de Franschen, in 1747. XX. 117
- LIMBURG veroverd door Parma. VII. 193. herwonnen door Stakenbroek, in 1632. XI. 157. verlooren, in 1635. XI. 207. in 1675. XIV. 371. gewonnen, in 1703. XVII. 191. verschil wegens de Stad. XVIII. 92
- Lindanus* (*Willem Damaas*) wordt Bischof van Roermonde en Onder-Inquisiteur over Holland enz. VI. 65. herfelt den Roomschen Godsdienst te Breda. VII. 38r
- Lindenius* (*Petrus*), Remonstrantsch Predikant, wordt naar Loevestein gevoerd. X. 447. ontkomt uit de hegtenis. XI. 144
- Lingen* veroverd door Maurits, in 1597. VIII. 474. 't Graafschap komt aan hem, VIII. 474. Spinola bemagtigd de Stad. IX. 188, 189 Willem de III. wordt bevestigd in 't regt op het Graafschap. XV. 244
- Lingoonen* hunne oude woning. I. 104
- Linschooten* (*Fan Huigen van*) zoekt de eerste door 't Noorden een' weg naar China. IX. 140
- Liora*. welk water 'er mede gemeend

- meend worde. II. 126, 127
- Lipfius (Fufius)* fchryft tot aanpryting van een Beftand. VIII. 415. IX. 374
- Liques* (. . . .) tekent het Verbond der Edelen. VI. 125. brengt een toeleg tegen Alva uit. VI. 276. helpt Haarlem belegeren. VI. 414
- Livre*, door byzondere Perfoonen, buiten hunne Huisgezinnen, verboden te geeven. IV. 13. der byzondere Steden Poorteren. IV. 151
- Lobeth*. Zie Tolhuis.
- LOCHEM**, ingenomen door Hertoge Karel van Gelder. IV. 340. belegerd door Verdugo. VII. 465. ontzet. VII. 466, 484. verlooren. IX. 211. herwonnen, door Graave Ernst. IX. 219. veroverd, door de Munfterfchen, in 1665. XIII. 174. herwonnen, XIII. 178. ingenomen, door de Bifchoppelyken, in 1672. XIV. 28
- Locke (Joannes)* komt in Holland. XV. 320
- LODEWIJK** (Keizer) geeft den Friezen 't Regt op hun vaderlyk erfgoed weder. II. 42. onderfteunt Heriold. II. 43, 44, 49. geeft zynen Zoon Lotharius deel aan de Regeering. II. 45. handelt met de Deenen. II. 46, 48, 50, 53. geeft Heriold, Roruk en Hemming eenig bewind, hier te Lande. II. 48. verdeelt zyn Ryk onder zyne Zoonen. II. 56. sterft. II. 59
- LODEWYK DE II.** (Keizer) eischt Lotharingen. II. 77. sterft. II. 83
- LODEWYK** (Koning), Zoon van Keizer Lodewyk, krygt het Land ter regter zyde des Ryns. II. 61. geeft Wasdra aan Graave Dirk. II. 73. bekomt een deel van Lotharingen. II. 76. sterft. II. 83
- LODEWYK**, Hertog van Beijeren, tot Keizer verheeven. III. 213. trouwt met Margareet, Dogter van Willem den III. III. 206, 214. staat van het Keizerlyk Regt op Holland af. III. 214. twist met Paus Jan den XXII. III. 215. zoekt hulp by Willem den III. III. 216. wordt gekroond. III. 218. beveelt den Friezen Willem den III. onderdanig te zyn. III. 228. fchryft aan de Stad Haarlem. III. 244. draagt deeze Landen zyner Gemaalinne op. III. 267. sterft. III. 274
- LODEWYK**, Zoon van Keizer Lodewyk den II., bekomt gantsch Lotharingen. II. 83. beoorlooft de Noormannen. II. 83. sterft. II. 86
- Lodewyk de XI.*, Koning van Frankryk, raakt met Hertoge Filips in oorlog. IV. 79. zoekt, zo men meende, den Graaf van Charolois te ligten. IV. 81. maakt vrede, te Conflans. IV. 85. te Peronne. IV. 103. 105. welke bevestigd wordt. IV. 119. vangt nieuwen oorlog aan. IV. 123. fluit Beftand. IV. 124. bemagtigt een goed gedeelte der Bourgondifche Staaten. IV. 163. zyn toeleg omtrent Holland. IV. 164. hy maakt vrede. IV. 221. sterft. IV. 231
- Lodewyk de XII.*, Koning van Frankryk, zendt den Gelderfchen hulp. IV. 316, 345. arbeidt, om Harderwyk en Bommel den Oostenrykfchen te doen weder leveren. IV. 366. maakt Vrede. IV. 380
- Lo-

VADERLANDSCHE HISTORIE. 175

Lodewyk de XIII. wordt Koning van Frankryk. X. 41. de Staaten vernieuwen 't Verbond met hem. X. 41. Huwelyk geslooten tusfchen hem en eene Infante van Spanje. X. 107. hy raakt met verscheiden' Ryks-Grooten in oorlog. X. 108. de Staaten bieden hem hulp aan. X. 109. hy verdraagt zig met de Grooten. X. 109. klaagt over Aarfens X. 237. wil geene Predikanten op de Synode zenden. X. 237. Gezantschap der Staaten aan hem. X. 425. hy raakt in oorlog met de Hugenooten. X. 430. XI. 15, 18. fluit een Verbond met de Staaten. X. 495. handelt met hen over een nader Verbond. XI. 28, 105. oorzaken, waarom het niet geslooten wordt. XI. 29-34. 't geschiedt, eindelyk. XI. 123. 's Konings Moeder verlaat het Ryk. XI. 139. Zie *Maria de Medicis*. hy vangt eenen nieuwen handel aan met de Staaten. XI. 182. fluit een Verbond met hen. XI. 186. laat zig tot eene Vredesbreuk met Spanje overhaalen. XI. 195-201. geeft Fredrik Henrik den titel van *zyne Hoogheid*. XI. 248. argwaan op hem. XI. 319. hy sterft. XI. 335

Lodewyk de XIV. wordt Koning van Frankryk. XI. 335. zyn Hof is misnoegd over 't fluiten der Munstersche Vrede. XI. 479. XII. 6. 't wordt hier te Lande verdedigd. XI. 482, 485-488. de Koning wordt uit Parys gevoerd. XII. 47. de Staaten handelen aan zyn Hof. XII. 50-52, 264-267. 't misnoegen van het zelve neemt toe. XII. 385-387,

447, 448. het legt beslag op de Nederlandsche schepen. XII. 448. 't komt by. XII. 452. 't fluit een Verdrag met de Staaten. XII. 453. 't misnoegen blyft egter duuren. XII. 454. hy fluit de Pyreneefche Vrede met Spanje. XII. 474. trouwt met de Infante Maria Theresia. XII. 475. handeling der Staaten met hem, door een buitengewoon gezantschap. XIII. 18, 28, 29, 30. hy fluit een Verbond met hen. XIII. 31. zyn toeleg op de Spaansche Nederlanden. XIII. 106, 130. hy hitst, zo men wil, Karel den II. op tegen den Vereenigden Staat. XIII. 109, 117, 118. zoekt de Witt om te koopen. XIII. 110. gronden van het regt zyner Gemalinne op de Spaansche Nederlanden. XIII. 113. zyn merkwaardig schryven aan d' Estrades. XIII. 114, 115. hy is agterlyk in 't belooven van bystand aan de Staaten XIII. 130, 132, 133, 161. zyne bekommering. XIII. 131. hy is bedugt voor de verheffing des Prinzen van Oranje. XIII. 133, 152. staat voorwaarden van Vrede voor. XIII. 159. die afgewezen worden. XIII. 160. zend den Staaten hulp toe tegen den Bisfchop van Munster. XIII. 177. verklaart Karel den II. den oorlog. XIII. 203. zyne inzigten op de Bredasche Vredehandeling. XIII. 246. zyn toeleg op de Spaansche Nederlanden verwekt argwaan. XIII. 269, 270. hy geeft 'er den Staaten kennis van. XIII. 272. verklaart geen Verbond met Karel den II. te hebben geslooten. XIII. 273. bemagtigt verscheiden'

den' Plaatsen. XIII. 275. zyn eisch op Spanje. XIII. 275. zyn nieuwe voorflag. XIII. 282, 320. hy is misnoegd over 't sluiten van het drievoudig Verbond. XIII. 310, 333, 334. ontdekt de geheime punten van het zelve. XIII. 311. berigt de Staaten van den voorgenomen inval in 't Franfche Comté. XIII. 313. fluit de Akensche Vrede met Spanje. XIII. 329. zoekt het drievoudig Verbond te verbreeken. XIII. 383. handelt, om de Staaten van het zelve af te trekken. XIII. 384. ook ten zelfden einde, met Zweeden. XIII. 386. en met Groot-Britanje. XIII. 393. zyne handeling in Duitschland. XIII. 395, 398-401, 438. hy fluit een Verbond met Karel den II. XIII. 417-420. de Staaten begroeten hem door eenen buitengewoonen Gezant. XIII. 424. hunne handeling met hem. XIII. 425. hy valt in Lotharingen. XIII. 426. bekommert den Nederlendschen Koophandel. XIII. 438, 461. verandert van inzicht omtrent de bevordering van den Prins van Oranje. XIII. 457-460. fchryft aan de Staaten. XIII. 466. fluit een Verbond met Zweeden. XIII. 470. rust zig toe om de Staaten te beoorloogen. XIV. 5. doet fchampere Penningen op hen slaan. XIV. 6. verklaart hun den oorlog. XIV. 7. zyne eifchen van hun. XIV. 99, 120. hy fluit een nieuw Verdrag met Karel den II. XIV. 119. en een ander met Keur-Brandenburg. XIV. 245. hy onderneemt niets na 't veroveren van Maafricht.

in 1673. en waarom? XIV. 269. verklaart Spanje den oorlog. XIV. 277. verlangt naar Vrede. XIV. 343. maakt, op nieuws, bewegingen tot eene Vredesbreuk met Spanje. XV. 50, 56, 83, 130. vat misnoegen op tegen de Staaten. XV. 64, 70, 71, 73. herroep het Edict van Nantes. XV. 314. twist met den Paus over de Vryheid der Wyken te Rome. XV. 416. verklaart den Keizer den oorlog. XV. 444. den Paus insgelyks. XV. 448. ook den Staaten. XV. 486. die hem ook den oorlog verklaaren. XVI. 3. hy verklaart den oorlog aan Spanje. XVI. 8. aan Willem den III. XVI. 30. doet voorflagen tot Vrede. XVI. 256. 272. Sluit afzonderlyk met Savoje. XVI. 323 enz. zyne heimelyke handeling aan 't Spaanfche Hof. XVII. 13. men verfpreadt, dat hy geen oorlog zoekt. XVII. 25. hy verdedigt zig wegens 't aanneemen van den uiterften wil van Karel den II. XVII. 60. zoekt de Staaten tot byzondere handeling te bewegen. XVII. 122. verklaart hun den oorlog. XVII. 159. wyst de voorafgaande Punten van 1709. van de hand. XVII. 337. handelt heimelyk met het Engelfche Hof. XVII. 396 enz. 419. verklaart zig afkeerig van oorlog. XVIII. 24. 65. of hy de hand gehad hebbe in de onderneeming des Pretendents. XVIII. 64, 69. hy sterft. XVIII. 65
Lodewyk de XV. wordt Koning van Frankryk. XVIII. 66. verklaart Spanje den oorlog. XVIII. 200. maakt

maakt vrede. XVIII. 236. Huwelyk voor hem geflooten met de Infante van Spanje. XVIII. 239, hy aanvaardt de Regeering in perfoon. XVIII. 287. geeft een Plakaat uit tegen de Hervormden, XVIII. 290. besluit de Infante naar Spanje te rug te zenden. XVIII. 303. trouwt met Maria Leczinska. XVIII. 320. verzoent zig met het Spaanfche Hof. XVIII. 450. krygt de kinderpokjes. XVIII. 494. verklaart den Keizer den oorlog. XIX. 155. sluit voorafgaande punten van Vrede met hem. XIX. 199, 201. en eene eindelyke Vrede. XIX. 240. ondersteunt de Keurvorsten van Beijeren en Saxen, tegen de Koninginne van Hongarye. XIX. 313, 317 enz. zoekt de Staaten af te maanen van 't vermeerderen hunner Landmagt. XIX. 343. biedt hun een Verdrag van Onzydigheid aan. XIX. 344, 459. wil hun Duinkerken in handen stellen. XIX. 347. doet hun, heimelyk, eenige opening tot Vrede. XIX. 393. is misnoegd op de Staaten, over 't ondersteunen der Koninginne van Hongarye. XIX. 403. zyn toeleg. XIX. 421. hy verklaart Groot-Britanje den oorlog. XIX. 426. en aan de Koninginne van Hongarye. XIX. 432, 452. hy biedt den Staaten wederom een Verdrag van Onzydigheid aan. XX. 18. is misnoegd over 't koopen van drie Fransche Oostindische Schepen. XX. 20. vernietigt het Verdrag van Koophandel van 1739. XX. 21. herstelt het ten deele, en by voorraad. **XX. 335**

Lodewyk, Graaf van Loon, trouwt met de Graavinne Ada. II. 299, 300. vlugt naar Utrecht. II. 303. verzamelt een Leger. II. 312. bemagtigt Zuidholland, Leiden en Kennemerland. II. 316. verbrandt S. Aagtendorp en 't Egmonder Slot. II. 316. wint Leiden, andermaal. II. 318. breekt op van Voorfchooten. II. 319. sluit een Verdrag met Bischoep Dirk den II. II. 322. en met Willem den I. II. 324. verlaat Holland. II. 327. zoekt zig in 't bezit daarvan te doen herstellen. II. 339. sterft. II. 340. *Lodewyk, Graaf van Nassau*, Broeder van Willem den I., raadt tot het brengen van nieuwe Leden in den geheimen Raad. VI. 97. tekent het Verbond der Edelen. VI. 125. heeft iet op Antwerpen voor. VI. 127. levert het Verzoekschrift der Edelen over. VI. 141, 142. woont de byeenkomst te S. Truyen by. VI. 174. of hy de hand in den Beeldenstorm gehad hebbe. VI. 181. hy sluit een Verdrag met de Landvoogdesse. VI. 191. zoekt geld te verzamelen. VI. 210. raadpleegt met Brederode te Viane. VI. 211. wordt ingedaagd. VI. 258. gevonnist. VI. 276. hy trekt naar Friesland. VI. 271. bemagtigt het Huis te Wedde. VI. 272. bekomt geld uit de Ommelanden. VI. 272. slaat de Spaanschen by Heiligerlee. VI. 273. belegert Groningen. VI. 274. verlaat het. VI. 280. wordt door Alva geslaagen by Jemmingen. VI. 280. verzelt Willem den I. VI. 286. houdt zig, in 1570, te Rochelle op. VI. 323. handelt met

M

Frank-

- Frankryk en Engeland. VI. 330, 331, 468. verrast Bergen in Henegouwen. VI. 364. geeft de Stad op aan Alva. VI. 391. zyne aanbieding aan Frankryk. VI. 467. hy verzamelt een Leger. VI. 468. raakt slaags op de Mookerheide. VI. 469. sneuvelt. VI. 471. zyne afbeelding. VI. 471
- Lodewyk van Nasfau* woont den togt naar Kadix by. VIII. 440. neemt Bucquoi gevangen. IX. 45. wint Wagtendonk. IX. 72. helpt den slag van Nieuwpoort winnen. IX. 83. valt in 't Luxemburgsche. IX. 122. sterft. IX. 169
- Lodewyk Willem*, Prins van Portugal, tragt hier 's Konings goederen te beslaan. XII. 202
- Lodewyk van Brunswyk-Wolfenbuttel* (Prins) wordt Veldmaarschalk van den Staat. XX. 383
- Lodewyk van Nevers*, Graaf van Vlaanderen, sluit een Verdrag met Willem den III. III. 202
- Lodewyk van Brugge*, Heer van Gruithuizen, wordt Stadhouder van Holland. IV. 114. beschermt Koning Eduard den IV. IV. 114. wordt Graaf van Winchester. IV. 117. wordt ontzet van zyn Ampt. IV. 171
- Lodewyk van Vlaanderen*, Heer van Praat. V. 237, 262. wordt Stadhouder van Holland. V. 270. ontslaat zig van dit Ampt. V. 294
- Lodogno* (Sanchio de), Kolonel van een Regiment voervolk, onder Alva. VI. 241. wint 's Heerenberg. VI. 269
- Lodron* (Alberik, Graaf van) regt een Regiment op in Tirol. VI. 240
- Loevestein* (Slot te) door Jongheere Willem overmeesterd. III. 344. gewonnen en verlooren, in 1570. VI. 326. herwonnen, in 1572. VI. 367. tot eene gevangenis van Staat gebruikt. X. 372, 413 447. XII. 92. XIII. 209
- Loevesteinsche Faëtie*. Oorsprong deezes naams. XII. 225
- Longueval* (Robert van), Heer van la Tour, tekent het Verbond der Edelen. VI. 125. verslaat de beeldstormers, by Auchy. VI. 189. dient onder Brederode. VII. 211
- Lonk* (Dirk Janszoon) wordt Lid van den Landraad, in 1575. VII. 23
- Lonk* (Henrik). zyn togt naar Brazil. XI. 117
- Loo* (Albrecht van) door Alva naar Holland gezonden, om den tienden penning in te voeren. VI. 373
- Loo* (Paulus van), Drossaard van Muiden, werpt zig in Enkhuzen. VI. 357. zoekt, vergeefs, volk in Naarden te brengen. VI. 368. raakt in hegtenis. VII. 98. ontsnapt. VII. 98. wordt van zyn Ampt verlaaten. VII. 133, 134
- LOON**. Gelegenheid van dit Graafschap. II. 301
- Loon* (Adolf van), Predikant te S. Anneland, raakt in hegtenis. XX. 77. wordt geslaakt. XX. 78
- Loon* (Dr. Willem van) raakt te Nieuwmegen uit de Regeeringe. XVII. 245
- Loosen* (Sébastiaan van) wordt Raad nevens den Prinse. VI. 399. Lid van den Landraad. VII. 23. Kommis in Leicesters Kamer van geldmiddelen. VIII. 157.

VADERLANDSCHE HISTORIE. 179

157. Raad van Staate. VIII. 203. Lugtenburg (*Jonathan van*), Sekretaris der Staaten van Utrecht. XIV. 348
- Lopez (Don Hieronimo)* verdedigt Rynberk. IX. 105
- Lorrendraaijers. Toeleg om hen te agterhaalen. VIII. 158
- LOTHARINGEN, hoe uitgestrekt van ouds. II. 62. twist over dit Ryk. II. 77, 104, 105. 't wordt in een Hertogdom veranderd. II. 103. Keizer Henrik de I. krygt 'er bewind over. II. 106, 116
- LOTHARIUS, Zoon van Keizer Lodewyk, krygt deel aan de Regeering. II. 46, 56. wordt Keizer. II. 61. hem wordt het Land tusfchen den Ryn, de Schelde en de Zee toegelegd. II. 61. hy sterft. II. 67
- LOTHARIUS, Hertog van Saxon, twist met Henrik den V. II. 216. wordt Keizer. II. 217. hegt Oostergouwe en Westergouwe aan Holland. II. 217. legt den twist by, tusfchen Dirk den VI. en deszelfs Broeder. II. 223. sterft. 226
- LOTHARIUS, Zoon van Keizer Lotharius, bekomt Lotharingen. II. 67. sterft. II. 73
- LOUISE VAN COLIGNI trouwt met Willem den I. VII. 499. brengt Fredrik Henrik ter weereld. VII. 510. zoekt haaren Zoon in Frankryk te bevorderen. IX. 423. raadt Maurits het Bestand aan. IX. 423. sterft. X. 407
- Louveral (. . . .) tekent het Verbond der Edelen. VI. 125
- Ludlow (*Egmond*), een der Regteren van Karel den I. aangezigt om in Holland te komen. XIII. 167, 168, 169
- Lugdunum is nu Lyons. I. 105
- Luik*. Verschil tusfchen de Stad en den Bisfchop. XII. 47, 48. de Staaten steeken 'er zig in. XII. 49. de Stad raakt in 's Bisfchops magt. XII. 49. Verdrag met den Bisfchop wegens La Rochette. XIII. 411. de Stad wordt, in 1689, bezet door de Staaten. XVI. 9. gebombardeerd door de Franschen. XVI. 147. aanslag op de Stad. XVI. 243. zy wordt ingenomen door de Bondgenooten. XVII. 166. overeenkomst wegens de Stad. XVIII. 94, 96
- Luikenaars*, door de Hertogen Jan en Willem geslaagen. III. 381. door den Graave van Charolois. IV. 85. door den zelfden, nu Hertoge Karel van Bourgondie. IV. 99. door Hertoge Maximiliaan. IV. 223, 224
- Lumbres (Gilain van Fiemmes, Heer van)* wordt Admiraal, in 1570. VI. 321. VII. 82
- Lumey (Willem van der Mark, Heer van)*, tekent het Verbond der Edelen. VI. 125. verzelt Oranje op den togt van 1568. VI. 286. belooft de dood van Egmond en Hoorne te zullen wreken. VI. 286. wordt Admiraal over 's Prinzen Vloote. VI. 341. zeilt naar de Maaze. VI. 342. bemagtigt den Briele. VI. 342-344, 347. doet eenige Gorinchemsche Geestelyken ter dood brengen. VI. 367. wordt 's Prinzen Stedehouder over Holland. VI. 378, 380. klaagt over de Staaten. VI. 380. maakt zig van Rotterdam, Schiedam en Delft, Mees-

- meester. VI. 380. ook van Schoonhoven. VI. 381. hy straft, aldaar, 't mishandelen der Geestelykheid. VI. 382. zyn toelig op Amsterdam mislukt. VI. 382. misnoegen op hem. VI. 395. hy wordt geslaagen, voor Haarlem. VI. 415. doet Pater Muis van Delft ophangen. VI. 434. wordt zwaarlyk beschuldigd. VI. 434. gevangen genomen. VI. 435. ontsnapt. VI. 435. sterft. VI. 435. zyne afkomst. VI. 341 *Aant.*
- Lupus.* Zie *Wolf.*
- Lusoria*, eene foort van Schepen. I. 217 *Aant.*
- Luther (Maarten)*. Oorsprong en Voortgang zyner Leere. IV. 415, 425. V. 3. hy raakt in verschil met *Zwinglius*. V. 5. sterft. V. 292
- Lutherschen prediken te Antwerpen. VI. 164. verzoeken de verbonden Edelen om bescherming. VI. 175. een Burgemeester van Woerden houdt hunne Leer voor de waare Hervormde. VII. 39. zy houden Godsdiensdige byeenkomsten te Amsterdam. VII. 209. schryven te Antwerpen tegen de Keulsche Vredepunten. VII. 284. twist met hen, te Woerden. VII. 331. een hunner Predikanten houdt met de Kerken van Rynland gemeenschap. VII. 333. twist onder hunne Gemeente in 's Graavenhaage. XIX. 280
- Luxemburg* geblokkeerd, in 1681. XV. 57. verlaaten. XV. 84. gebombardeerd. XV. 137. belegerd. XV. 229. en gewonnen door de Franschen. XV. 232
- Lynden (Anthonis van)*, Heer van Kroonenburg en Loenen [niet *Antonis van der Linde*] in de E-delen van Holland beschreeven. X. 282
- Lynden (Diderik, Baron van)* handelt over een Verdrag van Verdeeling der nalaatenschap van Koning Willem den III. XIX. 94
- Lynslager (Henrik)*, 's Lands Kapitein, gemagtigt tot de handeling met Marokko. XIX. 217. zyne verrigtingen. XIX. 220. hy zeilt met eene Vloot naar de Oostzee. XIX. 418

M.

Maalzoon (Francois) wordt gemagtigt tot de raadpleegingen op het aanzoeken van uitbeemsche hulpe. VII. 79 *Aant.* handelt in Engeland. VII. 83. komt te Amsterdam. VII. 204. handelt over de opdracht der Graaflykheid aan Willem den I. VII. 512. wordt gemagtigt tot de opdracht der Heerschappye aan Engeland. VIII. 90. beweert dat Westfriesland een Gewest op zig zelf is. VIII. 322. wordt Syndicus van Westfriesland. VIII. 322. zyn last tot dit Ampt houdt op. VIII. 325

Maarschalk des Bischops van Utrecht. Titel der oude Hollandsche Graaven. II. 148. 149

Maarseveen (Jan Huidekoper, Heer van), Schepen van Amsterdam, stelt, in 1650, orde op de verzekering der Stad. XII. 97. zyne vrymoedige taal tegen Graave Willem Fredrik. XII. 99. hy wordt, wegens Holland, naar Zeeland gezonden. XII. 227. woont, Burgemeester geworden, de Dagvaart in 1684 by. XV. 181, 183

Maar.

- Maarsveen** (*Joan Huidkoopervan*), Sekretaris van Amsterdam. XVI. 75
- Maarten van Rossem** overvalt en plondert 's Graavenhaage. IV. 483. valt in Brabant. V. 223. loopt de Meijery af. V. 224. komt voor Antwerpen en Leuven. V. 226. vereenigt zig met het Franfche Leger. V. 227. valt in Luxemburg. V. 247. bemagtigt Amersfoort. V. 247. loopt andermaal de Meijery af. V. 247. begeeft zig in dienst van Karel den V. V. 256. zyne verdere Krygsbedryven. V. 370. en dood. V. 417
- Maas** (*Engelbert*), Raadsheer van Brabant, verschilt met den Kanelier. VI. 105
- Maas** (*Jakob*) handelt over vrede. VIII. 411
- Maas** (*Jakob*), Burgemeester van den Haage, zyn beleid om de Broeders de Witt te behouden. XIV. 165, 168
- Maasdam** (*Fredrik van Dorp, Heer van*) trekt in gezantschap naar Zweeden. XII. 393
- Maasdam** (*Karel Filips van Dorp, Heer van*) in bezending naar Utrecht en Overysfel. XVIII. 244
- Maaslandsluis** ingenomen door de Spanjaarden. VI. 451, 484. schade, dit Dorp aangedaan, door de Duinkerker kaapers. XI. 258
- MAASTRICHT** bezet door Noirkarmes, in 1567. VI. 222. geplonderd, door 't Spaansch Krygsvolk. VII. 111. aanslag op deeze Stad. VII. 197. zy wordt belegerd, door Parma. VII. 272. geeft zig over. VII. 275. Oranjes aanslag op deeze Stad. VII. 319. Prins Maurits tragt'er, insgelyks, naar. VIII. 384. zy wordt, door Fredrik Henrik, veroverd. XI. 152, 154, 157. met een beleg gedreigd. XI. 190. gevolgen van 't overgaan der Stad. XI. 192. aanslag op dezelve. XI. 273. zy wordt veroverd door de Franschen, in 1673. XIV. 267, 268. vergeefs belegerd door Willem den III. XIV. 396. 397. door Spanje te rug gevorderd van de Staaten. XV. 5-17. aanslag op de Stad. XVII. 102. zy wordt, in 1748. belegerd door de Franschen. XX. 180. gaat over. XX. 190
- Maatelief de Jonge** (*Kornelis*), Bewindhebber der Oostindische Maatschappy, voert eene Vloot naar Indie. IX. 198, 301, 302. belegert Malakka. IX. 302. raakt slaags met eene Spaansche Vloot. IX. 304, 306. wykt naar Johor. IX. 305. zeilt wederom naar Malakka. IX. 305. keert naar Bantam. IX. 307. zeilt naar Amboina en Ternate. IX. 307, 308. versterkt Malaja. IX. 308. zeilt naar China. IX. 309. keert naar Bantam. IX. 309. en naar 't Vaderland. IX. 310
- Mader** (*Willem*) om voorgenomen brandstgtery gestraft. XIV. 286
- Magnus** (*Jakob*) in gezantschap naar Deenemarke gezonden. IX. 274
- Maguntiakum** nu Mentz. I. 121. belegerd. I. 146. de Kerk aldaar, door de Alemannen, beroofd. I. 262
- Majart** (*François*) raakt te Gronin-

- ningen in hegtenis. VII. 165
Maire (*Jakob le*) ontdekt de Straat, die naar hem genaamd is. X. 158
Maire (*Jakob le*) wordt Gezant der Staaten in Deenemarke. XIII. 49
Maire (*Izaak le*). Jeannin handelt met hem over 't verplaatfen der Indifche Vaarte. IX. 337. X. 158
Makasfar. Handeling over 't verdryven der Engelschen van daar. XIII. 405
Malcontenten of Misnoegden. Derzelve oorsprong. VII. 220. tweedragt tusfchen hen en de Gentenaars. VII. 221. zy hellen naar Vereeniging met de Walfche Staaten. VII. 268. verzoenen zig met den Koning. VII. 271. slaan de Gentenaars. VII. 277
Maldere (*Jonkheer Jakob van*) handelt over Vrede met Spanje. VIII. 411. Maurits stelt hem aan om den eerften Edele van Zeeland te vertoonen. VIII. 460. moeite hierover. VIII. 460, 461. hy trekt in gezantschap naar Londen. IX. 274. gemagtigd tot de handeling, in 1608. IX. 321, 336. in gezantschap naar Frankryk. X. 38
Malorix. Zie *Verritus* en *Malorix*.
Malfem (*Stein van*) helpt Ooterdum bemagtigen. VII. 493. wordt geflaagen. VIII. 123
Maltha (Ridderorde van) zoekt in 't bezit haarer goederen hier te Lande hersteld te worden. XII. 28. Holland fluit eene overeenkomst met haar, in 1668. XIII. 375
Man van wapenen of *gewapend man*, wat 'er, oudtyds, door verftaan werd. II. 334 *Aant.*
Mancidor (*Don Juan de*) komt als Gevolmagtigde tot de handeling in den Haage. IX. 320
Mandesloo (*Ernst van*) verdagt van een toeleg op 't leeven van Willem den I. VI. 389
Manmaaker (*Adriaan van*), Thefaurier van Middelburg. VI. 463. aangefield om de plaats van eerften Edele in Zeeland te bekleeden. VIII. 462. komt in bezending te Utrecht. X. 223. wordt tot Regter over Oldenbarneveld, Hogerbeets en de Groot aangefield. X. 288, 341. in gezantschap naar Frankryk gezonden. X. 425. ontzet van de waardigheid van eerften Edele. XI. 5 6
Mansert (. . . .), tekent het Verbond der Edelen. VI. 125. handelt met Anjou. VII. 199, 419
Mansfeld (*Ernst, Graaf van*) zyne Krygshedryven in Boheeme en in de Palts. X. 424, 434, 435. hy trekt naar Brabant. X. 436. valt in Oostfriesland. X. 441. ruimt het wederom. X. 444. wordt omtrent de Elve geflaagen. XI. 19. sterft. XI. 39
Mansfeld (*Karel, Graaf van*) tekent het Verbond der Edelen. VI. 125. valt in de Bommelerwaard. VIII. 99. wint Rynberk. VIII. 304, 306. belegert Heusden. VIII. 310. verlaat de Stad. VIII. 311. belegert Breda, vergeefs. VIII. 345. wint Zevenbergen. VIII. 345. sterft. VIII. 410
Mansfeld (*Oktaaf van*). zyn aanslag op Thoolen mislukt. VIII. 289. hy fluevelt voor Knodfenburg

- burg. VIII. 357
Mansfeld (*Pieter Ernst, Graaf van*) wordt Ridder van 't Gulden Vlies. VI. 6. Stadhoudcr van Luxemburg. VI. 42. neigt tot gemaatigdheid. VI. 112. weigert de Inquisitie en Plakaaten te handhaaven. VI. 131. doet den nieuwen eed. VI. 212. wordt Steevoogd van Brusfel. VII. 90, 91. handelt met het muitend Krygsvolk. VII. 103. leidt de Spanjaards ten Lande uit. VII. 146. wint Eindhoven. VII. 488. en Wagendonk. VIII. 292. wordt Landvoogd, by voorraad. VIII. 370. schaft de vrywaaringen af. VIII. 371. sterft. IX. 169
Marcelis, Koopman te Amsterdam, wordt voor 't geregt ontboden. XI. 268
Marcelis (*Jan van*) wordt tot 's Prinzen Representant by de Westindische Maatschappye aangesteld. XX. 334
Marche (*Olivier de la*). Schryver der *Memoires*. IV. 74, 83
 MAREZAATEN. hunne oude wooning. I. 48. Labeo overvalt hen. I. 149
 MARGAREET, Dogter van Graave Willem den III. trouwt met Keizer Lodewyk. III. 206, 214. wordt met Holland verlyd. III. 266, 267. tot Graavinne ingehuldigd. III. 268. haare Zoonen. III. 268. zy geeft den Lande verscheiden' Vryheden. III. 269. trekt naar Beijeren. III. 271. draagt haaren Zoon, Willem. Holland, Zeeland en Friesland op. III. 275. aanvaardt de Regeering wederom. III. 276. zoekt hulp in Engeland. III. 277. raakt met haaren Zoon in oorlog. III. 379. wordt geslaagen. III. 282. wykt naar Engeland. III. 283. sterft. III. 284
Margareet van Kleeve, Weduwe van Hertoge Albrecht, stoot haars overleeden' mans boedel met den voet. III. 354
Margareet, Graavin van Vlaanderen. II. 388. twist tuschen haare kinderen van tweeërlei bedde. II. 388. zy wil zig niet leenroerig erkennen van Koning Willem. II. 392. wordert deeze erkentenis van hem. II. 392. zoekt onderstand by Frankryk. II. 394. maakt vrede met Koning Willem. II. 396. en een verdrag met den Voogd van Floris den V. III. 3
 MARGAREET, Dogter van Maximiliaan en Maria. IV. 207. wordt den Daufyn ten Huwelyk beloofd. IV. 222. die, Koning geworden, haar haaren Vader wederom t'huis zendt. IV. 293, 294. zy trouwt met den Prinse van Spanje. IV. 303. wordt Weduwe. IV. 304. trouwt met Filibert, Hertog van Savoje. IV. 320. wordt andermaal Weduwe. IV. 334. handel over een Huwelyk van haar en Henrik den VII. IV. 334, 343. zy wordt Landvoogdes. IV. 348. staat slegts bepaalde Voorregten toe. IV. 349. vordert eene Bedde tot den kryg tegen de Gelderschen. IV. 371. wordt door Karel den V. in de Landvoogdye bevestigd. IV. 407, 423. schynt enige Hervorming voor te hebben. V. 4. sterft. V. 14
 MARGAREET, natuurlyke Dogter van Karel den V. IV. 508. wordt Hertogin van Parma en Landvoogd.

voogdes. VI. 39. haare Raaden. VI. 40. en agterraad. VI. 46, 47. Filips den II. pryst haar den Staaten aan. VI. 49, 50. zy doet het Spaansch Krygsvolk het Land ruimen. VI. 59. vertrouwt zig op Granvelle. VI. 68, 69. vat argwaan op tegen sommige Heeren. VI. 71. zendt Montigni naar Spanje. VI. 72. roept de Stadhouders en Vliesridders byeen. VI. 75. besluit zig van Granvelle te ontfaan. VI. 87. is verheugd over zyn vertrek. VI. 95. zendt Egmond naar Spanje. VI. 102. neigt tot zagtheid. VI. 101, 110. doet 's Konings strenge last afkondigen. VI. 119. haare bekommering. VI. 130, 135. zy verleent den verbonden Edelen gehoor. VI. 141. beantwoordt hun Verzoekschrift. VI. 145. en nadere bede. VI. 147. Filips vermaant haar tot het uitvoeren der Plakkaaten. VI. 156, 173. geeft haar verlof om zig te wapenen. VI. 176. zy neemt in overleg om Brusfel te verlaten. VI. 189. verdraagt zig met de Edelen. VI. 190. ligt eenig Krygsvolk. VI. 208. vordert een' nieuwen eed. VI. 212. handelt met Deenemarke. VI. 238. brengt de Nederlanders byna tot onderwerping. VI. 239. zoekt Alva te beweegen, om met het Leger agter te blyven. VI. 242. is misnoegd over zynen laftbrief. VI. 246, 247. verzoekt ontslag van 't bewind. VI. 248. vertrekt naar Italie. VI. 255. komt wederom herwaards als Landvoogdes. VII. 344. keertte rug. VII. 345. haare af-

beelding. VI. 256. zy sterft. VIII.

137

Maria Theresia, Aartshertogin van Oostenryk, trouwt met den Hertog van Lotharingen. XIX. 210. doet zig voor Koninginne van Hongarye en Boheeme uitroepen. XIX. 288. verscheiden' Vorsten maaken aanspraak op haars Vaders nalatenschap. XIX. 288, 296, 307, 309, 312. zy neemt haaren Gemaal tot Mede-Regent aan, en draagt hem 't regt der Boheemsche Keurftem op. XIX. 292. enz. zoekt hulp by de Staaten. XIX. 295, 354. handelt met den Koning van Pruissen. XIX. 303. enz. fluit met den Koning van Sardinie. XIX. 311. en met den Koning van Pruissen. XIX. 339. staat haarer zaaken, in 1743. XIX. 420. zy verklaart Frankryk den oorlog. XIX. 453. zoekt de kragt van 't Verbond van Frankfort te breeken. XIX. 462. schryft ernstelyk aan de Staaten.

XIX 486

Maria de Medicis, Koninginne Moeder van Frankryk, verlaat het Ryk. XI. 139. komt in Holland. XI. 276. haare handeling aldaar. XI. 276, 277. haar verder bedryf en dood. XI. 277

Maria, Koningin van Engeland, V. 390. trouwt met Filips, Prinse van Spanje. V. 391, 397. verklaart Frankryk den oorlog VI. 14. sterft. VI. 29. 32

MARIA, Dogter van Hertoge Karel, gebooren. IV. 46. wordt aan verscheiden' Vorsten ten Huwelyk toegezeid. IV. 146, wordt *Graavin*. IV. 163. verleent het Groot Privilegie. IV. 166. handelt met Frankryk. IV.

171.

VADERLANDSCHE HISTORIE. 185

171. trouwt met Hertoge Maximiliaan. IV. 279. maakt een verbond met Engeland. IV. 181. wordt in Gelderland gehuldigd. IV. 185. sterft. IV. 206
- MARIA, Koningin van Hongarye. V. 4. wordt Landvoogdes. V. 21. haar aart. V. 22. haar handel met de Deensche gezanten. V. 46. zy staat den Zeeuwen afflag in de Beden toe. V. 49. stelt orde tegen de Herdooperye. V. 76. zoekt Excynzen in Holland in te voeren. V. 133. doet zwaare Beden. V. 136, 137, 148, 162, 216, 224, 227, 239, 248, 264, 274, 282, 371, 381, 402, 417. tragt Holland te beweegen, om een gezantschap naar Spanje te zenden. V. 160. komt in Holland. V. 161. keert schielyk te rug, ter gelegenheid der beroerte te Gend. V. 164, 174. zy staat der Gemeente haaren eisch toe. V. 175. reist naar Utrecht, Groningen en Friesland. V. 284. begeert haar ontslag. V. 343. wordt in de Landvoogdye bevestigd. V. 343. brengt eenige verzagting te wege, in 's Keizers Plakaa-ten. V. 349
- MARIA, Dogter des Hértogs van Jork, trouwt met Prins Willem den III. XIV. 466. komt in Holland. XIV. 468. voorflag om haar tot Regentes in Engeland te doen verklaren. XV. 80. beschryving van haaren aart. XV. 342. haar fraai zeggen. XV. 344. haare verklaaring op de Engelsche zaaken. XV. 356. haar gedrag na de geboorte van den Pretendent. XV. 411. zy en de Prins, haar Gemaal, worden Koning en Koningin van Engeland. XV. 502, 506. zy komt te Londen. XV. 503. sterft. XVI. 277
- Maria, Koningin van Schotland. Don Jan van Oostenryk staat naar een Huwelyk met haar. VII. 130. zy wordt onthalsd. VIII. 195
- MARIA, Dogter van Karel den I. Koning van Groot-Britanje, trouwt met Willem den II, Prins van Oranje. XI. 297-301. brengt eenen Zoon ter weereld. XII. 130. Zie Prinfes (Koninglyke).
- MARIA LOUISA, Prinfesfe Weduwe van Joan Willem Friso, Prins van Oranje, tragt de vernietiging van 't Markgraafschap van Veere te voorkomen. XIX. 100, 105
- Maria Elizabeth, Aartsgerogin van Oostenryk, wordt Landvoogdes der Oostenryksche Nederlanden. XVIII. 443
- Marinus Sanuto zyne schriften en bedryf. III. 236, 251 Aant.
- Mark (Willem van der), Heer van AreMBERG, te Utrecht onthalsd. IV. 223, 224
- Marken. Klooster aldaar, verbrand door de Weduwe van Willem den IV. III. 261
- MARKGRAAFSCHAP VAN VEERE en VLISINGEN door Oranje gekogt, in 1581. VII. 381. VIII. 508. werd, eertyds, van Holland ter leen gehouden. VII. 386. komt aan Maurits. VIII. 271. Willem de III. verheft het van Zeeland. XIII. 338. raadpleegingen om het te vernietigen. XVII. 294. XIX. 99. enz. 't welk eindelyk ge-

- geschiedt. XIX. 118, 221. punt van 't geschil over 't regt tot dit Markgraaffschap. XIX. 135. de Prins van Oranje wordt 'er in hersteld. XX. 99
- Markomannen.* hunne oude wooning. I. 186
- Markt van Adrianus, hier te Lande. I. 191
- Marlborough* (*John Churchill, Graaf, naderhand Hertog van*), voert het bevel over de Engelsche troepen in de Nederlanden. XVI. 11. trekt te veld, in 't jaar 1702. XVII. 164. neemt Luik in. XVII. 166. loopt gevaar van geligt te worden. XVII. 167. houdt naauwe gemeenschap met de Stad Amsterdam. XVII. 174. verovert Bon. XVII. 183 enz. zyn gedrag word berispt. XVII. 189. hy wint den slag by Hochstett. XVII. 216 enz. helpt raadpleegen op den veldtocht des jaars 1705. XVII. 253. woont dien by. XVII. 255, 259, 262. heeft verschil met de Afgevaardigden der Staaten. XVII. 261. wint den slag by Ramellies. XVII. 280. krygt eenige opening tot Vredehandel. XVII. 291. handelt in Duitschland. XVII. 306. wint den slag by Oudenaarden, in 1708. XVII. 318. vlamt op de Landvoogdy der Spaansche Nederlanden. XVII. 327. woont den slag van Malplaquet by. XVII. 342. zoekt Frankryks oogmerken verdagt te maaken. XVII. 332. woont den veldtocht des jaars 1710 by. XVII. 386. en dien des jaars 1711. XVII. 402. wordt van zyne ampten verlaaten. XVII. 426
- Marnix.* Zie *Aldegonde* en *Thouloufe*.
- MAROKKO. Onlusten in dit Ryk. IX. 427. de Staaten sluiten een Verbond met het zelve. X. 6. en een Verdrag van Vrede en Koophandel, in 1684. XV. 254. en in 1692. XVI. 198. gezantschap van daar. XVII. 19. onlusten met dit Ryk. XVIII. 104. XIX. 31, 217
- Marcelles* (*Fredrik van Tve, Abt van*) handelt met Don Jan. VII. 154. met den Aartshertoge Matthias. VII. 181. wordt gemagtigd tot de Keulsche Vredehandeling. VII. 278, 315
- Marquette* (*Daniel de Hartaing, Heer van*) word Bevelhebber van Bergen op Zoom. VIII. 21. van Oostende. IX. 170. word, op sterk aanhouden van Prins Maurits, in 't Lid der Edelen beschreeven. X. 332 enz.
- Marsen,* een volk in Germanie. I. 79.
- Martena* (*Duko*) bewerkt de nader Vereeniging in Friesland. VII. 248
- Martinengo* (*Curtio*) trekt op tegen Graave Lodewyk. VI. 273
- Martinengo* (*Paulo Emilio*) gevangen. IX. 45
- Martinet* (*Jakob*), Oud-Schepen te Sluis, om verraad ter dood gebragt. XVI. 109
- Martini* (*Ambrosio*), om oproerigheid uit Gouda gebannen. VIII. 262
- Martini* (*Willem*) raadpleegt met Oranje over 't behouden van Antwerpen. VIII. 14. raakt in Holland in hegtenis. VIII. 83. wordt geslaakt. VIII. 84
- Masalant* (*Graaffschap*), eenige goederen in het zelve aan Dirk den II. afgestaan. II. 126, 127
- Mathones* (*Adriaan, Heer van*), 80.

- gemagtigd, om wegens Holland een Vertoog te doen te Brussel. VI. 152. handelt over eene bevrediging. VI. 478, 480
- Mathenes (Adriaan van)*, Heer van Riviere, in bezending naar Amsterdam. X. 114. wordt van 't Bezorgerfchap der Hooge Schoole te Leiden afgezet. X. 387
- Mathenes (Joan van)*, Heer van Riviere, komt te Amsterdam om orde te stellen. VII. 204. wordt gemagtigd om de opdracht der Graaflykheid aan Willem den I. te bezorgen. VII. 513. en om de voorwaarden der inhuldiging te helpen ontwerpen. VII. 518
- Mathenes (Joan van)*, Heer van Mathenes, Riviere enz. gemagtigd tot de Munstersche Vredehandeling. XI. 404, 405
- MATTHIAS**, Aartshertog van Oostenryk, wordt bevorderd tot Landvoogd der Nederlanden. VII. 173. komt herwaards. VII. 174, 175 toeleg van sommigen om hem naar hunne hand te zetten. VII. 174 Voorwaarden op welken hy aangenomen wordt. VII. 181. zyn klein gezag. VII. 183, 184. hy wordt in de Utrechtsche Unie niet gekend. VII. 267. moct, by gebrek van geld, zyn Hof fluiten. VII. 302. stelt Oranje aan tot Stadhouder van Friesland. VII. 365. bedingt, dat men zyne dienften in gedagten houde. VII. 398. verlaat de Nederlanden. VII. 414. vrugtelooze poogingen om hem tot Bischop van Luik te doen kiezen. VII. 415. hy wordt Keizer. X. 58. sterft. X. 402
- Matthias (Joan Constantyn)*, Burgemeester van Middelburg, in bezending naar Staatsch Vlaanderen. XX. 63
- Matthijfus (Johan)*, Raadheer in den Raade van Vlaanderen, raakt in eenige moeite. XVII. 249
- Matthyszoon (Pieter)*, te Amsterdam, in 1618, uit de Vroedschap gezet. X. 280
- Mattiaken*. of zy in Zeeland gewoond hebben. I. 48 *Aant.* zy verbinden zig met Cezar. I. 48, belegeren Maguntiakum. I. 146
- Mattium*, Hoofdstad der Katten, verbrand. I. 65
- Maulde (Nikolaas de)* zoekt volk binnen Leiden te werpen. VIII. 260. wordt onthalsd. VIII. 261
- Mauregnaults (Joan Gaspar de)*, Baljuw van Veere, wordt verlaaten van zyn ampt. XIII. 100
- Mauregnault (Joan de)*, wegens Zeeland, gemagtigd tot de Keulsche Vredehandeling. XIV. 244
- Maurier (Benjamin Aubery, Heer van)*, Gezant van Lodewyk den XIII. aan de Staaten. X. 109. dringt op 't bystaan des Hertogs van Savoje. X. 155. raadt de Staaten tot eendragt. X. 182, 191. zyne poogingen ten behoeve van Oldenbarneveld, Hogerbeets en de Groot. X. 285, 301-304, 331, 357, 363
- Mauritius-Eiland*. IX. 301
- Mauritius (Joan Jakob)*, Resident der Staaten te Hamburg, tragt het verkoopen der laadinge van een fchip der Oostendische Maatschappye te beletten. XIX. 62
- MAURITS**, Graaf van Nasfau. zyne geboorte en opvoeding. VII. 538.

538. VIII. 5, 6, hy wordt aan 't hoofd van den Raad van Staate gesteld. VIII. 5. zyn berigtschrift. VIII. 6. wedde. VIII. 8. wakkerheid. VIII. 11, 12. hylevert een Vertoog in, ter Vergadering van Holland. VIII. 39. oogmerk van het zelve. VIII. 40. hy werkt tegen de opdracht der heerschappye aan Frankryk. VIII. 50. nadeel voor hem daaruit te wagten. VIII. 63. hy belooft Antwerpen te ontzetten VIII. 82. zet Treslong af. VIII. 84. maakt hem Luitenant-Houtvester. VIII. 87. geeft verlof tot het bezetten van Vlisfingen. VIII. 98. wordt Stadhouder, Kapitein en Admiraal-Generaal van Holland en Zeeland. VIII. 104. men geeft hem den titel van *Prinse* VIII. 106. ontwerk van zyn Berigtschrift. VIII. 107. onderscheid in zyne aanstelling en die der voorgaande Stadhouderen. VIII. 108. hy ontvangt Leicester te Vlisfingen. VIII. 112. neemt lastbrief van hem. VIII. 120. bemagtigt Axel. VIII. 134. men weigert hem met Leicester naar Engeland te laten reizen. VIII. 185. Leicester laat hem 't bewind te water. VIII. 187. maakt de bezetting van Veere tegen hem op. VIII. 188. de Staaten van Holland en Zeeland geeven hem meer gezags. VIII. 203-206. Sonoï sluit hem de poort van Medenblik voor 't hoofd. VIII. 210. hy valt in Brabant. VIII. 226. stigt Crevecoeur. VIII. 226. Leicester klaagt over hem. VIII. 228. zoekt hem te ligten. VIII. 240. hy handelt

met Sonoï VIII. 272. belegert Medenblik. VIII. 273. brengt de Stad tot onderwerping. VIII. 275. verdraagt zig met Sonoï. VIII. 277, 278. belegert Geertruidenberg. VIII. 280 breekt het beleg op. VIII. 281. raadpleegt de Predikanten op de handeling met Spanje. VIII. 284. geeft blyken van groot verstand. VIII. 315. legt den twist in Westfriesland by. VIII. 323. stelt drie Kollegien ter Admiraliteit in. VIII. 326. wordt Stadhouder van Utrecht, Overysfel en Gelderland. VIII. 332. yvert om den Staat des Lands te bevestigen. VIII. 340. versterkt Breda. VIII. 344. stigt Knodsenburg. VIII. 345. wint eenige Sterkten. VIII. 346. bemagtigt Zutfen. VIII. 354. en Deventer. VIII. 356. belegert Groningen. VIII. 356. verlaat het. VIII. 357. bemagtigt Hulst. VIII. 358. wint Nieuwmegen. VIII. 359. verfelt 'er de Wet. VIII. 360. verovert Steenwyk. VIII. 364. neemt Ootmarsum in. VIII. 367. bemagtigt Koeverden. VIII. 367. belegert Geertruidenberg. VIII. 375. wint de Stad. VIII. 376. zyn toeleg op Brugge. VIII. 379. op 's Hertogenbosch en Maastricht. VIII. 384. hy belegert Groningen. VIII. 386. loopt groot gevaar. VIII. 389. wint de Stad. VIII. 389. verfelt 'er de Wet. VIII. 390. aanslagen op zyn leeven. VIII. 398, 399. hy stookt de muitery onder 't Spaansch Krygsvolk aan. VIII. 403. zyne bedenkingen op de Vredehandeling. VIII. 412. hy be-

belegert Grol, vergeefs. VIII. 424. zyn aanslag op Meurs. VIII. 424. hy handelt met zynen broeder, Filips Willem. VIII. 429. voorziet Oostende. VIII. 431. stelt iemand aan, om zynen Perfoon als eerste Edele van Zeeland te verbeelden. VIII. 460. verskil en verdrag deswege. VIII. 460-463. hy slaat de Spaanschen by Turnhout. VIII. 464. tragt naar Venlo. VIII. 467. verover't Alfen en Rynberk. VIII. 468, 469. ook Meurs. VIII. 470. Grol. VIII. 471. Breëvoort. VIII. 472. Enschede. Ootmarsum, Oldenzeel. VIII. 473. en Lingen. VIII. 474. hy ontraadt zyne Zuster het Huwelyk met den Prinse van Portugal. VIII. 489. biedt den Hertoge van Ferrare hulp aan tegen den Paus. IX. 3. zyn toeleg op Vlaanderen mislukt. IX. 4. hy wyst eene opening tot handelinge af. IX. 11. aanslag op zyn leven gestraft. IX. 12. hy staat naar 't Prinsdom Oranje. IX. 16. draagt zorg voor den Ysfel. IX. 26. tragt den Ryndyk door te stecken. IX. 33. bemagtigt Zevenaar, Heusen en het Tolhuis. IX. 33. legert zig voor Doesburg. IX. 34. ruimt Zevenaar. IX. 35. vermaant de Staaten tot werving. IX. 38. zyne ongerustheid. IX. 46. hy neemt eenige Kleefsche Plaatsen in. IX. 47. voorziet Schenkenschans van meer volks. IX. 47. stelt orde te Bommel. IX. 49. sterkt Voorne. IX. 50. weigert een' veldslag. IX. 52. verover't Crevecoeur. IX. 73. en Batenburg. IX. 74. koopt de S. Andries Schans. IX. 75. bemag-

tigt eenige Schansen in Vlaanderen. IX. 76, 77. behaalt eene merkwaardige overwinning by Nieuwpoort. IX. 79 - 85. misnoegen tuschen hem en de Staaten. IX. 86. Roorda schryft tegen hem. IX. 87. hy verlaat Nieuwpoort. IX. 88. verover't Rynberk. IX. 105. en Meurs. IX. 106. belegert 's Hertogenbosch. IX. 109. verlaat de Stad. IX. 110. biedt den vyand, vergeefs, eenen veldslag aan. IX. 118, 119. bemagtigt Graave. IX. 119, 120, 145. ontzet de Spaansche muitelingen binnen Hoogstraaten. IX. 158, 159. hervat het beleg van 's Hertogenbosch andermaal, vergeefs. IX. 159. verlaat tweeduzend Spaanschen, onder della Bella. IX. 160. valt in Kadzand. IX. 164. bemagtigt Yzendyke, Aardenburg en Middelburg. IX. 165. slaat Spinola. IX. 167. belegert en verover't Sluis. IX. 165, 168. belegert Antwerpen, vergeefs. IX. 182. wint Wouw. IX. 184. een deel zyns Legers vlugt voor dat van Spinola. IX. 193. zyn aanslag op Gelder mislukt. IX. 195. hy sterkt de grenzen. IX. 210, beschanst de Waal en Ysfel. IX. 212. gelaat zig als of hy Rynberk wilde ontzetten. IX. 215. belegert Grol. IX. 219. verlaat de Stad. IX. 220. neigt tot het voortzetten des oorlogs. IX. 240. wordt, door Oldenbarneveld, bewoogen, om in 't openen der Vredhandelinge te bewilligen. IX. 244. verklaart zig tegen 't opontbieden der Vloote. IX. 259, 280. weigert de Nederlanden Fransch te helpen maaken. IX. 266. onge-

genoegen tusſchen hem en Oldenbarneveld. IX. 284. hy vordert, dat men de woorden, tot verzekering van 's Lands vryheid dienende, voor 't aanvangen der handelinge, op 't papier brenge. IX. 291. yvert voor de behoudenis der Vaarte op Oostindie. IX. 332. laat zig overhaalen om in 't verlengen der Wapenſchorsinge te bewilligen. IX. 346, 347. of Jakob de I. dezelfs oudſte Dogter aan hem hebbe willen beſteeden. IX. 356. zyne ongeneidghed tot trouwen. IX. 348. hy laat zig beweegen, om de Krygskosten te hoog te begrooten. IX. 365. Hendrik de IV. zoekt hem te winnen, door geſchenken. IX. 367. hy verklaart zig tegen 't Beſtand. IX. 375, 379. welke byzondere nadeelen hy by het zelve te wagten hadt. IX. 376. hy ſchryft aan de Hollandſche Steden tegen 't Beſtand. IX. 381. veelen vallen zyners meeninge toe. IX. 385. hy toont zig zeer misnoegd op Oldenbarneveld. IX. 389. Jeannin wederlegt zynen brief aan de Steden. IX. 405. hy raakt in ongenoege met Jakob den. I. IX. 408. ſchryft eenen tweeden brief aan de Steden. IX. 409. doet een' keer door dezelve. IX. 410. Henrik de IV. vermaant hem tot bewilliging in 't Beſtand. IX. 413. hy vordert opening van zekere vermoeden, ten nadeele van zyn Huis. IX. 415. zyn geſprek met Jeannin. IX. 422. hy laat zig verzoenen met Oldenbarneveld. IX. 423. bewilligt in 't Beſtand. IX. 423. wordt ſchadeloos geſteld, wegens het na-

deel, welk hy 'er uit te wagten hadt. IX. 447. handeling over 't vermeerderen van zyn gezag. IX. 449. 452. X. 29. uitſtoekendheid van het zelve, in Zeeland. IX. 451. de handeling om hem hooger te verheffen, blyft ſteeken. IX. 455. hy verzoent zig met Don Emmanuel. IX. 456. deelt de nalaatſchaps zyns Vaders. IX. 456. zyn bedryf te Utrecht, in 1610. X. 28, 29. hy bemagtigt Gulik. X. 43, 44. ontvangt een' brief van den Keizer van Japan. X. 46. ſchynt den Remonſtranten niet gunſtig. X. 58. bekomt de Ridderorde van den Kouſeband. X. 70. bezet eenige Kleeffche Plaaten. X. 77. doet een' voorſlag omtrent den Kerkentwiſt. X. 145. verklaart onzydigte willen blyven. X. 151. meent dat elke party eene Kerk behoort te hebben. X. 151. gaat in de Klooster-Kerk. X. 152. laat zig beduiden, dat Oldenbarneveld zyn gezag zoekt te verminderen, en gelooft het tegendeel van de Contraremonſtranten. X. 160, 161. keurt de zogenaamde ſcherpe Reſolutie af. X. 163, 164. ſpreekt met Hogerbeets. X. 172. brengt meerder bezetting in den Briele. X. 174. gerugten ten zynen nadeele. X. 176. hy bezoekt eenige Steden. X. 183. ſchryft aan dezelve. X. 184. vertrekt naar den Landdag te Arnhem. X. 194. verandert de Regeering te Nieuwmegen. X. 195-199. haalt Overyſel over tot bewilliging in de Sinode. X. 199. heeft kwaad vermoeden op Oldenbarneveld. X. 200, 201, 205.
die

die zig by hem schriftelyk verdedigt. X. 203. hy komt te Utrecht. X. 207, 208. Holland levert hem een Vertoog over op 't stuk der Waardgelders. X. 217. hy en de Gemagtigden der algemeene Staaten komen te Utrecht. X. 222. de Groot spreekt met hem. X. 223. ongegrondheid van 't vermoeden dat men hem van zyne waardigheden dagt te ontzetten. X. 224. zyne handeling met de Staaten van Utrecht. X. 225-227, 231. hy dankt de Waardgelders te Utrecht af. X. 231, 232. verandert 'er de Regeering. X. 233. hy vermoedt dat Oldenbarneveld hem den voet zoekt te ligen. X. 246, 247. onderzoek of hy naar de opperste magt gestaan hebbe. X. 247, 248. twyfeling, of hy Oldenbarneveld ooit verdagt gehouden hebbe van Landverraaderye. X. 251. hy en eenige Leden van Holland besluiten de Regeering in de Hollandsche Steden te veranderen. X. 265. hy doet het te Schoonhoven, in den Brielle, te Delft, te Schiedam, te Gorinchem, te Oudewater, te Woerden en te Monnikendam. X. 266. ook te Hoorn met veel moeite. X. 266-270. voorts, te Medenblik en te Alkmaar. X. 270. de Leden bedanken hem, deswege. X. 271, 283. hy maakt verandering te Leiden. X. 272. te Haarlem. X. 273. te Rotterdam. X. 274. te Gouda. X. 276. te Amsterdam. X. 276-280. in den Haage. X. 281. doch niet te Dordrecht. X. 281. oordeelen over deeze veranderingen.

X. 280-282. Prins Maurits erfde de heerlykheden zyns oudsten Broeders. X. 309 de gerugten van zyne aanstaande verheffing verdwynen door den tyd. X. 375-377. hy en Oldenbarneveld scheenen verschillende begrippen te hebben van 's Lands Regeeringe. X. 377-380. hy stigt Paapenmuts. X. 405. wordt Stadhouder van Groningen en Drenthe. X. 408. sterkt den Yssel. X. 421. ontzet Bergen op Zoom. X. 433, 437. zyne aanslagen op Antwerpen. X. 445, 497. aanslag op zyn leeven ontdekt en gestraft. X. 450-479. zyn gesprek met Karleton. X. 487. hy tragt Breda te ontzetten. X. 497. wordt ziek. X. 498. dringt zynen Broeder tot een Huwelyk met de Prinsesse van Solms. X. 498. sterft. X. 499. zyn uiterste wil. X. 499. natuurlyke kinderen. X. 499. gedaante, aart, deugden en gebreken. X. 501-

504
Maurits van Nassau sneuvelt te Kallo. XI. 272

Maurits van Nassau (Graaf) trekt, in 1744, met het Staatsche Leger op den Franschen bodem. XIX. 466. heeft het bevel over den onderstand aan Groot-Britanje, in 1745. XIX. 527. keert te rug. XIX. 529

Maximiaan Herkulus overwint verscheiden' Overrynsche Volken. I. 219. ook de Franken. I. 221

MAXIMILIAAN, Hertog van Oostenryk, trouwt met Vrouwe Maria. IV. 179. wordt ingehuldigd. IV. 181. maakt een verbond met Engeland. IV. 181. raakt

raakt in oorlog met Gelderland. IV. 182. wordt aldaar ingehuldigd. IV. 185. doet eene Bede. IV. 190. handelt met Eduard den IV. IV. 192. stelt de Kabbeljaauwſchen in 't bewind. IV. 196. wordt erkend voor Voogd van zynen Zoon Philips. IV. 208. maakt vrede met Frankryk. IV. 221. bedwingt de Luikenars. IV. 223. wordt *Aarshertog*. IV. 226. belegert Utrecht. IV. 226. neemt de Stad in, by verdrag. IV. 229. bereidt zig, om Vlaanderen aan te tasten. IV. 232. ſluit een verbond met Engeland. IV. 233. wordt *Roomsch-Koning*. IV. 235. verheft Egmond tot een Graaffchap. IV. 233. raakt wederom in oorlog met Frankryk. IV. 236. ſtelt orde op de Admiraliteit. IV. 237. wordt gevangen. IV. 240. maakt een verdrag met Vlaanderen. IV. 241. Sluis verklaart zig tegen hem. IV. 244. hy komt in Holland. IV. 248. ſchenkt den Amſterdammeren zyne Kroon hoven hun wapen. IV. 249. ſtelt Hertog Albrecht van Saxen aan, tot algemeenen Stadhouder. IV. 259. verdraagt zig met Vlaanderen. IV. 259, 268. zet de munt ſchielyk af. IV. 260. maakt verſcheiden' Verbonden met Engeland. IV. 267. raakt in oorlog met Frankryk. IV. 292. maakt vrede. IV. 294. wordt *Keizer*. IV. 294. ſtaat zynen Zoon de Regeering der Nederlanden af. IV. 294. aanvaardt ze wederom, als Voogd van zynen Klein-zoon Karel. IV. 340. ſtelt zyne Dogter, Margareet, tot Landvoogdesſe aan. IV. 340, 348.

maakt vrede met Frankryk. IV. 358. wordt van eenen togt in Gelderland afgeſchrikt. IV. 361. zoekt dien door te zetten. IV. 373. verbindt zig met Engeland tegen Frankryk. IV. 377. maakt met Frankryk vrede. IV. 380. ſtaat zynen Klein-zoon de Regeering af. IV. 388. ſterft. IV.

421

Maximiliaan de II. (Keizer) biedt, vergeefs, zyne bemiddeling aan tot ſtilling der Nederlaudiſche beroerten. VI. 207

Maximiliaan van Bourgondie, Heer van Beveren en Veere, wordt Admiraal. V. 193. heeft geſchil met den Stadhouder en Staaten van Holland, over de vrygeleibrieven. V. 194. doet eene Landing in de Rivier van Bourdeaux. V. 246. wordt Stadhouder van Holland. V. 294. zyn aanzien. V. 295. de Staaten doen hem een geſchenk. V. 353. hy draagt zorg voor de Hollandiſche zeeſtranden. V. 380. zyne Heerlykheid Veere en Vliſſingen wordt tot een Markgraaffchap verheeven. V. 428. Zie voorts op *Beveren*.

Maximiliaan van Egmond, Graaf van Buuren, volgt zynen Vader, Floris, op. V. 193. trekt met een Leger naar Duitschland. V. 287. neemt Darmſtad en Frankfort in. V. 291. ſterft. V. 326. zyne Dogter, Anna, trouwt met den Prinſe van Oranje. V. 326.

MAXIMYN (Keizer) zyn Krygstogten tegen de Germaanen. I.

198, 199

Mazarin (de Kardinaal *Julius*) wordt eerſte Staatsdienaar van Frank-

- Frankryk. XI. 333. maakt een ontwerp van verwisfeling der Nederlanden tegen Katalonie. XI. 413. handelt met Willem den II. XII. 114-118. zyn oordeel over deszelfs dood. XII. 119. hy beſchuldigt de Staaten, in 1661, nog over 't ſluiten der Munſterſche Vrede. XIII. 19. hy ſterft. XIII. 20
- Mazeik.* Handeling over 't ruimen deezer Stad. XV. 53
- Mechelen.* groote Raad aldaar opgeregt. Zie Raad (groote). door Willem den I. bemagtigd. VI. 387. door Alva's Krygsvolk, deerlyk, geplonderd. VI. 391. verzoent zig met den Koning van Spanje. VII. 291, 292. wordt door de Staatschen overvallen. VII. 317
- Mechelen* (Jongkvrouw van). natuurlyke Kinderen door Prinſe Maurits by haar verwekt. X. 499, 501
- Medemelacha*, een water omtrent Medenblik. II. 126, 127
- MEDENBLIK.** Slot aldaar geſtift, III. 44, 45. de Plaats verkrygt Stads geregtigheid. III. 45. 't Slot, door de Weſtfriezen, belegerd. III. 99. door Jan van Avennes ontzet. III. 101. de Stad verzoent zig met Hertoge Albrecht van Saxon. IV. 286. wordt, door de Gelderſchen, ingenomen. IV. 403. kiest 's Prinſen zyde. VI. 363. Boſfu tragt naar de Stad, door verraad. VI. 447. Billy inſgelyks. VI. 473. Kerktwift aldaar. VIII. 27. Maurits wordt, door Sonoj, buiten de Stad gehouden. VIII. 210. opſtand aldaar. VIII. 272. Maurits belegert de Stad. VIII. 273. zy onderwerpt zig. VIII. 275. beweert, nevens Hoorn en Enkhuizen, een Gewest op zig zelf te zyn. VIII. 321. enz. PrinsMaurits verſtelt 'er de Wet, in 1618. X. 270. de Stad voorkomt de bezending, in 1650. XII. 76. opſchudding aldaar, in 1672. XIV. 220. verandering der Regeering aldaar, in 1748. XX. 310, 313
- Medina Celi* (*Joan de la Cerda*, Hertog van) wordt Landvoogd der Nederlanden. VI. 374, 384. zyn bepaalde laſt. VI. 374. hy ſtaat af van de Landvoogdye. VI. 375
- Medina Sidonia* (*Alfonſo Perez de Guſman*, Hertog van), krygt het opperbevel over de Spaanſche Vloot, in 1588. VIII. 283
- Mediomatriken.* oude Inwooners van Gallie. I. 162 *Aant.*
- MEENEN** verrast door de Staatschen, in 1579. VII. 277. veroverd door de Franſchen, in 1744. XIX. 454
- Meer Flevo*, nu de *Zuiderzee*. I. 56
- Meer* (*Haarlemmer*). Scheepsſtryden op dezelve, in 1573. VI. 419, 422
- Meer* (*Frans van der*), Ambaſſadeur in Spanje. XVIII. 290. zyn ſchryvens wegens BerettiLandi. XVIII. 215. zyn Vertoog tegen 't Weener-Verdrag van Koophandel. XVIII. 315. zyne verdere handeling aan 't Spaanſche Hof. XVIII. 339 enz. 394, 416, 446, 457, 499. zyne ontmoeting met Ripperda. XVIII. 364, 367, 369, 374. hy tekent het Verdrag van Seville. XVIII. 504. verwerft voldoening wegens de geweldenaaryn der

- Spaansche Kustbewaarders. XIX. 255, 266
- Meer (Laurens van der)*, Koekbakker te Rotterdam, zyn bedryf. XX. 134, 135, 138, 272
- Meer (Pieter van der)*, Pensionaris van Delft, gemagtigd om de voorwaarden der inhuldiging van Willem den I. te ontwerpen. VII. 518
- Meere (Herman van der)*, Edelman des Prinzen van Oranje, beschuldigd van oproerigheid. VI. 181. naar 't Noorden gezonden. VI. 330
- Meerhem (Rogier van)*, II. 294, 300. beschermt Vrouw Ada op den Burgt te Leiden. II. 304
- Meerman (Dirk)*, Schepen en Raad van Delft, trekt in gezantschap naar Engeland. X. 70
- Meerman (Joan)*, Burgemeester van Leiden, zyne afkomst. XIII. 279. in gezantschap naar Engeland. XIII. 279, 390. keert terug. XIII. 280. trekt andermaal derwaards. XIV. 6. komt genoegzaam onverrichter zaake wederom. XIV. 6
- Meertens (Jakob)*, President van 't Hof van Vlaanderen, geraadpleegd over 't Ketterstraffen. VI. 109. wordt Lid in den Raad der Beroerten. VI. 251
- Meetkerken (Adolf van)* wordt gemagtigd tot de Keulsche Vredehandeling. VII. 279. tot Lid in den Raad van Staate benoemd, door Leicester. VIII. 115, 120. is verdagt by de Staaten. VIII. 180. wordt uit den Raad van Staate geweerd. VIII. 203. heeft de hand in eene munitie te Leiden. VIII. 258, 261
- Meetkerke (Nikolaas van)* wordt, wegens Utrecht, naar Engeland gezonden. VIII. 297. voert bevel over den onderstand aan Don Antonio. VIII. 314
- Megen* veroverd, door Hohenlo. VII. 458
- Megen (Karel van Brimeu, Graaf van)* wordt Ridder van 't Gulden Vlies. VI. 6. Lid van den Raad van Staate VI. 7. heeft bevel over een Regiment knegten. VI. 9. wordt Stadhouders van Gelderland en Zutphen. VI. 42. houdt de zyde van Oranje tegen Granvelle VI. 86. weigert de Inquisitie en Plakaaten te handhaaven. VI. 131. brengt ryding ten Hove van den toelag der Edelen. VI. 134. geeft der Landvoogdesse raad. VI. 135. krygt bevel over eenige nieuw geworven manschap. VI. 208. doet den nieuwen eed. VI. 212. bezet Utrecht. VI. 214. schaft de Preeke af, in Gelderland. VI. 222. trekt op tegen Graave Lodewyk. VI. 273. verdedigt Groningen. VI. 274. wordt gewond en sterft. VI. 275, 369
- Megen (Graaf van)*, Broeder van den Heere van Hierges, belegert Woerden. VII. 66. verlaat de Stad. VII. 67, 104. helpt Namen verrassen. VII. 152
- Meijery* van 's Hertogenbosch, afgeloopen door Maarten van Rossem. V. 224, 247. orde op de Regeering aldaar. XI. 192
- Meindertszoon (Arend)*, Burgemeester van Haarlem, begraauwt den Pensionaris de Haan X. 274. wordt Regter over Oldenbarneveld, Hogerbedts

- beets en de Groot. X. 341
- Meinard van Ham* verzamelt eenig volk tusfchen Utrecht en Amersfoort. V. 49. trekt 'er mede naar Oostfriesland. V. 53. zyn oogmerk. V. 53. hy versterkt zig te Appingadam. V. 111, 112. dreigt in Holland te vallen. V. 112. verliest Appingadam. V. 119
- Meister (Henrik)* wordt Lid van den Landraad. in 1575. VII. 23
- Melancthon (Filips)* naar Trente gezonden. V. 365
- Melis Stoke*. Oordeel over hem en zyne Rymkronyke. I. 445
Aant. III. 67, 81, 91, 182
- Melo (Don Francisko de)* wordt Landvoogd der Spaanfche Nederlanden. XI. 316. zyne krygsbedryven. XI. 318, 320, 335
- Melun (Robert van)*, Burggraaf, krygt het opperbevel over de Staatsche Ruitery. VII. 166
- Menager (Nikolaas)* handelt heimelyk over vrede. XVII. 401, 412. zyn gefchil met den Graave van Regteren. XVII. 486
- Menapiërs*, oude Inwooners van het Belgifch Gallie. I. 41. hun Land wordt door de Uzipeeten en Tenkteren ingenomen. I. 42
- Mendoza (Bernardyn de)*, Spaanfche Gezant in Engeland. zyn toeleg op Vliflingen mislukt. VII. 376. hy tragt te beletten dat de Nederlandfche gezanten gehoor krygen. VIII. 56
- Mendoza (Don Francisco de)*. Zie *Admirant van Arragon*.
- Mendoza (Filips de)* komt als gyzelaar te Dordrecht. VII. 30
- Mendoza (Joan de)* krygt bevel over Spaansch Krygsvolk. VI. 47
- Menning (Adriaan)* befchuldigd van Beeldenstorm in den Haag. VI. 186. dient Willem den I. te water. VI. 308, 322
- Memo Simonsz*, Leeraar der Doopsgezinden. V. 71. zyn oordeel over de Münfterfche Herdoopers. V. 100
- Memnoniten*, naar wien genoemd. V. 71. Zie Doopsgezinden.
- Menyn (Joos de)*, Penfionaris van Dordrecht, wegens Holland gemagtigd tot de opdracht der Heerfchappye aan Engeland. VIII. 90, 91. andermaal derwaards gezonden. VIII. 192, 193. laat handeling met Spanje voor. VIII. 232. maakt zig verdagt. VIII. 260, 405. wordt van zyn Penfionarifchap verlaaten. VIII. 406. tot Hiftoriefchryver van Holland aangefield. VIII. 406
- Meppel (Jan Korneliszoon)* wordt Luitenant-Admiraal. XIII. 140
- Meppelt* gewonnen, in 1580. VII. 340
- Mepfche (Johan)* vervoegt zig, wegens zeker gefchil in Stad en Lande, aan de algemeene Staaten. XIII. 342
- Merkere (Gerard van)* wordt Admiraal der Vloote tegen de Oosterlingen. V. 60. bemagtigt een Fransch fchip. V. 129
- Merode (Bernard van)*, Heer van Rumen, wordt gemagtigd tot de Keulfche Vredehandeling. VII. 279. wordt Oranjes Stedehouder over Friesland. VII. 365. doet afstand van deeze waardigheid. VII. 495
- Merode (Jan van)*, Baljuw van Kennemerland, trekt in gezantschap naar Spanje. XIII. 13
- Merode (Richard van)*, Heer van Oorfchot, wegens Brabant gemagtigd tot de opdracht der Heer-

- Heerschappye aan Frankryk. VIII. 55
- Merode (Walraven van)* tragt de uitkeering der goederen van Maltha te verwerven. XII. 28
- Meroden* (twee) tekenen het Verbond der Edelen. VI. 125
- Merous (Maarten)* helpt den Brielle inneemen. VI. 345
- Merula (Engel Willemszoon)* Priester te Heenvliet. zyn zonderling einde. V. 408
- Merwede (Huis te)* Jan de II. Hertog van Brabant, belegerd het, vergeefs. III. 162
- Merwede (twee Heeren van de)* sneuvelen op een togt in Friesland. III. 260
- Merwede (Dirk van de)*. III. 446
- Merxem (Joan van Straalen, Heer van)*, wegens Brabant, gemagtigd tot de opdracht der Heerschappye aan Frankryk. VIII. 55
- Mesjen (Joan van)* eerste Klerk van den Raadpensionaris de Witt, om ontrouw geërft XII. 418, 419
- Mets* vergeefs belegerd door Karel den V. V. 370. aanslag op deeze Stad. V. 400
- Metfelaars. Zie Vrye Metfelaars.*
- Meulen (Daniel van der)*, Koopman te Leiden, doet opening tot Vredehandeling, in 1598. IX. 11
- Meulenaar (Antoni)*, Raadsheer te Mechelen, geraadpleegd over 't Ketterstraffen. VI. 110
- Meurs.* Aanslag op deeze Stad. VIII. 424. zy wordt, door Maurits, veroverd. VIII. 470. de Stad en 't Graaffschap worden hem afgestaan. VIII. 471. zy wordt ontfedigd van bezetting. IX. 25. bezet door de Kleevenaars. IX. 106. ingenomen door Prinse Maurits. IX. 106. overleg om de Stad en 't Graaffschap tot een Vorstendom te verheffen. XI. 241
- Mey (Pieter de)* raakt uit en wederom in de Regeering van Rotterdam. XVII. 135
- Michielsen (Michiel)*, Schepen van Vlisfingen. XIV. 338
- Michielszoon (Jan)*, Predikant te Grootenbroek, houdt briefwisseling met Sonoi. VIII. 274
- Middagten (Jan van)*, een Gelderschman, helpt Hoorn ver-rasfen. IV. 211
- MIDDELBURG, in Zeeland, derwaards worden eenige Antwerp-sche Monniken gezonden, in 't begin der twaalfde eeuwe II. 212. Keuren aan deeze Stad, door Graave Willem den I. gegeven. II. 352. zy word, door Graave Guy, belegerd. III. 48. verlaaten. III. 49 door deszelfs Zoon ingenomen. III. 156. of de Leden der Regeeringe aldaar den Beeldenstorm begunstigd hebben. VI. 182. de Stad wordt benaauwd, door de Nasfaufchen. VI. 437, 439 Requesens poogt haar te ontzetten. VI. 459. 't mislukt. VI. 460. de Stad geeft zig over, by verdrag. VI. 461. zy is misnoegd op Oranje. VI. 463. VII. 95. Dagvaart aldaar. VII. 139. de Doopsgezinden aldaar gekweld. VII. 210. de Stad traedt schoorvoerende in de Utrechtische Unie. VII. 263 *Aant.* Sinode aldaar, in 1581. VII. 373. de Stad weigert het Plakaat af te kondigen; waarby Filips de II. van zyn regt op de Landen vervallen verklaard wordt. VII. 395. haar besluit op de

VADERLANDSCHE HISTORIE. 197

- de opdracht der Graaflykheid aan Willem den I. VII. 516 *Aant.* oproer aldaar, na de dood van Willem den II. XII. 145. men steekt 'er 't Oranje vendel uit. XII. 297. opschudding, in 1672. XIV. 218. Kerkelyke onluiten aldaar. XIV. 446 enz. de Stad stemt tegen de werving van zestien duizend man. XV. 210, 213, 215, 216. opschudding en verandering der Regeering aldaar. XVII. 131, 246. Maatschappyyen van Koophandel aldaar opgeregr. XVIII. 225. beweging aldaar. XX. 70. de Prins van Oranje wordt 'er tot Stadhouders verklaard. XX. 72
- Mierlo** (*Godefrid van*), tweede Bisschop van Haarlem, wydt de groote Kerk wederom in. VI. 433
- Mierop** (*Gerard van*) bewaart het Blokhuis te Ypseflood. IV. 355
- Mierop** (*Kornelis van*) vindt Willem den I. alleen, in een zwaare ziekte. VI. 486
- Minorca** bemagtigd door de Engelschen, in 1708. XVII. 323
- Miranbeau** (*François du Pont, Heer van*), zoekt de Staaten te bevredigen met Anjou. VII. 483
- Miranda** (*Andreas de*) verliest Meurs. VIII. 470
- Misnoegden.** Zie *Malcontenten.*
- Moderatie** of maatiging der Plakaten ontworpen. VI. 151, 152, 157, 161. krygt den naam van *Moorderatie.* VI. 158
- Modet** (*Herman*) of *Stryker*, Predikant te Utrecht, door Oldenbarneveld beschuldigd. VIII. 176. doet eene reis naar Engeland. VIII. 19c. keert te rug. VIII. 216. wordt gevat en afge-
- zet. VIII. 220. komt wederom in gunst. VIII. 220
- Moens** (*Reinoud*), buitengewoone Raad van Holland. VI. 381
- Moering** (*Kornelis Gerard*), Schout te Gouda, gaat voor in het tekenen van Verzoekschriften om herstelling. XX. 135, 304
- Moermond**, Slot van Jan van Renesse, ingenomen. II. 110
- Moersbergen** (*Adolf van de Waal, Heer van*), gemagtigd om de Regeering van Leeuwarden te helpen handhaaven. X. 91. heeft kennis van 't voorneemen, om zig van eenige Steden te verzekeren. X. 206, 207. handelt ten huize van Trefel. X. 210. wordt uit de Regeering gezet. X. 234. wykt ten Lande uit. X. 259. wordt gevat. X. 342. verwerft eene soort van vergiffenis. X. 372
- Moersbergen** (*Bartholomeus van de Waal, Heer van*), wegens Utrecht ter algemeene Staatsvergaderinge afgezonden. Moeite hem aangedaan. VIII. 182, 191. hy wordt gevat. VIII. 247. geslaakt. VIII. 247
- Mogge van Renesse** (*Pieter*), Burgemeester van Zierikzee, wordt zeer mishandeld, en in verzekering genomen. XX. 75. geslaakt. XX. 100
- Mol**, Stadhouders der Leenen van Brabant, beschuldigd van oproerigheid. VI. 181
- Mol** (*Feronimus de*), Heer van Watermaalc, zyn bedryf te Brugge. VII. 294
- Mollo** (*François*), Koopman te Amsterdam en Resident van Poolen, wordt gebruykt tot de Vredehandeling. XVI. 321. XVII.

- MOLUKKEN** gewonnen. X. 7
Mom (*Jakob*), om verraad op Tiel, onthalsd. X. 420
Mom (de Ritmeester), eenige Ruitery naar Amsterdam zullende geleiden, dwaalt van den weg. XII. 95
Momma (*Wilhelmus*). Onlusten over zyn beroep als Predikant Middelburg. XIV. 446 enz.
Mona (Eiland), met hulp der Batavieren, gewonnen. I. 98
Mondragon (*Christoffel van*) ontzet Goes. VI. 392. slaat de Nasfauschen by Thoolen. VI. 439. wordt Stadhouder van Zeeland. VI. 440. verdedigt Middelburg. VI. 461. geeft de Stad over. VI. 461. bevordert de vryheid van Aldegonde, de Ryk en nog drie anderen. VI. 462, 464. komt, als gyzelaar, te Dordrecht. VII. 30. bemagtigt Klundert, Fynzaart en Ruigenhil. VIII. 62. ook Zierikzee, by verdrag. VII. 99. zyne edelmoedige behandeling van den Baljuw Vosbergen. VII. 99. hy poogt de muitery van 's Koningsknegten te stillen. VII. 102. ontzet Roermonde. VII. 185. belegert Lillo, vergeefs, VIII. 16. herwint de Schansen om Hulst. VIII. 358. ontzet Grol. VIII. 424. verlaat Filips van Nasfau. VIII. 424. sterft. VIII. 425
Monk (*George*) onderwerpt zig Schotland. XII. 205. raakt slaags met Tromp. XII. 238, 239, 240, 241. arbeidt aan de herstelling van Karel den II. XIII. 6. zyne loosheid. XIII. 7. de toeleg gelukt hem. XIII. 8. hy, nu Hertog van Albemarle, raakt slaags met de Ruitery. XIII. 205. wykt. XIII. 208. doet in een' volgenden slag de Ruitery wyken. XIII. 210-214
Monmouth (*Jakob, Hertog van*) komt in Holland. XV. 225. verwekt een opstand in Engeland. XV. 297. doet zig voor Koning uitroepen. XV. 301. wordt onthalsd. XV. 302
MONNIKENDAM. Bischof Willem de II. doet een' ongelukigen togt derwaards. III. 108. de Stad verzoent zig met Hertoge Albrecht van Saxon. IV. 286. Scheepsfryd voor deeze Stad. IV. 323. de Schout aldaar waarschuwd de Onroomschen. VI. 265. de Watergeuzen verasfen de Stad. VI. 329. zy kiest 's Prinsens zyde. VI. 364. Prins Maurits verfelt 'er de Wet, in 1618. X. 266. bezending derwaards, in 1650 XII. 76. verandering der Regeeringe, in 1748. XX. 313
Monster (de Jonge *Gerard van*) sneuvelt te Schagen. II. 262
Monster (*Maurinus van*). II. 259
Monstery van 't Krygsvolk te water gefchiedde door Schouten en Burgemeesters. V. 44
Monstery van 't Krygsvolk. in 1651. geregeld. XII. 187
Montaigne, federt Graaf van Sandwich. zeilt met eene Engelsche Vloot naar de Zond. XII. 476. keert te rug naar Engeland. XII. 479. haalt Karel de II. uit Holland af. XIII. 8, 9. past op de Smirnsche Vloote. XIII. 157
Monthas (*Fan Barthon de*) in bezending naar Frankryk. XIII. 478. Kommisfarys der Ruiterye geworden, krygt last om de Betuwe te bezetten. XIV. 31. verlaat

- laet dezelve. XIV. 31. vonnis tegen hem geveld. XIV. 63. hy verdedigt zig. XIV. 64. hy woont een Franfchen togt naar Woerden by. XIV. 226. is verdagt van een aanflag op Sas van Gend XIV. 261
- Monte (Camille del)* geflaagen. VIII. 128
- Monte (Joan Baptista del)* flaat het ontzet van Haarlem. VI. 428 overvalt de Staatschen by Burgerhout. VII. 272
- Montecuculi (Ernst, Graaf van)* wordt gevangen. VIII. 436. valt in de Veluwe. XI. 97
- Montecuculi (Graaf van)*. zyne krygsbedryven in den oorlog des jaars 1672. XIV. 240, 278
- Montenez (Pedro)* voert bevel over eenige zwaar gewaapende Spanjaards. VI. 240
- Montereï en Fuentes (Don Juan Domingo de Zuniga, Graaf van)*, wordt Landvoogd der Spaanfche Nederlanden. XIII. 469. handeling met hem. XIV. 127. zyne ontmoeting met de Groot. XIV. 260, 261
- Montesdocha (François)*, Bevelhebber te Maastricht, gevat. VII. 111
- MONTFOORT** (Slot te) gefligt. II. 265. aan Herman van Woerden verpand. III. 14. hem ontweldigd. III. 38. Jan, Burggraaf van Montfoort, beoorloogt Jan van Beijeren. III. 439. Zie *Jan, Burggraaf van Montfoort*. 't Slot wordt bemagtigd, door Albrecht van Saxon. IV. 263. 266
- Montfoort (Willem van)*, Drost van Hattum, tragt de Stad aan Parma te leveren. VII. 360. wordt onthald. VII. 361
- Montigni (Emmanuel van Lalaing, Heer van)* voert bevel over 't Krygsvolk der Malcontenten. VII. 221, 269. verzoent zig met den Koning. VII. 271. bemagtigd Lens. VII. 452. komt voor Duinkerken. VII. 489. zyn aanflag op Thoolen mislukt. VIII. 289
- Montigni (Floris van Mommeranci, Baron van)* wordt Stadhoudervan Doornik en het Doornikfche. VI. 42. trekt naar Spanje, in 1561. VI. 72. keert te rug. VI. 72. houdt de zyde van Oranje tegen Granvelle. VI. 72, 86. zyne bruijloft. VI. 121. hy weigert de Inquifitie en Plakaaften te handhaaven. VI. 131. trekt naar Spanje. VI. 155. zyne handeling aldaar. VI. 157, 161. hy fchryft herwaards, wegens 's Konings misnoegen. VI. 195. wat men met hem voorhadt. VI. 196. zyn dood. VI. 246
- Montpensier*. Zie *Charlotte van Bourbon*.
- Mook (Jan)*, Schout te Enkhuizen. zyn vershil met de Regeeringe. XII. 286. hoe 't met hem afliep. XII. 295
- Moor (Foost de)* verflaat Fredrik Spinola. IX. 157. wordt gevaarlyk gewond. IX. 158
- Moord van Parys van 1572**. VI. 388
- Morgan (de Kolonel Thomas)* verdedigt Rynberk. VIII. 134. misleid Parma. VIII. 290. zyn togt naar Thoolen. X. 135. hy word gekwetst. XI. 154
- Morgenspraaken*. zo werden de Byeenkomsten der Gilden genaamd.

- naamd. IV. 52 uit de Regeering. XV. 279.
- Morgentalen*, zo noemde men de XVI. 58
verponding op de Landeryen.
- V. 134
- Morinen*, oude Inwooners van
het Belgisch Gallie. I. 41
- Mosterd (Reinier)* Amsterdammer,
neemt eene party Gelderschen
gevangen. IV. 355
- Mosterd (Willem)* wordt door So
noi aangesteld tot Regter over
eenige Roomschegezinden. VII.
55. handelt voor hem in En-
geland. VIII. 275
- Mouilliere (Antoni van Lalaing,
Heer van la)*, van Mechelens
wege gemagtigd tot de opdracht
der Heerschappye aan Frank-
ryk. VIII. 30, 56
- Moulin (Pieter du)* voorziet Wil-
lem den III. van 't Staatnieuws
in Engeland. XIV. 342. word
Gouverneur van Suriname. XIV.
343
- MUIDEN** of *Amuda*. Tol aldaar
der Utrechtsche Kerke geschon-
ken. II. 212. verdrag wegens
Muiden. III. 39. Floris de V.
op 't Slot aldaar gevangen. III.
78. van daar vervoerd. III. 80.
't word door Bisshop Willem
bemagtigd. III. 97. door Bis-
shop Jan den IV. III. 286. door
Bisshop Arnold. III. 307. door
Karel van Gelder. IV. 354. inge-
nomen en verlaaten, door Sonoi.
VII. 98. de Stad neemt voldoening
van den Prinse van Oranje.
VII. 133. 't Slot aldaar ver-
zekerd tegen Leicefter. VIII.
205. Joan Maurits bezet de Stad,
in 1672. XIV. 40. Sluis aldaar
gelegd. XIV. 324
- Muis van Holy (Arend)*, Burge-
meester van Dordrecht, raakt
- Muis van Holy (Hugo)*, Schout
van Dordrecht, in bezending
naar Amsterdam. X. 114, 138.
beweegt Maurits om te Dor-
drecht geene verandering in de
Regeering te maaken. X. 281.
wordt tot het onderzoek van
Oldenbarneveld, Hogerbeets
en de Groot gemagtigd. X. 296.
en tet Regter over dezelve.
X. 341
- Muis van Holy (Jakob)* brengt
Dordrecht over aan 's Prinse
zyde. VI. 367. word Raad ne-
vens den Prinse. VI. 399
- Muis (Jakob)* bewerkt de nadere
vereeninging, in Gelderland.
VII. 248, 250
- Muitery van 't Spaansch Krygs-
volk te Haarlem. VI. 444. te
Antwerpen. VI. 471. in Schou-
wen. VII. 102. te Brusfel. VII.
103. in verscheiden' Steden.
VIII. 305, 380. onder de Ita-
liaansche benden. VIII. 403.
word door de Staatschen ge-
styfd. VIII. 403. nieuwe mui-
tery, in 1597. VIII. 491. in
1598. IX. 9, 45, 64. in 1601.
IX. 103. in 1602. IX. 120. in
1606. IX. 217. in 1609. IX. 459
- Muitery van 't Staatsch Krygs-
volk. VI. 458. VII. 376. van 't
Scheepsvolk onder Treslong.
VII. 501. van 't Scheepsvolk,
te Rotterdam. VIII. 205. van 't
krygsvolk, in verscheiden' Ste-
den. VIII. 207 enz. 308, 350
- Mulart*, Drost van Lingen, neigt
naar Spanje. VII. 341
- Muller (Lazarus)* werpt zig in
Haarlem. VI. 410, 411
- Munster* door de Herdoopers

- overweldigd. V. 71. door den
 Bisfchop belegerd. V. 73. hongersnood binnen deeze Stad.
 V. 82. die, by verrasfing, ingenomen word. V. 83
- Munfter* (*Christoffel Bernard van Galen, Bisfchop van*) Oorsprong der oneenigheid tufchen de Staaten en hem. XIII. 79. twist over Bevergerne afgedaan. XIII. 79. de Staaten fteeken zig in een gefchil tufchen hem en de Stad, welk eindelyk bygelegd wordt. XIII. 80-85. de Stad word op nieuws belegerd. XIII. 86. door de Staaten met geld onderfteund. XIII. 87. geheel in 's Bisfchops magt gebragt. XIII. 88. hy maakt zig meefter van de Eilerschanfe. XIII. 89. vordert Borkelo te rug. XIII. 89. verklaart den Staaten den oorlog. XIII. 171, 174. bemagtigt verfcheiden' Plaatfen, XIII. 174. valt in Drente. XIII. 175. geeft voor, alleen tegen de tegenwoordige Regeering te oorloogen. XIII. 176. zyne verdere krygsbedryven. XIII. 201. men maakt vrede met hem. XIII. 201, 202. zyn voornemen om de Staaten op nieuws te beoorloogen ontdekt zig. XIV. 5, 12. hy verklaart hun den oorlog. XIV. 27. belegert Groningen, vergeefs. XIV. 130, 131. ruimt de gewonnen Plaatfen. XIV. 285. maakt vrede met de Staaten. XIV. 304
- Munfterfche Vredehandeling.*
Zie Vredehandeling te Munfter.
- Munt.* Regt der Munt, door Otto den I. gefchonken aan de Utrechtfche Kerke. II. 120.
- Munt der Graaven.* III. 45, 46. onderzoek over het Regt der Munte, in Holland. III. 240. alleen te Dordrecht te houden. III. 426. grof en fchielyk afgezet, door Maximiliaan. IV. 260. afzonderlyke, in Zeeland begonnen. VII. 323. van rooze-nobels, te Amsterdam. VIII. 146. Westfriefche munt. VIII. 322. Munt, in 1672, te Amsterdam. XIV. 203
- Munter* (*Joan*), Raadsheer in 't Hof. XV. 259
- Munter* (*Kornelis*). Sekretaris van Amsterdam. XV. 190
- Musch* (*Kornelis*), Griffier der algemeene Staaten, belet de Spaanfche Gevolmagtigden het doen van een' keer door de Steden. XI. 172. handelt met Don Martin Axpe van vrede. XI. 214. ffelt een merkwaardig Besluit van Zomermaand 1650 op. XII. 68. ook zeker Gefchrift, uit den naam van Willem den II. XII. 194. sterft. XII. 194
- Muskovitz.* Gezantschap van daar aan de Staaten. X. 80. en van de Staaten derwaards. X. 96. handeling der Staaten met den Grootvorst Michael Fedorowitz. XI. 165. en met zyn opvolger Alexis. XII. 18
- Myle* (*Adriaan van der*) word Lid van den Landraad. VII. 23. gemagtigd tot de Vredehandeling te Breda. VII. 29. en te Gend. VII. 109, 110. komt te Amsterdam. VII. 204. word tot de Keulfche Vredehandeling gemagtigd. VII. 279
- Myle* (*Avend van der*), Burgemeester van Dordrecht, voorkomt aldaar den Beeldenstorm. VI. 187

Myle (*Kornelis van der*), Slotvoogd te Gouda, voorkomt aldaar den Beeldenstorm. VI. 187. geeft het Slot op. VI. 366

Myle (*Kornelis van der*) in gezantschap naar Frankryk. X. 38, 41. naar Venetie. X. 45. poogd den Advokaat te doen ontslaan. X. 258. wykt ten Lande uit. X. 259. wordt van zyne waardigheden ontzet. X. 387, 390. keert herwaards. X. 390. wordt verdagt gehouden. X. 462. komt wederom in den Haage wonen. XI. 44

Mylpaalen der oude Romeinen. I. 152 *Aant.*

N.

Naaktloopers, te Amsterdam. V. 74, 88

Naaldwyk (*Adriaan van*) helpt Hoorn verrasfen. IV. 211

Naaldwyk (*Hugo van*). II. 361

Naaldwyk (*Willem van*) sneuvelt III. 260 *Zie Fan van Naaldwyk.*

NAARDEN, door de Uirechtsche Ruiters ingenomen. IV. 203. door Graave Willem van den Berge VI. 368 Aanflag op de Stad. VI. 103. zy geeft zig op aan Don Fredrik. VI. 404. moord aldaar. VI. 405 raadplegingen op 't versterken deezer Stad. XIII. 360. XV. 36. zy word door de Franschen ingenomen. XIV. 39. aanflag des Prinzen van Oranje op de Stad. XIV. 226. hy verovert dezelve, in 1673. XIV. 272

Naarjen (*Leonard van*) te Rotterdam verdagt van oproerigheid, in 1653. XII. 281. maakt beweeging, in 1672. XIV. 76,

77. word door de burgery tot Vroedschap benoemd. XIV. 115. door den Prinse verkooren. XIV. 194

Nahalia of *Naauwaale*. Stroom. I. 181

Naranus (*Theophilus*) helpt de lyken der Witten afnemen. XIV. 178. raakt, nevens *Samuel* en *Izaak Naranus*, over zeker gedigt, in moeilykheid. XIV. 221, 222

Nagel (*Willem*) Baljuw van Kennemerland, yvert voor Vrouwe Jakoba. III. 472

NAMEN 't Kasteel aldaar verast, door Don Jan. VII. 152. de Stad en 't Kasteel gewonnen, door de Franschen, in 1692. XVI. 177-181. heroverd door Koning Willem. XVI. 282 enz. gewonnen door de Franschen, in 1746. XX. 31

Nancy door Hertoge Karel bemagtigd. IV. 156. verlooren. IV. 159. opnieuws belegerd. IV. 159. Slag by deeze Stad. IV. 160

Narsius (*Joannes*), Remonstrantsch Predikant, raakt in hegtenis. X. 447. ontkomt. X. 447

NASSAU, de Vorsten uit deezen huize worden, in 1654, tot Ryksvorsten verheeven. XII. 391 *Zie* **LODEWYK, JAN, ADOLF, HENRIK, WILLEM** enz.

Naves (*Heer van*), Stedehouder van Mansfeld, ontvangt Don Jan te Luxemburg. VII. 124

Nederhorst (*Godard van Rheede, Heer van*), gemagtigd tot de Manstersche Vredehandeling. XI. 405. weigert het Verdrag te tekenen. XI. 457. geschil hierover. XI. 478, 479

NE-

- NEDERLANDEN.** de meesten en aanzienlyksten komen aan Hertoge Filips van Bourgondie III. 507. hy doet hulde, wegens dezelve, aan Keizer Fredrik den III. III. 549. ontwerp van eene Unie, tusfchen dezelve. V. 101. men zoektze als ééne Provincie te doen aanmerken. V. 5, 137. gefchil over derzelver onderhoorigheid aan het Duitfche Ryk. V. 301. uitspraak deswege. V. 313. in Holland, met moeite aangenomen. V. 316. hoe zy, eindelyk, van alle verbindtenis aan 't Ryk vry geraakt zyn. V. 321. Karel de V. verklaart, dat zy nooit zullen kunnen van een gefcheiden worden. V. 343. staat derzelven, ten tyde der Overdragt. V. 439. zy worden, door de Spaanfche Inquifitie, fchuldig verklaard aan gekwetfte Majesteit. VI. 265. ontwerp om ze tot een Koningryk te verheffen. VI. 266. staat derzelven in den aanvang der Landvoogdye van Requiefens VI. 458. de meesten neemen Anjou tot Vorst aan. VII. 403 enz. derzelver staat na de dood van Willem den I. VIII. 12
- NEDERLANDEN (OOSTENRYKSCHES).** Verdrag van Onzydigheid derzelven, door Frankryk voorgedraagen. XVIII. 113-116. in 't jaar 1733, geflooten. XIX. 159. staat derzelven, in 1746. XX 36
- NEDERLANDEN (SPAANSCHES).** handeling over eene verdeling derzelven. XIII. 111, 113, 117. gronden van het regt der Koninginne van Frankryk op de
- zelven. XIII. 113. gerugt van een afstand derzelven. XV. 294. staat derzelven, in 1712. XVII. 435. in 1714. XVIII. 46. regten op de in- en uitgaande waaren aldaar geregeld. XVIII. 7
- NEDERLANDEN (VEREENIGDE)** fluiten de Unie van Utrecht, in 1579. VII. 251 enz. zweeren Filips den II. af. VII. 392 enz. welvaart derzelven, in 1587. VIII. 224 in 1590. VIII. 353. staat derzelven na de dood van Willem den III. XVII. 130
- Nederftigt*, of 't *Land van Utrecht*. men arbeid, om het aan Holland te doen hegten. IV. 494. het wordt onder éénen Stadhouder met Holland gebragt. V. 131
- Nedfur*. Zie *Noodvuur*.
- Nehallennia*, Godin van de zeevaarende Ingezetenen der Nederlanden, van ouds. I. 25, 26
- Nek* (*Jakob Kornelis van*) doet eene der eerfte reizen uit Holland naar Oostindie. IX. 138
- Nek* (*Lambert van*) in bezending naar den Briele. XIX. 360
- Nellestein* (*Joan*), Burgemeester van Utrecht. XIV. 348
- NERO** houdt de Batavifche Lyfwagt aan. I. 95. die een' toeleg op zyn leeven wreekt. I. 99. hy doorfteekt zig. I. 202
- Nerviën*, inwooners van het Belgifch Gallie, door Cezar overheerd. I. 40
- Nes* (*Aart van*) woont een' zeeflag by, tusfchen Blake en Tromp. XII. 234. raakt in een fcherp gevegt met de Engelfchen. XIII. 158. nog eens, in 1667. XIII. 263
- Nes* (*Frans van*) zet den Beeldenstorm aan te Schoonhoven. VI.

- Nes (Jan van) de Oude*, Kapitein ter zee, sneuvelt. XIV. 13
- Nethenus (Matthias)*, Profesfor te Utrecht, van zyn ampt verlaaten. XIII. 53
- Neumeistern (Erdman)*, Luthersch Predikant te Hamburg. Zyne hevigheid tegen de Gereformeerden. XVIII. 261
- NEUZE (TER)** gefterkt door Hohenlo. VII. 491. veroverd door de Franschen, in 1747. XX. 105
- Neyen (Maarten)* smeedt een' aanslag om Antwerpen aan 's Prinsfen zyde over te brengen. VII. 14. vlugt. VII. 15
- Neyen (Pater Jan)* komt in den Haage van vrede handelen. IX. 245. 249, 250, 251. dringt op 't opontbieden der Vloote. IX. 258. zoekt den Griffier Aarfens om te koopen. IX. 271, 282, 283. brengt eene nadere bekrachtiging der Wapenschorsingge herwaards. IX. 285-288, 289. word tot de handeling gevolmagtigd. IX. 320, 336. reist naar Spanje. IX. 343
- Nicolai (Adriaan)*, Kanselier van Gelderland, word Lid van den Raad der Beroerten. VI. 251. komt 'er zeldzaam in. VI. 252
- Nicolai (Arnoud of Arend)*, gewoone Raad van Holland. VI. 381. wordt Lid van den Hoogen Raade. VII. 451. word gemagtigd om de voorwaarden der inhuldiging van Willem den I. te ontwerpen. VII. 518
- Nidek (Gysbert Rudolf van)*, Advokaat der Westindische Maatschappye, handelt te Lisbon. /XII. 381
- Nida*, zie *Noda*.
- Niellius (Karel)*, Remonstrantsch Predikant. X. 389. word naar Loevettein gevoerd. X. 447. ontkomt uit de hegtenis. XI. 144
- Nierop (Albrecht)*, een der Regteren van Kornelis de Wiit, Verhaal ten zynen laste. XIV. 157. hy word gemagtigd tot het veranderen der Regeeringe. XIV. 197 199, 201
- Nieuwburg (Filips Lodewyk, Paltsgraaf van)* beweert regt te hebben op de Kleeffche nalaatenschap. VIII. 417. X. 8
- Nieuwburg (Filips Willem, Hertog van)*. zyn misnoegen op de Staaten. XII. 14. XIII. 78
- Nieuwburg (Wolfgang Willem, Paltsgraaf van)* bevordert zyn regt op de Kleeffche nalaatenschap. X. 8. de Staaten houden zyne zyde. X. 9. hy handelt met hen in den Haage. XI. 129. slaat voor om Maastricht den Keizerfchen in handen te stellen. XI. 155
- Nieuwdorp*, verbrand door Floris den III. II. 268
- Nieuwenaar (Adolf, Graaf van)* en Meurs, word Stadhouder van Gelderland. VII. 505. tragt zig, vergeefs, te verzekeren van Nieuwmegen. VIII. 71. werpt volk in Arnhem. VIII. 72. ver-rast Nuis. VIII. 74. raakt met Taefis in gevegt by Amerongen. VIII. 74. word, by voorraad, Stadhouder van Utrecht. VIII. 99. bemagtigd twee Schanfen. VIII. 99. kwelt Nieuwmegen. VIII. 99. word hoofd van Leicesters Kamer van geldmiddelen. VIII. 156. vordert den Utrechtschen een' nieuwendeed af. VIII. 167. werft in Duitschland. VIII. 184. raakt in den geme-

- meenen haat. VIII. 242. bewerkt verandering in de Regeering VIII. 295 enz. vernieuwt de Wet, met overleg der Staaten. VIII. 309. komt ongelukkiglyk aan zyn einde. VIII. 309
- Nieuwendoorn*, Slot in Westfriesland. III. 44. geslegt. III 99
- Nieuwendorp of Nieuwburg*, Slot by Alkmaar. III. 44
- Nieuwerbrugge*. Pain & Vin verlaat de post aldaar XIV. 236
- Nieuwersluis*, Schans aldaar hersteld, in 1745 XX. 16
- Nieuwkerk op de Veluwe*. Kerkberoeving aldaar. XX. 377
- Nieuwland* (*Nikolaas a nova terra* of van), wordt Bischof van Haarlem. VI 65, 70
- NIEUWMEGEN**. Hof aldaar, door Karel den Grooten gestigt. I. 420. door de Noormannen verbrand. II. 85. nog eens door Godefried, Hertoge van Lotharingen. II. 161. de Stad wordt aan Gelder gehegt. II. 384. de Oostenryfschen zoeken haar te verrassen. IV. 344. zy wordt byna verrast, in 1584. VIII. 19. in 1585, aan de Spaansche zyde overgebragt. VIII. 71. gekweld door den Graave van Nicuwnaar. VIII. 99. Schenks aanslagen op de Stad. VIII. 137. 307. zy wordt bemagtigd door Prinse Maurits. VIII. 359. die 'er de Wet verfstelt. VIII. 360. in 1618. wordt 'er ook, buitensyds, verandering in de Regeering gemaakt. X. 195-198. Holland zoekt de herstelling der ontslagen Regenten, vergeefs, te verwerven. X. 198. de Stad maakt de zwaarigheid om de goederen der Ridderen van Maltha uit te keeren. XII. 28. Willem de II. verfielt aldaar de Wet. XII. 69. de Stad neemt, na zynen dood, het regt hiertoe wederom aan zig. XII. 138. zy wordt bemagtigd door Turenne. XIV. 92. tot handelplaats over de Vrede verkooren' XIV. 369, opschudding en verandering der Regeering aldaar. XVII. 137, 140, 243, 304. toeleg der Franschen op de Stad. XVII. 160. beweeging aldaar, in 1747. XX. 151. verandering der Regeering, in 1748. XX. 315
- NIEUWPOORT** in Holland verrast, door de Gelderschen. IV. 398. ontvangt voldoening van den Prins van Oranje, in 1577. VII. 138
- Nieuwpoort* in Vlaanderen verjaagt de Franschen, in 1582. VII. 474. valt Parma in handen. VII. 490. Maurits slaat 'er 't beleg voor. IX. 78. merkwaardige slag by deeze Stad, in 1600. IX. 79-87. 't beleg wordt opgebroken. IX. 88. de Franschen winnen de Stad, in 1745. XX. 13
- Nieuwpoort (Willem)*, Vroedschap van Schiedam, wegens Holland in bezending naar Friesland en Stad en Lande. XII. 130. en naar Zeeland. XII. 188. wordt benoemd tot de Vredehandeling met Kromwel. XII. 257. of hy Kromwel tot zekere verandering in Engeland hebbe aangezet. XII. 259. hy doet een' keer naar Holland. XII. 264, 307, 316. handelt bedektelyk met de Wilt. XII. 279, 280. keert naar Londen. XII. 309. Friesland vordert hem ter straffe. XII. 337. hy verklaart, by cede.

- eede, Kromwel de Akte van Uitsluiting niet in den mond gegeven te hebben. XII. 369. zyne handeling in Engeland. XII. 430, 472. XIII. 4. wat hy van Kromwels Zoonen gevoelde. XII. 471. hy keert te rug in Holland. XIII. 10. handelt aldaar met eenige geweeken Engelfchen. XIII. 168. wordt in een oproer te Schiedam gevat. XIV. 78
- Nieuwpoort (Willem)* naar Frankryk gezonden. XVI. 441. op zyne Hofftede wordt van vrede gehandeld. XVII. 289. zyne gedagten over 't aanstellen van eenen Stadhouder. XVIII. 128
- Nieuwstad (Jakob van)*, Schepen van Alkmaar, wegens Holland in bezending naar Zeeland XII. 227. naar Enkhuizen. XII. 288
- Nikker (Jan Pieterszoon)*, Burgemeester van Briele, stemt de eerste tot de overgave der Stad, in 1572. VI. 343, 344
- Nikolaas van Cusa* (Kardinaal). hoe hy, hier te Lande, de Aflaaten predikte. IV. 33. wat hy deedt, tot verbetering der zeden. IV. 34. hy heelt de scheuring der Utrechtsche Kerke. IV. 35
- Nikolaas Perenet Heer van Granvelle*, woont de Vredehandeling te Madrid by. IV. 461. bewerkt een verbond met den Hertoge van Gulik en met den Koning van Deenemarke. V. 262. zyn list, om S. Disier te doen oopgeeven. V. 271. hy woont de Kerkvergadering van Trente by. V. 362. hy sterft. V. 357
- Noda*, oude scheidpaal van 't Nederstigt. II. 246. *Aant.* ook de *Grebbe* genaamd. II. 248, 360
- Noirkarmes (Filips van S. Aldergonde, Heer van)*, Stedehouder des Markgraafs van Bergen over Henegouwen. VI. 205. bezet Doornik en Valenchyn. VI. 209. doet eenige Leeraars ter dood brengen. VI. 209. bezet Maastricht, 's Hertogenbosch en Amsterdam. VI. 232. begroet Alva. VI. 246. wordt Lid van den Raad der Beroerten. VI. 252. helpt Haarlem belegeren. VI. 414. krygt het bewind over den oorlog in Holland. VI. 456
- Aant.* tragt naar Gouda door list. VI. 465. doet opening tot bevrediging. VI. 478. sterft. VI. 478
- Nominatien.* Of en hoe verre de Stadhouder regt hebbe, om daarop onderzoek te doen. XV. 263, 270, 274
- Noodvuur.* wat 'er door betekend werdt. I. 395
- Aant.* *Noord (Olivier van)* zeilt omden Aardkloot. IX. 139
- NOORDHOLLAND.** wat men 'er, oudtyds, door verstondt. III. 161. het onderwerpt zig den Vlaamingen. III. 161. wordt 'er van verlost. III. 165
- NOORDERKWARTIER.** Moeite aldaar over 't stuk der Regeeringe. VII. 6, 9. deszelfs aandeel in de gemeene Lasten nader geregeld. XIII. 366
- Noordwyk.* Geweldenaaryen aldaar, door de Deenen gepleegd. II. 55
- Noordwyk (Everard van)* sneuvelt te Schagen. II. 262
- Noordwyk (Nikolaas van der Boekhorst Heer van)* in gezantschap naar Frankryk. X. 425, 495
- Noormannen.* Zie *Deenen.*
- Noot (Karel van der)* verdedigt Oost-

VADERLANDSCHE HISTORIE. 207

- Oostende. IX. 108, 162. wordt Stedehouder van Fredrik Henrik in Staatsch Vlaanderen. IX. 169. beschermt Sluis. IX. 207
- Noricum*. I. 181 *Aant.*
- Norrits (Eduard)*, Bevelhebber van Oostende, verovert Blankenburg en andere Schanfen. VIII. 385
- Norits (John)*, Kolonel van een Regiment Schotten in Staatschen dienst. VII. 225. poogt Steenwyk te ontzetten. VII. 360, 362, 363. 't gelukt hem. VII. 364. hy tast de Rennenbergfchen aan. VII. 366. wordt door Verdugo geslaagen. VII. 387. zyn aanslag op Deventer. VIII. 199. hy keurt der Staaten handeling goed. VIII. 313
- North* doet eenige Utrechtschen ter Stad uit zetten. VIII. 166. is verdagt, dat hy de Engelschen in Holland laat stroopen. VIII. 200
- Nové (François de la)* wordt Veldmaarschalk over 't Leger der Staaten, onder Bosfu. VII. 224. overvalt La Motte by Duinkerken. VII. 272. poogt, vergeefs, Maastricht te ontzetten. VII. 273. bemagtigt Warwyk. VII. 277. Imbise doet hem Gendruimen. VII. 289. hy neemt Ninove in. VII. 317. wordt gevangen. VII. 318
- Novesium*, nu *Nuis*. I. 135 *Aant.*
- Nuinhem*, Drossaard van Hoorne, Ysselftein en Buuren, tekent het Verbond der Edelen. VI. 126
- Nuis* belegert door Hertoge Karel. IV. 149. verlaaten. IV. 152. verrast door Nieuwenaar. VIII. 74. belegerd en stormerhand veroverd, door Parma. VIII. 131-134
- Nutzel (Karel)*, Keizerlyke Gezandt, raadt de Staaten tot vrede. VIII. 478
- Nyenburg (Dirk van der)* doot Alva, tot Advokaat van Holland, aangepreezen. VI. 307. wordt Lid van den Hoogen Raade, in 1582. VII. 451
- Nyenburg (Jan Janszoon van der)* helpt het Marktschip van 's Hertogenbosch winnen, in 1570. VI. 323
- Nyenburg (J. van)*, in bezending naar Friesland en Stad en Lande, op 't stuk der *Harmonie*. XIII. 336
- Nyenoord (Wigbold van Eufjum, Heer van)*. VII. 238. verdryft de Rennenbergfchen uit Winsum. VII. 366. sterkt Otterdum. VII. 492
- Nyenrode (Kornelis van)* beschuldigd, wegens den Beeldenstorm te Utrecht. VI. 184
- Nyenrode (Willem van)* handelt ten huize van Trefel. X. 210, 217
- Nyveld (Jakob van Zuilen van)*, Schout te Rotterdam, raakt in moeite. XVI. 122 enz.
- Nyveld (Jongkheer Willem van Zuilen van)* beschuldigd, wegens den Beeldenstorm te Utrecht. VI. 184. dient onder Brederode. VI. 211. wordt geslaagen. VI. 233. gemagtigd tot de Vredehandeling te Breda. VII. 29. en te Gend. VII. 109, 110. wordt Slotvoogd te Muiden. VII. 133. gezonden naar Engeland. VIII. 192. loopt gevaar van geligt te worden. VIII. 262
- Nyveld (Willem van)*. Zie *Aartsbergen*.

O.

- O**bdam (. . . .) tekent het Verbond der Edelen. VI. 125. verzelt Oranje op den togt van 1568. VI. 286
- Obdam** (*Jakob van Wasfenaar, Heer van*) berent Venlo. XVII. 165. woont het beleg van Bon by. XVII. 183. zyn beleid in 't gevegt by Ekeren. XVII. 187 enz. Zie voorts op *Wasfenaar*.
- ODOKAR** (Graaf) zyn twist met Koning Zwentibold. II. 101. hy wordt binnen Durfos belegerd. II. 101. zoekt hulp by Karel den Eenvoudigen. II. 102
- Odyk** (*Willen van Nasfau, Heer van*) bekomt een aanzienlyk ampt in Engeland. XIII. 45. vertoont den perfoon van Willem den II. als eerste Edele van Zeeland. XIII. 339. wordt aan Lodewyk den XIV. gezonden. XIV. 46. keert terug. XIV. 101. wordt tot de Nieuwmeegsche Vredehandeling gemagtigd. XIV. 369. trekt, in buitengewoon gezantschap, naar Frankryk. XV. 3, 4. naar Engeland. XVI. 21, 31. zyne handeling aldaar. XVI. 23, 27, 35. hy wordt tot de Haagfche Byeenkomst gemagtigd. XVI. 103. in buitengewoon gezantschap naar Frankryk gezonden. XVII. 4. hy flaat voor om Koning Willem te Middelburg een eerenbeeld op te regten. XVII. 117. wordt van den staat van eerften Edele vervallen. XVII. 148
- Odyke** (*Lubbert van*). II. 247
- Oem** (*Willem*) handelt in Holland, over vrede, in 1576. VII. 109
- Oeruede**, wat 'er door verftaan werdt. III. 371
- Offa**, Koning van Mercie, zyn gefchil met Karel den Grooten. I. 436
- Ogle** (*Joaan*), Bevelhebber der bezettinge van Utrecht, gedreigd met gevangenis X. 31. handeling der Hollandfche Gemagtigden met hem. X. 220, 230, 231, 293, 294
- Oiruede**, wat 'er door verftaan werdt. III. 371
- Oldenbarneveld** (*Joaan van*) trekt op om Haarlem te helpen ontzetten. VI. 427. weigert, als Regter, te zitten over eenige Roomschegezinden. VII. 59. wordt gemagtigd tot de handeling over de Utrechtsche Unie. VII. 250. tot het ontwerpen van de voorwaarden der inuldiging van Willem den I. VII. 518. en tot de opdragt der Heerfchappye aan Engeland. VIII. 90. hy wordt Advokaat van Holland. VIII. 122. zyne wedde. VIII. 122. Leicester ontbiedt hem; doch hy verfchynt niet. VIII. 169. fpreekt met den Graave. VIII. 176, 177. wil zyn ampt nederleggen. VIII. 218. behoudt het. VIII. 219. Leicester vaart tegen hem uit. VIII. 237. zoekt hem te ligten. VIII. 240. hy beftraft de Predikanten. VIII. 250. handelt met Medenblik. VIII. 273. brengt te wege dat Prins Maurits Stadhouder van Utrecht wordt. VIII. 332. wordt door de Staaten, befchonken. VIII. 344. bearbeit de Kerkenorde van 1591. VIII. 362. zyne handeling in Frankryk. VIII.

VIII. 494, 497, 498. en in Engeland. VIII. 499. hy vat agterdocht op tegen Maurits. IX. 86. X. 248. de Admirant spreekt met hem van vrede. IX. 118. hy moedigt de togten door 't Noorden naar China aan. IX. 140. reist in gezantschap naar Engeland. IX. 154. houdt de opregting eener Westindische Maatschappyye tegen. IX. 229. neigt tot eene redelyke vrede met Spanje. IX. 241. beweegt Maurits om in het openen der handelinge te bewilligen. IX. 244. ontdekt den toeleg van Henrik den IV. op de heerschappy over den Vereenigden Staat. IX. 266. bevordert het opontbieden der Vloote. IX. 281. verwyf Verreiken het omkopen, door Neyen ondernomen. IX. 282. doet de meeste Leden neigen tot vrede. IX. 284. ongenoegen tuschen Maurits en hem. IX. 284. hy wordt gemagtigd tot de handeling, in 1608. IX. 321, 336. yvert voor de behoudenis der Vaarte op Oostindie. IX. 332. haalt Maurits over tot bewilliging in 't verlengen der Wapenschorfinge. IX. 346. ontdekt de Spaansche Huwelykshandeling in Engeland. IX. 354. beweegt Maurits om de krygskosten te hoog te beurooten. IX. 366. neigt tot Bestand. IX. 366. Henrik de IV. zoekt hem te winnen. IX. 367. en bevordert zyne Zoonen in Frankryk. IX. 368. hy ontvangt een geschenk van den Koning. IX. 368. onderzoek, of en hoe verre hy zig hierin vergreepen hebbe. IX. 369. gerugten ten

zynen nadeele. IX. 385. hy beantwoordt de Spaanschen scherp, by 't afbreeken der handelinge. IX. 387. Maurits schynt hem te verdenken van Spaanschgezindheid. IX. 389. schimpfchriften tegen hem gestrooid. IX. 411. hy legt zyn ampt neder. IX. 412. aanvaardt het wederom. IX. 412. zyne bedenckelykheid op de handeling der Zeeuwen. IX. 414. Jennin verzoent Maurits wederom met hem. IX. 423. hy houdt het sluiten van een lang Bestand zonder erkentenis van der Staaten vryheid tegen. IX. 430. draagt zorg, dat Prins Maurits schadeloos gesteld worde. IX. 447. zyn groot gezag. IX. 451. hy schynt voor 't vermeerderen van 's Prinsen aanzien te neigen. IX. 454. verandert van gedagten. IX. 454, 455. zoekt vrede te houden onder de Predikanten. X. 54. dringt op 't invoeren der Kerkenorde van 1591. X. 58. schynt de Remonstranten te begunstigen. X. 58, 59, 142. brengt te wege, dat Jakob de I. tot verdraagzaamheid raadt. X. 60. nadeelige gerugten van hem. X. 82, 176. misnoegen van Francois van Aarfens tegen hem. X. 82. hy bearbeidt, aan 't Engelsche Hof, de herlevering der verpande Steden. X. 99, 102-105. verzoekt Prins Maurits, dat hy de besluiten der Staaten op het Kerkelyke helpe handhaaven. X. 150. is bedugt voor ongewoone verandering der Regeeringe. X. 159, 160, 161. bevordert de aanneeming der Waardgelders.

ders. X. 168. spreekt met Uitenbogaard over de Synode. X. 179. tragt, vergeefs, naar ontslag van zyn ampt. X. 186. schimpschriften tegen hem gestrooid. X. 200, 201, 204. Maurits toont kwaad vermoeden op hem te hebben. X. 200, 201, 205. hy verdedigt zig schriftelyk by den Prinse en by de Staaten. X. 203. de Staaten neemen hem in hunne byzondere bescherming. X. 204. men neemt zyn gevoelen in op de handeling met de Utrechtschen. X. 216. hy spreekt met den Prinse op 't stuk der Waardgelderen. X. 217. schryft aan die van Utrecht. X. 230. brengt de bewilliging in de Synode byna ten einde. X. 240 wordt in hetgenis genomen. X. 240, 252, 253. oorzaken zynere gevangenis. X. 243-252. poogingen om hem te doen ontslaan. X. 258. hy, Hogerbeets en de Groot worden openlyk beschuldigd. X. 260, 261. hy krygt 'er berigt van en van de verandering der Regeeringe. X. 286, 287, 304. wordt ondervraagd. X. 297. van zyne papieren beroofd. X. 297. komt voor de Regters. X. 347. zyne bekentenis. X. 347, 348, 353, 356. men zoekt hem te bewegen om vergiffenis te begeeren. X. 358. hem wordt de dood aangezeid. X. 359. inhoud van zyn vonnis. X. 364. zyn gedrag in zyn uiterste. X. 359-363, 366, 367. hy wordt onthalsd. X. 367. zyn aart. X. 369. oordeel over zyn vonnis. X. 377-380. hy wordt verklaard misdadig van gekwetste Hoog-

heid begaan te hebben. X. 410. *Oldenzeel* verlooren, in 1580. VII. 342. herwonnen, in 1597. VIII. 473. wederom verlooren, in 1605. IX. 189. andermaal herwonnen, in 1626. XI. 35. gaat, in 1672, aan de Bischoppelyken over. XIV. 28

Olenius hardheid verwekt eenen opstand onder de Friezen. I. 80

Omkoopingen en ontvangen van geschenken. Plakaat daartegen. XII. 187

OMMELANDEN verbinden zig, voor 't eerst, met de Stad Groningen. III. 339. verschaffen Graave Lodewyk geld, in 1568. VI. 272. omhelzen de Geloofs-vrede, in 1578. VII. 216. raaken in geschil met de Stad Groningen. VII. 237. treden in de Utrechtsche Unie. VII. 263. verwerpen de Keulse Vredepunten. VII. 284. twisten met Groningen, in 1597. VIII. 483. en omtrent 1640. XI. 348

Ommeren (Heer van), Gezant der Staaten by den Hertoge van Savoje. XII. 432

Onderwater (Kornelis), Burgemeester te Delft, geeft den Staaten kennis van de beweging aldaar. XIV. 81

Oorlog. Margareet belooft geen oorlog te voeren, buiten der Staaten bewilliging. III. 269

Oorlogsverklaaring (voorbeeld eener) in de veertiende eeuw. III. 273

Oostende verjaagt de Fransche bezetting, in 1582. VII. 474. wordt door de Staatschen verzekerd. VII. 507. munitie aldaar gestild. VIII. 21. aanslag op de Stad. VIII. 77.

VADERLANDSCHE HISTORIE. 211

77. vierjaarig beleg derzelve. IX. 77, 107-109, III, 113 116, 162, 163. zy gaat over, by verdrag. IX. 169. wordt door de Franſchen veroverd, in 1745. XX. 13
- Ooſtendefche Maatſchappy**, door Keizer Karel den VI. opgereg. XVIII. 266. men beweert, dat het Oktroi voor dezelve ſtryd met de Verdragen. XVIII. 269 enz. redenen voor en tegen dezelve. XVIII. 272 enz. 276 enz. haar voortgang. XVIII. 280. de Staaten arbeiden, ernſtelyk, om dezelve te doen vernietigen. XVIII. 297. vaſtſtelling omtrent dezelve by 't Weener-Verdrag van 1725. XVIII. 309. beding aangaande dezelve by 't Verdrag van Hannover. XVIII. 386. voorſlag om dezelve te verplaatſen. XVIII. 400. zy word, voor zeven jaaren, opgeſchort. XVIII. 443. haare geheele vernietiging, by 't Verdrag van Seville, beſtaamt. XVIII. 504. geſchied eindelyk, by 't Verdrag van Weenen. XIX. 48, 72. poogingen om een gedeelte van derzelve handel te behouden. XIX. 62
- Ooſtenryk (Don Jan van)**, natuurlyke Zoon van Karel den V. zyne Krygsbedryven. VII. 124. hy wordt Landvoogd der Nederlanden. VII. 123. komt heimelyk herwaards. VII. 124. handelt met de Staaten. VII. 125, 128, 141. zyn toeleg op Engeland. VII. 130, 154, 198. hy geeft het eeuwig Edict uit. VII. 142. Holland en Zeeland weigeren, zig met hem te verdraagen. VII. 144. hy beſchuldigt Oranje van een' aanſlag tegen zyn Perfoon. VII. 145. komt te Bruſſel. VII. 146. bezendt de Staaten van Holland en Zeeland. VII. 148. zoekt de Hoogduiſche knechten in 't Land te houden. VII. 150. maakt zig verdagt. VII. 150. bemagtigt het Kasteel van Namen, door liſt. VII. 151. ook Charlemont. VII. 153. Oranje onderſchept zyne brieven. VII. 154. de Staaten handelen, op nieuws, met hem. VII. 157. 170. hy ontbiedt de Spaanſche knechten te rug. VII. 167. word voor 's Lands vyand verklaard. VII. 180. ſlaat de Staatſchen by Gemblours. VII. 193. bemagtigt deeze Stad. VII. 193. en verſcheiden' anderen. VII. 194. vrugtelooze Vredehandeling met hem. VII. 194. hy bemagtigt Filippesville. VII. 197. raakt te Roermonde ſlaags met de Staatſchen. VII. 225. ſterft in 't Leger. VII. 232
- Ooſtenryk (Don Jan van)**, natuurlyke Zoon van Philips den IV. word Landvoogd der Spaanſche Nederlanden. XII. 445. wordt onſlaagen. XII. 474
- Ooſtergo en Weſtergo**, oudtyds Eilanden genoemd. I. 376. aan Koenraad, Biſchop van Utrecht, opgedraagen. II. 194. en hem wederom ontnomen. II. 195. hem op nieuws geſchonken. II. 196. aan Holland gehegt. II. 217. wederom aan de Utrechtſche Kerk gegeven. II. 226. verdrag, deswege, tuſſchen Holland en 't Stigt. II. 243, 321. aan Willem, Broeder van Dirk den VII., opgedraagen. II. 280.

- Zie FRIESLAND (tegenwoordig). Oosterlingen. Oorlog met de-
zelve. III. 530 enz. Vrede-
handeling. III. 539. Verdragen.
III. 542. Zie Hanze-Steden.
- Oostervant ('t Graaffschap) waar
gelegen. II. 147 Aant.
Oosterwyk (Koenraad van) wordt
gevangen. III. 274
Oosterwyk (Willem van Lier, Heer
van) trekt in gezantschap naar
Venetic. XI. 66. naar Frankryk.
XI. 242. zyne handeling aldaar.
XI. 277, 334
- Oosterzee. Slot aldaar, door Graa-
ve Willem den I. gefigt. II. 281
- OOSTFRANKRYK, een gedeelte der
Nederlanden was 'er onder be-
greepen. I. 310. wordt *Duitschland*
genaamd. II. 62
- Oostfriefche onlusten, omtrent
1595. VIII. 418. omtrent 1598.
IX. 19. omtrent 1602. IX. 123-
128. omtrent 1606. IX. 310. om-
trent 1611. X. 52, 53. omtrent
1622. X. 439-445. omtrent 1625.
XI. 42. van 1627 tot 1636. XI.
226-230. omtrent 1640. XI. 350-
354. na 1648. XIII. 90-97. in en
na 1666. XIII. 351-357. in 1677.
XIV. 458. vervolg derzelve,
in 1681 enz. XV. 104. in en na
1721. XVIII. 282. in en na 1725,
tot 1730. XVIII. 511 enz. 't
Weener-Verdrag belooft, de-
zelve te zullen byleggen. XIX.
51, 73. verandering der Regee-
ringe aldaar. XIX. 476-486
- OOSTFRIESLAND. Zie *Joan, Ed-
zard, Euno, Christiaan, Graaf of
Vorst van Oostfriesland.*
- Oost Holland, dus noemt zig Em-
menes. III. 273
- OOSTINDIE. waarom dus ge-
naamd. IX. 131. oudste handel
op dit Gewest. IX. 131. de Por-
tugeezen worden 'er meester
van. IX. 134. de Hollanders en
Zeeuwen beginnen op Oostin-
die te vaaren. IX. 136. Filips de
III. zoekt hun den handel der-
waards te beletten. IX. 143. en
dringt hierop in den Haage en
te Antwerpen. IX. 326, 335,
357, 432. redenen voor en te-
gen den zelve. IX. 327, 331.
de Staaten besluiten, dien te
handhaaven. IX. 332, 334, 342,
443. eenige Nederlanders lee-
ren den Engelschen de vaart
naar Oostindie. X. 46. scharte
aldaar, in 1672 en 1673. XIV.
293
- Oostindische Maatschappij der
Vereenigde Nederlanden. IX.
147. derzelve Oktroi. IX. 148.
eerste uitrustingen. IX. 150. ver-
rigtingen in Indie. IX. 197, 301-
310. X. 6, 46, 51. XI. 238, 316,
372. XII. 473. XIII. 73, 405.
verschillen met de Engelschen.
X. 69, 70. voordeelige staat. X.
97, 98. verdrag met de Engel-
sche Oostindische Maatschappij
van 1619. X. 393. zy doet Ba-
tavia stigten. X. 395. geeft der
Engelsche Oostindische Maat-
schappij voldoening. XII. 365,
366. zy zoekt haaren handel in
China en Japan te vestigen.
XII. 473, 474. geeft den En-
gelschen voldoening, wegens
drie genomen schepen. XIII. 4.
legt Willem den III. een drie-
endertigste haarer uitdeelingen
toe. XIV. 317. sluit met de En-
gelsche Maatschappij. XIV. 339.
derzelve Oktroi wordt ver-
nieuwd. XVI. 335. wederom, in
1748. XIX. 419 zy verkiest den
Prins van Oranje tot Opper-
Directeur. XX. 332. deszelfs
Re-

- Representanten.* XX. 334
- Oostzee.* Koophandel op dezelve. III. 201, 500. Zie Koophandel op de Oostzee.
- Ootmarfum* ingenomen door Prins Maurits. VIII. 366. verlooren. VIII. 378. herwonnen. VIII. 473. gaat, in 1672, aan de Bisschoppelyken over. XIV. 28
- Openhouden* van Steden en Sterkten. waarom, van ouds, bedongen. IV. 313 *Aant.*
- Opmeer (Nikolaas)*, Burgemeester van Amsterdam, ontvangt Willem den III. XV. 145
- Opperste magt* den Graaven uit den huize van Oostenryk toegeschreeven. V. 140, 197, 242, 339, 340, 408
- Opzitten* of uitrusting van een gezant, hoe veel zy beliep. IV. 464. V. 161
- Oquendo (Don Antonio d')* verliest den slag voor Duins. XI. 282
- ORANJE** ('t Prinsdom) komt aan den Huize van Nassau. IV. 504. V. 270. wordt Willem den I. overgegeven. VI. 34. beroerte in de Stad Oranje. VI. 73. Fredrik Henrik raakt in 't gerust bezit van het Prinsdom. XI. 130. Willem de III. tragt 'er in hersteld te worden. XIV. 462. 't wordt verbeurd verklaard. XV. 317. door Lodewyk den XIV. overmeesterd. XVII. 204. wat deswege te Utrecht bepaald zy. XVII. 514, 518
- ORANJE.** Zie **FILIBERT VAN CHALONS**, **RENE' VAN CHALONS**, **WILLEM VAN NASSAU** of **WILLEM DEN I.**, **MAURITS**, **FREDRIK HENRIK**, **WILLEM DEN II.**, **WILLEM DEN III.**, **WILLEM KAREL HENRIK FRISO.**
- Orateur.* gewoone naam der Noordfche gezanten. IV. 467
- Ordonnantien (Crimineele)* van Alva, door wie opgesteld. VI. 292
- Ordonnantien.* Zie *Benden van Ordonnantien.*
- Orleans (Hertogin van)* haalt haaren Broeder, Karel den II. over tot een heimelyk Verbond met Frankryk. XIII. 417. sterft schielyk. XIII. 419
- Orleans (Filips, Hertog van)* wordt Regent van Frankryk. XVIII. 66. invloed hiervan op den Staat van Europa. XVIII. 68. hy weigert den Pretendent ondersteuning. XVIII. 70. doet den Ambassadeur Buys een voorflag van een Verbond. XVIII. 107-110. zyn inzicht hiermede. XVIII. 110. spreekt nader met Buys. XVIII. 112. slaat een Verdrag van onzijdigheid der Oostenryksche Nederlanden voor. XVIII. 113, 114. aanleiding tot handeling tusfchen hem en Groot-Britanje. XVIII. 140. zyne inzigten in 't sluiten van een Huwelyk voor Lodewyk den XV. XVIII. 239, 240
- Ormond (James Butler, Hertog van)* bekomt het opperbevel over de Engelsche troepen. XVII. 426. zyn last. XVII. 465. maakt zwaarigheid om te vegten. XVII. 466-469. zondert zig af van 't Leger der Bondgenooten. XVII. 477, 480. bezet Genden Brugge. XVII. 480
- Orfoi* gewonnen, door Graave Willem van Nassau. XI. 159. door Lodewyk den XIV. in 1672. XIV. 26
- Ortel (Joachim)*, Gezant der Staaten

- ten in Engeland. VIII. 34. zyne handeling aldaar. VIII. 34-36, 192, 237. hy ontdekt Leicesters geheim Berigfchrift. VIII. 239 sterft, te Londen. VIII. 352
- Os (van)**, Burger van den Haage, wil de Witt niet van de poort laten. XIV. 163
- Os (Tonis van der)** wordt Interims-Regent te Zierikzee. XX. 74
- Osdorp**, die van Osdorp wederstaan de Dregter-Friezen. II. 236
- Osfery (Daniel, Baron van)**, Kolonel in 's Lands dienst te Rynberk, onthalsd. XIV. 63
- OTTO** tot Keizer uitgeroepen. I. 104. de Batavifche hulpbenden verklaren zig tegen hem. I. 106. hy beneemt zig het leeven. I. 112
- OTTO DE I.** (Keizer) doet eenige Giften aan de Kerke van Utrecht. II. 120. beoorloogt zynen Broeder, Henrik, om 't bezit van Lotharingen. II. 121. bemagtigt het. II. 123. II. 123
- OTTO DE III.** (Keizer) staat Dirk den II. eenige Leengoederen in eigendom af. II. 125
- Otto van Saxon** tot Keizer verkooren. II. 331. bevestigt Willem den I. in de Ryks Leenen. II. 333. Lodewyk van Loon zoekt zig, door hem, te doen herftellen. II. 339
- Otto van Nasfau**, Graaf van Gelder, verdraagt zig met het Stigt, wegens de Veluwe. II. 272
- Otto de III.**, Graaf van Gelder, pandt Nieuwnege van Koning Willem. II. 384. wordt Voogd van Floris den V. III. 7. flaat Vrouwe Aleid. III. 8. sterft. III. 9
- Otto, Graaf van Benthem**, doet eenen inval in Drente. II. 227, 229. wordt geflaagen en gevangen. II. 230. wederom geflaakt. II. 231. omgebracht. II. 231
- Otto de II.** Graaf van Benthem, zyn gefchil met die van Groningen en Drente. II. 285
- Otto de II.**, Bifchop van Utrecht, gaat op de Kruisvaart. II. 342. keert te rug. II. 350. raakt in oorlog met den Graave van Gelder. II. 357. maakt vrede. II. 359. 't Drostampt van Salland wordt hem afgestaan. II. 360. hy raakt in nieuw gefchil met de Drenters en Groningers. II. 361. sneuvelt. II. 365
- Otto de III.**, Bifchop van Utrecht, wordt Voogd van Graave Willem den II. II. 376. sterft. II. 397
- Otto, Heer van Arkel**, bevredigt de Kabbeljaauwfchen met Hertoge Albrecht. III. 298. zyn aanzien en bedryf. III. 299
- Ottervoort** ('t Wed) waar gelegen. II. 260
- Oudaan (Joachim Franszoon)** loopt, in 't jaar 1672, in 't oog. XIV. 221
- Oudart (Nikolaas)**, Geheimschryver der Koningklyke Prinfesse. XIII. 38. raakt in hegtenis. XIII. 163. word geflaakt. XIII. 171
- Ouddorp** heeft Keuren van Willem den II. gehad. II. 259
- Oude (Reinier de)**. II. 259
- Oudenaarden** bemagtigt, door Willem den I. VI. 388. moedwil aldaar gepleegd. VI. 388. aanflag op de Stad. VII. 419. zy wordt door Parma bemagtigd.

VADERLANDSCHE HISTORIE. 215

- tigd. VII. 452. belegerd, in 1674. Staaten gedeeltelyk afgeftaan. XIV. 333 XVIII. 86
- OUDEWATER**, vergeefs, door Jan Overmaaze (Landen van) door Willem den II. ingenomen. XI. 457. verdeeld tusfchen Spanje 'er op 't kusfen. IV. 196. de Stad heeft een oud voorregt, om niet van de Graaflykheid vervreemd te mogen worden. VI. 16. wordt aan de zyde van Oranje overgebracht. VI. 366. door Hierges, stormenderhand, veroverd. VII. 62, 63. zonderling voorval omtrent het Lyk van den Predikant aldaar. VII. 64. opfchudding, in 1617. X. 152, 162. Prins Maurits verftelt 'er de Wet, in 1618. X. 266. de Stad neemt vrye hoede van de Franschen, in 1672. XIV. 41. de bezetting trekt 'er uit. XIV. 133, 283. beweeging aldaar, in 1750. XX. 358
- Oudshoorn** (*Dijk de Vlaming van*) wordt te Amfterdam uit de Vroedschap gezet. X. 280
- Oudenaller** (*Reinier van*), Klerk van den Raadpenfionaris de Witt, verzelt zynen meester naar de Voorpoorte. XIV. 159, 162, 163, 166
- Ouwerkerk** (*Henrik van Nasfau, Heer van*), befchermt Willem den III. in den flag van S. Denys. XIV. 494. zyne Krygsbedryven. XVII. 185, 190, 221 enz. 258, 260, 280, 306. hy sterft. XVII 322
- Overeenftemming**. Zie *Harmonie*.
- OVERKWARTIER VAN GELDERLAND**. Handeling over het zelve. XVIII. 48. deszelfs aangelegenheid. XVIII. 52. verfchil over de regtspleeging aldaar. XVIII. 78, 97. het wordt den Staaten van 't Gewest. XII. 403.
- OVERMAAZE** (Landen van) door Willem den II. ingenomen. XI. 457. verdeeld tusfchen Spanje en de Staaten. XIII. 13
- Overfte Heer**. de Staaten van Holland myden 't geeven van deezcn titel aan hunnen toekomender Graave. V. 339
- Overftein** (*Otto, Graaf van*) sneuvelt te Antwerpen. VII. 112, 113
- OVERYSSEL of Overfligt**, door Karel van Gelder overvallen. IV. 363. en gedeeltelyk bemagtigd. IV. 438. Schenk voert een Leger derwaards. IV. 442. Karel de V. wordt 'er Heer van. IV. 479. 't wordt een Landfchap op zig zelf. V. 132. kiest gedeeltelyk 's Prinfcn zyde, in 1572. VI. 368. valt hem wederom af. VI. 400, 402. treedt fchoorvoetende in de Utrechtfche Unie. VII. 266. deszelfs oordeel over de Keulfche Vredepunten. VII. 284. Oranje verzekert dit Gewest. VII. 328. 't verwoesten van 't platte Land aldaar nagelaaten. VIII. 19, 20. verklaart zig tegen de opdracht der heerschappye aan Frankryk. VIII. 50. ftaat der Kerken aldaar, in 1612. X. 58. en in 1616. X. 142. Maurits haalt het Gewest over, om in de nationaale Synode te bewilligen. X. 199. verfchil over deszelfs aandeel in de gemeene lasten. X. 446. men ftelt 'er orde op de Regeering, na de dood van Willen den II. XII. 130. befchryving derzelve. XII. 407. fcheuring onder de Staaten van 't Gewest. XII. 403.

eene der partyen kiest den Prins van Oranje tot Stadhouder. XII. 405. de Staaten van Holland beslifen eerlang den twist. XII. 406-412. 't Gewest slaat voor om den Prins van Oranje, in gezantschap, naar Engeland te zenden. XIII. 166. nieuwe scheuring onder de Staaten geheeld. XIII. 344-351. de Provincie, door de Bischoppelyken, ontruimd. XIV. 308. in de Unie hersteld. XIV. 325. de Regeering aldaar veranderd. XIV. 360. de Provincie draalt met besluiten op de werving van zestienduizend man. XV. 218. onlusten tuschen de Edelen en Steden. XVI. 96. verandering in de Regeering aldaar. XVII. 143. de Provincie slaat het houden eener buitengewone Vergadering voor. XVIII. 127. kiest den Prins van Oranje, in 1747, tot Stadhouder. XX. 96, 150. verklaart deeze waardigheid erfelyk. XX. 150. opschudding aldaar, tegen de Pagters. XX. 208. verandering in de Regeering. XX. 315

P.

Paalwormen, in 't hout der zee-weeringen ontdekt. XIX. 90
Paapendrecht, Schans aldaar verlooren. VII. 65
Paapenheim (de Overste) tragt, vergeefs, Maastricht te ontzetten. XI. 155, 156
Paapenmuts door Maurits geltigt. X. 405. verlooren. X. 445
Paals (Adriaan), Vroedschap van Rotterdam, gemagtigd tot het byleggen van den twist in Overysfel. XIII. 349. wordt van

zyne Vroedschapsplaats verlaaten. XIV. 277. handelt in Spanje, XIV. 276, 277. wordt in zyne Vroedschapsplaats hersteld. XIV. 277. raakt over 't schryven van d'Avaux in moeite. XV. 168, 169. wordt naar Engeland gezonden. XV. 312
Paals (Kornelis), Schout te Leiden, neemt Armstrong gevangen. XV. 253
Pacificatie van Gend, getroffen. VII. 115. Voorwaarden derzelve. VII. 115. getuigenisfen ten voordeele daar van. VII. 131
Paciotto of **Pacico**. Ingenieur onder Alva, VI. 244. voert bevel binnen Deventer. VI. 321. wordt te Vlisfingen opgehangen. VI. 351

Padilla. Zie *Pedilla*.

Pagten afgeschafft in Friesland. XX. 199. in Stad en Lande, XX. 207. in Utrecht. XX. 208. te Haarlem. XX. 211. te Leiden. XX. 215. zyne Hoogheid slaat een algemeene afschaffing der Pagten in Holland voor. XX. 228. de Staaten besluiten 'er toe. XX. 230. en tot het heffen van een middel, by voorraad, in de plaats der afgeschafte Pagten. XX. 230 enz. zy besluiten de verpagte middelen, by wege van *Collecte* of inzameling, te heffen. XX. 239
Pagters van 's Lands gemeene middelen. Misnoegen op dezelven. XX. 195. oproer tegen hen, in Friesland. XX. 197. in Overysfel. XX. 208. geweldige plondering hunner huizen, te Haarlem. XX. 209. te Leiden. XX. 214. in den Haage. XX. 216. te Amsterdam. XX. 218 enz. de opstand tegen hen wordt, in som-

- sommige Steden, voorkomen. XX. 227. zy ontvangen vergoeding van schade, uit 's Lands kasfe. XX. 240
- Pain & Vin (Mozes)* word Kwartiermeester-Generaal. XIII. 192. schryvens aan hem. XIV. 232. hy verlaat de post aan de Nieuwerbrugge. XIV. 236. hy word onthalsd. XIV. 237. aanmerkingen over zyn vonnis. XIV. 238
- Palestina.* Zie Heilig Land.
- PALTS.* Staat des oorlogs in dit Gewest. X. 423
- Palland (Bernard van),* Heer van Keppel, in bezending naar Friesland en Stad en Lande. XV. 31
- Pancras (Nikolaas),* Raad te Amsterdam. XIV. 85
- Panne (Pieter)* om een' aanslag op 't leeven van Prinsse Maurits, in 1598, ter dood gebragt. IX. 12
- Paret (Stevens)* word gevat. VIII. 169. ontdekkingen uit zyne schriften. VIII. 170
- Parlement* of groote Raad te Mechelen opgereg. IV. 161. hersteld. IV. 322
- Parlement* van Engeland ten tyde van Karel den I. raakt in hev'ig gefchil met den Koning. XI. 322-326. en eerlang in openbaaren oorlog. XI. 329-339. zoekt de Staaten te winnen. XI. 330 vindt ingang by die van Holland. XII. 331. en Zeeland. XI. 341, 373. de Staaten zoeken de verschillen te bemiddelen. XI. 373. 't Parlement klaagt over hunne Gezanten. XI. 376. krygt Karel den I. in zyn magt. XII. 7, 8. doet hem onthalzen. XII. 34. aanvaardt de Regeering. XII. 34. raakt in ongenoe- gen met de Staaten. XII. 205-211, 213. geeft, in 't jaar 1651, de vermaarde Akte uit tot bevordering van den Engelschen Koophandel. XII. 211. handelt met de Staatsche gezanten. XII. 215. neigt tot vrede met de Staaten. XII. 247. schryft aan die van Holland. XII. 254
- Parma (Alexander Farnese, Prins van)* trouwt. VI. 122. komt in 't Leger van Don Jan. VII. 192. verlaat de Staatschen by Gemblours. VII. 193. bemagtigt Limburg, Valkenburg en Daalhem. VII. 198. word Landvoogd. VII. 233. bemagtigt Korpen en Helmond. VII. 242. verdraagt zig met de Waalen en Malcontenten. VII. 270, 271. dreigt Antwerpen. VII. 272. belegert Maastricht. VII. 272. wint deeze Stad. VII. 275. zyne ziekte. VII. 276. hy bemagtigt Mortagne en S. Amand. VII. 316. tragt naar Brusfel. VII. 318. is misnoegd over de te rugkomst zyn'er Moeder. VII. 344. kondigt een' scherpen Ban af tegen Oranje. VII. 345. tragt naar Hatsum, door list. VII. 360. staat zyns Legers, in 1581. VII. 376. hy verrast Breda. VII. 379. wint Doornik. VII. 416. neemt Wouw in. VII. 418. gelooft de dood van Oranje te voorbaarig. VII. 442. verover't Oudenaarden. VII. 452. ook Gavere en Kestenat. VII. 454. zyn aanslag op Anjou en Oranje. VII. 458. hy bemagtigt verscheiden' Plaatsen. VII. 459. handelt met Anjou. VII. 483. wint Eindhoven en andere Steden. VII. 488. agter-

- terhaalt Biron, by Steenberg. VIII. 357. breekt op. VIII. 358. trekt op tot ontzet van Rouan. VIII. 364. sterft. VIII. 369
- Parma* (*Alexander Farneze, Prins van*) wordt Landvoogd der Spaansche Nederlanden. XV. 52
- Parma* (*Ottavio Farneze, Hertog van*) verzelt zyne Gemaal, de Landvoogdes, op de reize uit Italie. VI. 40. sterft. VIII. 137
- Partage-Traktaat*. Zie Verdrag van Verdeelinge.
- Parthy* (*Willem Janszoon*) heeft de hand in een' aanslag op 't leeven van Prinsse Maurits. X. 451, 453, 456. neemt de vlugt. X. 461, 567. word gevat. X. 469. en onthald. X. 477
- Parysche moord van 1572. VI. 388
- Paspoorten*. Zie Vrygeleibrieven, *Pasfaus* schynt zynen naam van de Batavieren ontleend te hebben. I. 295, 296
- Pasfausche Vrede geslooten. V. 366
- Patenten. 't verleenen derzelve geregeld op de groote Vergadering des jaars 1651. XII. 186
- Pater* (*Adriaan Janszoon*) sneuvelt op een' togt naar Westindie. XI. 245
- Patricius*. betekenis deezes naams. I. 309 *Aant.* 421 *Aant.*
- Pauli* (*Jakob*) gemagtigd tot de raadplegingen op het zoeken van vreemde hulpe. VII. 79
- Paulinus Pompejus* voltooit Druzus Dyk langs den Ryn. I. 95
- Paulus de IV.* (*Paus*) beoorloogt het Huis van Oostenryk. VI. 13
- Pauw* (*Adriaan*), Koopman te Amsterdam, bevordert de Her-
vor-
- terhaalt Biron, by Steenberg. VIII. 357. breekt op. VIII. 358. trekt op tot ontzet van Rouan. VIII. 364. sterft. VIII. 369
- koopwt Antwerpen. VII. 491. koopt Aalst. VII. 491. stelt orde op de zaaken der zee. VII. 500. handelt met Gend. VII. 506. met Brugge en 't Vrye. VII. 507. heeft de hand in den laaftten toeleg op 't leeven van Oranje. VII. 533. zet het beleg van Antwerpen voort. VIII. 16, 21, 22, 80. neemt Dendermonde in. VIII. 17. ook Gend, by verdrag. VIII. 18. slaat een' schipbrug over de Schelde. VIII. 23, 78. bemagtigt Brusfel. VIII. 64. neemt Zutfen aan in genade. VIII. 70. zyne schipbrug voor Antwerpen word vernield. VIII. 79. hy bemagtigd de Stad. VIII. 81, 82. wint Venlo. VIII. 130. belegert Nuis. VIII. 131. verovert de Stad. VIII. 133. de Paus schenkt hem een zwaard en hoed. VIII. 134. hy neemt Meurs, Alpen en Krakau in. VIII. 134. belegert Rynberk. VIII. 134, 135. dood van zynen Vader en Moeder. VIII. 137. hy word Hertog. VIII. 137. bemagtigt Wouw. VIII. 196. belegert Sluis. VIII. 225. wint de Stad. VIII. 227. bekomt Geertuidenberg, door verraad. VIII. 281. rust zig toe tot eene landing. VIII. 283. zyn aanslag op 't hoolen. VIII. 289. hy belegert Bergen op Zoom. VIII. 290. breekt het beleg op. VIII. 291. wint Bon. VIII. 291. verovert Rynberk. VIII. 304. 306. word ziek. VIII. 311. trekt naar Frankryk. VIII. 346. belegert Knod-

- vorming. VI. 194. stilt een op- roer. VI. 219. helpt Brederode aan geld. VI. 229. heeft de hand in de omwenteling des jaars 1578. VII. 206
- Pauw (Adriaan)*, Ridder, wordt Bezorger van 's Lands Hooge Schoole, in 1619. X. 383. trekt in gezantschap naar Frankryk. X. 425, 495. naar Engeland. XI. 62. wordt Raadpensionaris van Holland. XI. 142. trekt naar Frankryk. XI. 196. bewerkt aldaar een gewigtig Verbond. XI. 197. vertoeft 'er eenigen tyd. XI. 200, 214, 242. doet afstand van 't Raadpensionaris- schap. XI. 241. wordt gemag- tigd tot de Munsterfche Vre- dehandeling. XI. 404, 405. doet een' keer naar den Haage. XI. 415. is verdagt by de Franfchen. XI. 419, 451. trekt, in buiten- gewoon gezantschap, naar En- geland. XII. 33. aanvaardt het Raadpensionarisfchap weder- om. XII. 214. reist naar Enge- land om Tromp te verfchoo- nen. XII. 219. raakt by 't ge- meen in haat. XII. 226. sterft. XII. 231
- Pauw (Adriaan) Heer van Ben- nenbroek*, Prefident van 't Hof van Holland. XVI. 78
- Pauw (Izaak)*, Heer van Agt- tienhoven, in bezending naar Friesland en Stad en Lande. XV. 31
- Pauw (Reinier)*, Burgemeester van Amftterdam, een der eer- ste opregteren van de Oostin- difche Maatschappye. IX. 137. ontvangt een schimpfchrift te- gen Oidenbarneveld. IX. 411. trekt naar Engeland in gezant- schap. X. 70. fchynt Maurits tot Graave te willen bevorderen. X. 247, 354. dringt op veran- dering der Regeeringe te Dor- drecht. X. 281. wordt gemag- tigd tot het onderzoek van Ol- denbarneveld, Hogerbeets en de Groot. X. 296, en tot Reg- ter over dezelve. X. 341
- Pauw (Willem)*, Raadsheer in den Hoogen Raade, verandert, van wege zyne Hoogheid, de Re- geering in de Hollandfche Steden. XX. 301, 302, 305, 306, 307, 308, 309, 310, 311, 312, 313
- Pavie*. Slag daar by. IV. 450
- Pedilla (Don Martin de)*, Spaan- fche Admiraal, lydt veel door storm. VIII. 448, 449, 476, 377
- Peerken Waarbeek* draagt, onder den naam van Richard, Koning van Engeland, zyn regt op dit Ryk over aan Maximiliaan en Filips. IV. 301. zyn verder be- dryf. IV. 299, 300, 301
- Pegnaranda (Don Gaspar de Brac- camonte en Gusman, Graaf van)*, wegens Spanje, gevolmagtigd tot de Vredehandeling te Mun- ster. XI. 402
- Pekkius (Pieter)*, Kanselier van Brabant, handelt met de Re- monftranten. X. 418. zyn voor- slag aan de algemeene Staaten wordt van de hand gewezen. X. 419
- Pelgrim*, Zoon van Dirk den VI. eerste Heer van Voorne. II. 236, 238
- Pelgrimaadjen* naar 't Heilige Land, derzelver oorsprong. II. 151. zy geeven aanleiding tot de Kruisvaarten. II. 199
- Peiham (Willem)* valt in Brabant. VIII. 128
- Pen-

- Pendr. chi* (*Bertolf van*). II. 259
 Penning (honderdste en tiende).
 Zie Honderdste en Tiende Penning.
 Penning (honderdste en vyftigste) gevorderd, in 1556. VI. 10.
 honderdste, in 1557. VI. 23.
 honderdste en vyftigste, in 1559.
 VI. 36. honderdste, twintigste
 en tiende, door Alva gevorderd,
 in 1569. VI. 298. Zie Tiende penning.
 twaalfde penning van de Landeryen
 geheeven, in 1572. VI. 383
 Penningen geligt tot tien ten
 honderd. III. 430
Peralta (*Gabriel de*) sneuvelt op
 den togt naar Schouwen. VII. 72
Perea (*Lorenzo*) veroverd Loevestein,
 in 1570. VI. 326
Perenot. Zie *Nikolaas* en *Anthony Perenot*.
Perez (*Markus*), Koopman te
 Antwerpen, verschaft Willem
 den I. geld. VI. 285, 289
Peronne (*Vrede van*). IV. 105
Perre (*Paulus van de*), Pensionaris
 van Middelburg, trekt, in buitengewoon
 gezantschap, naar Engeland. XII. 213,
 215, 216. wordt tot de Vredehandeling
 met Kromwel gemagtigd. XII. 257.
 sterft. XII. 312
 PERSIE. Gezant uit dit Ryk aan
 de Staaten. X. 48. nog een. XI. 42
Perfyn (*Dirk*). II. 259
Perfyn (*Dirk en Nikolaas*) inuvelen
 in een scheepsfryd. III. 160
Perfyn (*Henrik van*) wordt Geheim-
 schryver van 's Prinsens Raad,
 in 1572. VI. 396
Perfyn (*Hippolitus*), President van
 't Hof van Utrecht, geraadpleegd
 over 't Kettenstraffen. VI. 109
Peryn (*Jan*). II. 313. Zie *Jan Perfyn*.
Pescarengis (*Cosmo*) zoekt Leiden
 te bemagtigen voor Leicester.
 VIII. 259. wordt onthald. VIII. 261
Pesfer (*Jan*), over verboden
 verstandhouding, gestraft. XIII. 436
Pesfer (*Joan*), Vroedschap te
 Rotterdam, verdrag by 't gemeen.
 XIV. 77. legt zyn ampt neder.
 XIV. 78. wordt door de schuttery
 bewaard. XIV. 115. wykt naar
 Brabant. XIV. 261
 Pest. zorg tegen dezelve, in de
 Vereenigde Gewesten. XVIII. 232
 Pestziekte in Holland, in 1664.
 XIII. 138
Pesters (*Joan*) handelt, wegens
 Willem den III, met de Franschen
 te Nieuwmegen. XIV. 420, 461
Peter Alexowitz, Czaar van
 Muskovie. zyne reizen. XVI. 377.
 hy oefent zig te Amsterdam,
 in 't Scheepstimmeren. XVI. 379.
 verwekt een oorlog tegen
 Zweeden. XVII. 41. is te onvrede
 op de Staaten. XVIII. 103.
 heeft geschil met Dantzig.
 XVIII. 123. komt in Holland.
 XVIII. 124. sterft. XVIII. 378
Petkum (*Simon van*), Gezant van
 Deenemarke. XV. 90. arbeid tot
 bevordering der Vrede. XVII. 326,
 332, 340, 350, 352, 355, 356,
 364, 366, 370
Petri (*Cunerus*) wordt Bischof van
 Leeuwarden. VI. 65. de Graaf van
 Rennenberg steekt hem in een
 Klooster. VII. 239. hy ontsnapt.
 VII. 240
Petri (*Joannes*), Grietman van
 Stel-

VADERLANDSCHE HISTORIE. 221

- Stellingwerf, van 't verdigten van brieven verdagt. VIII. 276
- PETRONELLE (Vrouw) trouwt met Floris den II. II. 206. regeert Holland, gedurende de minderjaargheid van Dirk den VI. II. 216. bekomt Oostergouwe en Westergouwe. II. 217. tragt naar het Graaffchap van Vlaanderen. II. 217. doch vergeeft. II. 219. ftigt of begiftigt het Klooster te Rynsburg. II. 233. sterft. II. 233. haar aart. II. 220
- Philippeville, door Willem van Nasfau verfterkt. V. 416
- Philadiringa. Zie Vlaardingen.
- Picard (Henrik) gevat. XIV. 451. geflaakt. XIV. 452
- Picolomini, Keizerlyke Overfte. zyne Krygsbedryven in de Nederlanden. XI. 272, 390
- Piek (Gysbert), Halfheer van Asperen. IV. 184
- Piemonteezen vervolgd, in 1685. XV. 318. bekomen vryheid. XVI. 119, 324. verzameling van penningenten hunnen behoefte, in 1731. XIX. 66. Zie Waldenzen. eenigen hunner komen herwaards. XIX. 67
- Pier (Groote). Zie Groote Pier.
- Pieter Gabriel predikt heimelyk te Amfterdam. VI. 165. openlyk buiten den Haage. VI. 167
- Pieter Pieterszoon, Predikant te Leiden, twist met Kasper Koolhaas. VII. 334
- PIPN de Dikke, Groothofmeester van Frankryk, verflaat Theodorik. I. 355. overwint de Friezen. I. 358. flaat hen, andermaal. by Duurfede. I. 363. sterft. I. 366
- PIPN de Korte, Groothofmeester van Frankryk, ftelt Childerik den III. op den Westfrankifchen Troon. I. 383. krygt bewind over gantsch Frankryk. I. 404. overwint de Saxers, met hulp der Friezen. I. 404, 417. wordt tot Koning verheeven. I. 405. flaat den Paus een deel van Italie af. I. 418. sterft. I. 418
- Piron (de Kolonel) tragt naar Hulst. VIII. 455
- Pius de V. (Paus) vereert Alva met een hoed en zwaard. VI. 290
- Plaatsvulling vastgefteld, in de opvolging tot de Regeering der Nederlanden. V. 335
- Placentie, vergeefs belegerd door Vitellius. I. 106
- Plakaaten van Karel den V. tegen de Hervorming. IV. 426. V. 7, 278, 343. verdediging derzelven. V. 347. zy worden een weinig verzagt. V. 349. zy worden vernieuwd. VI. 8. niet alomme afgekondigd. VI. 8. in Brabant, ingetrokken. VI. 9. Filips de II. wil ze uitgevoerd hebben. VI. 50. sommige Heeren en Edelen willen ze doen intrekken of verzagten. VI. 101, 131, 139. de Godgeleerden willen genoegzaam geene verzagting in dezelve gedoogen. VI. 111. Filips geheel geene. VI. 117. Moderatie of maahtiging derzelven ontworpen. VI. 151, 157, 172. komt te laat. VI. 177
- Plancius (Petrus), Predikant te Amfterdam, geeft opening om door 't Noorden naar China te komen. IX. 140
- Plesfis (Robert de Piles du) zyne handeling met Burgemeester

- ter Halewyn. XVI. 231 enz.
- Ploos* (*Aäriaan*) wordt tot Regter over Oldenbarneveld, Hogerbeets en de Groot aangesteld. X. 288, 341. trekt, in gezantschap, naar Frankryk. X. 425
- Ploos* (*Pieter*) handelt ten huize van Trefel. X. 210
- Plooiery in Gelderland. XVII. 140enz.
- Poelgeest* (*Gerrit van*) verliest het Slot van dien naam. IV. 251
- Pojet* (*Heer van*) bemagtigt Geertuidenberg. VI. 447
- Polanen* ('t Slot) door de Kabbeljaanwischen vernield. III. 279. door die van Delft, bemagtigd. III. 297
- Polanen* (*Lodewyk van Nassau, Heer van*), natuurlyke Zoon van Prins Maurits. X. 499
- Polhain* (*Maaarten van*) belegert Rotterdam. IV. 250, 257
- Poll* (*Herman van de*) te Amsterdam, in 1618, uit de Vroedschap gezet. X. 280
- Poll* (*Jan van de*), Burgemeester van Amsterdam. zyne zorg voor de Stad, in 1672. XIV. 204, 209. hy wordt ontzet van de Regeeringe. XIV. 216
- Poll* (*Kornelis van de*) handelt ten huize van Trefel. X. 210, 217. wat de Groot van hem schryft. X. 234
- Poll* (*Pieter van de*), Burgemeester van Amsterdam, begroet den Prins van Oranje. XX. 288
- Polyander* (*Joannes*) wordt Hoogleeraar te Leiden. X. 54
- Pompe* (*Matthys*), Baljuw van Zuidholland, door 't gemeen gedreigd. XIV. 199
- Pomponne* (*Simon Arnaud de*) handelt, wegens Frankryk, met de Witt. XIII. 385. ook in Zweeden. XIII. 387, 470. maakt Rumpf de Oorlogsverklaring des Konings aan de Staaten bekend. XIV. 7
- POOLEN. Handeling der Staaten met dit Ryk. XI. 180. XII. 389. Verdrag met hetzelfde, in 1656 geslooten. XII. 440. verwarringen in en na 1696. XVI. 367, 373. XVI. 229. oorlog om de Kroon van hetzelfde. XX. 139 enz. 153
- Poorten* (*Josua van der*), Koopman te Amsterdäm, begroet den Prins van Oranje, uit den naam der Koopluiden. XX. 290. wordt tot 's Prinzen Reprezentant bij de Oostindische Maatschappij, aangesteld. XX. 334
- Poorters der Hollandische en Zeeuwische Steden woonen 't beleg van Nuis by. IV. 150
- Poortvliet*, by Scharpenisse, bemagtigd en geslegt. II. 323
- Poppius* (*Eduard*), Remonstrantsch Predikant. X. 389. wordt naar Loevestein gevoerd. X. 447
- Porro, Koning der Friezen, geeft Willebord vryheid tot Prediken. I. 370. staat op tegen de Franken. I. 374. sneuvelt in een gevegt. I. 377
- Porte* (*Ottomannische*). eerste Verbond der Staaten, met dezelfde. X. 49, 50. hunne handeling aldaar, in 1668. XIII. 372. Verdrag van Koophandel met dezelfde van 1680. XV. 54. onlusten met dit Ryk. XVIII. 104. het staat, in 1745, zyne bemiddeling tot vrede voor. XX. 14
- Por-*

- Porte* (*Joan de la*), Raadsheer van Gend, wordt Lid in den Raad der Beroerten. VI. 251. gevangen genomen. VII. 178
- Portland* (*Willem Bentink, Graaf van*). De Stad Amsterdam betwist hem het regt om onder de Edelem van Holland te zitten. XVI. 59, 65. de Edelen kennen 't hem toe. XVI. 62, 69. Koning Willem handhaaft 'er hem in. XVI. 66, 96. afgunst omtrent hem in Engeland. XVI. 167, 278. zyne handeling met Bouffers. XVI. 396, 399. XVII. 6. in Frankryk. XVII. 4. en in den Haage. XVII. 22. zyne jongste gesprekken met Koning Willem. XVII. 105, 107, 108
- Porto Franco* of vrye Haven, met eenige bepaaling, door zyne Hoogheid aangepreezen. XX. 420. oordeel van 't gemeen hier over. XX. 432. de Kollegien ter Admiraliteit in Holland neigen 'er toe. XX. 433. het Kollegie ter Admiraliteit in Zeeland vindt 'er veele zwaarigheden in. XX. 437. en slaat andere middelen voor tot herstelling van den Koophandel. XX. 444
- Porto S. Maria* geplonderd, in 1702. XVII. 171
- PORTUGAL. Oorlog in dit Ryk, in 1580. VII. 460. de Staaten neemen 'er deel in. VII. 460. Philips de II. maakt zig meester van 't Ryk. VII. 461, 462. omkeering in het zelve, in 1640. XI. 311. tienjaarig Bestand met het zelve geslooten. XI. 312. Vloot derwaards geschikt. XI. 314. handeling met het zelve. XII. 455-459. 't raakt in oorlog met de Staaten. XII. 459-461. de vrede wordt getroffen. XIII. 14-18. en eerlang bekrachtigd en afgekondigd. XIII. 71, 72. 't Ryk verzoekt hulp van de Staaten tegen Spanje. XIII. 74. handeling en Verdrag met het zelve. XIII. 376-379. Verdrag van 1703. XVII. 196. oorlog aldaar, in 1704. XVII. 226 enz. in 1705. XVII. 265. in 1706. XVII. 285. in 1709. XVII. 345. verschil met dit Ryk. XVII. 408
- Postella* (*Dominikus Richeus van*), wegens Friesland, naar Engeland gezonden. VIII. 212
- Posteryen. Herkomst derzelve. XX. 128. voorslag om dezelve aan 't gemeene Land te brengen. XVIII. 130. dit geschiedt, in 1747. XX. 126. behalve door Amsterdam. XX. 127, 268. welk 'er, in 1748, ook toe komt. XX. 283
- Pothamus* (*Funius*) wordt voor Keizer uitgeroepen. I. 206. omgebracht. I. 207
- Pots* (*Adriaan*), Griffier, raadt dat men geen misdaad stelle in de sententie des Ruwaards van Putten. XIV. 155
- Pots* (*Hendrik*), Griffier, helpt Oldenbarneveld, Hogerbeers en de Groot onderzoeken. X. 288
- Potter* (*Faques de*), Schepen van Utrecht, doet Buis vatten. VIII. 161. wordt Rentmeester der Domeinen. VIII. 168
- Pouderoyen* ('t Slot) belegerd. IV. 352. gewonnen. IV. 357
- Praag* verlooren, in 1741. XIX. 320. herwonnen, in 1742. XIX. 341. verlooren, in 1744. XIX. 469. ontruimd. XIX. 470
- Præ*

Pradel voert het bevel over de Fransche hulptroepen , tegen den Bisfchop van Munfter. XIII.

177, 188

Pragmatike Sanctie van Keizer Karel den VI. Berigt wegens dezelve. XVIII. 311. poogingen om dezelve te doen handhaaven. XIX. 21, 24, 27. de Staaten verbinden zig tot derzelve handhaaving. XIX. 70, 72. staat derzelve, in 1740. XIX. 285

Predikaatsie. Zie *Preeke*.

Predikanten worden gevleid door Leicester. VIII. 150. prediken tegen de Staaten. VIII. 183, 189, 269. styven Sonoi. VIII. 210, 274. hun gewoel in Friesland. VIII. 212. eenigen worden in den Haage ontbooden en vermaand. VIII. 221. zy vermaanen de Staaten wederom. VIII. 221, 249. worden fcherp afgezet. VIII. 250. handelen in Engeland. VIII. 274. door Maurits geraadpleegd op de Vredehandeling met Spanje. VIII. 284. prediken 'er tegen. IX. 283. kiezen party in den twist, tuffchen Gomarus en Arminius. X. 17. dringen op het ondersteunen van Rochelle. XI. 29. onderzoeken, of 't vryfta Bestand te maaken met Spanje. XI. 109. bevvelen de Kerken in Engeland en Ierland den Staaten aan. XI. 339. verzoeken, dat 'er by de Vredehandeling niets ten nadeele der Hervormde Leere beflooten worde. XI. 360. sommigen fpreeken flauwlyk van de voordeelen der Munfterfche Vrede. XI. 494. eenigen moeijen zig met de raadpleegingen op het Stadhouderfchap.

XII. 229. fpreeken kwalyk van de Vrede met Kromwel. XII. 330. middelen gebruikt, om hen te beteugelen. XII. 363, 364. XIII. 52, 62, 155, 156. eenigen vaaren uit tegen de Regeering. XIV. 66. berifpen der Staaten raadpleegingen over het toelaaten van eenen Roomfchen Vikaris. XIX. 86. worden tot hunnen pligt vermaand. XIX. 88

Preeke (openbaare) der Onroomfchen aangevangen, in Waisch-Vlaanderen; en daarna in de overige Nederlanden. VI. 161. oorfprong en wyze derzelve. VI. 162. verboden. VI. 173, 191. zy geeft aanleiding tot den Beeldenftorm. VI. 180. gedagten der Staaten van Holland op 't fluk der Preeke. VI. 201. zy wordt alomme geftaakt. VI. 229

Preston (de Kolonel) werpt volk in Doornik. VII. 417. tragt naar Bourbourg. VII. 419

Pretendent tot de Kroon van Groot-Britanje, gebooren. XV. 400 enz. getuigeniften voor de wettigheid zyner geboorte. XV. 463. het Huis der Gemeenten ontwykt het onderzoek derzelve. XV. 495, 500. men fpreekt, van hem in den Protestantfchen Godsdienst te doen opvoeden. XVII. 46. Frankryk erkent hem, in 1701, voor Koning van Engeland. XVII. 100. zyne onderneeming op Schotland, in 1703, mislukt. XVII. 315. zyn *Protest* tegen de Utrechtsche Vrede wordt niet aangenomen. XVII. 520. opftand in Engeland en Schotland, ten zynen behoeve. XVIII. 55. hy wordt in Schotland

land voor *Koning* uitgeroepen. XVIII. 59. ook hier en daar in Engeland. XVIII. 59. by schryft aan de Staaten. XVIII. 62. landt in Schotland. XVIII. 62. keert van daar naar Frankryk. XVIII. 63. vertrekt over de Alpen. XVIII. 147, 151. aanslag, ten zynen behoefte, door Gyllemborg en Gortz beleid. XVIII. 153 enz. hy trouwt. XVIII. 205. andere aanslag in Engeland. XVIII. 243. ydele hoop van sommigen op zyne bevoor-dering. XVIII. 442. onderneeming eener landing ten zynen behoefte, mislukt, door storm. XIX. 422 enz. zyn Zoon verwekt eenen opstand in Schotland. XIX. 525 enz.

Prie (Markgraaf de) neemt de Regeering der Oostenryksche Nederlanden waar. XVIII. 98. handelt in den Haag. XVIII. 187 enz.

Prince (Samuel), Remonstrantsch Predikant, raakt in hegtenis. X. 411. ontkomt. X. 413

Prinse (Koningklyke), Weduwe van Willem den II., Prinse van Oranje, verschilt met haare Schoonmoeder over de Voogdyschap haars Zoons. XII. 138-142. 't verschil wordt ver-effend. XII. 143. zy tragt de uitluiting haars Zoons te voor-komen. XII. 327. handelt heime-lyk met haaren Broeder Karel den II. XIII. 5. draagt haaren Zoon den Staaten voor, tot bekleeding der waardig-heden zynor voorzaaten. XIII. 34. reist, ten zynen behoefte, naar Amsterdam. XIII. 37. sterft. XIII. 38, 39. haar uiter-

ste wil. XIII. 38
Prinse, Weduwe van Fredrik Henrik, Prinse van Oranje, be-veelt haaren Kleinzoon den Staaten aan. XII. 131. verschilt met de Koningklyke Prinsefe over de Voogdyschap. XII. 138-142. de Keurvorst van Branden-burg houdt haare zyde. XII. 142. men komt overeen. XII. 143. zy doet een nieuw Vertoog aan de Staaten ten behoefte van haaren Kleinzoon. XII. 171. tragt de uit-fluiting van den zelve te voor-komen. XII. 327. zoekt hulp by Holland in haare Voogdyschap. XII. 443. handelt met Karel den II. XIII. 5, 6. de Witt handelt met haar. XIII. 43, 197. zy ar-beidt by de Gewesten, ten be-hoefte haars Kleinzoons. XIII. 166. verzoekt, dat Holland zorg voor zyne opvoeding draage. XIII. 197. wil vrye hoede voor haar huis en goederen neemen van Frankryk. XIV. 42. sterft.

XIV. 378
Prior (Matthys) handelt heime-lyk tusfchen het Fransche en Engelsche Hof. XVII. 379 enz. Privilegie *de non evocando*, of om niet buitens Lands te regt ge-steld te worden. welke uitzon-deringen op het zelve vielen. IX. 39. Amsterdam staat dit Pri-villegie voor. V. 5. geene *Man-dementen* te verleen tegen ee-nig Privilegie. IV. 39. Groot-Privilegie van Vrouw Maria. IV. 167. de Aartshertog Filips weigert het te bevestigen. IV. 295. waarom. IV. 298. Privile-gien van verscheiden Steden gefchonden. IV. 486. V. 208, 408. verdigt Privilegie. V. 171.

P zorg

- zorg voor de bewaaring van 's Lands Privilegien. V. 409. zy worden opgeëischt, door Alva. VI. 292. bewaard, op last van Willem den I. VI. 378, 379, 386
- PROBUS** (Keizer) staat den Franken eenig Land in Gallie af. I. 210, 211. stigt sterkten over den Ryn. I. 212. zyn brief aan den Romeinschen Raad. I. 212. hy staat den Galliërs 't planten van den Wynstok toe. I. 217
- Protestanten.** oorsprong deezes naams. V. 7. Karel de V. doet hun den oorlog aan, in Duitschland. V. 281. overwint hunne voornaamste hoofden. V. 292
- Prounink (Gerard van)**, gezeid *Deventer*, houdt gemeenschap met Leicester. VIII. 146. wordt tweede Burgemeester, te Utrecht. VIII. 168, 248. men weert hem uit de algemeene Staatsvergadering. VIII. 180, 181. hy keurt het afzetten der Gekoorenen af. VIII. 182. verkragt de Sekretary. VIII. 191. verdedigt de Engelschen Land-aart. VIII. 199. woelt in Gelderland, Friesland en Overysfel. VIII. 211, 212. verdedigt zig tegen die van Holland. VIII. 214, 250. schryft voor Sonoï. VIII. 275. kaupt, om Burge-meester te blyven. VIII. 297, 298, 299. wordt gevat. VIII. 300. bezwaard, door de Staaten van Holland. VIII. 302. hy verdedigt zig. VIII. 303. wordt gebannen. VIII. 303. zyn verder bedryf. VIII. 303, 304
- Prounink (Jakob)**, gezeid *Deventer*, Bevelhebber van 't Slot te Loevellein. X. 415, 417
- Pruneaux (Rochus van Sorbieres, Heer van)**, handelt van wege Anjou met de Staatschen. VII. 199, 236, 501. zoekt de Staaten te beweegen om Frankryk de opperheerschappy op te draagen. VIII. 31, 33. keert naar Frankryk. VIII. 51
- Puisieux (Markgraaf de)** komt heimelyk in den Haage. in 1746. XX. 26
- PUPPIENUS EN BALBINUS** worden, ondanks de poogingen der Germanische Lyfwagt, gedood. I. 200
- Purmer** bedykt, in 1620. X. 159
- PURMERENDE (Heerlykheid van)** aan Willem Eggert opgedraagen. III. 327. verandert van Heer. IV. 197. wordt met het Graaffchap van Egmond vereenigd. IV. 233. de Stad kiest 's Prinzen zyde. VI. 364. de Heerlykheid deezzer Stede aan de Graaflykheid gehouden. VII. 514. zy bewilligt niet in de zogenaamde *scherpe Resolutie* X. 164. aldaar wordt geene verandering gemaakt, in 1618. X. 276. bezending derwaards, in 1650. XII. 76. in 1672, geschiedt 'er geene verandering in de Regeering. XIX. 202 *Aant.* verandering der Regeeringe, in 1748. XX. 310
- Put van S. Willebrord**, te Heilo. I. 362
- Putten (Huis te)**. III. 124
- Putten (Gerard van)** helpt Dirk den IV. binnen Dordrecht. II. 164
- Putten (Nikolaas van)**. III. 60, 102
- Pynaker (Kornelis)**, Hoogleeraar te Groningen, sluit een Verdrag met die van Tunis en Algiers.

VADERLANDSCHE HISTORIE. 227

giers. X. 445
Pypenpoy (Jonkheer *François van*)
 ruimt het Slot te Stavoren.
 VII. 322

Q.

Quaden, hunne oude wooning.
 I 247 *Aant.* worden door de
 Saxers verjaagd. I. 247. verdry-
 ven de Saliërs uit Batavia. I.
 248. hunne strooperyen. I. 249.
 zy worden, door Juliaan, be-
 dwongen. I. 250. slaan zig om-
 trent den Ryn neder. I. 251

Quesnoi belegerd, in 1712. XVII.
 469. veroverd. XVII. 480. ver-
 looren. XVII. 482

Quintilius. Zie *Varus*.

Quoten. Zie Aandeelen.

Quotifatie (Perfoneele) in Hol-
 land ingevoerd. XIX. 347

R.

Raad van Holland betekende,
 oudtyds, de Edelen en Ste-
 den. III. 172

Raad der Beroerten onder Alva
 oppereggt. VI. 251. Leden des-
 zelfs. VI. 251. wyze van regts-
 pleegen. VI. 253, 254. wordt
Bloedraad genoemd. VI. 254.
 hadt, in 1569, reeds agt duizend
 Perfoonen ingedaagd. VI. 292.
 heeft, in 1573, vyftienduizend
 zaaken af te doen. VI. 447.
 blyft nog onder Requesens in
 wezen. VI. 456. verliest zyn ge-
 zag t'eenemaal onder Don Jan.
 VII. 202

Raad van Staate, in de Neder-
 landen. V. 22. onder Filips den
 II. VI. 40. aanwas van deszelfs

gezag. VI. 98. men klaagt o-
 ver deszelfs Regeering. VI. 99.
 verschil in den zelve over
 't stuk der Plakaaten. VI. 119.
 hy bestaat, op 't einde van
 1573, en sedert, flegts uit drie
 Leden. VI. 456. VII. 90. aan-
 vaardt 's Lands Regeering, na
 de dood van Requesens. VII.
 90, 91, 92. word met vier Le-
 den vermeerderd. VII. 90. in
 den vermenigden; doch ge-
 deeltelyk geslaakt. VII. 105

**RAAD VAN STAATE DER VERER-
 NIGDE GEWESTEN** ingesteld.
 VIII. 5. beschreeven. VIII. 339.
 staat wankel. VIII. 111. verschil
 met Leicester, over den zelve.
 VIII. 114. hy benoemt 'er ee-
 nige Leden toe. VIII. 115. hy
 bepaalt het gezag des Raads
 heimelyk. VIII. 187, 188. de
 Engelsche Gezant wordt uit
 deezen Raade geflooten. XI.
 57. nieuw Berigtschrift voor
 den zelve ontworpen, in 1651.
 XII. 187. Holland sluit 'er de
 Stadhouders buiten; in 1668.
 XIII. 340. Willem de III. krygt
 'er zitting in. XIII. 427. aan-
 merkingen over deszelfs In-
 structien. XVII. 272. Prins Joan
 Willem Friso wordt 'er buiten
 gehouden. XVII. 297

**Raad nevens zyne Doorlugtig-
 heid**, in 1572 aangesteld. VI.
 398. verschil over deszelfs rang
 by 't begraven van den Prinse.
 VII. 536. diertgelyke, in 1590,
 gesteld. VIII. 331

Raad (geheime) in de Neder-
 landen. V. 22. onder Filips den
 II. VI. 41. deszelfs gevoelen
 over 't stuk der Plakaaten. VI.

- Raad der *Finantien* of Geldmid-
delen, in de Nederlanden. V.
22. VI. 41
- Raad (groote) te Mechelen op-
geregt. IV. 161. hersteld. IV.
322
- Raad. Zie Hoogen Raad.
- Raaden (Gekommitteerde) in
Westfriesland en 't Noorder-
kwartier. Oorsprong van dit
Kollegie. VI. 450. der Staaten
van Holland, in 1584 en in
1590 aangesteld. VIII. 9, 331,
338. zy schryven tegen Leices-
ters Plakaat op de Zeevaart.
VIII. 154
- Raadpensionaris behoeft geen
gebooren Hollander te zyn. XI.
244
- Raap* (*Daniel*), Porceleinkooper
te Amsterdam. zyn bedryf al-
daar. XX. 136 arg vermoeden
op hem. XX. 138. hy word by
éenen der Burgemeesteren ont-
boden. XX. 139. komt voor
Burgemeesteren. XX. 141. ver-
spreid het Verzoekschrift der
drie Artikelen. XX. 272. ver-
schynt 'er mede op de Doele.
XX. 274. begroet zyne Hoog-
heid buiten de Haarlemmer
Poort. XX. 287. zoekt te wege te
brengen, dat de Ambagtsheer-
lykheid van Oost- en Westzaa-
nen den Prinse opgedraagen
worde. XX. 357. raakt in den
haat van 't gemeen. XX. 299.
blyk hier van by zyne begraaf-
fenis. XX. 299
- Raaphorst* (*Christiaan van*). III. 93
- Raaphorst* (*Dirk van*) sneuvelt.
III. 17
- Raaphorst* (*Henrik van Raaphorst*,
Heer tot), in 't Lid der Edelen
beschreeven, in 1618. X. 282
- Raaphorst* (*Herbert van*) tekent
het Verbond der Edelen. VI.
126. legt zig in 't Klooster te
Egmond. VI. 215
- Raasyeld* (*Henrik Adolf van*),
Drost van Twente, beschryft
een' Landdag in Overysfel. XIII.
346. twist hieruit ontstaan. XIII.
346 enz.
- Raatingen* (*Gerrit van*) zoekt Hat-
tum tot afval te brengen. VII.
361
- Raatingen* (*Henrik Janszoon van*),
te Utrecht gevat. VIII. 299
- Rabenhaupt* (*Karel*), Baron van
Sucha, verdedigt Groningen
wakkerlyk. XIV. 130. wint de
nieuwe Schans. XIV. 285
- RADBOUD, Koning der Friezen,
blyft ongeloovig, op de pre-
diking van Wigbert. I. 356, 357.
word door Pipyn den Dikken,
overwonnen. I. 358. valt in
Frankryk. I. 362. wordt, ander-
maal, geslaagen. I. 363. zyne
Dogter Theudesinde trouwt met
Grimoald, Zoon van Pipyn. I.
364. hy slaat Karel Martel, met
hulp van Raganfrid. I. 366.
wordt, door Karel Martel, o-
verwonnen. I. 367. weigert zig
te laten doopen, schoon hy
den voet reeds in de vont hadt.
I. 370. sterft. I. 370, 384
- RADBOUD DE II, Koning of Her-
tog der Friezen, wykt naar Jut-
land. I. 418
- RADBOUD, Heer van Neder-Fries-
land, verbindt zig met de
Saxers. I. 402
- RADBOUD, Heer van Friesland,
wederstaat Rollos Leger. II. 81
- Radboud*, Bisfchop van Utrecht.
zyn bedryf en dood. II. 104
- Radermacher* (*Joan Kornelis*), The-
fau-

- faurier-Generaal des Prinzen van Oranje, als Groot-Meester der vrye Metselaaren, bekend gemaakt. XIX. 168
- Radigis*, Koning der Warners. Gelegenheid van zyn Huwelyk, met eene Frankische Prinses. I. 314
- Raganfrid*, Groot-hofmeester van Frankryk, slaat Karel Martel. I. 367. word door hem gewonnen. I. 367. verdraagt zig met hem. I. 371
- Raginer*, Hertog van Hasbain en Hengouwen, word, door Rollo, geslaagen. II. 81, 82. verbintd zig met Odokar en anderen, tegen Koning Zwentibold. II. 101. werpt zig in Dursos. II. 101
- Ragotski* (de Prins) verwekt een opstand in Hongarye. XVII. 195, 230
- Ralda* (Fokko), Raadsheer 's Hofes van Friesland, krygt een beroerte onder 't afzweeren van Philips den II. VII. 396
- Rammekens* (de sterkte) geligt. V. 294. met Engelsch Krygsvolk bezet. VIII. 93, 97, 98. IX. 175. ontruimd. X. 104
- Randwyk* (Heer van) in gezantschap naar Duitschland. X. 427. naar Engeland. XI. 62
- Randwyk* (Jakob van), Burggraaf van Nieuwmeegen, staat van zyne Burgemeesters- en Raads-plaats af. XVII. 137. wordt tot de Utrechtsche Vredehandeling gemagtigd. XVII. 427
- Rantsau* (Kajus), Gezant van Deenemarke, te Bergen op Zoom aangehouden. VIII. 206. mocite hieruit ontstaan. VIII. 207
- Rasfinghem* (Maximiliaan Vilain de Gand, Heer van), van de Spaansche zyde, gemagtigd tot de Vredehandeling te Breda. VII. 30. wordt Lid van den Raad van Staate. VII. 90. verschoont het verrasfen van Namen, door Don Jan. VII. 153. wordt te Gend gevat. VII. 178
- Rataller* (Filips) wordt Griffier des Hofes van Utrecht. VIII. 168. wordt naar Engeland gezonden. VIII. 190. keert te rug. VIII. 216
- Rataller* (Jan) word om 't schryven van zeker boekje gebannen. VII. 493, 494
- Rataller* (Joris), Raadsheer te Mechelen, naar Deenemarke gezonden. VI. 238
- Ravens* (Samuel) ontwerpt eene landing in Engeland. XIII. 210
- Ravestein*. Onlusten ter gelegenheid van 't houden van Staatsche bezetting in deeze Plaatse. XII. 203. de Staaten zoeken 'er door Frankryk in gehandhaafd te worden. XIII. 20, 26, 28. zy wordt door de Franschen ingenomen en geslegt. XIV. 91
- Rawleigh* (Walter) door de Staatschen beschuldigd. VIII. 476
- Reaal* (Laurens Jakobszoon) bevordert de openbaare Preeke. VI. 165, 166, 194. wordt aan Brederode gezonden. VI. 216. houdt de wagt, by 't inkomen van Leicester. VIII. 243
- Reaal* (Laurens) in gezantschap naar Deenemarke gezonden. XI. 72. wordt gevangen. XI. 73. geslaakt. XI. 74
- Rederykers. derzelve oorsprong en bedryf. IV. 13. zy schynen de Hervorming te begunstigen. V. P 3 93.

93. bevorderen dezelve. VI. 70.
hunne spelen worden verbooden. VI. 71
Reede. Zie *Amerongen*.
- Reekalf* (*Goosjen Fanszoon*), Burgemeester van Amsterdamb, be leidt den tegenstand tegen de herdoopers. V. 95, 96
- REENEN** neemt vrye hoede van de Franfchen XIV. 39. die de Stad verlaaten. XIV. 283. beweging aldaar, in 1702. XVII. 147
- Rees* neemt Spaanfche bezetting in. IX. 32. wordt door Graave Herman van den Berge tegen de Duitfchers verdedigd. IX. 54. ontruimd. IX. 95. ingenomen, door Maurits. X. 77. door Lodewyk den XIV. XIV. 27
- Reformatie*. Zie Hervorming.
- Regeeringswyze** der oude Bata vieren. I. 29. der Landen omtrent den Ryn, in de vyfde eeuw. I. 302. der nu Vereenigde Nederlanden, in de negende eeuw. II. 9. van Holland, in de dertiende en veertiende eeuw. II. 306 III. 361
- Regeering** van Holland. Staat derzelve in den aanvang der beroerte, VII. 3. zy wordt nader geregeld door de Staaten. VII. 5, 12. staat wankel, na de dood van Willem den I. VIII. III. wordt van wege de Staaten voor Leicester opengelegd. VIII. 253. fchets derzelve na den aftand van Leicester. VIII. 333-340. aanmerkelyke befchryving derzelve, door de Staaten. VIII. 480. gedagten om dezelve te hervormen, omtrent 1608. IX. 371, 449-456
- Regten** (in- en uitgaande). Verfchil over 't heffen derzelven tuffchen Holland en Zeeland. VIII. 327, 485
- Regteren** (*Adolf Henrik, Graaf van*) word tot de Utrechtsche Vredehandeling gemagtigd. XVII. 427. zyn gefchil met Menager. XVII. 486. hy handelt over 't Verdrag van Barriere. XVIII. 47. opent de buitengewoone Vergadering, in 1716. XVIII. 132, 133
- Regteren** (*jonge Graaf van*) fneuvelt te Vilvoorden. XX. 28
- Regters** (vierentwintig) over Oldenbarneveld, Hogerbeets en de Groot gefeld. X. 340. hun last. X. 342
- Regtspleeging**. verandering in dezelve. V. 30
- Reide* (Huis te) ingenomen door de Spaanfchen. X. 422
- Reigersbergen** (*Maria*), Huisvrouw van de Groot, helpt haaren man uit de Loevefteinfche gevangenis. X. 414
- Reigersbergen** (*Nikolaas*) wordt Raadsheer in den Hoogen Raad. XI. 45. moeite hem aangedaan over zekeren brief aan zynen Zwaager de Groot. XI. 50
- Reigersbosch** aan den Amftel, aan Floris den V. afgeftaan. III. 39
- Reilofszoon** (*Jan*) van Hoorn. Koopvaardyſchipper. zyne dapperheid. XIII. 126
- Reinoud de I.**, Graaf van Gelder, fluit een Beftand met Floris den V. III. 32
- Reinoud de II.** Graaf, word Hertog van Gelder. III. 241
- Reinoud, Heer van Brederode**, neemt de Dagvaart waar, voor den Stadhouder. V. 225, 228. mag 't wapen van Holland niet voeren. V. 329
- Reinoud van Brederode** helpt de Hoek-

Hoekſchen in 't bewind. IV. 4. begeeft zig binnen Amſterdam. IV. 8. 13. woont den togt tegen Gend by. IV. 38. begeeft zig binnen Utrecht. IV. 57. verhaal zyner gevangenis. IV. 129. pyniging. IV. 133. en ontflag. IV. 135. by ſterft. IV. 135
Reiust (Lambert), Burgemeester van Amſterdam. XIV. 209. wordt bedankt. XIV. 216
Religions-Vrede. Zie Geloofs-vrede.
Remen, oude Inwooners van het Belgisch Gallie. I. 40
Remonſtranten. Derzelve oorsprong. X. 15. zy vervatten hunne Leer in vyf punten, en ieveren 'er een Vertoog over in ter Vergaderinge van Holland. X. 33. zy zyn de minſten in getal. X. 33. verzoeken om eene wettige en vrye Synode, en midlerwyl onderlinge verdraagzaamheid. X. 43. houden de Haagſche Conferentie met de Contraremonſtranten. X. 35. de Delftſche, daarna. X. 59. vorderen dat men hunne vyf punten verdraaglyk verklaare. X. 61. en dat men niet tegen hen uitvaare van den Predikſtoel. X. 62. handeling tegen hen, te Amſterdam. X. 86. zy houden byzondere Byeenkomsten. X. 143. hunne onderlinge verbindtenis. X. 144. oorsprong hunner afzondering te Amſterdam. X. 145. hunne Vergadering aldaar geſtoord. X. 146. zy leveren een ſmeekſchrift in aan de Staaten. X. 149. neigen tot eene algemeene Synode. X. 165. wat verwagting zy van de nationaale hadden. X. 237. waar-

om zy, door Oldenbarneveld en door de meeste Wethouderen, begunſtigd werden. X. 249. zy laaken de verandering der Regeeringe. X. 283. eenigen hunner komen voor de Synode. X. 314. weigeren dezelve voor Regter te erkennen. X. 316. verklaaren hun gevoelen. X. 317. raaken met de Synode in verſchil over de wyze van handelen. X. 318 322. worden uit de Synode gezet. X. 322. hunne Leer wordt veroordeeld. X. 323, 325, 326. zy houden eene Vergadering te Rotterdam. X. 323. opſchudding onder de Remonſtrantsgezinden te Alkmaar. X. 383. en te Hoorn. X. 384. de Remonſtranten, die voor de Synode gedaagd geweest waren, worden ten Lande uit gevoerd. X. 385, 386. Plakaaten tegen hen. X. 386. zy houden heimelyke Vergaderingen. X. 387. hunne Studenten worden uit het Staaten-Kollegie gezet. X. 388. begrooting van 't getal hunner Predikanten. X. 389. verandering onder Amptenaars, die hun toegedaan waren. X. 387, 390, 391, 392. zy ſtellen orde op 't bedienen hunner Gemeenten. X. 389. worden vervolgd. X. 411. verſcheiden' hunner Predikanten raaken in hegtenis. X. 411, 447. ſommigen ontkomen. X. 412, 447. anderen worden naar Loeveſteingevoerd. X. 413, 447. handeling met de Remonſtranten in Brabant. X. 418. verſpieder onder hen ontdekt. X. 447. eenigen hunner hebben deel aan den aanſlag op het leeven van Prinſe

- Maurits. X. 450, 451, 454. eenigen hunner ontdekken dien. X. 456, 459, 479. zy worden 'er in 't gemeen mede beschuldigd. X. 463. verdedigen zig. X. 472. inzigten van Fredrik Henrik omtrent hen. XI. 8. zy bekomen eenige meerder vryheid. XI. 44, 46. de Sinoden klaagen over hen. XI. 46, 47. de Plakaaten tegen hen worden vernieuwd. XI. 47, 77. Amsterdam wordt gemaatigder omtrent hen. XI. 48. zy bekomen groote vryheid. XI. 76. stigten eene Kerk en Kweekschool te Amsterdam. XI. 87. 't klaagen over hunne stoutigheden houd op. XI. 88. zeven hunner Predikanten ontkomen uit de Loevesteinsche hegtenis. XI. 143
- Rendorp (Herman)*, aanzienlyk burger te Amsterdam, verhuurt den Remonstranten eene Predikplaats. X. 146
- René van Chalons*, Zoon van Henrik van Nasfau, erft het Prinsdom Oranje. IV. 508. wordt Stadhouder van Holland. V. 191. zyn last. V. 192. hy is getrouwd met Anna van Lotharingen. V. 146, 192. verschilt met den Admiraal over t verleenen der Vrygeleibrieven. V. 196. herwint Luxemburg. V. 221. draagt zorg voor Holland. V. 222. trekt uit tegen de Gelderschen. V. 225. wordt geslaagen. V. 226. valt in Gulikerland. V. 236. men durft hen geene rekening afvorderen. V. 245. hy vergeet den grooten Steden eene leening af. V. 251. wordt Stadhouder van Gelderland. V. 256. ontvangt, in 's Keizers naam, de hulde van verscheiden' Steden. V. 258
- ineuvelt in 't beleg van S. Dier. V. 273
- Renesse (Filips en Willem van)* bewerken, zo men wil, den Beeldenstorm te Utrecht. VI. 184. de eerste dient onder Brederode. VI. 211
- Renesse (Gerrit van)* onthalsd. VI. 233
- Renesse (Jan van)*. Zie *Jan van Renesse*.
- Renesse (Jan van) van Wulven*, tekent het Verbond der Edelen. VI. 126. wordt gevangen en onthalsd. VI. 233
- Renesse (Jan van), Heer van Wilp*, woont de byeenkomst te S. Truyen by, van wege de Hollandische Edelen. VI. 174. heeft, zo men wil, de hand in den Beeldenstorm te Utrecht. VI. 184. trekt naar 't Noorderkwartier. VI. 189. Oranje legt by hem t' huis. VI. 200. hy dient onder Brederode. VI. 211
- Renesse (Kostyn van)* helpt Utrecht tegen Amstel. III. 37
- Renesse (Kostyn van)* ineuvelt. III. 282
- Rengers (Joan)*, wegens Utrecht, gemagtigd tot de opdragt der Heerschappye aan Frankryk. VIII. 56
- Rengers (Jonkheer Ozebrand Jan)*, in hegtenis genomen. XIV. 451. geslaakt. XIV. 456
- Renichon (Michiel)*, Priester, bekent, op 't leeven van Prinse Maurits te hebben toegelegd. VIII. 398
- Rennenberg (Graaf van)* wordt Kapitein in Holland. IV. 417
- Rennenberg (Joris van Lalain, Graaf van)*, bevredigt Groningen

- gen met de Ommelanden. VII. 238. maakt merkelyke verandering in Friesland. VII. 239. bemagtigt Kampen en Deventer. VII. 240. tekent de Utrechtsche Unie. VII. 265. spreekt 'er kwalyk van. VII. 265. handelt heimelyk over zyne verzoening met den Koning. VII. 265, 319, 320. zyn bedryf te Groningen en in Drente. VII. 299, 300. hy veinst zig yverig Staatschgezind. VII. 320. zyn ontrouw wordt ontdekt. VII. 322. Oranje zoekt hem te ligten. VII. 324. hy brengt Groningen over aan 's Konings zyde. VII. 325. slaat Hohenlo op de Bourtange. VII. 341. neemt Koeverden en Oldenzeel in. VII. 342. belegert Steenwyk. VII. 343, 356, 362. beschiet de Stad met gloeiende kogels. VII. 359. breekt het beleg op. VII. 364. schryft aan Enkhuizen. VII. 359. maakt zig meester van de Ommelanden. VII. 366. sterft. VII. 367
- Renswoude* (*Henrik van Reede, Heer van*), handelt in Spanje. XIII. 29
- Renswoude* (*Joan van Reede, Heer van*). XII. 70, 89. *Aant.* trekt in gezantschap naar Engeland. XI. 374. zyne handeling aldaar. XI. 375-378. wordt President der Staaten van Utrecht. XIV. 327
- Renten* (Lyf-) door de Steden verkogt. III. 427. te Utrecht, rium twee-en-twintig ten honderd Lyfrenten beloofd. IV. 214. twintig ten honderd aan Renten betaald. V. 275
- Representatie.* Zie Plaatsvulling.
- Requesens* (*Don Louis de*) komt als Landvoogd in de Nederlanden. VI. 454. Alva tragt hem kwaade indrukfels te geeven. VI. 455. hy doet Alva's praalbeeld afwerpen. VI. 291. laat den Raad der Beroerten in wezeh. VI. 456. onderneemt het ontzet van Middelburg. VI. 459. kondigt eene algemeene vergiffenis af. VI. 476. vordert schattingen. VI. 476. tragt geld te heffen zonder bewilliging der Staaten. VI. 477. handelt over eene bevrediging met Holland en Zeeland. VI. 478. VII. 25. zyne inzigten in deeze handeling. VII. 51. zyn toeleg op Zeeland. VII. 69, 70. op de Dordrechtsche Waard. VII. 75. zyne verlegenheid om geld. VII. 76. hy stelt het jaarbegin op den eersten van Louwmaand. VII. 91. sterft. VII. 89. zyne afbeelding. VI. 89. gevolgen van zynen dood. VII. 91
- Request.* Zie Verzoekschrift.
- Rheime*, Dogter van Waromir, Legerhoofd der Batten, gevangen. I. 76
- Rhetie*, oude naam van Graauw-bunderland. I. 161 *Aant.*
- Rhône* (*Heer van*) sneuvelt voor Hulst. VIII. 432, 433
- Rhuiſtri.* Zie *Ruſtingerland.*
- Riccen* (*Franco of François*), Pensionaris van Purmerende, wegens Holland naar Gelderland en Overysfel gezonden. XII. 130. ook naar Zeeland. XII. 188, 227
- Richard de I.*, Koning van Engeland, zoekt Hertog Albrecht in een verbond tegen Frankryk in te wikkelen. III. 319
- Richard Klaaszoen*, Predikant, arbeid om Enkhuizen enz. aan

- 's Prinzen zyde te brengen. VI. 320
- Richardot (Joan)* verdedigt Parma in Spanje. VIII. 311. raadt tot den inval in de Bommelerwaard. IX. 46. verklaart s Konings bekrachtiging van de Wapenschorfing. IX. 279. komt als Gevolmagtigde tot de Vredehandeling in den Haag. IX. 320. erkent der Staaten vryheid volmondig. IX. 323, 325. dringt sterk op 't aftaan des Indifchen handels. IX. 327, 336. vermaant ernstelyk tot fluiten. IX. 341. spreekt met Jeannin. IX. 358. vindt eenige zwaarigheid in zynen voorflag tot een Bestand. IX. 372. zyne scherpe taal by 't afbreken der handeling. IX. 387. hy laat zyn heimelyk Berichtfchrift agter. IX. 390. gedagten hierover. IX. 392
- Richelieu (Kardinaal van)* Zyn misnoegen op de Staaten. XI. 30, 31. zyne inzigien. XII. 5. hy sterft. XI. 333
- Richilde*, Weduwe van Houdewyn den V, Graave van Vlaanderen, verwekt den Koning van Frankryk en den Keizer tot een' oorlog, tegen Robert de Fries. II. 179, 180. bevredigt zig met hem. II. 186
- Ripariolen*. Zie *Ripuariërs*.
- Ripperda (Adolf Henrik)* tot Beurze, gevolmagtigd tot de Bredasche Vredehandeling. XIII. 245, 265
- Ripperda (Joan Willem van)*, Vryheer van Poelgeest, naar Spanje gezonden. XVIII. 100. zyn fchryvens van daar. XVIII. 100. zyne handeling over eenige gefchillen in den Koophandel, XVIII. 121. hy wordt koomsch XVIII. 301. treedt in dienst des Konings van Spanje. XVIII. 302. 339. zyne handeling aan 't Weener Hof, XVIII. 302, 306. hy spreekt onvoorzigtiglyk. XVIII. 319, 363, 365, 367. floot de Staaten door de wyze van ondertekening van eenen brief des Konings. XVIII. 350. wordt van zyne ampten verlaaten. XVIII. 362 enz. vlugt XVIII. 369. wordt gevangen gezet. XVIII. 372. zyn nader bedryf en uiteinde. XVIII. 373
- Ripperda (Wybout van)*, Overfte van Haarlem, belet de handeling met Don Fredrik. VI. 411. wordt onthald. VI. 431
- Ripperda (Wilhelm)* Heer te Hengelo, gemagtigd tot de Munsterfche Vredehandeling. XI. 405
- Ripperts (Kornelis)*, Burgemeester van Hoorn, wegens Holland in bezending naar Friesland en Staden Lande. XII. 130
- Ripuariërs*, eene foort van Franken, zyn met de Romeinen in verbond. I. 289
- Risair* (. . .) tekent het Verbond der Edelen. VI. 125. zoekt Alva te ligten. VI. 275
- Rithove (Martinus)* wordt Bifchop van Yperen. VI. 65. men raadpleegt hem over 't Ketterstraffen. VI. 109. hy woont de onthaling van Egmond by. VI. 279
- Rixtel (Pieter van)* stelt een Verzoekschrift op aan de Regeering te Haarlem. XIV. 200
- ROBERT de FRIES. zyne Schepstogten. II. 175. hy komt in Hol-

- Holland. II. 176. zoekt zig meester te maaken van de Regeeringe. II. 176. trouwt met Vrouwe Geertruid. II. 177. een gedeelte van Zeeland Bewester-Schelde word hem afgestaan. II. 177. hy beoorloogt zynen Broeder, Boudewyn den VI. II. 178. word, door Godfrid, Hertoge van Lotharingen, uit Holland verdreeven. II. 181. herstelt Dirk de V, met Engelsche hulpe, in 't Graaffschap van Holland. II. 185, 187. trekt naar 't Heilige Land. II. 199. sterft. II. 200
- Robert de III*, Graaf van Vlaanderen, sluit een Bestand met Willem den III. III. 186. doet hem den oorlog aan. III. 189. sluit een voordeelg Verdrag met hem, III. 190
- Robert* (Prins) raakt slaags met de Ruiter. XIII. 204. nog drie-maal, in 1673. XIV. 287, 289, 291
- Roche* (*Ferdinand van Lannoi, Graaf van la*) krygt bewind, van wege Spanje, over Holland en Utrecht. VI. 478
- Rochelle*, door eene Vloot der Staaten belegerd. XI. 17. verdrag met de Stad. XI. 28. zy wordt op nieuws ingeslooten. XI. 74. hongersnood aldaar. XI. 75. zy geeft zig over. XI. 76
- Rochepot* (*Antoni van Silli, Graaf van*), handelt van wege Anjou met de Staatschen. VII. 199. heeft de hand in den aanslag op Antwerpen. VII. 477
- Rochette* (*La*). Verdrag wegens deeze Heerlykheid met den Bisschop van Luik. XIII. 411
- Roda* (*Hieronimus*) word Lid van den Raad van Staate. VII. 90. gedraagt zig als Landvoogd. VII. 106, 112. pryst de miterij te Antwerpen. VII. 115
- Roeland van Uiterkerken* verdedigt Haarlem. III. 470. verdraagt zig met de Kennemers. III. 471. word beloond. III. 478. word Raad in den Hove van Holland. III. 490
- Roermonde* gewonnen, door Willem den I. VI. 385. vergeefs belegerd door Hohenlo. VII. 184. door Fredrik Henrik gewonnen. XI. 150. heroverd, door den Kardinaal Infant. XI. 254
- Roermonde* (*François Lodewyk, Bisschop van*). zyn vershil met de Staaten. XIX. 219
- Roest* (*Floris*) sneuvelt te Schagen. II. 262
- Roex* (*Joan van Croi, Graaf van*) krygt bevel over eene Bende van Ordonnantie. VI. 45. belegerd het Siot te Gend. VII. 106, 107
- Rol* (*Jan Simonszoon*) zoekt Trelongs schip te bemagtigen. VI. 340. word verjaagd in den slag op de Zuiderzee. VI. 449
- Rollé* (*Jeronimus de*), Baljuw van Veere, doet den eed aan Oranje. VI. 354. sneuvelt voor Thoolen. VI. 439
- Rollo*, de Noorman, valt in Walcheren. II. 80. overwint de Friezen. II. 81. keert naar Frankryk. II. 82
- Romero* (*Juliaan*) krygt bevel over 't vertrekkend Spaansch Krygsvolk. VI. 47, 60. keert onder Alva wederom herwaards. VI. 241, 279. misleidt die van Naarden. VI. 404. bemagtigt Sparendam. VI. 413. komt als

- gyzelaar te Dordrecht. VII. 30.
vermaant het muitend Krygs-
volk tot zagtheid. VII. 114
- Romswinkel (Frans)*, Burgemees-
ter van Nieuwmege, afgezet
en gebannen. XVII. 139. her-
steld. XVII. 140
- Rompf*. Zie *Rumpf*.
- Roobol (Kornelis Geerlofs zoon)* dient
Willem den I. te water. VI. 308.
beschuldigd, te Embden. VI.
325. helpt den Briele innee-
men, in 1572. VI. 344, 345, 347
- Roodenburg de Oude (Herman)*
helpt Brederode aan geld. VI.
229
- Roodenburg (Herman)* word uit
eene Schans op de Veluwe ver-
jaagd. VII. 70
- Roodenburg (Herman Betsen)* heult
met Leicester. VIII. 244
- Roodenrys (Daniel van)*. II. 259
- Roomburg*, by Leiden. I. 70, 80.
of aldaar eene Roomsche Le-
gerplaats geweest zy. I. 122.
oude opschriften aldaar gevon-
den. I. 195
- Roomschgezinden, bitterheid te-
gen dezelve. VI. 367, 382, 422.
hun word, in 1572, openbaare
Godsdienstoefening beloofd, in
Holland. VI. 379. poogingen om
hun dezelve te beletten. VII.
17, 22. harde handel van Sonoï
omtrent eenigen in 't Noorder-
kwartier. VII. 54-61. hun Gods-
dienst verboden te flooren,
buiten Holland en Zeeland. VII.
203. zy houden heimelyke By-
eenkomsten te Amsterdam. VII.
209. verzoeken, vergeefs, vrye
Godsdienstoefening te Haarlem.
VII. 369. eerste Plakaat in Hol-
land tegen hen. VII. 372. hun
Godsdienst te Buisfelen te Ant-
werpen geschorst. VII. 373.
- wordt door Anjou ter laatster
Stede wederom vry gegeven.
VII. 451, 452. Filips de III.
zoekt vrye Godsdienstoefening
voor de Roomschgezinden te
bedingen in de Vereenigde Ge-
westen. IX. 338, 357, 467. de
Fransche Ambassadeur Jeannin
doet een Vertoog ten hunnen
voordeele. IX. 461. ook ge-
schiedt zulks, in 1644, door den
Graave d'Avaux. XI. 364. den
Jezuiten en Monniken word
het Land ontzeid. XV. 385. hoe
ver de Roomfchen hier vryheid
hebben. XV. 386, 387. eenigen
hunner Kerken worden gesloot-
ten. XVIII. 230. 't gebruik van
den nieuwen dienst van Paus
Gregorius den VII. word hun
verboden. XIX. 34. hunner
Priesteren word een nieuwe
eed van onderdaanigheid af-
gevorderd. XIX. 35. hun ver-
schil over de Bulle *Unigenitus*.
XIX. 80 enz. handeling om
een' Pauselyken Vikaris onder
hen toe te laten. XIX. 84 enz.
beweelingen onder sommigen
van hun, ter gelegenheid van
de S. Jans- en Sakramentsdag.
XIX. 165. eenigen hunner hui-
zen geplonderd. XX. 118
- Roorda (Abraham)* arbeidt tot be-
snoeiing van 't gezag des Stad-
houders van Friesland. XI. 122,
223
- Roorda (Joan)* wordt te Gronin-
gen gevangen. VII. 301
- Roorda (Karel)* bewerkt de nader
vereening in Friesland. VII.
248. schryft scherp tegen 't Huis
van Nassau. IX. 87
- Roorda (Karel van)* houdt de zy-
de der Hollandschgezinden.
XIII. 341
- Roon*

VADERLANDSCHE HISTORIE. 237

- Reon** (*Willem van*), Schout te Nieuwdorp, door Sonoi, tot Regter gesteld over eenige Roomschegezinden. VII. 55
- Roosmaale** (*Dominikus*) doet, nevens anderen, voorstellen aan de Regeering te Rotterdam. XIV. 76. wordt Vroedschap. XIV. 194
- Root** (*Paulus*) maakt een Verdrag met de Calvinischen te Amsterdam. VI. 195
- Roosboom** (*Huibert*), Raadsheer, en daarna President in den Hooogen Raad, naar Overysfel gezonden. XVI. 97. naar Goes. XVI. 207, 214
- Roozenburg** ('t Slot) door de Kabeljauwischen belegerd. III. 279
- Roozeveld** (*Joan Willem van*), wegens Goes, afgezonden aan den Prinse van Oranje. XX. 78
- Rogue** (*Pieter de la*), Luitenant-Generaal voorziet den inval in Staatsch Vlaanderen, in 1747. XX. 62. geeft Hulst over. XX. 105. wordt beschuldigd van wangedrag en gevangen gezet. XX. 105
- ROBUK**, de Deen, krygt bewind over Kennemerland. II. 49. bemagtigt Duurstede. II. 64. krygt meer bewinds hier te Lande. II. 65, 68. beweegt de Deenen naar huis te keeren. II. 71. zyn Neef, Rudolf, bekomt de ontvangst eener Koninglyke schatting. II. 71. hy herstelt zig in zyn bewind, door de *Conkingi* verjaagd zynde. II. 72. handelt met Karel den Kaalen. II. 78
- Rofa** (*Henrik*) verklaart Uitenbogaard niet meer te kunnen hooren prediken. X. 150. wordt tot Regter over Oldenbarneveld, Hogerbeets en de Groot aangesteld. X. 430
- Rofa** (*Pieter*), in de Geëlligeerden te Utrecht. XIV. 347
- Roficus** (*Henricus*), Predikant in den Haage, verschildt met Uitenbogaard. X. 150
- Rosmale** (*P. van*) naar Frankryk gezonden. XVI. 441
- Rossem**. Zie *Maarten van Rossem*.
- Rohé** (*Joannes*) schryft blaauwboekjes tegen Willem den III. XIV. 417
- ROTTERDAM**, ingenomen door Jan van Beijeren. III. 431. hem afgeftaan. III. 435. oproer aldaar. III. 533. de Stadhouder, Wolfert van Borfelen, maakt 'er zig meester. IV. 187. de Stad wordt door Jonker Frans ingenomen. IV. 247. door Maximiliaan belegerd. IV. 249. gaat over, by verdrag. IV. 256. toelieg van Willem den I. op dezze Stad. VI. 323. zy wordt verast, door Bosfu. VI. 349. kiest 's Prinzen zyde. VI. 280. dagvaart aldaar. VI. 478. de Stad maakt zwaarigheid in 't aannemen der Unie. VII. 264. Contraremonfrantsch Predikant aldaar de Stad ontzeid. X. 55. Prins Maurits verftelt 'er de Wet, in 1618. X. 274. Vergadering der Remonstranten aldaar, in 1619. X. 323. hunne openlyke Byeenkomsten in de Stad. XI. 46. bezending derwaards, in 1650. XII. 75. beweeging aldaar, in 1653. XII. 281. opschudding, in 1672, om Willem den III. tot Stadhouder te doen verklaaren. XIV. 76. nieuwe beroerte. XIV. 113, 193. verandering der Regeeringe. XIV.

- XIV. 193, 194. geweldige opschudding aldaar, in 1690. XVI. 121 139. zes Vroedschappen bedankt. XVI. 128. gedeeltelyk hersteld. XVII. 135. Maatschappij van Verzekering aldaar opgerecht. XVIII. 225. de Stad verklaart den Prins van Oranje tot Stadhouder. XX. 85. opschudding aldaar. XX. 87. beweging aldaar over 't verkoopen der kleine Ampten. XX. 129. de Regeering besluit 'er, gedwongen, toe. XX. 132. zyne Hoogheid vernietigt de afgeperste bewilliging. XX. 132. men voorkomt aldaar den opstand tegen de Pagters. XX. 227. opschudding, in 1748. XX. 305. verandering der Regeeringe. XX. 306. plondering van eens Wynkoopers huis en pakhuizen aldaar. XX. 354
- Roukens (Dr. Willem)*, Burgemeester van Nieuwmeegen, wordt ontzet van de Regeeringe. XVII. 137. hersteld. XVII. 138. op nieuws afgezet. XVII. 140. onthalsd. XVII. 245
- Rousser de Misfy (Joan)* wordt te Amsterdam geligt en naar den Haage gevoerd. XX. 85. geëlaakt. XX. 85. tot buitengewoon Raad en Historiefchryver van den Prins van Oranje aangesteld. XX. 85. schryft tegen de Pagters. XX. 196. wordt geteld onder de bewerkers van verandering der Regeeringe te Amsterdam. XX. 271. zyne Hoogheid beneemt hem de Akte als zynen Historiefchryver. XX. 299. hy wordt openlyk ingedaagd en wykt uit Amsterdam. XX. 299
- Roy (Filips le)* doet opening tot eene Vredehandeling. XI. 158. bewerkt eene stilzwygende Wapenschorsing, in 1647. XI. 451
- Royer (Jean)*, Predikant in den Haage, bidt openlyk voor den Prins en Prinsesse van Oranje. XIX. 167
- Rubens (Pieter Paulus)*, Konstschilder, tragt hier van vrede te handelen. XI. 170
- RUDOLF** (Keizer) schenkt Holland aan twee Heeren, op eenen tyd. III. 27
- Rudolf de II.* (Keizer) zoekt de Staaten te bevredigen met Don Jan. VII. 142. vermaant hen tot vrede met den Koning. VIII. 346, 478. IX. 66, 180. beschuldigt hen wegens hunne uitspraak over de Oostfriesche geschillen. IX. 127. vordert, dat zy zig niet vry doen verklaren, zonder hem te kennen. IX. 295. hun antwoord. IX. 296. hy sterft. X. 58
- Rudolf Christiaan*, Graaf van Oostfriesland, raakt in geschil met Embden. XI. 43, 226. sterft. XI. 227
- Rudolf*, de Deen, Neef van Roruk, bekomt eenige gunsten van Lotharius. II. 71. fovevelt. II. 79
- Rudolf van Diephout* wordt Bisschop van Utrecht. III. 492. maakt vrede met Hertoge Philips. III. 496. en met zynen mededinger, Walraven van Meurs. IV. 35. hy sterft. IV. 48
- Rudze (Mattheus of Michiel)*, Predikant te Woerden, gedagvaard in den Haage. VII. 334. vaart vinnig uit tegen 't afzweeren van Filips den II. VII. 396. hem worde

VADERLANDSCHE HISTORIË. 259

- wordt de Stad ontzeid. VII. 396
- Ruigenhil* ingenomen, door Mon-
dragon. VII. 62
- Ruikhaver (Maarten)*, Burgemees-
ter van Haarlem, in eene be-
zending naar Utrecht afgevaar-
digd. X. 227
- Ruikhaver (Nikolaas)* dient Wil-
lem den I. te water. VI. 308,
323. helpt den Briele innemen.
VI. 345. komt te Alkmaar. VI.
440. poogt Amsterdam te ver-
rasfen. VII. 185. wordt door-
steken. VII. 187
- Ruil (Albert)*, Pensionaris van
Haarlem, door Willem den II.
in hegtenis genomen. XII. 90.
op Loevestein gezet. XII. 92.
geslaakt, mids afstaande van zyn
ampt. XII. 109. hersteld in zy-
ne waardigheid. XII. 127, 194
- Ruisch (Johan)*, Advokaat Fis-
kaal, haalt Kornelis de Witt
van Dordrecht. XIV. 142. houdt
de Witten op de Voorpoorte.
XIV. 166
- Ruisch (Nikolaas)*, Pensionaris van
Dordrecht, wegens Holland
naar Zeeland in bezending.
XII. 130
- Ruisch (Jonkheer Pieter)* wordt
eerste Burgemeester van Utrecht
VIII. 168
- Ruiter (Herman de)* verrast het
Slot te Loevestein, in 1570. VI.
325. sneuvelt. VI. 326
- Ruiter (Michiel Adriaanszoon de)*
woont, in 1641, den togt naar
Portugal by. XI. 314. raakt, in
1652, in een hevige gevegt met
Askue. XII. 221. wordt zeer ge-
havend, in den slag tusfchen Bla-
ke en Tromp, in 1653. XII. 234,
235. in in den slag tusfchen Monk
en Tromp. XII. 241. doet een'
kruistogt naar de Middelland-
fche zee. XII. 437. loopt uit
naar de Zond. XII. 438. kruist
wederom in de Middellandfche
zee. XII. 439, 446. neemt twee
Fransche Kaapers. XII. 437. wat
hierover te doen viel. XII. 448.
by zeilt naar Portugal. XII.
460. naar de Zond. XII. 476,
479. naar Funen. XII. 480. helpt
Nyborg bemagtigen. XII. 480.
bezet de Zweedsche Vloot voor
Landskroon. XII. 482. wordt
adelyk verklaard door den Kon-
ning van Deenemarke. XII. 483.
komt in 't Vaderland te rug. XII.
483. doet een' geheimen togt
naar Kabo Verde. XIII. 121.
heroveret de Sterkten aldaar.
XIII. 123. zeilt naar Guinea.
XIII. 124. zyne verrigtingen op
deeze Kust. XIII. 149. by komt
te rug en op de Eems. XIII. 150.
krygt het opperbevel over 's
Lands Vloote. XIII. 154. zyne
beweegingen, in 1665. XIII. 157-
159. hy doet, in 1666, de En-
gelschen onder Albemarle wy-
ken, in wanorde. XIII. 205-209.
wykt zelf in een' volgenden
slag. XIII. 210-214. loopt we-
derom in zee. XIII. 224. keert
te rug door storm. XIII. 226.
doet een togt naar Chattam.
XIII. 259-262. wordt beschon-
ken door de Staaten. XIII. 262.
loopt, in 1671, in zee om te
kruisfen. XIII. 442. zyne ont-
moeting met het Engelsch Jagt
de Merlyn. XIII. 442. raakt in
gevegt met de Fransche en En-
gelsche Vlooten voor Souls-
baai. XIV. 23 enz. krygt last
om 't gevegt te myden. XIV.
113. schryft tot verdediging van
den

- den Ruwaard van Putten. XIV. 147. zyn huis wordt met plondering bedreigd. XIV. 212. zyn persoon loopt gevaar. XIV. 213. hy beveiligd de Oostindische Vloot. XIV. 223. raakt slaags met de Fransche en Engelsche Vlooten. XIV. 287. andermaal. XIV. 289. en ten derde male. XIV. 291. doet een togt naar de Karibische Eilanden. XIV. 336. naar Sicilie. XIV. 391. raakt slaags met de Franschen. XIV. 392, 393. sneuvelt. XIV. 393, 394
- Ruitergeld. Lastigheid van het zelve. IV. 210
- Ruiters. Knegten te voet, zo wel als te paard, dus genoemd. IV. 201. reizige Ruiters.. IV. 225
- Ruiven (*Dirk van*), om ontrouw gebannen. XII. 418, 419. laater Vonnis over hem in Friesland geweest. XIII. 224
- Rumff, Secretaris der Ambassade in Frankryk. zyn gesprek met Pomponne. XIV. 7
- Rundvee. Sterfte onder het zelve. XVIII. 105
- RUSLAND. Veranderingen aldaar, in 't jaar 1730. XIX. 29. in 't jaar 1740. XIX. 276. in 't jaar 1741. XIX. 331. de Keizerin beoofst Groot-Britanje en den Staaten onderstand in manschap. XX. 173
- Rusfel (*William*) wordt Bevelhebber der Engelsche bezetting van Vlisfingen. VIII. 205
- Rusfy (*Elias de la Place, Heer van*), Gezant van Henrik den IV. by de Staaten. IX. 267
- Rustingerland oudtyds *Rhuisfri*, waar gelegen. I. 440. aan Heerhold ter Leen gegeven. II. 49
- Ryhove (*François van Kethulle, Heer van*), zoekt Oranjes bewilliging te verkrygen tot het verwekken van oproer te Gend. VII. 176. doet Aarschot en andere vatten. VII. 178. schynt eene nieuwe party in 't Land te willen maaken. VII. 179. verzekert zig van Brugge. VII. 197. doet Heschels en Visch ophangen. VII. 233. zoekt Imbise te ontzetten van 't bewind. VII. 289, 290. komt in Holland. VIII. 17
- Ryk (*Jakob Simonszoon de*) kaapt op de Spaanschen. VI. 341. raadt tot gewigtiger onderneemingen. VI. 341. helpt den Briel bemagtigen. VI. 345. vat Pacieco te Vlisfingen. VI. 352. verlaat de Spanjaards voor Veere. VI. 354. zet Zierikzee om. VI. 366. wordt gevat, voor Thoolen. VI. 439. geslaakt. VI. 462, 464
- Rykdommen waren, van ouds, Raaden in de Steden. II. 33
- Ryke (*Pieter de*), vertoonende den eersten Edele van Zeeland, sterft. VIII. 453, 459
- Ryke (*Simon de*), Raad te Amsterdam. zyn verhaal, wegens de vonnissen van Egmond en Hoorne. VI. 278
- Ryksverdeeling na de dood van Klovis. I. 310. door Karel den Grooten. II. 34. door Keizer Lodewyk, tusfchen zyne Zoonen, Lotharius en Karel. II. 56. tusfchen Lotharius, Lodewyk en Karel. II. 60. na de dood van Lotharius, tusfchen zyne drie Zoonen. II. 67. verdeeling van 't Ryk van Lotharius. II. 75. Ryksverdeeling, na de dood van Keizer en Koning Lodewyk. II. 83
- RYN,

VADERLANDSCHE HISTORIE. 241

- RYN.** Rivier, oude loop. I. 4. verdrooging van haaren middenkil. I. 173. haar uitloop by Katwyk raakt digt. II. 58. verdrag tusfchen vier Mogendheden, om haare overftroomingen te beletten. II. 246
- Rynberk** belegerd, door Parma. VIII. 134. Leicester poogt het te ontzetten. VIII. 135. ook anderen. VIII. 305. de Stad geeft zig over. VIII. 304, 306. zy wordt door Maurits herwonnen. VIII. 468. door den Keurvorst van Keulen te rug geëischt. VIII. 469. IX. 29. bemagtigd door de Spaanfchen. IX. 30. heroverd door Prinfte Maurits. IX. 105. verfterkt. IX. 188. Spinola neemt de Stad in. IX. 214 216. zy wordt door Fredrik Henrik herwonnen. XI. 174. de Staaten zoeken, door Frankryk, in 't regt van bezettinge gehandhaafd te worden. XIII. 20, 26, 28. zy fluiten deswege eene overeenkomst met den Keurvorst van Keulen. XIII. 374. de Stad word door de Franfchen bemagtigd. XIV. 27. door de Bondgenooten. XVI. 13. door de Pruiſſifchen. XVII. 182
- Ryngoud (Jakob)**, houd gemeenfchap met Leicester VIII. 145, 148, 149. wordt Theſaurier. VIII. 156. zyn toeleg. VIII. 157, 158. Buis wil geen Kommiſ onder hem zyn. VIII. 159. hy bewerkt, zo men meent, het vatten van Buis. VIII. 164. men ontdekt zynen toeleg. VIII. 170. hy raakt in hegtenis. VIII. 171. ontkomt. VIII. 171. loopt tot den vyand over. VIII. 172. ſterft Roomsch. VIII. 172
- Rynsburg.** gevegt aldaar tegen de Deenen. II. 55. tegen de Friezen. II. 115. Klooster aldaar geftigt. II. 116
- Rynsburg**, een Landgoed in Walcheren. II. 267
- Ryp (Jan Korneliszoon)** tragt, Noord-om, naar China te zellen. IX. 141
- Ryffel** veroverd, door de Bondgenooten, in 1708. XVII. 321
- Ryswyk.** Willem de I. trekt derwaards. II. 319
- Ryswyk (Huis te).** Gelegenheid van het zelve. XVI. 348. Vredehandeling aldaar. Zie Vredehandeling te Ryswyk.
- Ryswyk (Arnaud van).** II. 295, 300
- Ryswyk (Dodo van)** getuigt in een' Giftbrief. II. 198
- Ryswyk (Henrik van).** II. 295, 300
- Ryswyk (Jan van).** II. 295, 302
- Ryswyk (Jonkheer Kornelis van)** belet het omſlaan van Medenblik eenige dagen. VI. 361. wordt; door Bosfu, vergeefs, aangezigt tot verraad. VI. 447. ſterft. VIII. 209
- Ryswyk (Willem van).** III. 36
- Ryzenburg (. . . .)** tekent het Verbond der Edelen. VI. 125
- Ryzenburg (Jonkheer Juſtus van),** eerſte Burgemeester van Utrecht, in een' oproer afgezet. X. 27. herfteld. X. 30. ſchryft klaaglyk over de verandering der Regeeringe te Nicuwmegen. X. 206. wordt uit de Regeering gezet. X. 234

S.

- Saab** (*Richard*) om oproerigheid te Amersfoort gestraft. XVII. 145, 147
- Sabinus** (*Julius*) verbindt zig met **Civilis**. I. 147, 149. zyn togt tegen de Sequaanen. I. 159. hy word gedood. I. 159
- Saint Difer** belegerd. V. 269. ingenomen. V. 271
- Sakraments-** en **S. Jans-dag**. Beveegingen ter gelegenheid van den samenloop derzelven. XIX. 165
- SALEE**. Verdrag van 1651 met dit Gemeenebest. XII. 202
- SALIËRS**, eene soort van Franken. I. 242. slaan zig in Batavia neder. I. 242. neemen **Toxandrie** in. I. 242. worden door **Juliaan** bedwongen. I. 243. door de **Quaden** uit Batavia verdreeven. I. 247. verbinden zig met andere Franken, tegen de **Romeinen**. I. 257. worden, door **Aëtius**, overwonnen. I. 281. **Klodio** regeert over hen. I. 282. naderhand **Klovis**. I. 301
- Salinas** (*Hieronimus de*) neemt **Hoorne** gevangen. VI. 249. tragt **Bourbourg** aan **Oranje** te leveren. VII. 419
- SALLAND** (**DROSTAMPT** van) aan den **Bisfchop** van **Utrecht** afgeftaan. II. 360
- Sallik** (*B. van Welvelde, Heer van*) in bezending naar **Friesland** en **Groningen**. XVII. 209
- Salmius** (*Anselmus*) aangesteld tot **Regter** over **Oldenbarneveld**, **Hogerbeets** en de **Groot**. X. 341
- Salseda** (*Nikolaas*) smeedt een aanslag op het leeven van **Oranje** en **Anjou**. VII. 458. straf hem en den zynen aangedaan. VII. 460
- SALTZBURG**. Verdrukking der **Protestanten** aldaar. XIX. 67. een gedeelte derzelven komt herwaards. XIX. 68. en wordt in 't **Land van Kadzand** geplaatst. XIX. 69
- Sanctie**. Zie **Pragmatike Sanctie**.
- Sande** (*Johan van den*), aangesteld tot **Regter** over **Oldenbarneveld**, **Hogerbeets** en de **Groot**. X. 341
- Sandwich** (*Graaf van*). Zie **Montague**.
- Sandwich** (*Graaf van*). zyne handeling, wegens **Groot-Britanje**, te **Breda**. XX. 47, 50, 184. en te **Aken**. XX. 179, 182, 183, 184, 187
- Sapma** (*Dominicus*), **Remonstrantsch Predikant** te **Hoorn**. **Oproer** ter gelegenheid van zyne vervoering. X. 384. hy raakt in hegtenis. X. 412. ontkomt. X. 412
- Saravia** (*Adriaan*), **Hoogeleeraar** der **Godgeleerdheid**, wordt in den **Haage** ontbooden. VIII. 221. heeft de hand in eene **muitery** te **Leiden**. VIII. 258. wykt naar **Engeland**. VIII. 261
- Sarda** (*Antonio*). zyn beeldtenis te **Groningen** aan de **kaak** gespykerd. VII. 126
- SARDINIE** veroverd door **Spanje**, in 1717. XVIII. 164. verdediging hiervan. XVIII. 165
- Sarmaaten**. hunne oude woning. I. 265. Aant. 269. Aant.
- Sarpi** (*Broeder, Paolo*). **Schryver** eener **Historie** der **Kerkvergaderinge** van **Trente**, door de **Jezuïten** belaagd. IX. 313

VADERLANDSCHE HISTORIE. 243

- SAS VAN GEND** veroverd, door Fredrik Henrik. XI. 367, 370. aanflag der Franschen op deeze Vesting, in 1673. XIV. 267. zy werpen, in 1701, eene Schans onder 't geschut derzelve op. XVII. 102. zy veroveren de Plaats, in 1747. XX. 105.
- Sas van den Bosche (Gerard)**, Raad ter Admiraliteit. Vonnissen zynen laste. XV. 334.
- Sasbout (Arnoud)** wordt, van de Spaansche zyde, gemagtigd tot de Vredehandeling te Ireda. VII. 30. wordt Lid van den Raad van Staate. VII. 90.
- Satapa (Lopes)** voert bevel over eenige Spaansche paarden, onder Alva. VI. 240.
- Sautyn (Gillis)**, in bezending naar Engeland. XIV. 338.
- Sautyn (Jan)**, Burgemeester van Amsterdam, begroet den Prins van Oranje. XX. 288.
- SAVOJE (HERTOG VAN)**, ondersteund door de Staaten. X. 155. zy spreken by hem voor de Waldenzen. X. 432. handelen verder met hem. X. 432, 433. Zie *Viktor Amadeus den II.*
- SAXEN (HUIS VAN)**. Reden, waarom de oude Hollandsche Graaven zig gaarne met het zelve vermaagschapten. II. 207.
- SAXERS**, oude wooning van dit Volk. I. 218. *Aant.* hunne zeeschuimeryen. I. 222, 285, 293. hunne schranderheid en dapperheid. I. 247. zy verjaagen de Quaden. I. 247. worden door Theodosius beoorloogd. I. 261. door Valentiniaan. I. 263. steeken naar Britanje over. I. 289. worden overwonnen, door de Franken. I. 294. door Klovis. I. 307. door Klotaris. I. 321. dien zy daarna ook overwinnen. I. 323. hun oorlog met de Sueven. I. 324. zy worden door Klotaris den II. en Dagobert overwonnen. I. 331. van schatting ontheeven. I. 343. door Karoloman ontslaagen. I. 402. door Pipyn. I. 404, 417. hunne oorlogen met Karel den Grooten. I. 419, 424, 429, 440. zy verdraagen zig met hem. I. 442. doen, in grooten getale, belydenis van den Christelyken Godsdienst. I. 422, 446.
- Saxifche knegten.** Zie *Zwartens hoop.*
- Saxifche Oever.** wat 'er door verstaan werdt. I. 277.
- Sceperus (Jakobus)**, Predikant te Gouda, wegens onbehoorlyke taal bestraft. XIII. 155.
- Schaap (Gerard)**, Burgemeester van Amsterdam, handelt in 't Noorden. XI. 382.
- Schaap Pieterszoon (Gerard)**, Raad van Amsterdam, wordt Kommissaris van Holland in Engeland. XII. 206, 207. en daarna buitengewoone Gezant der algemeene Staaten. XII. 213.
- Schaap (Pieter)**, Raad der Stad Amsterdam. XIV. 106.
- Schade (Gaspar)**, in bezending naar Friesland en Stad en Lande, op 't stuk der *Harmonie.* XIII. 336.
- Schaffelaar (Jan van)**, zyne overtuftsaagtheid. IV. 217.
- Schaffer (Dirk)**, Burgemeester van Groningen, gevangen. VII. 327.
- Schaffer (Goosjen)** aangesteld tot Regter over Oldenbarneveld, Hogerbeets en de Groot. X. 341.

- SCHAGEN, geplonderd door de Haarlemmers. II. 260. Willem, eerste Heer van Schaagen. III. 353
- Schagen (Jonkheer *Christoffel van*) handelt, wegens Haarlem, met Don Fredrik. VI. 411. sterft in de gevangenis. VI. 412
- Schagen (*Fan, Heer van*), slaat eene bezending naar Engeland af. VIII. 192. wordt in 't Lid der Edelen beschreeven. X. 282. poogt Oldenbarneveld te doen slaaken. X. 285
- Schagen (*Pieter Fanszoon*) aangesteld tot Regter over Oldenbarneveld, Hogerbeets en de Groot. X. 341
- Schalkwyk (*Henrik en Barthold van*). III. 180
- Schalkwyk (*Willem van*). II. 247
- Schanfen gestigt, in 1628. XI. 56
- Schay (*Kornelis*), Burgemeester van Groningen, bevordert de verkiezing van Prins Willem Karel Henrik Friso tot Stadhouder. XVIII. 196
- Scheele (*Rabo Herman*), wegens een gedeelte der Edelen van Overysfel, afgezonden naar Holland. XII. 406
- Scheepsfryd op het Slaak, in 1631. XI. 136
- Scheepstimmermans - Gilde te Amsterdam kiest de zyde der Doelsten. XX. 280. belet de tekeningen tot handhaaving der Regeeringe. XX. 286, 287. eenige Gildebroeders dringen op verandering in den Krygsraad. XX. 294, 295. moeijen zig met de Collecte van den Impost der Wynen. XX. 351
- Scheepsvaart. Staat derzelve, omtrent het midden der vyftiende eeuw. IV. 88. in de zestiende eeuw meer uitgebreid. IV. 464. naar Oost- en Westindie. IX. 136, 151. ook noordwaards om een' weg naar China te vinden. IX. 140. op de Elve en Wezer verzekerd. XI. 74, 129
- Scheerenberg (*Abraham*), Burgerkapitein te Amsterdam. Zyn vendel verdryft de oproerigen van 't Stadhuis. XX. 145
- Schelde. Handeling op het openen derzelve. XII. 367
- SCHELLING (TER). *Folkert Reinier*, Heer van dit Eiland, sluit een verbond met Eduard den IV. IV. 182
- Schellinger (*Elias*), Oud-Schepen van Amsterdam, word gemagtigd om de belangen der burgeren te hooren. XX. 275
- Schellinkhout. Slag aldaar. III. 18
- Scheltinga (*Livius van*) houdt de zyde der Hollandschgezinden. XIII. 341
- Schenk. Zie *Juriaan Schenk*.
- Schenk (*Maarten*) trekt op tot ontzet van Groningen, in 1580. VII. 338. zyn toeleg op Zwolle. VII. 338. hy slaat Hohenloë. VII. 339. neemt Koeverden in. VII. 339. wint Delfzyl. VII. 339. is misnoegd over de verheffing van Verdugo. VII. 368. helpt Breda inneemen. VII. 379. word gevangen. VII. 467. raakt los. VII. 467. gaat over tot de Staatfche zyde. VIII. 74. raakt in gevegt met Tassis. VIII. 74. slaat Appio Conti. VIII. 125. helpt Werle inneemen. VIII. 125. wordt Ridder geslaagen. VIII. 125. stigt Schenkenfchans. VIII. 129. zyn toeleg op Nieuwmege. VIII. 137. hy veroverd Roer-

- Roeroord en Bon. VIII. 265. verdedigt de laatstgemelde Stad. VIII. 292. verliest ze. VIII. 292. spyzigt Rynberk. VIII. 305. zyn aanflag op Nieuwmegen. VIII. 307. hy verdrinkt. VIII. 308
- SCHENRENSCHANS gestigt. VIII. 129. door Mendoza belegerd. IX. 46, 47. verrast door de Spaanschen, in 1635. XI. 205. door Fredrik Henrik herwonnen. XI. 206, 208. door de Franschen veroverd. XIV. 34. aan de Staaten ingeruimd. XV. 82
- Schepen, hoe, van ouds, hoe, in laater' tyd, getimmerd. IV. 87
- Schepen (Waterlandsche) op eene zonderlinge wyze verlost uit het ys. VI. 408. aanflag der Engelschen om de Schepen in de havens te vernielen. XII. 223
- Schepens der Steden. Hertog Albrecht beweert, dat hy ze, binnen 'sjaars, zetten en ontzetten kan, 't zy hy in Holland zy, of niet. III. 295. zy hadden, van ouds, ook 't burgerlyk beftier der Steden. III. 361
- Schepers (Willem Bastiaanszoon) doet, nevens anderen, voorflagen aan de Regeering te Rotterdam. XIV. 76. wordt Vroedschap aldaar. XIV. 194. zyn togt, als Luitenant Admiraal, naar 't Noorden. XIV. 443. andere togt naar Goutenburg. XV. 127. hy verzelt Willem den III. naar Engeland. XV. 476. arbeitet tot het stillen van eenen oproer te Rotterdam. XVI. 113
- Schets (Gaspar), gemagtigd tot de Keulfsche Vredehandeling. VII. 278
- Schets (Maarten) zoekt Gouda in te krygen, door list. VI. 394. verhangt zig. VI. 394
- Scheyfve (Joannes), Kanselier van Brabant, verschildt met den Raadsheer Maas. VI. 105
- SCHIEDAM. | Jan de I. derwaards gevoerd. III. 125. de Stad werpt de Vlaamsche bezetting uit. III. 166. de Hoekschen zoeken, vergeefs, haar te bemagtigen. IV. 250. zy wordt bezet door Lumei, in 1572. VI. 380. Prins Maurits verandert 'er de Regeering, in 1618. X. 266. bezending derwaards, in 1650. XII. 76. oproer aldaar, in 1672. XIV. 78. de Stad verklaart zig tegen de werving van zestien-duizend man. XV. 177, 179. verandering der Regeering, in 1748. XX. 307
- Schieringers en Vetkoopers. Tweespalt in Friesland. III. 328. IV. 63
- Schildtalen. nieuwe schikking op dezelve. IV. 412. V. 143. Ontwerp om tweeduizend man op dezelve te vinden. IV. 430. voorflag om 'er drieduizend man op te vinden. IV. 487. waarom fommige Steden gaarne, anderen noode naar de Schildtalen droegen. V. 407
- Schimpfchiften tegen de voorstanders der Inquisitie en Plakaten. VI. 128. tegen Filips den II. VI. 129. tegen Oldenbarneveld. IX. 411. tegen Willem den III. en de Stad Amsterdam. XV. 194
- Scholten (Christiaan), Burgerkapitein te Amsterdam, tescnt de drie Artikelen. XX. 276. wordt van zyne Kapiteinsplaatse verhaaten. XX. 296

- Schomberg* (*Heer van*) beweegt Willem den I. om zyn volk af te danken. VI. 290. wordt verdagt gehouden van een toezeg op deszelfs leeven, VI. 389. handelt. met hem, VI. 467
- Schomberg* (*Maarschalk van*) trekt, in Franschen dienst, naar de Elzas. XV. 245. gaat over in dien van Willem den III. XV. 455. word *Hertog*. XVI. 48. zyne Krygsbedryven in Ierland, XVI. 48, 114. hy sneuvelt, XVI. 116
- Schoning* (*de Generaal*) helpt Rynberk winnen, XVI. 13
- Schoolen der Romeinen, waar in de Krygskonst geleerd werdt. I. 255
- Schoolen van Friezen en andere vreemdelingen te Rome. I. 447
- Schoonenberg* (*de Heer van*), der Staaten Gezant in Spanje, raakt in eenige moeite. XVI. 298, XVII. 23. verschynt wederom ten Hove. XVII. 38. zyn sehryvens. XVII. 47
- SCHOONHOVEN kiest de zyde van Graave Jan den II. III. 148. wordt, door Jonkheere Willem, den Vlaamingen ontwedigd. III. 166. 't Slot aldaar, door de Hoekschen, gewonnen, III. 463. zy raaken 'er op 't kussen. IV. 175. daarna de Kabbeljaauwschen. IV. 196. aanflag der Hoekschen op de Stad. IV. 247. zy wordt overgebracht tot 's Prinses zyde, in 1572. VI. 381. mishandeling der Geestelykheid aldaar. VI. 382. de Stad wordt door Hierges ingenomen. VII. 64. zy ontvangt voldoening van Oranje. VII. 157. beweeging aldaar, in 1615. X. 168. Maurits verfelt 'er de Wet, in 1618. X. 266. bezending derwaards, in 1650. XII. 75. verschil onder de Regenten, in 1702. XVII. 134. verandering der Regeeringe, in 1748. XX. 307
- Schoonhoven* (*Dirk Jakobszoon*), wegens Holland naar Utrecht afgezonden. X. 219
- Schoorsteengeld, in Holland, voorgeslaagen en afgewezen. V. 138
- Schoot (merkwaardige) in 't beleg van Steenwyk. VII. 358
- Schot*, welk eene foort van belasting. III. 184. in 't Noorderkwartier in gebruik. V. 382
- Schot* (*Jakob*), Oud-Schepen te Leiden, heeft de hand in eene munitery aldaar, VII. 259
- SCHOTLAND. Verschil over 't regt op de Schotsche Kroon. II. 55. Verdrag met Jakob den V. Koning van Schotland. V. 209. onlusten met dit Ryk. V. 267, 342, 354. Verbond van vrede en vriendschap met het zelve, V. 357. verschil. VIII. 293. bezending derwaards. VIII. 293, 294. 't verschil wordt bygelegd. VIII. 400
- Schotte* (*Jakob*) aangesteld tot Regter over Oldenbarneveld, Hogerbeets en de Groot. X. 341. in gezantschap naar Engeland gezonden. X. 427
- Schouten* (*Allert en Willem*). hun bedryf in Brazil. XI. 12, 13
- Schousen* (*Willem Korneliszoon*) ontdekt de Straat van Le Maire. X. 157
- SCHOUWEN, door Hugo van Voorne, aangevallen. II. 317. door de Vlaamingen. II. 323. door

- door Jan van Renesse bemagtigd. III. 141. merkwaardige togt der Spanjaarden derwaards. VII. 70 enz. muitery van 't Spaansch krygsvolk aldaar. VII. 102. 't Eiland bezet, door Oranje. VII. 118
- Schoutenburg (Graaf Foost van)* sterkt het Leger van Graave Lodewyk. VI. 274. wordt 's Prinzen Stadhouder in Friesland. VI. 369. ruimt dit Gewest. VI. 402
- Schryver (de Kapitein Filips)* raakt slaags met de Franschen. XVI. 249
- Schryver (Kornelis)* in gevegt met de Algierynen. XVIII. 296. zyn togt naar Algiers. XVIII. 508. hy veroverft een Saleefchen kaaper. XIX. 32. vernieuwt de Vrede met Algiers. XIX. 65
- Schryfwyze (bedekte)* in gevaarlyke tyden. VI. 310
- Schuilenburg (Joan)*, wegens Stad en Lande, zitting hebbende ter Generaliteit, bewilligt, tegen last, in de vrede met Portugal. XIII. 17. verwekt oproer in Groningen. XIII. 64. raakt in hegtenis. XIII. 67. ontfnaft. XIII. 67. vonnis tegen hem. XIII. 68. hy loopt over tot den Bifchop van Munfter. XIII. 175
- Schulden van Zeeland, in 't jaar 1529. IV. 507. van Holland. IV. 12, 275, 403, 419. de Ingezetenen, om 's Lands schulden, buitens Lands, bekommerd. V. 299. oude schulden van Holland afgedaan. V. 301, 384. der Nederlanden, in 't begin der Regeeringe van Filips den II. VI. 9, 20. van Holland, in 1655. XII. 434
- Schutteryen, door Keizer Henrik den I. ingesteld. II. 118. uitgeslooten van 't raadpleegen over zaaken van Regeeringe. VII. 432. Amsterdam neemt een besluit om dezelve te hooren over 's Prinzen verheffing tot Graave. VII. 526, 527
- Schuurmans (Pieter)* wordt voor een gedeelte eigenaar van de Verbiice. XVIII. 11
- Sclaaven*, een Gottisch Volk, vallen in deeze Landen. I. 273
- Scrivertius (Petrus)*, zyn schrandere vond om Hogerbeets en de Groot iet te berigten in de gevangenis. X. 304. moeite, hem aangedaan, om een Lofvers op den eersten. X. 306
- Seclufie*. Zie Uitsluiting.
- Seldenus (Joannes)* schryft een boek tegen de Groot, *Mare Clausum* of *geslooten' zee* genaamd. XI. 259. 't wordt hier te Lande wederlegd. XI. 259
- Selles (Heer van)* handelt met de Staaten, van wege Filips den II. VII. 194. verzoent zig met hem. VII. 271. wordt gevangen. VII. 318. sterft in de hegtenis. VII. 318
- Senonen (Stad der)* waar gelegen. I. 236 *Aant.*
- Sequaanen*, oude Inwooners van Gallie. I. 38. verjaagen Sabinius. I. 159
- Servien (Abel)*, Graaf de la Roche, wegens Frankryk gemagtigd tot de Munstersche Vredehandeling. XI. 361. doet een' keer naar den Haage. XI. 447. zyne handeling aldaar. XI. 447. 448, 452. hy keert naar Munster. XI. 453. is den Staaten

- ongenezen. XII. 448
- Sefibag*, Zoon van Egomir, gevangen. I. 76
- SEVENNES. Opstand aldaar. XVII. 199
- Seymours (Henry)*, Engelsche Admiraal, raakt slaags met de Spaansche Vloore. VIII. 286
- Shaftsbury (Graaf van)* wil den Vereenigden Staat uitgerooid hebben. XIV. 251
- SICILIE. Krygsbedryven aldaar, in 1674. XIV. 336. in 1675. XIV. 374. in 1676. XIV. 391. in 1678. XIV. 473. in 1718. XVIII. 169. in 1719. XVIII. 205
- Sialensky*, Bevelhebber van Graave, gevangen. IX. 299
- Sidni (Filips)* wordt Overste van Vlisfingen en Rammekens. VIII. 98. dringt op vermeerdering van Leicesters gezag. VIII. 115. vlamt op 't Stadhouderschap van Zeeland. VIII. 115. bekomt het Regiment van Hautain. VIII. 129. helpt Axel bemagtigen. VIII. 134. sneuvelt by Warnsfeld. VIII. 136
- SIGBERT, Koning van Oostfrankryk. I. 324. beoorloogt Chitperik. I. 325. wordt omgebracht. I. 326
- SIGBERT DE II., Koning van Oostfrankryk. I. 344. zyne Godsdienstigheid. I. 344, 345. by steft. I. 346
- Sigifrid of Sivaard*. Zie *Sikko*.
- SIGISMOND (Keizer) trekt, met Willem den IV., naar Engeland. III. 404. weigert Vrouw Jakoba met de Landen te verlyden III. 406. draagt ze Jan van Beijeren op. III. 424
- Sigismond de III.*, Koning van Poolen, raadt de Staaten tot vrede met Spanje. VIII. 477. hun antwoord. VIII. 478
- SIKAMBREN, een Germanisch Volk, in Gallie verplaatst. I. 44. hun handeling met Czar. & 45. zy worden, door Druzus, beoorloogd. I. 58, 60
- Sikko of Sivaard*, Zoon van Dirken den II. II. 132. byzonderheden hem betreffende. II. 150
- Silla (Nicafius van)*, Penfionaris van Amsterdam, gemagtigd om met Leicester te handelen. VIII. 175. in gezantschap naar Engeland gezonden. VIII. 192. naar Deenemarke. VIII. 453
- Silvius (Gabriel)* houdt verstand met Buat. XIII. 215. handelt, wegens Karel den II., aan 't Hof van Berlyn. XIII. 395-398. wegens den Prins van Oranje, met Karel den II. XIV. 43, 118, 341
- Silvius (Kornelis)*, Burgemeester van Haarlem, in gezantschap naar Engeland. XVIII. 441
- Sylvius (Willem)*, Boekdrukker, helpt tot het verrasfen van Breda. VII. 163
- Simon Simonszoon*, Predikant te Haarlem, onthoofd. VI. 431
- Simonides (Simon)*, Predikant in den Haage, vaart uit tegen de Regeering. XIII. 156. XIV. 67. noemt den moord der Witten een wraake Gods. XIV. 175
- Simonszoon (Nikolaas Jakob)*, in Gezantschap naar Deenemarke. IX. 274
- Simple (William)* verradt Lier. VII. 454
- Singendonk (Henrik)*, Schepen van Nieuwmege, gebannen. XVII. 139. hersteld. XVII. 140
- Sinode (eerste) te Dordrecht, in 1574. VI. 481. te Alkmaar, in 1575.

- 1575, wordt door Gemagtigden der Staaten bygewoond. VII. 22. Sinode te Middelburg, in 1581. VII. 373. in den Haage, in 1586. VIII. 153
- Sinode (nationaale) in 1606 beslooten te houden. X. 17, 19. raadplegingen hierop, in 1617. X. 154, 176-182, 186. Dordrecht benoemd tot de plaats der Sinode. X. 178. zy wordt byeengeroepen, in 1618. X. 238, 309, 310, 311. vangt aan. X. 311. kort verhaal haarer voornaamste handelingen. X. 311-323, 324-328. zy scheidt. X. 329. haare Kerkenorde wordt niet goedgekeurd. X. 329. voorflag wegens haare uitspraak omtrent de Leere. XI. 76
- S. *Andries Schans* gestigt, in 1599. IX. 50. bemagtigd door Prins Maurits, in 1600. IX. 74, 75. door de Franschen, in 1672. XIV. 35
- S. *EUSTATIUS* veroverd door de Engelschen XIII. 119. te rug bekomen. XIII. 252, 253. bemagtigd door de Franschen. XVI. 49
- S. *Ceertruids* (*Joa van der Linde, Abt van*), tekent de Brusselsche Vereeniging. VII. 141. nodigt Oranje naar Brabant. VII. 168. handelt met den Aarts-hertoge Matthias. VII. 181. wordt tot de Keulsche Vrede-handeling gemagtigd VII. 278, 315
- S. *GEORGE DEL MINA* veroverd, in 1637. XI. 247
- S. *Guilain*. Aanflag op deeze Stad. VII. 197 gewonnen door de Franschen. in 1676. XIV. 441
- S. *John (Olivier)*, Gezant van 't Parlement van Engelant aan de Staaten. XII. 208. zyne handeling. XII. 208. 't graauw in den Haage beschimpt hem XII. 209, 210. hy doet nadeelig verslag van 't gehandelde. XII. 210, 211
- S. *Malo* gebombardeerd, in 1693. XVI. 250
- S. *Omer* gewonnen, door de Franschen, in 1677. XIV. 439, 440
- S. *Pietersberg* by Maastricht. Sterkte op dezelve gestigt. XVII. 99. twist over 't aanleggen van eenige nieuwe werken aldaar. XVIII. 394
- S. *Quintin* belegerd. VI. 15. gewonnen. VI. 18. slag aldaar, in 1557. VI. 15
- S. *Thomé* bezogt door de Staatschen, in 1599. IX. 60
- S. *Thomé*, door Jol veroverd. XI. 315. opstand der Portugeezen aldaar. XI. 371
- S. *Truien*, Byeekomst der Edelen aldaar, in 1566. VI. 174
- S. *Vincent* gewonnen, in 1710. XVII. 388
- S. *Wynoksbergen* verlooren, in 1558. VI. 26. gevegt by deeze Stad, in 1582. VII. 256. zy valt Parma in handen. VII. 490
- Sittert*, door Fredrik Henrik gewonnen. XI. 154
- Six (Jan)*, Burgemeester van Amsterdam, is uit de Stad, terwyl aldaar aan de verandering der Regeeringe gewerkt wordt. XX. 289
- Sixtus de V. (Paus)* verklaart Koningin Elizabet vervallen van het regt tot haare Ryken. VIII. 283
- Skythen* vallen in Gallie. I. 268, 270

- Slaavenburg*. oude naam van Vlaardingen. I. 273
- Slaaverny*. wanneer heeft beginnen op te houden. II. 205, 307
- Statius (Henrik)*, gewezen Predikant te Bleiswyk, heeft de hand in een' aanslag op het leeven van Prins Maurits. X. 451, 454, 456. schrijft den *Klaarlichtenden fakkel*. X. 455. koopt anderen om. X. 455. vaardigt een Koffer met geweer af naar den Haage. X. 457. neemt de vlugt. X. 470. wordt agterhaald. X. 471. en ter dood gebracht. X. 476
- Slingeland (Govert van)*, Pensionaris van Dordrecht. XII. 295. trekt in gezantschap naar Zweden. XII. 392. en naar Zweden en Deenemarke. XII. 477
- Stingeland (Simon van)* wordt Raadpensionaris van Holland. XVIII. 453 sterft. XIX. 223. zyne afbeelding. XIX. 224
- Stoet (Joan)*, Drosfaard van Vollehove, gemagtigd tot de handeling, in 1608. IX. 321
- Stoet (Jan Klaaszoen)* werkt om de Noorhollandfche Steden te doen omflaan. VI. 320
- Stoet (Volkert)* aangesteld tot Regter over Oidenbarneveld, Hogerbeets en de Groot. X. 341
- SLUIS*. die van Sluis vallen in Zeeland IV. 232. verrasfen Vlisfingen. IV. 235. de Stad wordt, door Maximiliaan, bedwongen, IV. 235. verklaart zig tegen hem. IV. 244. wordt belegerd en ingenomen IV. 290. kiest de Staatfche zyde. VII. 507. wordt door Parma bemagtigd, in 1587. VIII. 225, 227. heroverd door Prinse Maurits, in 1604. IX. 165, 167, 168. aanslag van du Terrail op de Stad. IX. 207. andere aanslagen mislukt. X. 423. XI. 37. verraad aldaar ontdekt en gestraft. XVI. 109. veroverd door de Franschen, in 1747. XX. 62
- Sluis*. Zie *Goudfche Sluis*.
- Smalkalde* (Verbond van). V. 8
- Smear (Doëlor Leonard)* wordt tot Interims-Regent verkooren, te Zierikzee. XX. 75, 100
- Smid (Jan Fanszoen)* woont de eerste openbaare Preeke by. VI. 166
- Smid (Jakob)*. Zie *Baarland*.
- Smid (Wesfel)*, Burgerkapitein te Amsterdam, beschermt de Ruiters huis. XIV. 212
- Smout (Adriaan)*, Predikant te Amsterdam. Moeite met hem. XI. 78, 83, 84 hy wordt ter Stad uit gezet. XI. 84. wat 'er verder met hem voorviel. XI. 86
- Snels (Jakob)* in bezending naar den Briele. XIX. 360
- Sodomie*, in Vlaanderen gestraft VII. 203. in de Vereenigde Nederlanden ontdekt en tegengegaan, in 1730. XIX. 37 enz.
- Soldy voor 't Krygsvolk*. Hoe van ouds berekend. III. 137. onder de Graaven uit den Huize van Beijeren reeds betaald. III. 338, 377 *Aant.*
- Solms (George Graaf van)* verlaar Hulst. VIII. 432, 434. helpt den slag by Nieuwpoort winnen. IX. 81
- Sommelsdyk (François van Aerssen, Heer van)* doet een togt naar de Middellandsche zee. XVIII. 241, 393. naar Engeland. XVIII. 498
- Sommelsdyk (Kornelis van Aerssen, Heer*

Heer van). XII. 89 *Aant*. heeft deel aan den aanlag op Amsterdam. XII. 95. een deel van zyn volk dwaalt van de weg. XII. 95. hy verdedigt zig wegens deezen aanlag. XII. 164-196. wordt, op zyn verzoek, begreepen in de algemeene Vergiffenisfe. XII. 196. komt in 's Lands Vloote, in 1666. XIII. 211. verheft zyne Heerlykheid van de Staaten van Zeeland. XIII. 338. wordt voor een derde eigenaar en Gouverneur van Suriname. XV. 102. wordt aldaar ongelukkiglyk omgebracht. XV.

103

Sonk (Albert) in gezantschap naar Engeland. X. 427. naar 't Noorden. XI. 382

Sonnus (Franciskus), Kanonnik der Domkerke te Utrecht, woont de Kerkvergadering van Trente by. V. 363, 364, 365. brengt Filips den II. tyding van 't opregten der nieuwe Bisdommen. VI. 56. wordt Bisfchop van Antwerpen. VI. 64

Sonoi (Diderik) tekent het Verbond der Edelen. VI. 125. bevordert de tekening by anderen. VI. 127. woont de openbaare Preeke by buiten den Haag. VI. 167. weigert den nieuwen eed. VI. 212. belooft geld tot ondersteuning van 't Bondgenootfchap. VI. 255. verzelt Oranje op den togt van 1568. VI. 286. krygt last om heimelyk geld te verzamelen. VI. 312. zyn flinkfche handel met een' Schipper. VI. 322. hy tragt naar Utrecht. VI. 328. wordt 's Prinzen Stedehouder in 't Noorderkwartier. VI. 361. aanmerking

op zynen Lastbrief. VI. 361. inhoud van zyn Berigfchrift. VI. 362. hy werft te Breemen. VI. 362. zet de meeste Steden van 't Noorderkwartier om. VI. 363. tragt naar Overyffel en Friesland. VI. 368, 369. benaauwt Amsterdam te water. VI. 394. misnoegen op hem. VI. 395. hy verfchanst zig op den Dierkerdyk. VI. 423. agterhaalt een deel der Haarlemsche bezettinge. VI. 432. baldaadigheid van zyn Krygsvolk. VI. 437. hy tragt Alkmaar te ontzetten. VI. 442. klaagt over den staat van 't Noorderkwartier. VI. 445. klagten over hem. VII. 6. hy bemagtigt het Barndegat. VII. 53. verlaat het wederom. VII. 54. zyn handel omtrent eenige Roomschegezinden, in 't Noorderkwartier. VII. 54-61. hy wint Muiden. VII. 98. verlaat het weeerom. VII. 98. bezet Beverwyk en Aftamburg. VII. 119. benaauwt Amsterdam zeer. VII. 188. verlaat de Stad. VII. 192. helpt Kampen en Deventer bemagtigen. VII. 240. neemt Stavereen in. VII. 322. 365. ook Vollenhove. VII. 364. vervolgt de Rennenbergschen. VII. 366. verzekert zig van Enkhuizen. VII. 464. zendt Krygsvolk naar Medenblik. VIII. 27. krygt last om Embden in te neemen. VIII. 69. wordt door Leicester geveleid. VIII. 176. 188, 211. twist tusfchen hem en de Staaten. VIII. 209. hy fluit Maurits en Hohenlo de poort van Medenblik voor 't hoofd. VIII. 210. handelt met Maurits. VIII. 270. verdedigt Medenblik tegen hem.

- hem. VIII. 275. verdraagt zig. VIII 277. klaagt dat men 't Verdrag niet houdt. VIII. 277. bekomt zyn afscheid. VIII 278. zyn verder bedryf en dood. VIII. 278
- Sonoi (Foost)* tekent het Verbond der Edelen. VI. 125
- Sopingius (Christiaan)*, Predikant te Warmond, predikt voor de Remonstranten te Amsterdam. X. 146
- SORANUS**, de Batavier, zyne behendigheid in 't schieten. I. 190
- Souvré (de)* handelt hier te Lande om de uitkeering van de goederen der Ridderorde van Maltha te verwerven. XII. 28
- Souverainiteit*. Zie Opperste Magt.
- Spaansch Krygsvolk, wanneer eerst in de Nederlanden gevoerd. IV. 491
- Spangen (Ogier van)* sneuvelt. III. 260
- Spanjaarden (drie of vierduizend) in de Nederlanden gelegd. VI. 45. Philips de II. zoekt ze in 't Land te doen blyven. VI. 47. klagten over dezelve. VI. 48. de Staaten dringen op derzelve vertrek. VI. 51. 't wordt uitgesteld. VI. 58. 't volgt, eindelyk. VI. 60. agt- of tienduizend Spanjaarden komen, onder Alva, in de Nederlanden. VI. 243. hun vertrek gevorderd onder Requesens. VII. 32. 't wordt met moeite verworven onder Don Jan. VII. 130, 146. vierduizend Spanjaarden, in 1598, gezonden naar de Nederlanden. IX 8
- Spaarendam* bemagtigd door Romero. VI. 413. bezet door 's Prinsens volk. VII. 119
- Speceryen, zeer dierbaar in de agtste eeuw. I. 409
- Spencer (Richard)*, Engelsche Gezant in den Haag. IX. 275. 344. dringt op 't aanneemen van 't Bestand. IX. 421
- Spiegel (Henrik Dirkszoon)*, voorzittend Schepen van Amsterdam, afgezonden aan Prinse Willem den II. XII. 76
- Spiegel (Jan Klaaszoon)* dient Willem den I. te water. VI. 308. helpt den Briele innemen. VI. 345
- Spiegel (Laurens Janszoon)*, te Amsterdam uit de Vroedschap gezet. X. 280
- Spilbergen (Joris van)*, zyne bedryven in Oost- en Westindie. IX. 139, 144. X. 97, 98
- Spinola (Ambrosio)* brengt agtduizend Spanjaarden en Italiaanen in de Nederlanden. IX. 118. krygt bevel over 't beleg van Oostende. IX. 162. zoekt, vergeefs, Sluis te ontzetten. IX. 167. raadt Philips den III. tot het voortzetten van den kryg. IX. 187. verovert Oldenzeel en Lingen. IX. 188, 189. doet Maurits Leger wyken. IX. 163, 195. verstrekt Koning Philips den III. geld en geloof. IX. 198. rukt in Overysfel. IX. 209. wint Lochem. IX. 211 tragt naar Zwolle. IX. 212. verovert Grol. IX. 213. en Rynbeik. IX. 214-216. raadt Philips den III. tot vrede met de Staaten. IX. 234. komt als Gevoelmagtigde tot de handeling in den Haag. IX. 320. is zeer gezet op 't afstaan der Vaarte op de Indien. IX. 336. bemagtigt Aken. X. 75. en verscheiden' Kieffsche en Guliksche

VADERLANDSCHE HISTORIE. 253

- sche Plaatsen. X. 76. valt in de Nederpalts. X. 405. spreekt met Uitenbogaard. X. 418. belegert Bergen op Zoom. X. 432 verlaat de Stad. X. 437. slaat het beleg voor Breda. X. 487. XI. 9. verovert de Stad. XI. 11. zyn aanflag op Zuidbeveland XI. 55 by sterft. XI. 125
- Spinola (Fredrik)* voert zes Galeijen ten dienste van Spanje naar de Nederlanden. IX. 63. die geheel reddeloos geschooten worden. IX. 64. by hersteltze wederom IX. 64. neemt eenige zoetelaars. IX. 78. lyd wederom merkelyke schade. IX. 78. zyne zes galeijen worden overzeild. IX. 122. by sneuvelt in een Scheepsstryd met Joost de Moor. IX. 157
- Spitfen.* Voorbeeld deezer straf-oefening. IV. 318
- Staal (Joannes),* Pensionaris van Amsterdam, in bezending naar Dordrecht. XIX. 360. begroet den Prins van Oranje. XX. 95
- Staartster, in 1680 gezien. XV. 55
- Staaten (algemeene) handelen met Don Jan. VII. 125, 128, 141. verzekeren zig van Kameeryk en Valenchn. VII. 125. Friesland en Groningerland vallen hun toe. VII. 125. Oranje waarfchuwt hen tegen den handel met Don Jan. VII. 127. zy verklaaren zig tegen 't vertrek der Spanjaarden te water. VII. 130. verwerven een getuigenis ten voordeele der Gendfche Bevrediging. VII. 131. vereenigen zig te Brusfel nader met elkanderen. VII. 140. handelen met Holland en Zeeland. VII. 147. ontvangen 'er onderfand van. VII. 196, 197. handelen met Engeland. VII. 198. hunne Krygsmagt, in 1578. VII. 228. zy handelen met de Walfche Staaten VII. 269
- STAATEN (ALGEMEENE) DER VEREENIGDE NEDERLANDEN noemen zig, na de dood van Willem den I., de hoogfte Overheid van den Lande. VII. 536. verschild hierover. VIII. 335. handelen met Frankryk over de opdragt der Opperheerschappe. VIII. 30-33, 36, 39, 53 64. ook met Engeland. VIII. 33, 51, 90. doch met beide vrugteloos. VIII. 65, 66, 61. fchryven aan Koninginne Elizabeth, over Leicester. VIII. 200, 201. natuur hunner Vergaderinge. VIII. 338. oneenigheid onder hen. VIII. 416. zy leggen de Oostfriesche geschillen by. VIII. 420. handelen met Frankryk en Engeland. VIII. 443-448. treden in 't Verbond tusfchen Frankryk en Engeland, in 1569 geslooten. VIII. 450. sluiten, in 1598, een Verdrag met Engeland. VIII. 502. bemiddelen den twist in Oostfriesland met Graave Enno. IX. 124, 126. werpen volk in Embden. IX. 126. verantwoordten zig deswege by den Keizer. IX. 128. stellen vast, dat men, met Spanje handelende, de Vryheid van den Staat vooraf behoore te bedingen. IX. 242, 290. men biedt aan, met hen, als met vrye volken, te willen handelen. IX. 246. zy sluiten eene Wapenschorfing met de Aartsbeto-gen. IX. 248, 250. fchryven eenen bededag uit. IX. 250. geeven te kennen dat zy eenige weinige uitheemfchen

fchen onder de handelende gezanten zullen toelaaten. IX. 291-294. neigen tot Bestand. IX. 377. hun besluit daarop. IX. 429. zy treffen een twaalfjaarig Bestand met de Spaanschen. IX. 436. Frankryk en Groot-Britanje maaken zwaarigheid om hunne vryheid te erkennen. IX. 445. zy danken krygsvolk af. IX. 459. zoeken de Regeering te Leeuwarden, vergeefs, te handhaaven. X. 91. doen eene bezending naar Utrecht op 't stuk der Waardgelders en der Sinode. X. 218, 222, 223, 225. hun titel en rang geregeld. XI. 287. raadpleegingen op een Berichtschrift voor de Afgevaardigden in hunne Vergadering. XI. 343 - 347. zy besluiten, in 1650, tot eene bezending aan de Hollandse Steden. XII. 68. schryven naar Engeland, over 't werk der Vrede. XII. 255. besluiten tot handeling en beoemen ten dien einde Gemagtigden. XII. 256, 257. haaken naar vrede met Karel den II. XIII. 233. vangen de handeling met hem aan. XIII. 234, 236. verbieden en belasten de Fransche Waaren. XIII. 439, 461. schryven beleefdelyk aan Lodewyk den XIV. XIII. 462. besluiten, met meerderheid van stemmen, om met hem te verdraagen. XIX. 54. verklaaren Zweeden den oorlog. XIV. 375. wyzen een Verbond met Frankryk en een met Engeland van de hand. XV. 42-50. ondersteunen de Spaanschen. XV. 131, 132, 224. den Prins van Oranje, in den togt naar Engeland.

XV. 468. verklaaren Frankryk den oorlog. XVI. 3. verbieden den handel met dat Ryk. XVI. 7. door Lodewyk den XIV. aangezocht tot byzondere handeling. XVII. 122. door den Franschen Resident Barré aange-merkt als meer vry onder eene Stadhouderlooze Regeering. XVII. 123, 129. zy verklaaren Frankryk eerst den oorlog, in 1702. XVII. 153. verbieden allen handel met dat Ryk. XVII. 175. raadpleegen over 't aanstellen van hooge Krygsbevelhebbers. XVII. 207. steeken zig in de Geldersche geschillen. XVII. 231, 235 enz. derzelver Afgevaardigden verschillen met Marlborough, XVII. 261. zy helpen Pruissen aan 't bezit van Neufchatel. XVII. 313. neigen tot vrede. XVII. 399. worden beschuldigd in Engeland. XVII. 458. verdedigen zig. XVII. 460. worden aangezocht om in den Noordschen kryg deel te nemen. XVIII. 11. weigeren den Hertog van Savoje te handhaaven, in 't bezit van Sicilie. XVIII. 25. willen Oostende niet ruimen. XVIII. 26. hebben verschil met den Koning van Pruissen. XVIII. 37. ondersteunen Koning George den I. met zesduizend man. XVIII. 57, 58, 60, 61, 63. oneenigheid onder hen. XVIII. 126. zy beschryven, op den voorflag van Overysfel, eene buitengewoone Vergadering. XVIII. 127, 129. handelingen op dezelve. XVIII. 129 - 136. zy belasten hunne Obligatien met een honderdsten penning. XVIII. 134. raad-
pice-

pleegen op de aanneeming van het viervoudig Verbond. XVIII. 182, 212. besluiten 'er toe, onder voorwaarden. XVIII. 184. ondersteunen George den I. met tweeduizend man. XVIII. 203. belooven hem nieuwen bystand. XVIII. 242. zoeken de Oostfendefche Maatschappy te doen vernietigen. XVIII. 297, 331, 341, 351. raadpleegen op de aanneeming van 't Verdrag van Hanover. XVIII. 324. enz. 356. enz. neemen het aan XVIII. 385. enz. vermeerderen hunne Landmagt XVIII. 399. zyn eger gezind tot vrede. XVIII. 413. wyzen het eerste Ontwerp der voorafgaande punten van de hand. XVIII. 422. ook dat van 't Weener-Hof. XVIII. 431. zy bekragtigen het laatste Ontwerp der voorafgaande punten. XVIII. 443. hunne belangen op de Byeekomst van Soissons. XVIII. 470. zy treden in 't Verdrag van Seville. XVIII. 504. doen, nevens hunne Bondgenooten, hunnen uitersten voorflag aan 't Weener-Hof. XIX. 16. worden verzogt om 't Weener-Verdrag aan te neemen. XIX. 52 schryven, deswege, aan de byzondere Gewesten. XIX. 53. treden 'er in. XIX. 70. verklaaren dat zy zig niet denken te moeijen met den oorlog om de Poolfche Kroone. XIX. 143. handelen met Frankryk over de onzydigheid der Oostenrykfche Nederlanden. XIX. 149. geeven 'er den Keizer kennis van. XIX. 150. weigeren hem onderftand. XIX. 159. fluiten eene Over-

eenkomst met Frankryk over de onzydigheid der Oostenrykfche Nederlanden. XIX. 159. fchryven aan Koning George den II. over 't Huwelyk zyner Dogter. XIX. 164. zoeken de oorloogende Mogendheden te bevredigen. XIX. 179 hun ontwerp ten dien einde. XIX. 180. wordt by dezelve niet eveneens aangemerkt. XIX. 185, 186, 187. zy helpen eene Wapenfchorsing bewerken. XIX. 188, 191, 193, 198, 207. hun oordeel over de voorafgaande punten der Vrede. XIX. 206. zy weigeren de handhaaving derzelve. XIX. 211. bemiddelen een gefchil tusfchen de Hoven van Spanje en Portugal. XIX. 210. arbeiden tot bylegging van den twist over Gulik en Berg. XIX. 233. hun voorflag ten dien einde. XIX. 238. zy klaagen over de geweldenaaryen der Spaanfche Kustbewaarders. XIX. 253. verkrygen eenige voldoening. XIX. 265. vermeerderen hunne Landmagt. XIX. 278. doen zulks voor de tweede reize. XIX. 325. arbeiden om de Koningin van Hongarye met den Koning van Pruiffen te bevredigen. XIX. 327. besluiten, de Koningin met geld te ondersteunen. XIX. 328. hunne Landmagt voor de derde reize te vermeerderen. XIX. 343. en de Koningin van Hongarye met twintigduizend man by te ftaan. XIX. 397. ondersteunen George den II, in 1744, met zesduizend man. XIX. 424. en met tien Oorlogfchepen. XIX. 430. de Koningin van Hongarye met twin-

- twintigduizend man. XIX. 459. zy geeven reden waarom zy Frankryk den oorlog nog niet konnen verklaaren. XIX. 487. zenden George den II. wederom zesduizend man ter hulpe. XIX. 526. geeven den byzonderen Gewesten kennis van den inval in Staatsch Vlaanderen. XX. 64. neemen genoeg in 't gehandelde te Breda. XX. 84. stellen den Prins van Oranje aan tot Kapitein- en Admiraal-Generaal van de Unie. XX. 95. verklaaren deeze waardigheden erfelyk. XX. 150. beantwoorden de Verklaaring van den Abt de la Ville. XX. 162 enz. neemen sterke besluiten tegen Frankryk. XX. 172. verbinden zig met Rusland. XX. 173. met de Keizerinne, Groot-Britanje en Sardinie. XX. 177. met den Hertog van Brunswyk-Wolfembuttel. XX. 178. bekrachtigen de Akenfche Vrede. XX. 252. be-weeren de afhankelijkheid van 't Markgraaffschap van Bergen op Zoom. XX. 254. treden wederom in 't bezit der Plaatsen, door Frankryk op hen veroverd. XX. 257. sluiten een Verdrag van Onderstand met Keur-Beijeren en Keur-Saxen. XX. 373, 375. hun antwoord aan den Koning van Pruifen, wegens 't ontvangen van de schepen zyner Embder Maatschappye. XX. 406
- Staten (Walsche) zyn misnoegd over 't bedryf der Gente-naaren. VII. 220. dryven den handel met Anjou voort. VII. 228. sluiten een onderling Verbond. VII. 243. gevolgen van het zelve. VII. 244. de algemeene Staaten handelen met hen. VII. 269. zy verdraagen zig met Parma. VII. 270, 305. dringen op 't herroepen van 't uitheemsch Krygsvolk. VII. 456
- Stad der Batavieren, door Civilis verbrand. I. 172
- STAD EN LANDE. Staat der Kerken aldaar, in 1612. X. 58. 't Gewest dringt op het houden eener nationaale Sinode. X. 155. verschil tusfchen de twee Leden van het zelve. XI. 348-350. de Staaten van 't Gewest zoeken Gelderland te doen bewilligen in de bevordering van den Prins van Oranje. XII. 305. onlusten aldaar. XII. 395. 't Gewest weigert te bewilligen in de vrede met Portugal. XIII. 16. nieuwe beweging aldaar. XIII. 63. de Stadhouder legt de geschillen by. XIII. 69. tweedragt over de Monftering, Scheppe-ryen en Zylvesteryen. XIII. 342. twist tusfchen de twee Leden. XIV. 451 enz. verschil met de Provincie over 't afdanken van Krygsvolk. XV. 25. de Provincie stemt de werving van zestien duizend man af. XV. 218. zy dringt op het te rug ontbieden van den Spaanschen onderstand. XV. 225. zy verschilt met den Stadhouder over 't geeven van eene Kompagnie paarden. XVI. 99. kiest Prins Willem Karel Henrik Friso, tot Stadhouder. XVIII. 195. onlusten aldaar, omtrent het jaar 1732. XIX. 170. beroerte, in 1748. XX. 202 enz. in 1749. XX. 319 enz. besluiten aldaar genomen op de Odragt van 't Erf.

Erfstadhouderschap. XX. 204, 331. men arbeidt 'er, om den Stadhouder meer gezags te doen opdraagen. XX. 204. waartoe beslooten wordt. XX. 206. men schaft de Pagten af. XX. 207. merkwaardige verandering in de Regeeringe aldaar. XX. 320 enz. Provinciaal Gerechtshof opgeregt. XX. 328. Jagtgerigt. XX. 331. algemeene Vergiffenis afgekondigt.

XX. 331

STADHOUDERS DER VEREENIGDE GEWESTEN: Ongelyke wyze van aanstellinge derzelven. VIII. 108, 332. beschryving hunner waardigheid. VIII. 335, 481. XIII. 222. redenen voor en tegen derzelve aanstellinge, op de groote Vergadering des jaars 1651, voorgesteld. XII. 157, 160, 169, 183-185, 188. hun ampt en dat van Kapitein-Generaal van een gescheiden, in Holland. XIII. 289-295. vernietigd by het *eeuwig Edict*. XIII. 292. Holland sluit hen uit den Raad van Staate. in 1668. XIII. 34b. zie ook XVII. 297. vier Gewesten raadpleegen, om geenen Stadhouder aan te stellen. XVII. 298. besluiten 'er toe. XVIII. 258. verdere spraak hier over. XVIII. 127. XIX. 355, 356

STADHOUDERS VAN HOLLAND, ten tyde der Graaven. Jan van Arkel, onder Hertoge Albrecht. III. 324. Jakob van Gaasbeek, door Hertoge Philips, als Ruwaard. III. 466. Filwater, van wege den Hertoge van Gloucester. III. 469. Frank van Borfelen, door Hertoge Philips, als Ruwaard. III. 491. Hugo van

Lannoi, Heer van Santes, door Hertoge Philips, als Graaf. III. 514. IV. 3. Willem van Lalaing, Heere van Binguicourt, door denzelfden. III. 548. IV. 4. Gozewyn de Wilde, door denzelfden. IV. 9. Jan van Lannoi, door den zelfden. IV. 22. Lodewyk van Brugge, Heer van Gruithuizen, onder de Hertogen Philips en Karel. IV. 114. Wolferd van Borfelen, Heer van Veere, onder Vrouwe Maria. IV. 171. Joost van Lalaing, onder dezelfde. IV. 191. Jan van Egmond, onder Maximiliaan en Philips. IV. 253. Floris van Egmond, Heer van Ysfelstein, onder Karel den V. IV. 388. Henrik van Nassau, Heer van Breda, onder den zelfden. IV. 402. Anthonis van Lalaing, Graaf van Hoogstraaten, onder den zelfden. IV. 443. René van Chalons, Prins van Oranje, onder den zelfden. V. 191. Lodewyk van Vlaanderen, Heer van Praat, onder den zelfden. V. 270. Maximiliaan van Bourgondie, Heer van Beveren en Veere, onder den zelfden. V. 294. Zie de STADHOUDERS onder de Staatfche Regeering, op derzelve byzondere naamen.

Stadingers of *Stedingers*, Ketterry onder dezelve ontdekt. II. 367, 370. Kruisvaarten tegen hen gepredikt. II. 372. Floris de IV. overwint hen. II. 373

Stakenbroek (de Luitenant-Generaal) berent 's Hertogenbosch. XI. 92. neemt Burik in. XI. 104. verovert Limburg, 's Hertogen-

R

rade;

- rade, Valkenburg en Daalhem. XI. 157
- Stalbroeders*. wie'er door verstaan werden. IV. 201
- Stanislaus Leczinski*, tot Koning van Poolen verkooren. XVII. 229. wykt naar Saxen. XVII. 306. wordt andermaal voor Koning verklaard. XIX. 154. vlugt uit Dantzig. XIX. 175, 176
- Stanlei (William)* wordt Overste van Deventer. VIII. 137. verzaadt de Stad. VIII. 196. valt met de Spaanschen in de Bom-melerwaard. IX. 48
- Stapel (Schotsche)* te Veere. Handeling daarover. XIII. 410
- Stapelregt* van Dordrecht. III. 208. twist over het zelve met verscheiden' Steden. III. 209. V. 188
- Stavenisje (Kornelis van)*, Raad-pensionaris van Zeeland, handelt in 't Noorden. XI. 382
- STAVEREN* ('tGRAAFSCHAP) aan de Utrechtsche Kerke geschonken. II. 194, 196. Floris de V. aldaar voor Heer erkend. III. 46. 's Graaven Schouten van daar verdreeven. III. 226, 235. de Stad door de Friezen belegerd. III. 342. gewonnen. III. 397
- STAVEREN*. 't Slot aldaar geslegt. VII. 322. hermaakt. VII. 358. Sonoï bemagtigt het. VII. 365
- STEDEN*. hoe zy geregeerd werden, in de Middeleeuwe. II. 32. beginnen de verdragen der Graaven te bekrachtigen. III. 5, 24, 25, 133, 203. verbinden zig met Jan van Avenes, tegen verscheiden' Edelen. III. 130. verschillen met de Edelen over 't draagen der gemeene lasten. III. 183. bezegelen de Graafly-ke brieven, bi bevelinge en ombede wille des Graaven. III. 350. aanwas van haar gezag, ten tyde van Hertoge Albrecht. III. 359. vier Hoofdsteden in Holland. III. 360. nog twee daar boven. III. 361. wyze van Regeeringe, in de veertiende eeuw. III. 361. wanneer zy begonnen hebben Dagvaarten te houden. III. 426
- STEDEN* (KLEINE) verschillen met de grooten, over 't stuk der schattinge. IV. 412. V. 385. de Landvoogdes, Maria, wil de kleine Steden niet op de Dagvaarten hebben. V. 219. 336. na de omkeering, in 1572, op de Dagvaarten toegelaaten. VI. 377. op de Vredehandeling van 1607 beschreeven. IX. 319
- STEDEN* (STEMMENDE) verwerven, in en na 1650, oktroj tot het bestellen haarer Wethouderschap. XII. 134 enz
- Stedingers*. Zie *Stadingers*.
- Stedum (Baron van Lintelo, Heer van)* in hevig geschil met de Ommelander Vergadering. XIX. 171
- Steekspelen*, door Keizer Henrik den I. ingevoerd. II. 118. door Willem den III. gehouden. III. 205
- Steeland (Servaas van)*, Baljuw van Waas, verraaft Axel, Hulst en Rupelmonde. VII. 491
- Steen (Jakob van den)*, Burgemeester van Tiel, in bezending naar Zeeland op 't stuk der *Harmonie*. XIII. 335
- STEENBERGEN*, ingenomen door de Staatschen. VII. 162. gevegt by deeze Stad. VII. 489. zy valt den Spaanschen in handen. VII.

VADERLANDSCHE HISTORIE. 259

- VII. 491. wordt door Maurits herwonnen. VIII. 346. door Velasko veroverd. X. 433
- Steene* (*Benjamin van den*), Oud-Schepen van Goes. zyn huis wordt geplonderd. XII. 400
- STEENWYK** belegerd door Renenberg, in 1580. VII. 343, 356-360, 362-364 verlaaten. VII. 364. verrast, door Verdugo. VII. 466. gewonnen, door Prins Maurits. VIII. 365. aanslag op de Stad. VIII. 466. zy moet op gewichtige zaaken beschreeven worden. XII. 412. wordt door de Munsterschen ingenomen. XIV. 29. geruimd. XIV. 285. geweldige beroerte en verandering der Regeeringe aldaar. XX. 360-370
- Steinfurt*. de Staatfche Ruiters overvallen aldaar een Spaansch geleide. IX. 299
- Stella* (*François Martini*) brengt Groningen en Friesland over aan de Staatfche zyde. VII. 125-127
- Stellingwerf* (*Auke*), Luitenant-Admiraal van Friesland, sneuvelt in den slag voor Lestoffe. XIII. 147
- Stellingwerf* (*Nikolaas*), Pensionaris van Medenblik, door Willem den II. in hegtenis genomen. XII. 90. op Loevestein gezet. XII. 92. geslaakt, mids zig onthoudende van de Regeering. XII. 109. hersteld in zyne waardigheid. XII. 127, 194
- STELLINGWERVER FRIEZEN**, door Bischof Guy, tot onderwerping gebracht. III. 195, 197
- Stelman* (*Gillis*) helpt den Briele inneemen. VI. 345
- Sterkenburg* (*Ludolf van Tjarda van*), Heer van Weede, gevolmagtigd tot de Bredasche Vredehandeling XIII. 245, 265
- Stermont* (*Jakobus*), Predikant in den Haag, vaart uit tegen 't gedrag der Staaten. XII. 81. beooft beterschap. XII. 364
- Sterrenberg* (*Willem van Wasfenaer*, Heer van), der Staaten Ambassadeur in Frankryk. Zyne handeling aldaar. XV. 99
- STEVENSWEERD** veroverd, in 1702. XVII. 166
- Steyn* (*Jakob*), Burgemeester van Haarlem. zyn huis met plonderen gedreigd, in 1672. XIV. 66
- Steyn* (*Mattheus*), Vroedschap te Haarlem, afgezonden aan Willem den III. XIV. 80
- Steyn* (*Pieter*), Burgemeester van Haarlem, wordt Raadpensionaris. XX. 337
- Stiliko*, Staatsdienaar van Honorius, maakt een Verdrag met de Franken en andere volken. I. 267. hitst vercheiden' Barbaarsche volken op, tot eenen inval in Gallie. I. 269
- Stille waarheid bezitten*, wat 'er door verstaan werd. III. 116
- Aant.*
- Stillyard* of *Duitsche Hanze* te Londen, Voorregten derzelve. V. 396
- Stochius* (*Paulus*) raakt, om geldverzameling voor de Remonstranten, in hegtenis. X. 392. wordt, andermaal, op vermoeden, gevat. X. 464
- Stoke*. Zie *Melis Stoke*.
- Stoolen* (zeven). wat 'er door verstaan worde. III. 112
- Stoop* (*Willem*), Schout van Dordrecht, raakt in moeite met het Hof. XV. 260-264, 278
- Stopelberghe*, hoogte by Heemskerk, waar de Graaven plagten

- gehuldigd te worden. III. 421
 Stormgevaarte der Batavieren. I.
 133, 138
Stormpolder, by Ysfelmonde van
 waar dus genoemd. II. 189
Stoutenburg (*Willem van Olden-*
barneveld, Heer van), ontzet van
 't Bevelhebberschap over Ber-
 gen op Zoom. X. 391. smeedt
 een' aanslag op 't leeven van
 Prinse Maurits. X. 450. spreekt
 'er over met anderen. X. 451,
 452, 459. neemt de vlugt. X.
 461, 465. komt te Brusfel. X.
 466. treedt in dienst der Aarts-
 hertoginne. X. 467. zyne vrouw
 blyft in Holland. X. 467
Straalen, veroverd door Fredrik
 Henrik. XI. 151
Straalen (*Antoni van*), Burge-
 meester van Antwerpen, door
 Alva gevangen. VI. 249. ont-
 halsd. VI. 284
Straalzond met geld ondersteund,
 door de Staaten. XI. 71
Straat (*Pieter*), een der uitvin-
 deren eener nieuwe wyze van
 zeeweeringe, door middel van
 steen. XIX. 92
Strik (*Foan*) komt te Utrecht,
 buitens tyds, in de Regeerin-
 ge. X. 233
Strikland (*Walter*), Gezant van 't
 Parlement van Engeland by de
 Staaten, kan geen gehoor kry-
 gen. XI. 330. vindt ingang by
 Holland en Zeeland. XI. 331,
 341, 373. beschuldigt Fredrik
 Henrik. XI. 340. vordert dat
 's Konings schepen als weder-
 spanning gehandeld worden. XII.
 9. keert te rug naar Engeland.
 XII. 37. komt wederom in den
 Haage. XII. 208. wordt van 't
 graauw beschimpt. XII. 209,
 210. keert naar Londen, en doet
 nadeelig verslag van 't gehan-
 delde. XII. 211
Stryen (*Gerrit van*), Heer van
 Zevenbergen. III. 387 *Aant.* 389
Stryen (*Quiryn van*), Burgemees-
 ter van Amsterdam. XVII. 331
Stryen (*Willem van*). III. 41
Stuart (*William*) verwerft Brieven
 van Schaverhaaling tegen de
 Staaten. VIII. 293. handelt,
 wegens Schotland, in den Ha-
 ge. VIII. 400
Suiver (*Gerrit*) wordt Burge-
 meester van Haarlem. VI. 412.
 wordt gevangen gezet. VI. 432
Styl van den Hove, wat 'er door
 verstaan werdt. III. 194. IV. 54
Aant.
Styl (nieuwe), door Gregorius
 den XIII. ingevoerd. VII. 469.
 waar aangenomen. VII. 470
Stryum (*Graaf van*) raakt in moei-
 te over 't Istryken der Flagge.
 XV. 71. komt met een Fransch
 schip in gevegt. XV. 321
Stryum (*Herman Otto, Graaf van*)
 in een gevegt gevangen. XI.
 36. wordt Bevelhebber van
 Grol. XI. 55
Stryum (*Jan, Graaf van*) verde-
 digt Grol. VIII. 471
Suentibold. Zie *Zwentibold*.
Suesfonen, door Cezar overheerd.
 I. 40
Sueven, tweeërlei Germaanen. I.
 16, 39 *Aant.* door Druzus be-
 oorloogd. I. 58. vallen in Gal-
 lie. I. 273. hun oorlog met de
 Saxers. I. 324
Syis (*Kornelis*), President van den
 Hove. voor zyn huis wordt eerst
 gepredikt. VI. 167. men perst
 hem gereedschap af tot de
 beeldstorminge. VI. 186 by
 staat,

VADERLANDSCHE HISTORIE. 261

- faat, te Leiden, overeen ver-
ding met de Onroomschen. VI.
203. wordt, van de Spaansche
zyde, gemagtigd tot de Vrede-
handeling te Breda. VII. 30
Suithardeshage. onderzoek naar
deszelfs gelegenheid. II. 93
Aant. 107
Sunicen. Inwooners van Gallie.
I 157
Sunnemere. wat 'er mede gemeend
worde. II. 126, 127
SURINAME veroverd op de En-
gelschen. XIII. 406. handeling
over 't vertrek der Engelschen
van daar. XIII. 406-410. de
Volkplanting verandert van ei-
genaars. XV. 101. aanslag der
Franschen op dezelve mislukt.
XVI. 49. zy wordt gebrandfchat.
XVII. 490
Swart (Marcelis de), Resident
der Staaten aan 't Russische
Hof, zendt een Ontwerp van
een Verdrag van Koophandel
herwaards. XIX. 31
Sweers (Izaak), Vice-Admiraal.
door Tromp van lafhertigheid
befchuldigd, verdedigt zig. XIV.
289, 290. hy sneuvelt. XIV. 292
Swevighem (Heer van) houdt Aar-
schois zyde tegen Oranje. VII.
176. wordt gevat, te Gend. VII.
178
Syagrtus, Roomsch Bevelhebber
in Gallie, door Klovis overwon-
nen. I. 303, 304
Sylla (Laurens), Fiskaal der drie
gevangen, Oldenbarneveld,
Hogerbeets en de Groot. X.
288, 291
Sypestein (Askanius van), Baljuw
Svan Brederode. zyn huis word
geplonderd. XIV. 199
sypestein (Dirk van) gestraft, om
een voorgenomen verraad van
Thoolen. VIII. 491
- T.
- Taal (Nederduitsche)** in de
Vertoogen aan Leicester te
gebruiken. VIII. 122
TABAGO of nieuw Walcheren,
door de Engelschen veroverd.
XIII. 119. te rug bekomen. XIII.
252, 253. wederom gewonnen
door de Engelschen. XIV. 293.
veroverd door de Franschen.
XIV. 442
Taffyn (Jaques) naar Engeland
gezonden, door Willem den I.
VII 101
Taffyn (Quintyn), van Mechelen
wege, gemagtigd tot de opdracht
der Heerschappye aan Frank-
ryk. VIII. 56
Talesius (Henrik), Priester te
Haarlem, gevat. VIII. 29. ge-
slaakt. VIII. 29
*Tallard (Camille d'Hostun, Graaf
van)*, in gezantschap naar En-
geland gezonden. XVII. 5. 396.
komt in Holland. XVII. 9. zy-
ne handeling. XVII. 9, 22. en
krygsbedryven. XVII. 153, 181
Tamorika veroverd. XI. 285
Tambergen (de Kolonel) gevat te
Utrecht. VII. 136, 137
Tanchelyn predikt eene Ketter-
sche Leer. II. 211. wordt om-
gebragt. II. 212
Tapper (Ruward) wordt Opper-In-
quisiteur van Nederland. V. 345
Targo (Pompejo). zyn zonderling
stormtuig in 't beleg van Oost-
ende. IX. 115
Tasfis (Joan Baptista de) door Al-
va gezonden om zig van Dor-
drecht te verzekeren. VI. 350.
vertrekt van daar. VI. 367. be-
mag-

- magtigt 't Slot te Gunterstein. VI. 404. en de schans te Aduarderzyl. VII. 366. stroopt langs de Veluwe en in Friesland. VII. 492. overrompelt Zutfen. VII. 492. bemagtigt Hakfoort en Nieuwbeek, VIII. 73. valt in Gooiland. VIII. 73. wint de Huizen Regteren en Schuilenburg. VIII. 73. raakt met de Staatschen in gevegt by Amerongen. VIII. 74. valt in Friesland. VIII. 123. wordt door stofregen te rug gejaagd. VIII. 123. bekomt Deventer en de Schans over Zutfen, door verraad. VIII. 196. sneuvelt voor Pon. VIII. 292
- Tasfis** (*Joan Baptista de*) Bloedverwant des bovengemelden, ont-raadt Filips den II. een bestand. VIII. 415. wil de Staatfche Gezanten in Deenemarke niet erkend hebben. VIII. 452
- Taurinus** (*Jakobus*), Remonstrantsch Predikant te Utrecht, schryft de Weegschaal van Karletons Redevoering. X. 182. wykt ten Lande uit en sterft. X. 259
- Tautenburg** ('t Slot) gewonnen, in 1572. VI. 368
- Taxandrie**. waar gelegen. I. 380. Zie *Toxandrie*.
- Teekman** (*Willem*), Burgemeester te Amersfoort, om oproerigheid gestraft. XVII. 145, 146, 147
- Teeling** (*Joannes*), Predikant te Utrecht, wordt de Stad uit gezet. XIII. 52
- Teeling** (*Joost Ewoudszoon*) wordt Kommiss in Leicesters Kamer van geldmiddelen. VIII. 157. Lid des Raads van Staate. VIII. 203
- Teilingen** (*Floris van*), Burgemeester van Alkmaar, bevordert het inneemen van 's Prinzen bezetting. VI. 441
- Teilingen** (*Fan van*). III. 60
- Teilingen** (*Kornelis Floriszoon van*), Diaken te Amsterdam. VI. 167. wordt aan Brederode gezonden. VI. 216
- Teilingen** (*Simon en Dirk van*) sneuvelen. III. 260
- Tellingens** (*Willem van*). II. 295, 300
- Teilingen** (*Willem van*) spant aan tegen Floris den V. III. 67. wordt naar Kleeve gevoerd. III. 90
- TEISTERBANT** (GRAAFSCHAP). Staat en Verdeeling van hetzelfde. II. 92, 96, 106, 135, 137, 138
- TEISTERBANTSCH FRIEZEN** ver-slaan de Noormannen. II. 92
- Tekoli** (*Emerik, Graaf van*), hoofd des misnoegde Hongaaren. XV. 125
- Teligni** (*Heer van*) wordt gevangen. VIII. 24
- Temminck** (*Egbert de Vry*), Oud-Schepen van Amsterdam, wordt gemagtigd om de belangen der Burgeren te hooren. XX. 275
- Tempeliers**. Stigting deezer orde. III. 190. ongebondenheid der zelve. III. 191. zy wordt uitgerooid. III. 191
- Temple** (*William*) handelt in den Haage met de Witt. XIII. 296-301. sluit twee Verbonden met de Staaten binnen vier dagen. XIII. 302. waar hy de Witt voor hieldt. XIII. 309. hy handelt te Brusfel, XIII. 317. maakt zig aldaar verdagt by de Staatschen. XIII. 322, 328. handelt met hen over 't jongste Verdrag van Zee-vaart.

VADERLANDSCHE HISTORIE. 263

- waart. XIII. 402. over 't verjaagen der Engelschen uit Makasar. XIII. 405. over Suriname. XIII. 406. over den Schotschen Stapel te Veere. XIII. 410. hy keert naar Engeland. XIII. 427. handelt in den Haage. XIV. 339, 340. schryft wegens de opdragt der Souverainiteit van Gelderland aan Willem den III. XIV. 366. wordt gemagtigd tot de Nieuwmeegsche Vredehandeling. XIV. 369. zyn gesprek met de Franschen. XIV. 407, 415. met Willem den III. XIV. 421, 425, 433. met Fagel. XIV. 426
- Tenkteren*, een Germanisch Volk, vallen in 't Land der Menapiers. I. 42. worden door Cezar verjaagd. I. 43. voegen zig by Civilis. I. 131. handelen met de Agrippiners. I. 156
- Terouanne* veroverd, en t'eene-maal verdelgd. V. 387
- Terpen* of *Torpen*. wat men 'er, van ouds, door verfondt. I. 19. II. 145
- Terrail (du)*. zyn aanslag op Bergen op Zoom mislukt. IX. 190. hy verrast Breëvoort. IX. 206. moet de Plaats wederom ruimen. IX. 207. tragt, vergeefs, naar Sluis. IX. 207
- Terranova (Karel van Arragon, Hertog van)*, van de Spaansche zyde, gemagtigd tot de Keusche Vredehandeling. VII. 279. schryft aan byzondere Staaten en Sieden. VII. 283. zyn uiterste last. VII. 313. hy breekt de handeling af. VII. 313, 315. handelt om Rennenberg tot 's Konings zyde over te haalen. VII. 320, 327
- Teutobach*, Veldheer of Koning der Teutonen, sneuvelt. I. 10
- Teutobourg* ('t Bosch) waar gele-gen. I. 66 *Aant.*
- Teutonen*. hunne oude wooning. I. 6. zy beoorloogen de Romeinen. I. 8-11
- TEXLA* of *TEXEL*. de Utrechtsche Kerk bezat aldaar eenige goederen. II. 120. ook de Graaven van Holland. II. 126. 't Eiland door Floris den III. gebrandfchat. II. 268. door Jan van Naaldwyk bemagtigd. IV. 275. verzoent zig met Hertoge Albrecht van Saxon. IV. 287. wordt, door de Gelderschen, gebrandfchat. IV. 438. schade aldaar, in 1593, veroorzaakt. VIII. 381. in 1607. IX. 225. voorgenomene landing der Engelschen aldaar, door eene ongewoone ebbe belet. XIV. 128
- THEODEBALD* wordt Koning van Oostfrankryk. I. 319. geeft voor, over Brittanje te heerfchen. I. 319. sterft. I. 320
- THEODEBERT* wordt Koning van Oostfrankryk. I. 312. sterft. I. 319
- THEODEBERT DE II*. Geschiedenisfen van Frankryk, ten zynen tyde. I. 329
- Theodechilde*, Frankische Prinsef, trouwt Radigis, Koning der Warners. I. 314-318
- THEODORIK* wordt Koning van Oostfrankryk. I. 310
- THEODORIK DE II*. wordt Koning van Oostfrankryk. I. 355
- Theodorus de I*. anders *Baron van Neuhoff*, tot Koning van Corsica verkooren. XIX. 523. zoekt onderftand hier te Lande. XIX. 523
- Theudefende*, Dogter van Radigis. R 4. boude

- boud, trouwt met Grimoald. I. 364. doet haaren man ombrengen. I. 365
- Thiant* (*Robert van Merode, Heer van*), zoekt Grevelingen te ver-rasfen. VII. 419
- Thibaut* (*Henrik*), Heer van S. Aug-tenkerke, Burgemeester van Mid-delburg, arbeidt om Willem den III. te bevorderen. XII. 145
- Thibaut* (*Karel*), Predikant te Thoolen, slijt eene oproerige menigre. XX. 77
- Thin* (*Floris*), Advokaat 's Lands van Utrecht, handelt, van we-ge de Staaten van Utrecht, met Alva. VI. 315. bewerkt de na-der Vereeniging in 't Stigt. VII. 248. wordt uit Utrecht gezet. VII. 166. 167. door de Staa-ten van Holland beschermd. VIII. 169, 177
- Tholoufe* (*Jan van Mennix, Heer van*), tekent het Verbond der Edelen. VI. 125. heeft het be-leid van een' aanslag op Wal-cheren. VI. 223, 224, 225. wordt verlaagen by Ooster-weel. VI. 226
- THOOLEN.** Onderneeming der Nasfauschen op deeze Stad, in 1573. VI. 438. zy ontvangt vol-doening van den Prins, in 1577. VII. 138. neemt Staatsche bezet-ting in. VII. 162. aanslagen der Spaanschen op de Stad. VIII. 289, 385, 491. verandering al-daar, in 1702. XVII. 149. de Stad wordt door de Franschen gebrandfchat, in 1712. XVII. 482. opfchudding aldaar, in 1747. XX. 75. de Prins van Oranje wordt 'er tot Stadhouders uitgeroepen. XX. 75
- Thorn*, Verdrukking der Pro-stanten aldaar. XVIII. 294. de Staaten fchryven voor de ver-drukten. XVIII. 295. hun be-ding desaangaande by 't Ver-drag van Hanover. XVIII. 385
- Thou* (*Jakob Augustus de*) Fran-sche Ambassadeur by de Staaten. Zyie handeling met hen. XII. 449-455
- Thullerie* (*de la*), Franfche Ge-zant by de Staaten, in 1596. VIII. 429
- Thullerie* (*de la*), Gezant van Lodewyk den XIII. in 1640. XI. 302. zyn last en handeling. XI. 303, 308, 309, 365. hy doet een' keer naar 't Noorden. XI. 385. neemt zyn afscheid van de Staa-ten, met eene scherpe aan-spraak. XI. 480, 492
- Thuredrecht.* Zie DORDRECHT.
- Thysfen*, Burgemeester van Vee-re. 't Graauw valt op zyn huis aan. XIV. 72
- TIBBOLD** (Graaf) srydt tegen de Deenen, onder Rynsburg. II. 55
- TIBERIUS** Krygstogt tegen de Germaanen. I. 62. hy overwint de Kaninesaaren. I. 62
- Tichelaan* (*Willem*), Chirurgyn te Piershil, beschuldigt Kornelis de Wilt van een aanslag op 't leeven van den Prins van Oran-je. XIV. 142, 143. wordt op de Voorpoorte gezet. XIV. 142. Dordrecht wraakt zyn geuige-nis. XIV. 143. wederlegging van het zelve. XIV. 145, 151. hy wordt aangezet om 't volk tegen den Ruwaard op te hitfen. XIV. 157. hy doet het. XIV. 160. hy geeft het zogenaamd *Waarachtig Verhaak* uit. XIV. 152. zyn ongelukkig einde. XIV. 180

- TIEL.** de Noormannen vallen in deeze Stad. II. 134. worden daar uit verjaagd. II. 135. ver- raad op deeze Stad ontdekt en geftraft. X. 429. zy verwerft oktroi tot het beftellen haarer Wethoudersfchap. XII. 138. neemt vrye hoede van de Fran- fchen. XIV. 35. opfchudding en verandering der Regeeringe al- daar. XVII. 138, 141
- Tienden.** of men ze van nieuw- bekeerden behoore te vordere- ren. I. 443 *Aant.*
- Tiende penning** van de inkom- ften der vaste goederen en van de winften der Kooplieden ge- vorderd. V. 240. de Staaten be- willigen 'er in. V. 243. hy wordt geheeven. V. 244. doch met veel moeite. V. 275, 276, 285. op fommige Plaaten, komt 'er weinig van. V. 286
- Tiende penning.** Alva zoekt dien in te voeren. VI. 293. zwaarigheden hierin. VI. 294, 295. Alva's oogmerk in 't drin- gen op den zelve. VI. 296. Ver- toog daartegen. VI. 297. ce- nige Gewesten bewilligen 'er in. VI. 299. Holland in 't by- zonder. VI. 302. Utrecht blyft weigerig. VI. 301, 313. Alva wil, in de plaats van den tien- den penning, met twee millioo- nen te vrede zyn. VI. 303. hy laat voorcerft af van 'er op te dringen. VI. 304. Holland be- fluit den tienden penning af te koopen. VI. 312. 't gefchiedt, door verſcheiden Gewesten. VI. 315. Alva zoekt, op nieuws, den tienden penning door te dryven. VI. 333. Plakaat op 't invorderen van den zelve op- gefteld. VI. 334. gemaatigd. VI. 338. Holland weigert het af te kondigen. VI. 335, 336 twis- over den tienden penning tus- fchen Alva en Viglius. VI. 337. Alva begint dien te heffen te Brufel. VI. 339. laat 'er plot- felyk van af, op de tyding der inneeminge van den Briele. VI. 340. poogingen om dien in Hol- land in te voeren. VI. 373. hy wordt t'eenemaal afgefchaft. VI. 375
- Tien** veroverd. XI 203
- Til** (*Joan Rochus van*), Resident der algemeene Staaten, te Lis- bon. Voorval ten zynen huize. XIX 209
- Tilius** (*Thomas*) of *van Thielt*, Abt van S. Bernards, wordt Leeraar der Hervormden. VI. 250. predikt buiten Amftterdam. VII. 205
- Tillet** (*Joost de*), Prooft van Wal- court, geraadpleegd over 't Ket- terſtraffen VI. 110
- Tilly** (. . . .) tekent het Ver- bond der Edelen. VI. 125
- Tilly** (*Joan, Graaf van*). zyne Krygsbedryven in Duitschland. X. 424, 435. XI. 63, 121, 122. hy sneuvelt. XI. 163
- Tilly** (*de Ritmeester, Graaf van*) gebiedt een Kompagnie, ten tyde van den moord der Wit- ten. XIV. 162, 165, 168
- Timmerman** (*Antoni*), een Domi- nikaaner Monnik, heeft kennis aan een' aanflag op het leeven van Oranje. VII. 439 wordt ge- ſtraft. VII. 441
- Tismacq** (*Karel van*) wordt Raad der Nederlandſche zaaken in Spanje. VI. 56. Prefident van den geheimen Raad te Brufel. VI.

- VI. 121. Filips raadpleegt hem over de Nederlandſche beroerten. VI. 169
- Togt (Jakob van der)*, Penſionaris van Gouda, gemagtigd om aan 't Hof van Bruſſel te handelen. XIII. 312. dringt op 't vertrek van de Groot. XIV. 55
- Tolniaikum*, oude naam van Zulpich. I. 167 *Aant.*
- Tolhuis* (het) of *Lobeth* ingenomen, door Prinſe Maurits. IX. 33, 47. de Franſchen trekken, by het zelve, over den Ryn. XIV. 30
- Tollen*. verſcheiden' ſoorten derzelve. II. 24. Tol te Dordrecht. klagten over dezelve. II. 141. te Geervliet. II. 237, 239, 277
- Tollen* (Zondſche). geſchillen over 't verhoogden derzelve, in 1561. VI. 237. in 1589. VIII. 319. XI. 379. op den Ryn-Vroom. Moeite daar over. X. 156
- Tolvryheid*. of het heffen van een uitgaand Regt op de Koopwaaren met dezelve ſtrydig zy. V. 379
- Tongeren*. hunne oude wooning. I. 108. gaan tot Civilis zyde over. I. 158
- Tooren van Kaligula*, agter 't Huis te Britten. I. 88
- Torcy (Markgraaf de)*. zyne handeling in den Haage. XVII. 333. hy maakt zwaarigheid, om de voorafgaande punten te tekenen. XVII. 337. zyn voorſlag. XVII. 340. hy begint eene heimelyke Vredehandeling met Engeland. XVII. 396
- Torenvliet (Frank van)*, Burgemeester van Leiden, beweegt Hogerbeets tot het wederaanvaarden van het Penſionariſſchap. X. 175. wordt naar Utrecht afgezonden. X. 219
- Torſen of Terpen*. wat 'er, van ouds, door verſtaan werdt. I. 19. II. 245
- Torre (Jakob de la)*, Lid van den geheinen Raad. zyne ontmoeting te Amſterdam. VI. 220, 221. hy raakt in hegtenis. VI. 313
- Toulon*. Aanſlag op deeze haven, in 1707. XVII. 310
- Toxandrie*, waar gelegen. I. 242 *Aant.* door de Saliërs ingenomen. I. 242. Zie *Taxandrie*.
- Traktaat*. Zie Verdrag.
- TRAJAAN* rigt een Kasteel tegen over Maguntiakum. I. 190. en eene Volkplanting aan den Ryn. I. 190
- Trajectum*. Utrecht en Maaſſricht beide zo genoemd. I. 368
- Trente*. Zie Kerkvergadering van Trente.
- Trefel (Daniel)*, eerſte Klerk der algemeene Staaten. X. 210. vermaarde Byeenkompſt ten zynen huizen, in 1618. X. 210. gelegenheid tot dezelve. X. 215. hy wykt ten Lande uit. X. 259. wordt voor twee jaaren gebannen. X. 374, 410
- Treslong (Jan van Blois, gezeid)* tekent het Verbond der Edeleſen. VI. 125. woont de byeenkompſt te S. Truyen by. VI. 174. wordt onthald. VI. 277
- Treslong (Jan van)*, Advokaat, ſpreekt voor van den Einde. VI. 263. handelt over eene bevrediging. VI. 478, 480. wordt Lid van den Hoogen Raade. VII. 451
- Treslong (Lodewyk van Blois van)*, te Antwerpen gevat. VII. 155, 157
- Tres-*

VADERLANDSCHE HISTORIE. 267

- Treslong** (*Willem van Blois van*) wordt te Emden in hegtenis genomen. VI. 325. ontsnapt. VI. 325. neemt dienst te water, onder Oranje. VI. 325. raakt by Wieringen in gevaar. VI. 340. komt in Engeland. VI. 341. helpt den Briele inneemen, in 1572. VI. 342, 343, 344, 347. komt te Vlisfingen. VI. 351. heeft eene landing in Spanje in den zin. VII. 226. koopt den ouden Hoorn. VII. 328. zyn scheepsvolk muit. VII. 501. hy stilt eene muitery te Oostende. VIII. 21. wordt van zyne ampten verlaaten en vastgezet. VIII. 84. de Cipier bedreigt hem. VIII. 85. hy bekomt zyne vryheid. VIII. 86. wordt Luitenant-Hourvester. VIII. 87
- Treviren**, oude Inwooners van Gallie. I. 43. door Civilis, tot afval van de Romeinen aangezegt. I. 140. hunne Bouwftad. I. 155
- Triboken**, oude Inwooners van Gallie. I. 161 *Aant.*
- Tricasinen**, oude Inwooners van Champagne. I. 226 *Aant.*
- Trillo** (*Karel van*) wordt door Leicester Schout van Utrecht gemaakt. VIII. 168. neemt eene Stigtsche Edelen gevangen. VIII. 246. raakt zelfs in hegtenis. VIII. 301. wordt geftaakt. VIII. 302
- Trip** (*Kornelis*) wordt, door zyne Hoogheid, tot Burgemeester van Amsterdamaangefield. XX. 290
- TRIPOLI**. Verdrag van Vrede met dit Gemeenebest. XVII. 206. XVIII. 9, 488. Gezant van daar in den Haage. XX. 336
- Tromp** (*Harpert Maartenszoon*) krygt eenige opening van den voorgenomen togt van Willem den III. naar Engeland. XV. 426
- Tromp** (*Kornelis*), Vice- en naderhand Luitenant-Admiraal, beweging op zyn fchip. XIII. 150. hy wordt Luitenant-Admiraal. XIII. 154. is zeer geneigd voor den Prinse van Oranje. XIII. 153. zyn zonderling gedrag in den zeeslag voor 't Noordvoorland. XIII. 211, 212, 213. hy wordt verlaaten van zyn ampt. XIII. 214. wat hem, ten tyde van den moord der Witten, ontmoette. XIV. 173, 174. hy wordt in zyn ampt hersteld. XIV. 286. woont de zeeslagen van 't jaar 1673 by. XIV. 287, 290, 291. zyn fchryvens aan zyne Zuster. XIV. 288. hy doet eene landing op Bel-Isle. XIV. 337. helpt de Zweedsche Vloot overwinnen. XIV. 399., 400. wordt *Baron en Graaf*. XIV. 400. sterft. XVI. 151
- Tromp** (*Maarten Harpertszoon*) wordt Luitenant-Admiraal van Holland. XI. 258. overwint de Spaansche Vloot in Duins. XI. 280. kruist langs de Vlaanfche kusten. XI. 292, 310, 426. waakt tegen de zeeschuimeryen van den Bevelhebber der Sorlings. XII. 207. raakt in gevegt met Blake. XII. 227. wyt hem de Vredebreuk. XII. 218. vervalt in ongunst. XII. 221. krygt wederom 't bewind over 's Lands Vloote. XII. 222. raakt, op nieuws, slaags met Blake. XII. 223. en ten derde maale, drie dagen agtereen. XII. 233. zyne fcheeps

- scheepsfryden tegen Monk. XII. 238, 239, 240, 241 by sneuvelt voor de Maaze. XII. 241
- Troye (Jan van)* dient Willem den I. te water. VI. 308
- Truchfes (Gebhard)*, Aartsbisfchop van Keulen, neemt eene Vrouw. VIII. 25. raakt in oorlog. VIII. 25. wordt door de Staaten onderfteund. VIII. 25. wykt naar Holland. VIII. 26 onthoudt zig op Hondsholredyk. VIII. 266. keert naar Duitschland. VIII. 306
- Tjersaarts (Feronimus)* tekent het verbond der Edelen. VI. 125. brengt Veere aan 's Prinzen zyde over. VI. 353. tragt, vergeefs, naar Goes. VI. 366, 392. misnoegen op hem. VI. 393. by tragt zyn bewind af te leggen. VI. 393. daagt zyne befchuldigers tot eenen kamp uit. VI. 393. wordt in een' oploop te Geertruidenberg gedood. VI. 447
- Tubanten*. hunne oude wooning. I. 229 *Aant.*
- Tuin* (Hollandfche) op de Graatlyke munten en zegels: van waar herkomstig. III. 373
- Tulp (Nikolaas)*, Schepen van Amterdam, handelt met Willem den II. XII. 104
- TUNTS.* Tugt van Karel den V., met Hollandfche en Zeeuwfche fchepen, derwaards. V. 125. Verdrag van 1622 met dit Gemeenebest. X. 445. van 1662. XIII. 50. gezantschap van het zelve. XVII. 19. Verdrag met het zelve. XVII. 206, 323. XV. II. 9
- Turenne (Maarschalk van)*, Raad pleegingen om hem aan 't hoofd van 't Leger der Staaten te stellen. XIII. 189, 190
- Turk (Gasper)* geeft het Slot te Gorinchem op. VI. 367
- Turk (Sander en Lubbert)* tekenen het Verbond der Edelen. VI. 126. de eerste helpt Graave inneemen. VI. 269
- Turnhout*. Gevegt by deeze Stad, in 1597. VIII. 464
- Tutor (Julius)* verbindt zig met Civilis. I. 147
- Tweebrugge (Hertog van)* onderfteunt de Hugenooten. VI. 290. sterft. VI. 292

U.

- Ubbena (Joachim)*, Burgemeester van Groningen, ontdekt een' toeleg op de Stad. VIII. 77
- Ubbo*, Hertog der Friezen, valt in Engeland. I. 439
- Ubiën*, een Germanisch Volk, verbinden zig met Cozar. I. 45. lyden veel van Civilis bondgenooten. I. 136
- Udink (Gerard)*, om oproerigheid te Groningen gebannen. XIII. 96
- Ufkens (Popke)* bewerkt de nader Vereeniging in Friesland. VII. 248. loopt by Rennenberg in 't oog. VII. 320, 325
- Utenbogaard (Joannes)*, Predikant in den Haage en in 't Leger, predikt ter gelegenheid van de overwinning by Nieuwpoort. IX. 86. houdt verkeerig met Oldenbarneveld. X. 58, 59. raakt in gefchil met Rofaus. X. 150 eenige Heeren verklaren, hem niet meer met een goed gemed te kunnen hooren predi-

- diken. X. 150. hy spreekt met
 Prinse Maurits. X. 151. en met
 Oldenbarneveld. X. 179. ver-
 taalt de Verklaaring van Haar-
 lem in 't Fransch. X. 192. hadt
 kennis van 't voorneemen om
 zig van eenige Steden te ver-
 zekeren. X. 206. geeft gelegen-
 heid tot het aanleggen der By-
 eenkomst by Trefel. X. 215.
 ziet Oldenbarneveld nog kort
 voor deszelfs gevangenis. X.
 253. wykt ten Lande uit. X. 259.
 onderzoek van 't geene Berk,
 ten zynen laste, verklaard heeft.
 X. 350-352. hy wordt voor eeu-
 wig gebannen. X. 374. spreekt
 in Brabant met Spinola. X. 418.
 zyn sonderling schryven. XI.
 46. hy predikt wederom in
 de Remonstrantsche Verzader-
 plaatse in den Haage. XI. 88
- Uiteneng (Bernard)* woont de by-
 eenkomst der Edelen te S.
 Truyen by. VI. 174. voorziet
 de bezetting te Viane. VI. 215
- Uitenhove (Karel)* wordt Voor-
 schepen van Gend. VII. 508
- Uitgeest*, schotvry verklaard. voor
 drie jaaren. III. 17. heeft een
 oud Voorregt om niet van de
 Graaflykheid vervreemd te mo-
 gen worden. VI. 16
- Uitkerken*. Zie *Roeland* en *Fan*
van Uitkerken.
- Uitsluiting des Prinzen van Oran-
 je (Akte van)*, door de Wilt
 ontworpen. XII. 324. vyf Ste-
 den verklaaren 'er zig tegen.
 XII. 325. 't geheim daar van
 lekt uit. XII. 326. de Prinse-
 sen van Oranje doen 'er Ver-
 toogen tegen. XII. 327. de Ge-
 westen begeeren 'er opening
 van. XII. 327, 329. Kromwel
 mordert ze. XII. 328. zy wordt
- hem overgeleverd. XII. 330.
 oordeel der Gewesten over de-
 zelve. XII. 333, 334, 336, 338-
 342. de algemeene Staaten be-
 komen 'er een afschrift van. XII.
 337. men staat middelen voor
 om ze te doen vernietigen. XII.
 342. zy wordt door Holland
 verdedigd in een uitvoerig Ver-
 toog. XII. 345-357. oordeelen
 over deeze verdediging. XII.
 357-361. de Akte van Uitsluit-
 ting wordt vernietigd. XIII. 35
- UKROMIR*, Legerhoofd der Bar-
 ten. I. 76
- Ulefeld (Jakob)*, Deensche Ge-
 zant in den Haage. IX. 295
- Ulrich, Graaf van Oostfriesland*,
 twist met Embden. XI. 227. Hu-
 welyk van zynen Zoon met ee-
 ne Dogter van Fredrik Henrik,
 gaat niet voort. XI. 301. XIII.
 91, 92. hy sterft. XIII. 90
- Unie* voor drie maanden, tus-
 schen Holland, Antwerpen en
 's Hertogenbosch. IV. 489. ver-
 lengd. IV. 497. van alle de Ne-
 derlanden ontworpen. V. 101.
 van 1575 en 1576, tuschen
 Holland en Zeeland. VII. 15,
 93. der algemeene Staaten, te
 Brusfel, in 1577. VII. 140. der
 Vereenigde Staaten, te Utrecht.
 van 1579 VII. 247-268. veran-
 dering in het XIII. Lid derzel-
 ve. VII. 503
- Upstalsboom* by Aurik. Wetten
 onder denzelven gemaakt. II.
 20. III. 225
- Ursinus (Joannes)*, Predikant te
 Rotterdam, yvert tegen de Re-
 geering. XIV. 67
- UTRECHT*. de Friezen uit deeze
 Stad verjaagd. I. 337. Dagobert
 stigt aldaar eene Kerk. I. 337.
 die vernield wordt. I. 338. Kerk
 door

door Willibrord gestigt. I. 371. Tolhuis aldaar opgeregt. I. 338. giften aan de Kerk van Utrecht. I. 372. geschil over 't Regt tot deeze Kerke. I. 408. de Stad wordt, door de Deenen, bemagtigd. II. 68. verscheiden Kerken aldaar, door de Noormannen, vernield. II. 118. zy komen wederom voor de Stad; doch trekken te rug. II. 137. Utrecht door Dirk den VI. belegerd. II. 230. 't beleg wordt opgebroken. II. 230. giften van Willem den II. aan Utrecht. II. 299. de Stad, door de Kennemers, verrast. III. 12. herwonnen. III. 14. opschudding aldaar. III. 150. zy wordt, door de Vlaamingen, ingenomen. III. 163. verlaaten. III. 179. belegerd, door Willem den IV. III. 257. verlaaten. III. 258. zy verbindt zig met Hertoge Albrecht, tegen Arkel. III. 348. oproer aldaar, door Hertog Willem, gestild. III. 394, 395. de Stad raakt met Jan van Beijeren in oorlog. III. 438. beroerte aldaar. IV. 47, 56. de Stad wordt met een beleg gedreigd. IV. 59. zy verstrekt een toevlugt voor de Hoekschen. IV. 201. raakt in oorlog met Maximiliaan. IV. 202, 203, 204. slegte staat haarer geldmiddelen. IV. 204. zy wint Viane. IV. 205. verliest het. IV. 206. wordt, door Bischof David, in den ban gedaan. IV. 217. die van Utrecht belegeren Ysselstein. IV. 218. beroerte in de Stad. IV. 224. zy wordt belegerd. IV. 226. gaat over by verdrag. IV. 228. raakt in geschil met Floris van Yssel-

stein. IV. 368. neemt Karel van Gelder tot Beschermheer aan. IV. 368. ontvangt Geldersche bezetting. IV. 468. wordt verrast door de Oostenrykschen. IV. 494. ontvangt Karel den V. voor Heer. IV. 495. men arbeid, om haar en 't Land aan Holland te doen hegien. IV. 494. 't Slot Vredenburg aldaar gestigt. IV. 495. Karel de V. wordt aldaar ingehaald. V. 190. twist aldaar tuschen den Aartsbischof en de Geestelykheid. VI. 114. beeldenstorm. VI. 183, 184. de Preek aldaar naar buiten gedreeven. VI. 193, 200. de Prins van Oranje stelt 'er orde. VI. 200. de Stad wordt bezet, door den Graave van Megen. VI. 214. moeilykheid aldaar met de bezetting. VI. 314. zy verlaat de Stad. VI. 328. Sono zoekt zete winnen. VI. 328. 't Krygsvolk komt 'er wederom in. VI. 329. mittery onder het zelve. VI. 346. 't wordt 'er op nieuws uit geligt. VI. 346. 't beeld des Prinzen van Oranje aldaar, door 't graauw, verbrand. VI. 433. de Stad wordt van Alva's vonnis ontheeven. Zie **UTRECHT (STAATEN van)**. VI. 482. moeite met het Krygsvolk aldaar. VI. 482. de Stad wyst het Spaansche Leger af. VI. 496. zy ontslaat zig van haare bezetting. VII. 134-136. zy en 't Stigt ontvangen voldoening van den Prinse. VII. 160. 't Slot Vredenburg te Utrecht wordt geslegt. VII. 164. de Minderbroeders ruimen de Stad. VII. 203. de Unie van 1579 wordt aldaar geflooten. VII. 250. de Keul-

Keulsche Vredepunten aldaar berispt. VII. 284. Beeldenstorm aldaar. VII. 287, 329. Kerktwist onder de Hervormden VII. 374. VIII. 150. geweldige opschudding, in 1583. VII. 495-499. erfraad aldaar opgeregt. VIII. 10. misnoegen tuschen de burgery aldaar en die van Amsterdam. VIII. 142. men wil 'er de Opperheerschappy aan Engeland, zonder voorwaarden, opdraagen. VIII. 160. eenige burgers ter Stad uit gezet. VIII. 166. nieuwe eed aldaar gevorderd. VIII. 167. men wil 'er 't Lid der Gekoornen doen afzetten. VIII. 181. hevige twist tuschen eenige Edelen aldaar. VIII. 246. verandering der Regeeringe, in 1588. VIII. 295-304. beweging aldaar, in 1598 gestild. IX. 36. opschudding, in 1610, gestild door de wapenen. X. 25-33. Waardgelders aldaar geligt. X. 168, 169. men is 'er bekommerd voor verandering der Regeeringe. X. 206, 207, 208. die, eerlang, geschiedt. X. 233. men stelt 'er orde op 't bestellen der Wethouderfchap, na de dood van Willem den II. XII. 130. ongerustheid aldaar, in 1654. XII. 363. geschil met de Predikanten. XIII. 52. opschudding, in 1672. XIV. 35, 37. de Stad, van 't Leger der Staaten verlaaten zynde, onderwerpt zig aan Frankryk. XIV. 38, 40. de Franschen verlaaten de Stad en Provincie. XIV. 281. verandering der Regeeringe. XIV. 327. storm aldaar, in 1674. XIV. 337. Vrede aldaar geslooten. XVII. 504 enz. Maatschappij van Koophandel aldaar opgeregt. XVIII. 226

UTRECHT (STAATEN van) worden door Alva gedaagd, over 't weigeren van den tienden penning. VI. 314. vonnis tegen hen opgeschort. VI. 315. zy blyven den tienden penning weigeren. VI. 328. zy verwerpen de Geloofsvrede. VII. 215. treden in de Unie des jaars 1579. VII. 263. handelen met den Prinse van Oranje. VII. 329. raadpleegen op de opdracht der hooge Overheid aan hem. VII. 425-432, 436. doen Anjou hulde noch eed. VII. 424, 439, 445. stooten zig aan de opdracht der Graaflykheid van Holland aan Willem den I. VII. 514. handelen over 't afdanken der Waardgelders, in 1618. X. 209. hunne Gemagtigden spreken met die van Holland, in den Haage, by Trefel. X. 210-215. zy hooren de Hollandfche Afgevaardigden te Utrecht. X. 221. ook die der algemeene Staaten. X. 223. hun antwoord. X. 225. verdeeldheid onder hen. X. 227. zy wyken. X. 231. verandering in hunne Vergadering. X. 233. zy weigeren de Munsterfche Vrede te bekrachtigen. XI. 483. 485. doen het eindelyk. XI. 488, 490. maaken zwaarigheid om de goederen der Ridderen van Malta uit te keeren. XII. 29. eenigheid onder hen. XII. 398. zy verdraagen zig met Frankryk. XIV. 40. verzoeken in de Unie hersteld te worden. XIV. 309. raadpleegingen hierop. XIV. 310, 318. besluit. XIV. 325. zy raaden Willem den III.

- de Souverainiteit van Gelderland te aanvaarden. XIV. 347. worden hier voor bedankt. XIV. 360. bewilligen in de werping van zestenduizend man. XV. 217. stellen, in 1702, orde op de Regeering. XVII. 144 enz. hun gevoelen over het ondersteunen der Koninginne van Hongarye. XIX. 392. zy verkiezen den Prins van Granje tot Stadhoudcr. XX. 96. verklaren deeze waardigheid erfelyk. XX. 152
- Uzipeeten**, een Germanisch Volk, vallen, met de Tenkteren, in't Land der Menapiers. I. 42. worden door Cezar verjaagd I. 44. door Druzus overvallen. N. 58. belegeren Maguntiakum. I. 146. stoutc togt van eenigen van deezen Landaart. I. 183
- V.
- Vaart (de)**, Blokhuis aldaar belegerd. IV. 203. ingenomen. IV. 229
- Vada**, Romeinsche Legerplaats in 't Eiland der Batavieren. I. 175 *Aant.*
- Valenchyn**, Peroerte aldaar, in 1561. VI. 71. toestand der Stad, in 1566 VI. 205. zy wordt, door Noirkarmes, bezet. VI. 209. door 's Prinzen volk ingenomen. VI. 365. door de algemeene Staaten verzekerd. VII. 125. door de Franschen gewonnen, in 1677. XIV. 439
- VALENTINIAAN** (Keizer) beoorloogt de Alemannen. I. 262. stigc sterkten langs den Ryn. I. 363. slaat de Saxers. I. 264. sluit een Verdrag met de Aleman-
- nen. I. 265
- Valke (Jakob)**, wegens Zeeland gemagtigd tot de opdragt der Heerschappye aan Frankryk. VIII. 56. en aan Engeland. VIII. 90, 97. door Leicester tot Lid in den Raad van Staate benoemd. VIII. 115, 120, 203, 251. in gezantschap naar Engeland. VIII. 192. slaat handeling met Spanje voor. VIII. 232. trekt in gezantschap, naar Schotland. VIII. 400. en naar Engeland. IX. 154
- Valkenaar (Karel)**, wegens Utrecht aan Willem den III. gezonden. XIV. 348
- VALKENBURG** gewonnen door Parma. VIII. 198. heroverd, in 1632. XI. 157
- Valkenier (Gillis)**, Burgemeester van Amsterdam, gemagtigd tot de opvoeding van Willem den III. XIII. 198. verdrag van 't eeuwige Edict te hebben bevorderd. XIV. 85. zit in Gekommitteerde Raaden, in Augustus 1672. XIV. 161. zyne zorg voor Amsterdam geroemd. XIV. 204. hy wordt beschimpt. XIV. 216
- Valkenier (Pieter)**, in gezantschap naar Zwitserland gezonden. XVI. 164
- Valkestein (Joan Philips, Graaf van)**, doorschooten voor Zutphen. VIII. 355
- Valkonetten**. eene soort van geschut. V. 384
- Vane (Henry)**, Gezant van Groot-Britanje by de Staaten. Zyne handeling met hen. XI. 126, 127
- Vangionen**, oude Inwooners van Gallie. I. 161 *Aant.*
- Varax (Graaf van)** sneuvelt in 't gevegt by Turnhout. VIII. 464. 465.

- 465; Maurits zendt zyn Lyk den Aartshertoge Albertus toe. VIII. 465
- Vargas** (*Joan de*), Luitenant, en voornaam Lid van den Raad der Beroerten. VI. 251. zyne wreedheid. VI. 252, 458. en straffe taal. VI. 259, 263. hy belooft Filips den II. veel voordeels uit de Verbeurdverklaringen, VI. 265. heeft de hand in 't opstellen der *Crimineele Ordonnantien*. VI. 293. vertrekt naar Spanje. VI. 456
- Varrabon** (*Markus van Rye, Markgraaf van*), wordt Stadhouder van Gelderland, van 's Konings wege. VIII. 305. doet de stukken van Schenks lyk bewaaren. VIII. 308. wordt gevangen. VIII. 436
- Varus** (*Quintilius*) wordt, door Arminius, geslaagen. I. 63. Germanikus bezoekt zyne Legerplaats I. 66, 67
- Vaskones** verdryven Civilis benden. I. 141
- Vatgeld in Frankryk geheeven. Handeling hierover. XIII. 18, 21, 24-26, 28
- Veenhuizen** (*Reinier van Brederode, Heer van*), gemagtigd tot de verandering der Regeeringe te Alkmaar. X. 22. zoekt zynen Schoonvader, Oldenbarneveld, te doen ontslaan. X. 258. onthoudt zig van de raadplegingen over deszelfs zaak. X. 339. wordt niet meer onder de Edelen beschreeven. X. 390
- VEERE** verkrygt een Vooregt in den handel, van Eduard den IV. IV. 118. de Heerlykheid van Veere, nevens die van Vlissingen, tot een Markgraaffschap verheeven. V. 428. de Stad kiest de zyde van Oranje. VI. 353. wordt met verscheiden' voorregten beschonken. VI. 463. Oranje koopt het Markgraaffschap deezer Stad. VII. 381. Maurits wordt aldaar in gehuldigd. VIII. 271. aanslag op de Stad. VIII. 453. verschil over 't bestellen der Wet aldaar, na de dood van Willem den II. XII. 147. XIII. 99. oproer aldaar gestild. XIII. 336. handeling over den Schotfchen Stapel aldaar. XIII. 410. men arbeidt 'er aan 't sterken der Vesten. XIV. 23. Willem de III. aldaar eerst voor Stadhouder uitgeroepen, in 1672. XIV. 71. verandering der Regeeringe aldaar XIV. 218. de Stad verklaart zig sterk tegen de vernietiging van 't Markgraaffschap. XIX. 111. geeft daardoor misnoegen aan de andere Leden. XIX. 116. gaat over tot het gevoelen der meerderheid. XIX. 119. de Prins van Oranje wordt aldaar, in 1747. het eerst, tot Stadhouder van Zeeland uitgeroepen. XX. 71
- Velasko** (*Don Louis de*) verovert Steenbergem. X. 433
- Velde** (*Abrabam van de*), Predikant te Utrecht, wordt ter Stad uitgezet. XIII. 52. verdere moeite met hem. XIII. 53. hy wordt hersteld. XIV. 445
- Veld-Leger** by Breda tot oefening van 't Krygsvolk, in 1732. XIX. 79
- Veldmaarschalks-ampt**. Handeling over 't begeeven, of niet begeeven van het zelve. XII. 414 424. Holland beweert, in een

- een wydluftig Vertoog, dat men 't niet behoort te begeeven. XII. 425-429. nieuw verschil over 't begeeven van het zelve. XVI. 258
 Veldflag by S. Quintin, in 1557. VI. 15. by Grevlingen, in 1558. VI. 27. by Heilligerlee, in 1568. VI. 273. by Jemmingen, in 1568. VI. 280. op de Mookerheide, in 1574. VI. 469. by Gemblours, in 1578. VII. 193. op de Bourtange, in 1580. VII. 341. by Steenberg, in 1583. VII. 489. by Turnhout, in 1597. VIII. 464. by Nieuwpoort, in 1600. IX. 79 enz. by Fleury, in 1624. X. 436. by Senef, in 1674. XIV. 331. by Mont-Kasfel, in 1677. XIV. 440. by S. Denys, in 1678. XIV. 493. by Walcourt, in 1689. XVI. 11. by Namen en by Fleury, in 1690. XVI. 104, 105. by Leuze, in 1691. XVI. 148. by Steenkerken, in 1692. XVI. 182. by Landau, in 1693. XVI. 245. by Ekeren, in 1703. XVII. 187. by Hochstett, in 1704. XVII. 216 enz. by Ramillies, in 1706. XVII. 280. by Oudenaarden, in 1708. XVII. 319. by Malplaquet, in 1709. XVII. 342. by Denain, in 1712. XVII. 481. by Molwitz, in 1741. XIX. 306. by Czaslau, in 1742. XIX. 338. by Dettingen, in 1743. XIX. 409. by Veletri, in 1744. XIX. 472. by Phaffenhoffen, in 1745. XIX. 494. by Friedberg, XIX. 500. by Prausnitz, XIX. 501. by Hennersdorf, XIX. 508. by Kesfeldorf, XIX. 511. by Basignana, XIX. 524. by Fontenoi, XX. 7. by Raucoux, in 1746. XX. 33. by Lafeld, in 1747. XX. 106
Vellada, waarzegster onder de Germaanen. I. 154, 157, 178, 180
Veldriël (Joan), Oud-Burgemeester van Dokkum, handelt in Muskovi. XI. 165
 VELUWE ('t Graaffschap van de). Staat van het zelve. II. 268. twist deswege. II. 269. Verdrag II. 272. de Hollanders loopen de Veluwe af. IV. 399
Velzen (Gerard van). III. 41. Zie *Gerard van Velzen*.
Venator (Adolf), Predikant te Alkmaar. Verschil met hem. X. 21. hy wordt gefchorst. X. 23. en afgezet. X. 24
Venero (Antonio) heeft deel aan een' aanslag op het leeven van Willem den I. VII. 438. wordt geftraft VII. 441
Veneten of Veneden. Zie *Wilten*.
 VENETIE (de Staat van) raakt in gefchil met den Paus. IX. 204. wordt door de Staaten ondersteund. IX. 205. door Henrik den IV. met den Paus bevredigd. IX. 312. handelt met de Staaten. X. 45. ontvangt hulp van hun tegen den Aartshertoge van Oostenryk. X. 110, 308. gezantschap der Staaten derwaard. XI. 66. 't Gemeenebest werft vierduizend man hier te Lande. XI. 125. leeft in onverschilligheid met de Staaten. XII. 18. verzoekt hun om onderftand tegen den Turk, die geweigerd wordt. XIII. 372
 VERNLO vergeefs belegerd. IV. 370. belegerd door Parma. VIII. 129. dwingt de bezetting tot de overgave. VIII. 130. verjaagt

- jaagt de Spaansche bezetting VIII. 346. Maurits poogt de Stad in te neemen. VIII. 467. ook Fredrik. Henrik. IX. 217. zy valt den laatsten in handen. XI. 150. wordt heroverd door den Kardinaal Infant. XI. 254. in 1702 gewonnen. XVII. 165
- VERAX**, Zoon van Civilis Zuster. I. 176
- Verbeurd** verklaring van goederen, in Holland en in Zeeland afgeschaft. XIX. 41
- Verbolt (Joan)**, Raad te Nieuwmegeu, bedankt. XVII. 137. herfteld. XVII. 138
- Verbond der Edelen**, in 1565. eerste opening tot het zelve. VI. 122. door wien opgesteld. VI. 123. deszelfs inhoud. VI. 124. voornaamfte tekenaars. VI. 125. of 'er Oranje, Egmond en Hoorne deel aan hadden. VI. 126. de Beeldenstorm geeft het eenen krak. VI. 207, 212. geheel verval van het zelve. VI. 227, 233. intekening om het te ondersteunen. VI. 255
- Verbond tusfchen Frankryk en Engeland van 1596**, waarin de Staaten treden. VIII. 450. tusfchen Frankryk en de Staaten van 1596. VIII. 450. tusfchen dezelfde twee Mogendheden van 1608. IX. 315. tusfchen Groot-Brittanje en de Staaten van 1608. IX. 343. tusfchen den Koning van Marokko en de Staaten, in 1609. X. 6. tusfchen den Sultan Achmet Chan en de Staaten, in 1612. X. 49, 50. tusfchen de Staaten en de Stad Lubek, in 1613. X. 65. tusfchen de Staaten en verfcheiden Duitfche Vorften, in 1613. X. 65.
- tusfchen Zweeden en de Staaten, in 1613 en 1614. X. 66. XI. 64. tusfchen de Staaten en de Hanze-Steden, in 1615 en 1616. X. 94. tusfchen Deenemarke en de Staaten, in 1621. X. 427. tusfchen de Staaten en den Keurvorst van Brandenburg, in 1622. X. 428. tusfchen Groot-Brittanje en de Staaten, in 1624. X. 493. tusfchen Frankryk en de Staaten, in 1624. X. 495. tusfchen Groot-Brittanje en de Staaten, in 1625. XI. 15. tusfchen Groot-Brittanje, Deenemarke en de Staaten, in 1625. XI. 27. tusfchen Frankryk en de Staaten, in 1630. XI. 123. tusfchen dezelfden, in 1634. XI. 186. en in 1635. XI. 197. tusfchen dezelfden, in 1644. XI. 362. tusfchen de Staaten en de Hanze-Steden, in 1645 en 1646. XI. 395. tusfchen Frankryk en de Staaten, in 1647. XI. 452. tusfchen Deenemarke en de Staaten, in 1649. XII. 40. tusfchen dezelfde Mogendheden van 1654. XII. 274. tusfchen de Staaten en den Keurvorst van Brandenburg van 1655. XII. 389. tusfchen Deenemarke en de Staaten van 1657. XII. 462. tusfchen Frankryk en de Staaten van 1662. XIII. 31. tusfchen Groot-Brittanje en de Staaten van 't zelfde jaar. XIII. 47, 48. tusfchen Deenemarke, de Staaten, Brandenburg en Lunenburg van 1666. XIII. 238. tusfchen Groot-Brittanje en de Staaten van 1668. XIII. 303. drievoudig, tusfchen Groot-Brittanje, Zweeden en de Staaten van 1668. XIII. 303. tusfchen Frankryk en Zweeden

den van 1672. XIII. 470. tusfchen de Staaten en Keur-Brandenburg van 1672. XIV. 20. tusfchen Keizer Leopold en de Staaten, in 1672 en 1673. XIV. 131, 275. tusfchen Christiaan den V., Koning van Deenemarke en de Staaten, in 1673. XIV. 274. tusfchen Karel den II., Koning van Spanje, en de Staaten, in 1673. XIV. 276. tusfchen Lunenburg, Osna-brugge, Brandenburg, Deenemarke en de Staaten, in 1674. XIV. 305, 306, 307. tusfchen Karel den II. Koning van Groot-Britanje en de Staaten, van Louw-, Lente- en Hooimaand des jaars 1678. XIV. 470, 471, 485. tusfchen de Staaten en Keur-Brandenburg van 1678. XIV. 472. tusfchen Karel den XI., Koning van Zveeden, en de Staaten, in 1681 en 1685. XV. 60, 90, 123, 235 tusfchen Jakob den II., Koning van Groot-Britanje en de Staaten, in 1685. XV. 307. tusfchen Keizer Leopold en de Staaten, het *groot Verbond* genaamd. XVI. 16. 46, 298, 425. tusfchen Groot-Britanje en de Staaten, in 1689. XVI. 38. tusfchen Groot-Britanje, Zveeden en de Staaten, in 1698. XVII. 16, 42, 94. tusfchen Groot-Britanje, Deenemarken en de Staaten, in 1701. XVII. 91. tusfchen den Keizer, Groot-Britanje en de Staaten, in 1701. XVII. 93. tusfchen Groot-Britanje en de Staaten van 1701. XVII. 95. vernieuwd. XVII. 121. tusfchen Groot-Britanje, Pruifen en de Staaten van 1701. XVII. 96 tusfchen de

Staaten en Bern en Graauw-bunderland. XVIII. 9. tusfchen Groot-Britanje en de Staaten, in 1716. XVIII. 116. drievoudig, van 1717, tusfchen Frankryk, Groot-Britanje en de Staaten. XVIII. 146. viervoudig van 1718. XVIII. 173 enz. geheim tusfchen Frankryk, Spanje en Groot-Britanje van 1721. XVIII. 236. tusfchen Frankryk, Groot Britanje en Deenemarke van 1727. XVIII. 403. tusfchen den Keizer, Rusland en Deenemarke van 1732. XIX. 76. tusfchen de Hoven van Weenen en Dresden van 1743. XIX. 414. van Frankfort van 1744. XIX. 460. van Warschau van 1745. XIX. 491. tusfchen de Hoven van Weenen en Petersburg van 1746. XX. 43. tusfchen Groot Britanje en Rusland van 1747. XX. 158. tusfchen de Keizerinne, Groot-Britanje, Sardinie en de Staaten van 1748. XX.

177

Verdrag van 1598, tusfchen Engeland en de Staaten, te Westmunfter geflooten. VIII. 502. van 1609, tusfchen Spanje. de Aartshertogen en de Staaten. IX. 436. van 1609, tusfchen Frankryk, Groot-Britanje en de Staaten, waarby het laatstgemelde bevestigd word. IX. 445. van 1622, met Tunis en Algiers. X. 445. van 1627, met Frankryk, welk niet bekrachtigd wordt. XI. 61, 62. van 1632. met den Keurvorst van Brandenburg. XI. 167. van 1636. tot 1645, met Frankryk. XI. 235, 265, 277, 304, 334, 362, 489, 423. van 1636, met den Keurvorst van

Bran-

VADERLANDSCHE HISTORIE. 277

Brandenburg. XI. 239. van 1649, met Deenemarke. XII. 41. wordt vernieft. XII. 273. van 1650, met Spanje. XII. 43. van 1656, met Zweeden. XII. 439. met Poolen en Dantzig. XII. 440. met Deenemarke. XII. 440. van 1657, met Frankryk XII. 453. van 1659, met Frankryk en Engeland. XII. 476. van 't zelfde jaar, met Engeland. XII. 478. van 1662, met Tunis en Algiers. XIII. 50. van 1665, met de Hertogen van Brunswyk - Lunenburg. XIII. 172. van 1666, met den Keurvorst van Brandenburg. XIII. 184. van 1666, met Deenemarke. XIII. 186. van 1667, met Zweeden. XIII. 277. van Koophandel met Groot-Britanje van 1668. XIII. 302, 402. met Frankryk van 1668. XIII. 328. met den Keurvorst van Brandenburg van 1668. XIII. 373. met den Keurvorst van Keulen van 1668. XIII. 374. met de Ridderorde van Maltha van 1668. XIII. 375. met Zweeden, in 1673. XIV. 274. van Zeevaart met Groot-Britanje. in 1674. XIV. 339. van Koophandel met Frankryk, in 1678. XIV. 492. van Koophandel met de Porte van 1680. XV. 54. met Frankryk tot bevordering van een Bestand tuschen dit Ryk en Spanje, in 1684. XV. 240, 242. met Marokko van 1684. XV. 254. met Keur-Brandenburg, in 1685. XV. 292. met Deenemarke, in 1688. XV. 379. met Groot-Britanje, in 1689. XVI. 27, 37, 38. met Brunswyk - Wolfembüttel. XVI. 143, 271. met Deenemarke, in

1691. XVI. 165. met Marokko, in 1692. XVI. 198. van Onzijdigheid voor Italie, in 1696. XVI. 333 van Koophandel met Frankryk, in 1697. XVI. 408. met Groot Britanje van 1709. XVII. 346. en van 1713 XVII. 496. van Koophandel met Frankryk van 1713. XVII. 512. tuschen Frankryk, den Czaar en Pruissen van 1717. XVIII. 160. tuschen Pruissen en de Staateu van 1717. XVIII. 160. van Weenen van 1725. XVIII. 306. enz. van Hanover van 1725. XVIII. 321. enz. van Seville van 1729. XVIII. 499. enz. XIX. 3enz. 10. enz. van Weenen. van 1731. XIX. 48, 70. van Koophandel met Frankryk van 1739. XIX. 266. ingetrokken. XX. 21. van Worms van 1743. XIX. 413. van Fuesfen van 1745. XIX.

495

Verdrag van Verdeeling der Spaansche Heerschappye. Handeling over het zelve XVII. 6. het eerste wordt geslooten. XVII. 11. handeling over het tweede. XVII. 22, 25. redenen voor en tegen het zelve. XVII. 27. het wordt geslooten. XVII. 29. men zoekt het door verscheiden Mogendheden te doen aanneemen. XVII. 33. misnoegen over het zelve aan het Weener-Hof. XVII. 35. de Keizer weigert het te aanvaarden. XVII. 37. Frankryk houdt 'er zig niet aan. XVII. 53, 60. Verdugo (François) wordt Stadhouder van Friesland enz. van 's Koningswege. VII. 367. slaat Norrits, by Noordhoorn. VII. 387. valt op de schans by Ouden-

- denboon. VII. 465. belegert Lochem. VII. 465. verlaat het. VII. 466. verrast Steenwyk. VII. 466. zyn aanflag op Kampen. VIII. 18. op Hasfelt. VIII. 19. hy valt in Schooterburum. VIII. 68. biedt Graave Willem de brandfchatting der Ommelanden aan. VIII. 123. doet boekjes strooijen in Friesland. VIII. 124. zyne Krygsbedryven aldaar. VIII. 312. hy wint Emen. til. VIII. 349. beschermt Groningen. VIII. 356, 357. tragt naar Koeverden. VIII. 378, 379. verlaat de Stad. VIII. 385. valt in Friesland. VIII. 404. trekt naar Frankryk. VIII. 422. sterft. VIII. 422
- Vere (Eduard)* fneuveelt voor 's Hertogenbosch. XI. 98
- Vere (François)* brengt voorraad in Rynberk. VIII. 306. bemagtigt de Schans over Zutfen. VIII. 354. vordert vierentwintig fchepen van de Staaten. VIII. 438. dringt sterk op het voldoen der agterftallen aan Koninginne Elizabeth. VIII. 500. helpt den slag by Nieuwpoort winnen. IX. 79 enz. verdedigt Ooftende. IX. 105, 109, 111. zyne looze handeling aldaar. IX. 113.
- Vere (Horatio)*, Broeder van François, helpt den slag by Nieuwpoort winnen. IX. 82. wordt in 't verdedigen van Ooftende gekweest. IX. 115. doorwaadt de eerfte de Roer. XI. 194
- Vereeniging. Zie *Unie*.
- Verelst (Joan Louis)*, Burgemeester van Veere, in bezending naar Staatsch Vlaanderen. XX. 63. hy doet een voorflag, wegens 't aanvaarden van Engelſchen onderftand. XX. 69, 70. doet de oude en dienende Burgemeesters vergaderen, om den Prins van Oranje tot Stadhouder uit te roepen. XX. 71. wordt benoemd, om 'er zyne Hoogheid kennis van te geeven; doch verſchoont zig. XX. 78
- Vergadering. Zie *Groote Vergadering*.
- Vergiffenis (algemeene,) in 1566 beraamd. VI. 172. in 1570 afgekondigd. VI. 316. baart weinig gerustheid. VI. 316 andere onder Requefens, in 1574. VI. 475. andere der algemeene Staaten, in 1651. XII. 192, 196, 197. en der Staaten van Holland van 1749. XX. 314
- Verhee (Jan)*, Schepen van Amsterdam, ontdekt een' aanflag op Enkhuizen. VII. 463. verwelkomt Leicester. VIII. 244
- Verbee (Wouter)*, aangezocht om Enkhuizen te verraden. VII. 463
- Verhoef (Henrik)*, Zilversmid in den Haage, heeft de voornaamſte hand in den moord der Witten. XIV. 164, 165, 169, 170, 171, 172, 176. maakt zig meester van de harten der broederen. XIV. 177. zyn uiteinde. XIV. 180
- Verhoef (Pieter Willemszoon)* helpt den Scheepsftryd voor Gibraltar winnen. IX. 255. zeilt naar Oostindie. IX. 301. wordt op Banda vermoord. X. 46
- Verlofgeld op 't Kooren. Zie *Koorn*.
- Verlofgelden of *Licenten*, in Holland en in Zeeland ingevoerd. VI. 399. te Calais geheven. VI. 400. VII. 81. Zie *Regten*.

- Vermertlen (Michiel)*, door Sonoi aangesteld tot Regter over eenige Roomschegezinden. VII. 55
- Vernoutsee*, in Zuidbeveland. III. 8
- Aant.* Slag aldaar. III. 8
- Verpogting van 's Lands Imposten, voor de eerste reize. V. 419, 421 brengt tweemaal zo veel op als de helfting by inzameling. V. 421. *Zie* Excynzen en Imposten.
- Verponding in Holland, van 't Jaar 1448. IV. 20. van 't jaar 1515. IV. 391. V. 134. ontwerp eener nieuwe Verponding. V. 12, 352
- Verponding (nieuwe) in Holland van 1632. XI. 51. van 1732. XIX. 33
- Verraad (Protestantsch) in Engeland. XV. 251
- Verreiken (Lodewyk)* brengt de Spaansche bekragting der Wapenschorsing naar den Haage over. IX. 272, belooft eene nadere. IX. 279, 280. dringt op het te rug roepen der Vloote. IX. 280. waartoe eindelyk, beslooten wordt. IX. 281. men verwyf hem 't omkooopen, door Neyen ondernomen. IX. 282. hy beschuldigt Neyen. IX. 283. brengt eene nadere bekragting herwaards. IX. 285, 289. wordt tot de handeling gevolmagtigd. IX. 320, 347
- Verrekykers gevonden, te Middeburg. X. 47
- Verritus en Malorix*, Opperhoofdender Friezen, beweegen hen tot het inneemen van eenige akkers. I. 96. hun zonderling gedrag in den Schouwburg te Rome. I. 97
- Verstandhouding (geheime). or-
- de op dezelve, in 't jaar 1651. beraamd. XII. 187.
- Vervolging neemt af, in 1564. VI. 98. wakkert, in 1566. VI. 209. in 1567. VI. 233, 253. in 1568. VI. 265. in 1569. VI. 292. in 1570. VI. 317. neemt sterk af, onder Don Jan. VII. 202. laatste voorbeeld van 't dooden om den Godsdienst in de Spaansche Nederlanden. VIII. 428
- Verzegeling*. wat 'er, in Holland, door verstaan werdt. IV. 445. V. 23
- Verzoekschrift der Edelen ontworpen. VI. 132. overgeleverd. VI. 142. Inhoud van het zelve. VI. 143. Antwoord daarop. VI. 145. 't wordt gedrukt. VI. 147
- VESPAZIAAN voor Keizer uitgeroepen. I. 117. Civilis veinst zyne zyde te kiezen. I. 117. hy wint den Slag by Kremona. I. 138. 't Leger aan den Neder-Ryn doet hem ced. I. 139
- Vetera*, Legerplaats der Romeinen. I. 127. *Aant.* door Civilis bestormd. I. 133. belegerd. I. 134, 136, 142. ontzet. I. 143. op nieuws, omringd. I. 145. hongersnood te Vetera. I. 151. dat, eindelyk, opgegeven wordt. I. 152
- Veth (Lucas de)*, Schout by nagt. zyn togt naar de Oostzee. XVIII. 102. hy keert naar huis XVIII. 143.
- Vetkoopers en Schieringers* tweespalt in Friesland. III. 328. IV. 63
- VEURNE, door Parma bemagtigd, in 1583. VII. 490. door de Franschen, in 1744. XIX. 456
- Veuzels (Willem)* naar Spanje gezonden, om die van Utrecht

- te verdedigen. VI. 315. brengt eenig Zilverwerk naar Emmerik. VII. 330
- Vezekius (Bernherus)*, Remonstrantsch Predikant, raakt in hegtenis, X. 412. ontkomt. X. 413. XI. 144
- Vezontio*, Stad in Gallie. I. 101
- VIANE en AMEIDE (Heerlykheid van)* door de Staaten van Holland gekogt. XVIII. 337
- VIANE*, verscheiden' reizen verloren en gewonnen. IV. 205. 't Slot aldaar versterkt. VI. 211. de bezetting wordt van voorraad voorzien. VI. 215. Hertog Erik maakt 'er zig meester van VI. 232
- Vierde Punt der Ryswyksche Vrede*, tuschen het Keizerryk en Frankryk. XVI. 418. zwaarigheid in het zelve. XVI. 421. de Staaten zoeken het te doen veranderen. XVI. 423. XIX. 215. Frankryks oogmerk in het zelve. XVI. 424. handeling, in het Duitse Ryk, over de vernietiging van het zelve. XIX. 212
- Vierfen (Matthias van)* trekt in gezantschap naar Deenemarke. XIII. 393
- Viglius van Zuichem van Ayttia* zoekt onderstand tegen de Munsterse herdoopers. V. 74. wordt Raadsheer in den grooten Raad te Mechelen en in den geheimen. V. 236, 262. verdedigt 's Keizers regt op Gelder en Zutfen. V. 236. bewerkt een Verbond met den Hertoge van Gulik en den Koning van Deenemarke. V. 262. handelt, op de Ryksdagen, over de onderhoorigheid der Nederlanden aan 't Ryk. V. 306, 308, 309, 311, 317. wordt President van den geheimen Raad. V. 317. verdedigt zig wegens 't uitgeeven van een streng Plakaat. V. 348. slaat eenige Nederlanders voor, om naar Trente te gaan. V. 363. zyn oordeel over den afstand der Nederlanden. V. 427. hy wordt medehelper in de Abtdye van S. Baafs. VI. Lid van den Raad van Staate. VI. 7, 40. zyn gezag. VI. 8, 46. hy wordt gemagtigd tot de Vredehandeling, in 1558. VI. 32. zoekt zig van zyn ampt te ontslaan. VI. 71. dwarsboomt Oranje. VI. 97, 100. verschilt met hem over Egmonds Berigtschrift. VI. 104. krygt eene be-roerte. VI. 106. wordt van't Presidentschap in den geheimen Raad ontslaagen. VI. 121. geraadpleegt op 't stuk der Inquisitie. VI. 137. keurt zeker Ver-toog van Holland af. VI. 153. houdt de Landvoogdes op binnen Brusfel. VI. 190. zoekt den Koning tot gemaatigheid te beweegen. VI. 265. wordt voor den opsteller der Crimineele Ordonnantien gehouden. VI. 293. raakt in geschil met Alva over den tienden penning. VI. 294, 297, 334, 337. zyn moedig antwoord. VI. 357. hy ontwerpt eene algemeene Vergiftenis. VI. 317. hy sterft. VII. 146
- Vigos*. Spaansche Zilvervloot aldaar vernield. XVII. 171
- Vikaris (Pauselyke)* Raadpleegingen in Holland om 'er een onder de Roomschegezinden toe te laten. XIX. 84 enz.
- Viktor Amadeus de II*, Hertog van Savoje, verlaat de zyde van Frankryk. XVI. 119. treedt in 't Groot-Verbond. XVI. 103,

120. zoekt onderstand by de Staaten. XVI. 120, 158. zyne Krygsverrigtingen. XVI. 158, 199. hy sluit heimelyk met Frankryk. XVI. 323 enz. gaat tot de Bondgenooten over. XVII. 204, 223, 322. wordt *Koning van Sicilie*. XVIII. 7. de Staaten weigeren hem in 't bezit van dit Ryk te Handhaaven. XVIII. 25. hy treedt in 't Viervoudig Verbond. XVIII. 186. neemt den naam van *Koning van Sardinie* aan. XVIII. 187
- Villa Hermosa (Hertog van)* wordt Landvoogd der Spaansche Nederlanden. XIV. 371. XV. 52
- Ville (Abt de la)*, Fransche Gezant in den Haage, slaat het houden eener Byeenkomst voor XX. 14. geeft den Staaten kennis van het oogmerk zyns Meesters om hunnen bodem aan te tasten. XX. 56. doet eene nadere Verklaaring. XX. 161. wordt beantwoord. XV. 162
- Ville (Joris van Lalaing, Heer van)*, verzekert zig van Valenchyn voor de Staaten. VII. 125. wordt Overste van Friesland en Groningerland, by voorraad. VII. 127. wordt aldaar, en over Drente, Twente en Lingen, vaste Stadhouder. VII. 165. doet Bosfus knegten vertrekken uit Friesland. VII. 165. wordt Graaf van Renneberg. VII. 238. Zie *Renneberg*.
- Villers (Jan de), Heer van l'Isle Adam*, stuit de Kennemers, voor Hoorn. III. 473. zyne magt. III. 474
- Villers (Jan van Montigni, Heer van)*, by Daalhem gevangen. VI. 270. ter dood gebragt. VI. 277. byzonderheid hem betreffende. VI. 278
- Villers (Joost de Zoete, Heer van)*, neemt den Heer van Selles gevangen. VII. 318. zyne Krygsbedryven, in 1581. VII. 376. hy wordt Stadhouder van Utrecht. VIII. 10. raakt met Tassis in gevegt VIII. 74. wordt gevangen. VIII. 75. raakt los. VIII. 305. spyzigt Rynberk. VIII. 305
- Villers (Piter de)*, Predikant, maant Willem den I. af van den handel met Engeland. VII. 83. schryft de Verdediging van den Prinse tegen den Spaanschen Ban. VII. 348. brengt den toelag van Anjou op Antwerpen uit. VII. 476
- Vindex (Kajus Julius)* verwekt eenen opstand in Gallie. I. 100. die gedempt wordt. I. 101
- Vindomisja*, Legerplaats in Zwitserland. I. 154 *Aant*.
- Visch of Vischers (Jan)*, Baljuw van Ingelmonter, te Gend gevat. VII. 178. opgehangen. VII. 233
- Visch (Gerard Jakobszoon)*, Vroedschap te Rotterdam, door de schuttery bewaard. XIV. 115
- Vischery*. Zie Haringvischery.
- Visser (Adolf)* in bezending naar Zeeland XVIII. 244
- Visvliet (Omar van)*, Kiesheer te Middelburg, gemagtigd tot de Byeenkomst te Antwerpen. XIX. 228
- Vitelli (Chiappin)*, Veldmaarschalk onder Alva. VI. 241. trekt op tegen Graave Lodewyk. VI. 280. bemagtigt Woudrichem, Leerdam en Asperen. VI. 474. zyn dood. VII. 75

- VITELLIUS (AULUS) aan den Neder-Ryn tot Keizer verklaard. I. 104. de Batavische hulpbenden vallen hem toe. I. 104. hy beoorloogt en overwint Othos Leger. I. 106, 111. hy verzendt de Batavieren naar hun Vaderland. I. 113. beveelt het doen eener werving onder de Batavieren. I. 118. verliest den Slag by Kremona. I. 138
- Viven.* Zie *Futten.*
- Vivien (Nikolaas)*, Pensionaris van Dordrecht, in bezending naar Zeeland op 't stuk der *Harmonie*. XIII. 335. neemt de Vergadering van Holland waar. XIV. 54
- VLAANDEREN. Oorsprong der oorlogen tusschen Vlaanderen en Holland. II. 154, 175. Vrouw Petronelle staat, vergeefs, naar dit Graaffchap voor haaren Zoon, Dirk den VI. II. 217. die van Vlaanderen vallen in Walcheren. II. 277. worden verdreeven. II. 279. vallen weder om in Walcheren. II. 317. in Schouwen. II. 323. voeren, op nieuws, oorlog tegen Holland. II. 388. vallen in Walcheren. II. 392. worden geslaagen. II. 393. doen een' nieuwen inval. III. 48, 99. worden verjaagd. III. 49, 101. worden van Holland, Zeeland en de Stad Utrecht meester. III. 160, 161, 164. raaken alles wederom kwyt. III. 165, 168, 179. einde van den twist tusschen Vlaanderen en Holland. IV. 208. Vlaanderen wil Maximiliaan niet voor Voogd erkennen. IV. 231. binnenlandsche oorlog in Vlaanderen. IV. 232, 240. Verdrag. IV. 241, 259. Grensfcheiding aidaar geregeld. XIII. 137, 373
- VLAANDEREN (STAATSCH) wordt, in 1747, veroverd door de Franschen. XX. 60, 104. oorzaaken van deszelfs zwakhed. XX. 63
- VLAARDINGEN, Stede en Landstreek in Holland. II. 159, 165. overmeesterd. II. 159. Vlaardinger engte. II. 159. Scheepsfryd voor Vlaardingen. II. 161. de Vlaamingen worden 'er uit verjaagd. III. 166. opschudding in 1653. XII. 281. de plaats zoekt als een beslooten Stad aangemerkt te worden. XX. 409
- Vlagge (Regt der), handeling hier over met de Engelschen, in 1672. XIII. 472-476. met de Franschen, in 1681. XV. 71
- Vlak (Roemer)* sterft aan eene wonde. XVII. 198
- Vlak (Rommert)*, zyn schip vliegt in de lugt, by Tabago. XIV. 444
- Vlucgels. wat met 'er door verstonde. I. 126 *Aant.*
- VLIELAND geplonderd door Bily. VII. 75
- Vlierhop (Ellerd)* helpt Briele inneemen. VI. 345
- Vliet (Gerard van Woerden van)* om hulp aangezocht tot het inneemen van Amsterdam. VII. 187
- Vliet (Jonkheer Jan van Woerden van)*, gemagtigd tot het bewind in 't Noorderkwartier. VI. 395. wordt Burgemeester van Haarlem. VI. 412. gevangen gezet. VI. 432. ontfnap. VI. 433. wordt Lid van den Landraad. VII. 23
- VLISSINGEN, WESTRAPELLE en DOM.

VADERLANDSCHE HISTORIE. 283

- DOMBURG** (de Heerlykheid van) aan den Heere van Veere geschonken. IV. 86
- VLISSINGEN** verrast door die van Sluis. IV. 235. wordt, nevens Veere, tot een Markgraafschap verheeven. V. 428. toeleg van Willem den I. op deeze Stad. VI. 325. Alva zoekt 'er zig van te verzekeren. VI. 350. zy verjaagt haare bezetting en kiest 's Prinzen zyde. VI. 350. 't aangevangen Slot aldaar geslegt. VI. 353. in 1574, met verscheiden voorregten beschonken. VI. 463. aanslag op deeze Stad mislukt. VII. 376. Oranje koopt de Heerlykheid deezer Stad. VII. 381. zy wordt met Engelsch Krygsvolk bezet. VIII. 92, 97, 98. IX. 175. Maurits wordt aldaar ingehuldigd. VIII. 271. toeleg op de Stad, in 1601. IX. 102. zy wordt ontleidigd van Engelsche bezetting. X. 104. aanslag op de Stad, in 1636. XI. 237. verschil over 't bettellen der Wet aldaar, na de dood van Willem den II. XII. 147. XIII. 99. verandering der Regeeringe, in 1672. XIV. 218. de Prins van Oranje wordt aldaar voor Stadhouder verklaard, in 1747. XX. 71. aankomst van Engelsch Krygsvolk voor de Stad. XX. 80
- Vloot** (zogenaamde *onverwinnelyke*), in Spanje uitgerust. VIII. 283 steekt in zee. VIII. 285. raakt slaags met de Engelschen. VIII. 286. keert naar huis. VIII. 287. lydt zwaare schade, door storm. VIII. 287
- Vloot** (Smirnsche), in 1664, aangetast door de Engelschen. XIII. 126. nog eens, in 1672. XIV. 13. onderzoekt, of zulks met de Bredasche Vrede itreedt. XIV. 14. aanslag op dezelve. XVI. 151
- Vloot** (Spaansche) komt aan te Kadix. XVIII. 416. handeling over de belasting op het zilver met dezelve aangebragt. XVIII. 448, 453. die eindelyk geregeld wordt. XVIII. 508
- Vloots of Vlotinus** (*Pieter*), Sekretaris van Amsterdam, naar Deenemarke gezonden. VI. 238
- Vlugtelingen** (Fransche). Verklaring ten hunnen voordeele. XVII. 348
- Voet** (*Gerardus*), wegens Gelderland, gemagtigd tot de opdracht der Heerschappye aan Frankryk. VIII. 55
- Voetiaan** en **Coccejaan**. Oorsprong van derzelver geschillen. XII. 54-57, 62. de eersten komen in meer agting na 't jaar 1672. XIV. 445. hunne verschillen door de Staaten bemiddeld, in 1694. XVI. 275
- Voetspoeling**, in Zeeland geoeffend. VI. 355. XI. 162
- Vogelenzang**, Graaflyk Lusthuis door Floris den V. gestigt. III. 85
- Vogelzangk** (*Pieter*), Pensionaris van Amsterdam, in gezantschap naar Zweeden en Deenemarke. XII. 477
- Vokula** (*Dillius*) trekt op tegen Civilis. I. 134 legert zig te Gulduba. I. 135. wordt, hier, overvallen. I. 141. overvalt Civilis. I. 143. ontzet Vetera. I. 144
- VOLKMARUS**, Bischop van Utrecht, hijst de Friezen op tegen

- gen Graave Arnoud. II. 129
 Volkplanting van Trajaan, hier
 te Lande. I. 190
- VOLLENHOVE (Slot te) gefligt. II.
 265. belegerd. III. 195. verlaaten
 III. 196. ingenomen door
 Sonoi. VII. 364
- Volmar (Jakob) heeft de hand in
 eene munitie te Leiden. VIII.
 259. wordt onthald VIII. 261
- Vondel (Joost van den) maakt een
 vers op 't stigien der Remon-
 strantsche Kerke te Amsterdam.
 XI. 87. wat hierover te doen
 viel. XI. 87. hy sterft. XV. 40
- Voogd (Leonard de), trekt in be-
 zending naar Schotland. VIII.
 293. Raadsheer in den Hoo-
 gen Raade, afgezonden om
 Amsterdam tot het Bestand o-
 ver te haalen. IX. 429. wordt
 gemagtigd tot de verandering
 der Regeeringe te Alkmaar.
 X. 22
- Voogd (Nikolaas de) komt in be-
 zending te Utrecht. X. 223.
 wordt tot Reger over Olden-
 barneveld, Hogerbeets en de
 Groot aangesteld. X. 288, 340
- Voogdyfchap over den jongen
 Prinse van Oranje Willem den
 III. Verschillen, deswege, on-
 der zyne naastbestaanden veref-
 fend. XII. 138-144. de Prinse
 Weduwe zoekt hulp in de Voog-
 dyfchap by de Staaten van Hol-
 land. XII. 445
- Voorhout (Willem van) sneuvelt te
 Schagen. II. 262
- VOORNE (Heerlykheid van). Gele-
 genheid derzeive. II. 238. zy
 wordt aan Jan van Beijeren op-
 gebragten. III. 325. aan Frank
 van Borselen. III. 514. aan Karel,
 Graave van Charolois. III. 515.
- byzonderheden, wegens deeze
 Heerlykheid. III. 515. men zoekt
 haar de gemeene Lasten onder
 Holland te doen opbrengen. V.
 248, 285
- VOORNE (LAND VAN) wil alseen
 Gewest op zig zelf aangemerkt
 zyn. VII. 264, 433. wordt, ne-
 vens Briele, verklaard tot Hol-
 land te behooren. XIV. 306
- Voorne (Floris van). II. 259
- Voorne (Gerard van) onthald. IV.
 230
- Voorne (Hugo van). II. 259, 295,
 300, 304
- Voorne (Magteld van) onderfcent
 Willem den V. tegen zyne Moe-
 der. III. 282. Zie Hugo van
 Voorne.
- Voornerfchans, bemagtigd door de
 Franschen. XIV. 35
- Voorfchooten, Legerftede des Graa-
 ven van Loon. III. 318
- Vorfius (Conradus), in Arminius
 plaats, tot Hoogleeraar te Lei-
 den beroepen. X. 20. gefchorst.
 X. 54. zyne Leer wordt veroor-
 deeld. X. 326
- Vos (Jakob) wordt, om 't fchry-
 ven van zeker boekje, geban-
 nen. VII. 493, 494
- Vos (Paulus) wordt Lid van den
 Landraad, in 1575. VII. 23
- Vosbergen (Gaspar van), Baljuw
 van Zierikzee. Zyn looze han-
 del met de Spaanfchen. VII. 73,
 99. hy ontvlugt hun. VII. 100.
 zyn gefprek met Oranje over
 den koop van Veere en Vlis-
 fingen. VII. 384. hy wordt ge-
 magtigt om met Leicester te
 handelen. VIII. 175. wegens
 zyn bedryf in 't Prinsdom van
 Oranje befchuldigd. X. 426. in
 gezantschap naar Frankryk. XI.
 62.

62. naar Duitschland. XI. 178
Vosmaer (Jakob) bevordert de
aanstelling van Willem den III.
te Rotterdam. XIV. 78
Vosje (Andries de), Pensionaris
van Enkhuizen. XIV. 338
Vossius (Gerardus Joannes) wordt
van 't Regentschap van 't Staa-
ten-Collegie verlaaten. X. 388.
wordt Profesfor der Historien
in de doorlugtige Schoole te
Amsterdam. XI. 89
Vrede is noodig voor Holland.
V. 118
Vrede van Atrecht van 1435.
III. 522. van Conflans, in 1465.
IV. 85. van Peronne, in 1468.
IV. 105. van Frankfort, in 1489.
IV. 259. van Kameryk, in 1508
en 1529. IV. 358, 503. van Cres-
pi, in 1544. V. 272. van Pasfau,
in 1552. V. 366. van Chateau
in Cambresis, in 1558. VI. 34.
van Vervins, in 1598. VIII.
499. van Munster, in 1648. XI.
458. van Londen, in 1654. XII.
317. Pyreeneefche van 1659. XII.
475. Olivafche van 1660. XII.
481. Koppenhaagsche, van 't
zelfde jaar. XII. 482. met Por-
tugal van 1661. XIII. 16-18.
met den Bifchop van Munster
van 1666. XIII. 202. Bredafche
van 1667. XIII. 265-267. A-
kensche van 1668. XIII. 329.
Westmunsterfche van 1674.
XIV. 299. Keulfche van 1674,
met den Bifchop van Munster
en den Keurvorst van Keulen.
XIV. 304, 305. Nieuwmeegfche
van 1678 XIV. 490 enz. XV. 19.
met Algiers van 1679. XV. 24.
Ryswykfche van 1697. XVI.
406 enz. zie Vierde punt der
Ryswykfche Vrede. Karlowit-
fche Vrede van 1699. XVII. 17.
Travendalfche van 1700. XVII.
43. Utrechtsche van 1713 XVII.
504 enz. met Algiers, Tunis en
Tripoli, in 1713. XVIII. 9. van
Raditad en Baden, in 1714.
XVIII. 14, 16. met Spanje van
1714. XVIII. 20. Pasfarowitsche
van 1718. XVIII. 172. met Al-
giers van 1726. XVIII. 391.
vernieuwd, in 1731. XIX. 65.
van Weenen van 1738. XIX.
240. van Breslau van 1742. XIX.
339. van Abo van 1743. XIX.
417. van Dresden van 1745.
XIX. 513. van Aken van 1748.
XX. 244
Vredehandeling (heimelyke) van
1705 en vervolgens XVII. 289-
294, 314, 315, 326. zy wordt
openbaar. XVII. 334 enz.
Vredehandeling te Aken. XX.
179. Gevolmagtigden op de-
zelfde. XX. 179. zwaarigheden
in de handeling. XX. 181. de
voorafgaande punten tot de
Vrede worden getekend. XX.
182 inhoud derzelven. XX. 184.
geheim punt. XX. 186. ver-
klaaring der Gevolmagtigden
van Groot-Britanje en de Staa-
ten. XX. 187. byzonderheid in
't stellen der voorafgaande pun-
ten. XX. 191. vervolg der han-
delinge. XX. 240. zwaarighe-
den in het Fransch Ontwerp.
XX. 242. de Vrede wordt ge-
tekend. XX. 244. Protesten daar
tegen. XX. 251. aanmerkingen.
XX. 258
Vredehandeling te Breda, in
1667. XIII. 245. Gevolmagtig-
den der Staaten. XIII. 245. hun
last. XIII. 245. handeling over
't behouden der wederzyfche
be-

- bezittingen. XIII. 247. over eene duisterheid in 't Verbond van 1662. XIII. 249. over de brieven van Schâverhaaling. XIII. 250. over de Engelsche Akte tot voortzetting van den Koophandel. XIII. 251. over de handhaaving der Vrede. XIII. 252. Wapenschorsing voorgeslaagen. XIII. 253. afgewezen. XIII. 254. handeling tusfchen de Zweedschen en Staatschen. XIII. 254. misverstand wegens 't aannemen van zekeren voorflag. XIII. 255. aanvang der openbaare handelingen. XIII. 257. voortgang derzelven. XIII. 263. de Vrede wordt geslooten. XIII. 265
- Vredehandeling te Breda, in 1746 beslooten. XX. 27. opening derzelve. XX. 47. stemming. XX. 48. gedrag der Engelschen op dezelve. XX. 50. ontwerp van eene algemeene Vrede, aldaar gemaakt. XX. 53. vergeleeken met de Vrede van Aken. XX. 259. verflag van 't gehandelde aldaar. XX. 83. zy wordt afgebroken. XX. 102
- Vredehandeling te Geertruidenberg, in 1710. Voorbereidsels daartoe. XVII. 350. Voorflag van Frankryk. XVII. 352. verschieil over den zelve. XVII. 355. handeling met de Franschen. XVII. 356-262. raadpleegingen daarover in den Haage. XVII. 362-364. nadere voorflag van Frankryk. XVII. 364, 367. handeling over denzelve. XVII. 365-372. zy wordt afgebroken. XVII. 372. de Staaten verdedigen zig deswege. XVII. 372-382
- Vredehandeling met Kromwel, Last der Gemagtigden tot dezelve. XII. 258. uitvoering van den zelve. XII. 261. voorflag der Engelschen. XII. 262. huneisch van vergoeding. XII. 263. de Gemagtigden handelen bedekt voor elkanderen. XII. 279, 280. nieuwe last aan dezelve. XII. 308. de Engelschen ontwerpen een Verdrag. XII. 310. twist over het zelve. XII. 311. de Staaten bewilligen 'er in onder voorwaarde. XII. 315. de Vrede wordt geslooten. XII. 317. handeling over de uitsluiting van den Prinse van Oranje door Holland alleen. XII. 320-324. zy geschiedt. XII. 324. zylekt uit. XII. 326. Zie *Uitsluiting*. de Vrede wordt afgekondigd. XII. 330. aanmerkingen op dezelve. XII. 331
- Vredehandeling te Keulen, in 1673. XIV. 242, 244, 253. handeling over eene Wapenschorsing. XIV. 243, 244, 247-252. Instructie voor de Gevolmagtigden. XIV. 252. voorflag der Zweedschen. XIV. 254. Antwoord der Staatschen. XIV. 256. door Zeeland afgekeurd. XIV. 257. nader voorflag der Zweedschen. XIV. 258. de handeling wordt gerekt. XIV. 264. afgebroken. XIV. 301
- Vredehandeling te Munster bescreeven. XI. 397 enz. titels en rang der Gevolmagtigden geregeld. XI. 397. Fredrik Henrik stemt het vertrek der Gevolmagtigden van den Staat. XI. 398, 399. schets van de belangen der handelende Mogendheden, als Spanje. XI. 400. de Ver-

Vereenigde Gewesten, XI. 402. de Keizer. XI. 406. Beijeren. XI. 408. Saxen. XI. 408. Frankryk. XI. 408. Zweeden. XI. 408. de Paltsgraaf Karel Lodewyk. XI. 409. Hesfen - Kasfel. XI. 409. middelaars op de handeling. XI. 410. voorbereidfels tot dezelve. XI. 411. de Staatfche Gevolmagtigden komen te Munfter. XI. 412. verneemen dat Frankryk en Spanje afzonderlyk handelen. XI. 413. verflag van Paauw en de Knuit. XI. 415-418. handeling over een Bestand. XI. 419. de Staatfchen verontfchuldigen zig wegens afzonderlyke handeling met de Spaanfchen. XI. 419, 425. zy komen genoegzaam overeen met dezelve. XI. 444-446. zoeken Frankryk en Spanje te bevredigen. XI. 446. tekenen 't ontwerp der Vrede. XI. 451. de Spaanfchen loopen te rug. XI. 454. de Staatfchen noodzaaken hen te flaan. XI. 454. de Franschen ftrekken het tekenen der Vrede tuffchen Spanje en de Staaten. XI. 455. 't gefchiedt eindelyk. XI. 457. inhoud van het Verdrag XI. 458-475. byzondere Verdragen met het Huis van Oranje. XI. 475-478. verfchil wegens dezelve. XI. 488 de Staatfchen doen verflag van 't fluiten der Vrede. XI. 478 misnoegen van 't Fransche Hof. XI. 479-485. Zeeland en Utrecht weigeren de Vrede te bekrachtigen. XI. 457-483-485, 489. Utrecht laat zig overhaalen. XI. 488, 490. de Vrede wordt afgekondigd. XI. 491, 494. Zeeland neemt ze eindelyk aan. XI. 493. fchets van 't gene 'er verder geflooten werdt te Munfter en te Onnabrugge. XI. 495, 500

Vredehandeling te Nieuwmegen. Voorbereidfels tot dezelve. XIV. 368, 384. inzigten op de voorwaarden. XIV. 385. verfchil over de Paspooten. XIV. 387. de handeling wordt opgefchort. XIV. 388. voortgezet. XIV. 401, 423. inzigten der oorloogende Mogendheden. XIV. 403-406. handeling der Franschen. XIV. 406-411, 415-418. verfchil over den onzydigen grond buiten Nieuwmegen. XIV. 411. over den titel en rang der Gevolmagtigden. XIV. 413. orde op de openbaare rust. XIV. 413. onderzoek der Volmagten. XIV. 424. wederzyfche eifchen. XIV. 436-439. de Franschen handelen met de Staatfchen over eene afzonderlyke Vrede. XIV. 460-462. zy rekken de handeling over de algemeene. XIV. 467. hun voorflag van de Voorwaarden der Vrede. XIV. 476. Wapenfchotting. XIV. 480, 481. de Staatfchen arbeiden tot Vrede. XIV. 482. de Vrede wordt byna hoopeloos. XIV. 482. de hoop tot Vrede herleeft. XIV. 486. bekteitheid der Franschen. XIV. 487-490. uitflag der handeling. XIV. 490 enz.

Vredehandeling te Peronne, in 1558. VI. 29. te Breda, in 1575. VII. 31-53. te Keulen, in 1579. VII. 277-285, 310-316. met den Aartshertoge Albertus, in 1590 afgewezen. IX. 11. fchriften voor en tegen de Vredehandeling met Spanje. IX. 178-180. drie gevoelens over dezelve. IX. 239, 251, 283

Vre

- Vredehandeling te Ryswyk. Eerste aanleiding tot dezelve. XVI. 255, 272, 300-306, 320, 341-347. men besluit 'er toe. XVI. 344, 345. de handelaars wordt vastgesteld. XVI. 347. gelegenheid derzelve. XVI. 348. schets van de inzichten en belangen van Frankryk. XVI. 350, 367. van den Keizer en 't Ryk. XVI. 352. van Spanje. XVI. 355. van Groot-Britanje. XVI. 355. van de Staaten. XVI. 357. van Zweeden. XVI. 358. regeling van het uiterlyke der handeling. XVI. 359. Opening der Byeenkomsten. XVI. 360. Eischen der Duitschen. XVI. 362. der Spaanschen. XVI. 364. der Staatschen. XVI. 364. Aanmerkingen op de eischen. XVI. 364. verscheiden Ontwerpen van Vrede. XVI. 381-384, 389. aanmerkingen op dat der Franschen. XVI. 385-390. de Franschen zoeken afzonderlyk te sluiten. XVI. 390. doen een naderen voorslag. XVI. 392-395. de Keizerschen zoeken het sluiten te doen verwylen. XVI. 401. de Vrede wordt getekend. XVI. 406 enz. 418. enz. *Protestatiën* tegen dezelve. XVI. 427. Aanmerkingen op dezelve. XVI. 436 enz.
- Vredehandeling met Spanje en de Aartsbistogen van den jaare 1608. Wederzydsche Gemagtigden tot dezelve. IX. 320, 321. onderzoek der Volmagten. IX. 321. men handelt eerst van Vrede. IX. 322. de Vryheid der Vereenigde Nederlanden wordt erkend. IX. 323, 325. de titel der Aartsbistogen be-
twist. IX. 323. geschillen over den Indischen handel. IX. 326, 334, 335, 342. de Staaten zoeken de onderhandelingen af te breeken. IX. 335. de Spaanschen leveren hunne punten over. IX. 337. hunne inzichten op 't stuk van den Godsdienst. IX. 338. punten der Staatschen. IX. 341, 349. verschil over den Koophandel in de Nederlanden. IX. 341, 342. over de grens-scheiding. IX. 344. over de geleigelden, wisfeling van Plaatsen en herlevering van goederen. IX. 347. de Spaanschen eischen, voor 't laatst, afstand van de Indische Vaart, en vrye oefening van den Roomschen Godsdienst. IX. 357. de handeling wordt afgebroken. IX. 359. *Zie* Bestand.
- Vredehandeling met de Spaanschen van 1629. XI. 106. van 1632 en 1633. XI. 158, 167-174. van 1635. XI. 213-216. aanleiding tot de Munsterse Vredehandeling. XI. 357-362, 395. *Zie* Vredehandeling te Munster.
- Vredehandeling te Utrecht vastgesteld. XVII. 423. Gevolmagtigden tot dezelve. XVII. 427. inzichten en belangen op dezelve, van Frankryk. XVII. 428. van Groot-Britanje. XVII. 430. van de Staaten. XVII. 433. opening der Byeenkomst. XVII. 440. 't Ontwerp der Franschen wordt verklaard. XVII. 442. misnoegen daarover. XVII. 445. handeling over 't beantwoorden derzelve. XVII. 447. eischen der Keizerschen. XVII. 448. der Engelschen. XVII.

448. der Portugeefchen. XVII. 14. hem ontweldigd. III. 36. aan
 449. der Pruiſſiſchen. XVII. Willem den III. verpand. III.
 450. der Savooiſchen. XVII. 450. 224. den Biſchop van Utrecht
 der Staatſchen. XVII. 451. Aan- wederom afgeſtaan. III. 287.
 merkingen op alle de eiſchen. twist hierover beſlegt. III. 305.
 XVII. 453. miſnoegen der Kei- 308
 zerſchen. XVII. 454. de han- Vreemdelingen, met eenige be-
 deling verſlaauwt. XVII. 455. paaling, van 't bekleeden van
 de Engeliſchen dreigen afzon- Ampten in Holland uitgefloo-
 derlyk te zullen fluiten. XVII. ten. V. 383, 405, 428. uit de
 470. wapenſchorſing. XVII. 483, Regeering te weeren. VI. 51,
 489. twist over de Barriere der 100
 Staaten. XVII. 485. over Door-
 nik. XVII. 487. over de Plaaf- Vreeswyk. Zie Vaart.
 ſen, die Frankryk zou moeten Vroedſchappen der Steden, oud-
 afſtaan. XVII. 501. over de Lyst tyds, geen bepaald getal. II. 33.
 der Regten. XVII. 502. de Vre- wanneer vaste Kollegien gewor-
 de wordt geflooten. XVII. 504, den. III. 363. in welke Steden,
 515. afgekondigd. XVII. 515. zy zig zelve kiezen mogten,
 Protesten tegen 't gehandelde. onder den Aartshertoge Filips,
 XVII. 519. beſluit van 't ver- en tot hoe lang. IV. 295, 296,
 haal der handeling. XVII. 521. 297, 349. ſomtyds gedreigd te
 de Vredehandeling tuſſchen den veranderen. IV. 454. men be-
 Keizer en Frankryk wordt af- dingt, dat zulks, alleen op den
 gebroken. XVIII. 4. hervat. gewoone tyd, geſchiede. V.
 XVIII. 13. Vredehandeling 418
 tuſſchen Spanje en Savoje. XVIII. Vroezen (Adriaan), Vroedſchap
 7. tuſſchen Spanje en de Staa- te Rotterdam, verdagt by 't ge-
 ten. XVIII. 16-22. tuſſchen Span- meen. XIV. 77. legt zyn ampt
 je en Portugal. XVIII. 22 neder. XIV. 78. wordt door de
 Vredehandeling te Westmunſter ſchutters vastgehouden. XIV.
 met Karel den II. XIV. 293. de 115. aan zyne Hoogheid ge-
 Staaten ſchryven hem. XIV. zonden. XIV. 193. wederom in
 294. zyn antwoord. XIV. 296. de Regeering geſteld. XVII. 135
 wederantwoord der Staaten. Vroone ('t Dorp) heeft Keuren
 XIV. 297. uitſlag der handelin- van Willem den II. gehad. II.
 ge. XIV. 299 401. 't wordt verbrand. III. 107
 Vredeland (Henrik), Luthersch' Vrooneſtein (Adriaan de Waal van),
 Predikant te Woerden, wordt tekent het verbond der Edelen.
 de Stad ontzeid. VII. 333 VI. 126
 Vredenburg ('t Slot) te Utrecht Vrouw (ſterke) uit Zeeland. III.
 geſtift IV. 495 205
 Vreeland ('t Slot te) geſtift. II. Vrouw, in mans gewaad, volge-
 398. belegerd. III. 12. aan Gys- den kryg. IX. 115
 brecht van Amſtel verpand. III. Vrybergen (Kornelis van) Re-
 ſident te Bruſſel, zyne hande-
 ling

- ling aldaar. XIV. 127
- Vrybergen* (*Marinus van*), der Staaten Gezant aan 't Engelsche Hof. XVII. 121, 279, 381
- Vrybergen* (*Theodorus van*) neemt Brouwershaven in XIII. 413
- Vrye-Metfelaars Genootschap derzelven in Holland gestoord en verboden. XIX. 167
- VRYEN (LAND VAN DE) treedt in Utrechtsche Unie. VII. 266. verzoent zig gedeeltelyk met Philips den II. VII. 507
- Vrygeleibriefven. Verschil over 't verleenen derzelven tusfchen den Admiraal en de Staaten V. 140, 163, 164
- Vryheid, sterk begeerd van de oude Ingezetenen deezer Landen. I. 444. II. 214, 222, 223. III. 335, 337. IV. 63, 66
- Vrywilligen, welke Krygsknegten de Romeinen hierdoor verftonden. I. 194. *Aant.*
- Vuuren langs de stranden in oorlogstyd. V. 293
- Vyg* (*Adriaan*), Overfte van Gorinchem, verliest Gunterstein. VI. 424
- W.
- Waal* (*Frank de*) bevordert de openbaare Preeke. VI. 165
- Waal* (*Joon de*), Burgemeester van Haarlem, door Willem den II. in hegtenis genomen. XII. 90. op Loevestein gezet. XII. 92. geslaakt, mids zig onthoudende van de Regeeringe. XII. 109. hersteld in zyne waardigheid. XII. 127, 194
- Waaften*. Zie *Warneton*.
- Waardgelders aangenomen, in 1587. VIII. 204. in 1596. VIII. 432. in 1617. X. 161, 166, 169. oorzaaken hiervan. X. 161. afgedankt te Utrecht. X. 232. en in Holland. X. 235, 236. honderd vendels bellooten aan te neemen, in Holland, in 1747. XX. 120. afgedankt. XX. 334
- Waayen* (*Joannes van der*), Predikant te Middelburg, wordt Zeeland ontzeid. XIV. 449. arbeid om het goed verftand tusfchen de Prinzen van Oranje en Nassau te herstellen. XV. 424.
- Wabbens* (*Sebastiaan*). Burgemeester van Appingadam, begunftigt de onderneeming van Graave Lodewyk. VI. 272
- WAGENINGEN bemagtigd door Hertoge Karel van Gelder. IV. 340. belegerd door Philips van Bourgondie. IV. 341. verlaaten. IV. 343, 348. neemt vrye hoede van de Franschen, in 1672. XIV. 39. opfchudding aldaar. XVII. 246, 300 enz.
- Wageschotten* tot gefchenk gegeven V. 104
- Wagtendonk* bemagtigd door Graave Lodewyk, in 1600. IX. 72. verlooren en herwonnen, in 1603. IX. 157. verlooren, in 1605. IX. 195
- Wakkene-Kappelle* (*Adolf van Bourgondie, Heer van*), onderneemt eene landing in Frankryk. VI. 27. krygt bevel om Rammekens te bezetten. VI. 224. en om voor Walcheren te bezorgen. VI. 330. wordt kwalyk bejegend te Vlisfingen. VI. 351. sneuvelt voor Middelburg. VI. 44c. heeft 's Konings Perfoon in de Staaten van Zeeland vertoond. VIII. 457
- WAL.

VADERLANDSCHE HISTORIE. 291

- WALCHEREN**, ongeoorloofde Huwelyken aldaar. II. 45. Hemming krygt bewind in dit Eiland. II. 49. ook, meent men, Heriold. II. 59. Eggard is 'er Graaf. II. 53. de Deenen doen 'er eenen inval. II. 53, 58. ook de Vlaamingen. II. 277, 279, 317. III. 99. aanflag der verbonden' Edelen op dit Eiland, mislukt. VI. 172, 223. bekommering aldaar voor eene landing der Watergeuzen. VI. 424
- Waldek** (*George Fredrik, Prins van*), wordt Veldmaarschalk. XVI. 11. zyne Krygsbedryven. XVI. 104, 109, 148, 149. hy sterft. XVI. 202. zyne bekwaamheid. XVI. 244
- Waldek** (*Prins van*) wordt Generaal in Staatschen dienst, in 1745. XX. 6. in 1747. XX. 64. verlaat dien, en keert naar Duitschland. XX. 107. de Koning van Pruïsen klaagt over hem. XX. 108
- Waldenzen** in Provence ter dood gebracht. V. 282 in Piemont ondersteund, door de Staaten. XII. 430-432. verdraagen zig met den Hertoge van Savoje. XII. 432. de Staaten schryven, in hun voordeel, aan den Hertoge. XIII. 51
- Waldenfinger** (de Kolonel) gesteld, om Oranje te bespieden. VI. 208
- Walen** (*Foan*), Advokaat te Dordrecht, om oproerigheid gebanne. XI. 443
- WALGER** de *Fries*, Zoon van Graave Gerolf, wordt naar Frankryk gezonden. II. 90. doodt Hertog Everard. II. 95. wordt Graaf van Teisterbant. II. 96. tekent het Bons Verdrag. II. 106
- Walpole** (*Horatio*). zyne handeling in den Haage. XVIII. 60
- Walraven**, *Bastaard van Brederode*, gevangen en gepynigd. IV. 131. ontsnapt. IX. 134
- Walraven van Meurs** wordt tot Bischof van Utrecht verkooren. III. 498. naar Munster verplaatst. IV. 35
- Waltingham** (*François*), Geheimschryver van Koninginne Elizabeth, handelt met Graave Lodewyk. VI. 331
- Walstein** (*Hertog van*) of *Fridland*. zyne Krygsbedryven in Duitschland. XI. 19, 193. hy wordt omgebracht. XI. 194
- Walvischen** hier te Lande gestrand, in 1598 en in 1617. IX. 37, 158
- Walvischvangst**. beginsfels derzelve. X. 67, 159. op- en ondergang der Noordsche Maatschappye. X. 68, 69, 70, 71
- Wandaalen**, door Stiliko opgehicht, vallen in Gallie. I. 269, 270, 271
- Wapenhuis** van Septimius Severus, hier te Lande. I. 194
- Wapenschorsing**, in 1607, met Spanje gestooten, voor agt maanden. IX. 248. nader verklaard. IX. 270 verlengd. IX. 291, 342, 346, 352. stilzwygende van 1647. XI. 451
- Warendorp** (*Gerret Harmens*), om oproerigheid, te Groningen, onthalsd. XIII. 69
- Warfusé** (*René van Renesse, Graaf van*), handelt heimelyk over 't verwekken van eenen opstand tegen Filips den IV. XI. 149, 160. zyn bedryf te Luik. XII. 48

- Warmenhulzen* moeite aldaar met een' Predikant. X. 55
- Warmond* (*Jakob van Duivenvoorde, Heer van*), handelt heimelyk met Oranje, in 1571. VI. 328. wordt Admiraal en raakt slaags met de Spaansche Vloote. VIII. 286. zyn togt naar Spanje. VIII. 439, 476. hy handelt in Engeland. VIII. 494. slaat Spinola. IX. 178. in 't Lid der Edelen beschreeven. X. 282
- WARNERS.** oude en laater wooningen van dit Volk. I. 313, 314. gevegt in hun Land. I. 316. zy worden door Childbert verdelgd. I. 327
- Warneton* veroverd door de Franschen, in 1744. XIX. 454
- Warnsfeld.* Gevegt by dit Dorp. VIII. 136
- Warwik* (*Richard, Graaf van*) sloot Eduard den IV. van den Engelschen Troon. IV. 108, 113. kruist op de Hollandsche en Zeeuwsche schepen. IV. 110. wordt verjaagd. IV. 111. sneuvelt. IV. 117
- Warwyk* (*Wybrand van*). zyne verrijgingen in Oostindie. IX. 300
- Wasda* ('t Woud) aan Graave Dirk geschonken. II. 73. waar men het zoeken moet. II. 74
- Wasfenaer* (*Dirk van*). III. 41, 152
- Wasfenaer* (*Filips van*). II. 295, 300. helpt Willem den I. in 't bewind van Holland. II. 302
- Wasfenaer* (*Dirk van*). III. 60, 204
- Wasfenaer* (*Filips van*), Burggraaf van Leiden. III. 331. verbindt zig met Utrecht en Amersfoort. III. 437. wordt ontzet van 't Burggraaffschap. III. 442
- Wasfenaer* (*Filips van*), *Heer van Voorburg*, wordt Bevelhebber van Hoorn. IV. 218
- Wasfenaer* (*Ferdrik Henrik, Baron van*), *Heer der Katwyken*, door zyne Hoogheid naar Rotterdam gezonden. XX. 132. gevolmagtigd tot de Vredchandeling te Aken. XX. 179. tot de verandering der Regeeringe in de Hollandsche Steden. XX. 301, 302, 305, 306, 307, 308, 309, 310, 311, 312, 313
- Wasfenaer* (*Jakob van*) sneuvelt. III. 17
- Wasfenaer* (*Jakob van*), *Heer van Obdam*, in gezantschap naar 't Noorden. X. 48
- Wasfenaer* (*Jakob van*), *Heer van Obdam*, weegens Holland, in bezending naar Gelderland en Overysfel. XII. 130. en naar Zeeland. XII. 188. wordt beschuldigd en verdedigd. XII. 239. wordt gemagtigd tot het stillen van een oproer te Enkhuizen. XII. 288. wordt Luitenant-Admiraal. XII. 436. voert 's Lands Vloot voor Dantzig. XII. 438. keert 'er mede naar 't Vaderland. XII. 439. koopt de Heerlykheid van Wasfenaer. XII. 455. geleidt een Esquader naar Portugal. XII. 455. bemagtigt vyftien Suikerschepen. XII. 466. zeilt naar de Zond tot ontzet van Koppenhagen. XII. 467. raakt slaags met de Zweedsche Vloote. XII. 468. overwintert in Deenemarke. XII. 469. doet de Zweedsche Vloot wyken van voor Koppenhagen. XII. 478. keert te rug naar 't Vaderland. XII. 480. wordt *Luitenant-Admiraal-Generaal*. XIII. 140. loopt in zee

VADERLANDSCHE HISTORIE. 293

- XIII. 144 sneuvelt. XIII. 145. eenigen zyner Onderbevelhebber worden, wegens pligtverzuim, gestraft. XIII. 147, 148
- Wasfenaer (Jakob van), Heer van Obdam*, in 't Lid der Edelen beschreeven. XIII. 227. in buitengewoon gezantschap gezonden naar Frankryk. XII. 424. in gezantschap naar Engeland. XV. 303. naar Frankryk. XVI. 109. Zie voorts op *Obdam (Jakob van Wasfenaer, Heer van)*.
- Wasfenaer (Jakob, Baron van)*, in de Ridderfchap van Holland beschreeven. XVIII. 297
- Wasfenaer (Jan en Filips van)* woonen den togt tegen Gend by IV. 38
- Wasfenaer (Jan, Heer van)* door de Gelderschen gevangen. IV. 375. sneuvelt in Friesland. IV. 443. 444.
- Wasfenaer (Joan Henrik, Heer van Obdam en)* wordt Groot-Zegelbewaarder. XIX. 224. in bezending naar Dordrecht. XIX. 360
- Wasfenaer (Karel Lodewyk, Baron van)*, Baljuw van den Haag, stilt een oproer aldaar. XX. 91, 92, 93. zyn voorflag omtrent de Posteryen. XX. 126
- Wasfenaer (Unico Willem, Graaf van)* benoemt tot het Gezantschap aan den Koning van Frankryk. XIX. 452. zyne handeling aan 't Fransche Hof. XIX. 454. 456 enz. by den Keurvorst van Keulen. XIX. 490. hy keert wederom naar 't Fransche Hof. XX. 21. zyne handeling aldaar. XX. 22-28. en op de Byeenkomst te Breda. XX. 47 enz. hy wordt, deswege, bedankt. XX.
- Wasfenhoven (Gilain Zegers van)* woont de openbaare Preeke by. VI. 167. weigert den nieuwen eed. VI. 213
- Wasfenhoven (Jan Zegers van)* bevordert de tekening van 't Verbond der Edelen. VI. 127. woont de openbaare Preeke by. VI. 167
- Wassteel (Pieter)* wordt Raad nevens den Prinsfe. VI. 399
- Waterdyk (Dismas van Bergen, Heer van)*, verdedigt Geertruidenberg. VIII. 375
- Watergeuzen*. Derzelver bedryvan. VI. 308, 309, 322, 329. ongeregeldheid onder dezelve. VI. 327. zy verrasfen Monnikendam. VI. 329. worden noodzaak uit Engeland te vertrekken. VI. 341. neemen den Briele in. VI. 342-344
- Wateringen (Gerard van)* Ridder. III. 31
- Wateringen (Gerard van)* door Willem den V. gedood. III. 292
- WATERLANDERS** spannen met de Kennemers en Westfriezen samen, tegens Floris den V. III. 10
- Watervloed* van 't jaar 839. II. 58. van 't jaar 1170. II. 263. van de jaaren 1286 en 1287. III. 43. van 't jaar 1324. III. 221. van 't jaar 1334. III. 228. van 't jaar 1421. III. 453. van 't jaar 1523. IV. 445. van 't jaar 1530. V. 13. van 't jaar 1532. V. 48. van 1570. VI. 323, 324. in 1614. X. 486. in 1675. XIV. 377. in 1682. XV. 105. in 1686. XV. 335. in 1715. XVIII. 105. in 1717. XVIII. 167. in 1726. XVIII. 396. in 1740 en 1741. XIX. 329. in 1744. XIX. 474. in 1747. XX. 175. in 1751. XX. 283

- Waveren* (*Antoni Oetgens van*), Burgemeester van Amsterdam, afgezonden aan Prinse Willem den II. XII. 75. handelt te Lubek. XII. 277
- Waveren* (*Gerard Bors van*), Burgemeester van Amsterdam, ontvangt Willem den III. XV. 145. zyne stoutmoedigheid. XV. 268
- Waveren* (*Kornelis Bors van*), Pensionaris van Amsterdam. XVI. 66, 75, 76, 78, 85, 86, 92
- Webbes* (*Thomas*) doet Buis vatten. VIII. 162
- Wedde* ('t Huis te) gewonnen. in 1568. VI. 272
- Wederdoopers*. Zie Herdoopers.
- Weegschaal* van Karletons Redevoering komt in 't ligt. X. 182. wie 'er de Schryver van geweest zy. X. 189, 290
- Weerd* ('t Huis te) gewonnen, door Hohenlo. VII. 242. door de Gronigers. XIV. 131
- Weerd* (*Sehald de*), op Ceilon omgebragt. IX. 198
- WEESP.** Tienden aldaar aan de Utrechtsche Kerke afgeftaan. II. 265. door Bisfchop Jan den IV. ingenomen. III. 286. nog eens door Bisfchop Arnold. III. 307. door Karel van Gelder. IV. 345. neemt voldoening van den Prinse van Oranje, in 1577. VII. 134. de Wet wordt aldaar veranderd. VII. 299
- Weavery* van Wollen - stoffen, van ouds, vermaard in Gallie. I. 206. in Friesland. II. 8.
- Weeveryen* wyken uit de Nederlanden, ter gelegenheid der vervolgingen onder Alva. VI. 292. 's Prinzen voorflag tot herftelling der zelve. XX. 410
- Weezenbeeke* (*Jakob van*) wordt Krygskommissaris in Holland. IV. 387
- Wegen* der oude Romeinen. I. 152. *Aant.* 191. in Westfriesland, door Floris den V. gemaakt. III. 45
- Weibnum* (Luitenant - Generaal van). zyne Krygsbedryven. XVI. 105. en dood. XVI. 166
- Weimar* (*Bernard*, *Hertog van*). zyne Krygsbedryven in Duitschland. XI. 63, 164, 194, 239, 275. hy sterft. XI. 286.
- Wel* (de Schans en 't Slot te) verlooren. VIII. 129, 130
- Welderen* (*Bernard*, *Graaf van*). in gezantschap naar Engeland. XVIII. 441
- Welland* (*Godard van Tuil van Serooskerke*, *Heer van*), in bezending naar Friesland en Groningen. XVII. 209
- Welfenes* (*Emmanuel van*), Sekretaris te Rotterdam. XVI. 123
- Welfing* (*Izaak*), Remonstrantsch Predikant, raakt in hegtenis. X. 412. ontkomt. X. 412
- Weltz*, een Engelsche overlooper, door Leicester in dienst gehouden. VIII. 128
- Wena* (Jonkheer *Gerard Storm van*) voert 's Lands Vloot van S. Thome naar 't Vaderland. IX. 61. sterft op de reize. IX. 61
- Wendeldyk*. overeenkomst wegens het leggen van zeven sluizen in den zelve. II. 360
- Wensjen* (*Adriaan*) wordt Lid van den Hooge Raade, in 1582. VII. 451
- Werden* aan de Roer, door Koning Willem, bevestigd. II. 383
- Wersf* (*Pieter Adriaanszoon van der*),

- der), Burgemeester van Leiden. zyne rustigheid. VI. 491
- Werke* (*Joan van de*), Pensionaris van Amsterdam, en daar na van Middelburg, naar Schotland gezonden. VIII. 263. handelt in Engeland. VIII. 494
- Werving van zestienduizend man voorgeslaagen door Willem den III. XV. 139. verschil hierover onder de Leden van Holland. XV. 141. dit Gewest besluit 'er toe, by meerderheid van stemmen. XV. 177. Gelderland bewilligt 'er in. XV. 209. ook de meerderheid van Zeeland. XV. 210-217. Utrecht insgelyks. XV. 217. Friesland stemtze af. XV. 217. S ad en Lande insgelyks. XV. 218. Overysfel draalt met besluiten. XV. 218. de werving blyft agter. XV. 218's Prinzen oogmerk in het dringen op dezelve, volgens d'Avaux. XV. 422
- WESTERGO. Zie OOSTERGO.
- Westerveen* (*Abraham*) schryft tegen de Oostendefche Maatschappij. XVIII. 272
- Westervoort*. Schans en Sluis al daar gestigt. XIX. 327
- Westerwyk* (*Adolf van*), Burgemeester van Goes, raakt in moeite XVI. 203 enz. vonnis ten zynen laste. XVI. 216, 224. hy wordt vervoerd. XVI. 227. hersteld. XVI. 229. XVII. 150
- Westfaling* (*Adriaan*), Schout van Dordrecht, wordt gevangen. IV. 195. onthald. IV. 198
- Westfingen* of *Westfriesland* (het Graaffchap) aan de Utrechtsche Kerke gegeven. II. 172, 174
- WESTFRANKRYK, daarna blootelyk *Frankryk* genaamd. II. 62
- WESTFRIESLAND, aloude gesteldheid van het zelve. II. 129, 221. III. 15. wat 'er door verstaan worde. VIII. 59 *Ant.* 321, 322. munt afzonderlyk. VIII. 322, 324
- WESTFRIEZEN, door Dirk den II. overwonnen. II. 115. door Arnoud beoorloogd. II. 129. door Dirk den III. tot onderwerping gebragt. II. 133. staan op tegen Dirk den VI. II. 220. die hen, over 't ys, overvalt. II. 221. zy verbinden zig met de Kennemers. II. 222. steeken 's Graaven Huizen in brand. II. 223. verdraagen zig. II. 223. vallen in Kennemerland. II. 236. Floris de III. verdraagt zig met hen. II. 240. zybemagtigen Alkmaar. II. 260, 262. slaan Floris den III. II. 261. vallen in Akerflood. II. 268. worden, door Vrouwe Aleid, geslaagen. II. 276. staan op tegen Koning Willem. II. 400. dooden hem. II. 402. vallen in Amstelland. III. 11. sryden tegen de Hollanders, by Heilo. III. 15. by Schellinkhout. III. 18. onderwerpen zig aan Floris den V. III. 43. daarna aan Jan den I. III. 97, 98, 106, 132. verliezen hunne Voorregten. III. 476 worden 'er in hersteld. IV. 54. verbeurenze andermaal. IV. 285. en verkrygenze wederom. IV. 288
- West-Gothen* vallen in Italie en Gallie. I. 270, 272. verdraagen zig met den Landen omtrent den Ryn. I. 300
- WESTINDIE. Beginfels der Vaart derwaards. IX. 151. ontwerp tot de oprenging eener Westindifche Maatschappij. IX. 226-

230. verlof hiertoe. X. 306
- WESTINDIEN** (Spaansche). Staat des handels op dezelve, in 1738. XIX. 247
- Westindische Maatschappy** opgeregt in 1621. X. 429. zy rust eene Vloot uit naar Brazil. X. 483. verovert deeze kust, grootendeels. XI. 117. stelt 'er order op de Regeering. XI. 119. zendt 'er nieuwe Vlooten naar toe. XI. 245, 285. verloop haarer zaaken aldaar. XII. 10-13, 381. zy verliest gantsch Brazil. XII, 383. bekomt 'er eenige vergoeding voor. XIII. 17, 379. haar verval en herstelling. XIII. 379-382. vernieuwing van haar oktroi. XVII. 47. XIX. 32. zy verkiest den Prins van Oranje tot Opper-Direkteur. XX. 334. deszelfs. Representanten. XX. 334
- WESTKAPELLE.** Willebrord predikt aldaar. I. 361
- Westmunster.** Verdrag aldaar geflooten, in 1598. VIII. 502. aanmerkingen over het zelve. VIII. 503
- Wetten der Franken, de Salische en Ripuarische.** I. 303 *Aant.* der Friezen. I. 445
- Wozel** neemt Spaansche bezetting in. IX. 32. wordt door den Kolonel van Dieden by verrassing bemagting. XI. 99. door Lodewyk den XIV. iugenomen. XIV. 27
- Wezele** (*Anthony van*), Advokaat-Fiskaal, in schimpfchriften beschuldigd. XX. 218. door de Staaten en den Prins van Oranje beschermd. XX. 218
- Wichard**, Voogd van Gelder, helpt Bischof Willem tegen Dirken IV. II. 166, 167. wordt gevangen. II. 196
- Wicquefort** (*Abraham van*), Resident van Poolen en Lunenburg, houdt briefwisseling met Howard. XIV. 339. wordt verdagt by Willem den III. XIV. 379. raakt in hegtenis. XIV. 379. beweert dat Holland geen Regtsgebied over hem heeft. XIV. 380. wordt tot eene eeuwige gevangenis veroordeeld. XIV. 381. ontkomt uit de hegtenis. XIV. 381. sterft. XIV. 382
- Widde** of **Wyde Heele.** Mond der Maaze. III. 157
- WIERINGEN** gebrandschat, door Floris den III. II. 268. Zeeslag omtrent dit Eiland. III. 483. 't wordt, door Jan van Naaldwyk, bemagtigd. IV. 275. 't verzoent zig met Hertoge Albrecht van Saxon. IV. 287. 't wordt door de Gelderschen gebrandschat. IV. 438
- Wierds** (*Joan*), Raad en Rekenmeester van Willem den III. wordt gemagtigd tot het veranderen der Regeering. XIV. 197, 198, 201
- Wigbert**, een Engelsche Monnik, predikt het Evangelie in Friesland. I. 356
- Wilbrand**, Bischof van Paderborn, wordt Bischof van Utrecht. II. 366
- Wilde Geuzen** verjaagd. VI. 266
- Wildt** (*Gideon de*) sluit een Verdrag met Salee. XII. 203. kruist in de Middellandsche zee. XII. 455
- Wildt** (*Hiob de*), Sekretaris der Admiraliteit te Amsterdam, bevordert de uitrusting der schepen tot den overtocht naar Eng-

VADERLANDSCHE HISTORIE. 297

- geland. XV. 425. komt in Engeland. XVI. 22
- Wilfrid*, Bischof van York. I. 349. wordt afgezet. I. 351. komt in Friesland. I. 352. predikt aldaar. I. 352. reist naar Rome. I. 354. wordt in zyn Bisdom hersteld. I. 354. sterft. I. 354
- Wilhelmus Procurator*. Berigt wegens zyne Kronyk. II. 327 *Aant.*
- Wilkes (Thomas)*, Raadsheer van Staate, wegens Engeland, belooft Reingoud te doen straffen. VIII. 170. schryft ten nadeele van de Staaten. VIII. 201. dryft dat de Oppermagt hier by de Gemeente is. VIII. 208
- WILLEBRORD**, een Neder-Saxer van herkomst, predikt het Evangelie in Friesland. I. 356. 357, 360, 364. wordt, door Pipyn, met eenige goederen, beschonken. I. 358. ook naderhand door anderen. I. 372, 378. wordt door Sergius den I. tot Aarts-Bischof ingewyd. I. 360. komt te Westkapelle. I. 361. ftigt eenige Kerken. I. 162. vestigt zynen zetel te Utrecht. I. 371, sterft. I. 378. zyn uiterste wil. I. 378
- Willekens (Jakob)*, zyn togt naar Brazil X. 483. XI. 12. hy bemagtigt de Allerheiligen-baai. XI. 12
- Willem de Overwinnaar*, Koning van Engeland, helpt Dirk den V. aan 't Graaffschap van Holland. II. 187
- Willem*, Hertog van Gelder, trouwt met de Dogter van Hertoge Albrecht. III. 316. raakt in oorlog met Brabant, over 't bezit der Stad Graave. III. 317. die aan Brabant komt. III. 319
- Willem*, Zoon van Jan, Hertoge van Gulik, geschikt tot opvolger van Karel, in 't Hertogdom Gelder. V. 146. volgt zynen Vader in 't Hertogdom Gulik op. V. 212. maakt een Verbond met François den I. V. 212. beweert zyn regt op Gelder en Zutfen. V. 233. staat het af aan Karel den V. V. 254, 255. maakt een Verbond van bescherming met deezen. V. 261
- WILLEM DE I.**, Zoon van Floris den III., helpt Akre winnen. II. 274. is oneenig met Dirk den VII. II. 276 wordt, door Vrouwe Aleid, geslaagen. II. 278. verzoent zig met den Graave. II. 279. bekommt Friesland. II. 280. verjaagt Hendrik de Kraan. II. 281. wordt gevangen. II. 283. ontvlugt. II. 283. trouwt. II. 284. neemt Bischof Dirk den II. gevangen. II. 289. wordt door de Edelen tot Graaf verheeven. II. 301. laat Ada naar Texel, en voorts naar Engeland brengen. II. 305. wykt naar Zee-land. II. 313. wordt van daar verjaagd. II. 317. keert daarwaards weder. II. 318. komt met een Leger in Holland. II. 319. bemagtigt Asperen. II. 320. verdraagt zig met Bischof Dirk. II. 321. ook met Graave Lodewyk. II. 324. wordt in de Ryks Leenen bevestigd. II. 335. verbindt zig met Engeland. II. 333. wordt in Vlaanderen gevangen. II. 336. doet een' togt naar Engeland. II. 338. gaat op de Kruisvaart naar Egipte. II. 340., 347. helpt Damiate bemagtigen. II. 348. sterft. II. 352. Keuren, door hem, aan Middelburg ge-

geven. II. 352
WILLEM DE II. wordt Graaf van Holland, onder Voogdye. II. 376. zyne Voogden helpen Kleef tegen Keulen. II. 377. hy wordt tot *Roomsch-Koning* verkooren. II. 381, 382. hy bemagtigt Werden en Aken. II. 383, 385. wordt Ridder geslaagen en gekroond. II. 386. belegert Keizerswaard. II. 386. trouwt. II. 387. keert naar Holland. II. 387. raakt in oorlog met Vlaanderen. II. 391. zyne benden slaan de Vlaamingen by Westkappelle. II. 393. hy maakt Vrede met Vlaanderen. II. 396. wordt door den Paus ontbooden, om Keizer gekroond te worden. II. 396. komt te Utrecht in lyfsgevaar. II. 399. stigt het Slot Toorenburg. II. 400. trekt optegen de Westfriezen. II. 401. sneuvelt, by Hoogtwoude, in 't ys. II. 402. vryheden aan eenige Steden; door hem, verleend. II. 401, 403, 405. gebouwen, door hem gestigt. II. 405. gebedeboek, hem toegeschreeven. II. 406. zyn Lyk gevonden. III. 19
WILLEM DE III. komt in 't bewind. III. 150. doet eene landing in Vlaanderen. III. 153. wordt by Veere geslaagen. III. 155. andermaal, in eenen Scheepsstryd in 't Gouwe. III. 160. wint Schoonhoven. III. 166. zeilt van Schiedam tot ontzet van Zierikzee. III. 172. behaalt de overwinning op de Vlaamingen. III. 176. brengt Zeeland tot onderwerping. III. 178. wordt *Graaf van Holland* III. 182. trouwt. III. 182. be-

list een' twist tusfchen de Ede-len en Steden. III. 183. sluit een Bestaad met Vlaanderen. III. 188. houdt geduurig Seekspelen. III. 187. handelt met Engeland. III. 187. beoorloogt den Graave van Vlaanderen. III. 189. doet eenen inval in dit Graaffchap. III. 200. verdraagt zig met Graave Lodewyk. III. 202. jaagt de Landzaaten op veele kosten. III. 204. beneemt den Kennemeren hunne Voorregten. III. 208. zyn verschil met Dordrecht. III. 208. Huwelyken zynere Dogteren. III. 206, 210, 214. hy wikkelt zig in den twist tusfchen Keizer Lodewyk en den Paus. III. 216. verkrygt groot gezag in 't Stigt. III. 220. pant Vreeland. III. 222. zoekt Friesland te bemagtigen. III. 224. 't gelukt. III. 226. draagt Zeeland zynen Zoon Willem op. III. 229. handelt met Engeland over een Verbond tegen Frankryk. III. 230. sterft. III. 232. zyn aanzien en aart. III. 233. waarom hy *de Goede* bygenaamd zy. III. 235. in wat zin, Ryks Stedehouder genoemd. III. 241
WILLEM DE IV. wordt, by 't leeven zyns Vaders, Graaf van Zeeland. III. 229. daarna, Graaf van Holland. III. 237. sluit een Verbond met Engeland. III. 237. neemt deel in den Kryg tusfchen Frankryk en Engeland. III. 239. geeft ecne Handvest aan Amsterdam. III. 250. of hy een' togt naar Spanje gedaan hebbe. III. 248. hy trekt naar Prussen. III. 252. belegert Utrecht III. 257. breekt het beleg op. III.

258. zyn togt tegen de Friezen. III. 258. hy sneuvelt in een gevegt by Staveren. III. 259. zyn Lyk wordt vervoerd. III. 338. hy heeft het splitsen der Leenen in gebruik gebragt. III. 261

WILLEM DE V. komt herwaards. III. 271. raakt in oorlog met den Bisfchop van Utrecht. III. 272. krygt de nederlaag. III. 274. Vrouw Margareet draagt hem de Landen op. III. 275. ontzet hem wederom van de Regeering. III. 276. hy doet zig op nieuws inhuldigen. III. 277. raakt in oorlog met zyne Moeder. III. 279. verbindt zig met veele Edelen en Steden. III. 280. overwint zyne Moeder. III. 282. verzoent zig met haar. III. 283. trouwt. III. 282. beoorloogt de Stigtschen, op nieuws. III. 283. maakt vrede met dezelve. III. 287. bekومت Heusden. III. 288, 290. reist naar Engeland. III. 290. wordt krankzinnig. III. 291, 292, 392. sterft. III. 320

WILLEM DE VI. woont, nog jong, 't beleg van Damme by. III. 315. bewerkt den moord van Aleid van Poelgeest. III. 322. vlugt op 't Slot te Altena. III. 324. wykt naar 's Hertogenbosch, en voorts naar Frankryk. III. 326, 327. verzoent zig met Hertoge Albrecht. III. 330. steekt over naar Friesland, en helpt de Friezen overwinnen. III. 332. bedwingt hen andermaal. III. 339. zyn derde togt derwaards. III. 341. hy sluit een bestand met hen. III. 342. beoorloogt den Heer van Arkel. III. 347. verbindt zig met de

Stad Utrecht. III. 348. belegert Gornichem. III. 351. sluit een Verdrag met die van Arkel. III. 352. wordt *Graaf*. III. 364. doet een' inval in 't Land van Arkel. III. 371. belegert Hagestein en Everstein. III. 372. sluit een Bestand met Arkel. III. 374. wordt Heer van Arkel. III. 376. raakt met Gelder in oorlog. III. 377. maakt bestand. III. 379. helpt de Luikenaars bedwingen. III. 381. zyn verschil met Brabant. III. 383. hy vereffent den twist tusfchen den Abt en Heer van Egmond. III. 385. hervat den oorlog met Gelder. III. 387. maakt vrede. III. 388. ontdekt een verraad tegen zyne Regeeringe. III. 389. ftilt de opfchuddingen te Utrecht. III. 395. Huwelyk zyner Dogter. III. 398. hy trekt naar Engeland. III. 404. naar Frankryk. III. 406. doet zyne Dogter tot zyne Opvolgster aanneemen. III. 408. sterft. III. 411. zyne kinderen. III. 412

Willem, Zoon van **Willem** den I. wordt Voogd van **Willem** den II. II. 377

Willem de I., Bisfchop van Utrecht, doet Heirvaart tegen Floris den I. befchryven. II. 166. 't Leger wordt geflaagen. II. 168. hy bekomt gunftige Gifbrieven van Henrik den IV. II. 171. trekt naar 't Heilige Land. II. 177. draagt Holland aan Godefrid van Lotharingen op. II. 180. ontzet Alkmaar. II. 181. begint een Slot te Yfseimonde te ftigten. II. 183. yvert tegen Paus Gregoor den VII. II. 184, 185. sterft. II. 185

- Willem de II.*, Bischoep van Utrecht, is geheeten op Floris den V. III. 75. stookt de Westfriezen tegen Jan den I. op. III. 97. bemagtigt het Muider Slot. III. 97. zyn ongelukkige togt naar Waterland. III. 108. hy maakt vrede met Jan den I. III. 111. verbreektze wederom. III. 113. valt in de Landen van Amstel en Woerden. III. 151. sneuvelt. III. 152.
- Willem van Enkevoort*, Kardinaal, wordt Bischoep van Utrecht. V. 131. sterft. V. 131
- Willem van Croi*, Heer van Chievres en Aarschot, wordt algemeene Landvoogd. IV. 331. bezorgt de opvoeding van Karel den V. IV. 338
- Willem van Lalaing*, Heer van Binguicourt, wordt Stadhouder van Holland en Zeeland. III. 548. IV. 4. begunstigt de Hoekschen. IV. 4. wordt afgezet. IV. 9
- WILLEM VAN NASSAU**, in 't gemeen **WILLEM DE I.**, Zoon van Willem, Graave van Nassau, erft het Prinsdom Oranje. V. 270. zoekt in 't bezit van het zelve te geraaken. V. 327. trouwt de Erfdogter des Graaven van Buuren. V. 326. wordt om 't weigeren van 't Haardstedegeld, in regten betrokken. V. 376. bezorgt de versterking van Charlemont en Philippeville. V. 416. valt in Pikardye. V. 417. brengt de Keizerlyke kroon naar Duitschland. V. 436. wordt Ridder van 't Gulden Vlies. VI. 6. Lid van den Raad van Staate. VI. 7, 40. men ontlast hem van zyn aandeel in 's Konings beden. VI. 12, 25. hy dient in den kryg tegen Frankryk. VI. 14. handelt over de Vrede. VI. 31. treedt in 't bezit van zyn Prinsdom Oranje. VI. 34. trekt, als gyzelaar, naar Frankryk. VI. 35. ontdekt 's Konings toeleg tegen de Kertters. VI. 35. zyne Gemaalin, Anna van Buuren, sterft. VI. 39. hy zoekt de Pertogin van Lotharingen tot Landvoogdesse te bevorderen. VI. 39. wordt Stadhouder van Holland, Zeeland en Utrecht. VI. 41. aanzien van zyn geslagt 43. hy belydt den Roomsche Katholyken Godsdienst. VI. 44, 74, 105. krygt eene der veertien benden van *Ordonnantien* onder zyn bevel. VI. 45, 57. arbeidt tot bevordering van 't vertrek der Spaansche knechten. VI. 48, 58, 59. loopt by Filips in 't oog. VI. 49. is misnoegd over de optegting der nieuwe Bisddommen. VI. 67. trouwt met Anna van Sassen. VI. 69. verbindt zig met eenigen tegen Granvelle. VI. 69, 86. voorkomt de ondersteuning des Konings van Frankryk tegen de Hugenooten. VI. 74. houdt afzonderlyke byeenkomsten met enige Grooten. VI. 76. schryft aan den Koning tegen Granvelle. VI. 78, 84. maakt, aanhang, om Granvelle den voet te ligten. VI. 80, 86. blyft uit den Raad van Staate. VI. 82, neemt 'er, op 's Konings bevel, wederom plaats in. VI. 89, 95. zyn toeleg op Vryheid van Godsdienst. VI. 96, 100, 105, 204. hy zoekt eenige luiden in den geheimen Raad te brengen. VI. 97, 101. stemt voor eene bezending naar Spanje. VI. 103. zyn inzigt hier-

mede. VI. 106. hy is t'onvrede over 's Konings strengheid. VI. 190, 112, 118, 120. maakt zwaarigheid in 't uitvoeren der Plakaaten. VI. 120, 131, 138. of, en hoe ver hy deel hadt aan 't Verbond en aan 't Verzoekschrift der Edelen. VI. 121, 126, 133, 134. hy maakt de Landvoogdes bevreesd voor 't groot getal der Onroomschen. VI. 130. hy verlaat het Hof VI. 131. houdt eene Byeenkomst te Breda. VI. 132. komt wederom ten Hove. VI. 137. stelt orde op de preeke te Antwerpen. VI. 163, 173. ontvangt vleijende brieven van den Koning. VI. 173. spreekt met de Edelen, te S. Truyen. VI. 175. wordt door de Landvoogdesse beschuldigd by den Koning. VI. 190, 193. straft de Beeldstorming, te Antwerpen. VI. 192. geeft de Brieven van Alva in 't licht. VI. 195. houdt eene Dagvaart, te Dendermonde. VI. 196. men nodigt hem naar Holland. VI. 198. hy weigert een geschenk van de Staaten van dit Gewest. VI. 199. stelt orde op de Preeke te Utrecht. VI. 200. houdt eene Dagvaart der Staaten, te Schoonhoven. VI. 201. sluit een Verding met de Onroomschen, te Amsterdam. VI. 203. te Leiden. VI. 203. schryft over den Staat des Lands. VI. 204. wordt oneenig met Egmond. VI. 208. krygt, in schyn, bevel over eenige nieuw geworven manschap. VI. 208. begint op zyne veiligheid verdagt te zyn. VI. 209. weigert den nieuwen eed. VI. 212, heeft een' aanslag op

Walcheren voor. VI. 223. wordt te Antwerpen zwaarlyk gedreigd. VI. 226. begeeft zig ten Lande uit en naar Duitschland. VI. 227, 228. Holland verstrekt hem eenige penningen. VI. 228. hy wordt openlyk ingedaagd. VI. 257. verantwoordt zig, Tchriftelyk. VI. 259. verzamelt geld en krygsvolk. VI. 266. zyn toeleg. VI. 268. een deel zyns volks wordt geslaagen, by Daalhem. VI. 270. hy zendt Graaf Lodewyk naar Friesland. VI. 271. blykt van zyne verandering van Godsdienst. VI. 271. vonnis tegen hem. VI. 276. zyn aanslag op Alkmaar en Hoorn. VI. 281. hy geeft reeden van 't aannemen der wapenen. VI. 282. hy komt te velde. VI. 285. bemagtigt eenige Plaatsen, in 't Luxemburgsche. VI. 286. trekt over de Maaze. VI. 287. zoekt Alva, vergeefs, tot slaan uit te lokken. VI. 288. heeft geld gebrek. VI. 289. trekt naar Frankryk. VI. 289. dankt zyn Leger af. VI. 290. keert naar Duitschland. VI. 291. Buis komt hem spreken. VI. 306. hy geeft bestellingen ter zee uit. VI. 308, 311, 322. onderzoek over de wettigheid zynor lastbrieven. VI. 310. hy handelt heimelyk om eenige Steden te winnen. VI. 311, 319. zoekt hulp in 't Duitsche Ryk. VI. 319. zyne scheepen te Embden in beslag genomen. VI. 324. ongeregeldheid op zyne Vloote. VI. 327. hy handelt in 't Noorden. VI. 330. en met Frankryk en Engeland. VI. 330, 331. genoegt zig kwalyk aan 't inneemen van den

den Briele. VI. 348. veele Zeeuwfche en Hollandsche Steden vallen hem toe. VI. 350, 353, 355, 363, 364, 366, 367, 380, 381. Gelderland, Overysfel, 't Stigt en Friesland ook voor een gedeelte. VI. 368, 369. hy zendt Aldegonde op eene Dagvaart te Dordrecht. VI. 377. zoekt tot beschermer van alle de Nederlanden aangenomen te worden. VI. 378. staat de openbare oefening van den Roomschen en Hervormden Godsdienst toe. VI. 279. brengt wederom een Leger op de been. VI. 384. heeft op nieuws geldgebrek. VI. 384. trekt op en bemagtigt Roermonde. VI. 385. kan den moedwil van 't krygsvolk, naauwlyks, beteugelen. VI. 385. stelt orde op de Regeering van Holland. VI. 386. 387. trekt wederom over de Maaze. VI. 387. bemagtigt eenige Steden in Brabant. VI. 388. vermoeden van een toeleg op zyn leeven. VI. 389. hy poogt, vergeefs, Bergen te ontzetten. VI. 390. breekt op en dankt zyn Leger af. VI. 390. komt in Holland. VI. 396. woont eene Dagvaart te Haarlem by. VI. 396. regt een nieuw Geregtschhof op. VI. 397. geeft verscheiden' Ordonnantien uit. VI. 397. zyn groot gezag. VI. 398. VII. 3, 12, 94. Raad nevens hem gesteld. VI. 398. Gelderland, Friesland en Overysfel vallen hem af. VI. 400. hy verandert de Wet te Haarlem. VI. 412. zendt Lumei af tot ontzet deezer Stad. VI. 415. ook, zyns ondanks, ander volk. VI. 425, 426. 't graauw ver-

brandt zyn beeldtenis te Utrecht. VI. 433. hy neemt Lumei en Entes in hegtenis. VI. 434. Bosfu zoekt hem in handen te krygen. VI. 436. men klaagt by hem over Sonois Krygsvolk. VI. 437. hy zendt bezetting naar Alkmaar. VI. 440. zyn rustig antwoord op de klagten van Sonooi. VI. 446. hy neemt Middelburg in, by verdrag. VI. 461. beschenkt Vlisfingen, Veere en Arnemuïden met verscheiden' Voorregten. VI. 462. zyn toeleg op Antwerpen mislukt. VI. 464. zyne handeling met Engeland en met Frankryk. VI. 466. met de Spaanschen. VI. 478, 480, 481. hy stort in eene zware ziekte. VI. 486. wordt hersteld. VI. 487. bevordert het ontzet van Leiden. VI. 488. verftelt 'er de Wet. VI. 497. regt 'er eene Hooge School op. VI. 498. bevredigt de Staaten van 't Noorderkwartier met Sonoi. VII. 7, 10. vordert dat men hem van 't bewind ontsla. VII. 11. de Staaten draagen hem de opperste magt op, gedurende den oorlog. VII. 12, 16, 18, 21, 94. VIII. 109. hy beschuldigt hen. VII. 14. zy voegen hem een' lyfvagt toe. VII. 13. zyn toeleg op Antwerpen mislukt, andermaal VII. 14. hy zoekt den Landraad te doen afschaffen. VII. 19, 23. handelt met Bosfu. VII. 27. waarschuwt de Staaten tegen de Vredehandeling. VII. 28. handelt met de Spaanschen. VII. 41. trouwt, voor de derde reize, met Charlotte van Bourbon. VII. 67. begeeft zig naar Walcheren. VII. 69. ziet

ziet naar uitheemsche hulp uit. VII. 78, 81. handelt met Engeland. VII. 82, 83. met Frankryk. VII. 87. doet een' wanhoopigen voorslag. VII. 88. schiept wederom moed. VII. 91. sluit een Verbond van Vereeniging tusfchen Holland en Zeeland. VII. 93. vordert zwaare fommen van de Staaten. VII. 93, 96. poogt, vergeefs, Zierikzee te ontzetten. VII. 99. fchryft aan de overheerde Nederlanden. VII. 104. ondersteunt Vlaanderen, met Krygsvolk. VII. 107. bevordert de Gendfche Vredehandeling. VII. 109. bedingt, by dezelve, eenige voordeelen. VII. 115, 116. legt toe op 't geheel bemagtigen van Holland, Zeeland en 't Stigt. VII. 119. vermaant de Staaten tegen den handel met Don Jan. VII. 127, 129. zoekt de Spaansch gezinde Steden om te zetten. VII. 132. Muiden en Weesp neemen voldoening van hem. VII. 133, 134. ook Haarlem. VII. 134. hy vermaant Utrecht tot verdrag. VII. 136. 't welk, eerlang, getroffen wordt. VII. 160. Schoonhooven, Nieuwpoort, Thoelen en Goes neemen voldoening van hem. VII. 137, 138. zyne wedde wordt verhoogd. VII. 139. hy weigert te treden in 't verdrag met Don Jan. VII. 144, 148, 149. wordt beschuldigd van een' aanslag op deezen. VII. 145. door beloften van byzondere voordeelen, aangezocht, tot verdrag met hem. VII. 149. hy onderschept Don Jans brieven. VII. 154. hy ontzet Antwerpen. VII. 156. komt

in Holland. VII. 159. genegenheid der Gemeente te hemwaards. VII. 159. hy vertrekt naar Utrecht. VII. 159. 't Stigt ontvangt voldoening van hem. VII. 160. hy verrast Breda. VII. 162. de algemeene Staaten nodigen hem naar Brabant. XII. 167, 168. hy vertrekt derwaards. VII. 170. wordt *Ruwaard* van Brabant. VII. 171. verwelkomt den Aartshertog Matthias. VII. 175. Ryhove begeert zyne bewilliging om oproer in Gend te verwekken. VII. 177. hy toont zig misnoeg over 't gebeurde aldaar. VII. 179, 180. wordt Stedehouder van den Aartshertog. VII. 183. handelt met Amsterdam. VII. 185, 187, 189. bevordert den kryg tegen Don Jan. VII. 195. bezorgt den Doopsgezinden vryheid van geweten. VII. 211. Dathenus vaart tegen hem uit. VII. 218. zyn voorslag aan Don Jan. VII. 233. hy sluit een Verdrag met die van Gend. VII. 236. wordt, wegens de dood van Bosfa, beschuldigd. VII. 244. mistrouwt de Gendfche Bevrediging. VII. 247. bewerkt de Unie van Utrecht, heimelyk. VII. 248, 249. neemtze aan. VII. 267. poogt Maastricht te ontzetten. VII. 274. woont de Dagvaart te Antwerpen by. VII. 277, 278. verftelt de Wet te Gend. VII. 290. loopt aldaar gevaar van geligt te worden. VII. 291. wyst het Stadhouderschap van Vlaanderen van de hand. VII. 295, 296. doet een ernstig Vertoog aan de algemeene Staaten. VII. 308. ontwerpt een' staat van oor

oorloge. VII. 309. last, hem betreffende, op de Keulsche Vredehandeling. VII. 282, 285. 310, 314. zyn toeleg op Maastricht VII. 319. hy komt wederom in Holland. VII. 323. legt toe om Rennenberg te lichten. VII. 324. stelt orde op de verzekering van Overysfel. VII. 328. komt te Amsterdam. VII. 329. ban tegen hem uitgesproken, op 's Konings naam. VII. 345. zyn lyfwagt wordt vermeerderd. VII. 348. hy verdedigt zig tegen den ban. VII. 348. wordt Stadhouder van Friesland. VII. 365. bekrachtigt den afstand van de voldoening aan Amsterdam. VII. 371. geeft een Plakaat tegen de Roomsche gezinden uit. VII. 372. koopt het Markgraaffschap van Veere en Vlisfingen. VII. 381-386. maakt zig by eenige Vorsten gehaat, door 't afzweeren van Philips den II. VII. 397. een zynen verspiederen in Spanje ontdekt en gestraft. VII. 420. hy klaagt over de Staaten VII. 422. raadpleegingen op de opdracht der hooge Overheid van Holland en Zeeland, aan hem. VII. 425-428, 430-434. zyne heimelyke inzigten op den handel met Anjou. VII. 428. hy ontvangt den eed als hooge Overheid in Holland. VII. 435. in Zeeland en in 't Stigt hapert de opdracht. VII. 436. hy keurt Anjous *Renversaalen* af. VII. 437. hy wordt door 't hoofd geschooten. VII. 439 geneest. VII. 443, 444. verliest zyne derde emalin. VII. 444. ontvangt een be hoorlyk *Renverfaal* van Anjou. VII. 445. opent hem den staat

des Lands. VII. 447. stelt eenen Hoogen Raad in Holland in. VII. 450. loopt gevaar van een' kogel by Gend. VII. 457. aanslag op zyn leeven. VII. 458. Anjou legt hem laagen. VII. 475, 477, 481. handelt met hem. VII. 482, 483, 485. 't Hertogdom van Brabant wordt den Prinse aangeboden. VII. 484. zyne gedagten over den tegenwoordigen staat der zaaken. VII. 484. hy legt een twist in Friesland by. VII. 494. stelt Graaf Willem Lodewyk tot zynen Stedehouder aldaar aan. VII. 495. trouwt met Louise van Coligni. VII. 499. wordt smaadelyk bejegend te Antwerpen. VII. 500. komt in Zeeland. VII. 500. stelt orde op de zaaken der zee. VII. 500, 501. handeling over de opdracht der Graaflykheid van Holland en Zeeland aan hem VII. 511-518. ontwerp der voorwaarden hierop beraand. VII. 519 enz. Amsterdam en Gouda vinden 'er zwaarigheid in. VII. 524-528. verscheiden' aanslagen tegen den Prinse. VII. 528. hy geeft raad tot behoudenis van Antwerpen. VIII. 14. laatste toeleg op zyn leeven. VII. 529. hy wordt doorschooten. VII. 531. beden kelykheid over zyne laatste woorden. VII. 532 *Aant.* zyne begraafenis. VII. 536. gedaante, aart, Gemaalinnen en kinderen VII. 537. voorzorg der Staaten na zynen dood. VIII. 3. hy heeft grooter gezag gehad dan de Stadhouders na hem.

XV. 271, 275

WILLEM DE II. Prins van Oranje, gebooren. XI. 44. pillegaven

van hem geschonken. XI. 44. hy wordt Generaal der Ruiterye. XI. 117. 't regt tot de opvolging in 't Stadhouderfchap wordt hem opgedraagen. XI. 139. hy trouwt met de Koninglyke Prinfeste van Engeland. XI. 297 - 301. geeft de eerfte proeven van dapperheid. XI. 337. ontvangt de Fransche Gevolmagtigden tot de Vredehandeling buiten den Haage. XI. 361. neigt tot het voortzetten des oorlogs. XI. 432. wordt Stadhouder, Kapitein en Admiraal - Generaal. XI. 438 - 443. byzonderheden in zyne lastbrieven; Briele en Voorne betreffende. XI. 441, 442. hy wil te velde. XI. 449. zendt eenig Krygsvolk naar de grenzen. XI. 450. Holland brengt te wege, dat het te rug ontbouden wordt. VI. 450, 451. hy verzekert zig van de Landen van Overmaaze, op het punt van het tekenen der Vrede. XI. 457. Verdragen; hem en zyn Huis betreffende; te Munster geslooten. XI. 475-478. verschil hierover vereffend. XI. 488, 489. hy begunftigt de zaaken van Karel den I. XII. 9, 10. dringt op 't bystaan van Luik. XII. 49. begeert dat de Staaten zig voor Frankryk en tegen Spanje verklaaren. XII. 52. raakt in onlust met Holland en byzonderlyk met Amsterdam. XII. 53. stelt zig tegen Hollands gevoelen over de vermindering van 't Krygsvolk. XII. 62-65, 66, 67, 82. wordt gemagtigd om op de gemeene rust te voorzien. XII. 68. verandert de Wef te Nieuw-

megen. XII. 68. stelt zig aan 't hoofd eener bezending naar de Hollandsche Steden. XII. 70-77. doet 'er verslag van. XII. 77. klaagt over Amsterdam. XII. 77. doet den Vice-Admiraal de Witte in hegtenis neemen. XII. 83. ook zes Afgevaardigden ter Vergaderingen van Holland. XII. 89. poogt Amsterdam, door Krygsvolk, te overrompelen. XII. 92. zyne stoornis over 't mislukken van deezen toeleg. XII. 100. hy komt in 't Leger voor Amsterdam. XII. 101. verdraagt zig met de Stad. XII. 104. verdedigt zyne handelwyze. XII. 109, 109. fchryvens der Gewesten aan hem. XII. 112. oordeel van Holland over dit zyn bedryf. XIII. 369. hy vertrekt naar de Veluwe, ter jagt. XII. 113. handelt met Frankryk. XII. 114 - 118. krygt de kinderpokjes. XII. 118. sterft. XII. 118. verschillende oordeelen over zynen dood. XII. 118-120. zyne afbeelding en uiterste wil. XII. 120 - 122, 139. staat des Lands na zyn overlyden.

XII. 125, 126
 WILLEM DE III. wordt gebooren. XII. 130. den Staaten aanbevolen. XII. 131, 171. verschild over zyne Voogdyfchap vereffend. XII. 138 144. Holland verschuift zyne aanstelling tot Stadhouder. XII. 151, 152. Zeeland besluit, in 1652, hem, tot de waardigheden zyns Vaders te voorschikken. XII. 227. Holland kant zig tegen dit besluit. XII. 227. 's Prinsfen vrienden zoeken zyne bevordering, door 't verwekken van opschudding. XII. 278, 280, 281. Zeeland besluit

sluit hem, in 1653, tot Kapitein-Generaal voor te slaan. XII. 298. Holland belet, dat 'er op geraadpleegd wordt. XII. 299. hy bekomt de Ridderorde van den Koufband. XII. 306. Kromwel vordert, dat hy, door Holland, van de waardigheden zyn'er voorzaaten worde uitgeslooten. XII. 313, 320. 't geschiedt. XII. 324. woeleryen ten zynen behoeve. XII. 396, 398, 405. Zeezands voorflag omtrent zyne opvoeding, XII. 443. hy wordt, door Trigland, in den Godsdienst onderwezen. XII. 444. Holland wil, dat men hem den titel van *Zyne Hoogheid* niet zonder byvoegfel geeve. XII. 444. men arbeidt om hem te bevorderen. XIII. 34, 36, 44, 151. de Akte van zyne uitsluiting wordt vernietigd. XIII. 35. voorflag om hem in gezantschap naar Engeland te zenden. XIII. 166. groep om zyne bevordering. XIII. 176. handeling hierover, in Holland. XIII. 188-190, 192-194. men gaat hem voorby in 't begeeven der hooge krygsampten. XIII. 191. hy komt te Amsterdam en te Rotterdam. XIII. 192. de Staaten van Holland neemen hem aan tot een Kind van Staat. XIII. 197. veranderen zyne hofhouding. XIII. 198. hy bezoekt 's Lands Vloote. XIII. 204. wordt Lid der Hervormde Kerke. XIII. 288. raadplegingen om hem tot Kapitein-Generaal te bevorderen. XIII. 287 enz. 335, 414, 432-434, 445-453, 480-486. hy wordt eerste Edele van Zeeland. XIII.

337. krygt zitting in den Raad van Staate XIII. 427. doet eene reis naar Engeland. XIII. 434. overleg om hem, of voor zyn leeven, of voor een' enkelen veldtogt, tot Kapitein-Generaal aan te stellen. XIII. 453-456. inzigten van Lodewyk den XIV. op zyne verheffing. XIII. 457-460. hy wordt tot Kapitein-Generaal aangesteld voor den aanstaanden veldtogt. XIII. 486. invloed van den twist over zyne verheffing op de zekerheid van den Staat. XIV. 4. hy bevordert de handeling met Keur-Brandenburg. XIV. 15. trekt met het Leger van den Ysfelkant naar Utrecht. XIV. 33, 34. handelt met Karel den II. XIV. 43-46. zoekt vrye hoede van Frankryk te verkrygen. XIV. 60. zyne ontmoeting te Dordrecht. XIV. 73, 74. te Gouda. XIV. 79. hy wordt STADHOU- DER EN KAPITEIN-GENERAAL. XIV. 87. 88. schryft tot verontschuldiging der Regenten. XIV. 89. weigert aan 't hoofd eener bezendinge te zyn tot het stillen der beweeginge in de Steden. XIV. 90. verklaart Frankryks eischen voor onaanneemlyk. XIV. 106, 126. de handeling word hem aanvertrouwd. XIV. 110. hy schryft naar Rotterdam. XIV. 116. handelt met de Engelschen. XIV. 118, 119. verwerpt hunne eischen. XIV. 125, 126. toont argwaan op de Groot. XIV. 125. schryft aan den Raadpensionaris de Witt. XIV. 139. ontraadt het vervolgen der handdaadigen aan den moord der Witten. XIV. 179.

VADERLANDSCHE HISTORIE. 307

verfoeit dien moord. XIV. 182. pryst den Raadpensionaris. XIV. 185. wordt gemagtigd tot verandering der Regeeringe. XIV. 191. wil, volgens Burnet, geen *Souverain* van Holland zyn. XIV. 207. wordt in schotschriften gefcholden. XIV. 215. beklaagt zig de verandering der Regeeringe. XIV. 219. zyne onderneeming op Naarden en Woerden. XIV. 225, 226. hy trekt voor Charleroi. XIV. 227. zyn last aan den Graave van Koningsmark. XIV. 230. hy doet Pain & Vin onthalzen. XIV. 237. verklaart zig tegen eene Wapenschorfing. XIV. 247. verover't Naarden. XIV. 272. en Bon. XIV. 278. zyne waardigheden worden erfelyk verklaard in zyne mannelyke nakomelingfchap. XIV. 312. hy wordt van eene fchuld van twee millioenen ontheeven. XIV. 317. tot trouwen geraaden. XIV. 316, 343. de Oostindifche Maatschappy legt hem een drie-endertigfte haarer uitdeelingen toe. XIV. 317. zyn gevoelen over de hereeniging der overheerde Gewesten. XIV. 319. hy regelt de Regeering, in 't Stigt. XIV. 327. in Gelderland. XIV. 329, 358. in Overysfel. XIV. 329, 360. hy verliest den Slag van Senef. XIV. 330, 334. wint Graave. XIV. 333. en Huy. XIV. 334. vertrouwen der Bondgenooten op hem. XIV. 340. hy is verdagt in engeland. XIV. 341, 379. de Souverainiteit van Gelderland word hem aangeboden. XIV. 345. hy raadpleegt er op met de andere Gewesten. XIV. 347. verklaart zig onverschillig. XIV. 352. wyst de aanbieding van de hand. XIV. 358. fchryft ernftig aan die van Zeeland. XIV. 361. Temples oordeel over dit werk. XIV. 366. de Staaten verbieden te zeggen of te fchryven dat de Prins naar de Souverainiteit staat. XIV. 366. hy krygt de Kinderpokjes. XVI. 370. verover't Binch. XIV. 372. belegert Maastricht vergeefs. XIV. 396, 397, 398, 418. de Franfchen zoeken hem, door aanbiedingen van byzondere voordeelen, te doen heigen tot vrede. XIV. 411. zyn ontwerp van dezelve. XIV. 344, 415, 416, 434. hy wordt in blaauwboekjes befchimpt. XIV. 419. handelt met de Franfchen te Nieuwmegeen. XIV. 420. fpreekt met Temple. XIV. 421, 422, 425, 433. raakt, flaags met de Franfchen, by Mont-Kafel. XIV. 440. belegert Charleroi, vergeefs. XIV. 441. beflist de onlusten te Middelburg, over 't beroepen van den Predikant Momma. XIV. 447-451. verfehilt met Stad en Lande op 't stuk der Patenten. XIV. 453. handhaaft zyn gezag over 't beftellen der Wet te Deventer. XIV. 457. maakt een Reglement op de Regeering in Friesland. XIV. 458. doet een' keer naar Engeland. XIV. 464. trouwt met *Maria*, Dogter des Hertogs van Jork. XIV. 465, 466. argwaan over zyn Huwelyk. XIV. 468. hy komt met Karel den II. overeen, wegens een ontwerp van

vrede. XIV. 467. trekt te velde, in 1678. XIV. 485. raakt slaags by S. Denys op den vierden dag na 't sluiten der Vrede. XIV. 493. zyn eischen ten laste van Spanje. XV. 6 enz. hy dankt eenig volk, ter betaaling van Friesland en Stad en Lande staande af. XV. 25. verschil hierover. XV. 25. hy beflist den twist over 't bewaaren der sleutelen te Devente. XV. 35. dringt op 't versterken van Naarden. XV. 36. zyne Heerlykheden in 't Luxemburgsche worden verbeurd verklaard. XV. 58. zyne handeling in Duitschland. XV. 59 in Engeland. XV. 60, 81. voorflag om hem tot Regent aldaar aan te stellen. XV. 80. hy verklaart tot vrede met Frankryk te neigen. XV. 86, 92, 201. d'Avaux zoekt hem te winnen. XV. 98. men dreigt zyn Prinsdom Oranje, in Frankryk, verbeurd te zullen verklaren. XV. 99. 't geschiedt. XV. 100. hy dringt op 't ondersteunen der Spaanschen. XV. 131. slaat eene werving van zestienduizend man voor. XV. 139. raakt hierover in geschil met Amsterdam. XV. 143. stelt zig aan 't hoofd eener bezendinge derwaards. XV. 145. vertrekt misnoegd uit de Stad. XV. 147. verklaart zig heviglyk tegen dezelve. XV. 159. brengt een onderschepten Brief van d'Avaux in de Vergadering van Holland. XV. 179. doet Hooft en Hop uit de Vergadering gaan. XV. 181. verwydering tuschen hem en Amsterdam.

XV. 194. zyne kleinagting voor de andere Steden. XV. 196. zyn gesprek met den Brandenburgschen Gezant. XV. 200, 205. hy dringt op bewilliging, in de werving. XV. 210. doet 'er in Zeeland toe besluiten. XV. 214-216. handeling over zyne belangen verschooven. XV. 236, 243. hy wordt in het regt tot het Graaffchap Lingen bevestigd. XV. 244. handelt met Monmouth. XV. 252. beflist de onlusten te Gorinchem. XV. 256. maakt verandering in de Vroedschap te Utrecht. XV. 258. raakt met Dordrecht in geschil over de Nominatie der goede Luiden van Agten. XV. 259-279. en met Leiden, over de Nominatie van Schepenen. XV. 279-282. brengt te wege dat 'er geene troepen worden afgedankt. XV. 283. verdedigt zyn gedrag omtrent Frankryk. XV. 299. van Beuningen verklaart zig tegen 't verminderen van zyn gezag. XV. 299. zyn Prinsdom wordt verbeurd verklaard. XV. 317. hy spreekt met Burnet. XV. 339. toeleg om hem te ligten. XV. 340. zyn aart, volgens Burnet. XV. 342. zyn begrip van eene vrye Regeering. XV. 344. Koning Jakob zoekt hem te winnen. XV. 347. geheime handeling in Engeland ten zynen behoeve. XV. 352, 354. Albyville spreekt met hem uit naam van Koning Jakob. XV. 354, 372. hy wordt door Dykvelt verdedigd. XV. 357. Fagel verklaart 't Prinsfen gevoelen over de geschillen in Engeland.

XV. 361. hy brengt het Engelsch en Schotsch Krygsvolk op een nieuwen voet. XV. 394. toeleg op zyn leeven. XV. 395. de Engelschen zoeken hem aan om hulp. XV. 397, 411, 413. 437. hoe hy de geboorte van den zogenaamden Prins van Walles aanmerkt. XV. 311. hy besluit heimelyk tot den overtocht naar Engeland. XV. 413. krygt gelegenheid om zig daartoe, onder een ander voorwendfel, te bereiden. XV. 413, 420. verzoent zig met Amsterdam. XV. 422. 't goed verstand, tusfchen hem en Prins Henrik Kafimir, wordt hersteld. XV. 423. hy handelt heimelyk met Amsterdam. XV. 424, 425, 435. zwaarigheden in den togt. XV. 441. de Prins beweegt de Staaten om troepen te verzamelen. XV. 433. hy handelt in Duitschland. XV. 434. zyn toeleg wordt openbaar. XV. 437. de Staaten besluiten, hem te sondersteunen. XV. 440, 451, 466, 468. Koning Jakob beschuldigt hem. XV. 442, 461. veele Engelschen verzoeken hem over te komen. XV. 452. hy raadpleegt op de landig. XV. 454. geeft in 't openbaar reden zynner onderneeminge. XV. 456, 465. neemt afscheid. XV. 473. gaat scheep. XV. 474. keert te rug. XV. 475. loopt andermaal uit. XV. 476. landt in Torbaai. XV. 479. handelt met Koning Jakob. XV. 483. komt te Londen. XV. 484. beschryft een *Conventie*. XV. 488. verklaart zig op 't stuk der Regeeringe. XV. 498. men draagt hem en zyne Gemaalin de Kroon op.

XV. 502 enz. hy behoudt zyne ampten in den Vereenigden Staat XV. 508. XVI. 20. maakt den Staaten zyne komst tot de Kroon bekend, XVI. 19. hun buitengewoon Gezantschap aan hem. XVI. 20. hy ontdekt de veranderlykheid der Engelschen. XVI. 22. erkent zig verpligt aan de Staaten. XVI. 25. verklaart Lodewyk den XIV. den oorlog. XVI. 30. zyn oogmerk in het dringen op onderstand van de Staaten. XVI. 33. hy wil, al wat op Frankryk vaart, doen neemen. XVI. 36, 44. sluit ten dien einde eene overeenkomst met de Staaten. XVI. 37. en een aanvallend en verweerend Verbond. XVI. 38. wil hun geen voordeel in den Koophandel toestaan. XVI. 41. treedt in 't *Groot - Verbond*. XVI. 46. zyne Krygsbedryven in Ierland. XVI. 47, 113-117. zyn verschil met Amsterdam, over 't zenden der *Nominatie* van Schepenen naar Engeland, XVI. 51-56, 68, 69 en over het toelaaten van den Graave van Portland onder de Edelen van Holland. XVI. 66-68. hy komt in Holland. XVI. 137. loopt gevaar in 't landen op de Maaze. XVI. 138. zyne aanspraak aan de Staaten. XVI. 139. en aan de Bondgenooten. XVI. 140. hy woont den veldtogt by. XVI. 145, 146, 148, 149. keert naar Engeland. XVI. 150. slaat den Keurvorst van Beljeren voor tot Landvoogd der Spaansche Nederlanden. XVI. 162. keert wederom herwaards. XVI. 168. trekt te velde. XVI. 177, 183. aanslag op zyn leeven, ontdekt

en gestraft. XVI. 186 - 193. hy werkt aan de Vrede met den Turk. XVI. 196. maakt merkelyke verandering in de Regeering te Gocs. XVI. 206 enz. verzagt de vonnissen, tegen eenige Regenten geveld. XVI. 224. zyne gedagten over 't vonnis van Burgemeester Halewyn. XVI. 237. hy komt in Holland. XVI. 241. woont den slag van Landen by. XVI. 243. wylt den Franschen voorflag tot Vrede van de hand. XVI. 257. komt wederom herwaards. XVI. 260. woont den veldtocht by. XVI. 266. sluit een Verdrag met Brunswyk - Wolfembüttel. XVI. 271. komt, op nieuws, herwaards. XVI. 278. belegert en verovert Namen. XVI. 282 enz. keert naar Engeland. XVI. 295. maakt zynen uitersten wil. XVI. 300. samenzweering tegen zyn leeven. XVI. 315. hy woont den veldtocht in de Nederlanden by. XVI. 318. keert naar Engeland. XVI. 335. oordeelt dat men, onder bemiddeling van Zweeden, behoort te handelen van vrede. XVI. 343. zyn belang by de handeling. XVI. 355. hy komt in Holland. XVI. 367. handelt over de vernieuwing van het Groot-Verbond. XVI. 425. keert naar Engeland. XVI. 435. komt weder in Holland. XVII. 6. doet eenige opening tot een Verdrag van Verdeeling der Spaansche Heerschappye. XVII. 8. sluit het eerste. XVII. 11. het tweede. XVII. 29. doet een Leer naar Duitschland. XVII. 17. komt in Holland te rug. XVII. 20. keert naar Engeland. XVII. 21. sluit met Zweeden

den en de Staaten. XVII. 42. doet wederom een keer herwaards. XVII. 46, 47, 100. neigt tot oorlog. XVII. 73. sluit met Deenemarke en de Staaten. XVII. 91. met den Keizer en de Staaten. XVII. 93, 95. met Pruisen en de Staaten. XVII. 96. hy zoekt den Prins Joan Willem Friso tot Stadhouder na hem te doen verkiesen. XVII. 104. zyne ziekte en dood. XVII. 103 - 108. zyne afbeelding en schets zyner Regeeringe. XVII. 108 - 118

WILLEM KAREL HENRIK FRISO, Prins van Oranje en Nassau, wordt gebooren. XVII. 407. bekomt een lyspensioen. XVII. 407. wordt Stadhouder van Groningen. XVIII. 195. van Drente. XVIII. 243. en van Gelderland. XVIII. 252. aanmerkingen over de laatstgemelde aanstelling. XVIII. 255. hy treedt in 't bezit van 't Stadhouderchap van Gelderland en Groningen. XVIII. 509. doet eed als Erfstadhouder van Friesland. XIX. 70. woont het Veldleger omtrent Breda by, in 1732. XIX. 80. sluit een Verdrag met den Koning van Pruisen, over de nalatenschap van Koning Willem den III. XIX. 93. enz. protesteert tegen de vernietiging van 't Markgraafschap van Veere. XIX. 121. handelt met de Staaten van Zeeland desaangaande, vergeefs. XIX. 131. enz. trouwt met de Kroon-Prinsesse van Groot-Britanje. XIX. 161. keert herwaards. XIX. 162. in den Haag, wordt openlyk voor hem en de Prinsesse gebeden. XIX. 167. voorflag om hem tot Gene-

neraal van 't Voetvolk aan te stellen. XIX. 208. hy wordt ingehuldigd als Heer van Breda. XIX. 231. tot Luitenant-Generaal van 't Voetvolk verkooren XIX. 356. weigert dit ampt te aanvaarden. XIX. 357. onthaalt 's Lands Krygsvolk in Duitschland. XIX. 420. vier Gewesten dringen op zyne bevordering tot Generaal. XIX. 428. XX. 63. hy doet zig onderregten van de gelegenheid van Staatsch Vlaanderen. XX. 36. aanleiding tot zyne verheffing. XX. 66. hy wordt te Veere tot Stadhoudcr uitgeroepen XX. 71. in andere Steden van Zeeland. XX. 72, 73, 75. Staatswyze aldaar aangesteld. XX. 78. ook te Rotterdam, voor Stadhoudcr van Holland. XX. 85. in andere Steden. XX. 86, 87, 88. en Staatswyz. XX. 93. zyn aanmerkelyk fchryven aan den Graave van Bentink. XX. 94. hy komt te Amftcrdam. XX. 94. in den Haage XX. 95. wordt Kapitein- en Admiraal-Generaal der Unie. XX. 95. Stadhoudcr van Utrecht en Overysfel. XX. 96. neemt zitting in de hooge Kollegien. XX. 96, 97. komt in Zeeland. XX. 98. wordt in 't Markgraaffchap van Veere en Vlisfigen hersteld. XX. 99. maakt in Zeeland eenige verandering in de Regeering. XX. 100. keert naar den Haage. XX. 101. bekamt verscheiden' waardigheden in Holland. XX. 101. orde om openlyk voor hem te bidden. XX. 102. voorflag om het Stadhouderschap in zyne mannelyke en vrouwelyke nakomelin-

gen erfelyk te verklaaren. XX. 121. men verzekert, dat hy geen *Graaf van Holland* wil zyn. XX. 124. Posteryen aan hem, en door hem aan 't Land opgedraagen. XX. 126. hy vernietigt eene afgeperfte afkondiging te Rotterdam. XX. 132. besluit der Staaten van Holland op het Erffstadhouderschap. XX. 147. der andere Gewesten. XX. 151, 199, 204. hy bevordert het opbrengen eener milde Gifte, hier te Lande. XX. 159. neigt tot vrede. XX. 180, 260. trekt naar 't Leger. XX. 188. keert te rug. XX. 188. veroordeelt eene aanspraak, op zynen naam verspreid. XX. 189. houdt zynen eerstgebooren Zoon ten doop. X. 193. wordt gemagtigd om de Regeering in Friesland te herstellen. XX. 201. men zoekt hem, ook in Groningen, meer gezags te doen opdraagen XX. 204. hy trekt de bezetting uit Groningen. XX. 205. wordt *Rector magnificentissimus* der Hooge Schoole aldaar. XX. 207. zendt Gemagtigden naar Haarlem. XX. 211. slaat de afschaffing der Pagten voor. XX. 218. en een middel, by voorraad, in de plaats. XX. 230. doet aan een ontwerp van een Hoofdgeld arbeiden. XX. 234. slaat het, nevens een ontwerp om de verpagte middelen te *collekteeren*, den Staaten voor. XX. 236. dringt op herstelling omtrent de Ampten en op afstand der Posteryen. XX. 266. wordt gemagtigd om de rust in Amftcrdam te herstellen. XX. 283. komt aldaar. XX. 287. verleent den Koopluiden ge-

hoor. XX. 290. maakt groote verandering in de Regeering der Stad. XX. 290, 291. en in den Krygsraad. XX. 295, 297. vertrekt uit Amsterdam. XX. 298. verandert, in alle de Hollandfche Steden, behalve te Dordrecht, de Regeering door Gemagtigden. XX. 300, 301, 306, 307, 308, 309, 310, 311, 312, 313. ook in Gelderland en Overysfel. XX. 315, 318. in Friesland. XX. 317. in Stad en Lande. XX. 319 enz. het Graaffchap Kuilenburg wordt hem opgedraagen. XX. 315. hy wordt Erfstadhouder der Generaliteits-Landen. XX. 332. en Opper-Directeur der Oost- en Westindifche Maatschappyyen. XX. 332 enz. maakt hier en daar nog eenige verandering in de Regeering. XX. 356, 359, 378. doet zig tot Markgraaf van Veeren en Vlisfingen inhuldigen. XX. 384. doet een voorflag tot herftelling der Fabrieken. XX. 410. en des Koophandels. XX. 411. pryst een bepaalde *Porto Franco* of vrye haven aan. XX. 420. wordt onpafelyk. XX. 447. gebruikt de wateren te Aken. XX. 447. keer van daar te rug. XX. 448. de ziekte verheft zig. XX. 448. de Prins sterft. XX. 448. zyn lyk wordt op een praalbed gelegd en plegtiglyk ter aarde befteld. XX. 450. zyne afbeelding.

XX. 452

WILLEM, Graaf van Buuren en daarna Prins van Oranje enz. wordt gebooren. XX. 192. gedoopt. XX. 193. Pillegiften hem vereerd. XX. 193. hy wordt

Erfstadhouder, onder de Voogdyfchap zyner Vrouwe Moeder.

XX. 449

WILLEM, Graaf van Nasfau, bemagtigt twee Schanfen. XI. 153. wint Orfoi. XI. 159. verovert Filippine. XI. 176. verlaat de post te Kello. XI. 271. sterft. XI. 306. zyn geflagt aangewezen.

XI. 306 *Aant.*

WILLEM FREDRIK, Graaf van Nasfau, wordt Stadhouder van Friesland. XI. 293, 294. staat, vergeefs, naar het Stadhouderfchap van Groningen en Drenthe. XI. 293, 295. misnoegen tusfchen Fredrik Henrik en hem. XI. 296. hy wint de Moerspuifchans. XI. 394. heeft het beleid van den aanflag op Amsterdam, in 1650. XII. 94, 196. komt dicht onder de Stad. XII. 98. bezending aan hem van wege de Wethoudersfchap. XII. 98. hy trekt af met het Krygsvolk. XII. 107. wordt Stadhouder van Groningen en de Ommelanden. XII. 131. trouwt met eene Prinfesse van Oranje. XII. 131. raadt Friesland tot het benoemen van een Gevolmagtigde op de handeling met Kromwel. XII. 257. komt op Texel. XII. 291, 292. maakt zig verdagt. XII. 292. voert bevel over een klein Legertje der Staaten. XII. 391. arbeitet tot bylegging der gefchillen in Overysfel. XII. 405, 409. staat naar 't Veldmaarschalksampt. XII. 414, 417, 422. laat 'er van af. XII. 428. brengt Krygsvolk in Groningen. XIII. 67. legt de gereezen gefchillen by XIII. 69. herwint de Eilerschans. XIII. 95, 96. sterft

- sterft ongelukkig'yk. XIII. 97. zyne Weduwe keert naar Duitschland. XV. 35
- WILLEM LODEWYK**, Graaf van Nasfau, helpt Groningen en Koeverden belegeren, in 1580. VII. 337. wordt gekwest. XII. 341. helpt Lochem ontzetten. VII. 465. wordt Stadhouder van Friesland. VII. 495. VIII. 11. wint twee Schanfen. VIII. 73. zyn toeleg op Groningen mislukt. VIII. 76. hy neemt Lastbrief van Leicester. VIII. 120, 157. word, door Tassis, afgesneeden van de zynen. VIII. 123. slaat de brandschatting der Ommelanden af. VIII. 123. stemt voor de opdragt der Heerschappye aan Engeland, mids 'teenpaariglyk geschiede. VIII. 212, 213. zyne Krygsbedryven in Friesland. VIII. 312. hy beaauwt Groningen. VIII. 349. komt voor Nieuwmegen. VIII. 359. wordt voor Koeverden gekwest. VIII. 368. ontzet de Vesting. VIII. 385. wordt Stadhouder van Groningen. VIII. 390, 391. ondersteunt Embden met volk. IX. 21. herwint Deutchem. IX. 51. brengt Krygsvolk in Groningen. IX. 96. legt den twist in Friesland by. IX. 100. werpt wederom volk in de Voorstad van Embden. IX. 124. wordt gemagtigd tot de handeling, in 1608. IX. 321. Henrik de IV. zoekt hem te winnen door geschenken. IX. 368. hy draagt zorg voor de behoudenis der ruste in Leeuwarden. X. 25. raadt de Conferentie te Delft aan. X. 59. stelt orde op 't bestellen van de Wet te Leeuwarden. X. 90. en verandert 'er de Regeering. X. 91. hy gaat in de Kloosterkerk. X. 152. sterft. X. 407
- Willem van Ysfelstein* stelt zig tegen Willem den VI. III. 390. helpt Ysfelstein verrassen. III. 415
- Willem Eggert* wordt Rentmeester van Holland en Heer van Purmerende. III. 327. helpt de S. Katharynen - Kerk te Amsterdam stigten. III. 327
- Willem Bastiaansz.* Zie *Schepers.*
- Willem Beukelszoon* van Biervliet vindt het kaaken en zouten van den Haring. III. 499
- WILLEMSTAD.** Toeleg om deeze aan Parma te leveren. VIII. 271
- Williams (Jakob)* om oproeringheid te Gouda, ter dood gebracht. VIII. 261
- Willoughby (Peregrin Barty, Baron van)*, slaat een Spaansch geleide. VIII. 128. krygt het Opperbevel over de Engelsche hulptroepen. VIII. 263. zyn bedryf te Geertruidenburg. VIII. 277. hy verdedigt Bergen op Zoom. VIII. 290. slaat eenige Heeren Ridder. VIII. 291. keurt der Staaten handelingen goed. VIII. 313
- Wilten* vallen in deezen Landen. I. 273, 274
- WILTENBURG**, oude naam van Utrecht. I. 290
- Wilzen*, door Karel den Grooten, overwonnen. I. 430
- Wimes (James)*, om een voorgenomen verraad te Veere, onthalsd. VIII. 453
- Winmentum (Amelius van Boekhorst, Heer van)*, ontdekt den

- Staaten van Holland een geheim Verdrag, wegens Antwerpen. XI. 427. besluit met vyf Gewesten tot het bekragtigen der Munstersche Vrede. XI. 490
- Wimmentum* (Nikolaas van Bockhorst, Heer van), in 't Lid der Edelen beschreeven, in 1618. X. 282
- Winfrid*. Zie Bonifacius.
- Wingfield* (John), Beveelhebber van Geertruidenberg, weigert de Plaats aan Maurits op te geeven. VIII. 280
- Winkel* verbrand door Floris den III. II. 268
- Winkelmade*. Slagdaar, tuschen Graave Arnoud en de Westfriezen. II. 130
- Wijnshooter* - Schans herwonnen. XIV. 131
- Winter (streng) des jaar 1740. XIX. 273
- Winwood* (Rudolf), Engelsche Gezant in den Haage. IX. 156. 275, 344. pryst den Raade van Staate het Bestand aan. IX. 408. raakt in hevige geschil met Prinsse Maurits. IX. 408
- Wintz* (Paulus) wykt voor de Frauschen. XIV. 33. sterft. XIV. 395.
- Wisfekerck* (Jonkheer Gillis van), verdagt van een' toelig op Zuidbeveland. XI. 67
- Wisfel* (Jan van der), Dienaar van den Raadpensionaris de Witt, verzelt zynen Meester naar de Voorpoorte. XIV. 159. 166
- Wisfelbank te Amsterdam. Oktroi aan dezelve. XIII. 437
- Wit* (Gysbrecht de) handelt in Portugal. XII. 455.
- With* (Andries de), Pensionaris van Dordrecht. Inhoud van zyn Verbaal, wegens de beschryving van Sommelsdyk en Marquette, in 't Lid der Edelen. X. 333 339
- WITIKIND*, Hertog der Saxers, vermaagchapt zig met de Deenen. I. 422. hitst de Saxers op tegen de Franken. I. 424, 426. laat zig doopen. I. 430
- Witlam*, Koopstad aan de Maaze. I. 274. II. 7
- Witsen* (Nikolaas), Burgemeester van Amsterdam. XV. 425. zyne Aanteekeningen. XV. 425. hy krygt kennis van de onderneeming op Engeland. XV. 426. spreekt met den Prins. XV. 426, 428, 429. met Dykveld. XV. 427. zyne bekommering. XV. 426, 428. hy spreekt met Fagel. XV. 430. zyne gedagten over den togt naar Engeland. XV. 440. hy wordt derwaards afgevaardigd. XVI. 20. waarom hy verkooren werdt. XVI. 21. zyn gesprek met Willem den III. XVI. 22. zyn yver voor de eer van den Staat XVI. 27. hy wordt buitengewoon Ambassadeur. XVI. 31. bewilligt met moeite in 't geene met Groot-Britanje geslooten werdt. XVI. 33, 36, 38. keert naar huis. XVI. 44. weigert Baron te worden. XVI. 45. spreekt met Portland en Heinflus tot bemiddeling. XVI. 93. keurt zekere Vredepunten goed. XVII. 290
- Witfus* (Hermanus), Profesfor en Predikant te Utrecht. zyn bedryf in Engeland. XV. 303
- Wist* (Jakob de), Oud-Burgemeester van Dordrecht, handelt in 't Noorden. XI. 382. 389.

389. wordt door Willem den II. in hegtenis genomen. XII. 90. op Loevestein gezet XII. 92. geslaakt, mids zig onthoudende van de Regeeringe. XII. 109. hersteld in zyne waardigheid. XII. 127, 194. handelt te Lubek. XII. 277. wordt in den Haage aangerand. XII. 284, 215. legt zyn ampt van Rekenmeester neder. XIV. 186. sterft.

XIV. 137

Witt (Joan de), Pensionaris van Dordrecht, wegens Holland afgezonden, om Zeeland van zekker besluit op het Stadhouderschap af te maanen. XII. 188, 227. zyn moed in 't uitvoeren van deezen last. XII. 228. hy wordt Raadpensionaris van Holland. XII. 231. wat men van hem zeide. XII. 232. hy krygt berigt van Englands gezindheid tot vrede. XII. 251, 252. zyn voorslag ter Vergadering van Holland. XII. 253. hy handelt afzonderlyk met Bevernink en Nieuwpoort, in Engeland. XII. 279, 280. 't gemeen scheldt hem. XII. 284. hy stelt de Akte van Uitsluiting des Prinsen van Oranje op. XII. 324. men beschuldigt hem, dat hy Kromwel het vorderen derzelve aan de hand gegeven heeft. XII. 334. hy beweert, dat Luiden van Regeeringe, in Holland, niet dan voor Hollandse Regters te regt moeten staan. XII. 383. zyn oordeel over een Verbond met Brandenburg. XII. 390. hy trouwt. XII. 394. wordt beschuldigd van 't verwekken van opschuddingen. XII. 402. arbeid tot bylegg ng

van den twist in Overysfel. XII. 409, 411. oordeelt, dat men geen Veldmaarschalk behoort aan te stellen. XII. 413. brengt te wege dat de renten van Holland van vyf op vier ten honderd verminderd worden. XII. 434. handelt met den Franschen Ambassadeur de Thou. XII. 452. raakt in ongunst van Karel den II. XIII. 33, 40, 41. de Koning weigert hem eene Verklaring, dat hy de Akte van Uitsluiting niet eerst heeft voorgeslaagen. XIII. 36. hoe hy omtrent den Prins van Oranje gezind was. XIII. 41. zyne handeling met de Prinsesse Weduwe. XIII. 43. hy wordt, op nieuws, voor vyf jaaren tot Raadpensionaris aangenomen. XIII. 63. Frankryk tragt, vergeefs, hem om te koopen. XIII. 110, 164. hy slaat eene verdeling der Spaansche Nederlanden voor XIII. 111, 117. zyne behendigheit om den togt naar Cabo Verde geheim te houden. XIII. 122, 124. zyne bekoorning. XIII. 154. hy wordt gemagtigd op de Vloote. XIII. 153. brengtze door 't Spanjaards gat in zee. XIII. 154. wordt wegens zynen dienst op de Vloote bedankt. XIII. 159. van anderen beschuldigd. XIII. 165, 176, 177. hy handelt heimelyk om eenen opstand in Engeland te verwekken. XIII. 167. toelieg op zyn leeven. XIII. 169. hy werkt tegen de bevordering van den Prins van Oranje. XIII. 192, 193, 414. ontdekt den heimelyken handel van Buat. XIII. 216, 217. wordt aan

aangezigt, om Londen in brand te doen steeken. XIII. 233. bewerkt, behendiglyk dat men niet in den Haage van vrede handele. XIII. 243. beklagt zig by d'Estrades over den inval in de Spaansche Nederlanden. XIII. 273. zyn voorflag tot vrede tusfchen Frankryk en Spanje. XIII. 276. hy handelt looslyk met d'Estrades. XIII. 285. maakt een ontwerp om het Kapitein - Generaalschap af te scheiden van het Stadhouderfchap. XIII. 289. misnoegen tegen hem hieruit ontstaan. XIII. 295. hy handelt met Temple. XIII. 296 - 301. stelt d'Estrades deswege gerust. XIII. 301, 310. Tempels oordeel over hem. XIII. 309. hy wordt wederom voor vyf jaaren aangenomen. XIII. 309. de Staaten beschenken hem. XIII. 310. de Spaanschen klaagen over hem. XIII. 310. hoe hy de Franschen wilde behandelen. XIII. 311. zyn oordeel over het drievoudig Verbond. XIII. 385. hy handelt verder met Temple. XIII. 404. onderzoek of hy kennis hadt van Frankryks oogmerken. XIII. 421, 422. zyne inzigten op 't bevorderen van den Prinse van Oranje tot Kapitein - Generaal. XIII. 446. zyne bedenkingen op 't stuk der Vlagge. XIII. 475. hy brengt te wege, dat de Prins van Oranje alleenlyk voor ééne veldtocht tot Kapitein - Generaal aangesteld wordt. XIII. 480. dringt op werving te lande. XIV. 15. de Keurvorst van Brandenburg is misnoegd over zyn beleid. XIV. 20. hy slaat voor

's Lands krygsgereedschap en penningen te bergen. XIV. 29. zyne raadeloosheid. XIV. 42. hy wordt by nagt aangevallen en gewond. XIV. 68. hy geneest. XIV. 70. haat tegen hem en zynen broeder. XIV. 137, 199. hy verdedigt zig. XIV. 138, 140. schryft aan Willem den III. XIV. 139. legt zyn ampt neder. XIV. 148. krygt zitting in den Hoogen Raad. XIV. 150. komt op de Gevangenpoorte. XIV. 159. zoekt 'er af te gaan. XIV. 163, 166. wordt deerlyk vermoord. XIV. 171 enz. zyne afbeelding. XIV. 182 enz.

Witt (Kornelis de), Ruwaard van Putten, gepreezen door d'Estrades. XIII. 164. komt als Gevolmagtigde in de Vloote op den togt naar Chattam. XIII. 259, 261. wordt deswege beschonken door de Staaten. XIII. 262. woont het gevegt voor Soulsbaai by. XIV. 23, 24. keert ziek naar land. XIV. 70. zyn beeldtenis wordt door 't graauw mishandeld. XIV. 70. aanslag op zyn leeven. XIV. 71. men dwingt hem de verheffing van Willem den III. te tekenen. XIV. 75. toeleg der boeren van Voorne op zyn leeven. XIV. 137. hy wordt gevat. XIV. 142. van een aanslag op 's Prinzen leeven beschuldigd. XIV. 143. zyne verdediging. XIV. 145. de Ruiters schryft in zyn voordeel. XIV. 147. zyne vrienden zoeken hen van de pleije te bevryden. XIV. 151. men verspreidt dat hy zoekt uit te breeken. XIV. 152. hy wordt gepynigd. XIV.

VADERLANDSCHE HISTORIE. 317

- XIV. 153. gevonnist. XIV. 155. 157. door 't volk met de dood bedreigd. XIV. 158. van 't Ledikant gehaald. XIV. 170. en jammerlyk omgebragt. XIV. 171, 172, 174, 177
- Witte van Haamstede*, natuurlyke Zoon van Floris den V. III. 71. legert zig op 't Huis te Putten. III. 124. brengt Zeeland tot onderwerping aan Jan den II. III. 147. zeilt naar Holland. III. 164. verlost het van de Vlaamingen. III. 165
- Witte (Witte Kornelis de)* helpt den slag voor Duins winnen. XI. 283 wordt in hegtenis genomen XII. 83. wat hierover te doen viel. XII. 84. hy raakt los. XII. 86. komt in een gevragt tegen den Engelschen Admiraal Blake. XII. 222. geleidt eene Koopvaardyvloot. XII. 242. sneuvelt in de Zond. XII. 468
- Wittom ('t Slot)* gewonnen, in 1568. VI. 269
- Wittenhorst (Walraven van)* doet de eerste opening tot vrede, in 1607. IX. 237
- Wodan*, God der Germaanen. I. 24, 361, 370
- Woerden (Herman van)* II. 247. Zie *Herman van Woerden*.
- WOERDEN** (Slot te) gestigt. II. 265. door Albrecht van Saxen gewonnen. IV. 266
- WOERDEN (Heerlykheid van)** aan Jan den I. opgedraagen. III. 110, 112. en door deezen aan Guy, zynen Broeder. III. 151. Bischof Willem valt in 't Land van Woerden. III. 151. de Heerlykheid aan Holland gehegt. III. 198, 287. aan Jan van Beijeren opgedraagen. III. 325. 't Slot en de Heerlykheid verpandt aan Hertoge Erik van Brunswyk. VI. 16. mogt niet vervreemd worden. VI. 16. be-roerte aldaar. VI. 186. 't Slot wordt bezet. VI. 187. de Stad verzekerd voor den Prins van Oranje. VI. 381. belegerd door den Graave van Megen. VII. 66. verlaaten. VII. 67, 104. Kerktwist in de Stad. VII. 331. de Heerlykheid van Woerden komt wederom aan Holland. VIII. 329. Prins Maurits ver-stelt de Wet in de Stad, in 1618. X. 266. zy neemt vrye hoede van de Franschen, in 1672. XIV. 41. de Fransche bezetting ruimt de Stad. XIV. 133. de Prins van Oranje be-legert haar vergeefs. XIV. 226. zy wordt van den vyand ver-laaten. XIV. 280.
- Wolf of Lupus (Broeder Pieter)* verwekt opschudding te Mechelen. VII. 291. brengt de Stad over aan 's Konings zyde. VII. 292. komt om. VII. 317
- Wolf (Reinier van der)* beschuldigt de Regeering te Rotterdam. XIV. 76
- Wolferd van Borselen* verzoent zig met Graave Floris den V. III. 50. heeft kennis van den aanslag tegen hem. III. 67. misleidt die van Dordrecht. III. 99. lokt de Vlaamingen in Walcheren. III. 99. maatigt zig de Voogdye aan over Jan den I. III. 105. zyn groot gezag. III. 109, 111, 113. oorzaken van zynen val. III. 115. hy poogt met Jan den I. naar Zeeland te vlieden. III. 125. wordt agterhaald. III. 125.

- en te Delft omgebragt. III. 126
- Wolferd van Borfelen*, Heer van Veere. IV. 44. wordt Stadhouder van Holland. IX. 171. wykt naar Rotterdam. IV. 187. zyn Hof in den Haage wordt geplonderd. IV. 188. hy van zyn Ampt verlaaten. IV. 191
- Wolfrand*, Bisfchop van Sens, predikt in Friesland. I. 369. Radboud weigert zig van hem te laaten doopen. I. 370
- Wolffen (Henrik)*, Burgemeester van Zwolle, afgezonden naar Holland. XII. 407
- Wormer*, vry verklaard van tollén en bedén. III. 17
- Worst (Eyvoud Pieterszoon)* wordt Admiraal der Vlisfingér zee-mag. VI. 355
- Woud (Heilig) waar Civilis de Batavieren byeen roept. I. 120.
- Wilde Woud zonder genade. I. 249. Ardenner Woud. I. 367
- Aant.*
- Woude (Jakob van)* III. 152
- WOUDRICHEM, door Jan van Arkel ingenomen. III. 371. vredehandeling aldaar. III. 431. de Gelderschen verrasfen de Stad. IV. 371. zy wordt bemagtigd door Chiappin Vitelli. VI. 474. de Heerlykheid deezer Stede en van Altena door de Staaten van Holland gekogt. VIII. 352. de Stad byna verrast, door La Barlotte. IX. 51
- Wouters (Jakob)*, Heer van S. Fans Steen, wordt te Thoolen uit de Regeering gezet. XVII. 149. zyn verder bedryf. XVII. 150
- Wouw (t Slotte)* aan Parma geleverd. VII. 418. door Biron ingenomen. VII. 488. verkogt aan Parma. VIII. 196. aanslag op het zelve. IX. 4. Maurits wint het. IX. 184
- Wouwere (Christiaan vande)*, Predikant te Leiden, heeft de hand in eene muitery aldaar. VIII. 259, 261
- Wrangel (Herman)*, zyne Krygsbedryven in Duitschland. XI. 238
- Weybesma (Joan van Mathenes van)*, ruimt het Slot te Leeuwaarden. VII. 165
- Wydenes*. Slot aldaar gefigt. III. 18, 20. vernield. III. 98
- WYK TE DUURSTEDÉ (*Heerlykheid van*) komt aan Jakob van Gaasbeek. III. 392. Zie DUURSTEDÉ.
- WYK TE DUURSTEDÉ neemt vrye hoede van de Franschen, in 1672. XIV. 39. wordt van hun verlaaten. XIV. 283
- Wjk op Zee*. Landing der Hoekschen aldaar. IV. 275
- Wynbergen (Joan van)* uit de algemeene Staatsvergaderinge terug geroepen naar Gelderland. VIII. 217
- Wynngaarden*. Zie *Floris Oem van Wynngaarden*.
- Wynngaarden (Daniel van)*, Heer van Wynngaarden. XV. 243
- Wynngaarden (Gerrit van)* wordt Lid van den Hoogen Raade. VII. 451
- Wynngaarden (Jakob, Heer van)* bevordert de openbaare Precke in Rynland. VI. 168. beschuldigd, wegens den Beeldenstorm te Leiden. VI. 185. woont eene Dagvaart te Dordrecht by. VI. 377. bezegelt de opdracht der Graaflykheid aan Willem den I. VII. 513
- Wyn-*

VADERLANDSCHE HISTORIE. 319

Wynhof (*Herman*), wordt Raad in den Hove van Utrecht. VIII. 163

Wynkoopers - eed. Beweging hierover in Holland, in 1676. XIV. 405. in 1751. XX. 351

Wyns (*Felle Adriaanszoon*). Dykgraaf van Medenblik, werkt tegen Sonoi. VIII. 275

Wynstok. wanneer in Gallie geplant. I. 217

Y.

Yeerfike (*Boudewyn van*) gebiedt binnen Zierikzee. III. 170

YPERE treedt in de Utrechtsche Unie. VII. 266. wordt door Parma belegerd. VII. 490 verloor. VII. 509. door de Franschen veroverd, in 1678. XIV. 472, in 1744. XIX. 455

Ypseloot Elokhuys aldaar opgeworpen. IV. 354. aangetast, door de Gelderschen. IV. 355. ontzet, door die van Amsterdam. IV. 355

Ybrandsz (*Foan*), trekt in gezantschap naar Zweeden. XII. 393. wederom. XII. 185. wordt gemagtigd tot de Keulsche Vredehandeling. XIV. 245. tot de Nieuwmeegsche. XIV. 369

Ybrandsz (*Ysbrand*), Kapitein der Burgerye te Rotterdam, be- waart eenige Regenten. XIV. 115

Yslandsvaarders genomen door de Deenen. XIX. 278

Ytselburg neemt Spaansche be- zetting in. IX. 33

Yselmonde (Slot te) door de Bis- schoppen Willem en Koenraad gefigt. II. 183. door Dirk den V. belegert, ingenomen en ge-

segr. II. 188, 189
YSSSELSTEIN ('t Slot te) streng belegerd onder Jan den I. III.

113. gewonnen. III. 114, 115. 129. aan Holland gehegr. III. 391. verloor. III. 415. her- wonnen en geflegt. III. 416. belegerd en verlaaten. IV. 218, 219

YSSSELSTEIN neemt vrye hoede van de Franschen. XIV. 35

Ytselstein (. . .) tekent het Verbond der Edelen. VI. 125. gebiedt over zes vendels. VII. 196

YZENDYKE gewonnen door Prin- se Maurits. IX. 165. veroverd door de Franschen, in 1747. XX. 62

Z.

Zaanden (*Simon van*) te Haar- lem aangevallen. III. 312

Zaanden (*Willem van*), spant aan tegen Floris den V. III. 67. wordt gedood. III. 90

Zaanen (*Remees Floris van*), Vroedschap te Haarlem, doet een' voorflag tot verandering der Regeeringe. XX. 301

ZAANKANT. Oproer aldaar, in 1678. XIV. 473. beweging, in 1749 en 1750. XX. 357 enz.

Zaliger (*Jan*), Luthersch Pre- dikant te Woerden, wordt de Stad ontzeid. VII. 332

Zandenburg (*Willem Bor van Amerongen, Heer van*), handelt ten huize van Trefel. X. 210. wordt uit de Regeeringe gezet. X. 234

Zandvliet gewonnen, in 1705. XVII. 262

Zante (*Evert van*) dient onder Bre

- Brederode. VI. 211
 Zanten (Gerard Beukelszoon van) wordt Regter over Oudenbarneveld, Hogerbeets en de Groot. X. 341
 Zee (Brittannische). hoe ver zig dezelve uitstrekke. XII. 318
Aant. XIII. 442
 Zeegaten worden wyder, omtrent het midden der vyftiende eeuwe. IV. 87, 91
 ZEELAND, door de Deenen, overvallen. II. 69. oorsprong des geschils over 't regt op Zeeland Bewester-Schelde. II. 155, 156, 175, 177, 275, 276. 390. III. 4, 5. einde deszelfen. III. 202, 203. Keuren aan Zeeland, door den Voogd Floris, gegeven. III. 6. de Edelen aldaar staan op tegen Floris den V. III. 46. verzoenen zig met hem. III. 50. hy is de eerste, die zig Graaf van Zeeland noemt. III. 84. Zeeland weigert Willem den III. hulp. III. 189. 't Graaffschap wordt Jonkheere Willem opgedraagen. III. 229. schulden van Zeeland, in 't jaar 1529. IV. 507. het sluit een Verbond met Holland. VII. 15, 93. weigert te treden in 't Verdrag met Don Jan. VII. 144. houdt zig buiten gemeenschap van lasten met de algemeene Staaten. VII. 196. treedt in de Utrechtsche Unie. VII. 263. deszelfs inzigten op de Keulsche Vredehandeling. VII. 278. 't Gewest begint afzonderlyk te munten. VII. 323. het doet Anjou geene hulde. VII. 424, 437. zweert hem, onder beding van ongehoudenis. VII. 444. raadpleegt op de opdracht der hooge Overheid aan Oranje. VII. 425-432, 436. en in 't byzonder over de opdracht der Graaflykheid. VII. 515, 516, 519. stemt tegen de nader Verklaaring der Wapenschorfing. IX. 271. verklaart zig sterk tegen 't Bestand. IX. 377, 378, 415. 416. Jeannin vermaant 'er 't Gewest ernstelyk toe. IX. 416. 't bewilligt eindelyk. IX. 429. staat der Kerken aldaar, in 1612. X. 58. 't Gewest dringt op 't houden eener nationaale Synode. X. 154. keurt den spoed af, waarmede Fredrik Henrik tot Stadhouder wordt aangesteld. XI. 3. draagt hem de waardigheid van eersten Edele op. XI. 5. dringt op belofte van handhaavinge der Hervormde Leere, voor 't aanvangen der Munsterfche Vredehandeling. XI. 411. weigert de Munsterfche Vrede aan te neemen. XI. 483. doet het eindelyk. XI. 493. verschillen over 't bestellen der Wet in de Steden na de dood van Willem den II. XII. 145-149. eenige Edelen zoeken stem in den Staat te verkrygen. XII. 149. handeling met Holland, over 't aanstellen van eenen Stadhouder. XII. 151. oproerige bewegingen in dit Gewest. 224, 297. 't besluit den Prins van Oranje tot Stadhouder enz. te voorfchikken. XII. 227. staat hem, in 1653, voor tot Kapitein-Generaal. XII. 298. doch Holland belet dat 'er op geraadpleegd worde. XII. 299. invloed van deezen voorflag op de Vredehandeling. XII. 306, 307. oordeelen van 't Gewest
 over

VADERLANDSCHE HISTORIE. 321

over 't verleenen der Akte van Uitsluiting, door Holland. XII. 333, 338-341, 358. Kromwel schryft aan de Staaten van Zee-land. XII. 343-345. zy doen een voorslag omtrent 's Prinzen opvoeding. XII. 443. besluiten hem te bevorderen. XIII. 35. arbeiden hiertoe. XIII. 193, 196. doen een scherp Vertoog tegen 't vonnis over Buat. XIII. 222. keuren 't vaneen scheiden van 't Kapitein Generaalschap en Stadhouderschap af. XIII. 290, 294. verschil onder hen. XIII. 412. zy verklaaren zig tegen 't sluiten met Frankrijk. XIV. 53. kiezen Willem den III. tot Stadhouder. XIV. 88. 't Gewest verklaart zig ernstlyk tegen de Ontwerpen van vrede der Franschen en Engelschen. XIV. 128. verandering in de Regeering, in 1672. XIV. 217. de Provincie bewilligt in de voorslag der Zweedschen op de Keulsche Vredehandeling. XIV. 257. raadpleegt op de opdracht der Souverainiteit van Gelderland aan Willem den III. XIV. 352. ontvangt eene ernstigen brief van zyne Hoogheid. XIV. 361. wordt door hem overgehaald om in de werving van zestien-duizend man te bewilligen. XV. 210-217. beroerte en verandering in de Regeering aldaar. XVII. 147-152, 246 enz. de Provincie verklaart zig tegen de bevordering van Prinsse Joan Willem Friso. XVII. 210. kant zig tegen een besluit op de Geldersche geschillen. XVII. 237. dringt sterk op het regelen der Grenscheiding in Vlaanderen.

XVIII. 73. vernietigt het Markgraaffschap van Veere. XIX. 118. verdedigt zig deswege. XIX. 124. handelt 'er over met den Prins van Oranje. XIX. 131. ongerustheid aldaar, in 1744. XIX. 425. en in 1747. XX. 68. de Provincie stelt den Prins van Oranje tot Stadhouder aan. XX. 78. verklaart zig tegen eene Neutraliteit en afzonderlyke Vrede. XX. 79. maakt het Stadhouderschap erfelyk. XX. 151. besluit de Pagten aan te houden. XX. 208. aldaar geschiedt byna geene verandering in de Regeering. XX. 316

Zeeragt der Hollanderen, eerste blyken van dezelve. II. 240, 248. III. 63. hoe men dezelve, in een' oorlog te zee, gebruikte. III. 534. IV. 155

Zeeerooveryen in de Straat van Gibraltar. IX. 427. en in de Middellandsche zee. X. 51, 393. uitrusting daartegen. X. 307, 308, 393

Zeeflag of strijd op de Zuiderzee, in 1573. VI. 448. voor Reimerswaale in 't zelfde jaar. VI. 460. onder Engeland, in 1588. VIII. 286. voor Kadix, in 1596. VIII. 439. voor Gibraltar, in 1607. IX. 253. in Duins, in 1639. XI. 280. by Kaap S. Vincent, in 1641. XI. 314. voor Douvres, in 1652. XII. 217. voor Pleimouth, voor de Vlaamsche en voor de Engelsche kust, in 't zelfde jaar. XII. 221, 222, 223. van drie dagen, in 1653. XII. 233. voor Livorno, voor Nieuwpoort, voor Duinkerken, voor Katwyk, voor de Maaze, in 't zelfde jaar. XII. 237, 238,

- 239, 240, 241. in de Zond, in 1658. XII. 468. voor Lestoffe, in 1665. XIII. 145. van vierdagen, in 1666. XIII. 205-209. omtrent het Noordvoorland, in 't zelfde jaar. XIII. 210 voor Soulsbaai, in 1672. XIV. 24. zeevlagen van 1673. XIV. 287, 289, 291. van 1676. by Sicilie, XIV. 392, 393. van 1676. omtrent Stokholm. XIV. 400. in 1677. XIV. 443. voor Bevesier, in 1690. XVI. 110. by Kaap la Hougue, in 1692. XVI. 173 enz. op de hoogte van S. Vincent, in 1693. XVI. 248. voor Malaga, in 1704. XVII. 225. by Kaap Pasfaro, in 1718. XVIII. 171. voor Toulon, in 1744. XIX. 426
- ZEEUWEN.** Eligius en Willibrord prediken onder hen. I. 346, 361
- Zeevaart.** Leicesters Plakaat daarop geeft veel ongenoegen. VIII. 147, 154. 't wordt ingetrokken. VIII. 200. verschil met Groot-Brittanje over de vrye Zeevaart. XI. 258. Verdrag van Zeevaart met dit Ryk. XIV. 339
- Zegel der algemeene Staaten,** in 1579. VII. 280
- Zeltbrugge (Krispyn van).** Zie *Albrug.*
- Zevenaar** ingenomen door Prins Maurits. IX. 33. geruimd. IX. 35
- ZEVENBERGEN** bemagtigd door Hertoge Philips. III. 479, 488. verlooren. VIII. 345
- Zevenbergen (Willem van)** beloofd geld tot ondersteuning van 't Verbond der Edelen. VI. 255
- Zeven stuivers Luiden,** onder *Alva.* VI. 306
- Zevender (Fredrik van)** poogt Schoonhoven te bemagtigen. IV. 247. helpt Geertruidenberg verrasfen. IV. 252. krygt de nederlaag op de Lek. IV. 255. ontsnapt uit de hegtenis. IV. 256
- ZIERIKZEE.** Willem de I. wordt, aldaar, voor Graave uitgeroepen. II. 303. de Stad verkrygt Keuren van Willem den II. II. 405. zy wordt in Holland, geplaatst. III. 94 *Aant.* belegerd. III. 156, 171. ontzet. III. 177. de Tempeliers aldaar uitgerooid. III. 191. Henrik de VI., Koning van Engeland, schryft aan deeze Stad. III. 526. nieuwe beroerte aldaar over de nieuwe Excynzen. IV. 124. zy sluit den Stadhouder de poort voor 't hoofd. IV. 266. verzoent zig met Hertoge Albrecht van Saksen. IV. 290. valt Oranje toe, in 1572. VI. 366. belegerd door de Spaanschen. VII. 73, 74, 75. gaat over, bij verdrag. VII. 99. wordt bezet, door 's Prinzen volk. VII. 118. beweging aldaar, in 1653. XII. 298. in 1672. XIV. 218. de Stad keurt af, dat men by overstemming tot de werving van zestienduzend man beslooten heeft. XV. 216. geweldige beroerte aldaar, in 1747. XX. 73. de Prins van Oranje wordt tot Stadhouder uitgeroepen. XX. 74. verandering in de Regeering aldaar. XX. 100
- Zilvervloot.** (Spaansche). toeleg op dezelve, in 1578. VII. 226. zy wordt, in 1628, veroverd. XI. 68. haare waarde. XI. 69
- Zilverwerk,** in betaaling van Lossen. Lyfrenten aangenomen. V. 384

- Zoelen** (*Herman van*), Burgemeester van Rotterdam, zoekt verandering, in 1672. XIV. 76. raakt uit, en wederom in de Regeering. XVII. 135
- Zomer** (*David*), Baljuw van Middelburg, beschuldigt en bedriegt Freslong. VIII. 85
- Zommers** (*Arend*) zoekt zyne Vroedschapsplaats te Rotterdam neder te leggen. XIV. 77, 115. zyn huis wordt aangevalen. XIV. 114
- Zouenberg** (*Willem van*), Baljuw van Brederode, gedooft de openbaare Preeke. VI. 166. vervoegt zig by den Heer van Brederode te Amsterdam. VI. 220. wordt door Sonoi aangefeld tot Regter over eenige Roomschegezinden. VII. 55
- Zonnevelde** (*Kornelis van*), Oud-Burgemeester van Alkmaar, wegens Holland, in bezending naar Zeeland. XII. 130
- Zout**. wanneer men begonnen hebbe Excyns van 't Zout te geeven. V. 251
- Zouthandel** te S. Ubes geregeld. XIII. 17. nader. XIII. 378
- ZUIDHOLLAND**, door Lodewyk Graave van Loon, bemagtigd. II. 316. Jan de II., Hertog van Brabant, valt 'er in. III. 161. moet te rug. III. 163. 't wordt vry verklaard van de Leenroerigheid van Brabant. II. 292. III. 35. 187. verzoent zig met Hertog Philips. IV. 56
- ZUIDHOLLANDSCHE WAARD** breekt door. III. 453
- Zuilen** (*Dirk van*) sneuvelt in een' scheepsstryd. III. 160
- Zuilen** (*Gysbert en Dirk van*) hunne Sloten, door de Hollanders, gewonnen. IV. 216
- Zuilen** (*Steven van*) beschuldigt, wegens den Beeldenstorm te Utrecht. VI. 184
- Zuilen** (*Willem van*). Zie *Nyvelt*.
- Zuilestein** (*Fredrik van Nassau, Heer van*), natuurlyke Zoon van Fredrik Henrik. XI. 435. wordt uit den dienst van Willem den III. ontslaagen. XIII. 198, 199. sneuvelt op de post aan de Grevenbrugge. XIV. 226
- Zuilestein** (*Joan van Renesse van*), wegens Utrecht afgevaardigd ter Generaliteit, in 1618. X. 206. Byeenkomst ten zynen huize, te Utrecht. X. 228
- ZUTFEN** (*'t Graaffschap*). oude staat van het zelve. II. 271. aan Hertog Karel van Bourgondie verpand. IV. 139. aan den Bisshop van Munster. IV. 183. Regt van Karel den V. en Hertog Willem van Gulik op dit Graaffschap. V. 233. het wordt den eersten afgeftaan. V. 255
- Zwadenburgerdam** of **Zwammerdam**. Dam aldaar door Floris den III. gelegd. II. 247. sterkte aldaar opgeworpen. II. 314
- Zwarte hoop** of Saxische Knechten legeren zig voor Groningen. IV. 385. trekken naar Holland. IV. 387. komen wederom in Friesland. IV. 389. verloopen. IV. 392. een deel derzelven valt in Friesland. IV. 402. landt voor Medenblik. IV. 402. loopt gantsch Holland af. IV. 403. bemagtigt Asperen. IV. 404
- Zweder van Kullenburg** tot Bisshop van Utrecht aangesteld. III. 493. bedryft veel gewelds in 't stigt. III. 494. plaatst zynen

324 **BLADWYZER DER VADERL. HIST.**

- nen zetel te Dordrecht. III. 495. sterft. III. 496
- ZWENTIBOLD** wordt Koning van Lotharingen. II. 94. verklaart de Utrechtsche Kerk van enige tollē vry. II. 95. heeft geschil met eenige Lotharingsche Grooten. II. 100. belegert Durfos. II. 101, 102. breekt het beleg op. II. 103. sneuvelt. II. 103
- Zwindels.** Zie *Wandaalen*.
- Zwinglius (Hulrich)** predikt de Hervorming in Zwitserland. IV. 425. is oneenig met Luther. V. 5. streng tegen de Doopsgezinden. V. 69
- Zwitbert** stigt eenige Kerken. I. 364
- ZWOL.** twist met Kampen, over den tol aan 't zwarte water. IV. 437
- Zyl (Gerrit van der),** Ridder, Heer tot Purmerende. III. 547
- Zype,** door wien, eerst, bedykt. III. 353

*

Aanwyzing van het Tydstip waar mede ieder DEEL der VADERLANDSCHE HISTORIE eindigt, en van alle de KAARTEN, AFBEELDINGEN en PORTRAITEN in dezelve.

- Het Iste DEEL begint met de Aankomst der Batavieren hier te Lande, en eindigt met het jaar na Christus geboorte 800
- In dit Deel behoort een TYTEL-PLAAT.* Civilis bestormt Vetera.
Een KAART v. 't OUDERLAND. De Saliërs onderw. zig aan Juliaan.
Afbeelding van d' Aank. der Batavieren Radboud weigert den Doop.
- Het IIde eindigt met de dood van Willem II. Roomsche Koning, in 1256
- KAART van het VADERLAND in de MIDDELEEUWE.* Dirk I. in 't Graaffchap bevestigd.
 Hertog Godsfried gedood. Galama verdedigt zyn Regt.
 Damiaten belegerd.
- Het IIIde eindigt onder Hertog Filips van Bourgondie, in 't jaar 1442
- Moord van Graaf Floris V. Hagestein belegerd.
 De Graaf van Friesland ingehuldigd. Doorbraak der groote Waarl.
- Het IVde eindigt onder Keizer Karel V. met de Kamerykfsche Vrede, in 1529
- Oproer over de Excynzen. 's Graavenhaage geplonderd.
 De Zelneering in Zeeland. MAARTEN VAN ROSSUM.
 Woede van 't Kaas-en Broods-Volk
- Het Vde eindigt met de Overdragt der Landen aan Koning Filips, in 1555
- Mislukte aanlag der Herdoopers. AERT VAN DER GOES.
 Overdragt der Nederlanden. KAREL DE VYFDE.
 DESIDERIUS ERASMUS.
- Het VIde eindigt met het Ontzet van Leiden, - - in 't jaar 1474
- KAART van 't VADERLAND in de XVI. EEUW.* LOUIS VAN BOIZOT.
 't Verzoekschrift der Edelen. JOHAN VAN DER DOES.
 Briele ingenomen. Hertog van Alva.
 ADRIAAN VAN DER GOES. Kaart der Belegering van Leiden.
 VIGLIUS VAN ZUICHEM VAN AYTA. KENAU SIMON HASSELAER.
- Het VIIde eindigt met de dood van Prins Willem I., in 't jaar 1584
- De Raad van Staate gevangen. PAULUS BOYS.
 De Kerk te Haarlem overweldigd. FILIP V. MARN. V. S. ALDEGONDE.
 Groningen wordt Spaansch. PRINS WILEM DE EERSTE.
 Prins Willem I. dood gefchoten.
- Het VIIIste eindigt met de Overdragt der Nederl. aan Izabella, in 1598
- Aankomst van Leicester. FRANÇOIS MAALSON.
 Deventer door de Engelf. verraden. PRINS MAURITS.
 Schenk verdrinkt voor Nieuwwege. Kasteel van Breda verlost.
 ROBERT DUDLEY GR. V. LEICESTER.
- Het IXde eindigt met het sluiten van 't twaalfjaarig Bestand, in 1609
- KAART van 't OOSTEN.* PHILIPS DE TWEDE. KON. V. SPANJE.
 Graave belegerd. JAKOB VAN HEEMSKERK.
 De Galeijen overzeild. KORNELIS VAN AARSEN.
 Aankomst der Spaanische Gezanten. JOHAN VAN OLDENBARNEVELD.
 Oostende na de Belegering. JOOS DE MOOR.
- Het Xde eindigt met de dood van Prins Maurits, in 't jaar 1625
- Oldenbarnevelde op 't Hof-schavot. ROMBOUT HOGERBEETS.
 DE GROOT op Loevestein. FRANÇOIS VAN AARSEN.
 WILLEM LODEWYK VAN NASSAU. LOULZE DE COLIGNI.
 HUGO DE GROOT. ALBERTUS. Aarsh. van Oostenryk.
 MARIA VAN REIGERSBERGEN. CORNELIS PIETERSZ. HOOFT.

Het XIde eindigt met het sluiten der Munstersche Vrede, in 1648

KAART VAN 't WESTEN.
De Vrede te Munster beëdigd.
PRINS FREDRIK HENDRIK.
PIETER PIETERSZ. HEIN.
AMBROSIUS SPINOLA.
ISABELLA CLARA EUGENIA, Inf. v. Sp.

ERNST KASIMIR VAN NASSAU.
HENRIK KASIMIR VAN NASSAU.
WILLEM VAN NASSAU.
JOHAN DE KNUYT.
PHILIP DE VIERDE, Kon. v. Spanje.
ANDRIES BIKER.

Het XIIde eindigt met de Vrede in 't Noorden, - in 't jaar 1660

Amsterdam belegerd.
De Kruidtoren te Delft gesprongen.
PRINS WILLEM DE TWEEDE.
JAKOB CATS.
ADRIAAN PAUW.
JAN VAN GALEN.

MAARTEN HARFERTSZ. TROMP.
WITTE CORNELIS DE WITT.
PIETER FLORISZ.
AART VAN NES.
JOAN HUYDECOPER.

Het XIIIde eindigt met de aanstelling van Prins Willem III., in 1672

De Schildery van Kornelis de Witt.
PRINS WILLEM FREDRIK.
EGBERT MEEUWZ. KORTENAAR.
KORNELIS EVERTSEN.

JAN EVERTSEN.
JOHAN MEERMAN.
JAKOB VAN WASSENAAR - ODDAM.
ABRAHAM VAN DER HULST.

Het XIVde eindigt met de Nieuwmeegsche Vrede, in 't jaar 1678

Jan en Korn. de Witt mishandelt.
WILLEM JIJZER VAN GEND.
PRINS WILLEM DE DERDE.
IZAAK ZWEERS.
Mr. JAKOB DE WITT.
ADRIAAN BARRERT.

KORNELIS DE WITT.
JAN DE WITT.
PIETER DE GROOT.
MICHEL ADR. DE RUITER.
CORNELIS EVERTSEN.

Het XVde eindigt met de Verh. van Willem II. tot Koning van G.B. in 1689

JOAN MAURITS VAN NASSAU.
ARNOUT VAN CITTERS.
COENRAAD VAN BEUNINGEN.
PIETER DE HOYBERT.

EVERH. V. WEDE V. DYKVELD.
KORNELIS EVERTSEN.
GASPAR FAGEL.

Het XVIde eindigt met de Ryswyksche Vrede, - - in 't jaar 1697

Afbeelding van 't Huis te Ryswyk.
JAKOB HOP.
NIKOLAAS WITSEN.
GELEIN EVERTSEN.
HERONIMUS VAN BEVERMINCK.

KORNELIS TROMP.
MENNO VAN COEHOORN.
HENDRIK KASIMIR VAN NASSAU.
JAKOB VERHEIJE.

Het XVIIde eindigt met het sluiten van de Utrechtsche Vrede, in 1713

COENRAAD VAN HEEMSKERK.
WILLEM BENFINK.
GODARD VAN REEDE.
GERAARD VAN KALLENBERG.

PRINS JOHAN WILLEM FRISO.
WILLEM GUYS.
FRANÇOIS NIKOLAAS FAGEL.

Het XVIIIde eindigt met het sluiten van 't Verdrag van Seville, in 1729

Gehoorgeev. aan den Ambasad. Hop.
ADRIAAN VAN BORSELE.
ADOLF HENRIK VAN RECHTEREN.

CORNELIS HOP.
IZAAK VAN HOORNBEEK.
SIMON VAN SLINGELAND.

Het XIXde eindigt met het sluiten der Vrede van Dresden, in 't jaar 1745

SICCO VAN GOSLINGA.
ANTHONY VAN DER HEIM.

DANIEL DE DIEU.
FRANÇOIS FAGEL.

Het XXde eindigt met den dood van Prins Willem IV., in 't jaar 1751

U. W. VAN WASSENAAR - ODDAM.
JAKOB GILLES.
PRINS WILLEM DE VIERDE.
JAN VAN BORSELE.
GERAARD AARNOUT HASSELAER.

PIETER STEYN.
LODEWYK HERTOG V. BRUNSWYK.
PRINS WILLEM DE VYFDE.
Mr. CASPER VAN CITTERS.
Mr. WILLEM VAN CITTERS.

Het XXIste behelst een' algemeenen Bladwyzer.